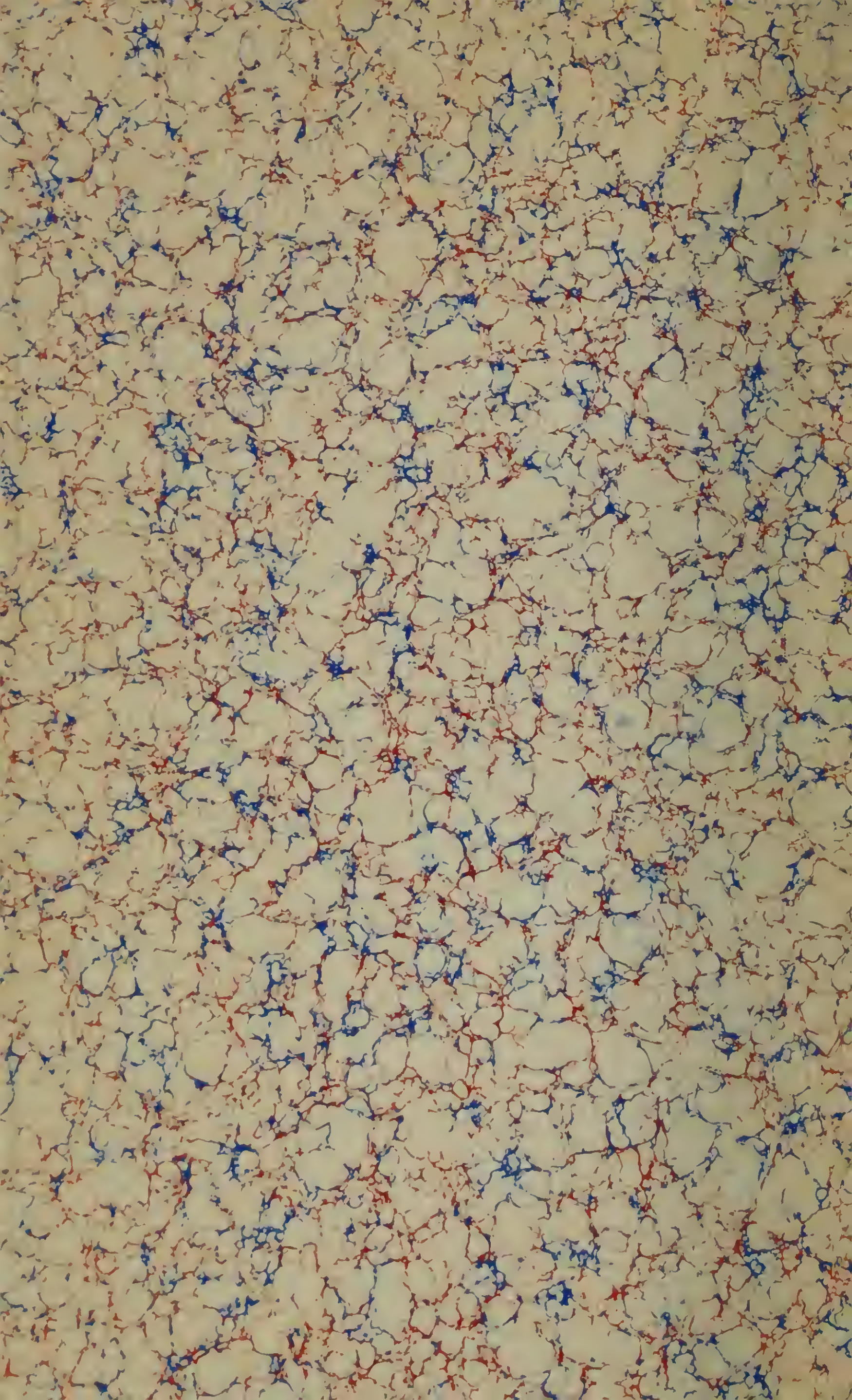

H. WULFF.

DEN DANSKE RIGSDAG.

Fra Forfatteren

Den danske Rigsdag.

Politiske Portræter af samtlige Rigsdagens Medlemmer 1879—1881

af

H. Wulff.

Kjøbenhavn.

P. G. Philipsens Forlag.

Trykt hos J. Jørgensen & Co.

1882.

Indholdsfortegnelse.

Folketinget.

Christen Aaberg.

Gaardejer, Møborg pr. Lemvig. Født den 15. September 1819.

Det er ret behageligt at kunne begynde disse Pennetegninger med Aaberg. Der er noget Typisk ved denne Personlighed, noget i høj Grad Tiltalende. Han er en støt Jyde, grundmuret, besindig og alvorlig. Der er ingen Bram eller Brask ved ham, heller ikke noget Højtflyvende eller Hastemt; det Jævne, det Solide og det Praktiske er han Udtrykket for. Aaberg hører til en gammel vestjydsk Bondeslægt, og han har ogsaa Vestjydens ejendommelige sejge og udholdende Natur.

I vide Egne af Vestjylland har Navnet Aaberg en fortræffelig Klang. Det minder om Flid og Orden, Hæderlighed og Retsind og om en sjælden Vedholden ved det Overleverede. Ogsaa det, at Fædrenegaarden i mere end hundrede Aar har været i Slægtens Eje, og at den, udvidet, forbedret og fredet om med stor Kjærlighed, afleveres fra Fader til Søn er betegnende for Slægten. Her har intet fideikommissarisk Baand været nødvendigt, Pieteten har været nok.

Aaberg har kun faaet en tarvelig Skoleundervisning, men hans Flid og Lærelyst har bødet herpaa, og nu er han en Mand med en for sin Stand ualmindelig Kundskabsfylde, som han med Utrættelighed forøger, og man kan tale med ham om en Række forskjellige Æmner, uden paa andet end Dialekten at mindes om, at man staar overfor en Bonde. Han skriver en elegant Haand og en klar og livlig Stil, og han veed i det Hele, hvad enten han fører Ordet med Pen eller Mund, at forme sine Tanker klart og koncist. Hvad der ogsaa er

saa tiltalende ved denne Mand er hans varme Fædrelandssind, der aldrig giver sig noget skvaldrende Udtryk, men et desto mere inderligt og alvorligt. Han var i den første slesvigske Krig en af vore tapre Fædrelandsforsvarere og deltog med Hæder i Fredericiaslaget og i Frederiksstads heltemodige Forsvar.

Allerede tidlig vidste Beboerne i hans Hjemstavn at drage Nytte af hans gode Evner. Faa Aar efter Krigen valgtes han ind i Sogneraadet og blev to Aar senere dets Formand. Endnu den Dag idag er han Medlem af Sogneraadet. I 1861 valgtes han første Gang til Folkethinget for Lemvigkredsen og har siden uafbrudt repræsenteret denne Valgkreds baade i Rigsdagen og i Rigsraadet.

Før 1864 spillede han ikke nogen fremtrædende Rolle i Thinget, men saa kom Forfatningskampen, og Aaberg tog en Stilling, der skaffede ham Venstres Had, men som sikrede ham imod at være Deltager i de store Nederlag, mange af hans Standsfæller senere led. Oprindelig var Aaberg en Forsvarer af den uforandrede Junigrundlov, men hans sunde, praktiske Blik viste ham snart, at dens Gjennemførelse var umulig, og da man saa erfarede, at der dreves hemmelige Underhandlinger mellem J. A. Hansen og nogle Godsejere om Forandringer i Junigrundloven, sluttede Aaberg sig sammen med seks Standsfæller, og disse syv Bønder indtoge derefter en selvstændig Stilling i Forfatningskampen. Herfor lagdes de voldsomt for Had af Venstre, der gav dem Spottenavnet: „De syv vise Bønder“.

Disse syv i Virkeligheden vise Bønder vare Aaberg, Niels Andersen, Lars Eriksen, H. M. Petersen, P. Pedersen, Cornelius Petersen og Knud Pedersen. Af disse sidde de to førstnævnte endnu i Folkethinget, medens Lars Eriksen og P. Pedersen ere gaaede over i Landsthinget. De tre Andre ere døde.

Efter Valgkampen sluttede Aaberg sig til det nydannede Mellemparti og støttede dette, indtil det sprængtes ved Valget den 25de April 1876. Aaberg hører efter sin Natur Mellempartiet til — og det gjør vel egentlig de fleste konservative Bønder — han er en Modstander af alle Yderligheder, og naar han desuagtet i Tidernes Løb er ført over i selve Højres Leir, saa skyldes det hans Kjærlighed til Fædreland og Frihed.

Da Venstres Stormløb havde bragt Friheden i Fare, sluttede Aaberg sig, trods al øvrig Meningsulighed, til dem, der af al Magt vilde værne Friheden mod slige Angreb, og han har været blandt de trofaste og solide Forbundsfæller, som man til enhver Tid vidste, hvor man havde dem.

I 1868 valgtes Aaberg ind i Finansudvalget og gjorde her ved sin Flid og sin grundige Indsigt i mange Sager stor Nytte. Det var sikkert baade en stor Fejl og en stor Forurettelse, da Højre i 1876 lod ham falde ved Finansudvalgs-Valget, og det har man ogsaa erkjendt. I 1879 opstillede Højre igjen Aaberg til Finansudvalget, og det skyldtes kun en Tilfældighed og et Uheld, at han ikke valgtes. Nu er han atter valgt derind.

Aaberg har paa enkelte Omraader gjort megen Nytte i Rigsdagen. Hedesagen, Træplantningen og Kystsikringen paa Jyllands Vestkyst have i ham havt en ufortrøden og dygtig Talsmand. Hans jydske Sejghed kom disse Sager tilgode. Ved enhver Lejlighed bragte han dem frem og talte for dem, og uagtet Folkethingets Medlemmer ofte ved Finanslovens Behandling i store Masser flygtede ud, naar disse just ikke morsomme Sager fik deres omhyggelige og ufortrodne Omgang, saa rokkede det ikke Vestjyden, han stod, hvor han stod, og sagde, hvad han mente burde siges. Af de nævnte Sager har Aaberg en af Alle uomstridt Fortjeneste; men et Anlæg er der, som ligefrem kan siges at skyldes ham, og det er Jernbanen fra Vemb til Lemvig. Den er, hvis overhovedet sligt kan kaldes en Enkelts Værk, Aabergs Bane og ingen Andens.

Der har været Tale om, at der ved flere Valg var Fare for Aabergs Gjenvalg i sin Valgkreds. Det vilde dog være den største Uretfærdighed og den største Uklogskab, om Kredsen vragede en Mand, der har gjort sig saa fortjent af den, som Aaberg har, en Mand, der nyder udelt Agtelse hos Alle, og som er afholdt baade af Venner og Modstandere.

Aaberg er en Mand paa over 60 Aar, men kraftig og rørig. Det er en høj, stærkt bygget og net Mand med et aabent Ansigt. Han taler ikke meget i Rigsdagen; men man kan være vis paa, at naar han siger noget, saa er der Hold i det. Han har et temmelig daarligt Organ og er ikke egenlig veltalende.

1*

Det gjør et monotont Indtryk, at høre ham tale, og han vil aldrig blive af dem, der kan begejstre paa en Talerstol. Men læs, hvad Manden siger, eller hør opmærksomt paa ham, saa vil man snart erkjende, at det baade er noget Godt og noget Grundigt, man faar at høre. Der er maaske for lidt Sving ved Aaberg baade i hans Tanke og i hans Tale, men saa er der til Gjengjæld desto mere Soliditet og Sundhed. Og det er nok saa meget værd. Aaberg tager sin Rigsdagsgjerning med megen Alvor, og han udfylder den med stor Ære.

Saadanne Rigsdagsmænd og saadanne Bønder, og vi vare bedre farne, end vi nu ere!

Lemvigkredsen har tidligere været repræsenteret af den bekjendte Stænderdeputerede Ole Kirk, af Proprietair Boserup, Mølleeier Brockdorff og Grev Schulin.

Alberti.

Overretsprokurator i Kjøbenhavn. Født den 12. Maj 1814.

Overretsprokurator C. C. Alberti hører til vort politiske Frihedslivs Veteraner, jeg viger ikke tilbage for at sige hæderlige Veteraner; thi for den politiske Opfattelse og for det Parti, han tilhører, har han været en ufortrøden og ihærdig Stridsmand.

Ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag den 5. Oktober 1848 stillede Alberti sig i Slagelse sammen med Etatsraad Neergaard til Gundersløvholm og forhenværende Kultusminister Fischer. Neergaard blev valgt med 506 Stemmer, medens Alberti fik 253 og Fischer — kun 7. Aaret efter — i December 1849 — stillede Alberti sig i Sorø og valgtes her med 611 Stemmer mod senere Biskop P. Chr. Kierkegaard, der kun opnaaede 303 Stemmer. Siden har Alberti uafbrudt repræsenteret Sorøkredsen — med Undtagelse af et Par Maaneder i 1865, hvor han under Forfatningskampen traadte ud af Rigsraadet, men dog ved første Opløsningsvalg atter stillede sig —

og i Reglen har denne Besiddelse af Kredsen været temlig uanfægtet.

Vel har der jævnlig, navnlig i de senere Aaringer, været opstillet Kandidater imod ham, men Resultatet har hver Gang vist, at Alberti sidder saa fast i sin Valgkreds, at, naar ikke mærkelige Ting indtræffer, vil en Fortrængen af ham ikke let være tænkelig. Den største Fare, han har været udsat for, var i 1861, da Overforster Eide stillede sig imod ham og naaede 530 Stemmer mod Albertis 696. Hverken J. A. Hansens Kalamiteter, Svovlsyrehistorien eller Sparekassevanskelighederne have været istand til alvorligt at true hans Stilling.

Alberti er en Jyde, født paa Grauballegaard ved Viborg og paa mødrene Side beslægtet med den bekjendte Præstefamilie Lindberg. Han blev Student fra Ribe Latinskole 1833 og var af sine Samtidige anset for en dreven Karl udi Latinen, Noget han endog under de seneste Valg, og uagtet han stod paa et „folkeligt" Standpunkt, har pralet af ved at udfordre eventuelle Lysthavende til en Disputats. Der meldte sig dog Ingen.

Alberti lagde sig efter det juridiske Studium og blev 1839 en dygtig juridisk Kandidat. Efter en kort Tid et have arbejdet som Volontær paa Søndre Birk, blev han Fuldmægtig hos Advokat, senere Konsejlspræsident Rottwitt, og det er antageligt, at denne har havt ikke saa ringe en Indflydelse paa Albertis politiske Udvikling.

Allerede som Sagførerfuldmægtig begyndte Alberti at spille en politisk Rolle. Det var hans politiske Frisind, der i 1848 skaffede ham ind i Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, og det var Ryet om dette Frisind, der skaffede Sagførerfuldmægtigen valgt til Folkethinget i 1849.

I 1853 blev Alberti Overretsprokurator og fik hurtigt, tildels ved sine politiske Forbindelser, en stor Praksis, hvortil hans Stilling ved den oprettede sjællandske Bondestands Sparekasse naturligvis væsentlig bidrog. Albertis Sagførervirksomhed har været Gjenstand for en ofte skarp og nærgaaende offentlig Kritik, men om Forfølgelserne i den Retning have været fuldt begrundede, kan maaskee dog anses for tvivlsomt. Hans Forretningsdygtighed har Ingen bestridt; men man har bebrejdet ham megen Voldsomhed og Haardhed samt en ejendommelig

Anvendelse af Benægtelsessystemet. Det kan vel være, at Bebrejdelsen for Haardhed i Begyndelsen kan have været noget berettiget; men dels var han ingenlunde ene derom — thi en stor Del Sagførere ansaa det den Gang ligesom nu for en sikker Vei til Praksis at vise Haardhed en Tid — og dels har sikkert Beskyldningen allerede i mange Aar været ugrundet. Den ganske vist ejendommelige Anvendelse, Alberti i tidligere Tider gjorde af Benægtelsessystemet, var ingenlunde tiltalende; men den er hverken her hjemme eller i Udlandet saa enestaaende, som man har villet gjøre den til, og Alberti er forlængst distanseret i denne Retning og vil blive det i endnu højere Grad. Uden at være nænsom med Hensyn til Midler eller synderlig ridderlig i deres Anvendelse, maa dog sikkerlig Albertis Sagførervirksomhed respekteres og agtes.

Det Samme gjælder vistnok Politikeren Alberti. Man kan og maa være uenig med ham paa en Række Omraader, men respektere og agte Mandens Anskuelser maa man. Alberti er radikalt anlagt og staar endnu, trods mere end tredive Aar ere henrundne, siden han først traadte frem, paa Radikalismens Yderfløj. I Frihedsrusens Aar, da Alt endnu var Teorier, kunde slige Anskuelser tiltale, og han stod da *Lehmann* nær, ligesom Mænd som *Steen*, *Schack* og Flere kunde staa Side om Side med ham; men efterhaanden som Frihedsideen praktisk skulde føres ud i Livet, modnedes de sande Frihedsmænd, og Øjet aabnedes for, at det Overleverede havde sit Krav, at en fornuftig Konservatisme, en besindig Fremskriden og Udvikling af det Bestaaende var nødvendig. Medens Lehmann, Schack og Steen lode sig belære af Forholdene, vedblev Alberti at være blind, og det er han den Dag idag. Derfor staar han nu, hvor han staar. Bondevennernes Selskab maatte naturligt øve Tiltrækning paa en Mand med Albertis Anlæg og praktiske Sands for en betrygget Fremtidsstilling, og han har vistnok tidligt sluttet sig til det, men det var først efter at nævnte Selskab havde mistet sin Popularitet og virkelige Anseelse, at han fik nogen Indflydelse paa det. I 1855 blev han Medlem af Selskabets Bestyrelse og udfoldede i denne Virksomhed i Forening med *Balthazar Christensen* og *J. A. Hansen* en ikke ringe agitatorisk Virksomhed.

I Forfatningskampen tog han virksom Del og stod haardnakket og blindt paa den uforandrede Junigrundlovs Standpunkt. Siden den Tid har Alberti hørt til den vildeste Opposition, og han har mere end en Gang tilføjet sin politiske Anseelse saa alvorlige Knæk, at kun en blind og ukritisk Fanatisme har kunnet bære den oppe. Uden at blinke er han gaaet med til Alt: til Finanslovnægtelse, Dagsordener, Rigsretssager, osv. osv., ligetil Provisoriet, og siden den Tid har han ved hver tænkelig Lejlighed, ved Valgbrevenes Prøvelse, ved Taubers famøse Valghistorie osv. taget den yderligste Stilling, der overhovedet var at finde. Da Venstre sprængtes, hørte han naturligvis til det Parti, der vilde udfolde den hensynsløseste Opposition, og det troede man, at det Bergske Parti vilde. Albertis Forventninger gik ikke helt i Opfyldelse, saa meldte han sig ud, og staar nu i Spidsen for en lille Gruppe, hvis Maal og Hensigt er en uudgrundelig Gaade, og hvis Livsytringer hidtil have indskrænket sig til at stemme og virke i Forbindelse med det med saa stor Uret benævnte „moderate" Parti.

Medens Alberti vistnok er et Mønster paa en menig Soldat, navnlig i et Parti, der blindt gaar paa, er han paa ingen Maade skikket til at være Fører. Dertil mangler han Koldblodighed, Fremsyn, politisk Overblik og fremfor alt Selvbeherskelse. Han er nemlig en meget fanatisk Politiker, der altfor ukritisk lader sig rive med af Stemningen. Hvem mindes ikke hans store Ord paa Vælgermøder: Ikke en Øre til Ministeriet Estrup, ikke en Øre til Prindsesse Thyras Udstyr; hvem mindes ikke hans Tordentale i Rigsdagen med samme Omkvæd: Dette Ministerium ikke en Øre? Men hvem mindes paa den anden Side, at Manden med de stolte Ord stemte overensstemmende med Ordene? Det kan ikke mindes, fordi det ikke skete. Til store Talemaader indskrænkede det hele sig. Og hvor uklog var ikke Albertis Optræden under den fatale, til Slutning latterlige Tauberske Historie, og hvad er der at sige til en praktisk Jurist, der lægger sit Navn og sin politiske Indflydelse til et saadant Monstrum af et Lovforslag, som hans Forslag til en Ministeransvarlighedslov, eller til et Forslag om at skænke Tiendeyderne Tienden?

Man kan ikke ved en almindelig Betragtning af Albertis politiske Virksomhed komme til andet Resultat, end at han er en meget uklog Politiker, der ganske vist har vist Konsekvens, forsaavidt som han altid har været paa den fejle Side. Men fordi hans Politik har været uklog, derfor kan den gjerne være hans Overbevisning, og da dette virkelig er rimeligt, maa man respektere ham som Politiker.

Alberti er ikke nogen videre flittig Folkethingsmand, hans mangehaande omfattende Forretninger lægge naturligvis stærkt Beslag paa hans Arbejdskraft. Han taler med Lethed og har et kraftigt og tydeligt Organ. Naar den stive Mand med det strænge Ansigt og det store hvide Halstørklæde rejser sig midt ved det af Venstremænd optagne Bord, hvor han har Plads, gjør man vel i at høre efter med Opmærksomhed. Hans Form er god og prunkløs, og Indholdet er i Reglen hvast og spidst, ret saaledes som Tilhørerne synes om. Han er i Almindelighed temmelig kort i sine Udtalelser, og kun naar han henfalder til saadanne Kjæpheste, som Fæsterne paa Sorø Gods eller Sorø Skove eller andre Sorø vedkommende Ting, kan han blive bred og trættende. Han giver sig ofte i Diskussionen store Blottelser, hans Logik hugges for let igjennem, og hans Sagkundskab er alt andet end uangribelig; derfor øver han altid en ringe Indflydelse paa Debatten. I de større Sammenstød er han bedst, hans haarde Stemme kan da forlene Spidserne med den Kraft, Situationen fordrer, og hans Voldsomhed har da en gunstig Baggrund. I et Aftenmøde for et Par Aar siden, hvor Striden ret blussede op, kjæmpede han saaledes ikke blot med Kraft og Eftertryk, men ogsaa tilsyneladende med Virkning.

Der er noget Jakobineragtigt ved Albertis Person; han gjør paa Tilskueren et haardt, strengt, noget frastødende Indtryk. Men dem, der kjende Manden nærmere ville vide, at der bag det haarde Ydre banker et varmt Hjerte. I personlig Berøring med ham skal det Haarde svinde bort og en venlig, tjenstvillig og human Optræden være det Fremherskende. Det er meget rimeligt, at det er saa; man ser det jo saa ofte, og der er meget hos Alberti, der tyder paa det. Han er ganske sikkert en hæderlig og rettænkende Personlighed, hvis Blik kun hildes af en blind Partifanatisme. I Svovlsyresagen, hvor der rettedes

saa stærke Bebrejdelser imod ham, har han uden Tvivl kun havt en hæderlig Andel, ja, han har vistnok i den endog lagt megen Uegennyttighed for Dagen.

Alberti vil uden Tvivl leve og dø som Radikal, og hans politiske Indflydelse vil vistnok snarere være i Af- end Tiltagende; men hvorom alting er, en ret interessant politisk Personlighed er og vil den gamle Alberti dog altid blive.

N. Albertsen.

Partikulier, boer i Astrup pr. Kjellerup. Fodt den 12. Decbr. 1814.

Det store Publikum kjender ikke meget til Venstremanden Niels Albertsen. For den almindelige Bevidsthed svinder hans Navn hen i Massen af Andersener, Petersener, Christensener og Jensener, der befolke vor Rigsdag. Og der er heller ikke noget særlig Mærkeligt ved Manden, der skulde hæve hans Navn udover Mængden af Rigsdagsmændene. Tilmed er han en beskeden Mand, der ikke gjør sig gjældende, saa at det Ene med det Andet gjør, at han, skjøndt en gammel Rigsdagsmand og fuldtro Venstremand, dog er saa lidt kjendt.

Ovre i sin Hjemstavn og i sin Valgkreds kjendes Albertsen fuldt vel, og der har været Tider, navnlig naar de politiske Bølger gik højt, da den en Gang mørke, lidt sydlandsk udseende Mand, spillede en fremtrædende Rolle i Midtjylland som Agitator og politisk Fanatiker. Da samlede han Venner om sig, der tiljublede ham, og uforsonlige Modstandere, der næsten hadede ham. Det var i Albertsens Velmagtsdage. Nu er han en graanet Mand med krummet Ryg og skaldet Isse; men hans ret kloge, milde Øine kunne af og til endnu skyde Lyn, der minde om fordums Dages Fyrighed.

Niels Albertsen er en Jyde, og han har nu naat en Alder af henved 67 Aar. Som ung Gaardmand i Silkeborgegnen, følte han sig tidligt hendragen til Politikken, men han maatte

prøve mange Skuffelser, inden hans levende Attraa efter praktisk politisk Virksomhed blev tilfredsstillet.

Imellem Viborg og Silkeborg ligger Landsbyen Levring, og her er Valgstedet for Viborg Amts 3die Valgkreds. I mange Aar var Kredsen repræsenteret af den dygtige og ansete Sognefoged Chr. Jensen af Østerbording, men der knytter sig ogsaa andre Navne af Interesse til denne Valgkreds. Her var det, at nuværende Professor Høedt søgte Valg til den grundlovgivende Rigsdag, men kun opnaaede 70 Stemmer imod den senere saa bekjendte og ansete Politiker, Fabrikejer M. P. Bruun, der fik 460 Stemmer. Den 4. December 1849 stod Høedt og Bruun atter sammen paa denne Valgtribune, men besejredes da begge af den ovennævnte Chr. Jensen. Det var ved det følgende Valg den 4. August 1852, at Albertsen første Gang stillede sig. Der var den Gang ikke mindre end 5 Kandidater, hvoraf Chr. Jensen fik flest Stemmer, saa Pastor Bendix og saa først Albertsen (87). Han stillede sig nu ufortrødent ved en Række følgende Valg, men først ved fjerde Omgang, den 14. Juni 1858, lykkedes det ham at besejre sin sejge Modstander. Fra nu af var han fast i Kredsen; afdøde Stiftamtmand, Kammerherre Bretton gjorde i 1861 et forgjæves Anløb paa Kredsen, men naaede kun 204 Stemmer imod Albertsens 788. Den senere saa bekjendte Højskoleforstander P. Bojsen i Gjedved søgte ved Valget til Rigsraadet i 1864 at bemægtige sig Kredsen — forgjæves; 402 Stemmer mod 698 Siden har der ikke været gjort faretruende Forsøg paa at fortrænge Albertsen.

Albertsen har altid været en ivrig Venstremand og har altid hørt til den faste Opposition i Folkethinget. Hele hans Naturel, navnlig i hans yngre Dage, maatte henvise ham til den oppositionelle Side. I Rigsdagsforhandlingerne har han aldrig spillet nogen fremtrædende Rolle, og især i de senere Aar har han meget sjælden taget Ordet. Der er en stor Forskjel paa Albertsen som Taler i Rigsdagen og som Taler paa Folkemøder. Det samme Venstresind er vel allevegne tilstede, men i Folkethingssalen faaer det en mere afdæmpet, mere behersket Form, medens Folkemøderne ægge hele hans lidenskabelige og heftige Sind, saa at man, navnlig tidligere, fik et ikke altid tiltalende Billede af en blind og hensynsløs Fanatiker.

Han taler temmelig let, Sproget former sig ret villigt for ham, men der kan desuagtet, navnlig i hans beherskede Foredrag, være noget tungt og uklart i hans Udvikling. At han er en ærlig Mand, der mener, hvad han siger, og tror paa Rigtigheden og Sandheden af sine Betragtninger, er vistnok hævet over enhver Tvivl. Øver Albertsen end ikke nogen stor Indflydelse i Salen, skal man derimod tidt i Partimoderne lytte med Opmærksomhed til den gamle, erfarne Politiker, og han har altid havt Hædershverv i sit Parti.

Da Splittelsen i Venstre indtraadte, var han svært i Vinden; han vaklede hid og did og vidste ikke, hvor Venstre var at finde, og hvor han, Venstremanden, hørte hjemme. En Tid stod han med Berg, men alt da løkkede de „Moderate" for ham og søgte at drage ham over. Han stod ikke længe imod. Efter nogle smeltende Toner: „Jeg vil, nej jeg vil ikke, hør op at friste mig!" kapitulerede han og er nu de „Moderates" fuldtro Mand. Ved den Leilighed konserverede han sin Plads som Medlem af Bestyrelsen af det „forenede Venstre", der endnu eksisterer.

Albertsen er en jævn begavet Politiker, vistnok med en redelig og hæderlig Vilje. Hans tidligere lidenskabelige Sind har rimeligvis fortaget sig noget; han gjør nu Indtrykket baade af en besindig og alvorlig Mand. Udenfor Politikken er Albertsen afholdt og anset, og den almindelige Dom over ham lyder paa, at han er en brav Karakter. I personlig Berøring med politiske Modstandere er han en tolerant, mild og beskeden Mand, der gjør et velvilligt og tiltalende Indtryk.

H. P. Andersen.

Gaardmand i Gislinge pr. Svinninge. Født 1846, død 1880.

Holbæk Amts anden Valgkreds er jo bleven en historisk Valgkreds i vort politiske Liv. Hvor ofte har det ikke i Tidsrummet fra 1849 til 1866 lydt fra Formandspladsen i Folkethinget: „Det ærede Medlem fra Holbæk anden har Ordet?" Og naar saa

Indehaveren af denne Betegnelse rejste sig, hvor ofte have da ikke baade Medlemmer og Tilhørere lyttet til den Veltalenheds Strøm, der sprudlede fra hans Læber? Thi denne Indehaver var Oberst Tscherning, den tidt forblindede, men altid geniale Oberst Tscherning. Han har gjort Valgkredsen berømt, og han har ladet denne Valgkreds yde de livligste og — kvantitativt set — det største Bidrag til Debatterne i vor Friheds Ungdomsdage. Det maatte blive Epigoner, der fulgte efter ham i Valgkredsen. Og det blev det da ogsaa. Først kom den skikkelige, men tarvelige Hans Jensen fra Kundby, og efter ham sad den unge H. P. Andersen paa den historiske Plads. „Den unge" . . .? — Ja, H. P. Andersen var kun en Mand paa henved 34 Aar da han døde, og han havde da kun siddet 4 Aar i Rigsdagen. Det var den for Højre saa ulykkelige Valgdag den 25de April 1876, der bragte den 30aarige Gaardmand ind i Thinget, men allerede forinden havde han taget virksom Del i den Agitation i politisk Henseende, som altid har udmærket Holbækkredsene.

H. P. Andersen var jo valgt ind i Thinget som Venstremand, og sluttede sig følgelig straks til det forenede Venstre. Da Splittelsen i dette Parti indtraadte, gik han med Berg, og han stod som en af de mest Trofaste i Bergs Gruppe. Andersens korte Rigsdagsvirksomhed gav ham ikke Lejlighed til at gjøre sig særlig gjældende. Thi selv om hans gode Evner kunde have givet ham Adkomst til at spille en større Rolle, end han gjorde, saa fik han paa ingen Maade Lov dertil. I det frihedsbegejstrede Venstre hersker der nemlig en streng Partitugt, der kræver Respekt for Officererne. De alene have Krav paa Æren og Indflydelsen, og Ve den Menige, der uden Førerens Indvilligelse turde vove at høste Hæder og Krigsbytte paa egen Haand; han vilde snart blive udstødt. Andersen havde dog forholdsvis tilkæmpet sig en ret betroet Stilling som Ordonnans ved Staben, og man saa som oftest hans Navn prange ved Siden af Bergs og Hørups paa Lovforslag o. desl. Der er Mange som mene, at Andersen skulde have rykket op til Adjudant, og det var med Mandens Kvalifikationer meget tænkeligt. Han var nemlig en velbegavet Mand og tilstrækkelig fanatisk til at kunne bruges i en slig Stilling.

Det var navnlig udenfor Rigsdagen, paa Folkemøderne, at den unge Frihedshelt vandt sine Laurbær. Den lille, sygeligt udseende Mand med de kloge dybtliggende Øjne kunde da skrue sig op til en sand Fanatiker. Han talte hurtigt og livligt, og hans ikke stærke Stemme forceredes da, saa at den hvert Øjeblik slog over og gjorde hans skarpe sjællandske Dialekt endnu uskjønnere. Men det var Noget for „Folket" og det jublede da til ham, som om det var den rene Visdoms- og Sandheds-Manna, han vederkvægede det med. Det var det dog ikke, men noget Bestikkende, eller maaskee rette noget Betagende, kunde der været ved den lille Fanatiker, naar han var ret i Ekstase. Han talte overmaade let og meget godt, og naar ikke Lidenskaben for stærkt blindede ham, var der god og fornuftig Mening i, hvad han sagde, selv om man ikke kunde dele hans Betragtninger. Han var i det Hele ganske vist et godt Hoved. Der knytter sig navnlig to Minder til Andersens politiske Virksomhed udenfor Rigsdagen. Det er Slagene ved Mørkov. Man vil erindre, at Højre her tog en saa alvorlig Dyst med Venstre, at allerede Forberedelserne vare nok til at skrække J. A. Hansen, der havde lovet at komme, og som ogsaa gav sig paa Rejse, men, ankommen til Roeskilde, i den Grad tabte Hovedet ved Rygterne om Højres Anstrengelser, at han sendte sit berømte Telegram til Mødet om, at han ikke kom, og at Venstre burde holde sig fra Mødet. Denne Ordre blev dog ikke pareret. H. P. Andersen mødte frem, og skjøndt svækket ved Zahles Bistand, kjæmpede han mandigt og djærvt for sit Parti og frelste det fra et fuldstændigt Nederlag. Det var virkelig godt gjort; thi Lidenskabens Bølger gik højt, og Højre var kraftigt repræsenteret, baade paa Talerstolen og blandt Tilhørerne. Slaget tabtes og maatte tabes for Venstre, men Andersen frelste som en kjæk og dygtig Soldat sit Partis Fane ud af Ilden. Det var derimod mindre vel betænkt, at Venstreførerne paa det store Agitationsmøde i Gothersgades Eksercerhus lod Andersen træde op. Ligeover for det Publikum var han ikke Manden, og man mærkede det ogsaa tydeligt paa ham selv, at her var han ikke hjemme. Her slog hans politiske Fraser og Argumentationer ikke an; her koncentrerede Interessen sig kun om Høvdingerne, og han trak sig ogsaa hurtigt og lidt hovedkulds bort fra

Talerstolen. Det er navnlig blandt Ens Egne, at en slig Veltalenhed slaar an. Paa Rigsdagen talte Andersen sjælden; men hver Gang han havde Ordet, brugte han det godt, mere afdæmpet og mindre ætsende end paa Folkemøderne. I sin Hjemstavn var han godt anset, og han var et virksomt Medlem af Sogneraadet. Imod Mandens Karakter og Hæderlighed kunde der ganske vist ikke med Føje indvendes Noget, og han var velset, ogsaa af Modstandere.

Han døde i Sommeren 1880 og blev paa en smuk og tiltalende Maade mindet af Folkethingets Formand ved en hædrende Udtalelse, som hele Thinget sluttede sig til.

N. Andersen.

Gaardfæster i Husby pr. Assens. Født 28. Maj 1826.

Paa de Pladser i Folkethingssalen, der ligger nærmest Tilhørerpladsen, har en Række trofaste Højremænd deres Sæde, og det er en bidende Ironi af Skjæbnen eller af Bureauchefen eller af hvem, der nu bestemmer sligt, at Bagger har faaet sin Plads blandt denne trofaste Garde. Lidt tilhøjre i denne Række, henimod Vinduet, sidder en høj, svær, bredskuldret og kraftig udseende Mand med et smukt, intelligent Ansigt, et tænksomt Blik og med et melankolsk eller maaske snarere et noget træt Præg over hele sin Person. Hans Bevægelser ere sindige og afmaalte, fjærnt fra Alt, hvad der hedder ungdommeligt og livligt. Altid adstadig, altid rolig og værdig.

Denne Mand er „Bonden“ Niels Andersen fra Fyen, nu velkjendt over det hele Land. Der er Intet i det Ydre, der tyder paa „Bonden“; han ligner baade i Façon, i Klæder og i Lintøj en velhavende Proprietær, og naar han taler, kommer man endnu mindre til at tænke paa „Bonden“. Det kan nok være, at dette just ikke hæver ham i hans Standsfællers Øjne, men forklejnende for Manden kan det jo aldrig være. Og dog er Manden Bonde og det baade i den egentligste og den bedste

Betydning af dette Ord; han er endogsaa „Fæstebonde“. Han har en Gaard i Fæste under Grevskabet Wedellsborg, og han er vistnok den eneste „Fæster“, der for Tiden er i Rigsdagen. Saa meget mere anerkjendelsesværdigt er det, at han staar paa et konservativt politisk Standpunkt og aldrig har været med til Venstres vilde Stormløb. End ikke en Tvangslov om Fæstes Overgang til fri Ejendom har kunnet friste ham.

Niels Andersen er født paa Fyen den 28de Mai 1826 og er altsaa endnu en Mand i sin kraftige Alder. Han blev blev alltrede 27 Aar gammel valgt ind i Sogneraadet af den almindelige Vælgerklasse, og det er ret karakteristisk, at han, der af saa mange Standsfæller er beskyldt for Mangel paa Frisind, siden har repræsenteret og endnu den Dag idag repræsenterer den almindelige Vælgerklasse i Sogneraadet.

Den 14de Juni 1858 stillede den 32aarige Bonde sig i Middelfartkredsen og valgtes ved Kaaring uden Modkandidat. Allerede i de første Rigsdagsaar kom den begavede unge Mand til at øve en forholdsvis betydelig Indflydelse paa enkelte Sager. Det var saaledes væsentligst hans Modstand, der førte til, at et projekteret Landevejsanlæg fra Vissenbjerg til Assens blev opgivet, og det skyldes for en stor Del ogsaa ham, at den fyenske Jernbane fik den Retning, den nu har, idet de lokale Sagkyndige paa Fyen gav Andersens Forslag deres fulde Billigelse, hvorved det sikredes Rigsdagens og Regeringens Tilslutning.

Denne samme Jernbanesag bragte iøvrigt Andersen i en stærk Konflikt med endel Vælgere i hans Valgkreds. Det var nemlig oprindelig bestemt at føre Baneanlæget lige ud til Middelfart Havn med Snoghøj som Fortsættelse paa jydsk Side. Det var jo Noget, Middelfart kunde bruge. Men saa kom Orla Lehmann med sit Forslag om at føre Banen til Strib og derfra over Fredericia og videre. Den oprindelige Plan var da at lade Banen løbe ned til Strib i omtrent 1 Mils Afstand fra Middelfart. Herimod kæmpede Andersen som Kredsens Repræsentant af alle Kræfter, og det lykkedes ved hans ihærdige Bestræbelser at skaffe Middelfart den Stilling i Banenættet, den nu har. Det var, som Sagerne stod, overmaade meget vundet, og det fortjente Kredsens oprigtigste Taknemmelighed. Den fik

Andersen vel ogsaa fra mange ansete Borgeres Side, men tvende Brødre Mathisen, der havde et Færgeprivilegium, som stærkt afficeredes af den trufne Afgjørelse, aabnede et rasende Felttog imod ham og drog ham ind i en Bladpolemik, der ikke altid var urban eller hyggelig. De fleste og de bedst ansete Borgere stode dog paa Andersens Side og erkjendte, hvad Kredsen var ham skyldig, og nogen Fare for hans Rigsdagsstilling bragte denne Sag ham ikke.

Det bragte derimod Forfatningskampen. Under Skildringen af Aaberg er det allerede meddelt, at Andersen hørte med til de „syv vise Bønder", og det er vist ikke for meget sagt, at Andersen blandt disse Syv hørte til de indflydelsesrigeste. Den nærmeste Følge af den Særstilling, disse Bønder indtog, var, at J. A. Hansen ikke kunde skaffe sig Flertal i Thinget, og det førte atter til, at den Chance, der maaske var større, end de Fleste nu ere tilbøjelige til at tro, for, at samme J. A. Hansen skulde optages i et Ministerium, bristede, hvorfor man maatte hitte paa en anden Maade at affinde sig med denne Politiker paa. I Valgkredsen blev ved Agitation fra Venstres Side, denne Optræden stærkt fordømt.

Ved Valget den 4de Juni 1866 stillede Pastor Holberg, tidligere Landsthingsmand, sig mod Andersen og lovede sit brutale „Nej!" til Grundlovsforandringen. Det var nok. Valgkredsen, der tidligere havde vraget den dygtige Overretsprokurator J. C. Damkjer, vragede nu Andersen. Allerede 12te Oktober s. A. fik Andersen dog atter Sæde i Folkethinget, denne Gang repræsenterende Kammerherre Fallesens gamle Kreds: Assens. I 10 Aar repræsenterede Andersen denne Kreds, saa lykkedes det omsider Venstre at fortrænge den besværlige Modstander.

Andersen var nemlig efterhaanden blevet Venstre en højst besværlig Mand. Da det forenede Venstre dannedes og begyndte sit Stormløb, stillede Andersen sig som en af Partiets bestemteste Modstandere, og navnlig mod en af Førerne — mod J. A. Hansen — rettede han sit skarpe Sværd. I de levende Debatter i Folkethinget fra 1873 til 1877 tog Andersen livlig Del, og naar han rejste sig, vred J. A. Hansen sig; thi det var da sikkert, at et gammelt Saar blev revet op og ubarmhjærtigt sonderet. Med skarp Logik paaviste Andersen det modsigende,

der var i Venstres og særlig i J. A. Hansens Optræden før og nu, og mangen tidligere vedkjendt og godkjendt politisk Betragtning maatte den gamle Fører nu se paradere i en ny og hverken for Logikken eller Konsekvensen heldig Belysning. Men ikke nok hermed. Ogsaa ude i Valgkredsene mødte Andersen frem og rettede med megen Veltalenhed i en rolig, behersket og overbevisende Form den ene Kraftsalve mod Venstre efter den anden.

I den Retning gjorde Andersen Højrepartiet store Tjenester, og der er sikkert kun en Politiker, der kan kæmpe med Andersen om Forrangen i den Henseende, nemlig Lars Dinesen. Man formelig forskrev Andersen og Dinesen, naar der skulde staa Slag, og naar de to Kæmper mødte, og da navnlig, naar ogsaa Jagd og Kofod mødte med, saa var Sejren sikker. Andersens rolige Maade at tale paa, hans Klarhed og skarpe Logik slog ypperligt an, mindst dog maaske paa hans egne Standsfæller; thi den pæne, dannede Mand var aandelig talt for kjoleklædt. Intet Under, at Venstre særlig forfulgte en saadan Modstander. Der blev udfoldet en levende Agitation imod ham i hans egen Valgkreds, men først paa Ulykkesdagen den 25de April 1876 kastedes Andersen af den skikkelige Jørgen Pedersen, Redaktør af Venstrebladet „Fyens Tidende". Det var paa hæderlige Valgpladser, at Andersen faldt: i Middelfart i Kamp for Grundlovsforandringen, i Assens for Forsvarssagen. Det vil altid være en Skamplet for det danske Folk, at da Regeringen rettede en varm Appel til Vælgerne i Danmarks Livssag, da besvaredes denne Appel med at sætte 74 Mænd ind i Rigsdagen, der da ikke vilde gjøre Noget for denne Livssag, medens mange af dens varme Forsvarere maatte bukke under. Blandt dem var Andersen, der altid havde været en varm Fædrelandsven.

Det varede dog ikke længe, inden Andersen atter sad paa Thinge. Da den brave, hæderfulde Cornelius Petersen var død, kaldte hans Valgkreds — Kjerteminde — Andersen til Repræsentant; han modtog Kaldelsen og sidder nu i Rigsdagen for den Kreds, der engang har havt den Ære at repræsenteres af gamle Grundtvig og af den varmblodige Oliemøller Schytte. Andersen fortsatte sin Kamp mod Venstre, særlig mod J. A. Hansen. Derfor hadede J. A. Hansen ham ogsaa

eftertrykkelig og ikke helt uden Grund. Det var jo tildels Andersens Skyld, at J. A. Hansen maatte se sine glimrende Ministerdromme briste, det var tildels Andersens Skyld, at Verden atter og atter mindedes om de store Inkonsekvenser hos den gamle Politiker, og i Slagene ved Morkøv og Jyderup var Andersen en af dem, der beredte Venstre de største Nederlag. Lige til det Sidste skulde Andersen genere J. A. Hansen. I 1877 holdt denne sit sidste store politiske Møde i Holbæk ledsaget af Zahle, Leth, H. P. Andersen og Jens Busk. Andersen var der, og kunde han end ikke tilkæmpe sine Anskuelser Sejr, saa tilføjede han dog navnlig J. A. Hansen saa stærke Stød, at selv den i Venstreretning fanatiske Tilhørerkreds maatte yde Modstanderen Bifald. Det var det sidste Sammenstød mellem de to Uforsonlige. Andersen fulgte J. A. Hansen, indtil han maatte sænke Kaarden for hans Kiste.

Andersen er en ualmindelig begavet Mand og er navnlig i Besiddelse af en ualmindelig Veltalenhed. Han er vistnok den mest veltalende Bonde, der for Tiden sidder paa Rigsdagen. Sindig og rolig som hele hans Person, falder ogsaa hans Tale, langsom, maaske for ensformigt, for lidt nuanceret, men klar og logisk og i et smukt afrundet Sprog, der vidner om Intelligens. Han taler temmelig jævnligt i Rigsdagen og høres altid med Opmærksomhed. Det er ikke faa virkelig gode Foredrag, han har leveret, og navnlig under den statsretslige Kamp om Provisoriet holdt Lægmanden Andersen et Foredrag, der slog igjennem ved sin overbevisende Klarhed og Logik. Det kan hænde, men det er saare sjældent, at hans Tale kan være lidt smagløs, maaske ogsaa lidt unødvendig og ubetimelig; i Reglen har han baade noget Godt og Rigtigt, han skal have sagt.

Det er dog navnlig paa Valgmøderne omkring i Landet, at Andersens Evner komme ret frem. Her er han paa sin Hylde, og her kommer hans Ro ham meget tilgode. Han bringes aldrig ud af Ligevægt og selv paa den mest grove Tiltale giver han et roligt og behersket Svar. Sligt slaar igjennem. Dertil kommer, at han har en god Hukommelse og megen Aandsnærværelse, saa at Modstanderens Blottelser hurtig gribes og bores ud. Hans Optræden og Væsen er vindende, og selv Modstanderne faa Agtelse for ham; men udover Agtelsen kommer

det ikke: afholdt af Modstanderne er han ikke, og kan ifølge sin Natur ikke være det; thi hensynsfuld og overbærende er han ingenlunde, og over deres Synder faar Glemselens Slør ikke Lov til at hvile.

Andersen har som sagt indlagt sig store Fortjenester af Højre og af Regeringen. Han belønnedes derfor ved at udnævnes til Dannebrogsmand — „den nye Dannebrogsmand", som J. A. Hansen haanende kaldte ham. Denne Udnævnelse var et Misgreb. Mænd som N. Andersen og Dinesen kunne med al Ære bære et Ridderkors, og det burde Andersen have havt. Derom ere vistnok de fleste Hojremænd nu enige.

Simon Andersen.

Gaardejer, bor paa Indrupgaard pr. Ny Løgten Kro. Født den 25. Oktbr. 1844.

Den lunefulde 25. April 1876 fandt ogsaa paa at sætte Hr. Simon Andersen ind i Rigsdagen, og netop hans Valg giver et ret træffende Billede af denne Valgdags Uberegnelighed. Indtil den Dag var der nemlig Ingen, der kjendte Hr. Simon Andersen eller tænkte paa ham. Han boer i Randers Amt og skal i sin Hjemstavn have taget nogen Del i de bjørnbakske Rumlerier; men ud over en meget begrænset Kreds var hans Navn ikke naaet.

Til Frederikshavnskredsen søgtes en Venstremand, mere som en Demonstration end med Haab om at gaae igjennem; thi den lille energiske Vogelius havde Pladsen inde og støttedes kraftigt baade i Byen og paa Landet, særligt af de trofaste Skagboere, der Alle som En plejede at rykke i Marken for Højres Kandidat. Højre frygtede før Valget at tabe Valgkredse baade hist og her, men Frederikshavnskredsen troede man ikke, man skulde tabe. Indtil faa Dage før Valget havde Venstre ingen Kandidat, saa meldte den unge Simon Andersen sig, skjøndt fuldstændig ukjendt i Kredsen. Ingen troede paa hans Valg, han selv vist mindst; han holdt et Par Valgmøder paa Landet, hvor han kun særlig

udmærkede sig ved Tilsagn om ret at være kratzbørstig, hvis han blev valgt. Og „det Vidunderlige“ skete, Andersen valgtes med Glans, endog med et Par hundrede Stemmers Overvægt.

Det vakte, da Efterretningen kom her til Kjøbenhavn, levende Overraskelse, og Andersen kan takke denne Overraskelse for, at Opmærksomheden fæstede sig skarpere paa ham, end den under andre Omstændigheder vilde have gjort ligeover for en Mand med hans Kvalifikationer. Som sagt, enten det nu skyldtes Overrumpling eller Mangel paa Sammenhold i Højre eller tilfældige Omstændigheder, saa var Kredsen Andersens. Han kom her til Kjøbenhavn, og man fik Manden at se.

Noget mærkeligt ved Mandens Ydre er der ikke. Han er en lille, tætsluttet Mand med et rart, ret aabent Ansigt og med en vis Energi præget over sin Person. Han tog i Begyndelsen ikke Del i Forhandlingerne, men indskrænkede sig til at stemme blindt med det forenede Venstre, af hvilket Parti han naturligvis straks blev Medlem.

Da de store Sammenstod kom, kunde man af og til høre Andersen tale, og man fik ved at høre ham Indtrykket af megen opsparet Lidenskab, af gode Evner og af en jævn Færdighed i at føre Ordet. Særlig var han Forsvarsvæsenet paa Nakken, det var i hans Øjne rent Uvæsen. Det var jo paa Forsvarssagen, at Valget den 25. April stod, og da han nu engang havde svoret til Selvopgivelsens Fane, var han Mand for at holde sit Ord. Enhver Kanonbevilling betragtede han som et Slags Grundlovsindskrænkning, men da der til Held for ham kun bevilgedes faa Kanoner, blev Grundlovsindskrænkningerne ikke uudholdelige. En yderligere Opmærksomhed vakte han ved, endnu førend Spaltningen i Venstre var almindelig bekjendt, at melde sig ud af Partiet. Man vil vide, at Grunden hertil var, dels at Venstre ikke vilde gaa ham vidt nok, dels et forstandigt Blik paa en nærforestaaende Spaltning og dels den noget selvstændige Mands Utilbøjelighed til at bøie sig for den strænge Partitugt. Nok er det, han gik først ud og viste Vejen for en hel Skare.

Ved Valget i Januar 1879 hed det sig, at Andersen vilde trække sig tilbage fra det politiske Liv. I Frederikshavn vilde han i ethvert Fald ikke stille sig, vistnok i Erkjendelse af, at

Højre nu havde organiseret sig saa fast, at et sikkert Nederlag var ham beredt. Derimod stillede han sig i den 11te Time i sin egen Valgkreds, Randers 3die, hvor den højst tarvelige Sognefoged Niels Jensen havde trukket sig tilbage. Her sejrede Andersen med stor Majoritet, og han repræsenterer nu den Kreds, hvortil af mere kjendte Politikere Navne som Overlærer Kraibergs, Etatsraad Kampmanns og Lærer A. M. Poulsens — J. A. Hansens Svigersøn — knytte sig.

Andersen vedbliver at spille en tilbagetrukken Rolle i Rigsdagen, og det er kun Forsvarsudgifter, der kan bringe ham frem. Han hører til Albertis Gruppe, den Gruppe, som Ingen ved, hvad vil, og han skal indenfor sin Gruppe være en trofast Menig.

Andersen er endnu en ung Mand — og han har jo altsaa Tiden for sig. Det er jo muligt, at Mandens gode Egenskaber i Tiden kunne besejre de mindre tiltalende og gjøre ham til en nyttig Rigsdagsmand. I Øjeblikket er der dog ikke meget, der tyder derpaa; thi det Fanatiske synes helt at blinde ham. Han er i sin Hjemstavn en agtet og anset Mand og vistnok ogsaa en meget brav Mand. Der er sikkert mere Karakter i ham end i de Fleste, og han har gode Evner. Disse Betingelser kunne jo dog nok varsle godt for Fremtiden. Man ser i Reglen Andersen passe sig selv, og han træder vistnok i meget lidt personlig Berøring med andre Rigsdagsmænd.

I Forhandling med Modstandere er der noget tilbageholdent ved Manden, men paa ingen Maade noget utiltalende, snarere det modsatte. Man faaer, ved at forhandle med ham, Indtrykket af, at man i ham kan have en Modstander, men ikke en Fjende, og det er, som Forholdene have udviklet sig, ikke saa lidt endda, navnlig af en Mand af Bjørnbaks Skole.

J. A. Bach.

Gaardejer i Vesløs pr. Thisted. Født den 25. Novbr. 1823.

I Thisted Amts 1ste Valgkreds søgte man længe forgjæves en fast Rigsdagsmand. Først havde man en Pastor Gottlob i 2 Aar, saa en Sognefoged Badstue i 1 Aar, derpaa en Skolelærer Myrup i 4 Aar, saa Proprietair Knudsen i 2 Aar, saa Gaardmand S. Lybye i 3 Aar. Derpaa Proprietair Hasselbalch i 3 Aar, og saa dumpede pludselig Ritmester Allan Dahl ned i Kredsen og valgtes mod 2 Modkandidater med — 67 Stemmer; af Modkandidaterne fik den ene (Hasselbalch) 48, den anden 15 Stemmer.

Nu var Kredsen bleven kjed af saamegen Omskiftelighed og af de tildeels fremmede Repræsentanter, og Blikket rettedes derfor paa en lokal Personlighed, der kunde samstemme med Kredsen, og som den kunde vente i længere Tid at beholde. En saadan Mand fandt man i Amtsraadsmedlem, Gaardejer J. A. Bach, der stillede sig den 12. Oktober 1866 og valgtes ved Kaaring.

Kredsen har altid været stærkt højresindet og navnlig alt andet end „bondevenlig", og følgelig valgtes Bach ind som Højremand. Han sluttede sig ogsaa straks til højre Centrum, men allerede tidligt droges han stærkt over mod Venstre og stemte med dette Parti i en Række af Sager. Han stod dog endnu nominelt som Højremand indtil Midten af Halvfjerdserne, saa gik han over og er nu et paalideligt Medlem af de saakaldte „Moderate". Trods denne Svingning har Bach kunnet holde sig i sin Valgkreds, og det er saameget mærkeligere, som Kredsen endnu maa kaldes højresindet. Det Mærkelige falder dog noget bort, naar man kjender de lokale Forhold i Kredsen. Omkring Valgstedet, Bjergets Kro, ligger nemlig 4 tætbefolkede Sogne, og her har Bach sit Tilhold og sin Støtte. Deltagelsen i Valgene har aldrig været stor, og disse 4 Sogne have hidtil kunnet sætte Valget igjennem. I den fjærnere liggende Del af Kredsen ere Vælgerne Højremænd, men uden Organisation, og

Besværligheden ved at komme til Valgstedet har hidtil holdt dem tilbage.

Der er imidlertid næppe Tvivl om, at en ihærdig Agitation vil kunne kaste Bach, og navnlig turde det være utvivlsomt, at Kaptain Jagd, hvis han stillede sig, vilde blive Bachs Banemand. Herredsfoged Kjeldsen har et Par Gange været oppe imod Bach, men uden Held; dog var ved sidste Omgang Forskjellen næppe 100 Stemmer.

Bach fører paa Rigsdagen en meget ubemærket Tilværelse; han taler næsten aldrig, og mange af de gamle Rigsdagsmænd kunne end ikke mindes at have hørt ham tale. Han er i Ordknaphed omtrent Schrolls Lige. Heller ikke i Udvalg hører man Noget fra ham. Derimod er han hjemme i sin Valgkreds en Pokkers Karl; der udtaler han sig med stor Suffisanse og Dristighed om Sager, han saa godt som ikke forstaaer sig paa, der tager han Kampen op om hvadsomhelst. Kaptain Jagd har været ham en haard Modstander paa mange Valgmøder og har knust ham i Debatten, men det har jo ikke forhindret ham i at være lige sejrsglad eller hans Pappenheimere i at tildele ham Sejrskrandsen.

Uagtet Bach jo nu er en gammel Rigsdagsmand, kan han lægge en Mangel paa Kjendskab til politiske Forhold, en Mangel paa Instruktion for Dagen, der ellers kun klæber ved Novicer. Det fik man ret Øje for, da Thybanen laa for til Behandling. Først stemte han med Venstre om at opgive Regeringsforslaget og udstemme Thybanen og de andre Smaabaner; saa understøttede han Kochs og Jagds Forslag om at optage Thybanen, og endelig stemte han for at optage de andre udeladte Baner, hvorved utvivlsomt Lovforslaget var blevet umuliggjort. Enten vidner dette om liden Forstaaelse af politiske Forhold eller om en blind Partivedhængen, endogsaa til Skade for de lokale Interesser, han repræsenterer. Men Tingen er nok den, at Bach slet ikke følger med og egenlig ingen Interesse har for det Hele.

Ondskabsfulde Sjæle ville paastaa, at Bach ganske anderledes kan vurdere en tvivlsom Kaske i Mellemhaanden end de tvivlsomme Chancer, der frembyde sig i Rigsdagslivet, thi Bach hører til de Bønder, der have drevet Civilisationen til at dyrke

l'Hombre, endogsaa en god l'Hombre. I det selskabelige Liv skal Bach i det Hele have flere Talenter og er der en søgt og en afholdt Mand.

Han er nu en Mand højt op i Halvtredserne, er middelhøj, ret kraftig og med et Ansigt af den almindelige jydske Type. Han er ganske vel begavet og kan tale, men rigtignok i et noget bredt og drævende Foredrag. Han er afholdt af sine Omgangsvenner og skildres af disse som en retsindig og hæderlig Karakter. Men nogen Pryd for Rigsdagen er han ikke.

Bagger.

Højesteretssagfører i Kjøbenhavn. Født den 3. Novbr. 1841.

Det var kort efter den sidste sørgelige Krig. Enhver dansk Mand var betaget af Sorg og Fortvivlelse over den Ulykke, der havde ramt os, og af dirrende Harme og Forbitrelse over den skjændige Uret, der var øvet imod os. Da var der en danskfødt Mand, som havde Hjærte til at raade sine Landsmænd til at kaste Glemselens Slør over den øvede Vold og Uret og at søge Venskab med Fædrelandets Fjende. Vel dristede denne Mand sig ikke til at forsvare Voldsmændenes Adfærd; men han søgte dog at undskylde og forklare den, og fremfor Alt lød Raadet ikke blot paa at forsage og glemme, men paa en Forbindelse, der meget lignede en Underkastelse.

Den store Del af Nationen modtog dette Raad med Harme. Hvor velment det end kan have været, hvor snildt det end kunde se ud, saa var det hverken ærefuldt eller betimeligt. At kysse Voldsherrens Hænder regnes jo ikke for en særlig Ære, og at opfordre til at gjøre det, medens Saarene endnu bløde, inden Jorden endnu har drukket de faldne Heltes Blod, det er — ja, det faar at staae hen, hvad det er.

Den ukaldede Raadgiver var en ung Overretsprokurator Bagger, nu Folkethingsmand for Thisted Amts 3die Valgkreds.

Højrepressen behandlede den Gang Piecen efter Fortjeneste, og dermed døde saa Hr. Baggers Navn hen; thi større Aander lagde Beslag paa Folkets Harme. Bjørnstjerne Bjørnsons „Forandring af Signalerne" løste Hr. Bagger af. Nu i den allerseneste Tid har Hr. Bagger imidlertid figureret paany og har endogsaa været naiv nok til i vort Kongepars Nærværelse i Berlin at see en Udførelse af den Politik, han, „den Fremsynte", for saa mange Aar siden havde anslaaet. Ja, i Sandhed saare naivt, ligesaa naivt som de gamle Augustineres Paaberaaben af Fremsyn ved de Rumlerier, de i Tredserne satte i Scene. Aarsagernes Lighed mangle begge Steder fuldstændigt, og selv Midlerne og Maalet dengang og nu ere jo vidt forskjellige. Hr. Baggers Piece viste den Gang to Ting, som senere fuldtud ere blevne bekræftede. Den viste, at der bag den stod en spirende Ærgjerrighed og en uklar Personlighed. Den Gang anede man det, nu ved man det. Hr. Baggers Navn døde imidlertid hen og dukkede først op paany, da det hed sig, at den samme Hr. Bagger rejste om i Thisted Amt for at kapre sig en Valgkreds.

Uagtet der ikke blev advaret særlig imod ham, mødte han dog i Begyndelsen absolut Mistillid hos de Indflydelsesrige, men Bagger har et indsmigrende Væsen, og da han straks tog Tyren ved Hornene og introducerede sig omtrent saaledes: „Ja, jeg ved nok, at De har Noget imod mig for den Piece, jeg har skrevet, men . . ." saa vandt hans aabne Fremstilling af den Mening, han havde havt, og Forsikringen om hans varme danske Sind, ham nogle Tilhængere, og Bagger begyndte virkelig at paradere som en Mulighed. Ved Valget den 20. September 1872 prøvede han første Gang sin Lykke overfor den skikkelige Løjtenant Ivar Leth, men naaede kun et Par hundrede Stemmer, medens Leth fik henved fire. Men Bagger var ikke den Mand, der saa let opgav Ævret, han fordoblede sine Anstrængelser for at vinde de indflydelsesrige Mænd i Kredsen, og da Ministeriet Holstein i Efteraaret 1873 opløste Folkethinget, vare Baggers Chancer stegne betydeligt. Alligevel havde hans Valg vistnok været tvivlsomt, hvis ikke det mærkelige var sket, at indflydelsesrige Højrepolitikere udenfor Kredsen, endog her fra Kjøbenhavn af, havde lagt tyngende Lod i Vægtskaalen til

Fordel for Bagger og imod Leth. Det viser sig nu at have været meget uheldigt, men den Gang kunde det se ret fornuftigt ud. Leth var vel en paalidelig Højremand, men en højst tarvelig Rigsdagsmand, og da Kampen mod Venstre netop ret var blusset op i hele sin Styrke, og da Bagger prætenderede et endnu mere determineret Højrestandpunkt, saa foretrak man ham som den dygtigste og altsaa den nyttigste Bekæmper af Venstre blandt de to. Hertil kom, at der havde rejst sig nogen Venstrestemning i den ellers paalidelige Højrekreds, og da Bagger, takket være sine ihærdige Bestræbelser, havde faaet godt Hold i de betydelige Vælgere, medens Leths Aktier vare i Dalen, saa sluttede man sig ogsaa af den Grund omkring Bagger, at man igjennem ham haabede sikrest at bevare Kredsen for Højre. Ved Valget den 14. Novbr. 1873 stod da Kampen ogsaa mellem Højre og Venstre, idet Leth kun samlede meget saa Stemmer, medens Bagger stod med betydelig Overvægt, imod den dog forholdsvis stærke Venstrekandidat.

Nu havde Ærgjerrigheden naat et foreløbigt Maal, nu gjaldt det at udbytte det. I første og en Del af anden Samling holdt Bagger sig Noget tilbage; saa kom Splittelsen i Venstre i 1875, og nu var der rørt Vande tilstede, i hvilket en Fisk som Bagger kunde boltre sig. Man vil mindes, at der den Gang gik vedholdende Rygter om hemmelige Underhandlinger mellem Højre og endel af Venstre. I disse Rygter spillede Baggers Navn en fremtrædende Rolle, og hans private Bolig sagdes at være Arnestedet for de Planer, der udrugedes. Ogsaa Kleins Navn sattes, om end i en mindre fremtrædende Grad, i Forbindelse med disse Underhandlinger, medens fra Venstres Side Holstein-Ledreborg og Bojesens Navne nævnedes. Det Hele blev dog til et Vindæg, og Baggers Navn dækkedes atter af Glemselens Slør.

Saa gik Sommeren hen med vedvarende Rumlerier, og endelig kom Samlingen 1876 med Opløsningen den 25. April, og her havde Højre nok at gjøre med at værge sine Pladser. Bagger stod ved det Valg ikke blot uanfægtet, men endogsaa støttet af Højre. I Efteraarssamlingen stod der et overvældende Venstreflertal mod en lille Højregruppe, og det gjaldt under slige

mislige Omstændigheder om at Højre stod sluttet og enigt. Det syntes i Begyndelsen ogsaa at være Tilfældet, men snart fik den ikke grundmurede Tillid til Hr. Bagger følelige Knæk ved det nære og iøjnefaldende Venskab, han plejede med en af Oppositionens farligste Førere, Grev Holstein-Ledreborg. Der siges, at enkelte Højremænd privat skulle have advaret Hr. Bagger mod dette farlige Makkerskab, men uden Frugt. Bagger fortsatte sit intime Forhold til „Vennen", og Højres Tillid svækkedes Dag for Dag.

Nu nærmede den store Krise sig: Folkethinget og Landsthinget havde hver vedtaget sin Finanslov og et Fællesudvalg skulde nedsættes. Da dukkede Baggers Navn atter frem, idet det fortaltes, at han kategorisk havde forlangt at blive Medlem af dette Fællesudvalg. Det er jo ikke almindeligt at stille en saa bestemt Fordring, men det karakteriserer Manden. Man lo naturligvis af ham, og han blev ikke Medlem. Saa kom Provisoriet og saa den mærkelige Oktober- og November-Forhandling. Atter her søgte Bagger at spille en Rolle, men Forholdene vare ikke gunstige for ham, og han gjorde ingen Lykke. I Højre faldt hans Aktier mere og mere, og hertil kom, at man aldrig var sikker paa hans Stemmegivning ved vigtige Udvalgs Nedsættelse. Bagger beskyldtes for at agitere for eget Valg ved Hjælp af andre Partifraktioner, og for af og til at hjælpe Gruppen Winther med en Stemme.

Da man i Slutningen af 1878 sporede en ny Opløsning, rettedes Tanken ogsaa paa at fortrænge Bagger. Højrepressen, baade i Kjøbenhavn og Provindserne, vendte sig imod ham, men tilfældige Omstændigheder kom ham tilhjælp. Den haarde Vinter og det stærke Snefald før Valget den 3. Januar 1879 forhindrede Højre i at udfolde nogen kraftig Agitation i hans Valgkreds, og han stod ogsaa den Valgdag over. Dermed var „Højremanden" Baggers Rolle udspillet. Han udgav sin famøse Piece, hvori han afdækkede Forhandlinger i Højres Partimøder, og blev derefter sans phrase sat udenfor Partiet. Nu staar han ene, ligesaa ene som Gruppen Bajer, men med endnu mindre Betydning og Indflydelse end denne. Som „Højremand" er og bliver Bagger en Umulighed i Rigsdagen. Vil

han frembeles, saaledes som han selv med saa stor Sikkerhed paastaar, hævde sig en politisk Stilling, saa maa det ske ved Andres Kræfter end Højres.

Bagger har, som meddelt i en tidligere Pennetegning, sin Plads blandt de troeste Højremænd paa den yderste Række ud imod Tilhørerpladsen. Han er en smuk, ret elegant Mand med et noget engelsk Tilsnit, men har ikke noget tiltalende Ansigt. Han sidder sjældent paa sin Plads, men spadserer derimod op og ned foran Tilhorerne, kastende Blikket afvekslende paa Tilhørerne og op til Damelogen.

Det hænder næsten altid, at en eller anden ikke lokaliseret Tilhører spørger, hvem den smukke Mand er, men Svaret tilfredsstiller sjældent; thi enten røber „Naa" et fuldstændig Ukjendskab eller et altfor godt Kjendskab til Politikeren. Bagger er Højesteretssagfører — vistnok ogsaa et Ærgjerrighedsspørgsmaal — og skal være en ret dygtig Mand, men uden noget betydeligt Klientel. Han mangler i det Hele taget paa ingen Maade Evner, men dog langtfra efter den Statsmandsmaalestok, han selv anlægger. Han er uklar og vistnok meget afhængig af Paavirkninger, og han er i en utilladelig Grad ubehændig, hvorom hans bekjendte mislykkede og fortvivlede Forespørgsel til Udenrigsministeren turde afgive et tilstrækkelig fyldestgjørende Bevis. Han taler ganske godt, lidt salvelsesfuldt og selvbevidst, og han yndер at lægge megen Nonchalance for Dagen, naar han har Ordet, snart ridende paa Sidemandens Stol, snart med Foden oppe paa den eller i tilsvarende smagfulde Stillinger.

Nu er han en sjælden Gjæst i Rigsdagen, og han savnes ikke. Man hører saa ofte sige: „hellere en fuldblods Venstremand end en slig Højremand". Det er dog et Spørgsmaal, om denne Betragtning er klog; thi en fuldblods Venstremand kan have Indflydelse og gjøre Skade, Bagger kan ingen af Delene. Noget Andet er, at Højre aldrig kan eller bør støtte denne Mand, men herfor behøver man sikkert heller ikke at nære Frygt. Der er ikke faa Julemærker der tyde paa, at man ogsaa i hans Valgkreds har faaet Øjet op for Manden, og blandt hans Stillere og trofaste Mænd skal der være stærkt Frafald at spore. Man bør lykønske Vælgerne i Kredsen den Dag, de faa

en anden Repræsentant, og det hvad enten det bliver Højre eller Venstre, der sætter en saadan igjennem. Politikeren Bagger har kun Krav paa at afløses og — at glemmes.

Bajer.

Translatør i Kjøbenhavn. Født den 21 April 1837.

En hæderlig Mand, brav og retskaffen, en elskværdig Konfusionsmager. At tænke sig den Bajer, man kjender fra Rigsdagen, som brøsig Kavalleriofficer med slæbende Sabel og klirrende Sporer! Umuligt.

Og dog har det ikke været paa et Karneval, men i det virkelige Liv, at den Metamorfose er foregaaet, at en drabelig Kavalleriofficer med Hjælm og Pallask, der nok hed Beyer, blev til den stikkelige Folkethingsmand, der nu hedder Bajer. Man har Vanskelighed ved at gjøre sig fortrolig med, at denne Mand har gjennemgaaet det strænge, optugtende Landkadetakademi, har valgt Kavallerivaabnet og har tjent i dette i flere Aar, og det er jo dog Tilfældet. Nu minder kun Skjægget og maaske Noget i Gangen om den forrige Rytterofficer. Bajers forrige Kammerater rose ham for hans pligttro og retsindige Karakter, men allerede den Gang sporede man den samme konfuse Reformiver, den samme Oppositionslyst, som senere er traadt saa skarpt frem.

I 1864 deltog han i Krigen og hørte til Hegermanns Korps. Nogen Krigshistorie har han ikke, men om hans Bravhed er ingen Tvivl. Han var sikkert ikke egnet til nogen betydningsfuld Virksomhed i Felten, men til at kommandere Hals Skanse var han — Kavalleriofficeren — maaske den rette Mand; han blev i ethvert Fald anset derfor om han end ikke faktisk kom til at kommandere den, da der — alt fra Fredens Dage var en Pladskommandant, hvad Overkommandoen havde overset. Derimod strakte hans Kommando sig lige til Skansen og havde iøvrigt en ansvarsfuld Karakter. Saa blev Krigsvæsenet opgivet, og han svajede en Tid om som et bøjeligt Siv for

vekslende grundtvigianske, skandinaviske og republikanske Strømninger. Han blev Lærer ved en grundtvigiansk Højskole, og Lærergjerningen blev en Tid hans Ambition. Men hans Natur er noget flygtig, og snart blev det politisk Virksomhed, der lokkede ham.

Under Taubers Banner sejlede han ind i det vanskelige Farvand, hvor de Fleste strande, de Færreste finde Havn. Ved en Ubegribelighed var Tauber i 1869 bleven Horsenskredsens Repræsentant; men opgav denne Kreds for at stille sig i Slagelse, hvor han havde faaet fast Virksomhed. Det var da Bajer, der blev hans Eftermand nærmst efter Foranledning af Højskoleforstander P. Bojsen i Gjedved. Støttet af Tauber, J. A. Hansen og Bojsen stillede Bajer sig i 1872 i Horsens og opnaaede Valg. Han havde foruden en Højremodstander, ogsaa en Socialist til Modkandidat, og denne betegnede Bajer som en „maskeret Højremand“ — hvilket Feilsyn! Nei, Bajer hørte alt dengang „det forenede Venstre“ til med Hud og Haar, saaledes som det da ogsaa var det Parti, der skaffede ham valgt. I det store politiske Felttog fulgte Bajer Partiet i Tykt og Tyndt, og han var den lydigste Tjener, naar blot han maatte faa Lov til at beholde nogle smaa republikanske Nykker for sig selv, og det fik han Lov til, thi de vare uskadelige.

Nogen fremtrædende Rolle har Bajer aldrig spillet i Folkethinget, heller ikke nogen selvstændig, undtagen i de Sager, han har udset til særlige Kjæphæste, saasom Apanageloven, Loven om Kvindens Stilling og om Valg af Borgerrepræsentanter i Kjøbenhavn. Medens Apanageoppositionen kun skaffede ham liden Glæde, og medens den kjøbenhavnske Valglov blev ubarmhjertig aflivet i Landsthinget, skulde derimod hans Kvindelov, rigtignok i en meget fortyndet Skikkelse, staa som et Fremtidsminde om denne Politikers Bedrifter. Der er næppe den Blaastrømpe, for hvem ikke Bajer er Idealet af en Mand. Da Loven blev vedtagen, blev sagtens paa mangen enlig — thi det er løjerligt nok de enlige Kvinder der ere mest betagne af Harme over de skammelige Ægtemænd — Kvindes Væg Bajers Portrait ophængt omkrandset af Eviggrønt og Laurbærblade, men retfærdigst vilde det i saa Fald have været, om der under Billedet kom til at staa et Par Citater af Oxenbølls Tale i

Landsthinget under Lovens Behandling. Da Venstre gik i Stykker, gik Bajer rent itu. Ikke en Mand havde han længere at hælde sit tankerige Hoved op til, og saa dannede han da selv Partiet Bajer, for hvilket han baade er Ordfører og Forslagsstiller og Formand. Man kan nu af og til ved Afstemninger se en enkelt mager Skikkelse hæve sig i enlig Majestæt over alle de Siddende, det er Partiet Bajer, der demonstrerer.

Der var en Tid, da Socialisterne troede i Bajer at have fundet deres rette Talsmand. Han blev indbudt til Møder og deltog i flere saadanne. Men det viste sig snart, at det var en fuldstændig Fejltagelse, Bajer vil nok være Helt, men Barikadehelt — nej! Det var ret morsomt at iagttage og høre ham paa et saadant Møde. Stemningen var højst livlig, den ene vilde Taler afløste den anden, og kun Zahle bragte af og til en gemytligere Tone i Forhandlingerne. Under alt dette bevarede Bajer en spartansk Ro, som selv Krabbe vilde have misundt ham. Ikke en Mine forandredes i hans Ansigt, ikke en Muskeltrækning tydede paa, at han var med eller imod. Saa fik han Ordet; han talte jævnt, tørt og kjedeligt om almindelige humane Spørgsmaal, og hans monotone Røst fortonede sig efterhaanden i et Virvar af privat Samtale og Disput. Han gjorde aldeles ingen Lykke. Selv den lidet tiltalende „Journalist" Hr. Frost afleverede med langt mere Aplomb det utrolige Nonsens, han bød Forsamlingen.

Socialist er Bajer ikke, derimod fuldblods Republikaner. Han har en uovervindelig Aversion for Alt, hvad der er kongeligt, og en Indbydelse til en Middag hos Kongen betragter han næsten som en personlig Fornærmelse. Naar Kongen blot ikke var Konge, kunde han egentlig godt lide ham; thi hans (Kongens) „ridderlige Karakter" har tiltalt ham. For at komme lidt videre, end til de tomme Teorier, stiftede han en republikansk Forening med det Formaal at gjøre hele Skandinavien til en Fristat. Han overtog Ledelsen af et Blad i denne Retning; men i samme Grad som han højlydt forsikrede, at nu gik det brillant med Forretningerne, nu var det halve Land og mange Rigsdagsmænd blevne Republikanere, i samme Grad smuldrede det hele hen, saa Hr. Bajer til Slutning skal have været i

samme mislige Stilling som en Gang Tordenskjold, dog at Bajers ene Mand, Grosserer Holger T. Foss ikke græd aabenlyst.

Det er ubegribeligt, at Bajer, trods en saa dristig Udfolden af den republikanske Fane, har kunnet holde sig i Horsens. Man skulde dog synes, at for at give en Mand sin Stemme, der aabent vedkjender sig at ville anvende al sin Kraft paa Kongedømmets Afskaffelse — maatte man være enig med ham i denne Hovedbetragtning; det er Horsensvælgerne paa ingen Maade, men man vælger ham alligevel — en af de Meningsløsheder vort politiske Liv i de senere Aar har givet ikke faa Eksempler paa. Trods al Kraftanstrengelse fra Højrepartiets Side har det hidtil ikke været muligt at fortrænge ham fra Horsens, og han kan mulig holde Stillingen ved flere fremtidige Valg.

Bajer er som sagt en overmaade honnet og retskaffen Karakteer, som Ingen har Noget personlig imod. Han er meget flittig og har ikke faa Kundskaber. Som Taler er han ikke videre heldig: han taler kjedeligt, ensformigt og uden al Sving. I det hele er der ikke meget Sving ved Personen; han er baade i Indre og Ydre tør — vindtør. Stor Skade gjør han ikke, nærmest hverken Ondt eller Godt.

Dog Et bør retfærdigvis skrives Bajer tilgode, det er hans ufortrødne og umiskjendelige nordiske Sindelag. Han er Skandinav med Liv og Sjæl, vistnok endnu mere end han er Republikaner og Kvinderidder. Han viser det ved alle Lejligheder, og han har Fortjenester i den Retning baade af Møntlovens Gjennemførelse og af den lille Lov om nordisk literær Retsbeskyttelse.

Horsenskredsen har foruden af Tauber og Bajer været repræsenteret af Borgermester Ræder, Hospitalsforstander Hjerrild, Adjunkt Bohr, Hofjægermester Tutein, Proprietær Lindbahl, Herredsfoged Jespersen, Gaardeier Jens Jørgensen og Kammerherre Jessen.

Berg.

Skoleforstander og Bladudgiver. Bor i Hillerød. Født den 18. Decbr. 1829.

Det var vistnok i Slutningen af Fyrrerne, at der fra Ranum Seminarium, som dengang lededes af den elskværdige og dygtige Ludvig Chr. Müller, udgik en ung Seminarist med glimrende Eksamenbevis og med lysende Forhaabninger om en smuk Lærergjerning. Den unge Mand var ikke blot agtet og afholdt af Lærere og Disciple, men ogsaa Omegnens gjæstfrie Huse stode ham aabne, og han var skattet som en kjær og velkommen Gjæst Enhver, der kom i Berøring med ham, troede paa hans Fremtid, men rigtignok paa en helt anden Maade og efter en langt beskednere Maalestok end den udviklede sig. Paa en ualmindelig dygtig og nidkjær Børneopdrager troede man, paa en fremtrædende Politiker tænkte Ingen.

Manden var Christen Poulsen alias Christen Berg. Han blev Lærer, kom ned i Koldingegnen, og det saa ud til, at han i fuldt Maal skuldt indfri de smukke Forventninger, han havde skabt. Ualmindelig dygtig, ualmindelig pligttro og udholdende røgtede han sin smukke Gjerning, og inden for dennes bramfri Omraade blev han hurtigt almindelig agtet og afholdt. Men i den unge Mands Bryst gjærede der en brændende Ærgjerrighed, der fandt rigelig Næring i en tidlig udviklet Selvvurdering — maaske Overvurdering — og i en ubændig Tro paa sine slumrende Kræfters Rækkeevne.

Den beskedne Lærergjerning frembød ikke tilstrækkelige Chancer for denne Ærgjerrighed; det gjorde derimod Politikken, i hvilken der begyndte at komme mere Liv efter den ulykkelige Krig 1864, og et straalende Fantasibillede af en underskjøn Frihedsgudinde bedaarede ganske det ikke stærkt befæstede Hjærte. Der var en brav Provstemand dernede i Egnen, som havde vundet den unge Ærgjerriges Fortrolighed. Med ham raadførte Berg sig om det brændende Spørgsmaal, hvorvidt han skulde stille sig eller ikke. Den brave Provst raadede fra eller dog til at vente, ikke fordi han mistvivlede om Lærerens Evner ogsaa paa dette Omraade, men fordi han frygtede, at mange af Bergs gode

Egenskaber vilde tage Skade ved Hengivelse i den Ærgjerrigheds Rus, til hvilken en voksende Tilbøjelighed var at spore. Han dømte ikke daarligt den gode Præstemand, Raadet var godt. Men naar bliver under slige Omstændigheder et godt Raad fulgt? Naturligvis heller ikke i dette Tilfælde. Berg var, allerede da han spurgte, overvunden, og det var egentlig kun en Indvilligelse til egen Beroligelse, han attraaede.

Han havde vidst at vinde en ret anselig Popularitet i Kolding, især hos den ringere stillede Befolkning, og det var med ganske gode Chancer han startede paa Valgtribunen den 30te Januar 1865 ved Valget til Rigsraadets Folkething. Hans Modkandidat var den nuværende Overretsprokurator F. V. Schytte, der havde vundet sig et hæderligt Navn ved sin behjærtede Optræden som konstitueret Amtmand i Veile under den fjendtlige Okkupation. Schyttes Navn havde den Gang en god Klang i Amtet, ogsaa i Kolding, saa han var ikke nogen ufarlig Modstander, men Berg vandt dog en smuk Sejr — 421 Stemmer mod 139. Ved Valget den 30te Maj s. A. ligeledes til Rigsraadets Folkething, valgtes Berg atter med 686 St. mod 332, der faldt paa Agent M. Warming. Til Rigsdagens Folkething valgtes han første Gang den 4de Juni 1866 uden Modkandidat, og han har siden uafbrudt og med stigende Stemmetal hævdet Pladsen. Mange Gange har man provet paa at opstille Modkandidater, men altid med et sørgeligt Resultat, og der er vist næppe i Øjeblikket nogen Rigsdagsmand, der sidder fastere i sin Valgkreds, end Berg. Ret interessant er det nu at mindes, at Thomas Nielsen i 1866 stillede sig imod Berg, men led et afgjort Nederlag.

Berg kom altsaa ind i Rigsdagen medbringende en mægtig Ærgjerrighed, en svulmende Arbejdskraft og en ubændig Reformiver. Det var som om Verden først var bleven skabt med Berg, som om han var den eneste, der egentlig vidste, hvorledes Udviklingen skulde være. Han bunkede Forslag paa Forslag, Ændringer paa Ændringer og forsvarede sine Børn med en rørende Faderkjærlighed. Luften var den Gang ikke sund for Bergs Poder; de døde den ene efter den anden; men det svækkede ikke Iveren. Samtidig udfoldedes en Jærnflid, og Berg var snart mere end almindeligt inde i de foreliggende Sager.

Han havde hurtig vakt Opmærksomhed, om ikke just af en særlig smigrende Art. „Dagbladet“ rettede sit ødelæggende Skyts imod den nye Fremtoning, medens „Fædrelandet“ stillede sig afventende overfor den unge flittige Mand.

I Forfatningskampen tog han livlig Del og stemte til Slutning for den reviderede Grundlov, hvilket vel skaffede ham nogle Modstandere, men dog aldrig har voldt ham den Gene, som det samme Faktum lige til det sidste voldte J. A. Hansen. Kunde Berg end ikke tilkæmpe sig nogen Indflydelse i Thinget, saa begyndte han dog hurtig at samle Menige om sig og at udfolde en levende Agitation omkring i Landet. Medens han i Grundlovskampen havde staaet Side om Side med J. A. Hansen, skiltes deres Veje, da Oktoberforeningen dannedes og begyndte at sætte Frugt.

Da kom hans Energi først til Gjennembrud. Han fulgte J. A. Hansen omkring i Landet og leverede de ene Slag efter det andet, rigtignok med vekslende Held. J. A. Hansen var den Gang mere dreven end Berg og bedre anlagt for den Art Polemik, der slaar igjennem paa Folkemøder, og det er ubestrideligt, at Berg nu og da led store Nederlag, men det knede ham ikke, han blev ved, og en heldig Træfning hist, lidt Fremgang her, øgede hans Kampiver. Han begyndte at blive den gamle Brandpolitiker en yderst farlig Modstander, men saa kom der atter en Alliance istand, og de to Kæmper stod igjen ved hinandens Side. Det var, da Oktoberforeningen var sprængt, og Bestræbelserne rettedes paa at samle de spredte Venstregrupper i et samlet Parti. Disse Bestræbelser lykkedes, vistnok især ved Hogsbroes ejendommelige Talent, og „det forenede Venstre“ dannedes. Nu saa man Berg og J. A. Hansen som Allierede paa Folkemøder delende Sejrens Glans — men ogsaa Nederlagets Forsmædelse. Det var paa denne Rundrejse, at de to allerede den Gang mægtige Førere led et afgjørende Nederlag ved Rye i Jylland, hvor Lars Bjørnbak tog Kampen op og med sin særegne Veltalenhed, der trodsede alle fornuftige Argumenter, fordi den blindt fanatiserede Mængden, slog de to formentlig novervindelige sønder og sammen. Berg forsøgte i Kniben at slaa de synkende Aktier op ved en Appel til Patriotismen, men Bjørnbak slog ham Sværdet ud af Haanden, og i ærlig Harme tiltordnede

da Berg Forsamlingen: „Aldrig vil jeg ønske i mit Fødeland at staa paa et Sted som dette og overfor en Forsamling som denne!“ Slaget var tabt. Til Gjengjæld vandtes en afgjørende Sejr i Skanderborg hin Dag, da Kongen reduceredes til Folkets Skriver og Forvalter, og J. A. Hansen proklamerede Venstres Overmaal af Evner til at styre Land og Rige.

Ved Valgene i September 1872 blev „det forenede Venstre“ Flertal i Folkethinget, og nu voksede ogsaa Bergs Magt med rivende Hurtighed. Skjøndt han nominelt delte Høvdingsædet med J. A. Hansen, var det dog alt dengang Berg, der særlig førte an; thi J. A. Hansen tyngedes allerede da af den knugende Byrde, der omsider tilintetgjorde ham. Berg førte an ved Kjældernæsaffæren og ved hele den øvrige Række af Aktioner, som staa i saa frisk Minde. Han voksede større og større, han voksede til „Konge af Bogø“. Men Reaktionen lod ikke vente paa sig: fra Magtens svimlende Tinde gik Deruten over Provisoriet, over Venstres Splittelse, over 7de og 8de November-Politiken ned til den nuværende mere beskedne Stilling som Delingsfører i Folkethinget. Det er i store Træk den politiske Livsførelse for Bergs Vedkommende.

Ser man paa denne politiske Livsførelse som Helhed, maa man ikke glemme, at Berg har gjort sit Fædreland megen Skade. Det er jo væsentligst ham, det skyldes, at ingen paatrængende Reformer i en Række af Aar har kunnet gjennemføres herhjemme, at Befolkningen har været hidset op til et indbyrdes Had, og at der paa Thinge har udviklet sig saa meget Kjævl og Urede, saa meget resultatløst Spektakel til Skade for det Hele. Der hviler et stort Ansvar for dette mislige Forhold paa Bergs Skuldre.

Berg er — eller rettere var — som Politiker Idealist. Der er ingen Tvivl om, at han i sin Tid troede blindt paa en praktisk Gjennemførelse af de gyldne Teorier, hans virkelige Frisind undfangede. Han troede paa Menigmands Retsind og Evne til at bære den mest udstrakte Frihed, han troede paa de Bedrestilledes tyranniske Tilbøjeligheder ligeoverfor de Smaa, han troede paa Grundloven, saaledes som han fortolkede den og paa denne Fortolknings Uantastelighed, og han troede paa Folket, at det i fornødent Fald vil bruge Magten for at fremtvinge en

formentlig Ret. Han troede paa alt dette, og han troede endvidere, at den sikreste Vei til Maalet var at trumfe i Bordet. Det var fra 1872—75. Nu have Skuffelserne ændret hans Tro. For Bergs sunde praktiske Blik maatte selv hans Stædighed vige. Han maatte se, at Folket ikke allevegne viste sig modent til den videste Selvstyrelse, og at der hos de Bedrestillede i Samfundet ikke paa nogen Maade var andre tyranniske Tilbøjeligheder end at værge velerhvervede lovlige Rettigheder.

Og da saa hans selvlavede Fortolkning af Grundloven kastedes over Ende, da Folket saa ikke rejste sig i sin Vælde for at knuse de formastelige, men det hele indskrænkede sig til spredte og tomme Demonstrationer — saa var Berg belært, saa blev han politisk Realist. Han taler nu ikke om at erobre Finansloven helt og holden, men om at tilbageerobre den fra Landsthinget, og han tænker ikke paa at gjøre det ved voldsomme Midler men ved dygtigt, sagligt Arbejde, saaledes som det sig hør og bør. Der maatte en Kur som den provisoriske Finanslov og dens Modtagelse til for at kunne kurere et saa rodfæstet Onde. Men Omslaget, hvorledes motiveres det? Siger Berg ligeud: „Jeg har taget fejl, jeg indser, at den Vej jeg var inde paa, var misledende; nu maa en anden roligere Vej betrædes for at naa et godt Resultat!"? Nej, det er Berg ikke stor nok til. Han fik en Hjælp udenfra, som klamrer han sig fast til Denne Hjælp var Valget den 3die Januar 1879. Berg havde her det Held, at Højre fik stærk Tilslutning. Nu siger den gamle Demokrat med en Argumentation, der er mere subtil end egenlig logisk: „Folket har dømt. Det har villet noget Andet, end vi; Folket har altid Ret, følgelig er en forandret Taktik nu uafviselig!" Det er jo ikke vanskeligt at se Hullerne i denne Bevisførelse, navnlig naar man betragter Valgets Udfald i sin Helhed; men Berg hævder med urokkelig Alvor sit Syn paa Valgdagen og sit Syns Ufeilbarhed.

Naa, det er jo aldrig værd at gaa i Rette med ham om Aarsagen, naar Virkningen er god, og det synes den at have været. Berg er nu*) inde paa en Vej, der er fornuftigere end

*) Denne Pennetegning er skreven den 14. Marts 1880, altsaa forinden Gjennemførelsen af Forsvarslovene og forinden det „europæiske" Venstres officielle Indtog paa Rigsdagen.

nogen tidligere, og han kan, hvis han ellers er den rette Mand, gjøre meget godt igjen af det, han har forbrudt. Men vil og kan Berg nu ogsaa det? Det er Spørgsmaalet.

Berg er sikkert ikke Venstres bedste Hoved, det er maaske snarere Hørup; men Berg er alligevel Indehaver af de fleste Betingelser for at føre an. Det er vel sandt, at han har ført sit Parti til mange Nederlag, det er vel sandt, at f. Eks. Kjældgrnæs-historien viste manglende taktisk Blik hos Føreren, og det er ganske berettiget, naar enkelte „Moderate" som Villads Holm og Thomas Nielsen have beklaget at have fulgt Berg paa alle Omraader; men Berg er en Mand, der kan lære og har lært, og det er højst rimeligt, at han ikke endnu en Gang fører sine Folk til slige Nederlag. Berg har i sin Jærnflid, sin Hukommelse, sin Evne til at styre og sit hele politiske Syn Betingelser for at føre an, som ingen anden Venstremand, og J. A. Hansen saa ikke daarligt, da han proklamerede Berg som Venstres Fremtidshaab.

Paa den anden Side har Berg temmelig iøjnefaldende Mangler, og navnlig synes han at mangle Mod til at indtage en uventet og kæk Stilling. Ved Kanonbevillingen i 1879 var der Noget, der tydede paa et sligt Mod, men siden har det ikke vist sig, skjøndt Anledningen har været der. Hvad om f. Eks. Berg og hans Parti i 1880 havde havt det gode Indfald at sætte et Lønningstillæg til Embedsmændene ind paa Finansloven til tredje Behandling, hvilken ypperlig Stilling vilde det ikke have været! Eller nu Forsvarssagen, der dog er og endmere vil blive Landets populæreste Sag! Hvad om Berg der havde taget en dristig Stilling paa den yderste Fløj af den Garde, der for enhver Pris vil have Danmark værnet, hvilken glimrende Stilling vilde det dog ikke være? Men til slige store Slag og store Tanker synes Berg enten ikke at have Mod eller Lyst, eller han har mulig ikke Evne til at føre sine Folk med sig.

Berg er Folkethingets flittigste Taler; han har overfløjet den meget talende Dr. Winther og er rykket op i Linje med afdøde Oberst Tscherning. Der kommer ikke nogen Sag af lidt Betydning under Forhandling, uden at Berg udtaler sig meget udførlig om den, tit gjentagne Gange, og selv Forslags-

stilleren eller Ordføreren maa ofte i Talens Længde og Bredde vige tilbage for Berg.

Er Berg da nogen veltalende Mand? Ja og nej! Sæt en Fremmed ind paa Tilhorerpladsen, han vil strax være paa det Rene med, at Berg ikke er veltalende, og han vil forbavses over, at den Berg, der gaar saa stort et Ry af, ikke taler bedre. Lad derimod en stadig Tilhorer dømme, han vil sige: „Jo, Berg er i Besiddelse af en vis Veltalenhed!" Det er vel sandt, at Organet er daarligt, ganske rigtigt, at det gjor et monotont og dyssende Indtryk at høre ham tale, naar han ikke er i Affekt, og det kan ikke bestrides, at det ydre Apparat i flere Henseender er mangelfuldt. Man har ofte ondt ved at høre ham, han sluger for mange Endelser, og Sprogbygningen er ikke ren og klar. Men trods alt dette er Berg i Besiddelse af ikke ringe Veltalenhed. Stoffet i hans Taler er lagt vel til rette, og han behersker det fuldstændig; han kan give sine Tanker et godt Udtryk, og han kan af og til, naar han bliver varm, hæve sig op til sand Patos. Der er derhos noget paa en Gang djærvt og vederhæftigt ved hans Foredrag, som giver et behageligt Indtryk af, at der staaer en ærlig Mand bagved. Naar hertil kommer, at han, med sin ualmindelige Indsigt i de fleste Sager, altid er „slagfærdig" og som oftest kan se og gribe Diskussionens Pointe, saa maa det indrømmes, at Berg raader over gode Evner som Taler.

Hans væsentligste Mangler ere en trættende Bredde i Foredraget og en Gjentagen af Betragtninger og Vendinger, der svækker Virkningen af ellers gode Taler. Dertil kommer, at Berg har en meget utiltalende polemisk Form. Hans tykke Selvbevidsthed er snarere taget til end taget af, og det er ham umuligt at føre en Kamp uden i en saarende, overlegen Tone og en tilsvarende Bestræbelse for at „aale" Modstanderen. Berg er altid paa Højden af det eneste rigtige, sande og fornuftige, enhver Modstander er en ubehjælpsom Klodrian, der ikke selv kan tænke, men trænger til et lille Kursus. Klein, der ellers nok er Mand for at klare sig, fandt det for ikke længe siden nødvendigt at nedlægge en almindelig Indsigelse mod Bergs Maade at polemisere paa, og Enhver, der kjender Forholdene, maatte give Klein Ret. Berg er ingen ridderlig Modstander,

ikke tolerant og ikke hensynsfuld; man faar et Indtryk af manglende Dannelse, naar man hører ham i en varm Diskussion. Men en dygtig Modstander er han. Hans naturlige, fortræffelige Evner har han yderligere udviklet ved en Flid, der er højst ualmindelig, og denne Flid har givet ham et Overtag ved Indsigt i Sagerne, der nødvendigvis maa skaffe ham Indflydelse i en Forsamling som vort Folkething. Han er et stærkt Hoved med en god Hukommelse, og han er ikke bange for at give sig i Kast med de vanskeligste Opgaver. Han er alt i alt en højst habil Folkethingsmand.

Den samme Forskjel, der var paa den i sin Tid beskedne, dygtige og elskværdige Lærer og den senere saa vigtige Folkethingsmand, den samme Forskjel er der endnu paa Politikeren Berg og Privatmanden Berg. Den første er en agtværdig Personlighed, den sidste er ikke blot det, han er tillige en højst elskværdig Personlighed. Det opblæste, det selvsikre og intolerante falder da bort og giver Plads for en mild, medgjørlig og human Natur. Man kan ikke tænke sig en elskværdigere Privatmand end Berg, han er ligefrem erobrende. Man har vanskeligt ved at gjøre sig fortrolig med, at det er den samme Mand, der her er tjenstvillig, mild og hjærtelig, som i Folkethingssalen, i Udvalgsmøderne og ligeoverfor Folkeforsamlinger kan være saa hensynsløs og ubehagelig. Selv i hine Dage, da Alle bejlede til Skolelærerens Gunst, da endog Excellenser sled hans Trapper, selv da var han som Privatmand lige beskeden og elskværdig, medens han, som bekjendt samtidig, i Rigsdagen blev modigere og modigere.

Der er noget farligt ved disse bestikkende Egenskaber hos Privatmanden Berg, navnlig for politiske Modstandere; man ikke blot kommer til at holde af ham — det er der jo i og for sig ingen Fare ved — men man kommer uvilkaarlig let til at sympatisere med mange Betragtninger, han i Diskussionen saa fordringsløst og overbevisende forfægter. Hans overlegne Evner, hans Indsigt i Sagerne og hans Maade i en privat Samtale at føre sit Skyts i Ilden paa indeholder for mange en stor Fare, og det er ganske sikkert, at han som Privatmand har erobret sig mere trofaste Venner og maaske ogsaa paalideligere Tilhængere end som Politiker. I det hele staar Berg sig over

Maade godt med Modstanderne, de agte og ære Manden. Bergs Tilhængere mere frygte og beundre ham, end de egentlig holde af ham. Frihedsmanden Berg er paa visse Omraader en stræng Despot, og hans Flok har at modtage Ordre og at lystre. Det saarende Hovmod ved Manden skal indenfor Partiet træde stærkt frem og tit vække Harme og Uvilje, men Manden kan ikke undværes, og man bøjer sig med sammenbidte Tænder. Der har været Tvivl om, hvorvidt et saadant Herredømme kunde holde i Længden. Det kan det maaske alligevel, i alt Fald bedre end en slap, viljeløs Styrelse.

Hvordan man nu end ser paa Berg, et maa man indrømme, og det er, at det er en helstøbt Personlighed, man har over for sig, en ulastelig Hæderlighed og en fremragende Dygtighed. Skulde Berg forlade Valpladsen, vil Højre sænke sine Faner til Ære for en stolt, en dygtig og en hæderfuld Modstander.

Klaus Berntsen.

Friskolelærer i Højby paa Fyn. Født den 12. Juni 1844.

Odense Amts 5te Valgkreds — Bogense — sendte i mange Aar den bekjendte H. M. Petersen, der af Folkevittigheden døbtes „Hans Majestæt Petersen", ind i Folkethinget. Petersen var en ualmindelig begavet Mand og af „Boelsmand" at være usædvanlig veltalende, der ogsaa en Tid øvede en vis Indflydelse, men hans Evner og Anseelse led i Tidens Løb følelige Knæk, og der rejste sig, efterhaanden som Venstre fik Magt ude i Landet, en stærk Stemning mod ham i hans Valgkreds.

Det gjærede allerede ved Valget i 1869, men det var dog først ved Valget den 20. Septbr. 1872, at Bevægelsen ret kom til Udslag. Petersen sejrede vel mod Venstremanden, men kun med 593 Stemmer mod 578, og da der kom Indsigelser frem mod Valgets Gyldighed, udsatte Folkethinget Godkjendelsen og

foranledigede en vidtløftig Undersøgelse. Denne førte i Slutningen af April 1873 til Valgets Forkastelse, og den 20. Maj altsaa akkurat 8 Maaneder efter at det kasserede Valg havde fundet Sted, foretoges det nye Valg.

I disse 8 Maaneders Interregnum var naturligvis Kredsen Gjenstand for den livligste Agitation, der yderligere forøgedes, da den Venstrekandidat, der var naat saa nær ind paa Livet af H. M. Petersen, i Mellemtiden var død. Blikket fæstedes da paa den unge Friskolelærer Klavs Berntsen, der havde tilkæmpet sig Anseelse i Kredsen som en fanatisk Venstremand. Berntsen er udgaaet af en velhavende og anset Gaardmandsfamilje paa Fyn og var nok selv bestemt for den landlige Syssel, men efter at have været paa den bekjendte Kolds Høiskole fik han — man vil vide ved en Tilfældighed — Smag for Lærergjerningen og oprettede en Friskole, der skal trives ualmindelig godt. Berntsen havde alt tidligere taget Del i de politiske Bevægelser paa Fyn, men Familjeforhold holdt ham tilbage fra at træde personlig frem, og først da Omvalget i Bogensekredsen fandt Sted, indvilligede han i at modtage Valg. Kampen den 20. Maj 1873 var temmelig haard og endte til Fordel for Berntsen, der valgtes med 783 Stemmer imod 563 Vedhængere af H. M. Petersen.

Allerede et halvt Aar efter var Kampen atter gaaende, idet Folkethinget opløstes i Oktober og nye Valg udskreves til den 14. November. Høire stillede da Overretsassessor C. V. Nyholm, der den Gang var Modstander af det forenede Venstre, op mod Berntsen, men Resultatet blev, som forudset, en stor Sejr for Sidstnævnte, som den Dag naaede 1029 Stemmer, medens Nyholm kun fik 663 St. Ved Valget den 25. April 1876 stillede Høire en Skolelærer Teisen op mod Berntsen, men dennes Sejr blev da endnu fuldstændigere — 591 St. mod 325. Derimod vare Berntsens Stemmer den 3. Januar 1879 svundne ned til 911, medens Høirekandidaten, Gaardejer Cl. Jensen, naaede op til 591 Stemmer. H. M. Petersen stillede sig efter sit Fald ikke senere mod Kl. Berntsen, der vistnok ogsaa sidder temmelig fast i Valgkredsen, men søgte derimod at fortrænge Hans Madsen fra Verningekredsen, hvilket dog ikke lykkedes. Stjærnen var blegnet.

Berntsen blev hurtigt en betydelig Mand i „det forenede Venstre", han kaaredes særlig til Rejseagitator, og han og de to fynske Kolleger Anders Tange og Hans Madsen beæredes i Venstrepressen med det hædrende Navn: „De tre fynske Frihedshelte". Disse tre Helte droge altsaa paa Tog og deltog i mangen varm Skjærmydsel. Venstrebefolkningen tilkjendte snart Berntsen Sejrspalmen, og det lader sig heller ikke bestride, at han paa et Folkemøde er en Mand, der forstaar sine Ting. Han har den tilstrækkelige Ugenerthed — Dristighed ville maaske nogle kalde det — den tilstrækkelige Hensynsløshed og en usædvanlig Evne til at lave Vitser og „gjøre Grin". Dertil kom en smuk Personlighed, en vindende Fremtræden og stor „Geläufigkeit" i den mundtlige Procedure lige overfor Vælgerne. Intet Under, at han vandt deres Overbevisning, deres Stemmer og Hjærter.

Af alle de Mænd, Venstre har sendt paa Korstog, er der maaske ikke en eneste, der naar Berntsen i Evnen til at elektrisere og tildels fanatisere en Folkeforsamling. Men i samme Grad, som han vandt Laurbær paa de landlige Valpladser, i samme Grad steg selvfølgelig Forventningen til en tilsvarende mægtig Indflydelse paa Rigsdagen. Her skuffede han imidlertid alle Forventninger, her gik Glansen af ham og alt det store fortog sig, saa at der kun blev en lille, jævn Mand tilbage. Berntsen mangler i Folkethingssalen den Baggrund, hans Begavelse kræver. Hvis der var en livlig og en ham velvillig Tilhørerkreds, saa var han maaske i Stand til oftere at slaa sig op, men som det nu er, falde Vitserne og Løjerne til Jorden, og Taleren gaar samme Vej. Han har selv Følelsen deraf, og det trykker ham; han søger da i sin Fortvivlelse at give sin Tale et lunefuldt og et aandrigt Sving; men det er i den Grad forlorent, at hele Personen og hele Talen under Foredraget omgives med et Uvederhæftighedens Skjær, der maa ødelægge. Han bliver da altid et sikkert Bytte for sine Modstandere, og Berg har mere end en Gang vundet en alt for let Sejr ved i en Debat at ride Berntsen til Vands.

Berntsen taler let og flydende, og hans Person og Organ tager sig godt ud i Debatten; men den Mangel paa Alvor og Tilforladelighed, som hans Taler gjøre Indtrykket af, bringer

uvilkaarligt Tilhørerne til at føle: „Den Mand hører ikke hjemme i en alvorlig Debat". Denne Følelse kan være uretfærdig, men den er til Stede, og det er beklageligt, thi ved Lejligheder har Berntsen fra sit Standpunkt talt meget fornuftigt. Han taler sjældent i Rigsdagen, muligt fordi han føler, at Jordbunden ikke er god for hans Evner, mulig ogsaa, fordi han ikke har været meget flittig og ikke hor sat sig ret grundigt ind i Sagerne, men det er ikke usandsynligt, at han, ved netop at tale oftere, kunde vinde Magt med de Uheldigheder, der nu beherske hans Foredrag. Han roses i den sidste Tid for Flid i enkelte Udvalg, og det er saaledes muligt, at han igjennem større Indsigt i Sagerne vil søge oftere Lejlighed til at tale og til derigjennem at vinde større Herredømme over sin Form. Vi ville oprigtigt ønske det; thi Kl. Berntsen er paa ingen Maade nogen usympatetisk Rigsdagsmand, og han raader vistnok over usædvanlig gode Evner. Han staar nu i de „Moderates" Rækker, og han skal være en af de faa, der nogenlunde svare til Navnet.

Som Menneske er Berntsen afholdt af alle og agtet som en hæderlig Personlighed. Han er et selskabeligt Centrum for mange herværende Venstremænd, og han skal, maaske mere ved Lune end ved Smag, være et meget oplivende selskabeligt Element i Vennernes Kreds.

I den seneste Tid har Berntsen høstet fortjent Anerkjendelse for sin patriotiske og smukke Optræden i Forsvarssagen. Han beæres i den Anledning med det grundigste Had fra de Radikales Side.

J. Bertelsen.

Exam. jur., Forpagter af Kyø ved Ribe, født den 7. Februar 1844.

Der er ikke meget at sige om denne Rigsdagsmand, som er ganske ung i Tjenesten og ikke paa nogen Maade har gjort sig bemærket. Han er en self-made Mand, der ved egen Flid og egne Kræfter har arbejdet sig frem, og han skylder end ikke

nogen Agitation sit Valg til Folkethinget, men kun den almindelige Anseelse og Agtelse, han har vidst at erhverve sig i sin Hjemstavn.

Bertelsen var en fattig Tjenestekarl, for hvem Fremtiden ikke stillede de lyseste Udsigter, men han passede med Flid og Nidkjærhed sin Dont, samtidig med at han plejede boglige Sysler. Han blev Soldat og vandt i Tjenesten sine Foresattes Yndest i den Grad, at han en Tid skal have aspireret til en Kavalleriløjtnants pyntelige Uniform, men han opgav denne Aspiration, blev ved sin Læst og fik en Præstegaard i Forpagtning. Nu saa man det usædvanlige Syn, at en Præstegaardsforpagter laa inde i Kongens Kjøbenhavn for at tage Præliminæreksamen og derefter dansk juridisk Eksamen. Ved ihærdig Flid naaede han Maalet, han er Examinatus juris. Saa blev han Sagførerfuldmægtig i Aalborg, og det var i denne Stilling, at Venstremændene i Hjørring Amts 5te Valgkreds kastede Blikket paa ham. Hans Navn var flere Gange fremme, men først den 25. April 1876 stillede han sig uden nogen som helst Støtte fra Agitationens Side og valgtes med Glans. Hans Forgænger var Skolelærer J. P. Jensen, en begavet Mand, om hvem en Meningsfælle har ytret, at Jensen var født veltalende, men talte aldrig — en psykologisk Mærkelighed.

Bertelsen sluttede sig straks til det forenede Venstre og staar nu i de „Moderates“ Lejr Han holder sig meget tilbage og tager yderst sjælden Del i Forhandlingerne. Han taler tungt og ubehændig og har Vanskelighed ved at give en tit fornuftig Tanke et klart Udtryk. I Udvalgene skal han være flink, navnlig saa længe Diskussionen føres i Samtaleform: han synes ligefrem at sky sammenhængende Foredrag. Ogsaa paa Folkemøder taler han daarlig, og det er saaledes heller ikke den Evne at kunne bedaare og bestikke en Forsamling, han skylder sit Valg. Det hviler paa en solidere Grund: et Agtelses- og Tillidsforhold mellem ham og hans Vælgere.

Bertelsen er en ung Mand med et aabent og tiltalende Ansigt; over hans Person hviler et Skjær af Fordringsløshed og Beskedenhed, som passer godt til hele hans Færd. Han er almindelig afholdt som en i enhver Henseende brav og honnet Karakter, og de, der kjende Manden nærmere, paastaa, at han

baade har gode Evner og, naar det skal være, en fast Karakter. Han er moderat og medgjørlig, og naar man ser denne beskedne Skikkelse i en vild Oppositions Rækker, faar man Indtrykket af, at det mere er en Tilfældighed end Sympati, der har givet ham denne Stilling; thi den hele milde Personlighed synes mere anlagt for en fredelig end for en krigerisk Gjerning — ganske bortset fra Ungdommens Officersaspirationer.

Bertelsen er nu Forpagter af den Grev Tramp tilhørende Ejendom Kyø ved Ribe, sagtens en Virkning af den politiske Alliance i Grevens korte Rigsdagsliv. Medens Greven faldt ved Valget den 3. Januar 1879, hævdede Bertelsen med stor Lethed sin Stilling. Der knytter sig vel ikke store Forhaabninger til Bertelsens Rigsdagsgjerning, men en brugelig Repræsentant kan han nok blive med Tiden — en tiltalende er han allerede.

Bille.

Cand. jur., nu dansk Generalkonsul i Amerika. Født den 1. Juli 1828.

Hvem kjender ikke Bille? Vort politiske Frihedsliv har bragt mange Navne paa Folkets Læber, mangen Stjærne er gaaet op med stor Klarhed og Glans for inden faa Maaneskifter atter at forsvinde; mangt et Navn har langsomt og brydsomt banet sig Vej til Folkets Hjærte og vundet sig en varig Plads der, og mange smukke Minder ejer vort unge Frihedsfolk allerede. Men ud af Hoben af disse Navne hævede der sig i lang Tid to, som snart paa Habets, snart paa Begejstringens Vinger bares ud over Landet.

Det var Navnene Bille og Ploug.

Som Ordførere for det mægtige nationalliberale Parti, som dem, der hver Dag talte til det ledende Folk, fik disse Mænd en Betydning og en Indflydelse i Landet som ingen anden, og der har været Tider, da Parolen fra disse Mænd blev lystret lige saa samvittighedsfuldt, som et flinkt Kompagni Soldater

lystrer sin Chef paa en Exercerplads. Intet Under derfor, at Modstanderne rettede deres hvasseste og hadefuldeste Vaaben mod disse Mænd, intet Under, at Venner sluttede Kreds om dem og tiljublede dem Bifald. Rundt om i Landet spredtes deres Navne; i Vraaer som paa Herresæder tog man Parti for eller imod dem, og i mangen fattig Indsidderstue, hvor blot en Avis fandt inden for Døren, kunde man høre drøftet Spørgsmaalet Bille: „denne herséns Bille i Kjøbenhavn". Det var gyldne Dage, men de bleve ikke af lang Varighed. Glorien begyndte at blegne og Indflydelsen at tabe sig, men endnu den Dag i Dag indtage de to Navne en fremtrædende Plads i Landet, snart en Hædersplads, snart en Plads i Skammekrogen, alt efter Vedkommendes politiske Stade.

Fra Sorø Skole udgik i Slutningen af Fyrrerne en flink Student. Han bar et gammelt, hæderfuldt Adelsnavn, men Slægtens gamle Rigdom og Indflydelse var forsvunden, og det Slægtled, hvorfra den unge Student udgik, havde intet uden Navnet tilbage. Den unge Bille stod ene og fattig i Hovedstaden, kun støttende sig til sine Evner og sin Flid, men med fuld Fortrøstning til, at disse Hjælpemidler ogsaa skulde vise sig tilstrækkelige til at skabe en lovende Fremtid. Han kastede sig over det juridiske Studium, og Dommerstillingen skal have været hans Ungdoms Attraa. Iblandt Kammeraterne ansaas Bille for et godt og kvikt Hoved, men i den Retning, han senere skulde udfolde saa glimrende Evner, faldt det den Gang ingen ind, at hans særlige Begavelse laa. Ingen? Jo, maaske dog en. Iblandt Billes Samtidige og Omgangsvenner var nuværende Direktør i Handelsbanken Levy. Han opfandt Bille som Journalist, men om han den Gang forstod at vurdere sit Fund, eller om han ikke snarere tilfældig pegede paa Bille som en ham bekjendt opvakt ung Mand, der trængte til Bifortjeneste, lige som han maaske kunde have peget paa andre Kammerater — det er tvivlsomt. Nok er det: den første, der udpegede Bille til journalistisk Virksomhed var Bankdirektør Martin Levy.

Det gik saaledes til. Den endnu virkende, hæderlige og ansete Bogtrykker Sally B. Salomon havde i Krigsaarene 1848—50 udgivet de bekjendte Skillingsblade med Efterretninger fra Krigsskuepladsen og havde gjort megen Lykke med dem. Da

Krigen endte, besluttede han at fortsætte denne Virksomhed under en anden Form, og til den Ende søgte han brugelige Medarbejdere. Han kjendte Levy og spurgte denne til Raads med Hensyn til Valget af saadanne, som han ganske naturligt søgte blandt unge Studenter. Levy udpegede da Bille og Prahl. Det var en lykkelig Anvisning; thi den skabte to Stjærner paa vor hjemlige Journalistiks stjærnefattige Himmel, to Stjærner af sjælden Klarhed og Glans, der tilmed paa en ejendommelig Maade supplerede hinanden. Medens Bille paa alle indre Omraader lagde mærkelige Evner for Dagen, viste Prahl sig som et ualmindeligt Talent paa de udenlandske Oversigters Omraader, hidtil enestaaende og uovertruffet her hjemme.

De to unge Studenter bleve antagne, men Redaktionen vedblev at være anonym. Det fortælles, at Bestræbelserne i Begyndelsen gik ud paa at finde de bedste Anekdoter og Smaahistorier til Spaltefyld, og at Prahl først med dette beskedne Formaal for Øje begyndte at tumle med Udlandets Presse, i hvilken han senere skulde erhverve saa stor Indsigt. Saa fortælles der videre, at Bille en glad Dag overraskede sine Medarbejdere med Erklæringen om, at nu vilde han skrive en alvorlig politisk Artikel. Almindelig Forbavselse og Spørgsmaal, om han var bleven gal. Men Bille afleverede sin Artikel, den gik og gjorde Lykke, og den blev Forløberen for en Række glimrende Artikler, der livfuldt, aandfuldt og dygtig behandlede de forskjelligste politiske og sociale Forhold. Det lille uansete Blad slog igjennem, og det varede ikke ret mange Aar, inden det var det mest læste og mest toneangivende Hovedstadsblad. De to unge Studenter fortsatte imidlertid deres Eksamensstudium, og en Dag sad den meget omtalte Redaktør af „Dagbladet" ved det grønne Bord for at prøves i den Retsvidenskab, han allerede var begyndt at fortolke i sit Blad. Prøven faldt godt ud, han hentede sit Laud. Saa kom hans Navn til at staa paa „Dagbladet" og dermed var det indrangeret blandt de offenlige Navne, viet til Besudling og Lovprisning.

„Dagbladet" blev et mægtigt, et betydningsfuldt Blad. Med Vind i Sejlene og for en gunstig Bør blev det baaret op paa Toppen af Tidens Bølge, og med en eminent Fører, en

ypperlig Besætning gik Sejladsen stolt og strunkt. Det indtog en Tid — som det for øvrigt atter gjør igjen — Førstepladsen i den danske Presse, og det gav ved et dristigt Initiativ paa flere Omraader Stødet til et mægtigt Opsving i hele vor Journalistik. Bille skrev en Vrimmel af glimrende Artikler, hvoraf en udvalgt Samling findes i hans: „Tyve Aars Journalistik", et Værk man endnu kan læse med stort Udbytte og megen Fornøjelse, og hvori man atter og atter maa beundre den unge Redaktørs sjældne Gaver.

Det er umuligt at skrive Billes Historie, hvor langt der end kan være til Enden af den, uden at lægge en Hovedvægt paa hans journalistiske Virksomhed, ved den blev han den Bille, han er, den var Piedestalen, der gav Figuren sit Syn, sit Relief. Man kan dømme om Billes Redaktørvirksomhed, hvorledes man vil, man kan finde nok af Fejl og Beklageligheder, man kan, om man er stemt dertil, fordømme den, et skal indrømmes: at der stod et mægtigt Talent bag ved den, og at Virksomheden gjorde Manden den største Ære. Der er vist ikke megen Overdrivelse i den Dom, en indsigtsfuld Mand fældede om Bille som Redaktør, da han betegnede ham som „Nordens største Journalist."

Og Anerkjendelsen udeblev heller ikke. Paa mange Maader fik Bille at mærke, hvilken Lykke han gjorde, og det er da let forklarligt, at Ærgjærrigheden pustede Vingerne ud til en højere Flugt. Han søgte og fik Sæde i Borgerrepræsentationen, og han stævnede da ogsaa efter 10 Aars Journalistvirksomhed ind i Folkethinget. Han søgte, som naturligt var, Valg i Hovedstaden, men, hvad der nu kan synes mindre naturligt, han søgte og fandt det i 5te Kreds — den eneste virkelige Arbejderkreds, vi have heri Landet. Den Gang han stillede sig, var det maaske ikke saa; thi Bille har aldrig været Arbejdernes Mand, og han vilde vel i saa Fald have søgt en fredeligere, en mere aristokratisk Kreds — dem Byen jo har flere af. Nu blev han Repræsentant for den uroligste, den ham mindst velvilligste Kreds, og det har han faaet at mærke, om man end ikke hidtil har kunnet styrte ham. Femte Kreds var imidlertid den Gang en skikkelig Kreds. Den havde til Folkethinget sendt Repræsentanter som den stokkonservative C. N. David, som Lehnsgreve Knuth

og Gehejmeraad Tillisch. Det var sidstnævnte, som Bille afløste den 14. Juni 1861. Valgkampen var temmelig levende. Han havde til Modkandidat den dygtige og ansete Sadelmagermester P. C. Olsen, der optraadte som Haandværkernes og de mindre Næringsdrivendes Repræsentant, og C. V. Rimestad, hvis Indflydelse den Gang var i Stigen, kæmpede af al Kraft imod Bille. Men denne lagde allerede paa Valgdagen en ualmindelig Veltalenhed for Dagen og vandt øjensynlig mere og mere Stemningen, og ved den skriftlige Afstemning naaede han da ogsaa 505 Stemmer, medens Olsen kun fik 184. Disse Tal tage sig nu med de senere Erfaringer for Øje smaa ud, men den Gang vare de ret anseelige og i ethvert Fald de højste Tal, der vare naaede i den Kreds.

Jubelen var stor, da Bille proklameredes som valgt, og den valgte blev af en talrig Menneskemasse fulgt hjem til sin Bolig paa Kultorvet, hvor Hurraraabene fornyedes, saa at Bille maatte vise sig og takke fra Vinduet. Det var saaledes under en kraftig Begejstring, at han blev baaret ind paa Thinge. Her saa det da helt anderledes ud end nu. Da indtog Intelligentsen og ikke en tit raa og uvidende Talmajestæt Højsædet, og da var Billes Anskuelser i afgjort Majoritet. Der var følgelig ikke særlige Opgaver for ham at løse, og det blev nærmest Tscherning, J. A. Hansen, Winther og Kjær, der bragte den duelige og vittige unge Mand til at kaste sig ind i Kampen. Hans Veltalenhed vandt tidlig Anerkjendelse, om den end ikke da var saa fuldendt, som den senere blev.

Saa kom den ulykkelige Krig i 1864, hvor den Politik, Bille havde været med til at kæmpe for, led et afgjort Skibbrud. Det knugede naturligvis ham som alle andre danske Mænd, men det gjorde ham tillige bitter. Man maa vistnok tilskrive denne bitre Stemning de sørgelige Artikler om Arvefølgen, som sikkert nu alle anse for uheldige, og som skaffede ham den opsigtsvækkende Proces paa Halsen, der i første Instants skaffede ham en Dom paa et Aars Fængsel, men ved Højsteret en Frifindelse, for hvilken han vistnok tildels kan takke Advokat Brocks glimrende Forsvar. Med det politiske Nederlag, Bille led i 1864, og med det fatale Angreb paa Kongens Ret til Danmarks Trone var Billes journalistiske Magt brudt, og det var klogt

og rigtigt af ham at trække sig tilbage. Han gjorde det i rette Tid, dog ikke forinden han havde givet et nyt Vidnesbyrd om sit skarpe Blik ved netop at udpege den Mand til sin Efterfølger, der bedst egnede sig til at indtage Stillingen og fuldt ud har vist, at han baade var sin Formand og det Valg, denne havde gjort, værdig. Der skulde en Mand med Topsøes ejendommelige Evner til atter at løfte „Dagbladet“ op paa den Fortrinsplads, det en Gang havde indtaget. Billes stolte journalistiske Bane fik en smuk Afslutning ved det Festmaaltid, taknemmelige Medborgere gav til hans Ære.

Fra nu af var Bille alene Politiker. Rigtig nok overtog han straks en Direktørpost ved det nystiftede Aktieselskab „Byggeselskabet“, men skjønt han vist ogsaa røgtede denne Virksomhed med Dygtighed og Omsigt, blev han ikke mange Aar „Direktør Bille“. Tiderne vare ugunstige, Uheld traadte til, og før hans Kontraktstid var udløben, viste han den paaskjønnelsesværdige Uegennyttighed at afgive sin vellønnede Post. Siden den Tid har man kun kunnet hænge et „Candidatus juris“ eller et „Folkethingsmand“ foran det berømte Navn.

Da „det forenede Venstre“ dannedes i 1870, og navnlig da det i 1872 var blevet Flertal i Thinget, var der ret blevet Plads for Billes Evner. Og dog kom han ikke særdeles ofte frem. Man siger — med hvad Ret vides ikke — at Højremindretallet i Folkethinget var bange for at irritere det myndige Flertal, og da Billes Dialektik var dette Flertal særlig ubehagelig, saa holdt man Bille tilbage, saalænge der endnu var Skygge af Haab om mindelige Overenskomster, og først efterhaanden som disse Haab fjærnedes, gav man den mesterlige Fægter Lov til at tumle sig. Nok er det, Bille holdt sig meget tilbage, men saa tog han rigtignok ved enkelte Lejligheder en glimrende Revanche. I Kjældernæssagen, ved Finantslovskampene og flere andre Lejligheder sejrede han stolte parlamentariske Triumfer, og hvis Grunde og Argumenter kunde knuse et Parti, saa har han ved mere end en Lejlighed totalt ødelagt sine Modstandere. Men sligt bed ikke paa den Kohorte, han kæmpede imod, han maatte nøjes med Bevidstheden om den logiske Sejr — Sejrens Løn fik han ikke. Det var i Tiden fra 1872 til 1875. Da var Bille ligefrem hadet af Venstre. I samme Grad, som han slog

dets Argumenter sønder og sammen, i samme Grad hadedes han, og det vil altsaa ikke sige saa lidt.

Nu er det anderledes. Ved en af disse mærkelige Svingninger, som det politiske Liv er saa rigt paa, er Bille nu bleven en af Venstre ret afholdt og af alle agtet Mand, og med de foregaaende Aar i frisk Minde, er det ret interessant nu at høre Hørup rose Bille i høje Toner, baade ved det bekjendte politiske Møde i Gothersgadens Eksercerhus ifjor og forleden i Folkethingssalen. Fra at være den ufordrageligste er Bille blevet en af de fordrageligste for Venstre blandt Folkethingets Højremænd. I Højre har der vel egentlig aldrig været nogen stor Begejstring for Bille; man har beundret hans store Gaver og tit glædet sig over de knusende Slag, han har leveret den fælles Modstander, men man har stillet sig noget skeptisk overfor den Nytte, han gjorde, og i det hele indskrænket Tilslutningen til en noget kølig Sympati.

Ved Lejligheder, hvor Bille har opereret lidt paa egen Haand eller i Forbindelse med Klein, saaledes i 1875 og 1878, men navnlig dog under den vestindiske Sags Behandling, hvor rigtignok hans Optræden var ganske mærkelig, kastede man sig med ufornøden Heftighed over ham og gav en tilsyneladende længe opsparet Harme Luft. Men paa den anden Side har der ogsaa været Lejligheder, hvor hans Bistand har været Højre en sand Trost. Saaledes ved Valgbrevenes Prøvelse efter Valget den 3. Januar 1878. Her vidste man, at Venstre vilde gjøre Forsøg paa at vanskeliggjøre Godkjendelsen af flere Højrevalg, deriblandt nogle soleklare, og det lykkedes jo virkelig Partiet ved en ukjendt Brutalitet at „svale Kredsene af", som Hørup saa smagfuldt udtrykte sig, gjennem den største Del af Samlingen.

Til Valgbrevenes Prøvelse inddeles Thingets Medlemmer paa en særlig Maade, og det traf sig nu saaledes, at der i en Gruppe, hvor vigtige Valg debatteredes, kun var en fremragende Højremand: Bille, der havde at kæmpe mod Venstres Koryfæer. Hvor var man den Dag glad ved Bille, og hvor stolede man ikke paa ham? De andre Grupper bleve færdige, Billes drøftede endnu. Man hørte da i Rigsdagens Gange, hvor Politikere i stor Spænding færdedes frem og tilbage, Rygter om, at Bille kæmpede en vældig Strid, og fra mangen Højremands Læber

hørte man den Dag: „Gudskelov at Bille er der." Da Forhandlingen omsider afsluttedes, og Bille kom ud, blussende og echaufferet af den heftige Kamp, samledes Højre omkring ham, trykkede hans Haand og bevidnede ham paa mange Maader sin Erkjendtlighed for hans Dyst. Han bragte vel heller ikke den Dag Sejren hjem, men mere Hæder og Anerkjendelse end sædvanlig. I sin Valgkreds har Bille vel en temlig kraftig Støtte, men vistnok heller ikke nogen stor personlig Sympati. Han har for en Del de samme Stillere som i 1861, men den store Vælgermasse holder nærmest paa Bille, fordi man ikke kan være bekjendt at vrage en saadan Kapacitet, og fordi man ikke for nogen Pris vil have en Socialist, og det er jo det eneste, der har været Fare for.

Det stærkeste Anløb, der har været gjort paa Bille var, da Pio stillede sig, men om nogen alvorlig Fare var der dog heller ikke den Gang Tale. Bille repræsenterer nu den største Valgkreds i Danmark, et utilbørlig Monstrum af en Valgkreds, der, hvis der var Gran af Retfærdighedsfølelse hos Folkethingets Flertal, vilde, overensstemmende med Grundlovens Bud, blive delt i 4 a 5 Kredse. Den Størrelse, Kredsen nu har og Befolkningens Beskaffenhed, gjør Kredsen til den uroligste i Landet, og om Valgmøder eller deslige kan der næsten ikke være Tale, dertil er Publikum for livligt. Endog paa en Valgdag har man jo havt Spektakler, saa at Bille ikke kunde komme til Orde, og han og Valgbestyrelsen, da Talerstolen stormedes, maatte retirere ud igjennem Vinduerne. Bliver Valgkredsen delt, vil sagtens mindst en Socialist komme ind i Rigsdagen, men deri er der jo heller ingen Ulykke. Derimod vil Bille da kunne vente at beholde en sikker og rolig Kreds, medens hans nuværende Stilling i 5te Kreds paa ingen Maade er helt uden Fare.

Billes store Veltalenhed er ofte nævnt i denne Skildring, og der er sikkert ingen, der vil benægte, at han er en fuldendt Taler. Det er ikke det mindst mærkelige ved Bille, at han er en lige stor Mester i at føre Ordet og Pennen, noget, der ellers ikke almindelig forenes. Billes Veltalenhed er blændende. Hans Organ er kraftigt, undertiden lidt haardt, men ikke uden Velklang. Hans Herredømme over Sproget er vidunderligt,

alt ligger til rede i den skjønneste Orden, Perioderne slynge sig naturlig og elegant ind i hinanden, og han kjender ikke til de ulyksalige Forsætninger, der smægte Livet igjennem efter deres Eftersætning. Hans Foredrag er fortræffeligt: han taler tydelig og distinkt, pointerer rigtig og ved at lægge Liv og Fart ind i Talen. Naar hertil kommer, at han aldrig leder efter Ord, altid taler flydende og i et behageligt Tempo, altid har en Vittighed og ofte en Aandrighed paa rede Haand, samt at han gjør en vellykket Brug af Billeder, tit fine og poetiske, altid helt ud gjennemførte, — saa maa man erkjende Bille for en fuldendt Taler. Man hører ham med største Velbehag, næsten med Vellyst, og der vil altid være Momenter i hans Tale, hvori han overrasker Tilhørerne, enten ved et uventet, slaaende Billede eller ved en vidunderlig elegant Afslutning paa en vanskelig Periode. Man siger, at Stenograferne uden at forandre en Tøddel eller et Tegn kunne lade Billes Taler gaa i Trykkeriet, og sligt hører nok til de store Sjældenheder.

Billes Veltalenhed er bestikkende, man tvinges til at holde med ham, medens han taler. Det fortælles, at en af vore største Mænd skal have betegnet Bille som den farligste Modstander, man kunde have; thi hvad enten man læste, hvad han skrev, eller hørte ham tale, maatte man give ham Ret og erkjende selv at have Uret — saalænge man var under Paavirkningen. Hørte den op, og man kom til nærmere at tænke over Sagen, gik det snart op for En, at der dog ikke var saa lidt at indvende. Det ligger nær at sammenligne Billes Veltalenhed med Orla Lehmanns, og dog hvilken Forskjel? I Herredømmet over Sproget, i Evnen til at gribe Nuet og at improvisere, giver Bille ikke Lehmann Noget efter, men i Evnen til at elektrisere en Forsamling, til helt at rive den med sig, var Lehmann Mesteren. Bille kan beruse Ens Forstand, man kan vugge sig i Sprogets Vellyd og beundre Formens Elegance, men begejstre kan Bille ikke. Det kunde Lehmann trods Nogen; thi Lehmann satte Følelsen og Fantasien i Bevægelse, medens Bille kun daarer Forstanden. Lehmanns ildfulde Tale, hans Stemmes melodiske Klang berusede, og man gav sig hen. Bille nyder man, men man giver sig ikke hen. Hjærtet er ikke med i Spillet. Man har ogsaa sammenlignet Billes Veltalenhed

med Holstein-Ledreborgs, og navnlig har Venstre tit frydet sig over at have en Mand i sin Midte, hvis Veltalenhed endogsaa overstraalede den navnkundige Bille. Hvilken Misforstaaelse! Holstein Ledreborgs sjuskede, skjødesløse og usammenhængende Taler kunne aldrig sammenlignes med Billes logiske, klare og formfuldendte Foredrag. Bille er langt hans Mester og uden Tvivl Rigsdagens mest veltalende Mand for Øjeblikket.

Der er tit over Billes Taler, som over hans Person, noget koldt og forstandstort, som saa til Gjengjæld afhjælpes ved Vittigheder og Aandrigheder, der vel tiltale og oplive, men paa den anden Side betage Talen noget af dens Alvor, og det var sigtende herpaa, at Monrad tilraadede ham at anskaffe mere „Ballast af Alvor" som Baand paa „Tivolihumøret". Men Bille kan tale baade højtidelig og alvorlig, han kan levere ypperlige og grundige Foredrag. Da Sagen om Fæstningsterrænet laa for, særlig Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Demarkationslinje, talte han ligefrem fortrinlig, det er anerkjendt af Alle. Under Diskussionen om den lærde Skole talte han lige alvorsfuldt og ypperlig, og om Landbrugssager, som han i de senere Aar har kastet sig over, har han talt med stor Grundighed og Indsigt. Det er især i Replikken, at Billes sjældne Gaver komme tilsyne, her staar han med Hensyn til at give et kort, træffende og vittigt Svar uovertruffen. Han naar sin største Effekt, naar han taler til en urolig, bølgende Masse, der afbryder ham og tilkaster ham Bemærkninger. Han standser da et Øjeblik i sit Foredrag, ser stift paa den Ulykkelige, og saa ved man, at der vanker, saa ryster i næste Øjeblik Tilhørerne af Latter over den Ødelæggelse, han med faa Ord volder Modstanderen. I næste Nu fortsætter han sin Tale akkurat ved det Ord, hvor han slap. Han mister aldrig Traaden, kommer aldrig ud af Koncepterne.

Baade Kjær, J. A. Hansen og Tscherning have været mærkede af hans Svøbe, og hvem mindes ikke den simple og dog saa knusende Maade, paa hvilken han ødelagde Tauber for nogle Aar siden? Det var i de store Krisers Tid, og Bille afleverede en af sine store Taler. I den kom han til at antyde de Fremskridt, der herhjemme var sket siden 1849. En Røst foran ham spurgte et Par Gange temmelig irriterende: „Hvad

er der da ſket?" Røſten var Taubers. Bille ſtandſer i ſit Foredrag, ſer viſt paa Synderen og afgiver under Medlemmernes og Tilhørernes ſtormende Latter omtrent følgende Svar: „Det ærede Medlem ſpørger, hvad der er ſket ſiden 1849. Det, at det ærede Medlem nu ſidder i Danmarks Rigsdag er et Bevis paa, at der er ſket Meget ſiden 1849". Det var ganſke ſimpelt, men Maaden, hvorpaa det blev ſagt, den ſtærke Akcent, der blev lagt paa „Meget", ſaa at det fik en umiskjendelig Antydning af „for Meget", var af glimrende Virkning, og Tauber dukkede ſig ogſaa.

Mere bekjendt er Billes kvikke Svar til Bregendahl, da denne ſom Folkethingets Formand forbød ham at ſige, at Juſtitsminiſteren havde et godt Øje til Preſſen; Bille bøjede ſig ſtrax for Formandens Afgjørelſe og ſlog ſaa under ſtor Munterhed faſt, at Juſtitsminiſteren ikke havde noget godt Øje til Preſſen.

Endnu højere end ſom politiſk Taler ſtaar Bille ſom Feſt- og Lejlighedstaler. Her har det kvikke og aandrige ſin rette Plads, og han ſpiller da ogſaa med det paa en uforlignelig Maade. Ved en Række af Feſter har Billes Tale været Glanspunktet, og ogſaa ved Kommunens ſtore Middag i Anledning af Univerſitetsjubilæet var han den, der tog ſtærkeſt Bifald. Ved det politiſke Spektakelmøde ifjor i Gothersgadens Ekſercerhus var Stemningen hos det ungdommelige Publikum ſtærkt imod ham, men det forhindrede ham ikke i med en tiltalende Frejdighed at ſige Forſamlingen adſkillige drøje Sandheder, ſom trods al Hujen og Piben faſtholdtes og gjentoges.

Det er ret mærkeligt, at Bille trods ſine fremragende Evner og trods ſin livlige Deltagelſe i det politiſke Liv, aldrig har havt nogen fremragende politiſk Indflydelſe, i al Fald ikke ſiden han fratraadte „Dagbladet"s Redaktion. Der har aldrig for Alvor været Tale om ham ſom Miniſteremne, uagtet baade hans Kundſkaber og Evner kunde berettige en ſlig Aſpiration, og end ikke nogen Førerplads i Partiet har man indrømmet ham. Dette ſkyldes viſt en Forening af forſkjellige Omſtændigheder. Dels har Bille jo altid indtaget en ſtærkt udfordrende Stilling til Modſtanderne, dels har maaſke Stikordet „Tivolihumøret" ſkadet ham, og dels har han aldrig med Ihærdighed

trængt saa dybt ind i allehaande kjedelige og trivielle Detailler, som en Forerplads kræver. Han har valgt sig sine Kjæpheste og ofret Evner og Kræfter paa dem. Heller ikke hans journalistiske Virksomhed, hvor glimrende den end var, har gavnet hans Aktier i det politiske Liv; den har skaffet ham mange Beundrere, mange Fjender, men kun faa virkelige Venner. Saaledes gaar det ofte i denne misundte og dog saa lidet misundelsesværdige Stilling.

I de senere Aar har Bille kastet sig mere over Detaillerne, han er kommet ind i Finantsudvalget og skal arbejde flittigt der, og i det nu organiserede Højre indtager han en Embedsstilling. Der er i det Hele meget, der tyder paa et gunstigt Omslag til Fordel for Bille og paa, at han selv vil skaffe sin Virken mere Betydning end tidligere. Begge Dele ere glædelige. Bille kan glæde sig ved i høj Grad at besidde sine Medborgeres Agtelse, men egentlig afholdt er han næppe. Han er noget kold og følelsesløs; man mærker altid meget til hans Forstand, men kun lidt til hans Hjærte. Han er derhos fornem: Aandsaristokrat til Fingerspidserne. Det er kjedeligt med saa mange af vore store Mænd, at de saa godt kjende deres egen Storhed og ikke kunne lade være at bramme med den. Lige overfor Bille er man altid Undermaaleren, det ved man jo forud godt, men det er kjedeligt for meget at faa det indprentet. Det „nedladende“ gjør aldrig noget hyggeligt Indtryk, naar det mærkes, og det gjør det hos Bille. Man kan ikke andet end beundre Manden, men det er vanskeligt at komme til at holde af ham, naar man ikke kommer i nær Berøring med ham. De, der gjør det, lovprise ham i høj Grad og føle et varmt og trofast Venskab for ham.

Bille har hverken Ordener eller Titler, det er ogsaa paafaldende. Den Mand, der har været en eminent Journalist, en dygtig Politiker og Borgerrepræsentant, der har en Række virkelige Fortjenester at pege hen paa, han har ikke saa meget som et Ridderkors. Er det, fordi han ikke vil have det, eller vil man ikke give ham det? Det faar at staa hen. Men Anledning har der ofte været, baade da han var Formand for den Komité, der indsamlede private Midler til det nye kongelige Theaters indre Udsmykning, og da han for kort siden gjorde

det danske Landbrug den uvurderlige Tjeneste at skaffe det danske Fedekvæg en Fortrinsstilling paa det engelske Marked.

Man siger, at Bille nu søger Embede. Det er baade rimeligt og naturligt, og der er ingen Tvivl om, at der er Stof i ham til en ypperlig Embedsmand. Som Borgermester her i Kjøbenhavn eller som Amtmand ude i Provindserne vilde han sikkert kunne gjøre fortrinlig Nytte, og han bør komme frem, hvis han attraar det; vi have ikke Raad til at lade slige Evner ligge brak. At Bille, anvendt i Tide, kunde have være blevet en meget habil Diplomat, er der Mange der mene, og det kan ogsaa have noget paa sig.

Lad os imidlertid beholde ham som Folkethingsmand; han vil, mere end de allerfleste, efterlade et føleligt Savn, hvis han kommer ud af Thinget, — ja, mere end et Savn, det vil være et Tab, som saare vanskelig erstattes.

Efterskrift. Denne Pennetegning er skrevet den 4. April 1880, altsaa før der var Tale om Bille som dansk Repræsentant i Amerika. Denne Udnævnelse kom pludselig og uventet. Kort forinden var han bleven Ridder af Dannebroge og har alt nu flere Ordener. Folkethinget har lidt et overordentligt Tab ved hans Bortgang, det føles allerede nu. Hans Eftermand er den dygtige og anerkjendte Professor juris Goos.

Bojsen.

Cand. theol., Løjtnant, Ejer af Rødkilde ved Stege. Født den 22. August 1841.

Navnet Bojsen har havt en god Klang her i Landet og har det vel tildels endnu, om det end kan synes, at det Slægtled, der nu paraderer paa den offentlige Skueplads, er noget degenereret. Man mindes ved Navnet paa en behagelig Maade om dygtige, nidkjære og fædrelandssindede Embedsmænd, og ogsaa den gamle Præst i Stege har ved sin gejstlige Virksomhed og ved sin aandfulde og tankevægtige „Budstikke" sat sig et saa

smukt Minde, at man har let ved at tilgive de Ekstravaganser paa Politikens Omraade, den gamle Mand i de senere Aar har tilladt sig. Sønnerne, der nu bære Navnet frem: Folkethingsmanden, Højskoleforstanderen i Gjedved og den unge Redaktør af Venstrebladet i Horsens, have ikke et sligt Taknemlighedskrav at trække paa, og Dommen over dem bliver derfor ganske naturlig mindre hensynsfuld.

Folkethingsmand Frede Bojsen bærer paa en Gang Fredens og Krigens Attributer: han har foran sit Navn baade et „Candidatus theologiæ“ og et „Løjtnant“. Hans Tilbøjeligheder gaa dog vistnok nærmest i krigerisk Retning, hvilket kan sluttes deraf, at han har været en af Førerne for det hensynsløse Krigsparti i Rigsdagen, og dels deraf, at han prætenderer Stillingen som Venstres sagkyndige paa det landmilitære Omraade og har gjort sig særlig Anstrængelse for at hævde denne Prætention.

Om denne Sagkyndighed har der været rejst allehaande Tvivl, men selv tvivler han ikke paa den, og den Dristighed, hvormed han tager Kampen op mod de virkelige Fagmænd paa de store Tvistspørgsmaals Omraade, har kun sit Sidestykke i Holstein-Ledreborgs Oversagkundskab paa det maritime Omraade. Begge ere forlængst komne ud over alle Tvivlsmaal, som andre lærde ellers brydes med, de have deres grundmurede Mening, og den er naturligvis den ene rigtige. Skylden for denne Selvvurdering er dog ikke alene Bojsens, den skyldes for en Del Paavirkning udefra. Ikke blot have de virkelig sagkyndige i Rigsdagen taget alt for nænsomt paa den unge Mand, men ogsaa ovre i Lejren ved Hald har man i sin Tid drevet et skadeligt Spil med ham, idet gamle og unge Officerer lyttede til den spirende Politikers Ord, som om det var Visdomstale, og spurgte ham til Raads som et Orakel. Sagtens klarede han sig ligesom andre Orakler ved at give Svar, der kunde tydes paa alle Maader; men det er ikke til at undres over, at den unge Mand troede sig udrustet med særlige Evner i militær Retning, og da de Tider jo forlængst er forbi, da „Beskedenhed er en Ynglings skjønneste Dyd“, kan man vel forstaa, at han maatte have sit Lys i den højste Stage, at det ret kunde skinne over og for hele Landet.

Det faar imidlertid være med Sagkundskaben, som det vil, en Ting er vist, og det er, at Taktiker er „Løjtnant" Bojsen ikke, det har han til fulde vist under det politiske Felttog, hvor han var med til at føre Tropperne til de grundigste Nederlag.

Bojsen kom ind i Rigsdagen ved Valget i September 1869. Det var den Gang en forholdsvis rolig politisk Tid: Grundlovskampen var endt og „det forenede Venstre" endnu ikke dannet. Han blev valgt uden Modkandidat paa et temmelig taaget Venstreprogram, og det var vistnok nærmest som hans Faders Søn, at Møenboerne første Gang gav ham deres Stemme. Allerede Aaret efter dannedes „det forenede Venstre", og Bojsen blev Medlem af det. Dette Partis Dannelse var, som det saa ofte er sagt, en af de unaturligste og usundeste Alliancer, man vel kan tænke sig. Her forenede de saakaldte ideale Mænd sig med rene Magt- og Madstrævere, her gik Grundtvigianere og Bjørnbakkere, Fædrelandsvenner og Kosmopoliter op i en højere Enhed, hvis Maal var Magt og Midlet hensynsløs Krig. At Bojsen, der selv kaldte sig en Tilhænger af Grundtvig, og som havde en saa anerkjendt grundtvigiansk Afstamning, sluttede sig til Partiet, er jo ikke mere underligt, end at saa mange andre Grundtvigianere gjorde det, men at Slægten Bojsen, efter at saa mange af de virkelige Grundtvigianere havde faaet Blik for Alliancens Falskhed og vendt Partiet Ryggen, vedblivende paradere med Grundtvigs Fane i det Parti, hvor den aldrig havde hjemme, er ikke Slægtens Ære.

I Begyndelsen spillede Bojsen ikke nogen fremtrædende Rolle i Thinget, men da hans Parti i 1872 var blevet Flertal, kom hans Tid. Han fik straks Ærespoften som Formand i Finantsudvalget og Hærudvalget — det var under hans Forsæde, at man viste sin Iver i dette Udvalg ved at synge fædrelandske Sange — han blev Embedsmand i Partiet og endelig Partiets Ordfører ved en Række vigtige Lejligheder.

Bojsen kan alene takke dette Parti for, at han overhovedet kom til at spille nogen fremtrædende Rolle. Kun i et Parti, der i den Grad var fattigt paa Intelligents, som „det forenede Venstre", kunde en Mand med Bojsens Kvalifikationer blive fremtrædende; i Højre vilde han aldrig have gjort sig gjældende. Bojsen er nemlig en ganske ordinær Mand med ganske ordinære

Evner, og et tydeligere Vidnesbyrd om Partiets Mangel paa Kapaciteter kan ikke godt tænkes, end at Bojsen var og vistnok endnu er en af de Mænd, der stod øverst paa Venstres Ministerliste — en passende Illustration til J. A. Hansens storladne Udtalelse, baade paa Kongereduktionsmødet i Skanderborg og ved andre Lejligheder, om Venstres Overmaal af Evner til at styre Land og Rige. Thi flere tidligere Ministres Evner ganske ufortalt — til Bojsens Niveau er man dog næppe endnu naaet. Men hvem ved? Det kan maaske endnu komme.

I Venstre har imidlertid Manden Kurs, og han har været stærkt benyttet. En Anvendelse af ham har tit vakt Forbavselse, nemlig som Ordfører ved storpolitiske Turneringer. Thi Slagtaler i den Forstand, der ellers smagte Partiet, er Bojsen slet ikke. Han taler bredt, kjedelig og tungt; han bliver altid ensformig, gjentager sig atter og atter og er tilmed langt fra behændig. Venstre havde i sine Rækker ganske anderledes dygtige Talere, men de bleve skudte i anden Linje, medens Bojsen førte an.

Man har ment, at Valget af Bojsen skyldtes en stærkt rivaliserende Tilbøjelighed hos andre Ærgjerrigheder, der saa foretrak Bojsen frem for en farligere Rival, og den Betragtning er ogsaa gjort gjældende, at Valget skyldtes en Del moderate i Partiet, der antog Bojsen for mindst uhyggelig for Modstanderne. Hvad enten nu denne sidste Betragtning har været den afgjørende eller ikke, saa er den rigtig, og i saa Henseende var Valget godt nok. Af alle Venstremænd er der nemlig ingen, der nyder større personlig Sympati hos Modstanderne end Bojsen. Han er afholdt af mange af dem, agtet af dem alle.

Bojsen er en ren og pletfri Karakter, paa hvilken end ikke den hadefuldeste Modstander har kunnet sætte nogen Plet Han er en nobel og rettænkende Personlighed med en i høj Grad sympatetisk Fremtræden. Bojsen tillægger man aldrig lave og egennyttige Motiver; man gaar altid ud fra, at Manden fuldt ud mener, hvad han siger, hvor meget man end kan forundre sig over og beklage det. Disse Egenskaber give ham ganske naturligt en moralsk Overvægt over mange i Partiet, og det er ganske sikkert ogsaa disse Egenskaber, der trods hans mindre

betydelige Evner vilde gjøre ham til Minister, om det utrolige nogensinde skulde ske.

Man siger, at flere af Venstre særlig lytte til Bojsens Raad og i vanskelige Tilfælde slutte sig til denne Mand, paa hvis Ærlighed og Sanddruhed de kunne stole, og enkelte Venstremænd ere endog beskyldte for en vis Afhængighed af Bojsen, saaledes Klavs Berntsen, men denne Beskyldning kan med det foregaaende for Øje tages temmelig let. Selv er Bojsen vistnok ikke saa uafhængig, som han tror og saa tit vil give sig Mine af. Navnlig har hans „Ven", Grev Holstein-Ledreborg, vistnok en altfor stor og ikke absolut heldig Indflydelse paa ham. Nu, siden Venstre er sprængt, hører man mindre til Bojsen, og det synes, som om de „Moderate", hvortil han hører, foretrække Holstein-Ledreborg til Anfører.

Udenfor Rigsdagen hører man ikke meget til Bojsen. Vel har han nu og da været med paa en politisk Rundrejse, men nogen Opsigt har han ikke vakt, og hans oratoriske Evner ligge da ogsaa mindre endnu for Folkemøderne end for Rigsdagen. Da den dødfødte Grundlovsværneforening skulde dannes, var han med i Middelfart for at bekæmpe den, men han kunde intet udrette og maatte endog se sin egen Broder som Foreningens Formand. I en Henseende har han gjort sit Parti væsentlige Tjenester, idet han nemlig en Tid har været dets „Krigskasse", og hans økonomiske Uafhængighed satte ham ogsaa i Stand til at være en elskværdig og splendid Vært for mange Venstremænd, der nok gjorde flittig Brug af den tilbudte Gjæstfrihed.

Bojsen er en ung, smuk Mand med kulsort Skjæg og Haar, imod hvilke de klare blaa Øjne stikke paafaldende af. Der er noget sydlandsk ved hans Udseende, underlig parret med en engelsk Flegma udbredt over Gang og Holdning. Han ser livstræt og melankolsk ud, som en Mand der har været hjemsøgt af svære Sorger. Over hans alvorlige Ansigt gaar der kun sjældent et oplivende Smil, og det er beklageligt, thi dette Smil tager sig saa godt ud. Der er Emner til en ægte Romanhelt i det Ydre, og det forøges ved Kjendskab til hans Livsførelse. Begejstret over Rigsdagsmanden Bojsen kan man ikke blive; men man kan ikke Andet end have Sympati for Personen og agte den.

I hans Valgkreds sidder han nu fast og nyder megen Anseelse. De Forsøg, der have været gjort paa at styrte ham, ere hidtil grundig mislykkede. Og det maa man holde Valgkredsen tilgode, at den lod en Mand som Bojsen afløse den langt mindre sympatetiske Thurah, efter at den nu en Gang havde tilføjet sig selv den Tort at vrage den ædle Hother Hage.

Brix.

Professor, Skolebestyrer i Kjøbenhavn. Født den 14. Marts 1820.

Kjøbenhavns anden Valgkreds hører til de aristokratiske her i Landet, og vil vel sagtens vedblive at gjøre det, saalænge den europæiske Mærkelighed holder sig herhjemme, at Byerne og særlig Hovedstaden repræsenterer de konservative Anskuelser, medens Radikalismen har sit Sæde paa Landet. Det har altid været pæne Folk, der have bejlet til Vælgernes Gunst i Christiansborg Slots Ridehus. Paa den grundlovgivende Rigsforsamling repræsenteredes Kredsen af Bankdirektør H. P. Hansen, der besejrede Modkandidaterne Bøssemager G. Christensen og Dispachør A. Wessely. Der synes i det Hele i Begyndelsen af vort Frihedsliv at have været stærkere Rift om Kredsen end senere.

Ved det første Valg den 4. Decbr. 1849 stod Grosserer C. Broberg, C. V. Rimestad og Dr. med. Ballin mod hinanden paa Valgtribunen. Broberg sejrede med betydelig Overvægt, men udtraadte allerede den 2. Septbr. 1851. Fire Uger efter kæmpede 4 Kandidater om Kredsen, nemlig Baron Blixen-Finecke, der valgtes med 167 Stemmer, Grosserer Alfred Hage, C. V. Rimestad og daværende Kriminalretsassessor Casse. Aaret efter var der Valg paany, men da var Hage den eneste Bejler og fik Ja. Han stod sig ved de fire følgende Valg, de tre Gange uden Modkandidat, medens ved et af Valgene Grosserer Broberg atter havde meldt sig til Tjeneste og trængte stærkt ind paa Hage, uden dog at kunne besejre ham.

Ved det femte Valg faldt derimod Hage for Generalkrigskommissær C. W. Lange, der kun havde 1 — siger og skriver en — Stemme mere end Hage, og denne søgte og fandt saa senere Valg i Mariager. Lange repræsenterede Kredsen i en Samling og afløstes saa af Professor Kayser, der atter ved det følgende Valg afløstes af Professor J. L. Ussing.

Allerede ved Valget til Rigsraadets Folkething den 4. Marts 1864 valgtes Skolebestyrer C. Brix til Kredsens Repræsentant uden Modkandidat, og det samme var Tilfældet ved Valget til samme Repræsentation Aaret efter. Til Rigsdagens Folkething valgtes han første Gang den 4. Juni 1866 — ogsaa uden Modkandidat — og han har senere, saa godt som uanfægtet, repræsenteret Kredsen.

Brix blev i en ung Alder Student og det en dygtig Student. Han kastede sig over det teologiske Studium, og ikkun 22 Aar gammel var han teologisk Kandidat med bedste Karakter. Derefter lokkede det historiske Studium den livlige og begavede unge Mand, og der knyttedes i lang Tid ikke ringe Forventninger til ham som Videnskabsmand, Forventninger, han dog skuffede. Thi ogsaa Skolegjerningen fristede ham, og den tog ham sluttelig helt fangen, da han i en forholdsvis ung Alder blev Bestyrer af Efterslægtselskabets velansete Realskole. I denne Virksomhed er han endnu som mere end 25aarig Jubilar, og han udfylder vistnok med Dygtighed denne vanskelige og besværlige Post.

I Studenterforeningen spillede Brix i mange Aar en fremtrædende Rolle, var en flittig Gjæst og et indflydelsesrigt Medlem. Det er sagtens her, at han. som saa mange andre Akademikere, har faaet Interesse for og Lyst til politisk Virksomhed. Studenterforeningens Generalforsamlinger har jo været Udviklingsstadiet for mere end en ung, ærgjerrig Parlamentariker.

Allerede 1858 blev han valgt til Borgerrepræsentant og har siden uafbrudt og uomtvistet hævdet denne Stilling. Ved det næstsidste Valg, hvor der dog var saa megen Bevægelse, tænkte Ingen paa at støde Brix ud; hans Navn fandtes paa alle Valglister. Hans første Rigsdagsvirksomhed faldt i Landsthinget, hvortil Kjøbenhavn valgte ham i 1863 og han blev der i 3 Aar for saa at gaa over til Folkethinget, hvor en Mand med Brix's Natur og Evner ganske anderledes hører hjemme. Ogsaa til

hans politiske Virksomhed knyttedes der i Begyndelsen store Forhaabninger, men han skuffede ogsaa disse. Nu, efter mindst 17 Aars Virksomhed paa Rigsdagen, har Brix kun drevet det til et ganske respektabelt Standpunkt, men uden fremtrædende Indflydelse eller Betydning. Det er i og for sig ret paafaldende; thi Brix er en særdeles velbegavet Mand. Grunden maa vist alene søges i en vis Magelighed hos Brix; han tager enhver Sag med Ro, kaster sig ikke med nogen særdeles Iver over nogen Branche og tager meget sjælden Ordet.

Dette sidste er saa meget mærkeligere, som han har stor Lethed ved at tale og altid gjør det godt. Der er noget forfriskende ved Brix som Taler. Naar Debatten sløvende og trættende har slæbt sig hen, saa man er blevet baade led og kjed af den, saa er Brix Manden for atter at live Interessen op. Han kaster sig med Liv, næsten lidt iltert ind i Debatten, taler hurtig, kvikt og ildfuldt, og — er hurtig færdig, undertiden for hurtig.

Det er altid gode og sunde Betragtninger, han bærer frem, han former Sproget godt, taler flydende og let, og paa en vis determineret Maade. Han tager sig godt ud som Taler, hans smukke vindende Ydre træder fordelagtig frem, og hans brune, ungdommelige Øjne sprudle af Liv. Baade over Personen og over Talen gydes et Skær af Kvikhed og Liv, der virker højst forfriskende paa Tilhørerne. Kun Skade, at man saa sjælden har den Nydelse.

Selv i Sager, der ligge specielt for Skolemanden Brix, er han overmaade sparsom med at tage Ordet og med at benytte det, naar han har faaet det. Han har taget sit deciderede Standpunkt, han udvikler kort og godt de mest nærliggende Grunde, der tale for det, og dermed Punktum. Enhver Repræsentation har i sin Midte Talere af den Slags, og Brix er ikke den Eneste i vor Rigsdag. For at nævne et Exempel, hører Scavenius som Taler til samme Kategori. Til en Afvexling er det saare behageligt at have saadanne Talere, og megen Tid og Møje vilde derved spares, meget Vrøvl i Ordets bogstavelige Forstand undgaas, men paa den anden Side kan det nok være, at en Sags grundige Bearbejdelse nu og da vilde lide noget

ved lutter Talere af Hr. Brix's Slags, navnlig fordi Brix ikke blot er kortfattet, men ogsaa ofte bevæger sig noget paa Sagens Overflade, hvad, for at blive ved det tidligere Eksempel, Scavenius ikke gjør.

I de almindelige politiske Debatter tager Brix sjælden Del, og kun naar en eller anden Taler har strejfet et Omraade, paa hvilket Brix har særlig Forstand, improviserer han en kort Indsigelse og forsvinder atter mellem de samtalende og spadserende Grupper ved Vinduerne. Brix er en paalidelig Højremand i den Forstand, dette Navn tages i herhjemme. Han er en uforsonlig Modstander af al det Rumleri, vore saakaldte Frihedsmænd have sat i Scene, og han viger ikke fra sin Overbevisning, selv om Bølgerne gaa nok saa højt. Men Brix er alligevel en liberal Mand med frisindede Anskuelser, og han vilde under andre Forhold høre til et Parlaments Venstre — Begrebet her taget i verdenshistorisk Betydning — i al Fald til et venstre Centrum. Det Venstre, vi kjende herhjemme, har imidlertid arbejdet saa ubehændig at virkelig frisindede Mænd ligefrem ere drevne over i Konservatismens Arme. Saaledes Brix, hvis logiske Sands er for udviklet til at gutere de Spring i Udviklingen, vort Demokrati sværmer for, og hvis Dannelse er for sand til at finde Behag i den smagløse og uciviliserede Form hvorunder Trumferne herhjemme spilles ud. Disse Næveslag i Bordet, denne Spytten langt fra sig virker altid frastødende paa den virkelige dannede.

Udenfor Rigsdagen hører man ikke meget til Politikeren Brix. Det gaar ham, ligesom de andre kjøbenhavnske Rigsdagsmænd: de holde sig noget fornemt tilbage fra Deltagelse i den politiske Agitation. Man kan kun beklage dette; det er den Slags Fornemhed, der har gjort Venstre til Flertal i Folket og paa Thinge. Ved det store Rumlermøde i Gothersgadens Eksercerhus i Fjor var det for Højre en glad Overraskelse at se de fleste af Byens Folkethingsmænd paa Tribunen. Det var her overdraget Brix at lægge for paa Højres Vegne, og han stilte sig godt og værdig derved. Han afbrødes Gang efter Gang af en øredøvende Spektakel og af gadedrengeagtige Tilraab, men Brix stod støt, hvor han stod. Under en Pavse i Spektaklerne tiltordnede han Forsamlingen: „Jeg staar her i

mit lovlige Kald, og jeg bliver staaende til i Morgen, hvis jeg ikke faar Lov til at tale ud". Dirigentens Bestræbelser for at forskaffe Ørenlyd virkede langt mindre paa Forsamlingen end Brix's rolige og bestemte Optræden, lige langt fjærnet fra Frygt for Spektakelmagerne og fra Opæggen af dem. Han fik da ogsaa talt ud og lagt Højres Program og Venstres store Synderegister aabent frem.

Brix er personlig i høj Grad afholdt baade af Meningsfæller og Modstandere. Der er over hans Væsen og Fremtræden udbredt noget saa velvilligt, saa behageligt, at man ikke kan Andet end synes om ham. Ogsaa hans Livlighed virker tiltrækkende, og man kan i Folkethinget ofte se Brix som Centrum for en muntert samtalende Kreds. Denne Livlighed faar undertiden et Udtryk, der vel er ret tiltalende, men paa den anden Side ikke altid ganske forsigtig, nemlig naar han afbryder en Taler eller tilkaster ham en Bemærkning. Man kan være vis paa, at Bemærkningen altid er skarp og træffende, og den vækker til Munterhed, men i samme Grad, det er Tilfældet, fremkalder den naturligvis Bitterhed hos Offeret, og et hidsigt Svar, af og til ledsaget af en Tilrettevisning fra Formandens Side, er den megen Ungdoms Løn.

Brix er trods sine 61 Aar endnu en ret ungdommelig Skikkelse, han holder sig rank som en Gardeofficer og bevæger sig med en Elasticitet og en Hurtighed som en Yngling. Ogsaa Manerer, Gestus, Talens og Øjets Fyrighed, Alt tyder paa Friskhed, Intet paa, at Brix dog nærmer sig den betænkelige Alder.

Brix har sin Plads ved Vinduerne og hører i Sandhed til „de Herrer ved Vinduet", med hvilket Udtryk J. A. Hansen i sin Tid betegnede sine Modstandere. Han er en af Højres trofaste Mænd, og dette i Forening med saa mange gode Egenskaber gjør, at man kun kan ønske ham et langt Sæde ved Vinduerne i Folkethinget.

H. Buch.

Gaardejer i Seest ved Kolding. Født den 1. April 1833.

Der knytter sig sørgelige Minder til den Valgkreds, Hr. Buch repræsenterer.

Den omfatter nemlig de Enklaver, der ved den for os saa ulykkelige Fred i Wien overdroges til Danmark af det tidligere slesvigske Territorium. Hver Tomme Land i disse Enklaver raaber om den Vold og Uret, der er ovet mod vort lille Land. Det laa som Følge heraf nær at antage, at en Repræsentant for denne Valgkreds maatte paa en særlig Maade være gjennemtrængt af Fædrelandskjærlighed og af Syn for Danmarks Ret og Ære. Om det er saa for Hr. Buchs Vedkommende kan ikke let afgjøres; thi man tør ikke benægte, at han kan være en varmtfølende Fædrelandsven; men de Udslag, denne Følelse hidtil have faaet, tyde just ikke særlig derpaa. Han har nemlig staaet støt paa Venstres Standpunkt og har trolig virket med til at forhindre den Udvikling af vort Lands Forsvarsevne, der af alle virkelige Patrioter anses for den eneste Maade at betrygge det hele Land mod at dele Slesvigs Skjæbne. Det er en Skam for denne Valgkreds, at den ikke til Thinge sender en Mand, der frit, højt og fuldt ud toner Fædrelandskjærlighedens, Forsvarets, Ærens og — Gjenforeningens Fane! De danske Sønderjyder kaldes jo de bedste Danske; de ere danske, og maa være hensynsløse Danske! Nuvel, det lille Stykke af Slesvig, der nu hører Danmark til, burde være den mest danske Del af Landet, den Del, hvor Danebroge baade figurlig og bogstavelig burde vaje højst! Denne Del burde sende en patriotisk Elitemand til Thinge: en saadan er Buch ikke.

Ved de første Valg, der fandt Sted i denne Kreds, synes ogsaa de patriotiske Hensyn at have været fremherskende. Den 30te Maj 1865 valgte Kredsen den bekjendte slesvigske Patriot, Pastor Mørk-Hansen til sin Repræsentant i Rigsraadets Folkething; den 11. April 1866 valgte den til Rigsdagens Folkething Kancelliraad Kjær og den 4. Juni og 12. Oktober 1866 Gaardejer S. Raben — alle Tre brave og varmtfølende danske Mænd.

Disse fire Valg foregik ved Kaaring uden Modkandidater. Men allerede ved det følgende Valg den 23. September 1869 var Partisplittelsen trængt ind i Kredsen, og Spørgsmaalet Højre eller Venstre traadt i Forgrunden. Vel sejrede Raben over Venstremanden Lærer Lauritzen med betydelig Overvægt, men Deltagelsen i Valget var kun ringe og Interessen øjensynlig sløvet. Saa kom Valget den 20. September 1872, hvor Venstre første Gang fik Overtaget, og saa kastedes da ogsaa Raben af Venstremanden Buch. Nu var Kredsen fuldtud i Partilidenskabens Vold, og denne Lidenskab har siden helt behersket den og tilbagetrængt enhver højlydt patriotisk Løftelse.

Det var godt grebet og særlig paa rette Sted, da Lucianus Kofod ved et stormende Valgmøde tilhviskede Forsamlingen i denne Egn: Tys! lad os tale sagte, at ikke vore Brødre her ved Grændsen skulle høre og rødme over vore smaa Kjævlerier. — Slige gode Indfald i rette Tid og paa rette Sted ligge for Kofod, og heller ikke ved denne Lejlighed forfejlede den dybe, gribende Appel en vis, om end meget forbigaaende Virkning.

Det var altsaa den 20. September 1872, at Buch første Gang stod paa Valgtribunen, og han var den Gang en grumme tynd Politiker, uden at dermed skal være sagt, at han nu er synderlig habil. Han snakkede imidlertid rask væk som en Pokkers Karl. Saa var der en ondskabsfuld Interpellant, der vilde vide, hvorledes Kandidatens Standpunkt var ligeoverfor det brændende Spørgsmaal om Parlamentarismen. Dette intrikate Spørgsmaal generede; Hr. Buch blev lidt forvirret, stammede i det, men tog saa et kjækt Parti; han henstillede til Forsamlingen, om han som jævn Mand vel behøvede at kjende et saa fremmed Ord som Parlamentarisme, og Forsamlingen var fuldstændig enig med ham i, at det behøvede han aldeles ikke.

Og derved blev det. Allerede Aaret efter havde man en Opløsning af Folkethinget og den 14. November 1873 stod Buch atter paa Valgtribunen. Nu havde han lært helt vel, hvad Parlamentarisme var, og nu krammede han uopfordret al sin Lærdom ud for de lyttende Tilhørere, nu svor han paa at ville kæmpe for Parlamentarismen med Dødsforagt, og at ville ofre alt, Liv, Blod og Gods for Folkets hellige Sag, dets uomtvistelige Krav: Parlamentarismen. Kun et Aar og — hvor

forandret! Atter ved dette Valg stillede Raben sig imod Buch og blev paany besejret. Ved Valgene den 25. April 1876 og den 3die Januar 1879 var der Modkandidater oppe, men de naaede ligesom Raben kun noget over 400 Stemmer, medens Buch sejrede med 5 à 600 Stemmer. Buchs Stilling i Valgkredsen er dog vistnok tvivlsom, navnlig nu, efter at han har skilt sig fra Berg, og det kan nok være, at et kommende Valg vilde give Hr. Buchs politiske Forhaabninger et Grundskud, hvis han ikke, saaledes som det siges, frivillig trækker sig tilbage.

Buch sluttede sig strax ved sin Indtræden paa den politiske Arena til „det forenede Venstre" og var en trofast Menig i dette Parti. Da Splittelsen fandt Sted vaklede han en Tid, men havnede saa i Hogsbroes „moderate" Favntag. Han spiller ingen anden Rolle paa Thinge end Følgesvendens; han stemmer næsten altid efter Ordren.

Han taler ikke tit, men naar han faar Ordet, bruger han det langt, bredt og kjedeligt. Paa hans Tale passer Billedet: „at væve" særlig godt. Han er uklar, ulogisk og reder sig ind i sit Tema, saa hverken han eller Andre kunne finde ud deraf. Men han er tilstrækkelig pretentiøs til at trætte Thinget i timevis med Taler af saare ringe Værd. Det var ved en saadan Lejlighed, hvor han bredte sig uhyre vidt over Emnet: Fattigfolks „uforskyldte Lidelser", at en af Højres fremtrædende Mænd erklærede at ville frigjøre sig for den „uforskyldte Lidelse" at høre længere paa Buch og derfor forlod Salen. Det fortælles, at Buch gav sin Fædrelandskjærlighed et nyt ejendommeligt Udtryk ved at være en af de faa „Moderate", der indenfor Partiet kæmpede stærkest mod Hærloven og Søværnsloven.

Som Politiker vil Buch aldrig blive til Noget; derfor kan man med stor Sindsro se ham forlade en Virksomhed, hvortil han medbragte saa ringe Anlæg og saa faa Kvalifikationer. Derimod skal han som Landmand være en meget dygtig Mand og han er udenfor al Tvivl en baade brav og hæderlig Personlighed med bedre Interesser og i enkelte Retninger et højere Syn end mange af hans Standsfæller. Han skal saaledes være religiøs vakt og i hele sin daglige Vandel højst agtværdig. Han er ogsaa meget agtet og afholdt, og det har vel havt sin Andel i, at han er bleven Folkerepræsentant. Evnerne have ikke kunnet

gjøre det; thi selv hans Venner og Meningsfæller, der ellers holde paa, at han er en forstandig og i andre Forhold dygtig Mand, erkjende, at Politiker er Buch ikke og at han paa den Bane aldrig vil vinde Laurbær. Det tiltalende ved Manden er hans Bravhed og Hæderlighed, men disse Egenskaber kunne jo fuldt vel komme til Anerkjendelse og Paaskjønnelse i hans jævne borgerlige Idræt paa Gaarden i Seest.

Jens Busk.

Gaardmand i Aas ved Horsens. Født den 27. Juli 1845.

I Midten af Halvfjerdserne afholdtes der i Horsens et Prøvevalg til Landsthinget. Ved denne Lejlighed vakte en ung Bonde Opsigt ved at advare imod at drive „Folket" til at „klinke Postelinet".

Denne Talemaade var, da den først blev brugt, original og godt opfunden samt ikke uden Virkning, men i den unge Bondes Mund ved hint Prøvevalg var den malplaceret og gjorde, som alle hule Talemaader og ufarlige Trusler, en komisk Effekt. Den bragte imidlertid Mandens hidtil ukjendte Navn frem, og i alle Landets Blade blev Jens Busk nævnt, snart med Ros og snart med Dadel.

Det var Mandens offenlige Debut. Ved den anden Forestilling, hvori han optraadte, var der tildelt ham en Hovedrolle. Det var paa en Torvedag i Horsens. Her skete der paa Jørgensens Hotel noget, men hvad det egentlig var, er aldrig rigtig blevet oplyst. I Landets Venstreblade gik en forfærdelig Historie om, berettende, hvorlunde Jens Busk hin Dag paa det skammeligste var bleven tortereret af nogle Højremænd, der i Gjæstestuen havde anvendt Vold mod den gjæve Venstremand. Hr. Busks levende Fantasi fik man allerede den Gang et Blik for, da han fremstillede Sagen som om det gjaldt hans unge Liv. Der var Spænding og Aktualitet i hans Fremstilling, da han berettede,

hvorledes han foldede Hænderne i en Bøn til Gud i den Forvisning, at hans sidste Time var kommen.

Fra Højres Side lyder Sagen lidt ædrueligere: det hele skal herefter have indskrænket sig til nogle kraftige og just ikke velvillige Udtalelser fra en eller flere Højremænd uden Ledsagelse af egentlig Vold. Nok er det, Busks unge Liv blev heldigvis bevaret, og om nogen virkelig Molest var der ikke Tale, hvor stærke endog Udtalelserne kunne være faldne.

Disse to Historier: „Postelinet" og Martyriet fra Gjæstestuen i Horsens vare nok til at gjøre Busk til en berømt Mand i Venstres Lejr. Der hører, som bekjendt, ikke meget til at opnaa Berømmelse i det Selskab. Busk blev pludselig hævet til en Folkets Mand, der havde Krav paa og særlig egnede sig til en Plads paa Thinge. Man begyndte altsaa at se sig om efter en saadan Plads, og Ventetiden blev ikke lang. Ved Valget den 25. April 1876 dumpede han pludselig og uventet ned i Ribe og blev valgt med stor Majoritet imod Cand. phil. M. Andersen og Parcellist J. A. Kruse. Det var ganske klogt at vælge Ribe; thi vel var Busk personligt ukjendt der, men Venstre havde en stærk Stemning for sig, og det at være eller anses for at være en fuldtro Venstremand, var Anbefaling nok. Dertil kom, at Kredsen i temmelig høj Grad synes at sværme for at skifte Repræsentanter, og at den sidste Repræsentant før Busk, var den højst tarvelige Gaardejer Kruse, mod hvem en Mand med Busks Evner var en ren Gevinst.

Busk kom altsaa ind paa Rigsdagen og sluttede sig straks til det da nominelt bestaaende „forenede Venstre", der dog vistnok allerede fra 1875 bar Dødsspiren i sig. Den livlige unge Mand blev straks meget feteret i herværende Venstrekredse, og han blev hurtigt i Venstrepressen knæsat som en af Partiets store Mænd. Da Venstre gik i Stykker, stillede han sig paa Bergs Side og er nu vistnok, næstefter Berg og Hørup, det mest indflydelsesrige Medlem af den lille Gruppe. Hans unge Kræfter fik hurtig Anvendelse: han blev Medlem af flere betydelige Udvalg. Ogsaa i Debatten tog han livlig Del, og den kvikke unge Mand, der talte flydende og i et mærkeligt Sprog, som han selv kalder jydsk, men som Jyder ellers ikke vilde kjendes ved, og som N. Andersen en Gang gav en Betegnelse, der

kan oversættes ved „Kaudervælsk“ — fandt en opmærksom Tilhørerkreds.

Der var tit noget sundt og forstandigt i, hvad Busk sagde, og han betjente sig af Billeder, der vel aldrig vare smagfulde, men ret træffende. Naar der en Gang kommer en ny Udgave af „bevingede Ord“ maa deri medoptages Talemaaden: „Rent Halm i Støvlerne“, og Busk maa nævnes som Opfinderen. Det gaar med denne Talemaade som med den om „Postelinet“, den var oprindelig godt opfundet, men den trivialiseres efterhaanden ved en for hyppig Brug paa rette og urette Sted. Busk havde en Tid et saa udpræget Sværmeri for det demokratiske, at man fortæller, han en Gang dunkede en højtstaaende Embedsmand, der var Medlem af Thinget, paa Maven og sagde „Du“ til ham. Efterhaanden som Opholdet herovre har gjort ham mere civiliseret, har han lagt slige Ekstravagancer af.

Busk har egenlig kun havt en Dag i Folkethinget, men denne Dag har da ogsaa løftet ham højt paa Berømmelsens Vinger indenfor Demokratiet. Det var, da han stillede sin Forespørgsel om Behandlingen af Husarrekrutterne paa Jægersborg. Det er jo imidlertid uomtvisteligt, at denne Dag paa ingen Maade var udelt ærefuld for Forespørgeren. For det første har det jo vist sig, at han gjorde sig skyldig i store Overdrivelser; for det andet var han paa ingen Maade taktfuld eller hensynsfuld ligeoverfor de hæderlige Mænd, hvis Navne han drog frem, og endelig havde hans Maade at indlede Forhandlingen paa sin Medskyld i de Insulter, der under den fortsatte Diskussion slyngedes ud mod brave Mænd. Busk illustrerede ved sin Forespørgsel den Højskoleretning, der udmærker sig ved en Omskindethed, som staaer i en skærende Modstrid med det gamle nordiske Helteliv, de samme Højskoler stille paa saa høj en Plads. Nutidens „Mænd“ afficeres af en lidt brusque Tone eller af en mindre smagfuld Tiltale; det ligger vel i, at vi nu have faaet Noget, der staaer højt over alt: de saakaldte „Menneskerettigheder“, som vore Forfædre lagde mindre Vind paa, men som nu synes at skulle absorbere alle andre Rettigheder og Pligter.

Busk har ogsaa været brugt paa Folkemøder, men uden at gjøre synderlig Lykke. Her paa Sjælland morede man sig over at høre den ravjydske Bonde, hvem man kun halvt forstod; men hvad man forstod og sympatiserede med, var den Livfuldhed, hvormed han talte, og som jo ikke helt undlod at rive Forsamlingen med.

Busk er et ypperligt Hoved; der er Kræfter i den Mand. Men han er endnu i Besiddelse af den lidet tiltalende Ungdommelighed, for hvilken det danske Sprog ejer et særligt Udtryk. Der er Faa, der i den Grad trænger til og har saa godt af at faa over Næbbet som Busk.

Det hedder Visen:

„Men er man for ung, nu hvad siger saa dette, —
Den Fejl kan man sagtens med Aarene rette".

Maatte disse Ord finde en god Anvendelse paa Busk! Der er meget tiltalende ved denne friske, begavede Bonde, og det var virkelig Synd, om disse gode Evner vedblivende skulde anvendes i Smagløshedens og Madstrævets Tjeneste. Han har ikke blot Evner, men i visse Retninger ideale Interesser. Der er ingen Tvivl om, at han i Hjærtet er en brav dansk Mand, og hans personlige Hæderlighed er vist ligesaa utvivlsom. I sin Hjemstavn skal han være anset og afholdt.

Den iltre unge Mand med de raske Bevægelser, det kloge, venlige Øje, har mere end almindelige gode Betingelser for at blive en nyttig Borger for sit Land. Maatte blot disse Betingelser komme til deres Ret!

Bærentzen.

Kaptajn i Fodfolket; bor i Kjøbenhavn. Født den 16. Januar 1825.

Det ligger i Sagens Natur, at Repræsentanten for Færøerne i Reglen maa indtage en særlig Stilling paa Rigsdagen. Kun sjælden faar han Lejlighed til at varetage sin Valgkredses specielle Interesser, og han kan, billedlig talt, ikke have Blod med i de

Partistridigheder, der herhjemme have fulgt Friheden i Hælene. Han har imidlertid sin Stemme og maa som Følge deraf tage sit Standpunkt ligeoverfor de foreliggende Tvistepunkter, men for ham kan disse kun have almindelig Interesse, ikke derimod den specielle, der følger af, at Vælgernes Interesser berøres af Spørgsmaalene. Men netop denne Stilling har en særlig Fordel derved, at Lidenskaben her mindre spiller ind med, og at Repræsentanten derfor kan se mere objektivt paa Tingene.

Som Regel har den færøiske Repræsentant ogsaa holdt sig udenfor de store Stridigheder og kun i særlige Fagspørgsmaal eller i Spørgsmaal, der kunde berøre Valgkredsen, kastet sig ind i Striden. Saaledes har det dog ikke altid været. Der var en Tid, da Tscherning benyttede den iøvrigt dygtige og brave færøiske Repræsentant N. Winther til nogle politiske Manøvrer, der dog ikke bar videre Frugt, men da saa Winther tog et selvstændigt Stade, reduceredes i Tschernings Øjne hans politiske Indsigt fra et Maksimum til et Minimum. Siden den Tid har „Færingen" i Folkethinget altid indtaget en tilbagetrukken Stilling.

Winther var den første Repræsentant Færøerne sendte til Thinge, og igjennem 5 Valg stod han sig uden stor Møje, dog naaede en Gang nuværende Landsthingsmand H. C. Müller og en anden Gang Provst Jørgensen et ret anseligt Antal Stemmer. I 1859 blev H. C. Müller valgt og holdt Kredsen ved 3 Valg, men fjerde Gang slog Skolelærer J. Petersen ham. Til Rigsraadets Folkething valgtes i 1865 Cand. phil. Effersø, medens til Rigsdagens Folkething Justitsraad Lunddahl sejrede over Effersø ved de to Valg i 1866. Senere blev Effersø ogsaa Repræsentant til Rigsdagens Folkething og afløstes af den nuværende Repræsentant Kapitajn Bærentzen, der er barnefødt paa Færøerne, og hvis Slægt nyder stor Anseelse derovre.

Bærentzen er Kaptajn i Armeen og har med Hæder deltaget i vore Krige; han er anset for en duelig og meget samvittighedsfuld Officer, men har nu lidt samme ublide Skjæbne som saamange af hans dygtige Kammerater: at falde for Aldersgrænsen.

Til den politiske Virksomhed medbragte Bærentzen vistnok hverken særlige Anlæg eller særlig Interesse. Man hører ogsaa kun sjælden Noget til ham, men det ved man, at han plejer

den politiske Virksomhed med samme Samvittighedsfuldhed og Alvor, som han har plejet den Embedsgjerning, han nu snart maa forlade. Han er en redelig og alvorlig anlagt Natur. For ham er enhver Sag, han har med at gjøre, af Vigtighed og Interesse, og han ofrer den al sin Kraft. Der er ingen Tvivl om, at han med stor Omhyggelighed sætter sig ind i Sagerne og nøje vejer sin Stemmegivning. Han er derhos et blødt, noget følsomt Gemyt, og dette i Forbindelse med Alvoren gjør, at han tager sig den skjæve Gang, Sagerne saa ofte tage, langt nærmere end de allerfleste andre, og ofte ligefrem føler Sorg over Situationen. Særlig gjælder dette i Spørgsmaal, hvor hans varme og dybe patriotiske Følelse berøres; da kan hans Stemme vibrere af Bevægelse, og han betages af en trykkende Stemning, der kan vare længe. Det følger heraf, at vort Forsvarsvæsens Udvikling har en varm Ven i Bærentzen; han hører til de Danske, der ikke erkjender noget Offer for stort til at betrygge Danmarks Fremtid.

I den politiske Strid har han energisk og decideret stillet sig paa Højres Side, og det er antageligt, at Venstres Ligegyldighed for Forsvarssagen, dets lunkne Interesse for Kunst og Videnskab, har medvirket væsentligst til at anvise den idealt anlagte Bærentzen sin Plads. Nu staar han fast, og Højre kan fuldt ud lide paa ham. Han slingrer ikke: paa Sagens mest æstetiske, mest ideale Side, der finder man Bærentzen.

Han taler sjælden i Thinget, men har han Ordet, bruger han det godt, klart og uden Sky. Kun et Par Gange har han særlig henledet Opmærksomheden paa sig. Den ene Gang var da Spørgsmaalet om Digtergagen til Drachmann diskuteredes. Her traadte Bærentzen varmt, men lidt heftig og hensynsløst op imod at bevilge denne Gage og skaffede sig ved sin usminkede Argumentation en Tilrettevisning af Formanden og Misbilligelse fra flere Sider. Men selv om man gaar ud fra, at Bærentzens Optræden ved denne Lejlighed var en Forløbelse, saa var denne ikke af den Slags, der skæmmer Mandens Karakter, tværtimod. Den anden Gang var umiddelbart efter, at Krigsminister Kauffmann under Hærlovens Behandling havde taget saa ublidt paa Thingets militære Medlemmer, særlig paa Tvermoes og N. P. Jensen. Da rejste Bærentzen sig, og i et klart, godt og kraftigt Foredrag

hævdede han de Militæres Ret til at udtale sig, som de havde gjort, og gjorde uden Betænkning deres Standpunkt til sit. Hans Foredrag gjorde Lykke og var ikke uden Virkning. Senere har han ikke taget videre Del i Debatten, men der er dog Ingen, der har fjærneste Tvivl om, hvor han staar.

Hvad Mening man nu end kan have om Bærentzens politiske Kvalifikationer, maa man skænke Mandens Personlighed sin udelte Sympati. Han er en nobel og hæderlig Mand med et varmt Hjærte, et æstetisk Syn og gode, om end ikke fremragende Evner. Enhver Repræsentation bør være glad ved at tælle slige alvorlige og ærlige Mænd i sin Midte, enhver Valgkreds kan være bekjendt at sende en saadan Repræsentant til Thinge.

Bønløkke.

Gaardejer i Aalsrode ved Grenaa. Født den 26. August 1828.

Paa de berømte Vinduespladser i Folkethinget lige op til Ministerbordet har en høj, klejn, noget foroverbøjet Bonde sin Plads, det er Bønløkke, Repræsentanten for Grenaa.

Man har imidlertid paa ingen Maade Lov til fra den Plads, Bønløkke indtager i Salen at slutte, at han skulde høre til de forfulgte „Herrer ved Vinduerne" — det er langtfra Tilfældet. Han er tvertimod en ren og skær Venstremand, der, ligesom Hogsbro, Holstein-Ledreborg, Balthazar Christensen og Bajer, ved et Ønske eller en Tilfældighed har faaet Plads i den nedarvede Højrerække.

Det store Publikum kjender ikke meget til Bønløkke, og han har ogsaa gjort sig særdeles lidet bemærket i de mange Aar, han har været Rigsdagsmand, noget, der forøvrigt ikke behøver at være en Forklejnelse. Han repræsenterer, som sagt, Klokker Links hæderlige By, men det er Synd at sige, at det er Byens Skyld, den har tværtimod gjort alt muligt for at ryste denne ikke meningsoverensstemmende Repræsentant af sig. Til Trods for Byen vil han rimeligvis holde sig ogsaa gjennem kommende

Valg. Kredsens første Repræsentant var Pastor P. C. la Cour, der kun blev i en Samling og saa afløstes af Skolelærer Wad. Allerede Aaret efter fortrængte Toldinspekteur Müller Wad, men udtraadte Aaret efter og saa blev Fabrikejer M. Drewsen og derefter Pastor Bloch Kredsens Folkethingsmand. I 1858 valgtes den senere saa bekjendte og velansete Overlærer Kraiberg, der i sin treaarige Rigsdagsvirksomhed mærkeligt nok lod sig hvirvle ind i Venstres Elverdands, noget han senere bitterlig har fortrudt, da hans Øje oplodes for Hulheden og Fladheden i Venstres Færd. Efter ham kom Bønløkke, og han har siden repræsenteret Kredsen med Undtagelse af Samlingen 1864—66, da han fortrængtes af Proprietær C. Mourier-Petersen Der har senere været gjort mange Forsøg paa at slaa Bønløkke, og Byen har Gang efter Gang stillet en Højremand op imod ham, saaledes to Gange Professor William Scharling, men Landet har hver Gang besejret Bykandidaten, om ogsaa denne af og til har kunnet samle et ret anseeligt Stemmetal.

Ved sidste Valg afholdt Byen sig for en stor Del fra at stemme, hvilket de idelige Nederlag og Bevidstheden om det Ørkesløse i at prøve Dysten vel kan forklare, men som alligevel maa betegnes som uklogt. Indtil videre sidder vistnok Bønløkke fast, og det er rimeligt, at Venstremanden Krabbes Forflyttelse til Grenaa, yderligere har stivet hans Chancer af.

Bønløkke har altid været Venstres Mand i Rigsdagen, og han sluttede sig naturligvis til „det forenede Venstre", da dette Parti dannedes. Nu, efter Splittelsen, staar han i de Radikales Lejr, vistnok nærmere de vilde end de besindige i denne Fraktion. Thi Bønløkke er mærkelig nok blevet en fanatisk Politiker, han, der i sit Hjem og i sin Gjerning udenfor Rigsdagen er en mild, velvillig og besindig Natur.

Han er imidlertid en uklar og ikke videre begavet Personlighed, og dette i Forbindelse med lidt jydsk Stædighed og lidt Bondemistænksomhed kan maaske forklare, at han i Politiken efterhaanden har ladet sig drive over paa et saa yderligt Standpunkt. Han tager sjælden Ordet i Thinget og taler altid kort, ret flydende, men uden Sving. Man kan undertiden se ham tage et yderligere Særstandpunkt og forsvare det med Lidenskab.

Han er dog altid høflig i Debatten, ofte, naar han er mest bitter, endog bukkende og ærbødig.

En Gang, medens Fonnesbech var Minister, havde Bønløkke Ordet og afleverede smilende og bukkende en Dynge Ubehageligheder udover den lige tæt ved siddende Minister. Fonnesbech blev ærgerlig over Metoden, rejste sig og bukkede ligesaa dybt for Bønløkke hver Gang denne bukkede for ham. Almindelig Latter. Bønløkke, der ikke er stiv i Papirerne, blev konsterneret og var lige ved at gaa fra det, da Ministeren forbarmede sig over ham og satte sig.

Iøvrigt er det kun enkelte Sager, der særlig lægge Beslag paa Bønløkkes Interesse, saaledes Skolesagen, som han endog har doceret i Norge paa et Par Udflugter, sagtens ikke paa en Maade, der skal give vore Frænder noget højt Begreb om vor Bondestands intellektuelle Stade. Bønløkke er en af Thingets Sekretærer, og man ser ham jævnlig ved Afstemninger ile op og ned ad Rækkerne for med sikker praktisk Sands at ramme det rigtige Resultat. Thi Manden er praktisk, og det kan i mange Forhold bøde paa Evnerne. I sin Hjemstavn bruges han meget i Jernbanekommissioner og andre praktiske Hverv, og han gjør slige Steder god Nytte. Han er derimod ikke nogen dygtig Rigsdagsmand, men — „Hjærtet er godt“.

Han er en brav og hæderlig Mand, som man ved personlig Berøring kommer til at holde af, og han er udenfor Politiken saa beskeden og lidet fremtrædende, at han ogsaa af den Grund vinder Sympati. At han skulde forbedre sig som Politiker, er der kun lidet Haab om, men det faar ogsaa at være, naar blot hans mange gode Egenskaber ikke tage Skade og sluttelig gaa til Grunde i de politiske Stemningers Malstrøm. Det vilde være Synd. Manden med det milde, venlige Ansigt maa have Lov til at være en daarlig Politiker, naar han blot vil vedblive at være en brav Mand.

Casse.

Ekstraordinær Assessor i Højsteret. Født 1. April 1803.

Naar de store Slagdage i Folkethinget fylde dets ellers tyndt besatte Tilhørerpladser med tilfældige Nysgjerrige, der, under stadig Venten paa, at det skal blive morsomt, sidde og kjede sig lumskt, saa stikkes jævnlig Hovederne sammen for at faa at vide, hvem den eller den Rigsdagsmand er, som netop træder ind i Salen. Navnlig kan man være vis paa at se et Udslag af denne Videbegjærlighed, hver Gang en Mand viser sig, som i sit Ydre antyder, at han godt kunde være Indehaver af et af de Navne, der i Aarenes Løb have trængt sig ind i Folkebevidstheden. Oplysningen er ofte en Skuffelse, som man dog tager sig let.

Nu, efterat Punch har aabnet sit fortræffelige Billedgalleri for gode Efterligninger af vore folkekaarne Mænd, blive Spørgsmaalene sjældnere og afløses gjerne af en glad Gjenkjendelse — hver Gang et kjendt Ansigt bæres frem paa sin naturlige Krop. Men Punch er jo ikke trængt ind allevegne og har jo langtfra faaet alle med, saa at Spørgsmaalet: „Hvem er han?“ endnu jævnlig kræver en Oplysning, som de Helbefarne i dette Farvand pleje at give med stor Beredvillighed.

Man kan være vis paa, at naar Portièren for Indgangsdøren drages tilside af en gammel, hvidhaaret Mand, der humper ind i Salen og tilsyneladende hverken kan høre eller se, saa spørges der livlig af de uerfarne. Det er let forstaaeligt; thi Mandens Ydre, det markerede Ansigt, de kolde, haarde Træk, det energiske, vredladne Udtryk, den høje brede Pande, der omgives af et kraftigt, lidt skjødesløst behandlet hvidt Haar, Alderen, Baandet i Knaphullet — alt tyder paa Veteranen og meget paa, at han kan have været en af de store Kæmper. Det er imidlertid sjælden, at Svaret tilfredsstiller; de fleste spørgende kjende ikke meget til Casse, og der følger gjerne en Bemærkning om, at „han er vist for gammel“. Man følger dog Manden med Øjnene, og naar han saa har sat sig enten paa sin Plads eller

i en af Vinduesfordybningerne, ser det ganske ud som om den gamle Mand hverken hørte eller saa, hvad der passerede.

Hvor forbavset vilde de samme ukyndige ikke blive, naar de vidste, at der maaske paa hele Rigsdagen ikke findes en eneste Mand, der i den Grad omhyggelig og interesseret følger Forhandlingerne som Casse, og hvor forbavsede ere de ikke ofte blevne, naar de saa den gamle Mand rejse sig og fra hans Læber hørte et kraftigt, ungdommeligt Organ og stor Talefærdighed. Casse er nemlig kun af Ydre en affældig Mand; i hans Indre strømmer endnu et Væld af den mægtige Ungdomskilde, der engang sprudlede der. Den utrolige Hukommelse er endnu i fuld Kraft, og den skarpe Forstaaelse og Vurdering af Situation og Argumentation ligeledes usvækket.

Ingen kan opfatte og referere mere paalidelig end Casse, men heller Ingen trækkes der saa stærke Veksler paa i den Retning, som paa ham. Har en Højremand været fraværende under en vigtig Diskussion eller er i sin Fraværelse bleven angrebet, saa kan man ved den fraværendes Indtrædelse i Salen se Højremænd samle sig om ham for at meddele, hvad der er sket, men det varer ikke længe, før der spørges: „Hvor er Casse?" thi han er Manden, der tit bedre og rigtigere end selve Rigsdagstidenden kan referere det forefaldne. Saa forsvinder Casse med den Paagjældende i en Vindusfordybning og giver en utrolig nøjagtig og detailleret Fremstilling af den hele Sag. Erfarne Politikere paastaa, at Casse kan sidde i saa langt et Møde, det skal være, og dog, naar han gaar derfra, have det friskeste og nøjagtigste Indtryk af de mange Talere og af, hvad der er sagt. Man siger, at Casse aldrig, end ikke da han var Minister, noterede noget, alt laa fuldstændig klart tilrede i hans Hukommelse. Det er for en Politiker en ypperlig men saare sjælden Egenskab. Det skulde være Krieger eller Monrad, der i saa Henseende kunde gjøre Casse Rangen stridig.

Casse er en fremragende Jurist, til hvem der i tidligere Dage knyttedes Forventninger i videnskabelig Retning. Han blev dog hurtig draget ind paa den praktiske Embedsvej og helligede den sine Kundskaber og sine Evner. Derved blev hans videnskabelige Bane afbrudt, og det er nærmest nogle faa juridiske Værker, nogle Forelæsninger og Titlen „Dr. juris",

der minde om Videnskabsmanden. Han er endnu i Embedsvirksomhed, nemlig som ekstraordinær Assessor i Højsteret, og han foredrager Kirkeret ved Pastoralseminariet i Kjøbenhavn, hvor den lærde Jurist arbejder sammen med de tre Gejstlige: Biskop Martensen og Provsterne Fog og Rothe.

Casse lokkedes tidlig ind paa den politiske Bane. Allerede i 1852 stod han paa Valgtribunen i Hovedstadens 7de Kreds og besejrede C. V. Rimestad. Aaret efter hævdede han Pladsen ligeoverfor Overretsprokurator Trojel, men allerede i 1854 udtraadte han og afløstes af Brygger Jacobsen i tre Samlinger og derefter af Oberst, Skomagermester Lier. I 1861 stillede Casse sig atter og har siden repræsenteret Valgkredsen, kun af og til forulempet af smaa Socialistrørelser.

Da Hall efter det kortvarige Rottwittske Ministerium den 24. Februar 1860 paany overtog Dannelsen af et Kabinet, fik Casse Sæde i dette som Justitsminister. Han blev i sin Tid anset for en dygtig og energisk Minister, men egentlig afholdt i denne Virksomhed var han næppe. Hans Væsen og Optræden virkede ikke altid tiltalende. Han tog sig meget af Arrestvæsenet og Arresternes Tilstand og foretog i den Anledning en Rejse omkring i Landet, hvor han, naar Tilstanden ikke var tilfredsstillende — hvad den nok sjælden var —, just ikke skal have været synderlig elskværdig.

Da Monrad den 31. December 1863 dannede sit skæbnesvangre Ministerium, gik Casse over i det, men det synes ikke, som om Monrad nærede stor Begejstring for sin Justitsminister; thi han har ved en senere Lejlighed fremhævet, at medens Casse var et meget brugeligt Medlem af det Hallske Kabinet, svarede han ikke til Forventningerne i det Monradske.

Casse er en skarpsindig Mand, et godt og klart Hoved. Han taler meget flydende og med stor Lethed; hans Stemme er høj og kraftig, men noget haard og stødende, hvilket gjør det til en noget blandet Nydelse at høre ham tale. Hans Argumentation er klar og koncis, og hans Tanke saare let at følge.

Han taler nu meget sjælden, men naar det en enkelt Gang sker, lytter man altid efter; thi det er da et virkeligt Bidrag til Diskussionen, der bliver ydet. Nu kan han timevis sidde urokkelig paa sin Plads uden nogensinde af Debatten at lade

sig henrive til at afbryde selv en nok saa udfordrende Taler, og det skal være saare sjældent, at man i Minespil eller Hovedbevægelser kan spore, om han er med eller imod Taleren. En Gang, da Venstrebladene vare betagne af en dydig Indignation over enkelte Højremænds stigende Tilbøjelighed til at attakere Venstretalerne, blev Casse og Fenger nævnte som lysende Eksempler paa taktfulde og stilfærdige Tilhørere. Kun naar hans fine juridiske Ører afficeres af Betragtninger, der med Suffisance udgives for juridisk Indsigt og Visdom, medens de i Virkeligheden ere urigtige har den gamle Casse vanskeligt ved at styre sig, saa kan han ikke sidde rolig paa sin Stol.

Casse hører til den gamle nationalliberale Skole med dens Fejl og dens Fortrin, uden at Fejlene dog hos ham træde frem i en saa utiltalende Skikkelse som hos andre af Partiet. Indenfor Højre har man megen Tillid til Casse og stoler fuldt ud paa ham. Det kan man ogsaa; thi hans politiske Standpunkt er rent og klart, uden fjærneste Tilsætning af det Blakkede. Man ved altid forud, hvor Casse staar.

Ved sidste Valg fremkom der Udtalelser om, at han paa Grund af Alder burde trække sig tilbage, men Casse selv følte endnu Kraft og Lyst til at blive ved, Alle vare da enige om, at han burde vælges. Og saalænge han endnu raader over saa mærkelige Evner, som han gjør, saalænge han endnu har usvækket Lyst til det politiske Liv, saalænge bør man være glad ved at beholde en Mand som Casse — en af de hæderligste Veteraner, vort politiske Liv har tilbage fra Frihedens Vaardage.

Balthazar Christensen.

Overretsprokurator i Kjøbenhavn. Født den 25. Oktober 1802.

De blive tyndere og tyndere, Rækkerne af den gamle Garde — Garden fra Trediverne. Det sidste Decennium har lyst svært op i Geledderne, og det er kun faa Veteraner, vi have tilbage fra Frihedskampene i Frederik den Sjettes Dage.

Men jo mere Rækkerne fortyndes, desto mere samler Interessen sig om de Enkelte, der endnu bære Mindet ned til vore Dage om hine Tider, som synes os saa fjærne, fordi Udviklingen er gaaet med Jernbane og Telegraf. Man bøjer Hovedet med en vis Ærbødighed, naar Luften fra de faderlige Dage slaar os imøde, og man ser halvt nysgjerrig, halvt forundret paa en Mand, om hvem det hedder: „Han var i Ilden i Trediverne, han var med i Stænderne, han har været under Censur" osv. Er det nu tilmed en af Førerne fra hine Tider, som passerer os forbi, en af de Mænd, der lagde Felttogsplanen og var med til igjennem en Række af Kampe at føre den igjennem, saa stiger selvfølgelig Interessen.

En saadan Mand er den gamle Balthazar Christensen, Folkethingsmanden for Middelfartkredsen. Han kan snart se tilbage paa et halvhundredaars Felttog for, hvad han anser for Frihed, og han staar endnu, rynket og krumbøjet, som han er, med Gevær paa Skulder i Geleddet, dog nu mere til Staffage end til virkelig Nytte. Endnu, som i Frederik den Sjettes Dage er han Oppositionsmand, han har altid været det og vil vedblive at være det til sin Død, ja, han vilde være højst ulykkelig, om han ikke kunde være det. Aldrig med, altid imod, det har været hans Livsopgave, og denne Opgave har han virkelig løst ganske tilfredsstillende.

Nu er han gammel — henimod firsindstyve Aar —, men han er dog endnu ret livlig og aandsfrisk, og han tiltror sig sikkert endnu Kraft til at spille en politisk Rolle. Hans Tid er dog fornuftigvis nu forbi, og det har den ogsaa Lov til at være, ikke blot i Betragtning af hans Alder, men ogsaa af hans højst bevægede og virksomme Ungdoms- og Manddomsliv.

Balthazar Christensen er født i Randers 1802 og blev Student fra denne Byes Skole 1819. I 1829 blev han juridisk Kandidat med bedste Karakter saavel til den teoretiske som til den praktiske Prøve. Aaret efter fik han Ansættelse ved Forvaltningen af den danske Koloni paa Guineakysten og forblev i denne Stilling til 1832, da han vendte tilbage til Fædrelandet.

Det fortælles, at Christensen i sine unge Dage skal have havt fine Tilbøjeligheder og endog have aspireret til Kammerjunkertitelen, men det varede i al Fald ikke længe, inden han

lagde de demokratiske Sympatier for Dagen, der senere skaffede ham hans politiske Navn. Allerede 1834 henledede han Opmærksomheden paa sig ved et politisk Flyveskrift, og i de følgende Aar tog han levende Del i de Rørelser, der herhjemme kom til Frembrud saavel i national som i politisk Henseende. Han stod den Gang Mænd som David, Lehmann, Monrad, Tscherning, Ploug og Gjødvad nær og var med til i December 1839 at stifte „Fædrelandet", hvis ansvarlige Redaktør han var indtil Marts 1841, da han maatte fratræde som Følge af, at han blev sat under Censur.

I 1840 blev han valgt til Borgerrepræsentant i Kjøbenhavn og var i den Stilling i 3 Aar, hvorefter han, der var flyttet udenfor Byen, blev Sogneraadsformand og Medlem af Kjøbenhavns Amtsraad. Det vil saaledes ses, at man tidlig tog den unge Prokurators Kræfter i Brug; han var nemlig, efter en kort Tid at have været Fuldmægtig hos Kammeradvokaten, i 1837 bleven Proveprokurator og i 1839 Overretsprokurator.

Men hans Hu stod til politisk Virksomhed, og ogsaa i denne Henseende fik han hurtig sine Ønsker opfyldte. I 1840 blev han for en lollandsk Kreds valgt til Medlem af Roskilde Stænderforsamling, og han gjenvalgtes, endogsaa i flere Kredse, ved Valget i 1847. Han var ligeledes valgt til Medlem af Viborg Stænderforsamling, men tog aldrig Sæde i denne.

I Stænderperioden stod Christensen trolig den brave J. C. Drewsen, Lehmann og Algreen-Ussing bi under Reformkampene, og hans Ry for vide om Lande som en af Frihedens og Folkesagens varmeste Talsmænd. Samtidig udfoldede han en ikke ringe agitatorisk Virksomhed, og han hørte til dem, der slog bedst igjennem ligeoverfor Folkemasserne.

Medens Lehmann rev hen med sin storartede og gribende Veltalenhed, var det navnlig ved sin Patos, ved den dybe Alvor, det mørke, anelsesfulde, ildevarslende Præg, han gav sine Foredrag, at Christensen slog an. Det passede godt til Tiden; nu trækker man paa Smilebaandet ad den Metode. Christensen var altid paa Koturnen, altid oppe i de højste Regioner, altid malende grufulde Billeder om skrækkelige Ulykker, der forestod, og naar han saa med uforlignelig Patos, med vibrerende Stemme og med Ansigtet lagt i de mest bekymrede Folder

havde faaet det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa Tilhørerne, saa var Sejren vunden, og rungende Hurraer for „Folkets Mand, Prokurator Christensen" udeblev ikke. Man havde i hine Tider et vist Sværmeri for det gaadefulde, og følgelig var Christensens Metode tidssvarende og vel beregnet. Men senere blev det til en Manér hos ham, og da saa Tiden kastede Vrag paa hin Foredragsform, kunde han ikke lægge Maneren af og sejledes derfor agter ud af mere realistiske Talere.

Men i hine Tider var Balthazar Christensen en Væltens Mand. Han var i 1846 med til at stifte Bondevennernes Selskab og var fra 1848 til 1858 dette Selskabs Formand. Efterhaanden vendte han sig fra sine tidligere Meningsfæller, Lehmann osv., og blev nærmest en Agitator i den ensidige folkelige Retning, vi nu have lært saa vel at kjende. Den Gang gik Agitationen under en smuk Maske: Det var den betrængte Bondestands Kaar man vilde bedre, det var som „sande Bondevenner" og i Humanitetens Navn, Kampen skulde føres, og den førtes da ogsaa saalænge, at man bogstavelig helst vilde sætte Bonden ovenpaa Herremanden.

I Marts 1848 blev Christensen af Regeringen valgt til Medlem af „De erfarne Mænds Raad", det Raad, der skulde forberede Grundloven, og han blev ligeledes valgt til Medlem af den grundlovgivende Rigsdag for Nakskov, hvor han kæmpede imod og slog den senere Biskop Bindesbøll.

Ret betegnende for Christensens Stilling i hine Dage er det, at han var Leder af de bekjendte Hippodrommøder, der skulde danne en Slags Modvægt til de berømte Kasinomøder, disse Møder, i hvilke den nationale Følelse herhjemme fik sit stærkeste og ædleste Udslag.

Paa Rigsdagen sluttede Christensen sig strax til Venstre og indtog hurtig en Førerstilling, saa at det blev ham, der paa Venstres Vegne afgav Erklæringen om Tilslutning til Valglovsforslaget. Allerede den Gang hørte Holbækegnen til de ivrige Venstreegne, og Christensen søgte da ogsaa ved første Valg efter Grundlovens Vedtagelse til Holbæk, hvor han slog Amtmand Bloyen med stor Majoritet.

Endnu inden vi fik vor Frihed var Fæstesagen det livligste og mest lønnende Agitationsmiddel, og det benyttedes naturlig-

vis i en endnu stærkere Grad efter Grundlovens Givelse. Med afvekslende Styrke rejstes dette Spørgsmaal atter og atter, og det kan egentlig først siges at være døet hen, efterat Fonnesbech ved sit bekjendte Lovforslag i 1872 tog Braadden fra denne Sag. I hine Tider var der god Gang i den, og Christensen var Mand for at udbytte de gunstige Chancer. Han skyede ikke drastiske Midler — de høre jo den patetiske Form til — og med bred Pensel malede han Billeder om frie Mænds Underkuelse, om Trælleaaget, om Slavefogdens Pisk og om Træhesten for de lyttende Tilhørere, der, alt som han talte, følte sig mere og mere underkuede af Samfundet, mere og mere forbitrede paa dette.

Han blev kun i Holbæk indtil det følgende Valg, saa stillede han sig i Blæsenborg og kaaredes der. Det er i vore Dage ret interessant at lægge Mærke til, at Kjøbenhavns Amts femte Kreds fra oprindelig at være en Højrekreds, der i 1849 sendte Højsteretsadvokat Buntzen til Folkethinget, med Balthazar Christensen gled over i Venstres Hænder, og derefter med Rugaard som Mellemled nu endelig er havnet ved en Politiker som Grev Holstein-Ledreborg.

I Blæsenborgkredsen holdt Christensen sig igjennem to følgende Valg uden Modkandidat, men allerede den 5. Juli 1853 valgtes han til Landsthingsmand for anden Kreds imod daværende Justitsminister A. V. Scheel. Som Landsthingsmand valgtes Christensen i 1855 til Rigsraad, og han gjenvalgtes i samme Landsthingskreds i 1863.

I Landsthinget sad Christensen altsaa i mange Aar; men han passede slet ikke i denne Forsamling, hvor alt det buldrende har en saa daarlig Sangbund. Han søgte da ogsaa paany tilbage til det kjære Folkething, hvor en Mand af Christensens Façon ganske anderledes kan gjøre sig gjældende. I 1864 valgtes han i Nykjobing paa Sjælland til Rigsraadets Folkething, men allerede Aaret efter nedlagde han sit Mandat, fordi Regeringen ikke vilde ophæve Novemberforfatningen og vende tilbage til Junigrundloven. I 1866 lod han sig dog atter vælge til Folkethingsmand, denne Gang i Frederikssund, og i 1869 gjenvalgtes han samme Sted. Atter 1872 sejrede han med 624 Stemmer, medens Modkandidaten, Typograf Løber, kun

fik 334 Stemmer, men ved Opløsningsvalget den 14. November 1873 havde den gamle Frihedsmand den Sorg at lide et Nederlag ligeoverfor Gaardmand P. Pedersen af Sigerslevvester, der fik 936 Stemmer, medens den Gamle kun fik 757.

Nu skulde man jo synes, at Venstre maatte være beredt paa at gjøre alt for at aabne sine Rækker for en saa trofast Soldat, men det var ikke Tilfældet. Utak er jo Verdens Løn, og den veltjente Veteran fik en Tid Lov til at sidde hjemme, medens hans Hjærte og hans Sind var hos hans kæmpende Vaabenfæller paa Christiansborg Slot; men omsider gik Partiet dog i sig selv og aabnede den gamle Tambur en Plads i Middelfart, hvis Repræsentant havde besluttet sig til at udvandre.

Christensen valgtes altsaa i Middelfart og hævdede Pladsen ved Valgene i 1876 og 1879 uden store Anstrængelser. Paa sine gamle Dage synes han endelig at have faaet en Kreds, hvor han kan slaa sig til Ro, medens han tidligere i en ualmindelig Grad har maattet flakke omkring. Saalænge hans Kræfter nogenlunde ville staa ham bi, vil han og hans Valgkreds nok holde sammen, og det vilde ogsaa være Synd, om han yderligere skulde forulempes; lad ham nu være i Fred den korte Tid han kan have tilbage.

Balthazar Christensens lange politiske Liv har været rigt paa Begivenheder, Intriger, Kabaler og Manøvrer, men saare fattigt paa gode Resultater. Endnu den Dag i Dag kæmpes der for de samme forlorne Idealer, som han ofrede sine Kræfter i Manddomsdagene. Vel sandt, vi have faaet Friheden, som Christensen jo ogsaa kæmpede for, men den havde vi faaet ogsaa uden ham, og mange af Frihedens Bestemmelser have vi faaet trods ham. Men de særlige Formaal, han stillede sig, de staa for Størstedelen endnu uopnaaede.

Paa de store almindelige Omraader har Christensen ikke været betydelig nok til at øve nogen virkelig Indflydelse, og han har egentlig heller ikke havt synderlig Interesse derfor. Han tog smaa, divergerende Særstandpunkter, og paa dem manøvrerede han med al skikkelig Fiffighed.

Det er særlig en enkelt Stand, han har ofret alle sine Kræfter — Bondestanden. Man kunde fristes til at tro, at der for ham kun eksisterede denne ene Samfundsklasse, saa blind

har han været for alle andre Interesser end dem, der have nogle Tønder eller nogle Skjæpper Hartkorn til Basis. Intet Under derfor, om Bondestanden viste Paaskjønnelse for en saa rørende og blind Forsægten af dens Interesser, intet Under, at han rigelig blev betænkt med de senere saa navnkundige „Folkegaver".

Balthazar Christensen har virkelig været en tro Ven af Bondestanden, men om han egentlig har gavnet Standen ved sin Virksomhed, er et andet Spørgsmaal. Det tør dog vistnok anses for tvivlsomt, om Standens Medlemmer og disses Interesser just altid have godt af kun at ses fra en Side.

Fæstesagen var en af Christensens første Kjæpheste, men noget videre Held i Kampen for denne Sag havde han ikke. Derimod havde han en virkelig Indflydelse paa den store Landboreforms Gjennemførelse, og han var med i den Landbokommission, der rejste omkring og afhændede Domænegodserne til Fæsterne for Spotpris. Vore karrige Lovgivere kunde have besynderlig godt af at vide, hvormange Millioner Statskassen den Gang forærede bort; men det kom jo Bønderne til Gode, og saa maa der vel ikke tales derom.

Christensen har, som allerede sagt, altid hørt til Oppositionen, og han har navnlig været en uforsonlig Modstander af de Nationalliberale, skjøndt han begyndte med at kæmpe Side om Side med dette Partis Førere. Men fra det Øjeblik Partiet kom til Roret, var Christensens Plads anvist: han maatte jo for enhver Pris være i Opposition. Han bekæmpede Partiet, saalænge han stod i Spidsen for Bondevennernes Selskab, og da den Herlighed var hørt op i 1858, maatte han have et andet Arnested, hvor Krigsplanerne kunde udruges.

Et saadant fandt han i „Dannevirkeforeningen", som han i 1861 stiftede sammen blandt andre med Blixen-Finecke og den bekjendte H. F. Poulsen. Denne Forening, hvis Hensigt var at undergrave Ministeriet Halls Stilling og at skaffe de uforfalskede Venstreteorier Indgang i Hovedstaden, havde dog ikke nogen frodig Trivsel og indgik snart til den Hvile, hvortil den fra Fødselen trængte.

I mange Aar vare J. A. Hansen og Balthazar Christensen svorne Venner og kæmpede Side om Side som trofaste Kampfæller,

men da „Oktoberforeningen" dannedes og navnlig under Grundlovskampen skiltes deres Veje, og de bleve en Tid uforsonlige Modstandere.

Det var under den Periode, at der paa Balthazar Christensens Statsrevisorværelse drøftedes Planer om at benytte Rygterne om Kassemangel i Brandkassen til at styrte J. A. Hansen. Det var nok mere af Frygt for det juridiske Ansvar end af nænsomme Følelser, at man lod Planen falde og indskrænkede sig til i al Stilhed at give Rygterne Næring.

Da „det forenede Venstre" dannedes, tilvejebragtes der en Forsoning, og man fandt atter de to Kæmper ved hinandens Side i denne politiske Forening. Dog nu var Gubben bleven gammel og egnede sig kun til at blive gjort lidt Stads af; han blev Æresmedlem af Partiet og Kjælenavnet: „Den Alderstegne" opfandtes og udbyttedes. Han gjorde naturligvis, saa godt han kunde, alle Kabriolerne med, og han staar nu i de saakaldte Moderates Lejr, hvor man hædrer den Gamle ved at skaffe ham en af Viceformænds-Pladserne.

I en Række af Aar har Christensen været Statsrevisor, endog Statsrevisionens Formand, men til Slutning gjorde han ikke stort ved det, og det var naturligvis ogsaa det letteste Afsnit, han havde paataget sig at besørge. Omsider gik han frivillig sin Vej, men man kan godt forstaa, at Christensen nødigt gav Afkald paa Statsrevisorstillingen og særlig paa Statsrevisorværelset, til hvilket der knytter sig saamange interessante Minder om hemmelige Forhandlinger, udklækkede Planer og højtidelige Øjeblikke.

Dette Værelse gjemmer virkelig en Historie, det har mere end en Gang været Venstres Rütli. Og det er Minder, „den Alderstegne" nok holder af at drage frem og endnu i sin Alderdom suge Næring af. I ingen Luft aander den Gamle saa godt som i den, der er svanger af hemmelige Planer og truende Kriser. Saa er han ret i sit Es, navnlig naar han tror, at det er ham, der har de hemmelige Traade i sin Haand.

Redaktør Topsøe har i sin ypperlige Skildring af Balthazar Christensen saa slaaende bemærket, at der er gaaet en politisk Sammensvoren af den rigtige gamle Slags tabt i Christensen. Hvor vilde han ikke have befundet sig vel i en saadan skikkelig

lille Sammensværgelse, hvor Faren saa langt mere truende ud, end den i Virkeligheden var? Og ikke mindre fint, ikke mindre korrekt er det set, naar Topsøe skriver: „Der har været en Tid, hvor hans (Balthazar Christensens) Hjærte har ønsket at banke imod en ved Brystet hemmelig skjult Dolk, som det naturligvis aldrig i Verden vilde have faldet den skikkelige Mand ind at stikke i nogetsomhelst Medmenneske, men paa hvis Fæste det vilde have gjort ham godt nu og da at lade sin Haand hvile i en alvorsfuld Stund".

Det alvorsfulde, det højtidelige og det hemmelighedsfulde, det er denne Politikers Karaktermærke. Og han har just ikke været kræsen i Valget af de Midler, han betjente sig af for at faa sine Yndlingstilbøjeligheder tilfredsstillede. Man ser af Tscherning's efterladte Skrifter, at han (Christensen) med Glæde har taget til Takke med Grevinde Danners og Kammerherre Berlings Lønkamre. Nu har han vel vanskeligt ved at faa sin hemmelighedsfulde Lyst styret, men Sammenkomsterne paa Statsrevisorværelset kunne dog endnu smage af Fugl, og derfor kan man forstaa, hvor nødig han skiltes fra disse Vægge.

Der var en Tid, da mange troede, at Christensen var det Kit, der holdt Venstre sammen, men det beroede vist paa en Misforstaaelse. Hans Indflydelse og Virksomhed indenfor Partiet har sagtens indskrænket sig til faderlige Formaninger lige over for den Enkelte, til faste, hjærtelige Haandtryk og til salvelsesfulde Opmuntringer her og alvorsfulde Bebrejdelser der. Selv har han vistnok tiltroet sig en meget stor Indflydelse, men i Virkeligheden har det været andre, der have ført Tøjlerne.

Christensen var i sin Kraftperiode en Mand med gode, men paa ingen Maade glimrende Evner. Han talte godt og let og med megen Svada. Hans Patos var af og til virkelig ægte, og hans Tale undlod i saa Fald ikke at gjøre god Virkning. Nu taler han næsten aldrig, men trods sin høje Alder har han bevaret en klar og kraftig Stemme, og han vil sikkert endnu være i Stand til at levere en parlamentarisk Fægtning.

Sidste Gang han var fremme som Stortaler var under Ministeriet Frijs, da Venstre havde foranstaltet en Forespørgsel angaaende Oberst Myhres paafaldende Afskedigelse. Balthazar Christensen var Partiets Ordfører og skilte sig meget godt fra

sit Hverv. Han talte med en for hans Alder overraskende Kraft og Varme, saa at han virkelig fik baade Thingets og Tilhørernes Sympati for sig, men han opnaaede forøvrigt ikke andet, end at han gav Ministeriets Chef Lejlighed til at holde den bedste Tale, han indtil da havde holdt i Thinget.

Christensen har altid været livlig i Gestus og Bevægelser, og endnu kan man se den gamle Mand i et rask Tempo bevæge sig over Gulvet, snart trykkende en venlig i Haanden, snart hviskende en anden en Visdom i Øret.

Han er en pæn gammel Mand, altid soigneret og altid bærende det gamle statsmandsagtige Halsbind, i hvilket han i alvorsfulde Øjeblikke kan stikke Hagen ned og derved komme til at se dobbelt højtidelig, dobbelt eftertænksom ud. I gamle Dage var han altid i livlig Bevægelse, og han havde en egen Maade at samle Frakkeskjøderne under Armen paa, medens Hænderne vare begravede i Lommen, en Maade, der gav de vittige Studenter en velkommen Lejlighed til en morsom, om ikke just synderlig smagfuld Vending i en Vise.

Udenfor Politiken er der ikke andet end godt at sige om gamle Balthazar Christensen. Han er en rar Mand, der i Grunden er afholdt af alle Mennesker, og personlig nænner han ikke at gjøre en Kat Fortræd. Alle ønske ham sikkert ogsaa alt godt, og der er Ingen, der nænner at lægge den gamle Mand alvorlige Hindringer i Vejen.

Han er en brav Mand, der trofast er gaaet sin skjæve Gang, og han fortjener det Eftermæle, at han til det sidste holdt sig paa den samme Plads, han i sin Ungdom havde indtaget. Men nogen varig Plads i Historien vil han ikke faa.

Ole Christensen.

Husejer i Søllerup pr. Kjøge. Født den 9. April 1838.

Det er ikke muligt at opstille almindelige Regler for de Betingelser, der kræves for at blive Rigsdagsmand.

De færreste vælges, fordi de ere særlig dygtige Mænd, særlig egnede til Rigsdagsgjerningen, og deres Tal er heller ikke stort, der vælges, fordi de nyde en almindelig og velfortjent Agtelse i Valgkredsen. De fleste vælges af helt andre Grunde: nogle, fordi de ere deciderede Partimænd og virksomme Agitatorer — det er det største Tal — andre paa Grund af rene Tilfældigheder, f. Eks. at der ingen bedre haves, andre igjen for at spare en Fattigunderstøttelse og enkelte trods alt, saasom H. Hansen fra Mehrn. Det suveræne Vælgerfolk er temlig uberegneligt og ofte mere lunefuldt end en Kvinde. Derfor ser man saa mange unaturlige Forbindelser, derfor staar man saa ofte overfor det Spørgsmaal, hvorfor netop denne mærkelige Bejler fik Kredsens Ja.

Hvorfor er nu f. Eks. Ole Christensen valgt til Rigsdagen, hvilke Adkomster har han til at faa Sæde blandt Landets kaarne Mænd? Ja, det er ikke let at sige. Han er ikke nogen videre begavet Mand, han er heller ikke i nogen betydelig Grad agtet eller anset, og han var paa ingen Maade Indehaver af Betingelser, der lovede en særlig frugtbar og nyttig Rigsdagsgjerning.

Han var, da han valgtes, en fuldstændig ukjendt Mand, snarere under end over Middelmaalet, men at man den Gang valgte ham, er alligevel mindre forbavsende, end at man beholder ham, efter at man har lært ham at kjende.

Nogle mene, at Christensen nærmest blev valgt, fordi han var „Ungkarl", og Faxekredsens Vælgere frygtede den farlige Adonis og gjerne saa ham tæmmet af en kjøbenhavnsk Dalila, andre, at Grunden maa søges i Navnet Ole, der med sin Afledning synes vokset sammen med denne Valgkreds. I mange Aar repræsenteredes Kredsen af en Skolelærer Ole Olsen; da han gik sin Vej, stillede der sig en Ole Andersen og en Rokkedrejer Olsen, senere kom i flere Aar Sognefoged Lars Olsen, og han afløstes af Ole Christensen.

Rimeligst er det dog, at Ole Christensen skylder en Tilfældighed sit Valg. Han var villig til at stille sig, man havde ingen bedre, og da han kunde fremplapre de Venstrefraser, der den Gang begyndte at komme i Kurs — saa valgte man ham.

Det var ved Valget den 22. September 1869, og han besejrede da blandt andre Baron Iver Rosenkrantz. I 1872 kaaredes han uden Modkandidat, men ved Opløsningsvalget i 1873 forsøgte Højre at fortrænge Christensen, ved at opstille den ansete og afholdte Højskoleforstander og Digter Budde imod ham, men Forsøget mislykkedes fuldstændig. Siden har der ikke været opstillet Modkandidat imod ham, og ved sidste Valg den 3. 1879 deltog Højre end ikke i Valget, hvilket bedre lader sig forklare end forsvare.

Ole Christensen synes saaledes indtil videre at skulle være i temmelig uanfægtet Besiddelse af denne Valgkreds. Og det er meget beklageligt; thi Christensen har vist sig ikke blot som en af de tarveligste, men som en af de mest uslebne og usympatetiske Repræsentanter, vort Folkething besidder, og det vil virkelig ikke sige saa lidt. At han er en fanatisk Partimand, der i tykt og tyndt sjasker med, det faar endda at være, det gjør flere end han, og det behøver ikke at unddrage ham personlig Sympati; men naar man har søgt Lejlighed til at gjøre sig gjældende og benyttet denne Lejlighed paa den Maade, Christensen har, saa vender man sig med Harme og Misbilligelse fra en saadan Mand.

Kun to Gange har han havt Lejlighed til at gjøre sig bemærket, men det har ogsaa været mere end nok. Den første Gang var, da Albertis sørgelige Svovlsyresvindel sattes i Scene. Da var Ole Christensen paa Færde og agiterede ivrig for Sagen, ja, man sagde endogsaa, at han for et Vederlag afhændede Aktier til de troskyldige Bønder; men man maa retfærdigvis indrømme, at her kunde han være i god Tro.

Noget anderledes stiller det sig med hans anden Aktion. Det var under Busk's Forespørgsel i den jægersborgske Rekrutsag, at Christensens Folkelighed ikke tillod ham at være en tavs Tilhører. Medens Busk holdt sig til den foreliggende Sag og til de Misligheder, han mente der vare begaaede af bestemte Mænd, som han forøvrigt hverken tog hensynsfuldt eller taktfuldt paa, saa førte Christensen et Slag mod den hele Underofficersstand, særlig mod de kjøbenhavnske Underofficerer, og han gjorde det paa en Maade, der maatte vække Indignation og Harme. Den hæderlige og velansete Underofficersstand, vi have herhjemme, blev paa det skammeligste insulteret af Christensen,

og han betjente sig af saa uslebne, saa uparlamentariske Udtryk, at der ikke er hørt Mage dertil i Danmarks Rigsdag. Han indførte i Thinget en Tone og nogle Betegnelser, saa smagløse, at det er ubegribeligt, han fik Lov til at tale uanfægtet af Formanden, og det bør noteres til Krabbes Ære, at han den Dag var fraværende. Han havde dog næppe ladet saadanne Platheder passere, men Berg, som den Dag beklædte Formandsposten, havde ikke Takt og Smag nok til at skride ind.

Det vil erindres, hvilken Bevægelse Udtalelserne fremkaldte hos Underofficererne, og den Maade, hvorpaa de tog til Gjenmæle. Man maatte give Underofficererne Ret i deres Optræden; thi de vare blevne skammelig krænkede, og der hørte virkelig velassurerede Rygstykker til at slynge slige Fornærmelser ud mod en hæderlig og agtet Samfundsklasse.

Det er Christensens to Rigsdagsmeriter, det er hans Adkomst til en vedblivende Repræsentation for Faxe-Kredsen. Det er et stivt Stykke, om det kan gaa, men overraske maa det ikke, om det gjør det. Selv Christensens Meningsfæller misbilligede i høj Grad hans Optræden under Rekrutsagen, og mere end en af dem udtalte den Mening, at denne Optræden dog mulig kunde blive en Pind til Christensens politiske Ligkiste. Gid det maatte være saa; thi Rigsdagsmænd af den Kaliber gjøre hverken Thinget eller Valgkredsen Ære.

En Ting maa dog noteres til Ole Christensens Roes, og det er, at han var en flink Soldat i 1864, og ligesaa beredvillig som uforfærdet stillede sin Person til Fædrelandets Værn.

S. P. Christensen.

Gaardejer i Vesterbrønderslev i Vendsyssel. Født den 25. Juli 1823.

Hjørring Amts fjerde Valgkreds har til Tider været stærkt efterspurgt af Lysthavende, men ikke et eneste politisk Navn er knyttet til Kredsen.

Den nuværende Repræsentant S. P. Christensen valgtes i 1869 med stor Stemmeflerhed og har siden ikke været til at rokke. Ja, da Højre i 1873 stillede en almindelig agtet Mand, Proprietær Winde fra Burholdt, op mod Christensen, mødte denne frem med et saadant Stemmeantal som 1615, eller mere end 1500 flere end Højremanden. Siden har ingen turdet røre ved den støtte Vendelbo, der maa betragtes som urokkelig, indtil en ny Mærkelighed indtræffer.

S. P. Christensen har altid hørt til de krasse Venstremænd. Han valgtes som saadan og gik strax ind i „det forenede Venstre", da dette Parti dannedes. Han har trolig gjort alle Volterne med og har været mest stemt for den voldsomste Fremgangs-gangsmaade. Det ligger nu en Gang i Vendelbonaturen.

Efter den provisoriske Finantslov var han en Tid nær ved at tabe Besindelsen, og der forløb Meddelelser om Udtalelser af ham af en saa voldsom Natur, at det saa lidt farligt ud for ham; men saa satte Blodet sig, og han kom til Ro ved sine hjemlige Sysler paa Gaarden i Vesterbrønderslev.

Siden har han holdt sig meget tilbage, og hverken i eller udenfor Rigsdagen mærker man synderligt til ham. Christensen tager meget sjældent Ordet i Thinget, men sker det en enkelt Gang, bruger han det ret forstandig, og han fatter sig i en tiltalende Korthed. Det er ikke med overdreven Lethed, at han tumler det levende Ord, man mærker, at Sætningerne forme sig lidt tungt for ham, og det falder ham lidt svært at finde det præcise Udtryk.

Han staar i den Henseende tilbage for mange af sine Standsfæller paa Rigsdagen; men der er sund Mening i, hvad han siger; han har klaret sit Standpunkt til den Sag, han vil tale om, og selv om Formen lader noget tilbage at ønske, tvivler man ikke om, hvad hans Mening er, og den bringer han da frem jævnt og fordringsløst uden al Svada. De lange Sætninger, de indviklede Perioder er han bange for, han søger de korte Sætninger, noget som ofte giver hans Tale en vis abrupt Form; han holder af betone enkelte Udtryk, men han betoner ofte falsk.

Christensen er en stille og bramfri Rigsdagsmand; han er ikke noget Lys og attraar ikke at gjælde for et saadant, men

han er en ret begavet Mand, der tager sin Opgave alvorlig. Synderlig flittig er han vist ikke, men følger med til Husbehov og sidder støt paa sin Plads i Salen. Det ligger ikke for hans sindige Natur at vimse omkring og agere virksom og vigtig. Fra det Øjeblik, han har indtaget sin Plads, sidder han rolig, saalænge Mødet varer, og han synes med Opmærksomhed at følge Talerne, uden dog at lade sig henrive til Afbrydelser eller Stemningsudbrud.

Lad være, at der er noget tungt ved den Mand, der er tillige noget solidt. Han indgyder Tillid, og det er ikke til at undres over, at hans Vælgere, der jo dele hans politiske Anskuelser, holde fast ved ham.

Han gjør i det Hele et godt og tiltalende Indtryk. Den kraftige, sluttede Skikkelse, det aabne frejdige, men dog karakterfulde Ansigt taler om Mandighed og Djærvhed, og disse Egenskaber besidder han ogsaa.

Han var en kjæk Soldat, der har en smuk Krigshistorie, og han vil altid, hvor det gjælder, staa som en Mand. Han er en Vendelbotype: Mod og Manddom, parret med Stivhed og Egensindighed og en med en ubunden Frihedstrang følgende Opsætsighedslyst. Men brav og hæderlig er Manden, agtet og afholdt saavel i sin Hjemstavn som herovre paa Rigsdagen. Der er Ingen, som tvivler paa, at det er hans inderlige Overbevisning om det gode og det rette, han kæmper for, og hverken Smiger eller Ærgjærrighed kan drive ham ud af den Position, han anser for den rigtige. Det ligger i hans stædige trodsende Natur og i Mangel paa Evne til at se sine egne Grundes Mangler og Modgrundenes Styrke.

Der er ikke en eneste Mærkepæl paa hans politiske Bane, og han vil i det Hele aldrig blive noget betydelig Politiker, men han vil altid være en Mand med en Mening — i Reglen en gal Mening.

Kunde man tænke sig, at Partilidenskaben nogensinde kunde drive det til Oprør herhjemme, saa vilde ganske vist S. P. Christensen findes paa Barrikaderne, men ikke for et Syns Skyld eller for at demonstrere, derimod for som en alvorlig Mand at lade sit Liv for, hvad han ansaa for Ret.

Han er en Mand — noget gammeldags, tung og stædig —, men en Mand, og for en Mand bør man i vore Tider nære Respekt.

Ved Valget den 24de Maj 1881 havde de „Moderate" opstillet den tidligere Folkethingsmand Lærer Jensen i Dyngby imod ham, men Christensen hævdede uden Vanskelighed Pladsen.

Thomas Christensen.

Gaardejer i Kjøbenhavn. Født 9. Marts 1838.

For endel Aar tilbage blev der udgivet nogle saakaldte „Rigsdagsruner", hvori de daværende Folkethingsmænd hver fik et lille Vers, der paa en morsom, ofte bidende Maade betonede en Ejendommelighed ved den paagjældende. Disse Runer gjorde Lykke og opnaaede et Par Oplag, og der var ogsaa ganske træffende og vittige Bemærkninger i dem, men Versifikationen var lidt ubehjælpsom og maniereret, og Runerne naaede langtfra den berømte jydske Stændervise, hvis lette Vers og friske, livlige, undertiden lidt saftige Vendinger i saa høj Grad tiltalte den jydske Befolkning.

I disse Rigsdagsruner hedder det om Thomas Christensen:

„T. Christensen synes umaadelig dannet
i — Lintøj og Buxer, om ikke andet."

Det er unægtelig en meget kort Karakteristik, men den er i al sin Korthed ret træffende. Den giver vistnok i faa Ord Billedet af denne Rigsdagsmand.

Thomas Christensen er en forfinet Bonde, dog mere i Klæder end Manerer. Vor Bondestand lægger ellers en mærkelig Konservatisme for Dagen i Klædedragt; Vadmelskofterne holde sig, trods Tidens Omskiftelse, meget sejgt og ere endnu ikke helt afskaffede, men selv, hvor et mere moderne Stof har afløst Vadmelen er dog den hjemmegjorte Façon trolig bevaret. Snittet er endnu mere Sypigens end Landsbyskrædderens.

Lidt Lintøj i Brystet er vel efterhaanden admitteret, men Flipper og hvide Manchetter anses endnu for ufolkelige Prydelser.

Den sorte Spidskjole har vist endnu ikke dækket ret mange danske Bønders Rygge. Selv den Bonde, der færdes i Selskabslivet og endog har forsonet sig med hvide Handsker, krymper sig ved den sorte Kjole.

Det skulde være sært, om ikke Thomas Christensen ogsaa her hørte til Undtagelserne. Han ser nok ud til at have lapset sig med dette upraktiske Klædningsstykke. Thi grumme fin er Manden, altid klædt som Kavaler, altid soigneret, ja endogsaa — pomadiseret og „vikset". Han ligner mere en fin „Skriver eller Forvalter" end en Bonde, og naar nysgjerrige Tilhorere i Folkethinget spørge om, hvem den sirlige lille Mand er, der vimser omkring og viser sin Stads frem, saa modtages altid Svaret: „en Bonde" med nogen Tvivl.

Og dog er han eller har været en virkelig Bonde, der har gaaet bag Ploven og drevet sin Gaard i Ebeltoftegnen.

Da han blev Rigsdagsmand, blev han fin paa det og ombyggede sin Gaardmandsstilling med Byggespekulantens herovre. Det havde vist i mange Henseender været bedre for ham, om han var bleven ved at være den ubekjendte Gaardejer paa Mols fremfor Politiker. Til den første Gjerning kan han mulig have været brugelig, til den sidste absolut ikke.

Thomas Christensen er nemlig en af de tarveligste Folkethingsmænd, vi have havt, og det vil dog sige noget.

I Begyndelsen af hans Rigsdagstid syntes han en Tid at vakle mellem de forskjellige Partier, og hans fine Tilbøjeligheder drog maaske hans Sympati nærmest over mod Hoire; men den jydske Snuhed sejrede: han følte sig sikrere paa sin Valgkreds ved at udbytte de liflige Venstreteorier, blev saa „forenet" Venstremand og er nu „moderat". Han spiller imidlertid slet ikke nogen Rolle paa Thinge, og den eneste Mærkepæl, hans elleveaarige Rigsdagsvirksomhed har afsat, var, at han glemte at møde og give sin Stemme den eneste Gang denne havde virkelig Betydning. Det faar den vist aldrig mere.

At han i sin Tid blev valgt ind i Thinget fra sin Hjemstavn er ikke mere mærkeligt, end at saa mange andre aandelige Smaamænd valgtes; men at man vedbliver at vælge ham, efter at han har forladt Egnen og har gjort sit for at henregnes til de Kjoleklædte, er mere forunderligt i Betragtning af hans Standsfællers Mistænksomhed ogsaa lige over for det Ydre.

Det var i 1869, han første Gange valgtes; han besejrede de to Modkandidater: en Bonde, Thomas Dam og Proprietær la Cour. Christensen fik 500 St., Modkandidaterne henholdsvis 391 og 254. Ved Valget 1872 stod han ene, men der blev alligevel afgivet 144 Stemmer imod ham, medens 730 stemte for ham. Aaret efter var la Cour atter oppe og naaede da 421 Stemmer, men Th. Christensen stod sig som en stolt Karl med 1055. Ja, den bedrøvelige 25de April 1876 naaede han endog 1100 Stemmer, og det imod selve Borgmesteren i Ebeltoft Lange, en velanset Embedsmand derovre, men som dog ikke kunde samle mere end 360 Stemmer. Atter i 1879 forsøgte Lange en Omgang, men hans Tilhængere vare da svundne ind til 314, medens rigtignok Th. Christensens ogsaa vare svundne betydeligt ind, nemlig til 825. En Radikal fik 88 Stemmer. Det synes saaledes, at Christensen endnu sidder temmelig fast i Valgkredsen, og han hævdede ogsaa med Lethed Stillingen den 24de Maj 1881.

Christensen er sikkert en brav og hæderlig Mand, men han er en daarlig Rigsdagsmand og vistnok i det Hele tyndt begavet. Han taler meget sjælden og ikke synderlig godt, og han bliver kun lidet brugt i Udvalg. Det bør dog noteres til hans Fordel, at han i en af de sidste Samlinger i Udvalget om Indfødsrets Meddelelse tog et Særstandpunkt, der var meget tiltalende og ogsaa sluttelig slog igjennem. Han var her Patriot, men om ved et Omslag eller et Tilfælde, vides ikke; ved Forsvarslovens Behandling har han ikke lagt særlig Fædrelandskjærlighed for Dagen; men han bestod dog ved denne Lovs Vedtagelse Prøven, og det kan nok slette ældre Synder ud.

M. P. Christiansen.

Gaardejer i Holmsland pr. Ringkjøbing. Født den 26. December 1817.

Hvem kjender M. P. Christiansen — forhenværende „Kammerraad“ Christiansen? Sikkert meget Faa udenfor Rigsdagen og

Ringkjøbing Amts første Valgkreds. Der er vel en hel Del Rigsdagsmænd, Offentligheden kjender grumme lidt til, men saa lidet som til Christiansen er dog ikke almindeligt.

Han er en brav og velanset Gaardejer ovre fra Holmsland, og han har til Tider været en benyttet og virksom Mand baade i Sogneraad og Amtsraad. Det var nok nærmest som Landvæsenskommissær, at han — Bonden — naaede Kammerraadværdigheden, og saalænge han bar den, var han nok Højremand. Men saa blev han kjed enten af Titlen eller af Rangskatten, eller maaske af begge Dele og frasagde sig Æren og saa blev han Venstremand.

Han gjorde allerede i 1858 Forsøg paa at komme ind i Folkethinget, men det mislykkedes og først i 1876 gik det. Han sluttede sig straks til Venstre og staar nu i Bergs Gruppe. Man hører næsten aldrig noget til eller fra ham; dog har han sammen med Berg taget en Særstilling i Skolelovssagen.

Han skal være en vel begavet og meget brav Mand, men han skal have en absolut Utilbøjelighed til at tale, og han har vistnok saagodtsom slet ikke havt Ordet i sin Rigsdagstid. Heller ikke ved politiske Møder udenfor Rigsdagen spiller han nogen Rolle; kun i sin Valgkreds har man den sjældne Nydelse at høre hans Rost. Det synes, som om han har stærk Tilslutning i sin Valgkreds, og han mødte i 1879 og 1881 frem med et anseeligt Stemmetal.

Om han kan holde sig i Længden, vil vistnok komme til at bero paa, hvorledes det i det Hele gaar Bergs Gruppe. De „Moderate" ville sagtens gjøre stærke Tilløb til at erobre Kredsen, og der kan mulig i Længden være Fare for Christiansen.

Rigsdagen vil ikke i ham tabe noget betydeligt Medlem, men vel en ganske begavet og brav Mand. For Højre er der ingen særlig Grund til at onske Forandring, naar Partiet ikke selv kan besætte Valgkredsen. Man ved, hvad man har, men ikke hvad man faar, og det man har, er ikke det Værste.

A. B. J. Clausager.

Gaardejer i Sedding pr. Skjern. Født den 9. Januar 1845.

Ringkjøbing Amts 5te Valgkreds er bleven en Slags Domæne for Slægten Clausager. Først repræsenterede Faderen i mange Aar Kredsen, saa gik den i Arv til en ældre Søn og fra denne igjen til en yngre.

Da Grundloven var vedtaget, valgtes i December 1849 Gaardmand J. A. Clausager af Sedding (Faderen) og han holdt Kredsen ved Valget 1852, men faldt Aaret efter for Amtsforvalter Krarup, som dog kun havde 6 Stemmers Overvægt. Paa Grund af Formfejl blev Valget kasseret, og ved næste Omgang sejrede atter Clausager med stor Overvægt. Saa trak han sig tilbage et Par Aar, i hvilke Gaardmand Chr. Christensen, Sønderby, repræsenterede Kredsen, men i 1858 mødte han atter frem.

Fra 1861 forlod han for bestandig Valgkredsen, der gik over til Gaardmand J. J. Christensen af Heeager, som holdt den fra 1861 til 1866, da han faldt for A. J. Clausager (den ældre Broder), og denne stod som en Mur i Kredsen, indtil han gik over i Landsthinget, hvor han endnu sidder. Han efterfulgtes af Broderen, den nuværende Folkethingsmand.

Denne har kun siddet et Aars Tid paa Thinge og har i ingen Henseende havt Lejlighed til at gjøre sig gjældende. Han er en net ung Bonde med en beskeden og fordringsløs Optræden, og han skildres som en ret vel begavet Mand med en ualmindelig brav Tænkemaade. Han er, som hele Slægten, venstresindet og staar i de Moderates Lejr, men der vil gaa længere Tid, inden han vil tilføre sit Parti saamegen Nytte, som f. Eks. hans Broder, Landsthingsmanden, har gjort, men denne er vist ogsaa den bedst begavede af Slægten og i det Hele en ualmindelig sympatetisk Bondeskikkelse.

Den nuværende Folkethingsmand er ung af Alder og ung i Tjenesten; han kan lære Noget, og med den vestjydske Sejghed, der sikkert udmærker ham saa vel som den øvrige Slægt, vil han lære noget. Han er af de Bønder, der kunne blive nyttige

Rigsdagsmænd, naar de ledes i god Retning og frigjøres for alt Partivrøvl. En god sund Forstand, en ærlig Vilje og en honnet Karakter maa være nok til at gjøre Fædrelandet Nytte som Rigsdagsmand, og disse Betingelser har den unge Clausager.

Om han vil udbytte dem, er et Spørgsmaal; men det staar jo til at haabe og ønskeligt vilde det være, om den sympatetiske Bonde maatte sikre sig en smuk og agtet Stilling paa Thinge.

Rasmus Claussen.

Redaktør, Nykjøbing paa Falster. Født den 3. Februar 1835.

Maribo Amts 4de Valgkreds hører til de berømte. Den har havt den Ære elleve Gange at sende den geniale Monrad ind paa Thinge. Ligefra det første Valg den 4de Decbr. 1849 og til han i November 1865 nedlagde sit Mandat for en Tid at gaa i frivillig Landflygtighed har han repræsenteret denne Kreds, alene med Undtagelse af 4 Maaneder i 1853, da han ikke stillede sig og afløstes af den brave Redaktør Chr. Jørgensen. Denne traadte frivillig tilbage og gav atter Plads for Monrad, der saa godt som uden Modstand holdt Kredsen, indtil han nedlagde Mandatet. Han har staaet paa Valgtribunen som Biskop, som Overskoledirektør, som Kultusminister og som Konsejlspræsident, og han vilde rimeligvis den Dag idag have været Folkethingsmand for Maribo 4de, hvis han ikke selv havde skaaret Forbindelsen over.

Da han gik sin Vej, stod Kampen mellem Skolelærer A. C. Hansen og Hother Hage; den Første sejrede med 556 Stemmer mod 543 og holdt Kredsen gjennem flere Valg, indtil i 1869 Pastor Schleppegrell slog ham.

Saa kom i 1872 Rasmus Claussen, der vel ved alle senere Valg har havt nogen Modstand at overvinde, men dog først var i Fare ved Valget den 3die Januar 1879, da han af 1881 afgivne Stemmer ikke naaede Halvdelen, men kun 935, medens Løjtnant, Grossierer Hage trængte stærkt ind paa Livet

af ham med 832 Stemmer, og den gamle, uklare Arbejderven P. F. Lunde fik 123. Ved Valget den 24de Maj havde han den flinke Søofficer Kaptajn Gjødesen til Modkandidat, men slog ham med 1113 St. imod 790.

Man har derovre i Kredsen stadig det Haab at blive af med Hr. Claussen, og man kan da ogsaa vel forstaa, at en Kreds, der har hædret sig selv ved Gang efter Gang at kaare en Monrad, just ikke kan føle sig synderlig æret ved nu at møde frem med en Repræsentant som Hr. Claussen. Mest passende vilde det dog være, om Monrad selv blev hans Banemand.

Det er ret mærkeligt, at Monrad, der jo ved flere Lejligheder har røbet en næsten ubetvingelig Lyst til igjen at komme ind i Rigsdagen, aldrig senere har forsøgt sig i sin gamle Kreds. Man skulde dog synes, at han havde gode Chancer i den Kreds, han i saamange Aar repræsenterede med Ære, og i hvis Hjærte han nu igjen virker paa en af Alle anerkjendt ærefuld Maade. Forklaringen maa vel være den, at han ikke føler sig sikker paa at blive valgt og nødigst af Alt vilde falde netop i denne Kreds. Nu, da der imidlertid er skudt Breche i R. Claussens Indflydelse i Kredsen, turde der dog maaske være gode Chancer for Monrad, hvis han da ikke aldeles har ødelagt sin Anseelse derovre ved de mærkelige politiske Indlæg, han nu og da er kommet frem med, og som ganske vist ikke særlig egne sig til at stive hans Stilling af.

Om den politiske Situation i det Hele, saaledes som den nu er, vilde høste Fordel af en Mand med Monrads Karakter og Evner, er et andet Spørgsmaal, men hvorledes end dette Spørgsmaal besvares, saa er det utvivlsomt, at har man Valget imellem Monrad og Claussen, vil man ikke kunne være bekjendt at vrage den første, selv om man vil gjøre den Betragtning gjældende, at Monrad kan gjøre Skade, Claussen derimod ikke. Monrad kan paa den anden Side ogsaa gjøre megen Gavn, det kan Claussen heller ikke.

Claussen var oprindelig en velbegavet og vistnok ogsaa en velanset Mand. I Tidens Løb har maaske baade Begavelsen og Anseelsen lidt noget Afbræk. Han sluttede sig straks ved sin Indtræden paa Thinge til „det forenede Venstre", hvis Indflydelse han skyldte sit Valg, og han var en trofast Menig i

Partiet, hvis Udskejelser han trolig tog Del i. Da Venstre sprængtes, var han en Tid Radikal og fulgte Bergs Fane, men da hans Parti ikke vilde kaste al Besindighed og Fornuft overbord og kassere de omstridte Højrevalg i Foraaret 1879, traadte han ud og staar nu Alberti og altsaa ogsaa de „Moderate" nærmest.

Hr. Claussen synes at sværme for de yderligste Standpunkter. I enhver Sag er det hans Opgave at finde dette Standpunkt, og det kæmper han saa haardnakket paa, selv om han er den Eneste paa Skansen.

Claussen hører til de meget talende Folkethingsmænd. Næsten om enhver Sag skal Thinget kjende hans værdifulde og interessante Mening, og han tvivler vistnok ikke om, at de bedste Bidrag til Diskussionen ydes af den agtbare Rigsdagsmand fra Maribo fjerde. I den Henseende søger han at blive Traditionen tro. Han har imidlertid saare sjælden Held med sig, og det er enten galt, hvad han siger, eller uforstaaeligt, eller Gjentagelse af, hvad andre have sagt bedre. Undertiden er det alle tre Ting paa en Gang. Han taler med megen Lethed, ofte med en vis Svada. Han har en kraftig og klar Stemme, og naar han sender sine Ordlaviner ud over Salen, er der noget Bjørnbakst ved den firskaarne lille mørke Mand. Han holder nok af at bruge fremmede Ord, men kommer ofte uheldig fra det og fremkalder en Latter, som dog ikke generer ham.

Af hans megen Tale er der af og til kommet Fortrydelse, saaledes da han kom i Konflikt med Sagførerstanden paa Falster.

Hr. Claussen er ikke nogen sympatetisk Rigsdagsmand, og han gjør ikke en Valgkreds særlig Ære, men han er en velbegavet Mand, og det kan nok være, at han er noget bedre end hans Rygte; i ethvert Fald er det vist, at han har mange Venner, og at disse i flere Henseender sætte Pris paa ham og yde ham Anerkjendelse.

Dahl.

Rektor ved Realskolen i Slagelse. Født den 10. Februar 1822.

Det store jævne kjøbenhavnske Publikum beskjæftiger sig ikke meget med Politik; det læser sin Avis og lader sig vel af en eller anden lokkende Titel lede ind paa en nærmere Drøftelse af en Sag, men den indgaaende Forstaaelse af og Indsigt i et politisk Spørgsmaal, som man ikke sjælden kan træffe omkring paa Landet, den er saare ualmindelig hos den kjøbenhavnske Borger.

Saa meget følger dog Kjøbenhavneren med, at han i Reglen har dannet sig en Mening om en eller anden politisk Personlighed, hvis Navn i et givet Øjeblik er paa Omtale. Kjøbenhavneren tager da hurtigt sit bestemte Standpunkt for eller imod den Paagjældende. Dette har et Par Gange i de senere Aar givet sig ret interessant tilkjende.

Da saaledes ved Valgene i 1873 et entreprenant Bladfirma her i Byen med store Plakater i Vinduerne meddelte de efterhaanden indløbne Valgefterretninger, bølgede Gaden af et livligt Publikum, der med stor Interesse fulgte de vekslende Chancer for Partistillingen, som Telegrammerne bragte. Alt holdt sig dog indenfor en livlig Diskussions Omraade, da pludselig Luften fyldtes af rungende Hurraer fra mange hundrede Struber. Hvad var da det, der i saa usædvanlig en Grad begejstrede de Forsamlede? Det var kort og godt et lille Telegram, der meldte, at Bjørnbak i Aarhus var slaaet af Ingerslev. De Tilstedeværende kjendte ganske vist kun grumme lidt til Ingerslev og endnu mindre til Betydningen af hans Valg i Modsætning til Bjørnbaks, men den sidstnævnte havde Kjøbenhavnernes Stemning imod sig, og alene det, at han faldt, betragtede man som en sand Valgtriumf.

Noget lignende gjentog sig ved Valget i 1879. Ogsaa da var der et Blad, som i store oplyste Butiksvinduer udstillede Valgtelegrammerne, efterhaanden som de indløb. Da sporedes ogsaa pludselig en stærk Bevægelse blandt den bølgende Menneskemasse, en Bevægelse, der hurtig slog ud i Fryderaab. Hvad var der da sket? — Telegrafen havde bragt Meddelelse om, at

Tauber var falden i Slagelse. At Rektor Dahl var valgt, interesserede kun for saa vidt, som han havde overvundet Tauber. Det var Hovedsagen, at denne var slaaet, hvem Banemanden var, havde kun Interesse i anden Række. Jubelen i Slagelse gav Ekko paa Kjøbmagergade i Kjøbenhavn, og under denne Jubel blev Rektor Dahl baaret ind paa Thinge.

Da nu afdøde Gehejmeraad Fonnesbech, Kredsens mangeaarige Repræsentant, frivillig trak sig tilbage i 1872, valgtes Tauber mod den begavede Knud Pedersen.

Ved de følgende Valg gjorde Kredsen alt for at ryste Tauber af sig; baade Fonnesbech og Dahl gjorde forgjæves Forsøg paa at fortrænge ham. Trods den mest levende Valgkamp, trods de brave Korsøraneres og Slagelsianeres mest energiske Bestræbelser holdt Tauber sig ved Landboernes Hjælp.

Men Kredsen gav ikke tabt. Det var blevet en Æressag for den at blive Tauber kvit. Da Opløsningen kom i December 1878, anspændtes enhver Nerve for at sætte et bedre Valg igjennem, og alle vare enige om, at hvis nogen havde Rimelighed for at besejre Tauber, saa maatte det være den almenagtede og afholdte Rektor Dahl.

Valgdagen den 3. Januar 1879 oprandt, og sikkert i ingen Valgkreds i Danmark blev dens Resultat imødeset med større Bevægelse og større Lidenskab end i Slagelse. Et Ekstratog beforbrede Korsøranerne til Slagelse og med flyvende Faner og klingende Spil, afsyngende en i Dagens Anledning forfattet Sang, marcherede de til Valgstedet for alle som en at stemme paa Dahl.

Valghandlingen gik nogenlunde rolig, og ved Kaaringen erklæredes Tauber for valgt under stor Jubel af hans Tilhængere. Saa kom den skriftlige Afstemning, og den trak meget længe ud. Da Resultatet endelig kundgjordes, var den første Følelse paa begge Sider Forbavselse, parret hos Højre med Glæde og Henrykkelse samt med en ubeskrivelig frigjørende Følelse, hos Venstre med Harme og Nedslaaethed.

Dahl var valgt med 1326 Stemmer mod 1042 — næsten 300 Stemmers Overvægt. Den Jubel, der den Aften var i den lille By, skal der ikke kunne mindes Mage til, og det var da heller ikke saa sært.

De lakoniske Ritzauske Telegrammer havde for Slagelse-valgets Vedkommende den betegnende Vedføjelse: „Begejstret Bevægelse“, og blandt alle Højremænd i Landet modtoges Efterretningen med en Følelse, der fuldt ud svarede til Vedføjelsen i Telegrammet. Fra mange Steder i Landet indløb der Lykønskningstelegrammer til Slagelse, og Højreredaktioner i Kjøbenhavn sendte en Tak og Lykønskning til Højrebladet i Slagelse: „Slagelseposten“.

Var det da en vældig politisk Stridsmand, der havde slaaet en vældig Modstander, siden der var saamegen Larm, eller var det en politisk Fremtoning, til hvilken der knyttedes store Forhaabninger, der var valgt, siden Jubelen var saa stor? Ingen af Delene. Det var en middelmaadig Politiker, en højst usympatetisk Personlighed, som var bleven ufordragelig for Højre, der blev slaaet af en sand Hædersmand, men en Mand, til hvem der ikke knyttede sig store politiske Forhaabninger. Det var mere af æstetiske end af politiske Grunde, man jublede.

Rektor Dahl, der bestyrer Realskolen i Slagelse, er en fint dannet og kundskabsrig Mand. Han er en stille Gransker, en Fredens Mand, for hvis sarte Natur det politiske Kampbulder ligger fjærnt, men som paa den anden Side var villig til at stille sig i Brechen, da Pligten og Æren kaldte ham.

Hans Tilbøjelighed var det vist nærmest at blive ved sin Skole og sin stille Syssel i Slagelse, men han følte det som en Pligt at se bort fra personlige Ønsker, da Medborgerne forlangte ham frem.

Der er noget mildt, noget ægte humant udbredt over den lille, alvorlige Mands Person, som gjør det vanskeligt at forstaa, at netop han blev udset til den hidsige Kamp. Men Forklaringen er den, at kun faa Mænd nyde en saa kvalificeret Agtelse som Dahl, og endnu færre ere saa almindelig afholdte, som han. Hans Skoleborn, disses Forældre, hans Medlærere og Enhver, der kom i nærmere Berøring med ham, bragte hans Ros ud i vide Kredse, og selv politiske Modstandere maatte i Ærefrygt bøje Hovedet for den uplettede Hædersmand. En saadan skudfri Mand maatte have særlige Chancer for sig, mente de ledende Højremænd, og de havde Ret: paa Dahl vilde alle Højremænd stemme.

Som allerede sagt, knyttede man ikke særlige Forventninger til Dahl som Politiker, og han har vistnok heller ikke fremtrædende Interesse eller Anlæg for det politiske Liv. Men han er en alvorlig Mand, der fuldtud vil gjøre sin Pligt, og han er en sjælden varm Fædrelandsven, der vistnok mere end de allerfleste tager sig Fædrelandets Skjæbne nær; han har sørget over den Utilbøjelighed, der hidtil har vist sig med Hensyn til at gjøre Noget for at værne det Land, han elsker mest af alle.

Han er en i høj Grad sympativækkende Personlighed, en æstetisk og idealt anlagt Natur, en Mand, der altid vil kæmpe i første Række for det gode, det sande og det skjønne.

Man frygtede i Begyndelsen noget for, at hans hele Naturel vilde gjøre ham til en mindre fast Partifælle, men heri har man vistnok taget fejl.

Dahl taler sjælden i Thinget, men har han Ordet, bruger han det varmt og godt, dog uden fremtrædende oratoriske Gaver. Som Foredragsholder skal han være fortrinlig.

Ved Valget den 24de Maj havde Venstre stillet den flinke og almenagtede Bonde Niels Larsen op, med Dahl besejrede ogsaa ham med henved 200 Stemmers Overvægt.

Dam.

Kaptajn, Borgmester i Aakirkeby. Født den 4. April 1823.

Bornholms Amts anden Valgkreds var, da Frihedsnyet tændtes herhjemme, efterstræbt af store Mænd.

Til den grundlovgivende Rigsdag valgtes først Professor Madvig, og da han udnævntes til Minister og som Følge deraf nedlagde sit Mandat, bejlede Orla Lehmann til Kredsen, men blev distanceret af den dygtige Pastor Markmann.

Aldrig saasnart var Grundloven vedtaget, før Stjærnerne veg bort fra Aakirkebys Himmel, og nu er det kun et taaget, halvt udviskede Himmellegeme, der skimtes over Horisonten.

Kaptajn — daværende Løjtnant — Ph. R. Dam valgtes første Gang ind i Folkethinget ved et Suppleringsvalg i 1857, og ved den Række af Valg, der siden har fundet Sted, har Dam holdt sin Plads, de fleste Gange uden Kamp. Ved Valget den 3die Januar 1879 stillede en Kaptajn Kofoed sig og naaede ogsaa et for denne Kreds ret anseeligt Antal Stemmer, men Dam fik mellem 200 og 300 flere. Det er det eneste Valg, ved hvilket der har været lidt Liv i denne Kreds; Stemmeantallet, der afgaves, var da over 1000, medens der ellers af Kredsens over 2000 Vælgere kun har været afgivet et forsvindende Antal Stemmer. Ved det nys afholdte Valg stod Dam atter uden Modkandidat.

Kaptajn Dam er en født Bornholmer, Søn af Kjøbmand og Artillerikaptajn Dam i Aakirkeby. Han betraadte ogsaa den bornholmske Militærvej og blev i Halvtredserne Løjtnant ved Øens Artilleri.

Den Gang, han valgtes ind i Rigsdagen, havde han kun beskjæftiget sig meget lidt med Politik, og han skal ved en Lejlighed selv have gjort sig til af, at han, da han betraadte den politiske Bane, kun havde øst politisk Visdom af Bornholms Avis, af hvilket Blad iøvrigt Avertissementsspalterne skal have interesseret ham mest.

Det var som Antibondeven, han valgtes ind i Rigsdagen og særlig som Modstander af den oppositionelle Bevægelse, der var fremtrædende i den sjællandske Bondestand. Dam stod lige til 1864 i politisk Henseende Side om Side med Lucianus Kofod, og da efter Krigen „det nationale Venstre" dannedes, traadte begge de bornholmske Rigsdagsmænd ind i denne Gruppe. Dengang var Dam Skandinav, national og frisindet uden at være Oppositionsmand for enhver Pris.

Da i 1870 „det forenede Venstre" dannedes, sluttede Dam sig til dette Parti og gjorde vel en Del Stormløb med, men har dog ogsaa til Tider taget et mere besindigt Standpunkt, hvad Manden maa roses saameget mere for, som han i mange væsentlige Punkter skal staa Socialismen nær. Han har desuagtet aldrig hørt til de yderligstgaaende i Thinget, og ikke faa Afstemninger bære Vidne om en vis Besindighed hos ham.

Han spiller aldeles ikke nogen Rolle i Thinget og vil aldrig komme til at gjøre det. Han har i flere Aar fungeret som

Sekretær i Finantsudvalget, og uagtet han skal skille sig mere end tarvelig fra dette Hverv, saa at Formanden i Udvalget mange Gange skal have været fortvivlet over ham, gjenvælges han dog stadig.

Dam bruges ellers ikke meget i Udvalg, og han tager sjælden Ordet i Thinget. Han taler ogsaa meget tarvelig, dødt og drævent, og han vilde, hvis han talte længe, virke søvndyssende. Han fatter sig imidlertid i Reglen i ønskelig Korthed.

Dam er jævnt begavet, tungt anlagt, men vistnok ret solid. Han er personlig vel anset i sin Hjemstavn, men i politisk Henseende har han kun Tilhold hos Husmandsklassen og Arbejderne, medens de Besiddende ere ham imod.

Da Krigen i 1864 udbrød, sad Dam i Rigsdagen, men fulgte den fra Krigsministeriet udgaaede Opfordring og meldte sig frivillig til Hæren.

Han blev dog i Rigsdagen til den sluttedes, og da var Dybbøl faldet, en Begivenhed, der gjorde et saa stærkt Indtryk paa hans ikke haardføre Nerver, at han blev syg. Saasnart han var kommet sig, meldte han sig til Tjeneste og fik Kommando over en Skanse ved Alssund, som han dog maatte forlade, uden at have beredt Fjenden store artilleristiske Besværligheder. Kjendere ville paastaa, at der ikke findes 3 Draaber virkelig militært Blod i den hele brave Kaptajn.

Hr. Dam har vidst at ophobe en Række offenlige og lønnede Hverv under sig, og vor nuværende Regjering har vist en paaskjønnelsesværdig Upartiskhed ligeoverfor denne Hr. Dams Tilbøjelighed. Han er:

1) Kaptajn og Kompagnichef,
2) Postekspeditør,
3) Telegrafbestyrer,
4) Stempelpapirsforhandler, og
5) Ekstraborgmester i Aakirkeby.

Til disse offenlige Hverv har han knyttet det private at være nominel Redaktør af Venstrebladet „Bornholms Tidende“. Det maa dog ikke være synderlig byrdefulde Poster, han beklæder, siden han kan ligge 9 Maaneder af Aaret i Kjøbenhavn, og dog paa en upaaklagelig Maade røgte sine mange Embeder.

Forfatteren af „Rigsdagsruner" giver følgende Skildring af Dam:

„Kaptajn Dam
er min Skam
hverken stram
eller gram,
men saa tam
som et Lam;
Stridens Glam,
Sprogets Bram,
Saks og Kam
er for ham
Djævelskram."

Denne Tegning af Rigsdagsmanden for Bornholms anden Valgkreds er bidende, ondskabsfuld og sikkert noget ubillig; men at der indeholdes ikke lidt Sandhed i den maa paa den anden Side vistnok erkjendes.

Han er en ganske brav og rettænkende Mand, men han hædrer ikke den Valgkreds, han repræsenterer.

Lars Dinesen.

Statsrevisor. Kjøbenhavn. Født den 16. Novbr. 1838.

Den danske Bondestand rummer langt mere Intelligents, langt mere naturlig Begavelse, end Mange ere tilbøjelige til at tro. Man er saa villig til at indrømme Standen Snildhed eller snarere Fiffighed, men herudover vil man nødig gaa, og det er Uret. Vel ere de nævnte Egenskaber ofte stærkt fremtrædende hos mange Bønder, men ved Siden deraf kan tit gaa en Forstandsklarhed, en logisk Sans, som er overraskende. I den Henseende staar den danske Bonde vistnok ikke paa nogen Maade tilbage for Gjennemsnittet af andre Landes Bønder.

Rundt om paa Landet sidder der i Amtsraad, Sogneraad og Skoleraad Bønder, der gjøre ypperlig Fyldest, og hvis klare Forstaaelse af Sagerne, parret med praktisk Dygtighed, tilføre de paagjældende Forsamlinger en virkelig Kraft.

Det er jo tilstrækkelig bekjendt, at Bondestanden har leveret Lægprædikanter, der have bragt forbavsende Liv og Vækkelse i vide Kredse.

Men navnlig maatte den egentlige Politik, da Adgangen til den blev aaben for Alle, drage de begavede Bønder til sig, og det har den ogsaa gjort. Allerede i Stændertiden sad der dygtige Bønder i begge Forsamlinger, og endnu den Dag idag mindes man i Jylland med en vis Beundring den indflydelsesrige og forholdsvis betydelige Rolle, Bonden Ole Kirk spillede i Viborg Stænderforsamling.

Vor unge Frihed har allerede bragt en Række begavede og dygtige Bønder frem; mange ere døde, andre have trukket sig tilbage fra den politiske Gjerning, men endnu sidder der paa Danmarks Rigsdag Bønder, som, ganske bortset fra deres politiske Standpunkt og den Nytte eller Skade, de gjøre, med Hensyn til naturlig Begavelse og parlamentariske Evner gjøre Standen megen Ære, ja enkelte af dem kaste ligefrem Glans over den. Bønder med en saa god Forstand som Folkethingsmændene Aaberg, H. P. Andersen, N. Andersen, J. Busk, L. Dinesen, Villads Holm, Søren Kjær og Tange, samt Landsthingsmændene Clausager, Lars Eriksen, Cl. Johannsen, P. Pedersen, S. Pedersen, Raben, Chr. Rasmussen, N. Rasmussen og Termansen, foruden maaske flere andre, ere ærefulde Repræsentanter for den saakaldte tredje Stand.

Men det Held, mangen Bonde havde paa den politiske Bane, og den Art Lykke, han gjorde, virkede bestikkende og gjorde Skade. Deraf kom Troen paa, at naar man kun sendte dygtige Bønder til Thinge, saa var alt godt, deraf kom den overhaandtagende Mani for at faa Bønder frem paa Valgdagene, en Mani, der ogsaa har grebet mange Højrekredse.

Nu sidder der i Danmarks Folkething mere end 40 Bønder, foruden de ikke faa Medlemmer, hvis nære Afstamning fra Bonden endnu er skarpt fremtrædende baade i Aandsretning og Tankesæt. Altsaa er i al Fald mere end $^2/_5$ af Folkethingets Medlemmer Bønder, og det tør man vistnok aldeles uden Partihensyn kalde for meget. Thi det at fylde en Plads i et Udvalg eller at levere et godt Bidrag til Diskussionen er ikke nok

til at føre et Lands Udvikling frem. Dertil kræves en Aandsudvikling, en Intelligents og en Kundskabsfylde, som Bonden ifølge sin Opdragelse og Oplæring ikke kan besidde.

Som Medvirker til det Heles Fremme kan Bonden gjøre fortrinlig Nytte, men Hoveddrivfjeder kan han ikke være og ikke i en overskuelig Fremtid blive, saaledes at Landet kan have virkelig Nytte af det. Vi have jo herhjemme kjendt Tider, hvor en enkelt Mand ved sit Genis Magt har givet hele Udviklingen kraftige Stød fremad. Der er Navne nok, hvorom det gjælder, men der er ingen Bondes imellem dem. I en enkelt Sag have vi set Bønder øve en mægtig Indflydelse; men paa den politiske Gang i det Hele, paa Rækker af Sager i en enkelt Samling have vi ikke set det.

Lars Dinesen kan heller ikke siges at have gjort det, men han er dog vistnok den Bonde, der har havt størst og mest Indflydelse paa en Udviklingsperiode herhjemme. Han har i de senere Aars Kampe, havt større Betydning for Sagernes Gang, end man i Almindelighed er tilbøjelig til at tro. Hans sunde, praktiske Blik, hans Kjendskab til Modstanderne og deres Taktik, hans gode Forbindelser og nøje Indsigt i sine Standsfællers Natur har sikkert ofte sat ham i Stand til at give gode Raad, som det til Tider var værd at følge, og som vistnok ogsaa ofte ere blevne fulgte.

Men Dinesen er heller ikke nogen almindelig Bonde. Han er udrustet med dybere Syn og et mere vidt rækkende Blik end de allerfleste af hans Standsfæller, og hertil kommer en stærkt udviklet politisk Sans, som er meget sjælden hos Bønder. Han har allerede en lang politisk Erfaring, og den har han vidst at drage god Nytte af. Skjøndt han endnu kun er lidt over 40 Aar gammel, kan han se tilbage paa over 17 Aars parlamentarisk Virksomhed, vistnok noget enestaaende herhjemme.

Lars Dinesen er født i det livlige Holbæk Amt, i Kulby ved Slagelse. Hans Fader var Fæstebonde under Vedbygaards Gods, og han, saa vel som den øvrige Slægt, blev tidlig vakt af den politiske Bevægelse, der alt siden Stændertiden rørte sig saa levende i Holbæk Amt. Faderen var en ivrig Bondeven, og han var Stiller for den begavede Skolelærer Gleerup de tre Gange, denne stillede sig i Vedbykredsen.

Lars Dinesens Barndom og Ungdom faldt i en stærkt bevæget Tid, og det er rimeligt, at Tidens Rørelser ogsaa prægede hans Udvikling. Han fik en Opdragelse og Oplærelse som andre Bønderbørn, vistnok hverken bedre eller værre, men man sporede dog tidlig meget lovende Evner hos den unge Mand.

Da han var 20 Aar gammel, blev Trangen til en fyldigere Kundskabsudvidelse end den, Almueskolen havde givet, saa levende hos ham, at han overvandt alle Hindringer og kom ind paa Grundtvigs Højskole ved Kjøbenhavn. Her fik han under den dygtige Forstander Groves Vejledning sine Kundskaber udviklede og sit aandelige Syn udvidet paa en særdeles gavnlig Maade. Fra hans Højskoletid roses han for megen Flid og Energi og en paafaldende Lærenemhed.

Han kom nu atter ud paa Landet og gik bag Ploven; men Kræfterne voksede i den unge Mand, og Vingerne spændtes ud til en højere Flugt. Politiken begyndte at interessere ham, og han prøvede sine første Kræfter mod den bekjendte Smed Søren Jensen fra Rude, der var Kredsens Repræsentant. Begyndelsen var heldig: Dinesen viste sig istand til at give sine Tanker et klart Udtryk, og han skal oftere have sat den djærve Smed til Vægs i Debatten.

Befolkningen begyndte at faa Øje for den unge Mands Evner, og ved Valget til Rigsdagens Folkething den 6te Marts 1864 stod han, kun 25 Aar gammel, første Gang paa Valgtribunen. Han slog begge Modkandidaterne: Smed Søren Jensen fra Rude og Proprietær Jørgensen; Stemmetallet var henholdsvis 437, 219 og 102.

Med dette Nederlag forlod den i sin Tid saameget omtalte Smed den politiske Kampplads. Først i de seneste Aar har han atter under Valgkampe ladet høre fra sig, men den engang saa ivrige Venstremand synes nu nærmest at hælde til Højre.

Ved fire følgende Valg valgtes Dinesen ved Kaaring, og kun ved et af disse Valg havde han en Modkandidat, en Proprietær Hvidt, der dog trak sig tilbage efter Kaaringen.

Men fra 1869 begyndte en stadig voxende Modstand at rejse sig, en Modstand, der omsider drev Dinesen bort fra Kredsen. Ved Valget i 1869 var det en Bonde, Frantz Nielsen, der prøvede Kræfter med Dinesen, men han kom galt

fra det og naaede kun 350 Stemmer, medens Dinesen fik 838. Under Valgperioden 1869—72 iværksattes den voldsomste Agitation fra Venstres Side mod Dinesen, men denne sejrede dog ved Valget sidstnævnte Aar over den senere Folkethingsmand Niels Larsen med 1102 Stemmer mod 633. Agitationen fortsattes imidlertid paa det mest levende, og da Opløsningen kom i Oktober 1873, følte Dinesen sin Stilling saa undergravet, at der endog kunde være Tvivl om hans Valg.

I Frederiksborg Amts 3die Valgkreds sad den brave P. Pedersen fast i Sadlen, men da han havde gode Udsigter til at slaa Balthazar Christensen i Frederikssund, opgav han sin sikre Valgkreds for at fortrænge en Venstremand, og denne opofrende Færd lønnedes den Gang med et heldigt Udfald. Frederiksborgkredsen søgte da Dinesen, og han modtog Kaldelsen, hvorved han naaede en betrygget Valgkreds istedetfor den truede Vedby. Denne gik nu strax over i Venstres Hænder og fik Niels Larsen til Repræsentant.

I Frederiksborgkredsen synes Dinesen at sidde overordenlig fast, og det eneste Forsøg, Venstre hidtil har gjort paa at fortrænge ham, faldt mere end kummerligt ud. Det var ved Valget den 25de April 1876 — Venstres store Sejrsdag — at en lokal Agitator, Skolelærer Hansen, blev stillet op mod Dinesen, men af over 900 afgivne Stemmer naaede han kun 135. Den 3die Januar 1879 stod Dinesen uden Modkandidat, og uagtet Berg i egen Person har taget Bopæl i Hillerød og derfra leder en ilter Venstreavis samt paa alle Maader agiterer for sit politiske Standpunkt, vil det dog vistnok ligge over hans Kræfter at kaste den besværlige Modstander ogsaa ud af denne Kreds.

Da Dinesen kom ind i Rigsdagen, var han Venstremand, vistnok nærmest Bondeven. Hans stærkt udviklede nationale Følelser anviste ham ganske naturlig Plads i „det nationale Venstre“, den Gang dette Parti dannedes, og da det i 1870 svingede ind i „det forenede Venstre“, svingede Dinesen med.

Han har saaledes været med at grundlægge det Parti, der siden skulde vinde sig en saa sørgelig Navnkundighed, og han har medunderskrevet Manifester og Programmer osv., hvilket han mange Gange senere har maattet døje bitre Piller for.

Dinesens selvstændige Natur trivedes imidlertid ikke godt under denne Forenings despotiske Regimente, og da Partiet tilmed viste sig mere end lunkent paa Forsvarsomraadet og i andre Retninger, hvor Dinesens varme Følelser krævede Gjerning, kom han hurtigt i Strid med de ledende Mænd, og da saa Partiet kastede Masken og tog udelukkende Sigte paa Magten, som det Endemaal, hvortil der styredes, brød han ligefrem med det.

Han blev sat ud af Partiet, og nu begyndte J. A. Hansen og hans Mænd den voldsomste Kamp mod Dinesen, i hvem Venstre med Rette saa en yderst farlig Modstander. Det var denne Kamp, der først ret aabnede Højres Øje for Dinesens Værd og Betydning. Hidtil havde man vel set med Velvilje paa den begavede unge Bonde, men særlige Forhaabninger havde han dog ikke vakt.

Da lød Beretningen om Kampbulderet i Holbæk tredje. Den ene Gang efter den anden drog J. A. Hansen med 3 à 4 Adjudanter paa Togt ned i Kredsen for at knuse Dinesen, men denne var paa sin Post. Han undgik ikke Kampen, men optog den, og der var noget meget tiltalende i at se den unge Mand staa ene i Striden mod saa stærke Modstandere. Det var vældige Slag, der førtes, og alvorlige Knubs, der blev givet og modtaget, men besejret blev Dinesen ikke.

Det var i forholdsvis rolige Tider, at denne Kamp førtes, derfor vakte den saa megen Opmærksomhed, derfor henvendte Højre lidt overrasket Blikket paa den unge Bonde, der sloges saa djærvt og dygtig.

Han dreves mere og mere over i Højres Rækker, i ethvert Fald dreves han til den yderste Modstand mod „det forenede Venstre". Fra hine Dage hørte Dinesen Højre til, og han blev Venstres farligste og utrætteligste Modstander. Nu blev han Angriberen og i flere Aar lige til de sidste Valg har han over hele Landet leveret Venstre en Række af Slag og tilføjet Partiet mangt et Ulivssaar, og han har rigelig havt sin ærefulde Andel i det Nederlag, Partiet omsider led.

Dinesen var nu bleven en Vældens Mand. Den velhavende kjøbenhavnske Borgerstand fandt Behag i en Bonde med hans Evner og hans Anskuelser, og han var en Tid en søgt Mand i

Selskabslivet. Ja, en af vor Handelsstands ypperste gjorde endog en Udenlandsrejse med Dinesen, hvorved dennes Kundskaber og praktiske Blik naturligvis yderligere udvikledes. Ogsaa paa mangt et Herresæde blev han en velkommen Gjæst, hvis beskedne men dog sikre Optræden overalt fandt Bifald.

Den Lykke, han gjorde, skadede dog hverken Manden eller Politikeren. Han vedblev med stor Flid at passe sin Rigsdagsgierning, og han satte sig med stor Omhu ind i enhver Sag.

Hans Kræfter bleve nu ogsaa lagte stærkt i Beslag; han havde allerede længe været Medlem af Finansudvalget; nu kom han tillige ind i en Række andre Udvalg, men hans store Arbejdsdygtighed satte ham istand til at fylde de forskjellige Stillinger ud. Ethvert Hverv, der blev ham overdraget, udførte han med stor Omhu og Samvittighedsfuldhed.

Det, at han blev brugt saa meget, gjorde naturligvis, at han kom tilbunds i en Række indviklede Sager, men selv paa Omraader, hvor han ikke havde nogen Særvirksomhed, satte han sig nøje ind i de paagjældende Lovarbejder og deres Gang. Venstre har saa ofte pralet af, at Berg var saa mærkelig „slagfærdig" til enhver Tid, og det er han ganske vist ogsaa, i alle Tilfælde mere end nogen anden Venstremand, men denne Slagfærdighed findes ogsaa hos flere Højremedlemmer og ganske ubetinget hos Dinesen. Det har han lagt for Dagen ved mange Lejligheder, og det er ved saare mangen Dyst kommet ham til Gode. Han har fulgt godt med og er som faa fuldstændig inde i Sagerne.

Han har en fortrinlig Hukommelse og megen Aandsnærværelse, saa at der skal Held til at sætte ham i Spørgsmaal om Sagernes Detailler og deres historiske Gang. Men han har, som alle andre Mennesker, sine særlige Kjæpheste og det er Forsvarsministerierne. Her besidder han en for sin Stilling overordentlig Sagkundskab, som det maa have kostet meget Arbejde og megen Interesse at erhverve. Selv i særlige Fagspørgsmaal har han undertiden lagt en overraskende Indsigt for Dagen, og der gives vist ikke mange Officerer, der i højere Grad end Dinesen har Personalet ved Land- og Søvæsenet i Hovedet, ikke blot Navne, men Alderen, Stillingen i Aldersordenen og Avancementschancerne. At han med saadanne Be-

tingelser har været et ypperligt og uundværligt Medlem af Hærudvalgene følger af sig selv.

I Finantsudvalget ligger særlig alt Bygningsvæsen under ham, og han skal, hvad selv hans Modstandere indrømme, heri have erhvervet sig en fortrinlig Indsigt. Dinesens Rigsdagsvirksomhed har i det Hele mest Betydning i Udvalgene, samt i organisatorisk Partigjerning.

Han taler ikke meget i Salen, men man kan være vis paa, at naar han tager Ordet, har han et virkeligt Bidrag at yde til Belysning af den paagjældende Sag. Han er stærk om end ikke altid fin i Debatten, og han slaar igjen, saa det føles. Han taler med stor Lethed i et meget klart og koncist Foredrag, der kun skæmmes af en udpræget sjællandsk Dialekt.

Vil man have et rigtigt Blik over Dinesens politiske Evner, maa man imidlertid se ham ved et bevæget Vælgermøde, helst naar han staar ene omgivet af farlige Modstandere. Saa kan han være stor. Hans Hukommelse, hans Indsigt i Sagerne og hans Aandsnærværelse kommer ham her ypperlig til Nytte. Han gjennemgaar grundig en Modstander og i samme Øjeblik, han slutter en Tale, forlanger han Ordet igjen, for at imødegaa en ny Modstander, der skal til at tale. Saaledes kan han blive ved med en forbavsende Utrættelighed og usvækket Friskhed. Selv i en Forsamling af Modstandere kan han slaa an; han kjender sine Pappenhejmere og véd at tage dem paa rette Maade.

Dinesen har vist aldrig lidt et egenligt Nederlag; thi selv om han er bleven besejret, har han altid tilkæmpet sig Forsamlingens Agtelse og Erkjendelsen af, at han har kæmpet som en Mand. Han har altid klare og ofte særdeles gode Grunde at fægte med, men han kan undertiden ogsaa ynde at appellere til Tilhørernes Lattermuskler ved Vittigheder og morsomme Indfald. Det lykkes ham ofte, men det fører ham ogsaa undertiden paa Afveje, saa at han bliver mindre smagfuld, men mere irriterende.

Ligesom Berg har været Venstres ihærdigste og ivrigste Agitator, saaledes har Dinesen været Højres. Han giver vist ikke Bergs 600 Mil noget efter; er der nogen i Højre, der

muligvis kunde gjøre Dinesen Forrangen stridig, kan der ikke være Tale om andre end Niels Andersen.

Dinesen er under et Valgrøre snart paa Sjælland fra Nord til Syd, snart paa Lolland-Falster, snart paa Fyen og snart i Jylland. Altid i Bevægelse, altid holdende Taler og organiserende Modstanden mod Venstre.

Der er Valgkredse, hvis Bevarelse og hvis Erhvervelse for en stor Del skyldes ham, dels direkte ved den af ham udfoldede Virksomhed, dels indirekte ved det Liv, han kaldte frem, og den Organisation, han har sat i Scene. Valget den 3. Januar 1879 var en Hædersdag for Dinesen, han nød da Frugterne af mange Tiders ihærdigt Arbejde.

Højre, der ellers fornemt holder sig fra al Agitation, overladende Venstre hele Bearbejdelsen af Folket, kan ikke undvære Mænd af Dinesens Kaliber, og den Dag, han melder sig fra Tjeneste, skal det nok mærkes.

Dinesen har været Venstre en frygtelig Modstander; han knuste J. A. Hansen, og han har revet mere end én Valgsejr ud af Partiets Haand. Det er selvfølgeligt, at en saadan Virksomhed skaffer trofaste Venner, men ogsaa bitre Fjender. Paa Rigsdagen kommer han dog mærkværdigt godt ud af det med sine Modstandere.

Ved Siden af saamange andre gode politiske Egenskaber har Dinesen endnu en, som ikke er mindst værd. Han har i en paafaldende Grad en fin Næse, han har ofte Fingeren paa Pulsen af den politiske Situation og kan rigtigt angive Strømmens Retning. Længe inden vi fik den provisoriske Finanslov, spaaede han, at den maatte til for at knuse Venstres Magtbrynde, og han forudsagde nojagtig, hvorledes det saa vilde gaa. Han fik Ret indtil Detaillerne.

Den Gang han ved Dyrskuet i Frederiksborg under en Samtale med Kongen antydede en gjærende republikansk Understrøm, havde han ikke saa megen Uret. Der gjærede sikkerlig den Gang en slig Strømning, det viste det politiske Møde i Skanderborg og Arnæssesagen, samt Bergs „Advarsel", men Strømningen var rigtignok af en højst forbigaaende Natur og har vistnok nu helt vendt sig.

Ogsaa i den senere Tid i Kalkbrænderifortsagen og i Hærlovssagen har han lagt et vidtskuende Blik og en fin Folelse for Dagen.

En Mand med saa mange gode politiske Egenskaber som Dinesen maa naturligvis have Lov til at have politiske Fejl, og han har i ethvert Fald en enkelt. Han forser sig, om saa tor siges, paa sin egen Opfattelse af en Sag. Han sætter sig med Varme og Energi ind i Sagen og tager saa sit deciderede Standpunkt. Den Vej, han anser for den rette, den vil han have gaaet, og han taaler ikke, at man slaar ind paa andre Veje, selv om disse mulig ogsaa kunde føre til det samme Maal. Her er nogen Stivhed, som ikke er heldig, og herfra skriver sig vistnok de „Foraarsstemninger", man ikke helt med Urette har bebrejdet ham.

Men alt ialt er Dinesen en mærkelig Bonde og en ualmindelig dygtig Politiker.

Han er ofte blevet sammenlignet med Laurids Skau, og der er heller ikke faa Lighedspunkter mellem de to begavede og begejstrede Bonder.

Dinesen er en ualmindelig varmt folende Fædrelandsven, og han har et for sin Stand mærkeligt Blik paa alle ideale Interesser. Men han er tillige en praktisk Mand, der gjør Højre her i Landet store Tjenester, ikke blot ved sin agitatoriske Virksomhed, men ligesaa meget ved sin organisatoriske indenfor Partiet i Rigsdagen. Han er Højres Arbejdsbi.

Kun i saare ringe Grad har Dinesen fundet Paaskjønnelse for sine Opofrelser; man har endog knebent og vanskelig nok erstattet ham hans positive Udlæg paa hans mange Rejser, men en lonnet Virksomhed har man først i de allersidste Dage kunnet byde ham, der intet ejer og helt har ofret sig for Politiken, saa at han endog har maattet opgive sin Landbovirksomhed. Han har dog virkelig gjort Højre saa mange Tjenester, at han nok kunde fortjene Paaskjønnelse.

Nu er Titlen „Ungkarl" ombyttet med den mere standsmæssige: „Statsrevisor".

Udenfor Politikken er Dinesen en søgt Fest- og Folketaler og en talentfuld Foredragsholder. Ogsaa som heldig Skaaltaler gjør han sig af og til gjældende i Selskabslivet.

Han var en Tid Redaktør af „Folkets Avis“, men skjøndt han ogsaa fører en dygtig Pen, laa den journalistiske Virksomhed dog ikke særlig for ham, og han kunde heller ikke ofre den fornøden Tid og Pleje.

Hans hele Virken er nu koncentreret paa Politikken og hvad dertil hører; Statsrevisorgjerningen falder jo ogsaa sammen dermed. Han har allerede drevet det vidt, men med hans Ungdom, hans Kræfter og Evner vil han kunne drive det langt videre, hvis der forundes ham Tid dertil.

Alle Højremænd maa ønske og haabe dette; thi Mænd som Lars Dinesen ere saare sjældne og saare værdifulde.

Erikstrup.

Gaardejer i Udbyneder i Jylland. Født den 7. Juni 1838.

Randers Amts 1ste Valgkreds, Mariager, havde den store Ære paa den grundlovgivende Rigsdag at være repræsenteret af Professor Joachim Frederik Schouw, et Blad af Frihedens berømte Trekløver: Schouw, Hvidt og Clausen.

Denne sjældne Ære kan det just ikke siges, at Kredsen senere holdt i Hævd.

I 1852 bejlede en politisk Storhed som Professor A. F. Krieger til Kredsen, men kun 493 Vælgere svarede Ja, medens 567 foretrak — Rugaard. Den Kreds, der fire Aar i Forvejen havde hædret sig ved at vælge J. F. Schouw, var allerede sunket ned til at foretrække en Rugaard for en Krieger!

Senere valgtes dog den bekjendte Alfred Hage, og nu havde Kredsen i ham atter sikret sig en dygtig og anset Repræsentant og tilmed en Mand, der havde Raad til at leje et Dampskib for sin egen Person fra Kjøbenhavn til Mariager, en standsmæssig Fremtræden af en Rigsdagsmand, som ingen anden Kreds kan prale af. Hage holdt sig i Kredsen ved fem følgende Valg, men ikke uden Modstand, og ved Valget i Oktober

1866, da den hidsige Grundlovskamp skulde afgjøres, besejrede Rejsigeren Jac. Jensen ham med 715 Stemmer mod 647. Saa i 1869 blev Jensen atter slaaet, denne Gang af Provst Ussing, der havde over 300 Stemmers Overvægt, men det forknyttede ikke Jensen. 1872 var han fremme igjen, men led da et afgjørende Nederlag mod den flinke Gaardmand Chr. Hansen. Ved Opløsningsvalget i 1873 valgtes atter Hansen med et stort Stemmetal mod nuværende Folkethingsmand Højmark, der dog fik en meget anseelig Minoritet.

Desværre vilde Hansen ikke stille sig den 25de April 1876, men Højre holdt dog alligevel den Gang Kredsen, rigtignok kun paa Grund af Splid i Venstre. Højre opstillede nemlig Proprietær Koch, daværende Ejer af Herregaarden Trudsholm, medens en Side af Venstre opstillede den nuværende Repræsentant, Gaardejer Erikstrup, og en anden Side holdt paa den utrættelige Jac. Jensen. Ingen af Venstrekandidaterne vilde trække sig tilbage, og intet af Partierne vilde opgive sin Kandidat. Følgen var da, at Højremanden sejrede med 659 Stemmer, medens Venstremændene fik henholdsvis 545 og 381; altsaa havde de i det Hele langt Overvægten.

Ved Valget den 3dje Januar 1879 stod Erikstrup og Herredsfoged Dahlerup imod hinanden, og man holdt da Jensen ude, skjøndt han skal have ytret Lyst til atter at komme frem. Erikstrup sejrede med 782 Stemmer mod 568, og er nu Kredsens Folkethingsmand, men om han i Længden kan holde Stillingen mod et voksende og enigt Højreparti er dog vistnok tvivlsomt; dog vandt han atter den 24de Maj 1881 en afgjørende Sejr.

Erikstrup hører til den velhavende Mariageregns rige Bønder, til den Race, der i Jylland betegnes som den kalkunske. Han er, som den Slags Bønder, hoven, selvbevidst, og Beskedenheden er just ikke nogen fremtrædende Egenskab hos ham.

Han er en midaldrende, net udseende Mand med Holdning og Manerer saa stram som en Underofficer. I den korte Tid, han har siddet paa Rigsdagen, har han ikke havt Lejlighed til at gjøre sig gjældende, og som Rekrut havde han vel heller ikke faaet Lov dertil. Han har dog havt Ordet nogle Gange og har vist, at han kan tale ret flydende og ret forstandig, men uden særlig Kraft eller Intelligents.

Ved Hærlovens eneste Behandling i Folkethinget i Fjor var han en af de ubehændige Talere, der følte sig forpligtet til at sige noget paa et Tidspunkt, da Ingen gad høre ham, og da det var den ligegyldigste Ting af Verden, hvad Hr. Erikstrup mente eller ikke mente. Han delte her Skæbne med ældre og erfarne Politikere, der ikke, saaledes som Erikstrup, kunne undskylde sig med politisk Ungdom og Uerfarenhed. Foreløbig hører han til Bergs faa, trofaste Menige.

Erikstrup skildres som en hæderlig og ret begavet Mand, der nyder Agtelse og Anseelse i sin Hjemstavn.

Hans Fremtidshoroskop som Politiker er det, efter hvad der hidtil foreligger, umuligt at stille, men saa meget tør dog vistnok allerede siges, at en fremtrædende Politiker vil han ikke blive. Dertil mangler han Evner, Ungdom og Bøjelighed.

Faaborg.

Kroejer i Tebstrup pr. Horsens. Født den 11. Avg. 1822.

Den agtbare Folkethingsmand for Skanderborg Amts 3dje Valgkreds er vist en overmaade hæderlig og retskaffen Mand, men han er maaske noget nær den mindst begavede af samtlige 168 Rigsdagsmænd.

Der fortælles kuriøse Historier om ham, men det er rimeligt, at de ere overdrevne. Eksempelvis skal her anføres et Par.

Da Loven om den syfilitiske Sygdom var for i Folkethinget, var det foreslaaet, at det Fruentimmer, der vidste, at hun var befængt med denne Sygdom og desuagtet smittede Mandfolk, skulde straffes med Fængsel eller Bøder. Man fortæller da, at Faaborg og en anden Rigsdagsmand fik den rigtige Tanke, at under lige Vilkaar burde Mænd ogsaa straffes. Denne Tanke gav de Udtryk i et Ændringsforslag, der skal have været saaledes formuleret, at Mænd i slige Tilfælde skulde straffes med Bøder eller Fængsel, „hvoraf Halvdelen tilfaldt Anmelderen."

I Sandhed en højst ubillig Adfærd mod de stakkels Anmeldere eller snarere Anmelderinder!

Man fortæller endvidere, at da Faaborg en Gang ved et Valgmøde blev haardt trængt af en uskaansom Interpellant, erklærede han, efter nogle Gange at have svaret, at nu vilde han ikke yderligere „blotte" sig for sine Vælgere. Men dette er dog vistnok Overdrivelse. Han er ganske sikkert ikke en begavet Mand, men han er velmenende og godmodig. Af Ydre er Faaborg en pæn Mand med en net Fremtræden og et tiltalende Udseende, og Klædedragten, Brillerne, Figuren og Hovedets Form minder ikke om Kromanden.

Han taler saa godt som aldrig i Thinget og bliver ogsaa meget lidt brugt i Udvalg. Kun som Stemme har han Betydning.

Han har imidlertid et mærkeligt fast Hold paa sin Valgkreds og har endogsaa et Par Gange mødt frem med henved 1500 Stemmer Grunden hertil er uforklarlig; thi det skal være sære Ting, han fortæller Vælgerne paa Møderne, men Forklaringen maa muligvis søges i, at han er personlig afholdt, maaske ogsaa noget i, at han indtager en Kroejers hædrede og tilknyttende Stilling.

Faaborg synes saaledes at være temmelig urokkelig i Kredsen, men han viser da ogsaa sin Skjønsomhed mod Vælgerne ved at stemme, saaledes som de forlange det.

Da Spørgsmaalet om de bekjendte 6 store Kanoner laa for, stemte han først for Bevillingen, men da han saa kom hjem og paa Valgmøder fik Utak for sin Stemmegivning, saa berette Referaterne, at han erklærede at ville forandre sin Stemmegivning. Han drev det nok til et „Stemmer ikke", men hvor hensynsfuld end en saadan Villighed er ligeoverfor Vælgerne, er det dog et Spørgsmaal, om den er forenelig med Grundlovens Bud om en Rigsdagsmands Overbevisning.

Af Vælgere, der tage tiltakke med en Repræsentant som Faaborg og formelig strømme til Valgstedet for at komme til at stemme paa ham, kan man imidlertid ikke vente megen Kritik.

Ved Valget den 24de Maj 1881 stillede Faaborg sig ikke til Gjenvalg; men sikrede sig dog efter en haard Kamp en Meningsfælle til Afløser.

Fogtmann.

Skolelærer i Sandby pr. Svinninge. Født den 4. Februar 1847.

Skolelærer Fogtmann fra Sandby, der nu repræsenterer Holbæk Amts første Valgkreds, hører til de nye Mænd, Venstre i de senere Aar har gaaet saa ivrig paa Jagt efter.

Han er en ganske ung Mand, som var fuldstændig ukjendt udenfor Holbækegnen, indtil han for et Par Aar siden begyndte at træde frem ved Valgmøderne som en fuldblods Venstremand. Partiet fik straks Hold i den unge Mand og kaarede ham til en af Agitatorerne i det livlige Holbæk Amt. Han modtog Kaldelsen, og det varede ikke længe, inden han blev en af de mest bekjendte Wühlere i Amtet. Han talte ganske godt for sig, var en ret begavet Mand, og han vandt ikke faa Tilhængere.

Som ivrig Apostel for den grundtvigianske Venstreretning, sluttede de kortsynede Grundtvigianere sig ogsaa til ham, og det blev hurtig klart, at her var udruget et nyt Rigsdagsæmne, som kun krævede en Lejlighed for at komme frem. Den udeblev ikke.

Ved Valget den 3dje Januar 1879 var Holbækkredsen ledig, idet den tidligere Repræsentant Ole Pedersen ikke vilde søge Gjenvalg. Venstremændenes Blik faldt da ganske naturlig paa Fogtmann og denne sejrede paa Valgdagen.

Han har, ligesom de andre nye Mænd, holdt sig meget tilbage i den Tid, han har siddet i Folkethinget, og kun sjældent har man faaet hans Røst at høre. Det har man dog allerede erfaret, at han taler godt og forstandig og han synes i det hele at høre til de gode Kræfter, Venstre har faaet frem.

Den unge Mand har ikke vundet saa lidt Sympathi i den korte Tid, han har været Rigsdagsmand. Man synes ganske godt om den aabne og frejdige Fogtmann, hvis Fremtræden er tiltalende og beskeden, og hvis Karakter og Tænkemaade man kun ved godt om. Han skal være et blødt Gemyt og en varm Fædrelandsven.

Med hans Karakter, Ungdom og Evner kan han nok med Tiden blive brugelig, saa meget mere som hans Radikalisme

vistnok nærmest har sin Rod i hans Ungdom og forhaabentlig med Tiden vil blive overvundet af den Besindighed og Alvor, der skal ligge paa Bunden af hans Natur.

Ved næstsidste Valg kæmpede Ingeniør Lunn mod Fogtmann og naaede det højst respektable Tal af 775 Stemmer imod Fogtmanns 990, ligesom der i det hele i Holbækkredsene rører sig et vaagnende og voksende Højreliv, som med Tiden kan føre til Sejr. Et saadant Stemmetal, som Højre i 1879 mødte frem med, varsler just ikke om, at Fogtmann sidder saa særdeles fast i denne Kreds, men saa længe den sender en Venstremand til Thinge, vil man foreløbig ikke have noget imod at beholde Fogtmann.

Ogsaa ved sidste Valg havde han henved 250 Stemmer flere end Modkandidaten.

Gad.

Chef for det statistiske Bureau i Kjøbenhavn. Født den 8. April 1827.

Der er en Gang sagt om Gad, at Politikere af hans Natur og Gaver maatte enhver parlamentarisk Forsamling være glad ved; thi han hørte til den tunge, men sikre Ballast, som forhindrede for stærke Slingninger til den ene eller den anden Side.

Denne Betragtning er vistnok i det hele rigtig, men den gjælder jo iøvrigt om ethvert virkeligt Mellemstandpunkt, og den gjaldt, da den blev fremsat, Mellempartisten Gad, ikke den nuværende Højremand, der repræsenterer Kjøbenhavns sjette Valgkreds.

Der gives saare mange Mennesker, som nære en taaget og uklar Begejstring for et Mellemparti og altid haabe paa et saadant som det eneste Middel til at komme ud af Tidens Uføre. Et dygtigt Mellemparti kan sikkert ogsaa gjøre god Nytte, men langt fra under alle Betingelser.

Et Mellemparti maa ikke være for stærkt og i alle Tilfælde ikke danne et Kammers Majoritet; thi saa ophører det at være Mellemparti; men paa den anden Side maa heller intet af de modstaaende Partier have absolut Majoritet, thi saa suspenderes

Virkningen af et Mellemparti. Endelig er det et stort Spørgsmaal, om i Tider, hvor Kampen er stærkt tilspidset, et Mellemparti kan gjøre væsentlig Nytte som saadant, i alle Tilfælde næppe, hvor Kampen er udartet til en Strid mellem Statsmagterne. I en Reformkamp kan et Mellemparti faa afgjørende Betydning og gjøre Gavn, naar det er stærkt nok til at kaste Sejren over paa den ene eller anden Side, og naar det ledes med virkelig Dygtighed og Klogskab; men den ubetingede Begejstring for et Mellemparti og Troen paa dets saliggjørende Indflydelse er sikkert meget overdreven.

Der har dog til alle Tider været ivrige Apostle for et saadant Parti, og Gad har været en af dem. Hans mæglende, sindige Natur var just anlagt for en slig Mellemstilling, og han fæstede Blikket saa skarpt paa en saadan, at han oversaa, at man ogsaa indenfor et af Kamppartierne kan udføre den samme Rolle ved at holde igjen og raade Partifællerne til Maadehold og Besindighed.

Gad var, sammen med Overretsassessor Nyholm og Professor Frederiksen, Medstyrer og Medstifter af vort sidste Mellemparti, der efterhaanden led saa sørgelige Nederlag paa Valgtribunerne, at Partiet af sig selv ophørte at eksistere. Nogen fremtrædende Rolle kom dette Parti ikke til at spille, og det gjorde heller ikke væsentlig Nytte. Nu ere Partiresterne optagne i Højre, og selve Chefen, Gad, repræsenterer den mest udprægede Højrekreds her i Landet.

Gad blev første Gang valgt ind i Rigsdagen fra Fredericia den 14de Avg. 1858, da han med 211 Stemmer slog begge Modkandidaterne, Pastor Høeg og Baadfører Jakobsen.

Gad holdt sig indtil den ulykkelige Valgdag den 25de April 1876. Han havde i Begyndelsen ikke nogen stor Modstand at overvinde for at bevare Kredsen; en Gang stillede Avditør Wolff sig imod ham, men trak sig tilbage efter Kaaringen, og en anden Gang stillede en Gaardejer Holt sig, men naaede kun 97 St.

Fra 1866 begyndte Modstanden for Alvor. Ved det første Valg dette Aar naaede Gaardejer H. Hansen 369 Stemmer, medens Gad fik 694 og ved det andet Valg samme Aar fik ovennævnte Hansen 218, Gad 414 Stemmer. I 1869

blev Gad kaaret uden Modkandidat, men 1872 havde han hele to, hvoraf den Ene fik 564, den Anden 94, medens Gad kun naaede 572. Her kneb det altsaa. Aaret efter var Valgkampen meget levende, men Gad stod sig dog atter med 942 Stemmer mod 924, der faldt paa Skolelærer Lauritzen. Saa kom den 25de April 1876, og da bukkede Gad under for den flinke Gaardejer Lomholdt, der fik 1144 St., medens Gad kun naaede 953.

Gad var saa ude af politisk Virksomhed indtil 1879; han, der i mange Aar havde været Fuldmægtig i Krigsministeriet, var imidlertid blevet Chef for det statistiske Bureau, og dette Embede i Forbindelse med en Revisorvirksomhed ved Landmandsbanken tog sagtens ogsaa hans Tid tilstrækkelig op. Han længtes dog atter efter Rigsdagsgjerning og greb den første Lejlighed, der bødes.

Kjøbenhavns sjette Kreds blev ledig ved, at Borgermester Hansen ikke vilde modtage Gjenvalg, og Etatsraad Meldahl meldte sig da som Kandidat. Mange stillede sig imidlertid tvivlende ligeoverfor den i sin Stilling meget dygtige Professors politiske Kvalifikationer, og man gik omkring for at finde en anden Kandidat. Blikket faldt da paa Gad; han modtog Kaldelsen og udtalte sig saa decideret i Højreretning, at han sejrede paa Valgdagen med 317 Stemmer mod 244.

Han repræsenterer nu ikke blot den mest højresindede, men tillige den fornemste Valgkreds her i Landet, der tidligere har valgt saadanne Mænd som afdøde Justitiarius Mourier, Grev Raben, Professor Steen, Baron Blixen-Finecke, General Hegermann-Lindencrone og Højsteretsadvokat Hindenburg og vraget Mænd som Raadmand Meinert, Pastor Markmann, Generalkrigskommissær Wiborg, Professor Schiern, Baron Dirckinck-Holmfeldt og Professor Matzen.

Gad er en ganske vel begavet Mand, tung, men solid og med betydelig politisk Indsigt. Han taler ikke ofte, men godt og forstandig, rigtignok ogsaa tørt og kjedelig. Han er altid godt inde i de Sager, han taler om, og giver gode Bidrag til Diskussionen, men hans uheldige Form svækker Indtrykket af det gode Foredrag og gjør, at man altid foretrækker at læse, hvad han har sagt, frem for at høre det.

I tidligere Dage havde han ofte den Vane at tale sig hidsig og ivrig, saa man maatte antage ham for fnysende vred; den Vane synes han at have besejret og taler nu rolig og besindig.

Gad er en meget brav Mand, agtet og afholdt af Alle, og skjønt han næppe vil komme til at indtage nogen betydelig Stilling paa Thinge, vil han dog altid være et meget nyttigt og brugbart Medlem, som enhver Valgkreds kan være bekjendt at sende til Rigsdagen.

Haastrup.

Gaardejer, Aagaard pr. Kolding. Født den 13. Januar 1831.

Ogsaa en ganske ny Mand, der ikke vides offentlig at have været fremme før Valgkampagnen, der indledede Valget den 3die Januar 1879. Det er en ganske heldig Forøgelse, Demokratiet har faaet i denne Mand, naar Rekruteringen endelig skal finde Sted fra Bondestandens Rækker. Haastrup er nemlig en begavet Bonde og en brav Mand. Han er valgt paa Bergs radikale Program, men det er sikkert hans Natur imod, naar han vedblivende skal give den Uforsonlige. Langt nærmere overensstemmende med hans bløde, noget svage Karakter er vistnok en „Staaensiggodt" med alle Mennesker, en mild Eftergivenhed her for at opnaa Noget der. Saalænge han imidlertid er Rekrut indenfor det strængt disciplinerede Parti, er han nødt til at lystre og følge med, og hans Selvstændighedsfølelse skal stærkt udvikles, hans Karakterfasthed skærpes, inden han vil se sig i Stand til at ryste det trykkende Partibaand af sig. Han har dog et Par Gange vovet et Forsøg i en mere selvstændig Retning og vovet det med Held. Deri kunde maaske Fristelsen for ham ligge til efterhaanden at frigjøre sig for Aaget.

Haastrup taler godt og forstandig, rolig og besindig, men uden Sving. Den store, kraftig byggede Mand gjør i det Hele et stort og sat Indtryk, der ogsaa skal passe godt til hans hele

Natur. I den korte Tid, han har været i Rigsdagen, har han gjort sig afholdt og velset ogsaa af sine politiske Modstandere.

Han repræsenterer Vardekredsen — Ribe Amts 1ste —, der til den grundlovgivende Rigsdag sendte Provst Tobiesen, som med 449 Stemmer sejrede over tre Modkandidater. I 1849 var det Kammerraad, Amtsforvalter Hansen, der med 248 Stemmer blev Sejrherre. Næste Gang valgtes Gaardmand J. Nielsen Uhre, og han holdt sig ved det følgende Valg. Saa valgtes Sognefoged J. M. B. Andersen den 27de Maj 1853 og atter den 1ste December 1854, denne Gang imod P. Chr. Zahle, der i Parentes bemærket har søgt Valg i en utrolig Masse Valgkredse. I 1855 kaaredes nuværende Overpræsident Rosenørn og gjenvalgtes ved de to følgende Valg. Derpaa kom Landinspektør, Løjtnant C. Riis, der holdt sig gjennem fire Valg, kun en Gang svagt anfægtet af Kaptajnløjtnant Hammer. Under Grundlovskampen i 1866 stod den 12. Oktober Kammerraad Vandborg af Jandrup og Gaardmand Mathiesen imod hinanden; den Første valgtes med 235 Stemmer imod 168. I 1872 valgtes den flinke J. J. Christensen med 616 mod N. Møller, som kun havde 1 Stemme mindre. Saa kom Opløsningen i Oktober 1873 paa Grund af Finanslovsnægtelsen, og under den levende Valgkamp, som da opstod, dumpede pludselig Hr. Lærer Kruse fra Greve, der forgjæves havde forsøgt sig i Skjelskør mod Grev Holstein-Holsteinborg, ned i Kredsen og slog mærkelig nok aldeles J. J. Christensen. Stemmetallet var 765 mod 337. Højre i Kredsen vaandede sig naturligvis ved en Repræsentant som Hr. Kruse, der i Rigsdagen vandt Kjendingsnavnet „Folkethingets historiske Medlem", fordi han ved enhver Lejlighed krammede op med sin historiske Visdom, og skjønt man den 25. April 1876 ingen Kandidat havde oppe, undlod man dog ikke at give sin Misbilligelse tilkjende ved at afgive 337 Stemmer imod ham, men han valgtes naturligvis alligevel.

Imidlertid kom den store Spaltning i Venstre, og Jordbunden begyndte at blive mindre paalidelig under ham; han trak sig derfor, da Opløsningen kom i Slutningen af 1878, tilbage og overlod Hr. Haastrup Pladsen. Denne kæmpede

den 3. Januar 1879 mod Højremanden Proprietær Beyer og besejrede ham med 967 St. mod 439.

Det er i Følge dens Fortid just ikke nogen paalidelig Kreds, Hr. Haastrup har faaet fat i, men han har maaske, som hjemmehørende i Kredsen, større Chancer for at bevare den end mange tidligere Kandidater, og saalænge Kredsen vedbliver at være i Venstrevold, har Højre foreløbig ikke Noget imod at beholde Haastrup. Han hører ikke til de værste, og han kan med Tiden maaske endog blive af dem, man sætter Pris paa at beholde; thi Venstremænd ønsker man jo til enhver Tid; det kommer kun an paa Kvantiteten og Kvaliteten.

Ogsaa ved Valget den 24. Maj 1881 sejrede Haastrup med et stort Overtal af Stemmer.

Hage.

Godsejer, Rivaagaard pr. Hørsholm. Født den 26. Maj 1842.

Frederiksborg Amts 2den Valgkreds havde et mærkeligt Uheld ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag den 5. Oktober 1848. Der havde fremstillet sig to Kandidater, af hvilke den ene, Kammerraad J. Rasmussen, maatte trække sig tilbage paa Grund af Formfejl, og den anden, Gjæstgiver Menthey, der saaledes var eneste Kandidat, fik 135 Stemmer imod sig og kun 92 for sig. Han var altsaa ikke valgt, og Omvalg maatte finde Sted. Det afholdtes den 19. s. M., og nu var det den fortjente Kammerraad J. C. Drewsen, der sejrede med 194 St. imod 104, som faldt paa Kammerraad Rasmussen.

Den 4. December 1849 stod Sidstnævnte og Professor V. Bjerring imod hinanden; Rasmussen valgtes med 418 St. mod 277. Da Valgperioden var udløben, bejlede fire nye Kandidater til Pladsen, af hvilke Premierløjtnant V. Baudiß valgtes ved Kaaring, men udtraadte efter faa Maaneders Forløb, og hans Efterfølger blev Proprietær Jung, der slog en Gaardejer Krog. Jung holdt sig ved tre følgende Valg, men den

14. Juni 1858 blev Jung slaaet af Major C. Bech, som derefter holdt Kredsen i nogle Aar; men ved Valget til Rigsraadets Folkething i 1864 maatte han paa Grund af en Formfejl træde tilbage, og Jægermester A. Brun valgtes da med 232 Stemmer mod 112, som faldt paa Møller Peder Andersen. Den 7. Juni 1864 blev Kaptajn J. Grundtvig valgt og holdt sig derefter mod forskjellige Modstandere indtil Efteraaret 1866, da han maatte trække sig tilbage uden Kamp, og Proprietær C. Brun til Borupgaard valgtes da med 539 Stemmer imod Skolelærer Bendixen, som ved hint bevægede Valg fik 446 St. Saa valgtes i 1869 Venstremanden Lars Larsen med 375 Stemmer mod 233, som atter faldt paa Bendixen, og Larsen holdt nu Kredsen ved Valgene i 1872 og 1873, begge Gange uden Modkandidat, men ved sidstnævnte Valg afgaves der dog 108 Stemmer imod ham, men rigtignok 687 for ham.

Den 25. April 1876 stillede Larsen sig ikke. Her kæmpede da Godsejer Hage til Nivaagaard imod den fanatiske og eksalterede Dr. Jessen, der blev bekjendt ved sine uhyggelige Angreb paa Gehejmeraad Hall. Hage sejrede med 659 St. mod 435. Ved Valget i 1879 sejrede Hage atter med stor Majoritet over en Gaardmand Hansen; den første fik 741, den anden 363 Stemmer. Ogsaa ved sidste Valg vandt Hage en smuk Sejr, endskjønt der fra Venstres Side var gjort store Anstrængelser for at kaste ham.

Hage, der saaledes repræsenterer Frederiksborgkredsen, er en Søn af den i vort politiske Liv saa bekjendte Alfred Hage, der var en parlamentarisk begavet og meget dygtig Mand. Sønnen har næppe arvet Faderens parlamentariske Evner, men han har dog allerede vist sig som en meget agtværdig Dygtighed.

Han skal være en ualmindelig brav Mand med et stærkt udviklet Følelsesliv, en trofast Karakter og en varm Fædrelandsven. Paa Omraader, hvor hans Følelse spiller ind med, tager han et smukt og korrekt Standpunkt, som han hævder med Varme og Dygtighed. Den Gang de heftige Debatter førtes om Godkjendelsen af de udsatte Højrevalg, spillede Spørgsmaalet om Samvittighedsfriheden en stor — altfor stor — Rolle. Hage tog her med et sikkert Blik Position lige over for den megen Overdrivelse af Samvittighedstvangen og paaviste klart og rigtig,

hvorledes det egentlig forholdt sig med denne Sag. Det var et godt og et sandt Indlæg, han leverede, og det blev ikke rokket af Debatten, hvor mange Forsøg der end blev gjort derpaa.

Ogsaa da Sagen om Husmandskreditforeningen laa for, tog Hage et Stade, der ganske vist var et absolut Minoritets-stade, men derfor maaske alligevel det rigtigste og bedst sete.

Hage taler meget let og meget behagelig. Hans Stemme er klar og tiltalende, og der hviler over hele Foredraget en dannet og hyggelig Tone, der er vederkvægende. Indholdet svarer godt til den smukke Form. Det er dog meget sjælden, at han i Salen paa Christiansborg lader sin Stemme høre, derimod maa han ofte paa Valgmøderne tage Dysten op mod Venstreagitatorerne. Det fejler næppe, at den humane, dannede Mand ogsaa ved at gjøre Indtryk paa Vælgerne, og det er at haabe, at han længe maa repræsentere den smukke Kreds. Højre beholder ham sikkert gjerne i sin Midte; thi han vil altid være en god Støtte for Partiet.

Hall.

Gehejmekonferentsraad. Bor paa Frederiksberg. Født den 25. Februar 1812.

Det er saare sjælden, at en Mand i levende Live faar et saa uomtvisteligt Vidnesbyrd om, hvor afholdt og anset han er af sit Folk, som det Gehejmeraad Hall har faaet. Da Telegrafen i Sommeren 1879 bragte Budskab herned fra Norge om, at Hall pludselig var bleven betænkelig syg, fremkaldte denne Efterretning en sand Landesorg. Alle, Høje og Lave, Unge og Gamle, lyttede, uden Hensyn til Partifarve, med den største Ængstelse efter Bulletinerne fra Sandefjord; det var tydeligt at mærke, at Landet følte, at det stod Fare for at miste en af sine bedste Mænd. Følelsen var fælles for Kongen og Folket, og det var som om vi bleve dragne nærmere til Normændene, fordi de toge saa levende Del i Sorgen, og fordi Norges bedste Læger

samledes om den Syges Leje for at gjøre deres til at bevare et for Danmark kostbart Liv. Da de mere beroligende Efterretninger indløb, sank man vel atter hen i den gamle Døs, men man fandt det dog ganske naturligt, at „det forenede Dampskibsselskab“ med sædvanlig Betænksomhed og Liberalitet sendte et særligt Dampskib efter en saadan Mand, og den Sympati, han mødte, den Glæde, der allevegne føltes, da Hall atter satte Foden paa sit Fødelands Jord var ærlig ment og et sandt Udtryk for en raadende Følelse.

Skjøndt han endnu var yderst svag og fuldstændig ude af Stand til at udfylde sin politiske Stilling, vilde man dog i Højre ikke høre Tale om, at han maatte trække sig tilbage. Han skulde vedblive at staa som Formand for Folkethingets Højre; hans kloge og besindige Aand skulde vedblive at svæve over de politiske Vande. Den almenagtede Chr. Rimestad skulde udføre de løbende Formandsforretninger, men alt skulde gaa i Halls Navn og i hans Aand. Nu, da han lykkeligvis igjen er saa restitueret, at han har kunnet overtage sin Embedsgjerning, maa det være en sjælden Trøst og Glæde for ham at kaste Blikket tilbage paa hine Trængselsdage og der hente Forvisningen om, hvor ualmindelig afholdt og anset han er i det danske Folk. Netop Hall maa det glæde særlig; ti han trængte mere end de fleste Andre til et sligt Vidnesbyrd, han, hvis Navn man har knyttet til vore store Ulykker, han, hvis Politik er bleven saa skaanselsløst, saa uretfærdig bedømt, han, der saa ofte har set sit Navn mishandlet og besudlet i Fortvivlelsens første Dage. Nu stod han pludselig som Gjenstand for almindelig Sympati, for sit Folks mest velvillige Følelser. I Virkeligheden har dette stadig været saa; udover de haarde og hensynsløse Domme over Halls Politik, har hans Person altid hævet sig med udelt Agtelse og Sympati. Selv dem, der dømte haardest om den nationalliberale Politik, som Hall jo en Tid var umiskjendelig Fører for, de holdt af Hall personlig, agtede og ærede ham.

Hall har endnu den Dag idag mange politiske Modstandere, men af disse er der sikkert kun faa, der ikke anerkjende hans sjældne Evner og slet Ingen, der ikke tror paa hans gode og redelige Vilje. Han kan have fejlet nok saameget, saa tvivler

dog Ingen om, at han med en redelig Vilje søgte at gjøre det saa godt som muligt for sit Land og uegennyttig ofrede det sine bedste Kræfter. Derfor ramte den politiske Modstander vistnok en almindelig Stemning, der en Gang i Folkethinget lidt patetisk udtalte, at han vilde være med til at sætte en Mindesten paa Halls Grav med følgende Indskrift:

„Han fejled' af Mangel paa bedre Vid,
Men blev en Riddersmand al sin Tid!"

Hall er udgaaet fra jævne Borgerfolk. Hans Fader var en velstaaende Bødker paa Christianshavn og her fødtes den 25de Februar 1812 Carl Christian Hall. Kun 17 Aar gammel var han en dygtig Student, og han var ikke mere end 21 Aar, da han tog juridisk Embedseksamen med bedste Karakter baade til den teoretiske og praktiske Prøve. Aaret efter foretog den unge Kandidat en Udenlandsrejse, og ligesom han havde naat Myndighedsalderen blev han udnævnt til Auditør. Tre Aar efter tog han den juridiske Licentiatgrad, og i 1847 udnævntes han til ekstraordinær Docent i Romerretten ved Universitetet. Han havde da alt i flere Aar været en meget benyttet og meget anseet Manuduktør til juridisk Embedseksamen og Alt tydede paa, at den juridiske Videnskab i den flittige og begavede unge Mand havde faaet en værdifuld Dyrker, der ad denne Vej vilde gjøre sit Land Ære. Det blev dog ikke saa. De lovende Evner fik tidlig en anden Anvendelse. Vel blev han i 1851 Professor ved Universitetet, men da han alt samme Aar udnævntes til Generalauditør for Landetaten, droges han bort fra den videnskabelige Forsknings Vej, og som Minde om den staar nu kun tilbage en Bearbejdelse af Romerretten, der forøvrigt skal være et særdeles dygtigt Arbejde. Heller ikke ad den jævne Embedsvej skulde han vinde sit Navn. Politikken, den store Politik blev den Piedestal, paa hvilken den smukke Skikkelse skulde kjendes og vurderes af Folket. Den opgaaende Frihedssol herhjemme kastede sine mildeste Straaler paa den unge Mand og indviede ham til en stor og ansvarsfuld Gjerning.

Under de levende Bevægelser, der gik forud for Friheden, hørtes Halls Navn ikke nævnet. Medens Navne som Schouw, Hvidt, Clausen, Lehmann, Monrad, Ploug, Hage,

David, Tscherning, Balthazar Christensen og flere suse os om Ørene hver Gang hine Tider omtales, høres Navnet Hall slet ikke. Helt udenfor Bevægelsen har en Mand med hans Evner næppe staaet; det er rimeligt, at han i Studenterforeningen og ved private Sammenkomster har givet sit Besyv med i Laget, men offentlig traadte han ikke frem. Har han i Stilhed ledet nogle af Traadene, og har det ikke paa det Tidspunkt været ham om at gjøre at stille sig frem, saa vidner det om en klog Tilbageholdenhed, der fuldtvel lader sig forene med Halls hele Natur. Hans Tid kom snart, og der var ikke gaaet mange Aar, inden hans Navn hørtes fremfor alle de andres.

Ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag den 5te Oktober 1848 valgtes han i Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Frederiksberg) med 189 Stemmer mod Etatsraad P. Povelsen, der fik 43. Fra den Dag og lige til den 24de Maj 1881 har Hall uafbrudt repræsenteret den samme Valgkreds ved alle politiske Valg. De allerfleste Gange har han staaet ene paa Valgtribunen og er valgt ved Kaaring, men enkelte Gange have dog afvigende politiske Retninger søgt at fortrænge ham, altid dog med et kummerligt Resultat. En Gang prøvede en Skolelærer Thyboe Dysten, men fik kun 45 Stemmer, medens Hall fik 244; en anden Gang var det Professor Peder Hjort (174 St. mod 645), saa kom en Partikulier M. C. Levinsen, der dog ikke turde driste sig til at forlange en skriftlig Afstemning, og endelig vovede i 1872 Løjtnant Hartvigson sin Trøje, men fik kun 325 af c. 1500 afgivne Stemmer. Der var siden en Gang Tale om, at Tang skulde forsøge sig, men det blev dog ikke til Noget. Hall maatte, hvis hans Helbred havde tilladt ham at blive ved, anses for aldeles urørlig i Frederiksbergkredsen, og denne maatte da ogsaa evigt have skammet sig, hvis den havde vraget en saadan Celebritet. Foruden Hall har vistnok kun Dr. G. Winther saalænge og uden Afbrydelse repræsenteret den samme Valgkreds; næst i Rækken følger Alberti, der ikke repræsenterede sin Valgkreds paa den grundlovgivende Rigsdag.

Allerede paa den grundlovgivende Rigsdag kom Hall til at spille en fremragende Rolle, uden at han dog, saaledes som Monrad eller Lehmann, nævnes som Fader til vigtige

Frihedsbestemmelser. Det var i Udvalgene og i Debatterne i Salen, at den talentfulde unge Mand vidste at gjøre sig gjældende, og det var sikkert med fuld Føje, at han paa Konstantin Hansens Billede af den grundlovgivende Rigsdag fik den iøjnefaldende Plads, han indtager.

I Frihedens første Dage stode tre politiske Partier imod hinanden: de Konservative eller snarere Reaktionære, de Nationalliberale og Bondevennerne. Af disse var det nationalliberale Parti absolut det stærkeste, baade i Tal og politisk Begavelse. I dette Parti indtog Hall meget tidlig en Førerplads. Kampen førtes i Begyndelsen imod de to andre Grupper, især imod Bondevennerne, og det var kun smaa og forbigaaende Fægtninger, der førtes mod Regeringen. Det skulde snart blive anderledes.

Da den berømte A. S. Ørsted den 21de April 1853 traadte i Spidsen for Regeringen, var det Signal til Kamp paa hele Linien, den eneste Kamp i vort politiske Liv, hvor Landsthing og Folkething stod enige og sluttede sammen mod Regeringen. Striden blev haard og førtes med stor Hensynsløshed fra begge Sider. Hall og Monrad stode i Folkethinget som Oppositionens dygtige og anerkjendte Førere og særlig imod dem vendte Regeringens Had sig. Men det skal siges til den daværende Oppositions Ære, at den, hvor bittert end Striden førtes, dog havde Maadehold og Besindighed nok til at vise ethvert Forslag om yderliggaaende og skjæbnesvangre Midler fra sig og ikke indlod sig paa saa halsbrækkende Eksperimenter som Finanslovsnægtelser, Experimenter, der senere fuldstændig ruinerede et i Tal men ikke i Visdom stærkt Oppositionsparti.

Da Kampen var paa sit Højste, greb den gamle Ørsted til det fortvivlede Middel at afskedige nogle af de besværligste Oppositionsmænd fra deres Embedsstillinger, deriblandt Hall fra Generalauditørembedet, men derved kastedes Martyriets Nimbus over de iforvejen meget populære Mænd, og Følgen blev, at deres Popularitet steg til en Højde, der havde været ukjendt herhjemme siden Orla Lehmanns Fængslingsdage. I Folkethinget hædrede man Hall ved at gjøre ham til Ordfører for den bekjendte Mistillidsadresse, et Hverv, han skilte sig fortrinlig ved, og hvorved han væsentlig bidrog til Ministeriet Ørsteds Fald.

I Kabinettet af 12. December 1854, som P. G. Bang dannede, var den populære, allerede højt ansete Hall et selvskrevet Medlem; han blev Kultusminister og midlertidig Minister for Slesvig. Hall var nu bleven Minister, og han vedblev at være det indtil Udgangen af 1863, kun med 3 Maaneders Afbrydelse. Den 13. Maj 1857 dannede han selv sit første Kabinet, i hvilket han blev Konsejlspræsident, Kultusminister og midlertidig Udenrigsminister. I Maj 1859 afgav han Kultusministerporteseuillen og overtog definitivt Udenrigsministeriet, det Ministerium, hvortil hans særlige Evner umiskjendelig henviste ham.

Hall var en ganske dygtig og afholdt Kultusminister, men nogen stor Energi eller Karakterfasthed sporedes ikke i Kirkedepartementets Ledelse. Som Udenrigsminister overtog han et højst vigtigt, ansvarsfuldt og farligt Hverv. Det var midt under Konflikten med det tyske Forbund, at han traadte til, og Forholdene havde alt da udviklet sig saaledes, at der krævedes en stor Statsmand med overlegne politiske Evner for at rede de sammenfiltrede Traade fra hinanden. Var Hall her den rette Mand? Ja, derom har Dommen til Tider lydt saare forskjellig. Der var en Tid, da man jublede over Hall, saa fulgte en Reaktion, hvor man bebrejdede ham hans Indrømmelseslyst og Mangel paa Fasthed, nu er det — Dristigheden, der bebrejdes ham. Saaledes veksle Anskuelserne. Skal man dømme Hall efter Resultatet, maa han fordømmes, og det er han blevet. Men det er dog ganske sikkert en højst ubillig og uretfærdig Maalestok. — Hall var maaske intet Geni, men han var vistnok den bedste, vi havde, og det omtvistes næppe, at der i Hall var flere virkelig storpolitiske Evner, end i alle de Statsmænd, der her hjemme have været fremme i de sidste Decennier. Han skal have lagt fortræffelige Gaver for Dagen til at forhandle med de udenlandske Gesandter, og hans Noter skildredes i sin Tid af Kjendere som smaa Mesterværker. Som sagt, Hall var vistnok den bedste, vi havde, men han havde ikke Held med sig.

Det var et beklageligt Uheld, da Raasløff svigtede ham i den holstenske Stænderforsamling, det var et stort Uheld, at den saa vel forberedte svensk-norske Alliance bristede ved en Tilfældighed, og det var en ligefrem Ulykke, at Frederik den Syvende

netop døde, da det første positive Skridt var gjort til Spørgsmaalets Løsning.

Da Ministeriet Hall den 24. December 1863, ligesom den truende Krig stod for Døren, indgav sin Dimission, var det for at give Kongen frie Hænder til under den fortvivlede Situation at vælge andre Raadgivere, og det skal den Gang have været en bindende Aftale mellem Ministeriets Medlemmer kun i Forening og tætsluttede at føre Situationen videre, hvis det var Kongens Vilje; ti de vare fuldt ud beredte til at gjøre deres Pligt. Monrad brød denne Aftale og dannede selv Kabinettet af 31. December 1863. Herved paatog han sig et mægtigt Ansvar og tog et tilsvarende fra Halls Skuldre. Intet havde jo været naturligere, end at det Ministerium, under hvilket Krisen havde udviklet sig, havde ført Situationen til Ende, saa meget mere som det den Gang havde Kongens og det store Folkeflertals Tillid og Sympathi. Men saaledes blev det nu ikke, og det var absolut uheldigt.

Der er ingen, der tror, at selv om Hall havde ført os til Krigen, denne da havde faaet et andet Udfald, men det turde dog maaske være vist, at Sammenholdet i Folket og dermed det moralske Mod havde været bedre bevaret, end det blev, da Monrads Kabinet bragte den første Vaklen og Uklarhed over Situationen. I denne Vaklen og Uklarhed slukkedes Begejstringen, og derfra kom det første Vindpust, der bortvejrede „Aanden fra 1848". Endelig er en anden Betragtning højst sandsynlig, den nemlig, at Hall aldrig havde ladet Londonerkonferencen skilles uden Resultat. For hans Naturel laa særlig en saadan Chance, og han havde sikkert benyttet den, hvis det var menneskelig muligt.

Det faar imidlertid nu at staa hen. Krigen gik sin sørgelige Gang, og vi mistede vore tre Hertugdømmer. Haard og skaanselsløs var den Dom, der fældedes ogsaa over Hall, og først i den seneste Tid synes der indtraadt en mildere og retfærdigere Bedømmelse. Det er endnu for tidligt at skrive Halls Politiks Historie, men det er nok muligt, at en ærlig Historieforskning en Gang vil vindicere Hall et større Navn end det, han nu bærer. Han stod paa en Post, hvor der saa let kunde fejles, og han har naturligvis fejlet, men de, der fælde de haarde Domme,

bør i alle Tilfælde ikke give Hall alene Skylden — Folket bærer den med ham. Det stod langt stærkere end han paa den aggressive Politiks Standpunkt, og det var maaske hans største Fejl, at han ikke med urokkelig Fasthed dæmmede op mod den offentlige Menings Bølge og gik sin egen Vej. Hvem mindes ikke Adressen med de 70,000 Underskrifter, hvem ikke det Skrig, der lød igjennem Folket over det „Indrømmelsernes Skraaplan“, Ministeriet var inde paa? Alle forlangte Handling, Afslutning, og da Hall formede denne Tanke og det paa den forsigtigste og klogeste Maade, saa indtraf det Tilfælde, hvorover ingen dødelig kunde raade: Kongens Død og Nødvendigheden for Bismarck af en ydre Diversion. Det hidførte Ulykken og — Fordømmelsen. At denne sidste gik over alle Grænser og var i højste Grad ubillig, det erkjendes nu mere og mere, og forsværge skal man ikke, at den Dag kan komme, da man maa indrømme, at Hall trods alt var en stor Politiker, større end vi ere vante til at se dem her hjemme.

En Triumf maa det personlig have været for Hall, at flere senere Udenrigsministre have holdt en levende Forbindelse med ham vedlige og ved alle vigtige Lejligheder, saaledes ogsaa i 1870, raadspurgte denne erfarne Politiker og fulgte hans Raad. Bevarer Hall sit Helbred og sine Evner, er der ingen Tvivl om, at ogsaa i fremtidige Tilfælde, hvor alvorlige Spørgsmaal for Landet maatte foreligge, vil man ty til Veteranen og baade æske og faa gode fædrelandssindede Raad fra ham.

Efter Ulykken i 1864 rejste Monrad til Ny-Zeeland, medens Hall rolig optog sin Gjerning og virkede stille og ubemærket. Saa lagde efterhaanden de vrede Bølger sig, og den personlige Sympati for Hall steg atter, saa at det kun vakte forholdsvis ringe Modstand, da han i 1870 paany indtraadte som Kultusminister i et Ministerium, det Holsteinske.

Hans sidste Ministervirksomhed afsatte ikke fremtrædende Mærkepæle; det, Mindet nærmest vil dvæle ved, er de fem Dages Kamp om Skoleloven, hvor Hall med Dygtighed og Værdighed bød den fnysende Opposition Svidsen. Dog et lille Punkt vil ogsaa rage op over Glemselens Bølger, det er hans knusende Svar til Tauber, da denne saa hensynsløst og smagløst angreb den slesvigske Embedsstand og Hall personlig. Da var det, at

Hall med „dybtfølt Foragt" viste Insulten tilbage, og da saa Tilhørerne, revne med af Stemningen, tiltordnede Hall sit Bifald, lod Hr. Krabbe, temlig umotiveret, for første Gang i vort konstitutionelle Liv, Tilhørerpladserne rydde. Det øgede imidlertid kun Sympatien for Hall og Forbitrelsen mod Tauber. Med Ministeriet Holstein forlod Hall Taburetterne og vender vist aldrig mere tilbage til dem.

Uden for Ministervirksomheden har Hall ikke tilsyneladende taget nogen fremtrædende Del i den daglige politiske Gjerning, naar undtages Kampene i Begyndelsen af Halvtredserne, men deraf kan man paa ingen Maade slutte, at han ikke har spillet nogen Rolle i de heftige Partikampe, der senere have været førte. Han har tværtimod udfoldet en meget betydningsfuld Virksomhed, idet han stille og ubemærket har ledet mangt et politisk Træk af Højremindretallet i Folkethinget, og han har ved sine særlige mæglende Gaver, ved sin Erfaring og sin Autoritet været det Kit, der i mangt et kritisk Øjeblik holdt Højre sammen. Hvad han i den Henseende har været for Højre i Folkethinget, er først ret blevet klart i de sidste Samlinger, da Partiet maatte undvære ham. Ved mange Lejligheder, hvor det gjaldt at tage en klog Position, har man savnet Halls klare og rolige Overblik, og selv blandt Partiets betydeligste Mænd kunde man mere end én Gang høre Udtalelser af Bekymring over, at man i en given Situation manglede Halls erfarne Raad og Autoritet.

Hall var i sine Velmagtsdage en ypperlig Taler. Hans smukke Person tog sig godt ud i Debatten, hans Stemme havde en tiltalende, melodiøs Klang, og han besad en sjælden Evne til at give sine Tanker et formsmukt Udtryk. Dertil kom ofte et aandfuldt Sving, velvalgte og gjennemførte Billeder og et godmodigt, højst tiltalende Lune. Det var en sand Fornøjelse i hine Dage at høre ham debattere med Oppositionen; særlig mod Blixen-Finecke har han ført mange vellykkede Stød. I den store Kamp om Novemberforfatningen, hvor han havde højst talentfulde Modstandere at bekæmpe, hævede han sig ofte til sand Veltalenhed, og dette i Forbindelse med hans personlige Afholdthed virkede vel lige saa meget som den i Folket raadende Stemning til, at Loven gik igjennem.

Hall har som Taler en anden Egenskab, der har stor Betydning for en Diplomat. Han kan udtale sig tydeligt og klart som faa, men han kan ogsaa bruge Talen til at dølge sine Tanker. Det er ikke sjælden, at Hall har holdt lange, aandfulde og morsomme Taler, uden egentlig at sige noget om det, hvorom man ønskede hans Mening. Man hørte ham med Fornøjelse, men naar han satte sig, var man i og for sig lige klog. I de senere Aar har Hall talt meget sjælden, og af og til, naar han har haft Ordet, har man faaet en Følelse af, at han ikke længere er den store Taler som forhen, men til andre Tider har han vist, at han endnu kunde omgjorde sig med sit gamle Styrkebælte.

Hans Force i Debatten var en Gave til at gribe Modstanderens svage Punkter og med en vis Humor at endevende dem. Selv forløb han sig aldrig i Debatten, han var rolig og behersket, og man fik Indtrykket af, at han nøje overvejede hvert Ord, han sagde, og aldrig sagde mere eller andet, end hvad han vilde. Navnlig naar han holdt sine svævende og uklare Foredrag gjorde han Indtrykket af, at netop det vilde han sige, ikke andet. Modstanderne have ofte gjort Forsøg paa at lokke ham ud af en tilsløret Situation, men Hall har altid været dem for fin en Diplomat, og Forsøget er hver Gang mislykkedes. Det fik Holstein-Ledreborg en Prøve paa, da han æskede Halls personlige Mening om en provisorisk Finantslovs Berettigelse. Hall gled da let og smidig ud af den snilde Greves Hænder.

Hall er, som ofte sagt, personlig i høj Grad afholdt, og det ikke blot af hans Meningsfæller, men ogsaa af hans Modstandere. Ogsaa Kongehuset og det høje Aristokrati har lagt megen Velvilje mod ham for Dagen, og han har havt Adgang til aristokratiske Kredse, hvor ellers andre borgerlige vare lukkede ude. Der er noget jævnt, noget dansk og sundt ved Hall. Man har med Rette sagt, at der var noget national typisk ved ham. Han er ligesom Nationen sejg og magelig, og han skal have havt en afgjort Tendens til at skyde enhver øjeblikkelig Afgjørelse fra sig. Men ærlig og velmenende har han altid været, og han har besiddet et stort Fond af Nationens Lune og godmodige Satire. Der har muligt været noget vaklende ved hans Karakter, nogen Ængstelse for at tage en Beslutning; men var Planen

fattet, gik han udholdende og rolig til Udførelsen, dog uden den Stivhed, der vanskeliggjør en Svingning paa Vejen, om Forholdene gjøre en saadan nødvendig.

I det hele har Hall i en sjælden Grad været rig paa Udveje, paa Evne til at finde nye og andre Maader at gribe en Sag an paa. Endnu under de seneste politiske Konflikter har han ofte lagt store Syner for Dagen og udkastet Rækker af sindrige Kombinationer. Hans politiske Erfaring er kommen hans medfødte Evner godt til Hjælp til at udvikle et sjælden fint Blik for, hvad Situationen vil bringe, og et efter vore Forhold ualmindeligt Fremsyn. Han har i de sidste Konflikter indtaget et decideret Højrestandpunkt, har med stor Loyalitet støttet Ministeriet Estrup i dets Kamp mod Venstre, og han har mere end en Gang holdt udskejende Tendenser indenfor Højrepartiet i Tømme.

Hall er en meget fornem Mand, næst efter Tillisch den, der staar højst paa Rangstigen. Kong Frederik den Syvende, der personlig holdt meget af Hall, tillagde ham en særlig, meget høj Rang over Ministre, Lensgrever o. s. v., og vor nuværende Konge har hængt Elefantordenen om hans Hals.

Der var ingen Mand i Folkethinget, som Højre vilde komme til at savne dybere og varigere end Hall, naar han trak sig tilbage, og derfor maatte enhver Højremand oprigtigt ønske, at han vedblivende maatte forundes Kræfter til at pleje en Gjerning, hvortil han medbragte saa særlige Evner. Dette Ønske skulde dog ikke opfyldes; thi ved Valget den 24. Maj 1881 trak Hall sig af Helbredshensyn tilbage til stor Sorg for alle sande Frihedsmænd og Patrioter. Hans Efterfølger blev Fabrikdirektør Ph. Schou.

Hans Hansen.

Gaardejer i Menstrup pr. Næstved. Født den 28. Maj 1819.

Sorø Amts 5te Valgkreds, der har Valgsted i Fuglebjerg Kro, er nu Gaardejer Hans Hansens politiske Domæne, ligesom den i mange Aar var Fr. Frølunds. Siden 1861 har Hans Hansen havt Kredsen inde og ikke været til at rokke, nagtet der er gjort forskjellige Forsøg derpaa. I 1864 forsøgte Kancelliraad P. F. Koch sig, men naaede kun 254 Stemmer, medens Hansen fik 677; Aaret efter var Sognefoged H. J. Hansen atter fremme, men med et endnu kummerligere Resultat: 151 Stemmer mod 925. To Gange stod Hansen saa ene paa Valgtribunen. men 1869 rykkede Skovrider Spandet frem og naaede den meget respektable Minoritet af 470 Semmer mod 760; i 1872 naaede en anden Modkandidat 407 mod 737, men Aaret efter fik Hans Hansen det fleste Antal Stemmer, der er afgivet der i Kredsen, nemlig 1103, medens Modkandidaten J. Jensen kun fik 278. Paa Venstres store Sejrsdag den 25. April 1876 stod Hansen atter ene, men ved Valget den 3. Januar 1879 havde Højre faaet en flink Mand op, Jens Sørensen af Tingjellinge, som dog kun naaede 252 Stemmer imod Hans Hansens 804. Ved sidste Valg den 24. Maj 1881 stod Hansen atter ene paa Valgtribunen og kaaredes uden Modstand.

Som man vil se, synes altsaa H. Hansen at sidde meget fast i denne Kreds. Hertil bidrager naturligvis hans nære Forhold til Alberti og til den sjællandske Bondestands Sparekasse meget; ti netop i denne Egn spiller Finantspolitiken en betydelig Rolle.

Men Hans Hansen er en gammel Mand, og i mange Aar bliver han næppe ved, saa at den tro Venstrekreds, som egentlig kun kan siges at have havt Frølund og Hans Hansen til Repræsentanter, maa se sig om efter en ny Afgud, der dog upaatvivlelig ogsaa faar et umiskjendeligt Venstrefysiognomi.

Hans Hansen er en høj, kraftig Skikkelse, der nu er graanet og krumbøjet af Alder. Han har et stort Hoved, omgivet af et kraftigt og struttende Haar og Skjæg, med lidt grove Ansigts-

træk, men med kloge og venlige Øjne og i det hele et ret vindende og solidt Udseende. Han har i Salen Plads midt i Venstrerækkerne tæt ved sin gode Ven Alberti; fra denne Plads stemmer han, men fra den begjæres aldrig Ordet. Han taler nemlig aldrig eller næsten aldrig i Thinget, hvilket dog ikke har sin Grund i, at han ikke kan tale; ti paa Valgmoder kan han endog tale ganske godt.

Hans Hansen er i det hele taget et ret godt Hoved eller maaske snarere et ret snildt Hoved. Han har mere end de allerfleste andre forstaaet at udbytte den politiske Virksomhed til egen Fordel, selvfølgelig i uangribelig Forstand. Han har ved sine politiske Forbindelser og ved sin politiske Virksomhed skabt sig en betrygget Stilling, og han har med et umiskjendeligt Talent forstaaet i de Foretagender, hvori han har været inddraget, deriblandt enkelte meget farlige, at hytte sit eget Skind. Man har nok kunnet faa Politikeren Hans Hansen med paa en lidt vild Historie, men Personen Hans Hansen har altid været vel garderet. Han var saaledes hædret med et Bestyrelsesembede i de saa forulykkede albertiske Svovlsyrefabriker, men der er aldrig kommet noget frem om, at han delte saa mange Meningsfællers Skjæbne og selv maatte ofre. Ogsaa med J. A. Hansens Kvægassurance har han nok havt noget at gjøre, men selvfølgelig uden selv at forulempes.

Som Politiker har Hans Hansen slet ingen Betydning; hverken i Forhandlingerne eller i Udvalgene spiller han nogen Rolle. Han stemmer kun og det blindt efter de givne Instrukser. Han var en trofast Menig indenfor det forenede Venstre og gik trolig med til alle Eksesserne, ja, hvor Venstre delte sig, hørte han i Reglen til de Intransigente. Han har har altid staaet Alberti og vistnok ogsaa J. A. Hansen meget nær, derimod har Berg næppe været hans Ideal. Nu, da Venstre er hugget i saa mange Stykker, staar han naturligvis helt og holdent paa Albertis højst uklare Standpunkt; Alberti er „udtraadt", Hans Hansen følgelig ogsaa, og han slynger nu fra sit udtraadte Standpunkt den ene Kile mod Berg efter den anden og beskylder ham for Tyranni og Despotisme. Af Alberti er han et rent Ekko; hvad Alberti vil, vil Hans Hansen ogsaa, hvad Alberti gjør, gjør Hansen ligeledes; og selv om Alberti med Pavker og

Trompeter svingede over i Højres Rækker, svingede den gamle Menstrupper gladelig med.

Det er en rørende Kjærlighed, han har til Alberti, men den er paa den anden Side ikke helt ufortjent. Alberti har været ham en god Ven, og har han end af og til ført ham paa vildsomme Veje, saa har han desoftere ført ham i en tryg Havn. Han skylder for Størstedelen Alberti sin økonomiske Velstand, han skylder ham sin politiske Indflydelse i Fuglebjerg-kredsen, og han skylder ham en lille behagelig og indbringende Embedsstilling i Sparekassen, foruden mulig andet. Derfor kan man forstaa hans Troskab mod den gamle Partimand, men derfor bliver Hans Hansen ligefuldt en grumme tarvelig Politiker, der vel maaske kan gjøre Alberti, men ikke Land og Folk nogen Tjeneste ved at fortsætte sin politiske Gjerning paa den Maade. Den vistnok brave og skikkelige Mand vilde i den Alder, hvori han nu er, tage sig langt fordelagtigere ud ved en adstadig Gjerning paa Gaarden i Menstrup, fremfor ved den ungdommelige Reel, han fremdeles lader sine stive Been trampe.

Holch.

Prokurator i Helsinge. Født den 12. August 1837.

Frederiksborg Amts fjerde Valgkreds, Frederiksværk, var paa den grundlovgivende Rigsdag repræsenteret af Sognefoged H. Johansen af Knardrup, der valgtes ved Kaaring uden Modkandidat. Den 4de December 1849 valgtes daværende Kultusminister Madvig med 384 Stemmer imod 115, og ved det følgende Valg den 4de August 1852 sejrede Madvig atter. Aaret efter kæmpede Madvig med Sognefoged N. Pedersen, der led et knusende Nederlag, idet han kun fik — 9 Stemmer, medens Madvig fik 326. Da Madvig var opstillet som Kandidat ved de Landsthingsvalg, der afholdtes i Juni 1853, stillede han sig ikke ved Folkethingsvalget den 27de Maj s. A., og Gaardejer J. Nielsen valgtes da i Frederiksværk med 278

Stemmer, medens Modkandidaten Pastor la Cour fik 209. Aaret efter stod Nielsen ene paa Valgtribunen og valgtes ved Kaaring, men det følgende Aar faldt han med 117 Stemmer for Kaptajn N. E. Tuxen, der fik 206. Ved Valget i 1858 stillede Tuxen sig ikke, hvorimod Kampen stod mellem Nielsen og Artilleriløjtnant V. Mønster. Den Første fik 450, den Anden 111 Stemmer. I 1861 stod Nielsen atter ene og kaaredes. Den 5te Marts 1864 var der Valg til Rigsraadets Folkething, og her kæmpede atter Nielsen, denne Gang med den bekjendte Justitssekretær Rudolf Varberg. Nielsen sejrede med 253 Stemmer, medens Varberg fik 158, men ved Valget Aaret efter til Rigsdagens Folkething blev Varberg den Sejrende med 328 Stemmer mod 208. Derimod holdt Nielsen Pladsen i Rigsraadets Folkething i Maj 1865 ogsaa mod Varberg, der her fik 300 Stemmer, medens Nielsen naaede 472.

Under Grundlovskampen den 4de Juni 1866 stod Nielsen, Varberg og Premierløjtnant J. C. Riise imod hinanden. Nielsen sejrede med 460 St., men kun derved, at Varberg trak sig tilbage til Fordel for ham. Var det ikke skeet, vilde Riise rimeligvis have sejret med sine 303 Stemmer. Ved det andet Valg i 1866 var der en ny Mand fremme, Gaardejer A. Christensen af Ørby, der slog baade Riise og Nielsen. I 1872 kæmpede Malermester P. C. Olsen af Kjøbenhavn og den senere saa bekjendte Venstrefører Hørup om Pladsen; den Første sejrede med 480 St., den Anden fik 162. Ved Opløsningsvalget Aaret efter naaede Olsen endog 710 St., medens Modkandidaten, en Gaardejer J. Hansen, kun fik 292. Holch var første Gang fremme paa Valgtribunen den 25de April 1876 og kæmpede da med Venstremanden Ole Larsen af Nørbæk. Sidstnævnte sejrede vel med 557 St., men Holch naaede meget nær op imod ham, nemlig 542 St. og ved Valget den 3die Januar 1879 blev Holch Sejrherre med 810 Stemmer imod Venstremanden Mølleejer Lars Pedersen af Strølille, der fik 537 Stemmer. Ved Valget den 24de Maj 1881 hævdede han Pladsen med 743 Stemmer imod 689.

Holch er Student fra 1856 og juridisk Kandidat fra 1862. I sine Studenteraar hørte han en Tidlang til den Suite af unge begavede Mænd, som Frederik Ussing samlede om sig.

Som Kandidat kastede han sig over Sagførervirksomheden og har nu i flere Aar drevet en betydelig Sagførerforretning i Helsinge.

Det har vistnok ikke ligget for Holchs Tanke at kaste sig over Politikken, snarere have Omstændighederne drevet ham ind paa den Vej. I Frederiksværkkredsen har der altid gjæret stærke Højresympatier, og da det gjaldt om at faa en paalidelig Højremand frem, fandt man en saadan i Holch, og Opmærksomheden blev vist nærmest henvendt paa ham, fordi han i vide Kredse havde vidst at gjøre sig personlig meget afholdt og agtet. Da Kaldelsen lød til ham, veg han ikke tilbage, men kastede sig med Iver over det potitiske Studium og ind i Kampen.

Da han var faldet for Ole Larsen, kastede han sig med fordoblet Styrke over Politikken, og i de politiske Omgange, i hvilke han tog Del, viste han snart, at han havde skaffet sig saa god Indsigt i de politiske Spørgsmaal, at han nu var Mand for at tage en alvorlig Dyst op. Under Valgkampen, der gik forud for Valget den 3die Januar, viste han sig allevegne sin Modstander langt overlegen og dette i Forbindelse med en ypperlig Organisation af Højrepartiet i Kredsen forskaffede ham den smukke Sejr.

I Folkethinget sidder Holch ved den yderste Bordrække med Ryggen til Tilhørerne, men ofte ser man ham spadsere frem og tilbage, gjerne i Samtale med en eller anden Højremand. Det fejler ogsaa sjælden, at der fra Tilhørerne lyder Spørgsmaal om, hvem den nette Mand er med det behagelige og ret intelligente Ansigt.

Holch taler sjælden, men han har vist, at han kan tale og tale godt. Han synes at have let ved at tale, og han har et behageligt Foredrag. Hans Tale maa i Reglen karakteriseres som god, den er velordnet i smukke Perioder, og Udviklingen er behørig klar og logisk. Men den lider ofte af en uforholdsmæssig Bredde, der gjør, at han trætter, og man sporer ogsaa vel meget et vist advokatmæssigt Præg over Foredraget. Sagføreren stikker igjennem. Nægtes kan det vist heller ikke, at Holch for en Del savner en vis politisk Takt. Det kan hænde, at han, revet med af Overbevisning og Varme, kan komme til at sige Ting, der vel aldrig i almindelig Forstand ere stødende, men

som i politisk Forstand kunne være mindre kloge og velbetænkte. Sligt kan naturligvis fortage sig i Tidens Løb, men hos Holch er dog mulig Udsigterne fjærnere end hos mange Andre; thi Holch er næppe egentlig anlagt for Politiken og har vistnok ikke saa megen Lyst til den Gjerning, at det kan antages, han bliver ved at være Rigsdagsmand længere, end han anser det for nødvendigt for at holde Kredsen i Højrehænder. Heller ikke kan just Rigsdagsgjerningen med de lange Samlinger egentlig egne sig til at forenes med en omfattende Sagførervirksomhed ude i Landet.

Men hvorom alting er, Holch er en af de mest paalidelige og trofaste Hojremænd, om hvis Standpunkt man aldrig tvivler. Man ved, hvor man har ham, og det er i disse Tider en meget tiltalende Egenskab. Dertil kommer, at han er en højst elskværdig Personlighed, der aldrig undlader at vinde dem, med hvem han kommer i mer end flygtig Berøring. Han er ogsaa personlig meget afholdt baade af Venner og Modstandere. Alt i alt er Holch en flink Rigsdagsmand, en af dem, man i Krigstid er glad ved at have paa sin Side.

Harald Holm.

Cand. theol. Kjobenhavn. Født den 19. April 1848.

Da det forenede Venstre i 1872 var blevet Flertal i Folkethinget og straks aabnede det store Felttog om Magten, talte Partiet mange dygtige og praktiske Mænd, men meget faa, der virkelig havde politisk Viden, politisk Blik og politisk Fremsyn. Den Intelligents, Partiet raadede over, var da nærmest repræsenteret af de otte Akademikere Alberti, Bojsen, V. Christensen, Høgsbro, Krabbe, Tauber, Winther og Zahle, men med denne Intelligents var det kun saa som saa bevendt, og den fik da egentlig heller ikke den raadende Indflydelse. Det gjorde derimod, som bekjendt, Berg og J. A. Hansen.

Imidlertid havde Partiet selv en levende Følelse af, at det i høj Grad trængte til virkelig intelligent Kraft, og de Nederlag, der Gang efter Gang beredtes det i de store politiske Debatter, lod Ønsket om en akademisk Tilgang træde stærkere og stærkere frem. Hidtil havde Partiet kun søgt Tilgang blandt Bønder og Skolelærere, og ihvorvel denne Grundstamme bibeholdtes, kastedes dog lystne Blikke efter Mænd med akademisk Dannelse. Man var følgelig henrykt, da efterhaanden Grev Holstein-Ledreborg, Professor Frederiksen og Overretsprokurator Steenstrup løb over; men man var ogsaa bestemt paa i ledige Valgkredse at faa Venstremænd med Universitetsdannelse frem.

Man skaffede sig da en, som man troede, foreløbig tilstrækkelig stærk Afstivelse ved saadanne Mænd som Etatsraad Juel, Cand. jur. Hørup, Overretsprokuratorerne Leth og Lassen, Cand. theol. Harald Holm og nu i den allerseneste Tid Dr. phil. E. Brandes; men Venstre vil vistnok selv erkjende, at denne Tilgang ikke i nogen væsentlig Grad har bødet paa den tilstedeværende Mangel; thi med Undtagelse af Hørup have ingen af disse Mænd tilført Partiet nogen virkelig Kraft.

Hr. Harald Holm synes i ethvert Fald ikke at skulle blive nogen Gevinst. Han er en ung Mand — født 1848 — og har ikke i nogen Retning havt Lejlighed til at gjøre sig særlig bemærket. Om hans Studietid er ikke Andet bekjendt, end at han var en flittig og ordentlig Student, hvis mest fremtrædende Ejendommelighed var en Jagen efter særlige Standpunkter, forskjellige fra dem, hans Jævnaldrende og Kammerater som Regel indtog. Dette havde tilfølge, at Kammeraterne trak sig noget tilbage fra ham og heraf fulgte atter, at han blev noget sær og indesluttet.

Han tog theologisk Embedseksamen med bedste Karakter og blev saa — Politiker. Hertil havde han ingen anden Forudsætning end den, at han naturligvis ogsaa her stillede sig paa den modsatte Side af Flertallet af de Studerende — han var Venstremand, være sig af Overbevisning eller for at synes selvstændig. Han deklarerede sig som Venstremand af det reneste Vand, og dette, i Forbindelse med Familieskab med en af Venstres betydeligere Mænd, var Adkomst nok til at skaffe ham en

Valgkreds. Om politiske Kvalifikationer i egentlig Forstand har der aldrig været Tale, naar Venstre ønskede at sætte en ny Mand ind i Thinget.

Da i Oktober 1876 Odense Amts 7de Valgkreds var bleven ledig derved, at den dygtige og brave Venstremand Hans Madsen havde nedlagt sit Mandat, opstillede altsaa Venstre den hidtil ukjendte og fuldstændig uprøvede nybagte theologiske Kandidat, og uagtet den dygtige og prøvede Politiker Niels Andersen var hans Modkandidat, lystredes naturligvis Venstreparolen, og Holm valgtes med 981 Stemmer mod 408.

Nu var Tiden altsaa kommen for ham til at øve og prøve sine Kræfter; men med Undtagelse af et temmelig uheldigt Ordførerskab i en af Venstres Slagsager og nogle mindre Foredrag, har man hidtil ikke mærket Andet til Holm, end et Ja eller et Nej ved Afstemningen. Han spiller aldeles ikke nogen Rolle i Rigsdagen og vil efter alle Julemærker at dømme heller ikke nogensinde komme til det. Han er simpelthen en jævn Menig i Geledbet og udfylder som saadan ganske ordentlig sin Plads. At Holm ikke er naaet videre frem, skyldes vistnok Mangel paa Oplagthed og Anlæg for den politiske Gjerning; ti, skjønt hans Begavelse vistnok ikke naar ud over det almindelige, ere hans Evner dog gode nok til, at de forenede med tilstrækkelig Flid, kunde sikre ham en mere fremtrædende Plads i Venstres Række r.

Paa Rigsdagen spiller han som sagt en Menigs Rolle, og udenfor den har han kun vakt en tvivlsom Opmærksomhed ved nogle ikke synderlig tiltalende Korrespondancer om danske Forhold til fremmede Blade. Holm er Medredaktør af Høgsbroes Folketidende, men han fører langtfra saa smidig og let en Pen som hans sulvbe Medredaktør. Derimod har han Lethed ved at tale og kan tale ganske godt.

Han er vist en brav og hæderlig Personlighed og har en ret tiltalende Fremtræden, hvis fornemste Særkjende er Skikkelighed og Beskedenhed. Han er af dem, der meget godt kan undværes, men som der heller ikke er synderlig Fare ved at beholde.

Ligefra 1854 til 1872 var den brave og varmhjærtede Cornelius Petersen Repræsentant for Verningekredsen. Kun

af og til blev Pladsen gjort ham stridig, men altid med ringe Held.

Ved Valget den 20. September 1872 forlod Cornelius Petersen Kredsen og stillede sig i Kjerteminde, formodentlig fordi han følte Grunden vakle under sig i Verninge. Her valgtes da Venstremanden Hans Madsen fra Ferritslev, en af „de tre fynske Frihedshelte". Imod ham stillede i 1873 H. M. Petersen sig, men led et afgjørende Nederlag. Madsens Stilling var utvivlsom sikker, men saa gik han af private Grunde sin Vej og afløstes af Harald Holm, der ogsaa synes at sidde fast i Sadlen; ved Valget i 1879 slog han i ethvert Fald Modkandidaten, Friskolelærer Appel fra Nyslinge med 838 mod 328 Stemmer. Ved Valget den 24. Maj 1881 vandt han en let Sejr over Oberst Vaupell, og det uagtet denne efterhaanden blev dreven til at erklære sig for Venstremand af det reneste Vand. Selv Højre onskede under disse Forhold Holm valgt.

Højre har i det hele Grund til at sige om ham, som om saa mange andre Venstremænd: „lad os kun beholde ham, indtil Sejren en Gang bliver vor".

Villads Holm.

Gaardejer i Fersley ved Aalborg. Født den 10. Januar 1829.

I den bekjendte jyske Stændervise var et agtbart Medlem af Viborg Stænderforsamling betegnet omtrent saaledes:

Og vil Du have en Model
Paa Studeprangerjysthed,
N. N. en saadan er saa vel
Som Josef en paa Kysthed.

Det lille Vers gjorde i sin Tid megen Lykke, og den lidt drabelige Betegnelse: „Studeprangerjysthed", som ved denne Lejlighed blev opfunden, fandt man morsom og karakteriserende. Men i ond eller nedsættende Betydning tog man ikke Ordet.

Man mente, at det, der særlig karakteriserede den jyske Studeprangеr, var en vis forslagen Snuhed og fiffig Snildhed, naar han var i sin Handelsvirksomhed, men udenfor denne var han en brav og agtværdig Mand, godmodig, med et djærvt, noget saftigt Lune, velgjørende og tjenstvillig, om end tilsyneladende lidt tvær og muggen. Saaledes var Typen og saaledes opfattedes Betegnelsen „Studeprangerjyskhed".

Forklaret paa denne Maade vil Hr. Villads Holm, Folkethingsmanden for Ribe, ikke kunne tage det ilde op, om Stændervisens fire Linjer ogsaa bruges som Tekst til hans Pennetegning. Der er nemlig ikke saa lidt af det Studeprangerjyske ved Hr. Holm. Han er ogsaa lidt lun og lidt fiffig, men ved Siden deraf højst hæderlig og elskværdig, og han har ogsaa baade Godmodighed og Lune.

Han har en sjælden Gave til at give sig Udseende af ikke blot i et givet Øjeblik at være fuldstændig troværdig, men endog at være særlig fortrolig og aabenhjærtig, men helt ud hengive sig til det skal man dog ikke, man bliver da let den, der til Slutning kommer til at holde Lyset. Iøvrigt skal det billigvis erkjendes, at Holms smaa, brune Øjne have et Udtryk, der advarer mod Faren; ti et Skjælmeri, han har vanskeligt ved at beherske, vil let blive det Fyrtaarn, der advarer mod nærliggende Grunde.

Villads Holm har øvet en forholdsvis temmelig betydelig politisk Indflydelse paa det Parti, hvortil han hører, men dog næppe en saa betydelig, som han selv gjærne vil give det Udseende af.

Der var en Tid, da man troede, at V. Holm og Thomas Nielsen havde den afgjørende Indvirkning paa Bønderne i Folkethinget, men man er kommen bort fra denne Antagelse. V. Holm har vistnok en ret anset Stilling blandt sine Standsfæller i Rigsdagen, men nogen afgjørende Indflydelse paa Flertallet af dem har han næppe. Det er en bekjendt Sag, at Fonnesbech havde en urokkelig Tro til Holms Magt, og at han ved at vinde Holm troede at kunne skaffe sig et Flertal i Folkethinget; men det er ikke mindre bekjendt, i hvor høj Grad Fonnesbech tog Fejl ogsaa i denne Beregning. Nej, mægtig er Holms Indflydelse ikke, men helt til at foragte er den heller ikke.

Holm er en meget begavet Mand, uden Tvivl en af Rigsdagens mest begavede Bønder; dog staar hans Flid ikke i Forhold til hans Evner, og dette i Forbindelse med, at man ikke fuldt ud stoler paa ham, er vistnok Grunden til, at hans Betydning er mindre, end den efter hans Evner burde. Han er et klart Hoved med et hurtigt Overblik over en Situation, og han er ret snarraadig; men en fremsynet Politiker er han ikke, ellers havde denne snilde Mand nok vidst at holde sig borte fra de fortvivlede Situationer, hvori hans Parti efterhaanden bragte sig. Han gik med til alt: til Finantslovsnægtelser, til de motiverede Dagsordener og til Provisoriet. Hvor villig han gik med, er derimod et andet Spørgsmaal, som først kan besvares, naar Venstres indre Historie en Gang foreligger Offentligheden. Allerede nu er der dog ikke saa lidt, der tyder paa, at han kun ugjærne tog Del i Krigsdansen.

Han er af Naturen en besindig Mand, der holder mest af den jævne Vej og kun nødtvungen drives til Yderligheder, og det ligger vistnok ikke for hans Smag at lade sig kuske af myndige Førere. En Tid kan han mulig drevet af Omstændighederne finde sig deri, men i Længden vil hans selvstændige Karakter opponere.

I 1875, da Venstre første Gang delte sig, stod han paa den maadeholdne Side, og nu hører han „de Moderate" til, og det ikke blot af Navn. Holm er, naar hans sande Natur faar Lov at raade, virkelig moderat; det er sikkerlig hans Ønske, at alt skal gaa jævnt og fredelig fremad, men ved den underlige politiske Stilling, der har udviklet sig herhjemme, er han bleven en Oppositionens Mand samtidig med, at han er en af de Bønder, der have Øje for Gaardmandens konservative Interesser og ogsaa nok har Lyst til at værne om dem. Naar Berg faar Held med sig til at bringe Arbejderne i Byerne og Husmændene paa Landet frem til en politisk Kamp under Anførsel af en nedbrydende Intelligents, ville Mænd som Holm findes i deres Rækker, der holde igjen, dem. der nu kaldes Højre, men som til den Tid forhaabentlig ville have et mere karakteriserende Navn.

Allerede nu gjør han bestemt og modigt Front imod Berg, og han har med en sjælden Oprigtighed ladet den degenererede Folkefører høre, at Venstre altfor villig lyttede til hans (Bergs)

Røst og lod sig føre alt for vidt af ham. Holm arbejder i Øjeblikket ærligt for Reformer, for Resultater, og han har sin ærefulde Andel i de Lovarbejder, de sidste Rigsdagssamlinger fik gjennemførte, der iblandt særlig i Hærlovens og Søværnslovens Gjennemførelse. Herfor fortjener han virkelig Anerkjendelse og Tak.

Paa Møderne i sin Valgkreds har han udkastet et meget mørkt Billede af den politiske Situation i det hele; men denne mørke Stemning kan nok forklares hos Holm, der har en sikker Følelse af at maatte bort fra det Grundlag, hvorpaa der tidligere har været kæmpet, og nu ganske naturligt trykker sig ved at foretage en Svingning, hans sunde Forstand siger ham er bleven nødvendig. Udvikler Situationen sig saaledes, som det ser ud til, vil der ikke gaa mange Aar, inden Holm vil staa som en tapper og dygtig Forsvarer for de konservative Interesser. Det er vistnok mere personlige end saglige Grunde, der vanskeliggjør ham Overgangen.

Men hvad enten det nu bliver saa eller saa, en dygtig Kæmpe vil Holm altid blive; han var det som Oppositionsmand, han vil ogsaa blive det som konservativ. Hans gode Evner og praktiske Sans vil altid give hans Navn Værdi, hvor han staar.

Holm taler godt. Hans Form er god og der er altid noget forstandigt ved, hvad han har at sige. Den, dog ikke stærkt udprægede, jyske Dialekt tager sig slet ikke ilde ud under Foredraget, og hans Livlighed og Varme virker altid heldig. Derhos har Holm en Egenskab som politisk Taler, der i vore Dage ikke er saa lidt værd: han er aldrig smagløs eller plump. Han vejer omhyggelig sine Ord og bestræber sig øjensynlig for at bruge moderate Udtryk. Rives han af Debattens Hede hen til en stærkere Betegnelse, end han ønskede, retter han den i Reglen straks. Og denne tiltalende Kampmaade anvender han ikke blot paa Rigsdagen, men, hvad sjældnere er, ogsaa paa de politiske Møder omkring paa Landet.

Holm er i det hele taget en meget dygtig og en meget brugbar Rigsdagsmand; han er en af de Bønder, der gjøre vor hjemlige Repræsentation Ære. Derfor ser man ham gjerne paa Rigsdagen, selv i Modstandernes Rækker.

Holm er personlig afholdt og meget vel set baade af Meningsfæller og Modstandere. Han har ogsaa et vindende Væsen, og i den daglige Omgang er Godmodigheden og Lunet stærkt fremtrædende. Han er derhos livlig, opvakt og interessant; han fortæller godt og morsomt, ser med et ret fint Blik baade paa Personer og Forhold og gjengiver godmodig, men ret pudsig sine Indtryk. Han har smaa selskabelige Talenter, han kan synge, han kan spille sin l'Hombre, han kan være galant imod Damer, og han er i det hele ganske hyggelig at være sammen med, saa at det er let forstaaeligt, om han, som der siges, er med til at danne det selskabelige Centrum indenfor Venstrecirklerne herovre.

Holm er endnu en Mand i sin bedste Alder, og der er baade Fart og Kræfter i ham. Det er at haabe, at han endnu længe vil kunne ofre sine gode Evner i det offentliges Interesse.

Holstein-Holsteinborg.

Lensgreve til Holsteinborg. Født 18. Juli 1810.

Greven fra Holsteinborg hører til Spidsen af Landets Aristokrati. Hans Adel er tilstrækkelig gammel, hans Anerække tilstrækkelig stor og hans Godsbesiddelser tilstrækkelig omfattende til selv i et Land, der er større end vort, at hævde ham en aristokratisk Betydning. Herhjemme er der kun faa Adelsmænd, der overstraale ham.

Selv om han alene var Greven fra Holsteinborg og ikke den offentlige Personlighed, han efterhaanden er bleven, vilde han i vore smaa Forhold være en Mand af Betydning, hvis Besiddelser gav ham Indflydelse og hvis Navn vilde have Klang. Nu da han tillige er en dygtig og virksom Mand i det offentlige Liv, nu da hans Navn ved mere end en Lejlighed har lydt med Hæder, nu har et godt Borgernavn knyttet sig til Adelsnavnet og forlenet det baade med Styrke og Glans.

Der er altid faa af vore Adelsmænd, som vilde ofre den behagelige dolce far niente paa deres Herresæder for det virksomme og brydsomme offentlige Liv. Greven fra Holsteinborg er en af de faa, der i fuldeste Maal har bragt det Offer. Han har siden 1856 været Rigsdagsmand, og det en baade flittig og ivrig Rigsdagsmand; han har i fire Aar af vor vanskeligste Periode været Regeringens Chef, han har ved Rejser og Sendelser tjent sin Konge og sit Land, og han har paa mange andre Maader stillet sin Person og sin Virksomhed til det almenes Tjeneste. Sligt fortjener altid megen Paaskjønnelse, det fortjener det naturligvis end mere, naar der maa bringes saa store personlige Ofre som her.

I én Henseende har dette Offer dog ikke været uden Frugt: Greven er mere end de fleste af hans Standsfæller en populær Mand, afholdt af alle og altid sympatetisk bedømt. Man kan iagttage det blot ved at se ham gaa igjennem Kjøbenhavns Gader. Den lille livlige Greve er kjendt af alle, og de velvillige Smil, hvormed han mødes, de godmodige Bemærkninger, der falde om ham, de mange Hilsener, der ydes ham, Hilsener, der besvares paa en rask, frejdig og alt andet end fornem Maade, alt tyder paa, at det er en Mand, man personlig godt kan lide, hvad man saa ellers kan indvende imod ham.

Greven er en lille væver Mand, livlig i sine Bevægelser, livlig og ungdommelig i sin Samtale; han er altid i godt Humør, ler hjærtelig og river andre med sig. Han er en kjøn Mand af et ret distingveret Ydre, han ligner vel en Adelsmand, men uden dog at imponere ved særlig Fornemhed eller Anstand. Hans Gang og Bevægelser ere for livlige til at kunne forenes med anstandsmæssig Værdighed. Hans smukke hvide Haar, der altid er tæt afklippet, hans kraftige, stærkt udstaaende hvide Bakkenbarter give ham et ejendommeligt Udseende.

Grev Holstein-Holsteinborg er ikke nogen særlig begavet og vist heller ikke nogen videre kundskabsrig Mand, men han har jævnt gode Evner, og han kan i ethvert Fald tilstrækkeligt til at kunne gjøre god Nytte her hjemme. Han er derhos en virksom Karakter, der ikke er bange for at tage fat, og han har ikke faa Interesser.

Nu taler han sjælden i Rigsdagen, men i tidligere Dage hørte han til de hyppige Talere, og navnlig i specielle Spørgsmaal kunde man være sikker paa, at den lille Greve vilde være med. Han taler ganske godt med en noget haard Stemme, og det er gjærne fornuftige og praktiske Betragtninger, han lader komme til Orde. En vid politisk Horisont har han ikke, men et praktisk og følgerigtigt Syn paa den enkelte Sag.

Han stemte og talte i sin Tid mod Hærloven af 1867, men da saa Loven var vedtaget, tog han øjeblikkelig dens logiske Konsekventser og baade talte og stemte senere for enhver Bevilling, den nu engang vedtagne Hærlov gjorde nødvendig, en Logik, Venstre som bekjendt ikke besad. Nu er det som sagt sjælden, man hører ham tale, og heller ikke i Udvalg spiller han nogen Rolle; men man ser ham daglig i Salen, livlig og bevægelig som altid og følgende Debatten med synlig Opmærksomhed og Interesse.

Greven blev første Gang Rigsdagsmand i 1856. Det var til Rigsraadets Landsthing, han da valgtes. I 1865 valgtes han til Rigsraadets Folkething i Sorø Amts fjerde Valgkreds, hvor han med 702 Stemmer mod 493 slog Malermester P. E. Olsen.

Under Grundlovskampen i 1866 stillede den bekjendte Smed Søren Jensen fra Rude sig imod Greven, men blev fuldstændig slaaet. Ved det andet Valg i 1866 stod Greven ene og ligeledes i 1869. Derimod søgte i 1872 den senere Folkethingsmand Kruse og i 1873 Stenbæk at fortrænge Greven, men Forsøgene mislykkedes trods store Anstrængelser.

Paa den sørgelige Valgdag den 25. April 1876 faldt den stolte Greve for Gaardejer Feldthusen, der naaede 949 St., medens Greven fik 882, og blandt de mange følelige Tab, Højre led paa hin Valgdag, regnedes Tabet af Skjelskørkredsen for et af de føleligste.

Dog Greven og hans Mænd laa ikke stille; Nederlaget ansporede dem til fornyede Anstrængelser, og den 3. Januar 1879 kronedes disse med Held. Grev Holstein vandt en smuk Sejr: 1047 St. mod 875. Dette Udfald virkede saa overraskende paa Venstre, at dette Parti, trods den store Stemmeforskjel, ikke

kunde forsone sig med Tanken om at godkjende Valget. Man opfandt om det og andre Højrevalg de famøse Valgtrykshistorier og trak Afgjørelsen paa den utilbørligste Maade i Langdrag. Efter at et Par Højrevalg vare forkastede som et Sonoffer for den for Venstre saa uheldige Dag, bekvemmede man sig omsider til at godkjende de andre omtvistede Højrevalg, der iblandt Grev Holsteins. Den 24. Maj 1881 holdt han Pladsen med 1006 Stemmer mod 940, der faldt paa Feldthusen.

I 1870 var Ministeriet Frijs blevet træt af Magtens Byrde, og da det gik af i en farefuld Tid, blev Grev Holstein-Holsteinborg som Kongens tro og hengivne Mand kaldet til at danne den nye Regering. Han dannede da ogsaa sit bekjendte Ministerium, hvis mest fremtrædende Medlemmer vare Hall og Krieger.

Under dette Ministerium begyndte den store Kamp med Venstre om Magten, og det var i lang Tid den almindelige Mening, at Grev Holstein vilde være sejg nok til at føre Kampen igjennem, en Mening, der bestyrkedes ved et udbredt Rygte om en Udtalelse af Greven, der gik ud paa, at man skulde faa Lov at flaa „Bælden" af ham, inden han veg, men i Sommeren 1874 bevirkede en enkelt Ministers Demission, at hele Ministeriet gik og afløstes af Ministeriet Fonnesbech.

Det holsteinske Ministeriums Gjerninger ere i frisk Minde; man ved, at der kæmpedes bravt og ved enkelte Lejligheder særdeles godt, men paa den anden Side er man ogsaa paa det rene med, at den fornødne Kraft og Energi, den staalsatte Personlighed manglede. Derfor kunde dette Ministerium ikke løse Opgaven, men det dannede en god og naturlig Overgang til Manden: Estrup.

Et af de smukkeste Minder, man har om Holstein i hans Konsejlspræsidentperiode er hans brave og uforsagte Kamp under Valgkampagnen i Efteraaret 1873. Regeringen havde opløst Folkethinget efter den skandaløse Finantslovnægtelse, og en af de hidsigste Valgkampe, vi her hjemme have oplevet, tog sin Begyndelse. Under denne kastede Venstre særlig Blikket paa Konsejlspræsidentens Kreds, og der blev gjort mægtige Anstrængelser for at erobre den. Venstres Førere kastede sig i Ilden dernede og de „tre fynske Frihedshelte" forskreves til

Kampen. Den var meget haard og der var visnok ingen Kreds, hvori der i de Dage blev afholdt flere Møder.

Imod hele Venstrestyrken kæmpede Greven ganske alene. I alle Kroer og Kipper mødte han og tog energisk Kampen op, gjerne mod 4—5 Modstandere, og han klarede sig som en Mand. Man saa med Højagtelse hen paa Grev Holstein, der, samtidig med at hans Standsfæller hengav sig til Efteraarsjagternes Selskabelighed og Glæder, gik fra Møde til Møde og stred for den Sag, han ansaa for god. Overalt vakte denne Optræden af ham Glæde og Sympati, og det ridderlige i denne Ledingsfærd vandt almindelig Anerkjendelse. Han sejrede, og han fortjente at sejre.

Ellers har man ikke andre Minder om ham som Konsejlspræsident, end hans Oplæsning af de smaa Sedler, hvorpaa han kort og klart havde præciseret Regeringens Opfattelse i et foreliggende Spørgsmaal.

Grev Holstein-Holsteinborg har vist, at han er af de Adelsmænd, der erkjende, at Adel forpligter. Han fortjener sine Landsmænds Tak og Paaskjønnelse for hans ihærdige Virken for det heles Vel, og han fortjener ikke mindst Paaskjønnelse for hans Kjærlighed til og Offerberedvillighed overfor Konge og Fædreland.

Holstein-Ledreborg.

Greve, Cand. polit., Stamherre til Ledreborg. Født den 10. Juni 1839.

Blandt den nyere Tids yngre Politikere er der ingen, der under saa gunstige Auspicier har betraadt den politiske Skueplads, som den unge Grev Holstein fra Ledreborg.

Han, der tilhører en af vore ældste og mest fortjente Adelsslægter, Arvingen til det herlige Grevskab Ledreborg, havde paa den ærefuldeste Maade tilendebragt sine akademiske Studier og havde i Studenterverdenen, i Diskussionsforeninger og lignende Steder vundet Anerkjendelse som en Mand af fremragende Begavelse.

Ogsaa den store Almenhed havde lært hans Navn at kjende, idet han, der er Katolik, med Iver havde kastet sig ind i en teologisk Debat og ogsaa i den havde lagt rige Evner og megen Belæsthed for Dagen samtidig med en vis Flothed, der vel ikke tog sig godt ud i en Debat af den Natur, men paa den anden Side med stor Liberalitet blev skrevet paa hans Ungdoms og Ildfuldheds Regning. Han var altsaa begyndt at blive kjendt, og det paa en for ham smigrende Maade, da han den 22de Septbr. 1872 stillede sig til Valg i Kjøbenhavns Amts 5te Kreds og slog den aflægs „Redaktør" eller „Billettør" Rugaard.

Heller ikke har nogen Rigsdagsmands politiske Debut været mere lovende end Grev Holsteins. Det var i en stærkt politisk bevæget Tid, at den unge Greve kom ind i Folkethinget: det forenede Venstre, der var dannet 2 Aar iforvejen, havde netop ved Valget i 1872 faaet et knebent Flertal, og Forberedelserne til den store Kamp om Magten vare paabegyndte. En heldigere Chance for en begavet og ærgjærrig Politiker med Grev Holsteins Vilkaar var ikke tænkelig. Han begyndte ogsaa særdeles lovende, saa lovende, at Mange straks stillede ham et glimrende Fremtidshoroskop. Under den store og hidsige Debat om Halls Skolelov, der varede hele 5 Dage i Begyndelsen af 1873 og straks røbede Venstres Tendentser, tog han første Gang Ordet, og ved et Foredrag, som vakte Opsigt ved sin smukke og tiltalende Form saavelsom ved sit forstandige og maadeholdne Indhold, angreb han forskjellige af Lovforslagets Bestemmelser, samtidig med at han stærkt kritiserede Venstres Optræden i denne Sag.

Uagtet hans Tale vel nærmest havde en oppositionel Karakter ligeoverfor Lovforslaget, gjorde den dog megen Lykke især hos Højre, der følte sig tiltalt af den urbane Form, som var vidtforskjellig fra Venstres skrydende og brovtende Maade at opponere paa. Grevens Indvendinger hvilede paa et humant Grundlag, og han gav dem en høflig og velvillig Henstillings Form. Da Hall kort efter fik Ordet, anerkjendte han den Forskjel, der var imellem Grev Holsteins Opposition og Venstres, en Forskjel, der gjorde det til en Fornøjelse at føre Diskussionen, og han lykønskede i varme Udtryk det danske Folkething til den Akkvisition, det havde gjort i det nye Medlem. Det var en ligesaa sjælden

som ærefuld Hilsen, der her lød til den unge Greve, og Halls Ord fandt Gjenklang i alle Dele af Landet.

Da Venstres Stormløb saa ret begyndte, lød der fra Greven den ene Advarsel mere indtrængende end den anden; han stillede sig absolut og i Ord, der nu maa skratte i hans egne Øren, paa Kongemagtens Side og betonede med Veltalenhed og Kraft, at Venstre for at gjennemføre den Kamp, der var paabegyndt, først og fremmest maatte have Revolutionen færdig. Det var en klar og logisk Argumentation, og den slog an i vide Kredse. Grevens Aktier vare stadig stigende. Venstre gik trods alle Advarsler til den meningsløse Finanslovsnægtelse i Oktober 1873, og Folkethinget blev opløst. Under Valgkampen stod Greven saa afgjort paa Højres Side, at Venstre af al Magt søgte at fortrænge ham fra Valgkredsen og endog stillede den nuværende Landsthingsmand Mads Strandskov — den Mand, om hvem det i sin Tid blev fortalt, at han vilde have Ministeriet slaaet ned som snivede Heste — op imod ham, men Greven slog ham totalt og betraadte med forøgede Chancer atter Folkethingets Sal.

Men ak, nu var Kulminationspunktet naaet, nu begyndte man at spore de første Tegn til et mærkeligt Omslag. Det var Schjørrings Adresse, der dannede Vendepunktet. Her tog Greven, rimeligvis ledet af en utaalmodig Ærgjerrighed, et højst uklogt, eksponeret Stade, der under Sagens videre Gang drev ham yderligere og yderligere, saa at tilsidst Broen helt kastedes af bag ved ham, og han fik ikke anden Udvej end at kaste sig i Armene paa sine tidligere Modstandere. Disse modtog den omvendte Synder med Jubel og førte ham i Triumf til deres Højsæder.

Det var ganske vist ogsaa en Gevinst Venstre fik: en talentfuld og begavet Mand, erobret lige ud af Højres Rækker, men det er dog alligevel et Spørgsmaal, om Partiet gjorde klogt i saaledes uden videre at akceptere ham; thi for det Første ere Renegater ikke altid de paalideligste Medkæmpere, og for det Andet besad den unge Greve Karakteregenskaber, der kunde blive farlige netop i et Parti som det forenede Venstre. Der er heller ingen Tvivl om, at mangen Venstremand nu beklager, at Partiet saa villigt modtog den farlige Mand. Det var Grevens

første Omslag, og det skyldtes vistnok en utæmmet Lyst til hurtig at svinge sig i Vejret og spille en Rolle, parret med et glødende Had til de Nationalliberale. Senere fulgte Svingning paa Svingning.

Da Venstre i 1875 deltes i to Partier: de 22 og de 30, stod han blandt de mest radikale, Side om Side med Berg og J. A. Hansen, og begyndte endogsaa en Tournée i Forening med disse for at bekæmpe Moderationen, men da han paa Fyen fik den første varme Modtagelse af Moderationens Førere derovre, særlig af „de tre Frihedshelte", skyndte Greven sig hjem og sad saa ved den huslige Arne og sukkede efter Forsoning med de vrede moderate Guder, hvoraf enkelte endog havde tilladt sig at benytte Betegnelsen Jesuit paa en for Greven alt Andet end smigrende Maade. Forsoningen blev tilvejebragt, og Greven indtog sin Plads som Bestyrelsesmedlem i Partiet; men Tilliden var allerede da undergravet, og der hørte ikke stort Fremsyn til at forudsige, at den Tid ikke vilde være fjærn, da en ny og dybere Konflikt vilde indtræde.

Imidlertid kæmpede Greven med stor Tapperhed i sit Partis Rækker, og stik imod sin egen Theori om „Revolutionen færdig", førte han an til den vildeste Opposition, der endelig førte til Provisoriet. Om dette dristede han sig til at være Spaamand, og det paa en Maade, der nu tager sig højst komisk ud. Han forudsagde atter og atter med stor Sikkerhed, at der for det første ikke gaves 7 Mænd i Danmark, der havde Mod til at sætte deres Navn under en provisorisk Finanslov, men selv om de fandtes, saa vilde for det andet saadanne Mænd, efter at Gjerningen var udført, hyle og pibe af Fortrydelse over det Skete. Vi fik Provisoriet, de 7 Mænd fandtes, men om Hylen og Piben er der Ingen, der har hørt Tale; tværtimod.

I den berømte Oktober- og November-Politik ligeoverfor Provisoriet tog Greven levende Del; Venstre splittedes atter, og Holstein stod nu som Ordfører for de Moderate. Kampen mellem ham og Berg antog store Dimensioner og kom til Udbrud ved alle Lejligheder paa den mest haar- og langtrukne Maade, saa at alle Mennesker til Slutning bleve baade lede og kjede af at høre derpaa. Den samme Holstein, der ved et Festmaaltid i Frederiksborg i de højste Toner lovpriste Berg og lykønskede

enhver Egn, der blev lyksaliggjort med et Blad fra hans Fabrik, staaer nu som hans bitreste og uforsonligste Modstander, der ikke kan finde Ord stærke nok til at latterliggjøre Bergs politiske Opfattelse og til at nedsætte hans Betydning og Anseelse i Demokratiet. Saa hurtig kunne store Omvekslinger finde Sted.

Holstein staar nu som en af Moderationens Ledere, men der er ikke saa lidt, der tyder paa, at han selv indenfor dette Parti ikke nyder videre Tillid. I almindelig politisk Anseelse staar han grumme lavt, og nogen Fremtidschance har han ikke. Alt har han forspildt. Ingen har havt bedre Kort paa sin Haand end den unge Greve fra Ledreborg, Ingen har spillet dem slettere end han. Han havde for 8 Aar siden fortrinlige Chancer, nu har han ingen; han havde engang Betydning og Indflydelse, Alt — Alt — er tabt. Ingen bryder sig længere om Grev Holstein og hans Standpunkt; en simpel Menig i Partiet nyder mere Anseelse end han. Folket kan ikke ret gjøre sig fortrolig med ham, hans Standsfæller støde ham fra sig og Intelligentsen vil Intet have med ham at gjore. Ved Hoffet er han mere ilde set end nogen Anden, og hans Ærgjerrigheds Drøm om Magtens Tinde har nu ingensomhelst Udsigt til at blive til Virkelighed. Ene, næsten ganske ene staaer den en Gang saa lovende og saa fejrede Greve. Det er en haard Straf, der har ramt ham, men den er i høj Grad selvforskyldt. Det, at Ingen rigtig slutter sig til En, det, at Ingen rigtig tror paa En — det er altid selvforskyldt.

Grevens mange og mærkelige Svingninger maatte allerede virke advarende, men var dog ikke nok til absolut at knuse ham, det besørgede derimod hans Tale og Maade at tale paa. Selv om Greven nemlig talte om alvorlige Sager, og selv om han talte nok saa godt, fik Tilhørerne altid et Indtryk af, at han ikke mente det alvorlig, og at han egentlig var mest oplagt til at gjore Løjer med det Hele. Man fik Følelsen af, at det mere var Turneringen end Sagen, det for ham kom an paa, og at han lige saa godt kunde have forsvaret akkurat det modsatte Standpunkt. Han har ved en given Lejlighed vist, at han med lige Styrke og Varme kunde hævde to modstaaende Standpunkter. Det var den 8de November 1877 under den store Debat om Provisoriet; her var Greven de Moderates Ord-

fører, og han bekæmpede som saadan med Heftighed og Iver den lille Ændring, Landsthinget havde tilladt sig lige over for Folkethingets Forslag. Imidlertid nærmede de 24 Timer sig deres Udløb, som Konseilspræsidenten havde givet Thinget, og en Overenskomst maatte træffes. Saa blev Landsthingsforslaget modtaget med en aldeles uvæsentlig Ændring, og nu var det atter Holstein, der skulde føre Ordet. Han forsvarede da med lige Dygtighed og Kraft det samme Forslag, han faa Timer før havde bekæmpet, og Situationen blev saa komisk, at baade han selv og hele Thinget uvilkaarlig brast i Latter. Her var Ord- og Talekunstneren ret paa sin Plads.

Den Tone, der hviler over Grevens Foredrag, er af en saadan Beskaffenhed, at man har mere end ondt ved at tro paa Oprigtigheden af selv hans mest alvorlige Udtalelser, og sligt skal nok i Længden ødelægge en Politiker. Dertil kommer en uimodstaaelig Trang hos ham til at gjøre lidt Grin, en Trang, der lægger sig for Dagen baade i Rigsdagssalen og i private Samtaler, hvor han ubarmhjærtigt, men vittigt og morsomt harcellerer endog sine nærmeste Meningsfæller. Saadanne Historier som den meget udbredte, at Greven paa „Morgenbladet"s Kontor omhyggelig undersøgte, hvorvidt han turde gaa i sin Opposition, uden at hans friherrelige Privilegier stod Fare for at lide noget Afbræk, skal just heller ikke tjene til at forøge hans Anseelse i Befolkningen.

Det er Grevens Alvor og Paalidelighed, der altid drages i Tvivl, og som har ødelagt hans hele Stilling, derimod ikke hans fremragende Evner. Disse anerkjende Alle, ihvorvel at det er utvivlsomt, at hans Veltalenhed ved en sjusket og skjødesløs Behandling er bleven mindre afrundet og mindre fin, end man i Begyndelsen havde Grund til at tro. Havde han plejet denne Evne, vilde hans Veltalenhed være bleven af en sjælden Art. Han taler naturligvis godt endnu, og han kan være bidende vittig. Det har baade Berg og Hørup mer end en Gang faaet at føle. Da Hørup havde lagt sig efter J. A. Hansens Dialekt, glædede Holstein sig over den gamle Bekjendt, som den „langelandske Dialekt" var for ham, men dog ikke mere, end naar han i en Marskandiserboutik saa en gammel Vens aflagte Bukser; han vilde da sige til sig selv: „Der er min gamle Vens Bukser"

og glæde sig over Gjensynet, men den gamle Ven var det dog ikke.

Han er snarraadig og har Replikken i høj Grad i sin Magt, hvilket han saare ofte lægger for Dagen. Han er i det Hele en Mand, der, hvis Karakteren havde svaret til Evnerne, kunde være blevet noget stort; nu bliver han næppe mere eller andet end det, han er: en Politiker, der er farligere som Ven end som Modstander, en glimrende Ordfægter, men en Mand uden Tiltro og uden al Betydning, en Mand, af hvem man muligvis kan vente endnu en Række Svingninger.

Lejrekredsen, eller som den tidligere meget betegnende for dens nuværende Repræsentant hed „Blæsenborgkredsen", har foruden fornævnte Rugaard havt Højesteretsadvokat Buntzen, Balthazar Christensen, den unge Greves Fader og cand. theol. N. J. Jensen til Repræsentanter.

Hummeluhr.

Gaardejer i Søften. Født den 24 Septbr. 1826.

Højskoleforstander L. Bjørnbak i Viby tilkæmpede sig efterhaanden en betydelig politisk Indflydelse i Jylland og da særlig i Aarhus Amt. Han var ogsaa uimodsigelig paa sin Vis en meget dygtig Mand, der havde et udmærket Greb paa at tage Bønderne. Han havde en folkelig Veltalenhed, der næppe er overtruffen herhjemme, og hans Gave til at slaa de Strenge an, han vidste klingede bedst, var uforlignelig. Naar han stod paa Talerstolen og med Ildfuldhed og Varme udslyngede sine Salver af Grovheder imod anderledestænkende og særlig imod de „Store" i Landet, og i sin brede jydske Dialekt argumenterede med tilsyneladende Logik og Klarhed, saa dirkede han formelig Bøndernes Hjærter op og vandt deres Samstemning langt mere end deres Sympati. Der kunde ogsaa i saadanne

Øjeblikke være noget imponerende ved Manden, nærmest noget uhyggeligt imponerende, og det var let at forstaa, at han maatte vinde Indgang.

Han fik Betydning og Indflydelse, og det Terræn, han havde vundet, det bevarede og udvidede han med en urokkelig Energi og en utrættelig Virkelyst baade som Taler og Avisskriver. Hans Blad „Aarhus Amtstidende" fik efterhaanden stor Udbredelse, og derigjennem dominerede han en Række Valgkredse. Ved hans Død svandt Bladets Indflydelse betydelig ind, og det er nu langt ringere Kræfter, der holde Bevægelsen oppe.

Bjørnbaks Dygtighed er der ingen, der bestrider, men at den gik i en saare uheldig Retning, og at han har gjort overordentlig megen Skade, det er en meget udbredt Mening. At hans Standpunkt hverken var klart eller konsekvent og endnu mindre varmt fædrelandssindet, kan vistnok ikke benægtes, men Indflydelse og Betydning havde han, og mere end én ny Rigsdagsmand er bleven kaaret og udset af Bjørnbak. Blandt de Valgkredse han allerstadigst dominerede var Aarhus Amts tredje, der har Valgsted i Skjoldelev, og hvis nuværende Repræsentant i Folkethinget er Hr. Hummeluhr.

Da Folkethinget i Slutningen af 1878 blev opløst paa det vestindiske Spørgsmaal, ejede det 3 Medlemmer med det just ikke sjældne Navn „Niels Jensen". Da Thinget atter traadte sammen efter Valget den 3die Januar 1879, havde det mistet dem alle tre. Den ene og mindst bekjendte af dem, Niels Jensen af Frederiksbjerg ved Aarhus, tidligere Sognefoged, trak sig tilbage før Valget, hvor frivillig vides ikke, og de to andre, Niels Jensen Toustrup og Niels Jensen Dyngby, faldt paa Valgdagen. Dette var meget mærkeligt; ti de hørte begge til Venstres dygtigste, braveste og flinkeste Medlemmer med en virkelig besindig og moderat Tendents, og man ansaa dem for saa uangribelige i deres Valgkredse, at Højre end ikke tænkte paa at stille Kandidater op imod dem. Det blev deres Ulykke, ti da der ingen Fare var, kastede Kredsens radikale Venstremænd sig imod dem og de faldt begge for nye, ukjendte og højst ubetydelige Mænd: Niels Jensen Dyngby for Hummeluhr og Niels Jensen Toustrup for J. Sørensen. Den 3die Januar

1879 var en mærkelig Valgdag, og disse to Valg hørte ikke til de mindst mærkelige.

„Hvem er Hummeluhr?“ var det almindelige Spørgsmaal herovre. Man havde særlig bidt Mærke i ham paa Grund af det kuriøse Navn, som Folkevittigheden straks gjorde om til „Himmelur“ eller „Uret“. Ja, Hummeluhr var kun kjendt i Aarhus Amt, og det endda lidt nok og kort nok, ti for faa Aar siden var han en ganske uomtalt Mand, men saa opfandtes han en glad Dag af Bjørnbak, der havde en afgjort Tilbøjelighed for aandelige Smaamænd. I alle Bjørnbaks Volter og Svingninger havde han faaet en lydig og kritikløs Følgesvend i Hr. Hummeluhr, og Sligt kunde Bjørnbaks Hjerte ikke modstaa. Nu bares Hummeluhrs Navn frem ved alle Lejligheder, og snart tronede han, som en af Bjørnbak opfunden Mand, i Aarhus Amtsraad.

Paa Bjørnbaks Tradition blev han udpeget til Niels Jensens Modkandidat, og nagtet — eller maaske netop fordi — han i allerhøjeste Grad var Jensen underlegen, slog han ham saa totalt paa Valgdagen, at Jensen endog veg for Kaaringen og ikke dristede sig til at forlange skriftlig Afstemning. Hummeluhr holdt altsaa sit Indtog paa Christiansborg Slot og sluttede sig straks til Berg, hvilket for en Bjørnbaks Følgesvend var saameget mærkeligere, som Berg og Bjørnbak næsten altid have havt modsatte Anskuelser og det netop om Bjørnbaks eneste konsekvente Standpunkt: Danmarks Forsvar eller rettere Forsvarsløshed. Sligt generer imidlertid ikke Hummeluhr; han har rigtignok udtalt, at han ikke lader sig „vriste en Tøddel“ fra Bjørnbaks Program, men han svigter det dog hver Dag.

I Folkethinget er Hummeluhr ophøjet til Sekretær og indtager med morsom Værdighed sin Plads ved Formandens Side. Han, der iøvrigt nu hører til de „Udtraadte“, spiller naturligvis ellers ingen Rolle i Thinget, men tager dog jævnlig Ordet for med uimodstaaelig Vigtighed at lade Thinget vide sin vise Mening om den eller den Sag, en Opmærksomhed, Thinget slet ikke synes at skjønne paa, ti saa godt som Ingen hører efter, hvad han siger. Men det skal da ogsaa billigvis erkjendes, at han er næsten ligesaa vanskelig at høre, som at forstaa. Referenterne have forlængst opgivet ham.

Hummeluhr er en meget tyndt begavet Mand og hører ganske utvivlsomt til Thingets svageste Medlemmer, men selv tror han urokkelig baade paa sin Mission, sit Pricip og sine Evner. Der er noget rørende heri, hvilket yderligere forstærkes, naar man erfarer, at han er en brav og agtværdig Personlighed, en uegennyttig og retsindig Karakter.

Skjoldelevkredsen har, foruden af Niels Jensen, tidligere været repræsenteret af Stiftsamtmand Dahl, Gaardejer Jørgen Blach, Gaardmand Jens Pedersen, Skoleforstander Rottwitt og Landinspektør W. Eriksen.

Hviid.

Skolelærer i Odder. Født den 14. Januar 1843.

Ribe Amts anden Valgkreds har en ret interessant Valghistorie. Til den grundlovgivende Rigsdag kæmpede 4 Kandidater om Pladsen, nemlig Gaardmændene H. C. Nielsen og Nis Hansen Christensen, Provst J. B. Daugaard og Herredsfoged C. M. Krone. Hovedkampen stod mellem Provsten og Gaardmand Nielsen; den sidste sejrede med 187 St. mod 156, medens Herredsfogden fik 12 og den anden Gaardmand kun 10 St. Ved Valget den 4de Decbr. 1849 stod Dr. phil. C. M. Poulsen ene paa Valgtribunen og kaaredes. Det samme var Tilfældet ved det følgende Valg, men derpaa trak Poulsen sig tilbage og overlod Kredsen til Professor Fr. Schiern, der med stor Stemmeflerhed slog Sognefoged J. Pedersen af Aarre. Professoren maatte imidlertid ved et Omvalg samme Aar bukke under for Pastor J. S. Schade, der dog kort efter udtraadte og gav Plads for Hother Hage, som valgtes uden Modkandidat og holdt sig ved 3 følgende Valg. Saa valgtes nuværende General Ankjær, der ved Valget til Rigsraadets Folkething faldt for Kammerraad, Proprietær Jespersen, og

denne valgtes da ogsaa til Rigsdagens Folketing og bevarede Pladsen indtil det andet Valg i 1866, da han faldt for nuværende Overpræsident Rosenørn. Denne afløstes af den brave og skikkelige Skolelærer Fjord, der dog kun med stor Møje holdt Kredsen ligeoverfor Angreb af Konsul Bord paa Fanø, nuværende Folketingsmand Højmark, en Hr. Schmidt og en Hr. Nielsen, men først den 25de April 1876 bukkede han under for en aldeles ubekjendt Mand, Hr. Hviid, der pludselig dumpede ned i Kredsen og slog Fjord fuldstændig. Ved sidste Valg hævdede Hviid sin Stilling uden stort Besvær.

Hvem var denne Hviid? Ja, man vidste egenlig ikke Andet om ham, end at han var Lærer i Odder og havde rumlet en Del med i de lokale politiske Stridigheder, den Egn har havt saamange af. Man har senere af Polemikker i Lokalpressen faaet en Følelse af, at Hr. Hviid just ikke nyder kvalificeret Agtelse i den Egn, hvori hans Virksomhed falder, og man kan egentlig ikke sige, at han med synderlig Glans har trukket sig ud af Kampen. I Odderkredsen — Dr. Winthers Domæne — havde han næppe Udsigt til nogensinde at blive valgt, men i den fjærne Hjertingkreds kunde det gaa. Her kom han, saa og sejrede.

Paa Rigsdagen spiller Hr. Hviid kun en underordnet Rolle, og han har mere end nogen Anden svajet som et Siv imellem Partierne. Han var naturligvis først Medlem af det forenede Venstre, saa sluttede han sig til den moderate Gruppe, blev derpaa „Udtraadt" og er nu Bergs Mand, saalænge det varer. Han tager sjælden Del i Forhandlingerne, dog kan Spørgsmaal af lokal Interesse for hans Valgkreds og Fiskeri- og Søfartssager lokke ham frem, og han taler da altid flydende, ganske godt og forstandig.

Den almindelige Dom over ham i politiske Kredse gaaer ud paa, at han er en velbegavet, men ikke synderlig elskværdig Mand. Han skal kun omgaas faa af Rigsdagsmændene og pleje Venskab med endnu færre. Hans Væsen skal være afsluttet og noget frastødende, og hans iøvrig nette Ydre gjør heller ikke noget videre tiltalende Indtryk. Han er endnu en ung Mand, og hvis han med tilstrækkelig Flid benytter sine Evner, kan han blive en brugbar Rigsdagsmand.

Høgsbro.

Redaktør. Kjøbenhavn. Født den 18. Juli 1822.

Venstregrupperne paa Rigsdagen tæller ikke faa dygtigere og i Virkeligheden mere begavede Mænd end Høgsbro, men det har ikke nogen snildere Mand i sin Midte. Hverken de gamle Førere, Berg og J. A. Hansen, eller de nye, Holstein-Ledreborg og Hørup, kunne i Fiffighed og politisk Forslagenhed hamle op med Høgsbro. I vanskelige Situationer er han Mand for at finde paa Udveje, og han mister aldrig sit rolige, iskolde Overblik over Forholdene. Han taber ikke Fatningen, ikke Sindsligevægten, hans Puls slaar altid normalt, og netop de mest prekære Forhold virke ansporende paa hans medfødte Snuhed. Og netop denne Beherskelse, denne moderate Form, denne stilfærdige, skikkelige Tone giver ham Vægt og Indflydelse over de varmblodige Brushoveder.

Men hvor kunde da Høgsbro saa gaa gaa med til det forenede Venstres højst ukloge Politik? Ja, her er virkelig en Gaade, hvis fulde Løsning man først faar, naar Partiets indre Historie engang afsløres, men saa meget er allerede sivet ud, at Høgsbro, der altid foretrækker to Udgange, og hvis hele Natur er imod at sætte Alt paa et Kort, har været en bestemt Modstander af Kraftpolitikken, at han i Begyndelsen kæmpede imod, men blev overfløjet af den raadende Stemning i Partiet, der var for at følge Berg, at han senere opgav Modstanden som unyttig og da tilsyneladende gled ned ad Strømmen, maaske i sit stille Sind ret glad ved, at hans forvovne og herskesyge Medregenter løb Panden mod Væggen, medens han selv stod saa tilbagetrukken i de Kæmpendes Rækker, at der liden eller ingen Fare var, hvad der saa skete, og han har sikkert, længe før Katastrofen indtraf, havt sin Tanke henvendt paa at benytte den nye Situation, der maatte komme, paa den for sig gunstigste Maade. Det har han ogsaa gjort; ti han staar nu med langt uskadeligere Medstyrere som Fører for en betydningsfuld Gruppe af de sprængte Venstredele.

Havde Høgsbro faaet Lov til at raade, vilde Venstres Taktik sikkert være blevet en hel anden: han havde ikke indladt sig paa farefulde Slag, men ved sejg passiv Modstand trukket Krigen i Langdrag for ved aarelange Kampe at trætte Modstanderne. Det er indlysende, at ligesom denne Kampmetode havde været klogere, saaledes havde den ogsaa været langt farligere, og Højre kan være glad ved, at ildfuldere Stemninger kom til at raade, saa at Venstre indlod sig paa et Hovedslag, der kunde tabes og blev tabt. Høgsbro var saaledes utvivlsomt engang Højres farligste Modstander, nu er han imidlertid ikke længere saa farlig; ti ogsaa han har, trods sin tilbagetrukne Stilling, sat noget til i Kampen, idet hans politiske Paalidelighed ved en Række Afsløringer efterhaanden er bleven meget stærkt anfægtet.

Det er allerede antydet, at Høgsbro altid personlig holder sig tilbage, det er et Træk, der er værd at lægge Mærke til. Han er ingen begejstret Ideens Forkæmper, der frygtløst stiller sig i Brechen og ofrer Alt for sin Ide; nej, han vælger sig en sikker Plads; derfra giver han sine Ordrer, og skal der nogen frem for Kanonmundingerne, bliver det ikke Hr. Høgsbro, men andre, som han snildt manøvrerer derhen. Man kan meget vel tænke sig Berg som „den Første paa Skandsen", beredt paa at sejre eller gaa tilgrunde, Høgsbro — umuligt. Han skal nok hytte sig, og det maa nærmest betragtes som en ren Fejltagelse, at han fik sit Navn med under det farlige Aktstykke imod Ministeriet, et Aktstykke, der tegnede til Fængsel, men dog endte med Bøder. Det er i den Henseende ret betegnende, at den af de Anklagede, der med størst Spænding og Interesse fulgte Højesteretsforhandlingerne, var Høgsbro, som sikkert ogsaa har givet Defensor mangt et klogt Vink.

Hvad enten Høgsbro skriver eller taler, er hans Form altid præget af en tilsyneladende Lidenskabsløshed og Moderation, og derved opnaaer han naturligvis betydelige Fordele, idet hans Anskuelser faa et skikkeligt, næsten godmodigt Udseende, som har virket meget bestikkende. Han bruger ikke voldsomme Ord, han ynder endog at give sig Udseende af at kunne yde modstaaende Anskuelser fuld Anerkjendelse, og han lader skimte den mest uegennyttige Bestræbelse for altid at søge den rene objektive

Sandhed. Men den beherskede Form skjuler en ulmende Lidenskab, en Bitterhed, en Misundelse og en Utilfredshed af den mest omfattende Art, og med den objektive Sandhed er det kun saa som saa bevendt. Ved en ualmindelig talentfuld Manøvreren med Kjendsgjerninger og navnlig ved en sjælden Gave til at anvende Fortielser paa en Maade, der ikke vækker Opmærksomhed, er han istand til at give en saa tilsyneladende objektiv og fuldtud sandfærdig Fremstilling af en Sag, at selv Modstandere have ladet sig skuffe, og det kan heller ikke nægtes, at der hører et skarpt Blik og et nøje Kjendskab til Sagen for at rede de sammenfiltrede Traade fra hinanden.

Denne farlige Gave, som Høgsbro i mange Aar har udbyttet med afgjort Held, særlig i hans politiske Ugeblad: „Dansk Folketidende", er bleven skæbnesvanger for hans Indflydelse; ti overalt og ved alle Lejligheder ser man nu med den største Mistænksomhed paa enhver Fremstilling af ham, og man kommer endog nu let til at gjøre ham Uret ved at mistænke ham der, hvor ingen Mistanke er berettiget.

Det er indlysende, at de Egenskaber, der her ere fremdragne, ikke egne sig til at kaste noget sympatetisk Skjær over hans offentlige Personlighed. Man kan fuldtud anerkjende Dygtigheden og endog beundre Snildheden, men Sympati for Manden kan man umulig faa, og det er ogsaa ganske sikkert, at der er meget faa Politikere, der bedømmes saa lidt velvillig, og lige over for hvem Offentligheden stiller sig saa afgjort usympatetisk som over for Hr. Høgsbro. Der er jo mange politiske Modstandere, man nærer den største personlige Velvilje for; men til disse hører Høgsbro ikke; med ham afgjør man sit Mellemværende — intet videre.

En Gang har dog Høgsbros Navn havt en god Klang i det danske Folk. Det var i Halvtredserne, da han stod som Forstander for Højskolen i Rødding — Grundtvigs første Højskole — og her havde den Opgave paa Slesvigs Grænse at vogte det danske Sprog og den danske Nationalitet. I den Stilling skal Høgsbro have gjort god Fyldest og indlagt sig virkelige Fortjenester, og det Ridderkors, Kong Frederik den Syvende den Gang overrakte ham, ansaas for velfortjent. Det gode Navn, han den Gang vandt, skaffede ham Valg til Rigs-

dagen. Den 14. Juni 1858 valgtes han i Ribe Amts 5. Valgkreds og holdt uden Modstand Kredsen, indtil den efter Krigen 1864 blev afstaaet til Tyskland. I 1865 valgtes han i Svendborg til Medlem af Rigsraadets Folkething, idet han med et lille Overtal slog Kammerherre Jessen, men Aaret efter søgte han til sin nuværende Valgkreds, Svendborg Amts 5te, hvor han, støttet af Pastor Birkedal, slog den flinke Sognefoged Chr. Rasmussen, og ved Omvalget faa Maaneder efter stod han sig uden Besvær mod Pastor H. C. D. Müller. Senere har der været gjort store Anstrængelser for at kaste Høgsbro, og selv Birkedal har gjentagne Gange været oppe imod sin tidligere Protegé, — alt forgjæves. Høgsbro sidder rimeligvis fast i Sønderbrobykredsen, og han vilde rimeligvis ogsaa være ilde faren, hvis hans politiske Gjerning blev skaaret over, ti den synes at være bleven hans eneste Anker.

Høgsbro havde altsaa et godt Navn, da han betraadte den politiske Bane, og han bevarede det ikke saa kort, men saa afsløredes efterhaanden de politiske Egenskaber hos ham, der mere og mere bragte hans Aktier i Dalen, saa at de nu kun noteres indenfor en bestemt afstukken Partiramme. I Begyndelsen holdt Høgsbro sig meget tilbage og var nærmest Iagttager af Situationen, men efterhaanden som hans Overblik klaredes, ansporedes hans Ærgjerrighed, og han begyndte saa smaat at lege med. Han fik hurtig Øje for, at kun et samlet og enigt Venstreflertal i Folkethinget kunde give virkelig Magt, og hans ihærdige Bestræbelser gik derfor ud paa at samle de den Gang spredte Venstregrupper. Det lykkedes omsider i 1870, og Æren herfor tilkommer vist for største Delen Høgsbro.

I 1872 blev Venstre Flertal, og nu var Spillet gaaende. Dog, Høgsbro vilde næppe voldsomt frem, det fremgaar ogsaa af den snilde Udvej, han fandt paa og fik sat igjennem ved Skolelovens Behandling i Begyndelsen af 1873, da man, for at undgaa en Opløsning ved at nægte Skolelovens Overgang til anden Behandling, afbrød første Behandling og nedsatte et Begravelsesudvalg paa dette højst usædvanlige Tidspunkt. Men stærkere Magter kom til at raade, og Høgsbro maatte gaa med lige til Klapfinalen. Saa vel da Venstre sprængtes i 1875 som i 1878 var Høgsbros Plads blandt de „Moderate“, mindre af

Sympati for Moderationen end af Klogskabshensyn; ti Høgsbro ynder som sagt ikke at gaa lige paa.

Høgsbros største og vigtigste Gjerning i Rigsdagen falder udenfor Salen: i Partimøderne og Vinduesfordybningerne udfolder han sit uomtvistelige Talent. Han tager sjælden Del i Debatten, men det er ikke af Mangel paa Evne til at føre en mundtlig Forhandling, snarere af visse Klogskabshensyn. Han taler tværtimod godt og med stor Lethed; hans Stemme er kraftig, men ikke klangfuld, hans Sprog rent og klart og hans Form, som sagt, meget moderat. Man kan høre hvert Ord, han siger, man kan fuldt ud forstaa ham, men der er noget monotont over hans Foredrag, der, i Forbindelse med andre Omstændigheder, gjør det mindre lysteligt at høre ham tale. I de store polemiske Debatter har han aldrig taget Del.

Størst Indflydelse har Høgsbro maaske dog øvet gjennem sin Folketidende, der i lange Tider var uforfalsket Manna for de uklare Grundtvigianere. Alt, hvad Høgsbro skrev, gik i dem som den reneste Visdom og den skæreste Sandhed. Det er vel saaledes mange Steder endnu, men der er dog rundt om i Landet vakt Betænkeligheder lige over for Bladet. Høgsbro anser sig selv for Grundtvigianer, men de ægte af Arten have dog allerede forlængst vægret sig ved anerkjende ham som saadan.

Høgsbro blev en Gang rost for sin Uegennyttighed, og det er vistnok ogsaa rigtigt, at han, der forlængst kunde have siddet i et lunt Præstekald, foretrak en tarvelig Tilværelse herovre for at kunne ofre Politikken sine Kræfter, men paa den anden Side maa det heller ikke tabes af Sigte, at han ganske godt har forstaaet at udbytte den politiske Gjerning til egen Fordel, dels igjennem sit Blad, der vistnok betaler sig godt, og dels igjennem en vellønnet Statsrevisorstilling.

Høgsbro er Viceformand i Thinget og har som saadan af og til maattet komplimentere Hs. Majestæt Kongen ved forefaldende Lejligheder. Net betegnende for Høgsbro er det i den Henseende at erfare, at han for ikke saa længe siden ved en slig Lejlighed betjente sig af saa lojale og kongevenlige Udtryk, at de vandt allerhøjeste Bifald i fuldt Maal.

Høgsbro har gjort vort politiske Liv megen Skade, og han kan gjøre mere endnu. Han, Akademikeren, er ikke nogen særlig

Ven af Kunst og Videnskab, og han, Levebrødsmanden, er ikke den betrængte Embedsstands varme Talsmand. Tvært imod. Høgsbro er en dygtig Mand og muligvis en agtværdig Mand, men han er af de Rigsdagsmænd, man aldrig faar Sympati for, og som man altid helst ønsker fjærnet, aldeles bortset fra, at han er en politisk Modstander. Han skal en Gang have staaet paa Venstres Ministerliste, men det kan vistnok med afgjort Sikkerhed siges, at Minister bliver han aldrig, og det bør han heller aldrig være.

Højmark.

Skolelærer i Stavtrup. Født den. 7. September 1832.

I Stavtrup, Koldt Sogn ved Aarhus er Højmark Skolelærer og har alt været det i mange Aar. Han indrangeredes tidlig blandt de politiserende Skolelærere, dem vort lille Land efterhaanden har faaet alt for mange af, og da han hyldede meget frisindede Anskuelser, førtes han snart i Berøring med Lars Bjørnbak, i hvis Domæne han boede, og hvis Indflydelse i Slutningen af Tredserne var i stadig Stigen blandt Østjyllands Venstremænd. I Begyndelsen hyldede vistnok ogsaa Højmark den vibyske Profet, men dennes herskesyge Temperament, der maatte støde selvstændige Mænd fra sig, gjorde snart Højmark kølig, og da saa Bjørnbaks Politik fik en mer og mer nedbrydende Tendents, vendte Højmark sig helt fra ham og blev hans Modstander. Sligt fandt Bjørnbak sig ikke rolig i. Allerede da Højmark ikke vilde lade sig spænde for Triumfvognen, blev Bjørnbak ham gram, men da han endog bristede sig til ligefrem at gjøre Front imod den mægtige, fnysede Bjørnbak imod ham og rettede det ene Angreb paa ham voldsommere end det andet. Højmark er imidlertid en sejg, slidsindet Jyde, der med stor Ro og Sindighed tog Kampen op, og da han var rolig og besindig i samme Forhold som Bjørnbak var

hidsig og vild, vandt han ikke saa lidt Indflydelse og blev slet ikke nogen ufarlig Modstander for Tribunen fra Viby.

Da der baade fra højre og venstre Side begyndtes en Reaktion imod Bjørnbaks socialistiske Numlerier, tog Højmark en temmelig levende og en ret dygtig Del i Angrebene og bekæmpede baade mundtlig og skriftlig sin tidligere Meningsfælle. Da saa de vilde Arbejdermøder arrangeredes i Aarhus, Møder, paa hvilke Bjørnbak paa det uhyggeligste fanatiserede Arbejderne, blev Bruddet ulægeligt mellem de to Skolelærere; ti Højmark var en af de faa, der ved sin Besindighed og Alvor kunde skaffe sig Ørelyd blandt de fanatiserede og endog vinde afgjort Sympati blandt de fornuftigste af dem. Hans Optræden neutraliserede for en stor Del Bjørnbaks, og berøvede i alle Tilfælde denne den afgjorte Sukses, som alt tegnede til. Bjørnbak fnysede og stampede, men Højmarks koldblodige Ro holdt ham Stangen.

I den Tid regnedes Højmark mere til Højre end til Venstre, og Bjørnbak undlod naturligvis ikke at fremstille Skolelæreren fra Stavtrup som en af de allerfuleste Højremænd, hvis eneste Maal var at komme de smaa i Samfundet tillivs. Om end Modstanden og Kampen, i Forening med hine Dages Forhold, maatte drive en Mand som Højmark over i Højres Rækker i Kampen mod, hvad der da var oppe, vedblev han dog ligefuldt i sit Hjærte at høre Venstre til, og som saadan stillede han sig ogsaa i de Dage til Folkethinget. Det var i det hele ikke den Gang enestaaende, at Venstremænd kæmpede i Højres Rækker eller at Højre med Varme sluttede sig om Venstremænd. Saaledes blev f. Eks. Niels Jensen, Tonstrup, i 1872 valgt til Folkethingsmand for Skanderborgkredsen, tildels ved Højres Stemmer og væsentligst ved en livlig Agitation for ham fra Højrebladet „Jyllandspostens" Side. Det store Magtspørgsmaal, der i saa høj Grad forbitrede Gemytterne og fremkaldte den uhyggelige personlige Ufordragelighed, var jo den Gang endnu ikke rejst.

Det er forstaaeligt, at en Mand med Højmarks Tilbøjeligheder maatte stile henimod Rigsdagsgjerningen, men der beredtes ham mange Skuffelser, inden han naaede Maalet. I 1869 stillede han sig i Esbjerg, men naaede kun en Fjerdedel af de afgivne Stemmer, i 1872 i Randers mod Rée og i 1873 i

Hobro, hver Gang forgjæves. Dog naaede han i Hobro et ret anseeligt Antal Stemmer. Han vedblev at være Rigsdagsæmne, og da der i 1876 skulde være Valg igjen, vendte han det utaknemmelige Jylland Ryggen og slog ned paa Sønderjokredsen, hvor han, støttet af den lokale Venstreagitation, slog Proprietær Andersen med 765 Stemmer mod 750. Ogsaa ved Valget i 1879 stod han sig, men det kneb atter den Gang meget haardt, idet han kun fik 13 St. flere end Modkandidaten — 861 mod 848. Hans Stilling der i Kredsen synes altsaa at være meget usikker, og skjønt han ved de to sidste Valg havde en ret betydelig Overmagt, er der dog en Mulighed for, at han atter kan komme til at jage om efter en Valgkreds.

Højmark blev straks paa Rigsdagen Medlem af „det forenede Venstre", men spillede i Begyndelsen en meget underordnet Rolle paa Thinge, og den eneste Melodi, hans Lire drejede, var den fortærskede Højskolearie.

Højmark er imidlertid ikke uden Evner, vel langt fra nogen fremragende Mand, men i Besiddelse af en sund og god Forstand med tilsvarende Karakteregenskaber. De Kræfter, der bo i ham, kræve Tid til at faa Vækst og Frodighed; ti han er en langsom Natur, men desmere støt og sikker. Han iler ikke mod sit Maal; men han kommer alligevel med og naar det da godt og solidt. Han bankede sig da ogsaa op i Rigsdagen og er nu et ret indflydelsesrigt Medlem af det saakaldte moderate Venstreparti. Han har en smuk og fortjenstfuld Andel i Forsvarslovenes Gjennemforelse og er i det hele en af de Rigsdagsmænd, som der kan ventes noget godt af i Længden, og som blive mere og mere lovende, jo ældre de blive paa Thinge. Han er en af Venstres virkelig moderate Mænd, der til enhver Tid af al Magt vil bekæmpe Udskejelser og nedbrydende Tendenser samtidig med, at han dog vil kæmpe for et taaget Frihedsideal. Hvis den nuværende Partiordning en Gang ændres i en fornuftig Retning efter de virkelige Anskuelser, vil han være en af de Venstremænd, der vil kunne mødes med mange af de nuværende saakaldte Højremænd. Det er nemlig ikke store Principper, der her skiller ad, men kun et „Hvor langt" eller „Hvor meget".

Højmark er, som sagt, en ret vel begavet Mand, og han taler ogsaa ganske godt og let, men med et noget søvndyssende

Foredrag, der altid vil skade ham som Taler, baade paa Rigsdagen og paa Valgtribunerne. Naar man læser, hvad han har sagt, vil man altid finde det godt og fornuftigt, men det gjør ikke noget tiltalende Indtryk at høre det fra hans Læber. Han er sikkert en meget brav og retsindig Mand, og han nyder ogsaa Agtelse og er afholdt. Det var vistnok en polemisk Vending, naar Bjørnbak advarede imod at tro ham indenfor de blaa Briller. Højmark er en af Venstres sympatetiske Mænd og i det hele baade en passabel og agtværdig Folkerepræsentant.

Hans Valgkreds var i mange Aar i Gaardfæster H. C. Johansens Værge, og han trodsede lige til sin Død alle Angreb fra Gaardmand C. Nielsens, Baron Blixen-Fineckes, Sognefoged N. Hansens og Væver Lars Erikssens Side. Den sidstnævnte tog Kredsen i Arv og holdt den med en enkelt kort Afbrydelse indtil 1869, da Sognefoged L. Andersen endelig besejrede ham. Andersen faldt i 1873 for Chr. Poulsen, der i 1876 afløstes af Højmark. Ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag kæmpede ikke mindre end 6 Kandidater om Kredsen, deriblandt Blixen-Finecke og Hofman-Bang, men ovennævnte Gaardfæster Johansen blev Sejrherre.

Hørup.

Statsrevisor. Kjøbenhavn. Født den 22. Maj 1841.

Hørup er vistnok Venstres bedste Hoved, i ethvert Fald dets skarpeste. Han er en virkelig Gevinst for Partiet, den bedste af hele dets intelligente Tilgang. Da Venstre omsider gjennem en rigtig Selvvurdering kom til den Erkjendelse, at en videnskabelig dannet Kraft maatte tilføres Partiet, hvis dets Betydning og Indflydelse skulde blive mere end rent forbigaaende, kastede det kælne Blikke til alle Sider, og enhver akademisk Borger, der røbede oppositionel Tendents, blev Gjenstand for Efterstræbelse. At der ikke under disse Omstændigheder blev anvendt megen Kritik, har Tiden vist, men blandt mange Nitter blev dog nu

og da en Gevinst udtrukket, og navnlig viste Lodbet Hørup sig heldigt. Her var alt, hvad de den Gang saa fnysende Venstrehjærter kunde begjære: megen Begavelse, ejendommelig Veltalenhed, tilstrækkelig Uforsonlighed, Hensynsløshed, Forvovenhed, Bitterhed og Radikalisme, Mistænksomhed og lidt Misundelse parret med Dygtighed og Energi. Det var en Mand, Venstre kunde bruge, i alt Fald den Gang; om derimod det, der da kaldtes Venstre, i Fremtiden vil kunne glæde sig ved Hørup, er mere tvivlsomt; ti han vil løbe Linen stærkt ud og figurere yderligere, end Danmarks Bønder vistnok som Regel vil være med til.

Hørup er, saa vidt vides, født i smaa Kaar, noget, der saa ofte giver Livssynet et ejendommeligt Præg. Han kom som Dreng først i von Westens Skole paa Nørregade, men gik derfra over i Metropolitanskolen, hvor han blev en af Skolens bedste og flittigste Elever og derefter en særdeles flink Student. Han kastede sig derefter over det juridiske Studium og tog sin Embedseksamen med et ualmindelig godt Laud. Allerede i 1872 stillede han sig til Valg til Folkethinget i Frederiksborg Amts fjerde Valgkreds imod Malermester P. E. Olsen, men tabte Slaget. Efter de Meddelelser, man har fra Valgkampen, stod Hørup den Gang langt mindre yderliggaaende end senere, ja næsten moderat.

Saa stiftedes „Morgenbladet", og Hørup blev en af dets ledende Medarbejdere, Her begyndte han først at gjøre sig gjældende. En Række fra Bladets Standpunkt gode Artikler: vittige, bidende og ondskabsfulde, bleve vistnok med Rette tilskrevne ham, og hans Pen stillede hurtigt Redaktørens i Skygge, saa at Hørups Navn var det, der oftest sattes i Forbindelse med „Morgenbladet". Han øvede i alle Tilfælde en afgjørende Indflydelse, og det er rimeligt at antage, at han har været meddelagtig i flere af de Artikler, for hvilke Redaktøren fik haarde Domme. Da han gik bort fra Bladet, sporedes det straks, at en drivende Kraft havde forladt det. Nu skal Kraften være der igjen.

Allerede som Medarbejder ved „Morgenbladet" begyndte Venstreførerne at trække Hørup med om paa politiske Møder, sagtens for at gjøre ham mere kjendt og sænevant, men Hørups

ejendommelige Diskussionsmaade slog ikke rigtig an i Begyndelsen, saa at man ikke havde udelt Glæde af ham. Ved et politisk Slag, der midt i Halvfjerdserne leveredes Dinesen i Frederiksborg, et Slag, Venstre tabte med Glans, var Hørup saaledes med og talte til den forsamlede Mængde. Medens de øvrige Venstretalere hørtes med Ro, æggede Hørup Forsamlingen ved sin ætsende Tale, og han blev saa stærkt og vedholdende afbrudt, at selv Berg blev betænkelig og et Par Gange temmelig højt udtalte: „lad ham trække sig tilbage — lad ham dog trække sig tilbage." Men Hørup fortsatte, hvad jo selvfølgelig var meget rigtigt, og han fik ogsaa Lov at slutte i Ro. Det var imidlertid klart, at det ikke vilde vare længe, inden man skaffede ham en Plads paa Rigsdagen. Lejligheden udeblev ikke. Den dygtige Kn. Pedersen, der repræsenterede Kjøgekredsen, døde, og den ledige Plads indtog Hørup efter en Valgkamp, der ikke havde noget mærkeligt ved sig. Ved Valget i 1876 holdt Hørup Kredsen med 970 St. imod 681 og i 1879 med 776 mod 464. Ved de to sidste Valg kæmpede Cand. jur. Olsen imod Hørup, men denne sejrede med henholdsvis 346 og 492 Stemmers Overvægt. Om han end ikke kan betragtes som ganske sikker dernede i Kredsen, saa er hans Fald dog næppe forestaaende, og det vil komme til at koste store Anstrængelser at fortrænge ham.

Hørup kom jo ind i Rigsdagen som selvskreven Venstremand, men hans yderliggaaende Tendentser traadte dog først senere frem. I Begyndelsen spillede han ikke nogen fremtrædende Rolle; han talte vel af og til, dog uden at vække synderlig Opmærksomhed. Men saa kom Rigsretssagerne og med dem hans Ophøjelse. Venstre søgte nok længe forgjæves efter en offentlig Anklager, inden Partiet bekvemmede sig til at gaa ned til den i videre Kredse ubekjendte juridiske Kandidat, hvis eneste praktiske Uddannelse bestod i en kort og ikke omfattende Sagførerfuldmægtiggjerning; men da ingen mere kjendt Mand var at faa, valgtes Hørup til offentlig Anklager, efter hvad man vil vide paa Albertis indtrængende Anbefaling. Det var jo en sjælden og en mærkelig Debut for en ung juridisk Kandidat, men Valget viste sig slet ikke at være daarligt. Hvad Mening man nu end har om Sagen og om hele Procesførelsen for Rigsretten, saa bør man billigvis erkjende, at Hørup udførte sit Hverv med

Dygtighed, og at han, om end ingensinde med Overlegenhed, tog Kampen værdig op med sin dygtigere Modstander. Hørup kom fra sit vanskelige Hverv med Ære, og kaster det end ikke Glans over ham, vil han dog altid med Tilfredshed kunne se tilbage paa denne Gjerning.

Nu var Hørup en Tid Bæltens Mand i Venstre, og et vellønnet Statsrevisorembede faldt, rigtignok paa et senere Tidspunkt og under forandrede Forhold, ned i hans Skjød som Tak for hans Daad. Men som aktiv Politiker spillede han endnu ikke nogen fremtrædende Rolle; det skete først, da Venstre splittedes, og han som Medanfører for en af Delingerne tog Kampen op baade mod Højre og Venstre. Indvielsen fandt Sted i de mærkelige Kampe den 7. og 8. November 1877. Her holdt han fra sit Standpunkt fortrinlige Taler og her indviede han den Jargon, der fik Udtryk i saadanne Vendinger som de om „Kehraußen“ og „Klapfinalen“.

Efterhaanden som Bruddet mellem Venstregrupperne blev større, tog Hørup fast Stade i den yderste Radikalisme og beredte derved sine gamle Venner mange Ulemper. Hans bekjendte Udtalelse i Gothersgades Eksercerhus om Folkethinget som den øverste Magt i Staten, ingen ved Siden af det og ingen over det, har gavnet Højres Sag trindt om i Landet og har selvfølgelig i samme Grad generet Venstre, og da især hans tidligere Meningsfæller. Han er i det hele Mand for at slaa saadanne Tanker ud, at vort hjemlige Venstre vil gyse tilbage baade fra ham og fra dem, og er nogen enkelt Mand til Hinder for Venstres fuldstændige Sammenslutning paany, saa er det Hørup.

Sagen er nemlig den, at Hørups demokratiske Anskuelser ere vidt forskjellige fra det danske Venstres. Han er „europæisk“ anlagt, „europæisk“ baade paa Politikens, Religionens og Samfundsordningens Omraade. Og saa er han efter sin egen Mening fuld færdig, ude af Stand til at lære mere og grundig suffisant. Efter Hørups uforgribelige Mening er der kun én Mand, der ser fornuftig, dømmer logisk og har det rigtige Fremsyn, og denne Mand er Repræsentanten for Kjøbenhavns Amts 4. Valgkreds. Alle andre ere mer eller mindre Sinker, Vrøvlehoveder og uklare Tænkere, som det er en beklagelig Nødvendighed at maatte forhandle med. „Vi alene vide“ er

ikke død med Absolutismen; det florerer herligt under Friheden og har en fremtrædende Repræsentant i Hr. Hørup. Det gjør naturligvis ikke noget absolut tiltalende Indtryk at høre en saa ung Mand feje alvorlige og ansete Mænds Udtalelser af paa en overlegen, halvt foragtelig Maade, men paa de Menige i Bataillonen og paa de friskſpragtige Rumlere udenfor Rigsdagen gjør denne Flothed sin Virkning.

Hørups Veltalenhed er af ejendommelig Art. Den udmærker sig ikke ved glimrende Midler, ikke ved høj Flugt eller ved Elegance, og frem for alt kjender den ikke til Patos. Hvis man paa Talere kan overføre de moderne Begreber om Idealisme og Realisme, saa vil ingen kunne tvivle om, at Hørup i allerhøjeste Grad er realistisk Taler, medens f. Eks. Berg har idealistiske Momenter. Ikke engang det ydre Apparat er heldigt hos Hørup: hans Organ er hverken klart eller smukt, hans Manerer og Stillinger i ingen Henseende plastiske, og hans Person tager sig i det hele ikke ud paa Talerstolen. Heller ikke kan man paastaa, at han er hyggelig at høre paa, eller at man har nogen som helst æstetisk Nydelse af hans Foredrag, ja ikke engang en smittende Varme er nogensinde at spore. Alt er koldt, tørt og forstandsklogt, alt er beregnet og Virkningen nøje udmaalt. Og alligevel er Hørup en betydelig Taler. Hans Tanke er klar og hurtig, og han kan give den et meget forstaaeligt Udtryk; han bruger ofte Billeder, altid drastiske, men ogsaa altid slaaende; han har megen Aandsnærværelse og megen Koldblodighed, og han kan svare fortræffelig paa en Afbrydelse. Han har let ved at finde Ord og kan endog ofte finde ypperlige Betegnelser for sin Tanke; han er i det hele Herre over Sproget, men han kæler ikke for det og bruger det aldrig til at forskjønne sin Tanke, kun til at give den sit nøgne Udtryk. Han taler gjærne i korte Sætninger, som han støder ud og ligesom sætter et tykt Punktum ved Enden af. Hans Polemik er bidende, ofte snærrende, han har Blik for de saarlige Steder, og han støder uden Barmhjærtighed imod dem, og vrider Dolken om i Saaret. Og saa hans Tone, den maa ikke forbigaas, ti denne er det netop, der giver hans polemiske Udfald den ætsende Karakter, der er saa uhyggelig. Man tvivlede en Tid, om denne Tone var bevidst eller ubevidst; nu kan man ikke tvivle længere om,

at den er det første; ti han kan meget godt forlade den, naar han aldeles saglig og uden Polemik tager Del i en Forhandling.

Hørup ligner i høj Grad J. A. Hansen som Taler, og han skal jo ogsaa have studeret ham. Han drev en Gang sin Efterligning af J. A. Hansen til den realistiske Yderlighed at antage hans langelandske Dialekt, og det lykkedes ham virkelig ret skuffende, men da Hørup bemærkede, at han var kommen det latterlige grumme nær, holdt han klogelig inde i Tide. Der er dog den store Forskjel paa de to Talere, at Hørup kan være meget morsom, det kunde J. A. Hansen ikke; man kjeder sig ikke under Hørups Foredrag. Tilhøreren bliver overrasket, snart ved en højst morsom eller gemytlig Sprogvending og snart ved nogle ikke mindre mærkelige Betragtninger, han gjør gjældende. Han er i den Henseende en sand Vovehals, der tor byde de dristigste Udfordringer baade til Logik og Kjendsgjerninger. Hvad er hans Taler ude i Landet imod Højre og især imod de Nationalliberale — hans bitreste Fjender — andet end Manøvrer med Kjendsgjerninger, saaledes at Sandheden stilles paa Hovedet? Men man kan ikke nægte, at han gjør det godt. Saa svært som mange antage det, er det dog ikke, naar man blot dristig kaster alt — alt overbord. Ved en Lejlighed faldt i et Selskab Talen paa det hørupske Talent, navnlig i Retning af at vende alt paa Hovedet. Talentet vandt almindelig Anerkjendelse, men en af Herrerne vilde ikke rigtig gaa med og erklærede Opgaven for mindre vanskelig, end den saa ud til, ja han tilbød endog i Løbet af nogle Timer at udarbejde en Tale ganske i Hørups Stilart. Man væddede, og Dagen efter leverede den Paagjældende en Tale, der af alle anerkjendtes for godt at kunne være holdt af Hørup, saa slaaende lig var Stilen og hele Formen. Hørup og Høgsbro have paa dette Omraade ikke faa Berøringspunkter. De kunne begge bestikke, men de kunne ogsaa med lidt Paapassenhed og Ulejlighed anholdes og afsløres.

Hørup slaar ikke lige godt an overalt. Danmarks Folkething er en meget vanskelig Forsamling at tale til; ti den er i Reglen meget uopmærksom. Hørup har som oftest temmelig let ved at finde Ørenlyd, og naar hans Foredrag er ætsende, kan han gjøre Regning paa udelt Opmærksomhed; men er han derimod saglig og skikkelig, vender Thinget ogsaa Øret fra ham.

Sit bedste Publikum har han dog blandt Hovedstadens Socialister, Fritænkere og urolige Hoveder. Det viste sig baade ved Mødet i Gotersgades Ekscercerhus og ved Mødet om Forholdstalsvalgmaadens Anvendelse paa vore Borgerrepræsentantvalg. Derimod har han næppe noget stort Publikum paa Landet; ti her forstaas han ikke, og her har hans Diskussionsmaade ingen Sympati. Han var sidste Sommer til et stort politisk Møde paa Langeland, men Venstrebønderne derovre erklærede under den følgende Valgkampagne, at Hørup slet ikke havde tiltalt dem, medens den langt tungere og ubehændige Berg stod i et straalende Lys for dem. Kun Intelligentsen, kun Højre vurderede Hørup derovre. Og saaledes gaar det vist mange Steder.

Det kan heller ikke nægtes, at Hørups Metode har sin meget store Fare for ham selv. Disse stadige ætsende Midler sløve til Slutningen, og de dristige Betragtninger, han gjør gjældende, taale ikke godt at betages Nyhedens Interesse og havne i et Juristeri, der allerede er fremtrædende hos ham. Den Tid kan let komme, da man bliver kjed af at høre ham, lige saa vist som da ogsaa den store Befolkning med omhyggelig Kritik vil veje hans Udtalelser og Beskyldninger. Ser han sig ikke for, kan han meget let forskjærtse sin Betydning og sin Indflydelse. I Øjeblikket har han begge Dele i højere Grad, end man tror. Der er næppe Tvivl om, at Hørup i Virkeligheden er den styrende i den radikale Gruppe. Folk tror, at Berg er det, og det tror denne selv, ligesom han ogsaa lægger Navn til, men det er netop Hørups Kunst at dreje Maskineriet saa snildt, at Berg tror, det er ham, der styrer, medens han i Virkeligheden styres. Baade Alliancen med Socialisterne og med Fritænkerne er Bergs egentlige Natur imod, men han føres over i denne Alliance paa en saadan Maade, at han selv tror at gjøre det frivillig. Og efterhaanden som det „europæiske" tager Sving og Fart her hjemme — og det vil det gjøre — vil han ubemærket drives med saa langt, at Broen bag ved kastes af — hvis han da ikke vaagner, inden det er for sent, og kaster Grimen af sig.

Vi ere kun ved Begyndelsen, Hørup, Brandes og slige Folk ere Mænd for at føre videre. Hørup er færdig, Ideerne har han, det er kun den belejlige Tid, han venter paa. Den

„europæiske" Bølge vil helt naa os. Hidtil har kun Skum og Fraade naaet vore Kyster; men Diget, som endnu holder Bølgen ude, vil blive hullet, og her og der vil Gjennembrud finde Sted. Da vil det for Alvor vise sig, hvor fjærnt det danske Demokrati staar fra det „europæiske".

Hørup er som sagt en meget dygtig Mand; han er ikke hyggelig og ikke behagelig som Politiker, men han er paa den anden Side endnu ikke synderlig farlig. Hvad Tiden derimod kan bringe, er ikke let at sige; om det bliver ham eller Andre, der kommer til at føre Slaget, kan ikke vides, men Hørupske Ideer vil blive Slagfeltet.

I det private Liv er Hørup meget afholdt og agtet; han roses som en tro Ven og som en brav og hæderlig Personlighed.

Hans Valgkreds har tidligere været repræsenteret af A. F. Krieger, Gaardmand P. Hansen, Kaptajn, Farver Lind, Grev F. Moltke, Knud Petersen og Gjæstgiver Hansen.

Jagd.

Kaptajn, Amtsforvalter i Kolding. Født den 27. April 1821.

Kaptajn Jagd er en self made Mand, han skylder alene sine Evner, sin Energi og sin praktiske Natur den Stilling, han indtager, og det Navn, han har vundet. Hans Barndom og Ungdom stilede ikke hen mod noget større Maal, og praktisk Skolelærergjerning var vistnok det Ideal, der efterstræbtes. Han fik ogsaa Skolelærereksamen; men hans rastløse Natur, hans tidligt vakte hæderlige Ærgjerrighed aabnede større Vidder for hans ungdommelige Blik. Ingeniørvidenskaben synes at have lokket ham, og hvordan det nu end gik til, saa var han en smuk Dag i England for at uddanne sig, og han havde alt dengang vidst at skaffe sig indflydelsesrige Mænds Støtte og

Anbefaling, hvilket aabnede ham en Adgang til betydelige Mænd i England, som ellers er lukket for Fremmede. Saa kom Tiden for Telegrafanlægene herhjemme, og nu kunde Jagds praktiske Evner finde Anvendelse. Han var med til at grunde og anlægge en stor Del af vore første Telegrafledninger og skal have skilt sig med megen Dygtighed fra dette Hverv.

Omtrent samtidig var imidlertid Krigen 1848 udbrudt, og med den kom Jagd i sit rette Element. Hans varme Fædrelandskjærlighed, hans ubetvingelige Frejdighed, hans Tro paa egne Evner, hans Snarraadighed og praktiske Sans afgav Stof til en fortræffelig Soldat, og det blev Jagd ogsaa. Men den menige Mands Gjerning i Geleddet, ja selv en underordnet Officers Virksomhed indenfor den regulære Armees Rammer tilfredsstillede ikke hans ubundne Natur; han maatte selv have Noget at styre, selv kunne gribe ind i Begivenhederne. Hans Plan var at danne et Frikorps, der vel skulde operere i Forbindelse med og efter Anvisning af den regulære Armee, men dog have en selvstændig Organisation og en særlig Opgave. Han fik et saadant Frikorps dannet af vilde, forvovne Knægte, som kun en Fører med Jagds Mod, ubøjelige Energi og — fysiske Styrke var i Stand til at indgyde Respekt og noget af, hvad der hedder Disciplin.

Med dette Korps rykkede han i Felten og dannede Hærens yderste Forpostkjæde, nærmest paa Livet af Fjenden. Jagds „wilde verwegne Jagt" gjorde fortræffelig Nytte og lagde ved mere end en Lejlighed i en sjælden Grad Mod og Dødsforagt for Dagen. Den geniale Læssøe satte megen Pris paa Korpset og dets kække Fører og var meget tilbøjelig til at bruge det, netop med dets ejendommelige Organisation; men andre Ledere i Hæren saa mindre velvillig paa dette ganske vist meget irregulære Korps og vilde have det indordnet under Hærens stramme Mondur. Mangen smuk Bedrift er udført af denne Afdeling.

Rundtom i Landet spredtes Beretninger om Korpsets eventyrlige Gjerninger, og Jagds Navn nævnedes med Hæder fra Manges Læber. Der var Noget af en Garibaldi i Jagd. Hans dristige Korps savner endnu sin Historieskriver; men havde vi herhjemme en Runeberg, vilde denne utvivlsomt her have

fundet Stof til Sange, her have hentet ildnende Beretninger fra vor „Fänrik Staal".

Den Retning i Armeen, der holdt paa Korpsets Inddragen under den militære Ramme, vandt Overhaand. Jagd kæmpede imod af al Magt, men forgjæves, og selv gik han saa som Premierløjtnant ind i Hæren. Han kæmpede vedblivende med usvækket Mod og Tapperhed, han hentede sig hædrende Saar paa Slesvigs Valpladser, men den egentlige Løftelse var taget fra ham samtidig med Lejligheden til at virke paa egen Haand.

Han gik ud af Krigen med Kaptajns Rang, med Ridderkorset paa Brystet for tapper Daad og med et smukt Navn ude i Folket. Han tog da atter Fredens Syssel op og blev Telegrafbestyrer i Nyborg.

Det var ganske naturligt, at Frihedsluftningen herhjemme maatte paavirke et Gemyt som Jagds. Han havde været i England og der indsuget nogle ideale Frihedsbegreber, og hans første Fremtræden herhjemme som Politiker var i Venstreretning med en stærkt demokratisk Tendents. Allerede den 4. December 1849, altsaa midt under Krigen, stillede han sig til Valg i Svendborg og slog, vistnok alene ved Bønders og Smaaborgeres Hjælp, med 622 Stemmer Seminarielærer Meier, der fik 431. Paa Rigsdagen indtog han en temlig selvstændig Stilling, men dog i udpræget Venstreretning. Saa gik der flere Aar, i hvilke han ikke søgte Valg, men han vedblev dog med Iver at virke for Politikken og øvede navnlig en betydelig Indflydelse ved de lokale Valg.

Han havde imidlertid opgivet Telegrafvæsenet, eller dog ved Siden deraf kastet sig over anden Gjerning. Spudtørringsspørgsmaalet var rejst andetsteds, men havde dog ikke herhjemme med synderlig Styrke gjort sig gjældende; senere blev det jo en hel Mani. Her var noget nyt for Jagd, noget for hans lidt eksperimenterende Natur, og han kastede sig med sædvanlig Kraft og Energi over denne Opgave. Den store Sjørring Sø ved Thisted blev den første af nogen Betydning, der udtørredes herhjemme, og Jagd var Mand baade for at sætte denne store Sag i Scene og gjennemføre den. Her skal han ogsaa have lagt megen Dygtighed for Dagen, men Udtørringsarbejdet betalte sig ikke, i ethvert Fald ikke for Jagd. Han tabte alligevel

ikke Modet, og Planen er nu godt og solidt gjennemfort. Han var derefter i en Række af Aar Ejer og senere Forpagter af en af de ved Udtørringen indvundne Gaarde, men da ogsaa dette Livserhverv brast, gav Staten ham, hvad der var rigtigt og naturligt, atter passende Statsansættelse.

I 1859 stillede Jagd sig igjen til Valg til Folkethinget, denne Gang i Thisted By, og vandt en let Sejr over Skræddermester Kalum. Ved de følgende Valg til Rigsdagens Folketing stillede han sig ikke, men da der i 1864 skulde vælges til Rigsraadets Folketing, mødte Jagd atter og besejrede Etatsraad Benzon-Buchwald, og ved næste Valg til samme Ting det følgende Aar, Kammerraad C. A. Hansen. Ved det andet Valg i 1866 til Rigsdagens Folkething mødte Jagd vel atter, men trak sig dog tilbage paa Valgdagen for Gehejmeetatsraad Klein; men i 1869 var han ikke saa godmodig, og det lykkedes ham da ogsaa at slaa Klein. I 1872 kunde Jagd ikke bestemme sig, om han vilde stille sig eller ikke, og han meldte sig derfor først i den ellevte Time, hvilket havde til Følge, at Redaktor Lund med et ringe Flertal slog ham. Aaret efter tog han Revanche og har siden med stedse stigende Stemmetal holdt Kredsen, hvorfra han vistnok nu vil være meget vanskelig at drive bort.

I Jagds Rigsdagsperiode fra 1859 til 1873 havde han ikke Lejlighed til at gjøre sig særlig bemærket. Hans Standpunkt var noget svingende, han var afvekslende Venstremand, Nationalvenstre, Mellempartimand og Løsgænger. Først da Venstre drev ham over i Højre, fik han et fastere Stade og vandt sit Navn som Politiker. Venstres voldsomme Magtpolitik, der tog Fart i 1872, maatte drive en Mand med Jagds sunde og praktiske Blik over i den stærkeste Modstands Lejr, og han blev en farlig Modstander, ikke saaledes, at han med Overlegenhed knuste Venstre i Debatten, men netop ved hans Fribyttteregenskaber. Han gjorde sine voldsomme irregulære Indhug, han angreb paa Tider og Steder, hvor man mindst havde ventet det, han var snarraadig og hurtig i sine Vendinger, og han gav ved sin forfriskende Frejdighed Tingen sit rette Navn; han løste ofte ved at sige, hvad ingen Anden turde sige, hele Højres bundne Tanke.

Hvem mindes ikke hans forløsende Ord, da han betegnede Venstres konstitutionelle Begreber som noget af „det Stiveste", han havde hørt, og hvem mindes ikke hans uforlignelige Aandsnærværelse, da Venstre lod sin forulykkede Dagsorden i Kjælbernæssagen falde, og Jagd derpaa rolig tog den op og tvang hele Venstre til at stemme mod sin egen Dagsorden? Det var et Stød, Venstre mærkede og huskede ham længe. Men fremfor Alt, hvem mindes ikke hans kostelige Vending, da Formanden engang afbrød ham og mente, at der i hans Ord kunde ligge en Insinuation imod Venstre, og Jagd da under almindelig Latter erklærede, at Formanden tog fejl, der laa ikke en Insinuation i hans Ord, men — en positiv Beskyldning, som han nærmere skulde motivere. Og samtidig bekæmpede han Venstre med stor Dygtighed og Iver paa Valgmøderne. Han var en af de faa Højremænd, der ude i Landet tog Kampen op og kæmpede med Held og Fremgang, thi Jagd kan i en ikke almindelig Grad finde Vej til Øret hos de smaa, og han har en medfødt og i hans Livsgjerning yderligere udviklet Gave til at færdes mellem de jævne Folk og gjøre sig afholdt af dem. I Thisted Amt er navnlig den fattige haardføre Befolkning Jagds Venner, og man siger deroppe, at han kan stille sig i hvilken af Amtets Valgkredse, han lyster, han vil dog blive valgt, navnlig ved Smaafolks Stemmer. Paa Valgmøderne kom ogsaa en vis naturlig Varme og Hjærtelighed, en ikke ringe „Mutterwitz", i Forbindelse med hans Snarraadighed og Snildhed ham tilgode. Han blev da ogsaa grundig hadet af Venstrepolitikerne, ja Uviljen imod ham steg engang saa vidt, at Venstre i tætte Kolonner marcherede ud af Folketingssalen og ind i „Snapstinget" hver Gang Jagd fik Ordet, men det lagde man siden af; ti det voldte for megen Ulejlighed flere Gange daglig at foretage slige Udvandringer, der ikke i mindste Maade syntes at genere den flittige Taler.

Jagd er et godt og et livligt Hoved, og han har i Livets vekslende Forhold lært og set meget, som hans gode Hukommelse med Troskab bevarer. Han taler let og godt om alle mulige Materier — det er hans Fejl. Hans Ordforraad er rigt, og han finder let, hvad han søger, men hans Form er ikke altid mejslet, og hans Djærvhed gjør den undertiden mindre

smagfuld. Hans Stemme er høj og klar og hans Person mandig og tiltalende. I Kampens Tid er Jagd en fortræffelig Kampfælle, men i mere fredelige Tider slaar han mindre godt an, og hans Tale kan da falde bred og trættende. Det, at ville tale med om Alt, er en farlig Egenskab, der har ødelagt mere end en Politikers Anseelse, og dette bliver naturligvis dobbelt farligt, naar det ikke er nye Syn og nye Tanker, men kun gamle og velkjendte Ting, der meddeles. En Tid havde Jagd en højst faretruende Tilbøjelighed til at docere engelsk Historie for Tilhørerne, og hvor interessant Æmnet end i og for sig var, blev det i Længden trættende og trivielt, selv for hans Venner.

Hans lidt urolige Natur gjør ham det i det Hele mere besværligt end Andre at underordne sig en fast Partiorganisation, men hvorom Alting er, har Jagd med Rette vundet sig et politisk Navn, og at han er en virksom og dygtig Politiker, vil Ingen nægte.

Jagd er i Besiddelse af en hæderlig og retskaffen Karakter, og han er meget afholdt. Hans Trofasthed imod Venner, hans varme Kjærlighed til Konge og Fædreland og hans Friskhed og Frejdighed kan ikke Andet end virke meget tiltalende. Han er en Mand, der har gjennemgaaet meget i Livet og været knuget af store Sorger, men hans frejdige Livssyn har ikke forladt ham, saa lidt som hans Energi og Virkelyst. Bærer han end ikke sit Hoved saa rankt som tidligere, er han dog endnu den samme mandige Krigerskikkelse som altid.

Thisted var paa den grundlovgivende Rigsdag repræsenteret af Agent Lützhøft, i 1849 af Vejinspektør Lykke, derefter af den bekjendte H. E. Schack, der først slog Skrædermester Kalum og senere Marineminister Bille, derpaa af Pastor Boesen, Kammerraad Hansen, Pastor Licht og Jagd, Klein og Lund.

Chr. Jensen.

Gaardejer i Vadum pr. Skive Født den 29. Juni 1823.

Chr. Jensen, Repræsentanten for Skive-Kredsen, er en høj, statelig Mand paa henimod Tredserne, vel lidt foroverbøjet og hvidhaaret, men dog kraftig og livlig i sine Bevægelser, saa at han gjør Indtrykket af endnu i mange Aar at kunne agere paa den politiske Slagmark. Han er i det hele en smuk Mand, en tiltalende Bondeskikkelse, men hans regelmæssige Træk bære ikke Vidne om stor Intelligents. Og Trækkene tale vist Sandhed; han er ganske sikkert en Mand med meget jævn Begavelse, men det er af og til lykkedes ham at figurere under saadanne Situationer, at hans Evner for uindviede have taget sig lysere ud end de virkelig ere.

Han har til Tider været en Mand, der troede sig kaldet til at tale med ved alle Lejligheder, men derved er netop hans Begrænsning traadt stærkt frem. Chr. Jensen er vistnok en ganske brav Mand og en ret virksom Mand, men er næppe fri for at være, hvad man paa ravjydsk kalder lidt „slov", eller paa Dansk lidt snu, lidt beregnende, ikke helt ud til at stole paa. Han er beskyldt for ikke altid at tage det ømmeste Hensyn til trufne Aftaler, hvad enten det nu har været politiske Hensyn eller personlige dito, der have bevæget ham til Frafald. Begge Hensyn have nok stor Betydning for ham.

Han taler jævnt henad Landevejen, ikke godt, men heller ikke slet, han har ikke store Tanker, men dem, han har, kan han finde Udtryk for. Nu taler han ikke meget i Rigsdagen, men man kan dog af og til faa ham at høre; hans Taler ere i Reglen korte og uden Realitetsbetydning. I Udvalgene skal han træde mere frem, uden dog heller der at have særegen Betydning. Dog har der været Sager, hvor Chr. Jensen hævdede en Stilling, som skaffede ham Anseelse blandt Venstremænd. Paa Valgmøder skal han ogsaa af og til have kæmpet ret heldig, men han har rigtignok ogsaa til andre Tider lagt en Ubehændighed og Taktløshed for Dagen, der er kommet ham dyrt til at staa. Under en af de heftige Valgkampagner for

nogle Aar siden ødelagde han sig saa fuldstændigt paa et større Valgmøde ved en højst uklog, usympatetisk og taktlos Optræden, at Jagd, der var nærværende, knuste ham og vendte Stemningen saaledes imod ham, at Bønderne til Slutning slet ikke vilde høre ham, og hans Kampfæller fik nok at gjøre med at udslette Indtrykket af hans Optræden.

Chr. Jensen stillede sig første Gang den 14de Juni 1861 imod nuværende Landsthingsmand, Kammerraad Lybye, men tabte Slaget, ihvorvel han naaede tæt op imod Sejrherren. Ved næste Omgang i 1864 tog han Revanche og slog Lybye med 15 Stemmers Overvægt. Han holdt sig derefter uden synderlig Modstand ved 3 følgende Valg, men i 1872 lykkedes det Lybye atter at tilbageerobre Kredsen, og han holdt den ogsaa ved Valget i Aaret 1873, endog med stor Overvægt. Saa kom Valget den 25de April 1876, og nu bukkede Lybye atter under, og ved Valget den 3. Januar 1879 blev Jensen atter Sejrherre; men en i Kredsen helt ukjendt Modkandidat, Redaktør J. J. Christensen, rykkede dog saa betænkelig ind paa Livet af ham, at hans Stilling i Kredsen paa ingen Maade kan betragtes som sikker, skjøndt han rigtignok ved de to sidste Valg med stigende Stemmetal slog Proprietær Brinck-Seidelin. Det er vistnok i rigtig Erkjendelse heraf, at Venstremændene fornylig opstillede ham til Landsthingsmand, skjøndt hans Valg da var uigjennemførligt. Meningen er sagtens den, at Jensen ved næste ordinære Landsthingsvalg skal have den Plads, Venstre kan besætte. Man maa jo i Tide være betænkt paa at sørge for sine Trofaste. Ja, „trofast“, kan Chr. Jensen nu egentlig kaldes det? Vel blev han et ivrigt Medlem af „det forenede Venstre“, og vel hører han endnu Venstre til, men at Partiet ikke altid har regnet ham mellem de Trofaste, fremgaar tydeligt nok af følgende just ikke smigrende Skildring, en Venstremand i 1869 gav af Chr. Jensen:

„Chr. Jensen (Gaardejer, valgt i Skive) er høj og klejnt bygget; har et graasprængt Haar og Kindskjæg, et langagtigt Ansigt og Øjne, der vel kunne være venlige, men som tillige fortælle, at Ordet ikke stedse er Udtrykket for Tanken, og at deres Ejer ikke er den Mand, til hvem man tør have fuld Fortrøstning. Jensen er ikke noget frem-

trædende Medlem, taler sjælden, men bedømt fra det af ham indtagne Standpunkt ikke uheldigt; Stemmen er høj, noget sødladende og Foredraget kort. Partistillingen er „Højre Centrum", hvis vaklende politiske Standpunkt er et Udtryk for den her skildrede Folkethingsmands Optræden."

Se dette tyder just ikke paa nogen varm Partibegejstring, men nu er Jensen dog vist næppe længere tvivlsom. Hvorledes imidlertid hans Stilling end er som Partimand, saa vil det næppe blive modsagt, at han som Politiker i Almindelighed maa være glad, hvis han kan naa Betegnelsen „brugelig". Der udover kommer han i al Fald ikke.

Skivekredsen har foruden af Jensen og Lybye været repræsenteret af den i sin Tid bekjendte Berthel Norgaard, der afvekslende har kæmpet med Rektor Olsen fra Viborg, Stiftamtmand Bretton, Major J. Harbou og Søren Lybye, samt af Proprietærerne Knudsen og Brinck-Seidelin.

N. P. Jensen.

Oberstløjtnant i Nyborg. Født den 26. Oktober 1830.

Oberstløjtnant N. P. Jensen er en Mand, der skylder sin egen Virksomhed den smukke Stilling, han indtager i Samfundet. Lykken har ikke krystet ham i Favn, men et dygtigt og ihærdigt Arbejde har gjort ham til den Mand, han er. Hans ualmindelige Evner have været baarne frem af en staalsat Vilje, der har givet dem en sjælden frodig Udvikling.

Det Pund, der var givet Jensen at aagre med, var et lyst Hoved, et fyrigt Temperament og en varm Følelse, og det har han benyttet baade smukt og godt.

Det mærkelige Aar 1848 greb ogsaa ind i Jensens Livsskjæbne og førte ham ind paa en Bane, vidt forskjellig fra den, han var bestemt til at gaa. Han sad den Gang lænket til en Kontorstol i Helsingør; men hvorvel han af Naturen var flittig anlagt, saa han vel nok passede sine Ting upaaklagelig, har dog hans livlige og friske Gemyt næppe følt sig tilfreds dermed. Men da kom det saa forunderlig vækkende Pust, der gik over

Danmark. Kristian den Ottende døde, Frihedsbannerne tændtes, Oprøret slog ud i Lue. Da bankede enhver dansk Mands Hjerte, da blussede Ynglingens Kind af Varme for Fædrelandet og da ilede Ungdommen til Fanerne for at værne det betrængte Fædreland.

Jensen var blandt dem, der bleve grebne af Begejstringens flammende Kraft, og han flygtede ikkun 17 Aar gammel fra den slidte Kontorstol for at stille sin Arm, sit Hjærte og sit Blod til Danmarks Værn. Han havde de ydre Betingelser for at blive Soldat; Fædrelandet havde Brug for alle sine Sønner, og selv en velvoksen Dreng var velkommen i Geleddet. Naar man kjender den Fyrighed og Ild, der kan gløde i den halvtredsindstyveaarige Oberstløjtnants Bryst, vil man kunne fatte den Begejstring, hvormed den 17-aarige Frivillige tog Musketten paa Nakken. Om nogen lang og omhyggelig Uddannelse var der ikke Tale; allerede ved Bau var Jensen med og modtog som en modig Soldat Ilddaaben. Ogsaa i det for os saa hæderlige Slag ved Slesvig var Jensen en frejdig og uforfærdet Deltager, men saa blev pludselig hans Krigerbane for en kort Tid afbrudt, idet han i en Fægtning blev taget tilfange, og han maatte nu tilbringe nogle Maaneder i tysk Fangenskab.

Under Vaabenstilstanden, der sluttede Kampene i det Aar, blev han udløst af Fangenskabet og kom til Kjøbenhavn, hvor han, efter at have gjennemgaaet en Skole, blev udnævnt til Sekondløjtnant og ansat ved 2det Jægerkorps, og i denne Egenskab deltog han i Danmarks stolte Hædersdag ved Fredericia den 6te Juli 1849. Han var kun 18 Aar gammel, men var opfyldt af Begejstring og Mod. Imod den berygtede Igumskanse var hans Afdeling dirigeret, og 2det Jægerkorps fornægtede ikke sit Ry. Da Skansen stormedes, saas en slank Skikkelse som første Mand paa Brystværnet, med Sablen vinkende sine Folk fremad. Det var Jensen, og han kastede sig ned i Skansen, overmandede den sidste Mand af de flygtende Fjender, samtidig med at hans tapre Folk trængte ind Skansen. Det var en smuk Bedrift af den unge Løjtnant, og han blev da ogsaa nævnt med Hæder i Rapporten.

Saa fik vi atter en lang Vaabenstilstand og derpaa Felttoget i 1850. Jensen var med i Hædersslaget ved Isted og

efter en smuk og ærefuld Kamp ved Helligbæk blev han saaret den 24de Juli. Ogsaa fra denne Kamp fremhævedes Jensen.

Nu kom den lykkelige Fredsperiode indtil 1864. Jensen benyttede Fredens Dage til et indgaaende og alvorligt Studium af Krigsvidenskaben, og hans Indsigt og Kundskaber skaffede ham en fleraarig Ansættelse ved Generalstaben, hvor navnlig Krigsarkiverne blev Gjenstand for hans Omhu og af ham lagdes tilrette for senere Historieskrivere.

Da Krigen udbrod i 1864 rykkede Jensen i Felten som Kompagnikommandør ved 8de Regiment. Han deltog ogsaa med megen Hæder i dette Felttog og udmærkede sig navnlig den 17de Marts, da ottende Regiment gjorde sit smukke Angreb og kæmpede saa bravt. Jensen var meget stærkt i Ilden, og hans Kompagni var det sidste, der afbrød Kampen, men det samme Mod og den samme Koldblodighed, han havde vist i den første slesvigske Krig, lagde han ogsaa her for Dagen, og atter nævnedes han med Hæder.

Da Krigen var endt, fulgte han sin Bataillon til Viborg og laa i flere Aar i Garnison der, anset som en særdeles dygtig Kompagnichef og som en ualmindelig flittig og ivrig Militær. Han blev derefter atter overſat til Generalstaben, hvor han sikkert har gjort god Nytte, og hvor han rimeligvis havde staaet lige til sin Udnævnelse til Oberstløjtnant, hvis ikke et politisk Sammenstød med Krigsminister Kauffmann havde ført Forsættelsen til en Infanteribataillon med sig som Straf.

Jensen har ogsaa leveret meget fortjenstfulde Arbejder i militær og krigshistorisk Retning, og han har flere Gange vundet udsatte Præmier for militære Afhandlinger.

Paa sin militære Bane har Jensen sikkert ikke havt faa Misundere, og hans Person har maaske stødt ikke faa tilbage fra ham, men det maa Enhver retfærdigvis indrømme, at han er en fortræffelig Soldat, en dygtig og en modig Mand med en ualmindelig varm Fædrelandskjærlighed.

Da Danmarks Forsvarssag omsider begyndte at vækkes tillive af den Døs, den sidste ulykkelige Krig havde fremkaldt, trængte Ønsket om at faa Militære ind i Rigsdagen frem i mange Valgkredse, og det var ganske naturligt, at Blikket ogsaa maatte fæstes paa Jensen, der jo ikke blot var bekjendt som en

dygtig, en intelligent og videnskabelig dannet Officer, men ogsaa som en Mand med ualmindelige Evner og i Besiddelse af en sjælden Veltalenhed, der kunde udarte til en forbavsende Ordflom, som altid beundredes, men just ikke altid fik den smagfuldeste Betegnelse.

Da Folkethinget opløstes i 1873 paa Finantsloven, og Højre satte en dygtig Valgagitation i Scene og stillede Kandidater op i de allerfleste Valgkredse, blev Jensen opfordret til at stille sig paa Møen mod Bojsen, og uagtet der ikke var den fjærneste Mulighed for at slaa denne, optog Jensen beredvillig den haabløse Kamp og førte en smuk og af Modstanderne anerkjendt Valgkampagne. Nu var hans Navn fremme, og det var let at forudse, at den Tid itke kunde være fjærn, da han sad paa Thinge.

Randers mistede ved Dødsfald sin mangeaarige Folkethingsmand, den ansete og af Alle højagtede Grosserer Julius Rée, en ædel Jøde med varm Kjærlighed til det Land, der havde fostret ham.

Efterat man havde gjort nogle forgjæves Henvendelser, blev Jensens Navn nævnt og slog straks ned. Forsvarssagen stod jo paa Dagsordenen; det var jo naturligt at vælge en dygtig Officer, og Jensen anerkjendtes af alle som en saadan. Han modtog Opfordringen, stillede sig og sejrede. Hverken ved Valgene i 1876, 1879 eller i Maj 1881 havde han nogen Modkandidat. Den 26. Juli 1881 opstilledes en Bankdirektør Busse imod Jensen, men blev slaaet med 1001 Stemmer imod 699.

Det var ganske naturligt, at Jensen i Begyndelsen nærmest kastede sig over militære Spørgsmaal og lod den almindelige Politik gaa sin egen Gang. Han var vel Højremand og stemte sammen med sit Parti, men aktivt greb han ikke ind i Begivenhederne. Berørtes derimod Ting, der vedkom Forsvarssagen, saa mødte Jensen altid frem, og han gjorde det med Kraft paa sin ejendommelige ildfulde Maade. Han har leveret fortræffelige Indlæg i Forsvarssagen han har talt med en Varme og udfoldet en Veltalenhed, der mer end een Gang har revet Forsamlingen og Tilhørerne med sig, og han har i Debatten knust den usagkyndige Vigtigmager, der troede sig kaldet til at udtale en uforgribelig Mening om Ting, han ikke forstod sig paa. Hvem mindes ikke, hvorledes Berg blev ødelagt, da han vovede

sig ind paa den franske Krigsførelse i 1870 og fra den vilde drage gunstige Slutninger til Fordel for Folkevæbningstanken? Kommer man ind paa Jensens særlige Felt, skal man tage sig vel ivare, thi saa kan han slaa, saa det svider. Endnu hver Gang militære Spørgsmaal staa paa Dagsordenen, kan man være vis paa, at Jensen vil tale med, og han gjør det altid paa en Maade, der ikke lader Nogen tvivle om hans varme Fædrelandskjærlighed og om hans Kjærlighed til Hæren, og han har ogsaa paa sin Krigerbane hævdet sig en Ret til at tale med, som man bør respektere.

Efterhaanden som han fik Indblik i Forholdene paa Rigsdagen, begyndte den almindelige Politik ogsaa at interessere ham, medens dog stadig Forsvarsvæsenet vedblev at være hans egentlige Felt, men ogsaa fra det kan der jo manøvreres politisk. Her kom Jensen nu og da til at indtage en Position, som ikke tiltalte Alle. Jensen er en noget urolig Karakter, kritisk anlagt og med en ubetvingelig Lyst til at kritisere. Han er født Oppositionsmand, og det er en mærkelig Skjæbnens Tilskikkelse, der har ført ham over i Højres Lejr. Jensen er derfor meget sjælden fuldt ud tilfreds med noget, og da jo virkelig ogsaa alt lader sig kritisere, mangler han ikke Stof, og han kritiserer af Hjærtens Lyst. Hertil kommer hans overordentlige Lethed ved at tale og hans Evne til i Disputerne at udsende en Ordflom, der lammer Modstanderen og næsten altid sikrer Jensen en tilsyneladende Sejr. Disse Egenskaber ere saa meget farligere Gaver for Jensen, som han er varm og let fængelig, og i Øjeblikket selv rives med og sætter sin hele Person ind paa Sagen. Derved kan han drives for vidt og er dreven for vidt. Den beherskede Ro, den kolde, kloge Fornuft, der kunde regutere de ovennævnte Egenskaber, savner han, og derved har han af og til bragt Stemning imod sig.

Ved Valget i 1879 blev der da ogsaa fra højre Side gjort nogle, vist mindre vel betænkte, Stod mod Jensen; de virkede heldigvis ikke, og det tør nok siges, at man bagefter har været tilfreds derover. Jensen er en af de Rigsdagsmænd, man bør være glad ved, og han vil navnlig i Kampens Stund aldrig svigte sin Plads. Han medbringer saa mange Betingelser for

at kunne gjøre Nytte paa Rigsdagen, navnlig i alle militære Spørgsmaal, at man nødig bør savne ham der.

Mange mene, at Jensen er et Krigsministeræmne, og der er heller ingen Tvivl om, at han besidder mange af de Egenskaber, en saadan Stilling kræver; men paa den anden Side mangler han den rolige og beherskede Overlegenhed, der helst burde findes paa denne Plads.

Det er allerede fremhævet, at Jensen er meget veltalende, han har klare Tanker og en sjælden Lethed ved at finde smukke Udtryk for dem. Hans Stemme er klar og smuk, og hans hele Façon at tale paa vækkende. Kun henfalder han ofte til en heftig og irriteret Tone, der vel kan være forklarlig, og som i alle Tilfælde bærer Vidne om indre Varme, men som dog ikke altid er heldig eller klog. Jensen er en fortrinlig Foredragsholder, og der er ingen Tvivl om, at hans livfulde Maade at tale paa særlig gjør Nytte paa de Møder i Forsvarssagen, han med sædvanlig Beredvillighed afholder.

Jensen er en ypperlig Militær, han er i Hovedtrækkene en meget dygtig og paalidelig Politiker, og han er som Privatmand en sand Hædersmand, en fortrinlig Kammerat, altid hjælpsom, altid tjenstvillig, altid med Hjærtet paa rette Sted — i faa Ord en Mand, der i fuldt Maal fortjener sine Medborgeres Agtelse, den han da ogsaa i høj Grad nyder. Han er paa sin Plads baade i Armeens Rækker og blandt Folkets kaarne Mænd.

Randerskredsen har tidligere været repræsenteret af Overlærer Linnemann, Herredsfoged Ammitzbøll, Provst J. Valentin, nuværende Konsejlspræsident Estrup, Justitsraad Klee og fornævnte Grossjerer Julius Rée.

Ingerslev.

Godsejer til Marselisborg ved Aarhus. Født den 3. Maj 1831.

Godsejer Ingerslev til Marselisborg ved Aarhus har allerede i mange Aar spillet en betydelig Rolle i Jylland. Hans

uafhængige Stilling, hans Arbejdsdygtighed og Arbejdslyst gjorde ham til et efterspurgt Medlem af kommunale Raad, af Foreninger, Aktieselskaber, Pengeinstituter o. s. v. Godsejeren fra Marselisborg har allerede forlængst vundet sig et smukt Navn som et fremtrædende og dygtigt Amtsraads- og Sogneraadsmedlem, han har været en ledende Mand i Landboforeningen og i Brandforsikringsforeningen for Landejendomme, han har været Medlem af Jernbanekomiteer, i Bestyrelsen for Dampskibsselskaber, Direktør for Sparekasser, Repræsentant i Banker og endnu meget mere. De allerfleste Hverv have været brødløse, men med lige Iver Omsigt og Dygtighed har han taget sig af dem. Ved Siden deraf drev han en stor Land- og Skovbedrift; han gjorde Marselisborg til en Mønstergaard og erhvervede sig med Rette Navn af en fremragende Landmand. Naar hertil kommer, at man samtidig med at skatte hans Flid og Evner ydede ham en udelt Agtelse og Sympati, saa vil man kunne forstaa, at Ingerslevs Navn ovre i Jylland har en god Klang, og at det kun beroede paa ham selv, om han ogsaa vilde repræsentere en af Provindsens Kredse paa Rigsdagen.

Ingerslevs Fader, den afholdte og ansete Godsejer, Justitsraad C. Ingerslev, tog ogsaa Del i det politiske Liv, baade som Stænderdeputeret, som Folkethingsmand og som Landsthingsmand, men Sønnen syntes i lang Tid utilbøjelig til at træde i Faderens politiske Fodspor, thi uagtet der lød Kaldelser til ham, vægrede han sig længe ved at stille sig til Rigsdagen.

Efterhaanden som Skolelærer L. Bjørnbak i Viby fik Magt og Indflydelse i Aarhus Amt, vendte de mere besindige Blikket henimod den ansete og agtede Ingerslev, ligesom om man fra ham ventede en Dæmning mod den stigende Agitation. Men Ingerslev forholdt sig rolig og lod Bevægelsen gaa sin Gang.

Men da Opløsningen kom i 1873 og Aarhuskredsens tidligere Repræsentant, Konsul Mørk, paa Grund af forandret Livsstilling ikke længere kunde modtage Valg, vendte alle Kredsens Højremænd Øjet mod Marselisborg, og Alle vare enige om, at Højres Bevarelse af Kredsen vilde for en stor Del bero paa, om Ingerslev vilde stille sig. Da efterkom Ingerslev den til ham stillede Opfordring. Hans Modkandidat var ingen ringere

Mand end Bjørnbak selv, og dermed var det givet, at Valgkampen vilde blive baade haard og bitter. Ingerslev tog imidlertid rolig og besindig Kampen op og overlod den buldrende Del af Agitationen til sin Modkandidat.

Bjørnbak kjørte da op med sit groveste Skyts og understøttedes tildels af nogle uklare og kortsynede Grundtvigianere. Udfaldet imødesaas med megen Frygt og Spænding, og det var umuligt at sige, til hvilken Side Sejren vilde hælde. Bjørnbak synes at have været vis paa at sejre, og man vil endog vide, at der var givet Ordre til at holde et Fakkeltog og lignende Glædesdemonstrationer, der skulde modtage den hjemvendende Vibysejrherre, i Beredskab. Ved Kaaringen valgtes Bjørnbak, og under den skriftlige Afstemning skal Bevægelsen have været overordentlig. Fra Højres Side blev der udfoldet den mest levende Virksomhed for at kalde Byens Borgere til Stemmelisterne, og navnlig skal en enkelt velkjendt Mand derovre ved denne som ved andre Lejligheder have lagt en forbavsende Energi for Dagen. Endelig var man færdig, og da i Mørkningen Udfaldet proklameredes og viste 1475 Stemmer for Ingerslev og 1416 for Bjørnbak, jublede Højre, medens Venstre harmfuld, forbitret og synlig skuffet modtog Efterretningen. Et Øjeblik saa det ud til, at Lidenskaberne skulde slaa ud i stygge Demonstrationer og hist og her hændte det vel ogsaa, men den rolige og besindige jydske Natur sejrede, og Valgdagen endte uden videre Ulemper.

Ingerslev kom ind paa Rigsdagen i en højst bevæget politisk Periode. Venstre søgte af al Magt at sætte sin Kraftpolitik igjennem og bekæmpedes med lige Heftighed af et meget stærkt Højremindretal i Folkethinget, af Landsthinget og af Regeringen. Resultatet er bekjendt nok. Ingerslev sluttede sig trofast til Folkethingets Højre, og hans Stilling var saa sikker og forud givet, at Ingen i denne Henseende kunde nære nogen Tvivl. Men nogen fremtrædende Rolle kom han ikke til at spille, og mangen Jyde har maaske undret sig over, at Ingerslev, der jo var en lokal Matador, paa Rigsdagen forsvandt i Mængden. Dette var imidlertid ganske naturligt; ogsaa Rigsdagsgjerningen kræver sin Skole, baade for at blive fortrolig med Sagerne, med Forretningsorden og Sædvaner og ikke mindst for at gjøre sig per-

sonlig gjældende. Selv en Mand med Ingerslevs Betingelser maatte det koste Tid og Arbejde at avancere op. Han udviklede imidlertid megen Flid, lagde praktisk Dygtighed for Dagen og fik efterhaanden Plads i vigtige Udvalg.

Saa kom Opløsningen paa Forsvarssagen, og paa den for Højre saa uheldige 25de April 1876 skete det overraskende, at en højst ubetydelig og udenfor den nærmeste Egn ganske ukjendt Gaardmand Hansen slog Ingerslev med 1644 Stemmer mod 1556. Dette vakte Beklagelse og Forbavselse allevegne, men det vakte tillige i selve Aarhus en dirrende Harme, der gav sig Udtryk i store Kraftanstrængelser for at aftvætte Nederlaget. Man skabte en Organisation derovre, der kan staa som et Mønster, og der blev ikke snakket, men arbejdet.

Da Valgdagen den 3dje 1879 oprandt, gik Aarhus til den med Forvisningen om Sejr, og denne Forvisning stod sin Prøve endog langt ud over Forventning. Med 2119 Stemmer mod 1505 bar Aarhuskredsen atter Ingerslev ind paa Rigsdagen, og gav ham det næststørste Stemmetal, der indtil da var givet nogen Rigsdagsmand her hjemme. Ved Valget den 24. Maj 1881 sejrede Ingerslev vel atter med 2025 St., men Skoleforstander V. Bjørnbak naaede 1882, og den 26. Juli blev Stemmeforskjellen endog kun 9 Stemmer.

Da Ingerslev atter tog Sæde i Folkethinget, mødte han som en udlært Mand, der kunde tage sin Del af Arbejdet. Højrepartiet skaffede sig omsider den Organisation, det saa længe havde trængt til, og Ingerslev kom ind i Partiets Bestyrelse. Her kom han paa sin Plads, og her har han gjort megen Nytte. Hans praktiske Sans og hans Arbejdsomhed er kommet Partiet meget tilgode. Han, Dinesen og Bille besørgede de løbende Forretninger, og havde altsaa det daglige Slid; nu, da Bille er borte, besørge de to tilbageblevne det tidt utaknemmelige og møjsommelige Arbejde med Utrættelighed og Dygtighed.

Ingerslev er en dygtig Rigsdagsmand, derom tvivler Ingen. Han er flittig, sætter sig godt ind i Sagerne, og hans gode Hoved og praktiske Anlæg leder ham til en rigtig Dom. Han er en trofast og varm Tilhænger af Ministeriet Estrup.

Da Scavenius traadte ind i Ministeriet, blev Ingerslev en selvskreven Leder af en af de forenede Højregrupper, og der-

ved er der givet ham en forholdsvis betydningsfuld Stilling, men om han fuldt ud vil kunne magte denne, anses dog for tvivlsomt. Paa den anden Side er der ingen Tvivl om, at han ikke vil gjøre Skade, og hans praktiske Instinkt vil i de fleste Tilfælde lede ham paa det rette Spor.

Ingerslev taler godt og let og han taler gjerne. Han kan være behændig i Debatten, og han kan ramme Kjærnen i en Sag, men han har en selvbehagelig Maade at tale paa og en lidt kjedelig og monoton Form, der tidt svækker Virkningen af et ellers godt Foredrag. Navnlig paa det landøkonomiske Omraade har han leveret ypperlige Bidrag til Debatten.

Ligesom han i sin personlige Optræden er jævn og bramfri, saaledes er han det som Taler. Det rumlende, den patetiske Fraseflom er ham fremmed. Han taler lige ud af Landevejen, uden Flugt og Varme. Han er baade i og udenfor Rigsdagen en Mand man kan stole paa, en Mand, der gjør en dygtig Gjerning med en god Vilje.

Aarhuskredsen har tidligere været repræsenteret af Kancelliraad Otterstrøm, Hother Hage, Justitsraad Ingerslev, Overretsprokurator J. E. Damkier, Kommandør v. Dockum, Justitsraad, Borgermester Hertz, Konsul Mork og Gaardejer Hansen.

Juel.

Etatsraad, Overretsprokurator i Kjøbenhavn. Født den 7. Novbr. 1828.

Etatsraad Juel er Folkethingsmand for Nørresundby, hvor han valgtes i 1876. Han er født paa Bornholm, men omplantedes tidlig paa vestjydsk Grund og blev i 1847 en flink Student fra Ribe Skole. Han kom altsaa som ganske ungt Menneske til Kjøbenhavn, netop som Livet begyndte at pulsere stærkt der. Den unge Students Gemyt var ikke uimodtageligt for de stærke Indtryk af Fædrelandskjærlighed og Friheds-

begejstring, der overalt slog ham imøde. Da det hed: „Til Vaaben, Sønner, Landet har ej længer Fred", greb ogsaa han Musketten og stillede sig frivillig i Fædrelandsforsvarernes Række. Han gjorde Felttoget i 1848 med og deltog i flere af Batallierne.

Saa vendte han atter tilbage til sin Bog, kastede sig over det juridiske Studium og tog i 1857 Attestats med bedste Karakter; senere tog han ogsaa den slesvigske juridiske Eksamen. Han var derefter i nogle Aar i det slesvigske Ministerium, var en Tid konstitueret Herredsfoged i Slesvig og blev endelig Assessor i den slesvigske Overret, den saa kaldte Apellationsret.

I denne Stilling betraadte han første Gang den politiske Bane, idet han ved et Suppleringsvalg den 24de September 1863 valgtes til Medlem af Rigsraadets Landsthing. Saa kom den ulykkelige Krig, og Juel maatte følge de andre slesvigske Embedsmands Eksempel og drage til Danmark, fortrængt af en brutal Fjendemagt fra Embede og Virksomhed.

Juel deltog med Iver i de vigtige Rigsraadsforhandlinger, og skjøndt man allerede den Gang ikke ret vidste, hvor han stod, regnedes han dog nærmest til dem, der nu kaldes Højremænd. Som saadan stillede han sig da ogsaa til Rigsdagens Folkething den 7de Juni 1865 i Nakskov, hvor han med 883 Stemmer mod 207 slog Venstremanden, Gaardejer P. Skytte af Havnsø. Juel blev kun et Aar i Folkethinget, saa trak han sig tilbage. Hans Pension som forhenværende slesvigsk Embedsmand var for ringe til at leve af; han maatte bruge sin Tid og sine Evner for at betrygge Eksistensen, og han nedsatte sig da som Overretsprokurator i Hovedstaden. Han skal en Tid have havt godt at bestille og lovende Udsigter til at slaa sig i Vejret, men saa gjorde han et Kup, der i sin Tid vakte almindelig Opmærksomhed, og som bragte ham til at lægge mindre Vægt paa sin Sagførerpraksis.

Han og Kaptajn Nyholm gjorde den bekjendte Jærnbaneforretning med Etatsraad Tietgen om Kallundborgbanen, hvorved de paa et Bræt tjente en Formue, der for hver kan jættes lige med den højste Gevinst i Klasselotteriet. Denne Sag vakte i hine Dage overordentlig Opsigt herhjemme og var Gjenstand for en haard og skaanselsløs Kritik. Nu vilde man næppe

dømme saa strængt; det var en dristig og meget vellykket Forretning, der bar Vidne om Mod, Dygtighed og Snildhed, men at den skulde være mindre honnet, er en ubevist Paastand, som vist nærmest skyldtes den efter vore Forhold usædvanlig store Indsats og Gevinst. Juel kjøbte sig en Ejendom lige udenfor Kjøbenhavn, og plejede nu sine forskjelligartede Interesser uden længere at lægge Kraft paa sin Sagførerforretning.

Den store Gevinst paaførte Juel „Guldfeberen", denne farlige Sygdom, der er saa ødelæggende for mangen Eksistens. Han vilde hurtig være rig, og kastede sig ind i nye og dristige Foretagender af uberegneligt Omfang. Heldet fulgte ham ikke mere, og da Professor Frederiksen gik fallit, var Juel saa stærkt engageret i den fortvivlede Misère, at det saa ud som ganske umuligt for ham at frelse sig fra total Ruin. Under denne næsten haabløse Situation tabte han hverken Modet eller Hovedet. Han lagde en usædvanlig Sejghed, Opfindsomhed og Energi for Dagen for at holde det truende Sværd fra at falde, og omsider kronedes hans modige Anstrængelser med et lovende Udfald. Eksistensfaren er nu vist ovre, og Juel er atter begyndt sin Sagførergjerning med Kraft og nok ogsaa med lidt Vind i Sejlene.

Ogsaa under sine private Kalamiteter bevarede Juel sin Interesse for det politiske Liv, og han, der nu var sprunget helt over i Venstre, udsendte i Midten af Halvfjerdserne en meget velskreven, politisk Piece, hvori han fra et Venstrestandpunkt belyste Kronens og Rigsdagens indbyrdes Stilling. Den 25. April 1876 stillede han sig til Valg i Nørresundby paa et Venstreprogram, og opnaaede over 900 St., medens Højres Kandidat kun fik 346. Ogsaa ved de sidste Valg sejrede han med et overvældende Stemmetal. Juel blev ved sin Gjenindtræden paa Rigsdagen Medlem af „det forenede Venstre", der efter Splittelsen i 1875 atter havde samlet sig, og han skal navnlig en Tid have fungeret som juridisk Raadgiver. Man vil vide, at han bestemt fraraadede den ene af de bekjendte Rigsretssager, og han, der nok var opfordret til at være offentlig Anklager i Sagerne, vægrede sig derved, fordi man imod hans Raad besluttede sig til begge Sagers Anlæg, tildels dog

ogsaa paa Grund af den økonomiske Katastrofe, der hver Dag nærmede sig.

Det var mærkeligt, at den kloge og beregnende Juel lod sig lede med ind paa de Uklogskaber, „det forenede Venstre“ i hine Dage begik. Han gik med, tilsyneladende kritikløst, og han figurerede endogsaa af og til i Spidsen ved enkelte af Manøvrerne. Da Venstre lavede sit Nummer om Udenrigspolitiken, hvor baade Højre og Regeringen holdt sig borte fra Folkethingssalen, holdt saaledes Juel fra Halls Plads — et Tilfælde eller en Tanke? — med megen Patos en storpolitisk Tale, hvis Virkning dog ikke svarede til Forventningerne.

Den Gang den politiske Katastrofe nærmede sig, trak Juel sig mere og mere tilbage fra den fremskudte Stilling, han en Tid havde indtaget. I Venstres indre Partimøder skal han alvorlig have advaret imod en for dristig Fremtrængen og raadet til Maadehold og Forsigtighed, og i Rigsdagssalen fik hans Optræden en synlig afdæmpet og modereret Form. Han var ganske bestemt imod en stærk Aktion.

Det ligger i det Hele taget i Juels Natur; han ynder ikke de stærke Midler, men foretrækker altid en lempelig og urban Form. Han er utvivlsomt en virkelig moderat Mand, for hvem alle yderliggaaende Standpunkter ere en Ubehagelighed og en Unødvendighed. Hans Nerver ere ikke tilstrækkelig staalsatte til at taale Kampens Bulder; han indtager langt hellere en Mæglerstilling og søger at forsone de stridende Parter, og det gjør han ikke blot, fordi det er hans Natur til, men ogsaa fordi han anser det for klogest og for at være det, der i Længden sikrer den største Indflydelse. Der skulde sikkert en delirøs Ophidselse eller Selvopholdelsens hele Fortvivlelse til at bringe ham til at kaste sig mod fældede Bajonetter eller til selv at kløve Modstanderens Pandebrask.

Juel er født Mellempartist, og havde han været i Rigsdagen i Mellempartiets gyldne Periode, vil Trekloveret Frederiksen, Gad og Nyholm have fundet deres fjerde Blad, og det er jo det, der skal give Lykke.

Under Provisoriet søgte Juel nærmest at dæmpe Lidenskaberne, og han tog ingen Del i de voldsomme Manifestationer. Tværtimod vare hans Udtalelser i hine Dage til Vælgerne af

en absolut beroligende Art. Paa Novemberpolitikken øvede han vel ikke nogen direkte Indvirkning, men ogsaa her var han blandt de ivrigste til at anbefale de Skridt, der atter kunde lede os ind i normale Tilstande.

Da det vestindiske Kampsporgsmaal dukkede op, indtog han atter en modererende Holdning, og under den derpaa følgende Valgkamp udtalte han sig paa en Maade, der maatte vinde Højres Tilslutning. Hvor meget der har været Overbevisning i denne Taktik og hvor meget Beregning, faar at staa hen.

Nu staar Juel udenfor de organiserede Partier, snarest som en moderat Fløj af de Moderate. Han, Winther og nogle nye Medlemmer danne nu en egen Gruppe, der ved Udvalgs Nedsættelse hverver Stemmer hist og her, men iøvrigt fører en lykkelig og uafhængig Løsgjængertilværelse uden alle strammende eller hindrende Baand.

Juel er et meget godt Hoved, klog, snild og beregnende; der er Noget af en Diplomat i ham, og han kan manøvrere godt paa sit Felt; men hans Syn har en mærkelig begrænset Vidde, og han ser paafaldende jævnt og smaat paa Tingene. Intet genialt Syn løfter ham op i højere Sfærer, ingen Fantasi giver hans Tanke Flugt, alt er landevejsagtigt, grufet og harpet. Man skulde synes, at sligt maatte falde i den jævne Folkeligheds Smag, og at en Mand med Juels Evner, Dannelse og Kundskaber maatte være en virkelig Gevinst for det folkelige Parti. Det er dog langtfra Tilfældet. Juel nyder ikke stor Anseelse i Venstre og har vistnok et Minimum af Betydning. Man har ikke tilstrækkelig personlig Tillid til Manden; man er aldrig rigtig sikker paa, hvor man har ham. Han er selv de fiffige Jyder for snild, og dette i Forbindelse med hans altid smilende og insinuante Optræden og hans vidtdrevne Høflighed, giver hans offentlige Personlighed et Skær af Uvederhæftighed, som muligvis er højst uretfærdigt, men som skader ham meget.

Juel taler gjerne og taler let og godt. Han er en ret kundskabsrig og belæst Mand, og han væver gjerne historiske Billeder ind i sine Foredrag. Han ynder ogsaa at gjøre Forsøg i det vittige, Forsøg, der vel af og til have været heldige, men som rigtignok ogsaa til andre Tider have været mislykkede i en pinlig Grad. Juel har ved flere Lejligheder talt virkelig godt

og gjort klare og forstandige Betragtninger gjældende, og han har oftere vist sig som en behændig Polemiker. Hvad der skader ham som Taler er hans sødladne Tone og det stereotype Smil, der spiller om hans Læber, selv naar han afleverer en giftig Pil. Ogsaa her kommer man til at føle Savnet af „Fidoss“.

Juel er i Omgang en behagelig og elskværdig Mand, altid venlig og høflig, altid hensynsfuld og tolerant, han er fremdeles en varm Patriot og sit Fødeland oprigtig hengiven. Den Kjærlighed og Offerberedvillighed han i sin Ungdom lagde for Dagen, den er han sikkert rede med endnu. Han er en Ven af Danmarks Forsvar og en Tilhænger af Befæstningstanken, men han vil ikke for nogen Pris have Kjøbenhavn befæstet. Her mødes hans indsnævrede Syn med hans noget materialistiske Anlæg. Vi skulle befæste, men samtidig skal Kjøbenhavn være en blomstrende Handelsplads af europæisk Betydning, en Frihavn osv. osv. Meningen er sikkert god, om man end ikke kan godkjende den Blanding her fremkommer af Idealisme og Realisme.

Man har sagt, at Juel en Tid gik omkring med Diplomat-Aspirationer. Der kan have været noget deri; han har troet paa sit Mæglertalent og troet at være i Stand til at gavne Danmark derved, netop der, hvor vi trængte mest. Rimeligvis har han overvurderet sig, men han havt Troen, og han har Viljen til at gavne sit Land.

Nørresundbykredsen har tidligere været repræsenteret af Godsforvaltor Hjort, Herredsfoged Timm, Pastor Hass, P. Chr. Zahle, Landsthingsmand Dresing, Pastor V. Schøler og Gaardmand J. Jensen.

Jungersen.

Gaardejer i Haugaard ved Hjørring. Født den 23. Maj 1839.

Jungersen er en høj og kraftig Bondeskikkelse af Vendelbotypen. Han har et tiltalende Ansigt med store, aabne Træk, og han gjør et mere solidt end intelligent Indtryk. Hjørringkredsen, som han repræsenterer, var i mange Aar en trofast Højredomæne, der sendte paalidelige og brave, om end ikke just intelligente Mænd til Thinge. Saa kom Nyholm'erne og forplumrede Situationen. Først den unge Nyholm fra Baggesvogn og derefter Kaptain Nyholm. De slog efterhaanden mere og mere af paa de Grundsætninger, der hidtil havde ledet Vælgernes Stemmegivning, saa at Forvirringen blev almindelig, og da tilmed den bjørnbakske Agitation bredte sig over Vendsyssel og der fik ihærdige Talsmænd i Th. Bjørnbak og i Slægten Dybro, blev Stemningen mere og mere vaklende i Kredsen, og skjønt Nyholmerne svingede helt over i Venstre, faldt de selv som Ofre for den Uklarhed, de havde skabt.

I 1869 naaede den senere meget omtalte Knud Dybro saa stærkt ind paa Livet af Kaptajn Nyholm, at denne kun fik 4 Stemmers Overvægt, og ved næste Valg blev saa en bjørnbaksk Aflægger, den nuværende Folkethingsmand Jungersen, Sejrherre. Efter Opløsningen i 1873 viste Højre i Kredsen den Resignation at slutte sig støt om Nyholm jun. fra Baggesvogn for at fortrænge Jungersen, men denne slog Højres uklare Repræsentant med betydelig Majoritet. I 1876 havde Højre en Skolelærer Møller-Lund fremme, en Mand, hvis Standpunkt var klart nok, men han fik kun 541 Stemmer, medens Jungersen fik 1086. Ved Valget den 3. Januar 1879 sluttede Højre sig om Kredsens gamle Repræsentant, den paalidelige Kammerraad Qvistgaard og skaffede ham ogsaa et akceptabelt Stemmeantal, nemlig 471, men Jungersen naaede 843. Endelig ved Valget den 24. Maj 1881 naaede Amtmand, Baron Wedell-Wedellsborg 895 Stemmer, medens Jungersen fik 1045. Der synes saaledes at være nogen Tilbagegang i Venstrestemningen, men om der derpaa kan bygges Haab om en ikke alt for fjærn Sejr

for Højre, er dog tvivlsomt. At Jungersen kan holde sig saa fast, er i og for sig underligt nok; ti han er ikke blot en Mand med tynde Evner, men han har ogsaa svinget en Del hid og did i de senere Aars politiske Kampagner. Han kom ind i Thinget som fuldtro Bjørnbakker og blev straks Medlem af det forenede Venstre. Her skal han have været en meget trofast Menig, der blindt lystrede Førerne og ikke gav sig af med saa unyttige Ting som at ræsonnere eller reflektere. Da det forenede Venstre sprængtes, var Jungersen ilde faren; han manglede tilstrækkelig Klarhed over Situationen til at se, hvor det var klogest at høre hjemme. Han valgte derfor at prøve sig frem. Først var han da en Tid Medlem af den moderate Gruppe, men da denne Gruppe medvirkede til den ændrede Hærlov, vilde Jungersen ikke være med til saadanne Narrestreger. Han meldte sig da ud af Gruppen og hørte en Tid de „Udtraadte" til, altsaa Alberti-Tauber. Ret længe varede dette dog ikke, saa blev han „Løsgænger".

Jungersen taler næsten aldrig i Thinget, og de ganske enkelte Gange, han har gjort det, altid kort og uden synderlig Dygtighed. Paa Valgmøderne kan han ikke blive fri for at komme op med Lektien; men naar han staar lige over for drevne Modstandere, kommer han i Reglen daarlig derfra. Berg raadede ham en Gang i al Venskabelighed til at gaa hjem og læse om igjen paa den politiske ABC, som han trods mangeaarig Rigsdagsgjerning endnu ikke havde lært. Det var en drøj Pille at tage imod over for en stor Vælgerforsamling, men der var ikke andet for ham at gjøre end at putte den i Lommen. Alligevel er Jungersen maaske ikke saa tyndt begavet, som det ser ud til, men han er da uden Interesse for Sagerne og meget lidt arbejdsom; ti Resultatet er kun ringe.

Jungersen havde engang nogle kjedelige Diæthistorier. Det oplystes nemlig, at hans Rejser til og fra Valgstedet maatte være foregaaede paa en meget luksuriøs Maade, idet de kostede langt mere end Højremænds Rejser paa lignende Afstande, og der blev opstillet Tal af en noget generende Beskaffenhed. Dog, hans Vælgere gav ham uden Betænkning Absolution.

Naar undtages denne lille Historie, der forener sig med en udbredt Antagelse om noget egoistiske Anlæg hos den ærede

Rigsdagsmand, ved man ikke andet end godt om ham. Han er vel anset og vistnok en veltænkende Mand. Hans politiske Gjerning er mest usympatetisk ved det bjørnbakske Skjær, der hviler over den, og ved det dermed følgende materialistiske og kosmopolitiske Livssyn. Om hans Hjærte brænder varmt for Danmark, faar at staa hen; at det ikke brænder varmt for vort Forsvar, er derimod desværre sikkert.

Hjørringkredsen har tidligere været repræsenteret af Godsejer Nyholm sen., Proprietær H. Simonsen, Skolelærer C. C. Møller, Konsul C. H. Nielsen, Kammerraad Qvistgaard, Godsejer Nyholm jun. og Kaptajn Nyholm.

Søren Jørgensen.

Gaardejer i Uldum ved Vejle. Født den 24. Januar 1822.

I Landsbyen Uldum ved Vejle har en Gaard i mange Slægtled tilhørt Familien Jørgensen, nedarvet fra Fader til Søn. Snart har Familens Overhoved haft Navnet Jensen, snart Jørgensen, saaledes som Skik og Brug var i Jylland, hvor Faderens Fornavn blev Sønnens Efternavn og omvendt. Det har i Regen været dygtige og meget ansete Mænd, der nød deres Medborgeres Tillid i høj Grad. Meget bekjendt var saaledes den nuværende Rigsdagsmands Fader, Jørgen Jensen, der var Sognefoged i 50 Aar, Formand i Sogneraadet, Medlem af Amtsraadet o. s. v. Han døde som velmeriteret Kammerraad og Dannebrogsmand og efterlod sig et sjælden smukt Minde. Han var tillige en meget dygtig Landmand og samlede sig Formue, saa at hans fem Sønner hver fik sin Selvejergaard.

Af disse Sønner var den i 1877 afdøde Jens Jørgensen den mest bekjendte. Han var en højst behjærtet og varm Fædrelandsven og en særdeles dygtig og anset Mand. I mange Aar var han Rigsdagsmand, snart Medlem af Folkethinget, snart af Landsthinget, og nød i alle Stillinger fortjent Anerkjendelse. Han var en alvorlig og religiøst vakt Mand. En

anden Broder, Jesper, var ogsaa en sjælden dygtig og anset Mand, der i mange Aar var Medlem af Amtsraadet. Begge disse Brødre vare ligesom Faderen hædrede med Sølvkorset.

Den nuværende Folkethingsmand er nu Besidder af Fædrenegaarden, hvor han fødtes i 1822. Ligesom Faderen og de fornævnte Brødre røbede ogsaa Søren Jørgensen tidlig Interesse for det offentlige Liv. Han fik efterhaanden forskjellige kommunale Tillidshverv, og han var i flere Aar Medlem af Sogneraadet. Ogsaa det politiske Liv fængslede ham, og han var en ivrig Venstremand, længe før han kom ind paa Thinge. Han var i sin Tid Medstifter af „Vejle Amts Folkeblad“ og tog tillige virksom Del i den lokale Venstreagitation. Det var let at forudse, at en Mand, der udgik fra en saa agtet Slægt og selv havde Interesse for det politiske Liv samt nød stor personlig Anseelse, maatte blive et Rigsdagsæmne.

Under den heftige Grundlovskamp i 1866 stillede han sig i Givekredsen — Vejle Amts fjerde — hvor hans Broder Jens tidligere havde været valgt, og uagtet han stillede sig imod den tidligere Rigsdagsmand, som endog havde kastet Broderen, sejrede Søren Jørgensen ved Kaaringen saa fuldstændig, at der ikke blev forlangt skriftlig Afstemning. Siden har han uafbrudt repræsenteret Kredsen, og skjøndt der vel af og til har været rejst nogen Modstand mod ham, har Sejren hver Gang været ham let. Der er næppe Tvivl om, at han i mange Tider maa anses for urokkelig.

Søren Jørgensen kom altsaa ind i Rigsdagen som Venstremand og sluttede sig til det dengang bestaaende „Venstre Centrum“. Da „det forenede Venstre“ dannedes i 1870, blev han Medlem deraf og holdt trofast sammen med sine Partifæller. Under den første Splittelse i 1875 stod han paa den moderate Side, og da Partiet for Alvor gik i Stykker, var han atter paa den moderate Fløj. Der er heller ingen Tvivl om, at Jørgensen i Virkeligheden er en meget moderat Mand, der ikke føler sig tiltalt af Yderlighederne, og at han gik med til Venstres Stormløb, var mere paa Grund af en nedarvet disciplinær Følelse end af Sympati. Det ligger i vore ejendommelige Partiforhold, at en Mand som Jørgensen hører til Venstre; baade af Naturen og ifølge sine Livsforhold har han hjemme i den

konservative Lejr, og i den vil baade han, hvis han lever længe nok, og hans Standsfæller ogsaa havne.

Jørgensen er ikke nogen fremtrædende Rigsdagsmand; han gjør sig hverken særlig gjældende i Folkethingssalen eller i Udvalgene. Han følger dog godt med og hører til Thingets flittigste Medlemmer. Ogsaa som Taler kan man ofte faa ham at høre, men det er just ikke nogen ublandet Nydelse. Han har nemlig en mærkelig Røst, uskjøn, syngende og kyllingeagtig. Man har vanskeligt ved at forstaa ham, naar han med Tungefærdighed afleverer sin underlige Tale, og det kildrer langtfra Øret at høre den ensformige, ejendommelige Lyd, der uden Nuancer, uden Stigen og Falden fortsættes i et jævnt Travtempo. Heller ikke Indholdet er synderlig tiltalende; det kan være fornuftigt nok i og for sig, men det er fladt og udtraadt, uden Originalitet og uden Sving.

Det store ideale Livssyn, som Grundtvigianerne, hvem han tilhører, ellers hævde Eneretten paa, har Søren Jørgensen i al Fald ikke. Det er saaledes ret betegnende for ham, den velstaaende Gaardmand, at han kan finde det Lønningstillæg, Embedsmændene have et saa retfærdigt Krav paa, endog „rundelig“ opfyldt ved 2500 Kr.s Grændsen. Mon d'Hrr. Gaardmænd egentlig ret vide, hvad Livet koster dem selv, naar Alt bliver regnet rigtig ud? Det ser ikke ud til det.

Søren Jørgensen er, som sagt, jævnt begavet, vist ikke saameget som hans to fornævnte Brødre, men fuldkommen tilstrækkelig til at gjøre ham til en akceptabel Rigsdagsmand, navnlig da han er flittig og omhyggelig. Han er derhos en sjælden hæderlig og brav Mand, der med Rette nyder stor personlig Anseelse baade i sin Hjemstavn og paa Rigsdagen. Enhver maa holde af den alvorlige og stilfærdige Mand, der passer sin Dont uden Bram og Brask. Folk af hans Slags have deres Plads paa Thinge, og hvad enten de staa i Venners eller Modstanderes Lejr maa man agte og ære dem.

Givekredsen har tidligere været repræsenteret af Sognefoged A. Hermansen, Gaardmand N. H. Bank, Sognefoged Jens Christensen, Proprietær Krøyer, Sognefoged Chr. Jensen og Jens Jørgensen.

S. Kjær.

Gaardejer i Helstrup pr. Randers. Født den 7. Januar 1827.

Søren Kjær har vundet sig et Navn — om stort eller lille, godt eller daarligt, det kommer an paa Synspunktet. Saameget er vist, at den fattige og ubekjendte Husmand fra Viborg Amt har hævet sig ud af sin ubemærkede Stilling og gjort sig bekjendt og omtalt. Der er maaske faa Politikere, hvis Navne ere bedre kjendte ude i Folket end Kjærs, og maaske endnu færre, hvis Navne oftere have figureret i politiske Disputer, naar man ret kraftigt skulde illustrere Manglerne og Farerne ved vort Frihedsliv.

Dette gjælder dog mere en tidligere Periode end nu, nu lægger man langt mindre Mærke til ham. Men i hine Tider, i Nationalliberalismens Guldalder, blev Kjær en bekjendt Mand. Han, den unge Husmand, kom ind paa Thinge, talte med, slog i Bordet, raabte højt, og teede sig sagtens ikke videre civiliseret; saa faldt Modstanderne over ham, snart med vittige og bidende Vaaben, snart med Latterliggjørelser og snart med højtidelige Deklamationer om Afveje, Frihedens Misbrug osv.; og Kjær blev i den almindelige Højrebevidsthed Personifikationen af den brutale Bondedespotisme.

Nu er han det i alle Tilfælde ikke mere — nu ere vi naaede til langt farligere Standpunkter. Men fra hin Tid har Kjær beholdt sit kjendte Navn, og skjønt Standpunktet fra den Gang ligger langt bagved os, har man allevegne sin Dom om Kjær færdig, snart rosende, snart meget dadlende, men begge Dele lige løst begrundede eller vel endog byggede paa Fortidens Præmisser, hvor lidt disse end passe paa Forholdene nu.

Kjær er i den almindelige Bevidsthed næsten vokset sammen med vort Frihedsliv, og han har været nævnt i saa mange Aar, at man næsten ikke kan tænke sig en Rigsdag, hvor denne typiske Politiker ikke har havt Sæde, ja man vil endog vide, at en Mand med stor Omhyggelighed studerede Konstantin Hansens bekjendte Billede af den grundlovgivende Rigsdag for ogsaa at give et venligt Nik til Kjærs Fysiognomi.

Han søgte dog forgjæves, thi da Grundloven blev drøftet og vedtaget, havde Kjær andet at gjøre; da stod han som en tapper Soldat i Fædrelandsforsvarernes Rækker og han har fra hine blodige Dage et smukt Lov paa sig for Djærvhed og Uforsagthed. Efter Krigen erhvervede Kjær sig et Hus i Jilsø i Viborg Amt, men de hjemlige Sysler vare ikke længe i Stand til at holde hans urolige Aand fangen, og ikkun 28 Aar gammel meldte han sig den 14de Juni 1855 til Tjeneste paa den politiske Kampplads.

Han stillede sig i Sønderdinge — Viborg Amts 4de Valgkreds — imod Herredsfoged Kampmann, men blev slaaet; Kampmann fik 245 Stemmer og Kjær, til Fordel for hvem en tredje Kandidat, Skolelærer P. Hansen, trak sig tilbage, naaede 194. Forskjellen var altsaa ikke saa stor. Aaret efter nedlagde imidlertid Kampmann sit Mandat, og den 30te September 1856 kæmpede 4 Kandidater om Pladsen, nemlig Søren Kjær, Gaardmand H. H. Petersen, Redaktør V. Rée og Justitsraad F. Klee. Kjær sejrede, men rigtignok med et grumme lavt Stemmetal, nemlig 90, medens de øvrige Kandidater fik henholdsvis 71, 63 og 47 Stemmer. Der var altsaa ialt kun afgivet 271 St., og af dem naaede Kjær ikke engang en Tredjedel, men relativ Flertal havde han, og det var jo nok. Senere har Kjær kunnet henvise til en langt mere imponerende Talmajestæt.

Han har paa ingen Maade senere været i uanfægtet Besiddelse af Valgkredsen; næsten ved hvert eneste Valg har han havt en Modkandidat, som han dog med mere eller mindre Lethed har besejret. Ved Valget den 24. Maj 1881 stod han sig kun derved, at Højre kastede deres Stemmer over paa ham for at forhindre en radikal Methodistpræst Holcks Valg.

Kjær var altsaa kun 29 Aar gammel, da han kom ind i Folkethinget, og han medbragte ogsaa hele Ungdommens Fyrighed og Ild, parret med ligesaa umodne som ubændige demokratiske Taagebilleder og en højst ukultiveret, ja næsten balstyrig Kamplyst. Han havde en ualmindelig Lethed ved at tale, og han raadede paa sin Vis over en ejendommelig Svada. Alle de brugelige Stikord stod til hans Raadighed, og, hvad enten der var Anledning til det eller ikke, slog han paa den folkelige Stortromme

og pyntede sin Tale med Billeder, der altid vare stærkt virkende, men hverken smagfulde eller af den reneste Duft. Selv Folk, der saa venlig paa hans politiske Standpunkt, fandt ham den Gang meget lidet sympatetisk. Modstanderne skaanede ham ikke, men det var ham ligemeget: han hverken tog eller gav Pardon.

Da Bille kom ind i Folkethinget, kan man rolig sige, at Kjær hadede ham og ganske vist ikke helt uden Grund. Mellem disse to hinanden saa modsatte Naturer kom det til mange Sammenstød, men Kjær var ikke til at komme tillivs, thi Billes fine og elegante Vaaben afpareredes med en Plejl, og havde Kjær ikke længere andre Vaaben i sit Rustkammer, havde han et uopbrugeligt Fond af Grovheder. Han nærede den Gang en determineret Afsky for Herremænd og Embedsmænd, men dog særlig for Præster, hvorfor Folkevittigheden i hine Dage tillagde ham Navnet „Søren Præstehader".

I det Hele var han imod Intelligentsen, men heri kan Misundelse gjerne have spillet ind med, thi Kjærs gode Evner og intelligente Anlæg lod ham mere end mange andre føle sin egen Mangel paa aandelig Udvikling og Dannelse og derfor slog han til dem, der havde disse Fortrin, saa meget hjerteligere som de jo vare hans politiske Modstandere.

Kjær har imidlertid allerede i mange Aar været en hel anden Mand, ikke i den Forstand, at han væsentlig har forandret sine politiske Anskuelser, men saaledes, at de nu fremtræde beherskede og modererede, og i samme Forhold, som han selv har arbejdet sig ind i sit Standpunkt og maalt dets Konsekventser, er han bleven fordrageligere lige overfor anderledestænkende. Han hører til dem, der have villet tage imod Livets og Erfaringens Belæring, og han har lært Noget.

Forandringen har dog endnu en Grund. Den Gang stod han i Brechen og man skød stærkt paa ham; han blev i Kampens Hede tidt gjort Uret, han blev bitter, og saa kom det raa og brutale frem i ham. Han er imidlertid i Grunden en godmodig og velvillig Natur, og efterhaanden som Skytset rettedes en anden Vej, sundede han sig, og de gode Kræfter fik Magt. Da saa nu og da en venlig Solstraale faldt paa ham, og en retfærdig Anerkjendelse blev ham tildel, saa tøede han helt op, og hans jævne, godmodige Gemytlighed vandt Sejr og afsleb

de sidste slemme Kanter. Endog Bille og han faldt til Slutning figurlig talt i hinandens Arme, men det varede rigtignok længe. Det skete i de allerseneste Aar.

De to Modstandere, der aldrig havde vekslet et Ord udenfor Salen og aldrig uden at bryde en Landse, befandt sig en Dag ligeoverfor hinanden i en af Rigsdagens Korridorer. Istedetfor som sædvanlig at gaa af Vejen for hinanden, standsede de og, uvist hvorledes, faldt det første naturligvis aldeles ligegyldige Ord imellem dem. Det blev til en lille Samtale, og Sagnet vil vide, at Bille under den skal have ladet falde en Bemærkning om den stridbare Fortid og den Mærkelighed, at de nu stod og talte venskabelig sammen. Hertil skal Kjær have gjort den meget praktiske Bemærkning: „Det ligger vel i, at vi begge to ere blevne ældre."

Men skjøndt Kjær nu er en Mand paa 54 Aar, ruller Blodet dog stedse lige varmt i hans Aarer og er altid nær ved Kogpunktet. Vender man den haarde Side til ham, bliver han endnu Berserk og skaaner hverken Frakker eller Lintøj, men det sker dog sjælden, og giver man ham blot et lidt velvilligt Ord, saa er det sikkert paa at finde et godt Sted, og saa er han ikke vanskelig at komme ud af det med. Der raader mange vekslende Stemninger og ogsaa mange gode Følelser i hans brede Bryst.

Kjær har altid været en ivrig Venstremand, og han er det den Dag i Dag. Han var i sin Tid Bondeven og fulgte Tschernings Fane, og der befandt han sig bedre og mere hjemme end under de senere Partidannelser. Han er i det hele ikke egnet til at snævres inde i en stram Partiramme, han vil have Albuerne fri, og kan han ikke faa det, kommer det krakilske frem i hans Karakter. Derfor passede det forenede Venstres stramme Mondur ham ikke, og derfor staar han endnu den Dag i Dag uden for Partierne, vel i Regelen i Overensstemmelse med de „Moderate", men som en selvstændig Personlighed, der frivillig tilbyder sin Bistand, og ikke som en Menig, der lystrer den Ordre, som uddeles. Den Politiker, der har mest Indflydelse paa ham, er Winther, og det kan nok være, at han har Kjær mere i sin Magt end denne selv ved af; men opdager han nu og da, at der væves Traade, som hans aabne Natur

frastødes af, saa er han ikke bange for at slaa et dundrende Slag i Bordet og med en vældig Ed erklære, at saadanne Ting vil han ikke med til.

Udenfor Rigsdagen var det navnlig afdøde Bjørnbak, der en Tid øvede Indflydelse paa Kjær, og det var ogsaa ganske forklarligt, at disse to beslægtede Naturer maatte finde hinanden. Venskabet var dog ikke til enhver Tid lige varmt, og det havde næppe holdt sig i Længden ligeoverfor Bjørnbaks despotiske Tendentser.

Som aktiv Politiker har Kjærs Virksomhed ikke afsat sig særlige Mærker. Han er gaaet med til alle Stormløbene og har i det Hele fulgt Trup med Venstre, men enkelte Gange vides det dog, at hans sunde, praktiske Natur har demonstreret, saaledes blandt Andet i Kjældernæssagen, hvor han bestemt satte sig imod at drive denne latterlige Sag til den yderste Spids. Under Provisoriet gjorde han vel endel Spektakel ovre i Jylland, men holdt sig dog indenfor fornuftige Grænser. Var Provisoriet kommet i hans Ungdom, havde der været Fare for ham, ti der har været Stof i ham til en Barikadehelt. Man har bebrejdet Kjær meget hans materialistiske Syn paa Danmarks Forsvarssag, hvor han var en Tilhænger af Bjørnbak; men glemmes maa det ikke, at han selv som en tapper Soldat har vist sin Fædrelandskjærlighed praktisk, at han holdt paa, at skulde der gjøres Noget, maatte det være noget helt og ordentligt og ikke noget halvt, samt at han dog til Syvende og Sidst stemte for de nugjældende Forsvarslove. Det kan imidlertid ikke nægtes, at Kjær er en materialistisk Natur og det er egentlig det, der misklæder ham mest.

Kjær er et ypperligt Hoved, en af de bedst begavede Bønder paa Rigsdagen. Hvis han var ligesaa grundig og klar, som han har let ved at fatte, kunde han være blevet til noget. Nu maa det gode Hoved erstatte det møjsommelige Arbejde. Han har en sjælden Lethed ved at tale og taler gjerne, men det er mere almindelige Betragtninger end vægtige Indlæg, han giver. Han er paa Tankens som paa Talens Omraade Inspirationens Mand. Han griber en Tanke i et Nu og gjør den til sin uden at arbejde den videre igjennem, og han griber et Ord i Debatten og kaster sig paa det uden nøjere Prøvelse ind i

Kampen. Hans Stemme har været kraftig og klar, men er ved Alderen bleven noget utydelig derved, at han ofte sluger Endestavelserne. Tidligere var der Maner i hans Tale og særlig stærkt skurrende jydske Vendinger, saasom det bekjendte: „Mine Harrer!" men det har i Tidens Løb fortaget sig meget. Paa de politiske Valgmøder er han en vældig Stridsmand, og han gjør altid Virkning. Berg har paa sit Skolemestersprog ogsaa villet sende Kjær hjem at læse om, men er ikke kommet saa vel fra det, som ligeoverfor Jungersen. Berg og Kjær ere i det hele deciderede Modstandere og blive det vist mere og mere.

Kjær har ikke noget fremsynet politisk Blik, men han har et politisk Greb paa Tingene, og han besidder Evner, der høre hjemme i en Repræsentation. Hvad man end kan have imod Manden, kan man ikke andet end føle sig tiltalt af han Mandighed og Djærvhed. Han er ogsaa baade anset og afholdt i Rigsdagen.

Blandt sine Venner og Omgangsfæller er han meget søgt for sin godmodige og gemytlige Skjemt, og naar ved deres smaa muntre Lag Kjær i Skjorteærmer fordeler Bollens Indhold til de omsiddende, da er der et Skjær af Lune og Velvilje udbredt over ham, der formelig gjør ham hyggelig. Om Kjær kan man i Sandhed sige, at han er bedre end sit Rygte, ti det har været mishandlet. Havde vi ikke Rigsdagsmænd med farligere Standpunkter end Kjærs, eller med ringere Betingelser i det hele end hans, saa det bedre ud, end det nu gjør.

Viborg Amts fjerde Valgkreds har tidligere været repræsenteret af Proprietær Jacobæus, Herredsfoged Kampman, Kammerherre M. H. Rosenørn, Skolelærer P. Hansen og Fabrikejer M. P. Bruun.

Efterskrift. Efterat foranstaaende Skildring var givet til Tryk, kom Valgdagen den 26. Juli, hvor Kjær blev slaaet af den radikale Venstremand, Methodistpræsten Holck.

Klein.

Gehejmeetatsraad, Højsteretsassessor i Kjøbenhavn. Født den 17. August 1824.

Hvor det nationalliberale Parti dog maa have været for en Stormagt herhjemme! Det har været dødt og begravet i mange Aar, men endnu den Dag idag gaar det igjen som et Spøgelse, der vækker Frygt baade hos Venstre og en Del af Højre. Om Augustforeningens eller Oktoberforeningens Mænd taler ingen mere, de vække ikke længere nogen Frygt, og „det forenede Venstre" døde samme Dag, Partiet gik i Stykker. Anderledes med det nationalliberale Parti! Det gik i Graven for mindst 15 Aar siden, og dets Elementer spredtes blandt andre Højregrupper; men stedse gaar Navnet igjen, stedse vender Frygten for, at det kun var en Skindød tilbage hos dets Modstandere.

Hvor urimeligt! Et Parti vokser ikke saaledes tilfældig op af Jorden og bliver mægtigt, dertil hører stærke ydre Betingelser, og dertil hører fremfor alt en Mission eller Opgave. Ser man da ikke, at dette Parti ikke længere vilde passe til Tiden, at dets Mission forlængst er endt? Og vilde man sige, at dets Maal kunde jo være Magten, vilde det nærliggende Svar være, at dette Maal er for ringe, det viste det „forenede Venstre", og det vil ethvert Parti vise, som kun har det at bygge paa.

Nej, som sagt, Partiet eksisterer ikke længere, men det har en Gang været et stort Parti. Det var Mellemstandens, særlig den dannede Mellemstands Parti, og ligesom det i sin Tid blev baaret frem af en stor Ide, stor nok til at samle, saaledes kæmpede det med en Overbevisning, Kraft og Dygtighed for Ideen, som intet andet Parti hidtil. Det har gjort Fædrelandet megen Nytte, det har for den væsentligste Del skabt den Frihed, under hvilken vi nu lever, det har pustet Fædrelandskjærlighed og Begejstring ind i Nationen, det har givet os en Række af gode Love og Reformer, og det har i Sandhed staaet som en tro Vogter af det nationale.

Men det Gode Partiet har gjort, det er glemt, næsten forhaanet, nu har man kun Blikket for dets Skyggesider. Og af dem havde Partiet ikke faa. Det var myndigt, selvbevidst,

doktrinært og arrogant. Modstand taaltes ikke, den knustes ubarmhjærtig, og Partiet var alt andet end hensynsfuldt i Kampen. Derfor hadedes det saa grundig, derfor kan man ikke den Dag idag glemme de Slag, det har slaaet, og det Parti, det var det mest nationale af alle, har man endog beskyldt for at have berøvet Danmark de tre Hertugdømmer. Men Historien, der skal dømme os alle, vil sikkert dømme billigere om dette Parti, end Nutiden gjør, den vil erkjende, at Partiet med sjælden Dygtighed og Fædrelandssind arbejdede for en ideal Opgave og udfyldte sin Mission.

Partiet eksisterer ikke længere, men Elementer af det staar endnu i Højres Rækker og regnes til dettes bedste og dygtigste Stridsmænd. Mer eller mindre have de bevaret Mærker fra hine Dage, da de førte an, og det vilde jo ogsaa være utænkeligt andet. Klein hørte til dem, hvor Sporene mærkes tydeligst, vel endog tydeligere end hos Partiet gamle Fører og største Mand: Hall.

Klein blev forholdsvis tidlig Politiker. Han er født 1824 og blev ikkun 16 Aar gammel Student og næppe 21 Aar gammel juridisk Kandidat. I Halvtredserne blev han Overretsassessor i Viborg, og vandt her et anset Navn som en dygtig og skarpsindig Jurist. Det var i denne Stilling, at han den 14de Juni 1858 første Gang valgtes til Rigsdagen som Folkethingsmand for Viborg Amts femte Valgkreds, Løvel. Han holdt sig i denne Kreds ved fem Valg, først uden Modstand, men senere stadig under Kamp.

Under Grundlovsstriden i 1866 blev han den 4de Juni slaaet af den løjerlige Kapellan Bærtelsen, født Berthelsen, men næppe 3 Uger efter valgtes han i Kjøbenhavn til Landsthinget, hvor han dog kun sad ganske kort. Allerede den 12te Oktober s. A. valgte Thisted ham til sin Folkethingsmand, men ved næste Omvalg i 1869 sloges han af Jagd. Næppe Aaret efter blev han valgt i Aalborg og holdt sig her baade i 1872 og 1873; men ved Valget den 25de April 1876 slog den skikkelige, men højst ubetydelige Grev Tramp ham, og Klein maatte atter søge sig en ny Valgkreds. En saadan fandt han faa Maaneder efter i Viborg, hvor Kaptajn Dalgas havde nedlagt sit Mandat, og denne Kreds repræsenterer han endnu.

Nu har han endelig fundet en paalidelig og trofast Kreds, og hvis han ikke i høj Grad svigter Kulor, vil han vistnok kunne være tryg der; men man siger, at han higer efter en Hovedstadskreds eller mulig endog efter at hvile i det roligere Landsthing. Han har uimodsigelig Adkomst paa i den Henseende at faa sit Ønske opfyldt.

Klein kom hurtig til at spille en betydelig Rolle i Folkethinget. Hans ypperlige Evner, hans Kundskaber og Flid kom Thinget meget tilgode netop paa en Tid, da store og vigtige Arbejder laa for. Der spredte sig da ogsaa snart ude iblandt det politiserende Publikum en Erkjendelse af, at det var en virkelig Gevinst, her var udtrukket, og mange Aar gik ikke hen, inden han karakteriseredes som „Embedspartiets bedste Mand". Han tog livlig Del i Forhandlingerne og skal navnlig i de private Møder, der forberedte vigtige Sagers Afgjørelse, have havt et vægtigt Ord at sige.

Den Førerstilling, han efterhaanden tilkæmpede sig i Folkethinget, og den virkelige Indflydelse, han fik paa Sagernes Gang, havde naturligvis tilfølge, at Klein udpegedes som Ministeræmne og det var klart, at hvis den Retning, han tilhørte, overhovedet atter skulde blive baaret frem efter 1864, maatte Klein blive en Mand, der maatte med. Baade Mandens Evner og hans hele Person egnede sig til at knyttes til en Taburet, og en Kjender af Klein skal, da Tiden endelig kom, have sagt ganske træffende: „Ja Klein passer udmærket til at være Minister, men han passer mindst af alt til at være „forhenværende Minister"."

I 1872 blev Klein optaget i Ministeriet Holstein som Justitsminister og lagde i denne Virksomhed baade stor Dygtighed og Energi for Dagen. Det faldt i hans Lod at rette det afgjørende Stød imod de socialistiske Rumlerier, og han førte det med saa stor Kraft, at hele Bevægelsen lammedes med et Slag.

Sammen med Klein i Ministeriet sad den Gang Hall og Krieger, alle tidligere Medlemmer af det national-liberale Parti. Men det var som Højremænd og ikke som Nationalliberale, at de tre Mænd havde Sæde i Regeringen. Det „forenede Venstre" spillede dengang sine store Trumfer ud, og alt,

hvad der var Højre i den moderne Betydning sluttede sig sammen. Regeringen havde en vanskelig og møjsommelig Opgave, dens enkelte Medlemmer maatte tage mangen alvorlig Dyst, og Klein løste sin Del af Opgaven med anerkjendelsesværdig Dygtighed.

Ministeriet blev træt af Kampen, Klein ikke. Han traadte over i Ministeriet Fonnesbech og var uden Sammenligning dette Ministeriums talentfuldeste Mand. Dog manglede han tilstrækkelige Evner eller vel endog tilstrækkelig Karakter til at bøde paa de Mangler, der klæbede ved dette kraftløse og astmatiske Ministerium. Det faldt, og Klein traadte atter tilbage paa Embedsbanen.

Han kunde med Tilfredshed se tilbage paa sin Ministergjerning, særlig forvaltede han sit Fagministerium særdeles tilfredsstillende; men i en Henseende var hans Optagelse i Kongens Raad uheldig, idet den tog ham bort fra en Plads, hvor han gjorde Nytte som ingen anden. Er der noget, som sikkert vil bringe hans Navn til Efterverdenen, er det hans ypperlige Ledelse af Sø- og Handelsretten. Denne Ret byggedes paa nye og ukjendte Principper herhjemme, og det gjaldt at finde den rette Mand til at føre dem ud i Livet. En saadan Mand var Klein i en ualmindelig Grad. Fra alle Sider lyde de mest ubetingede Lovtaler over hans Ledelse af denne Ret, og det var et uerstatteligt Tab for den, da han droges bort. Nu er han Medlem af Landets højste Ret og fylder naturligvis ogsaa der fortrinlig sin Plads.

Klein er en ualmindelig begavet Mand med Klarhed og Skarphed i Tanken, og hans hele aandelige Person er gjennemsyret af juridisk Logik og Stringents. Han taler fortræffelig, altid klart, rolig og behersket, altid med fuldt Herredømme over sit Stof og sin Tanke. Hans Stemme er smuk; hans Form ren og afrundet, og han er omhyggelig med Sproget, der ogsaa former sig let for ham.

Han har Plads ved Vinduerne, og naar den sjælden smukke Mand med det ædle Hoved rejser sig, saa lytter Thinget, og man kan være vis paa at faa noget godt at høre. Han er en af de faa, der kan fængsle det vanskelige Folkethings Øren. Skal der gjøres nogen Indvending mod Klein som Taler, maa

det være, at han er noget tør og forstandsklog og ganske mangler Evnen til at rive med. Dertil kommer, at han betoner for lidt, saa at hans Foredrag, der ofte ere lange, faa et bredt og monotont Præg. Men hvad han siger er sundt, og den logiske Sejr er som oftest paa hans Side. Man mærker, at det er en dygtig Jurist, der taler, og han kan ofte ved den Klarhed og Fuldstændighed, hvormed han resumerer en Sag, minde om den tidligere Formand i Sø- og Handelsretten. Ogsaa Pennen kan han føre med stor Dygtighed; et fortræffeligt Forsvar for den provisoriske Finanslov, der fandtes i „Berlingske Tidende", tillægges almindelig Klein.

Klein er Højremand, men regnes dog ikke blandt de paalideligste. Han er ærgjerrig, og han er ikke bleven mættet af Magtens Sødme. Hvad enten det nu er med Rette eller med Urette, regnes han ikke for en Tilhænger, end mindre for en Beundrer af Ministeriet Estrup. Hver Gang, der er Rumlerier i Højre, sættes Kleins Navn i Forbindelse dermed. Dette skete saaledes ved de bekjendte Baggerske Underhandlinger; det skete under den vestindiske Sag i Folkethinget i Slutningen af 1878, og det sker hver Gang, der tales om politiske Allianceer for at fortrænge Ministeriet. Man gjør vistnok Klein Uret ved denne Mangel paa Tillid; men den har sin Rod i hans urolige og ærgjerrige Natur, og han anses for farlig, netop fordi han er saa dygtig. I alle de Ministerkombinationer, der figurere i urolige Politikeres Hjærner, spiller Kleins Navn med paa en eller anden Maade. Nu efterat Halls Autoritet er taget fra Folkethingets Højre, er Frygten for Klein bleven større; man føler, at han nu er Partiets betydeligste Mand. Der er jo ingen, som ikke gjerne erkjender, at Klein vedblivende er et saare brugeligt Ministeræmne, men man sværmer nu engang ikke for slige politiske Intriger.

Klein er en myndig og aandsfornem Mand, der fordrer megen Hensyntagen og er pirrelig og let fornærmet. Han kjender sin Overlegenhed og er meget ømfindtlig ligeoverfor sin personlige Autoritet, men om hans Retsind tvivler ingen, og hans Karakters Bravhed staar paa Højden af hans ualmindelige Evner.

Den danske Rigsdag har ikke Raad til at miste en Mand som Klein, maatte den derfor længe beholde ham i sin Midte og nyde godt af hans sjældne Gaver!

Viborgkredsen har tidligere kun havt tre Repræsentanter, nemlig den dygtige og agtede Bregendahl, der repræsenterede den i over 20 Aar og i en Aarrække var Folkethingets Formand, General Ankjær og Kaptajn Dalgas.

Koch.

Etatsraad, Borgmester i Odense. Født den 11. Juni 1827.

Koch har ikke nogen lang politisk Bane at se tilbage paa. Han kom først ind i Folkethinget i 1869, da han, efter at være bleven Politimester i Odense, stillede sig der og besejrede Oberst Baupell. Han blev dog kun i én Samling. Ved Valget i 1872 overlod han Pladsen til den taagede Politiker, Højesteretssagfører Octavius Hansen, der gjenvalgtes i 1873, men derpaa, tilsyneladende frivillig, opgav Kredsen ved det følgende Valg, den livlige 25de April 1876. Koch stillede sig da atter og valgtes uden Modkandidat, og det samme gjentog sig den 3die Januar 1879.

Det er saaledes højt regnet kun en 8aarig Rigsdagsgjerning, Etatsraad Koch kan se tilbage paa, men otte Aar have saa tit vist sig at være nok til at vinde et Navn enten paa den ene eller den anden Maade. For Koch har det dog ikke været det; han staar endnu den Dag idag uden noget Navn og uden politisk Betydning.

Det var i Højreflertallets sidste Dage, at Koch startede paa den politiske Væddeløbsbane, og hans Opløb i første Omgang var lovende. Han kom ind i Finantsudvalget og tog kraftig fat, saa at han hurtig blev regnet for et af de flinke Medlemmer, og ogsaa i Salen virkede han som en livlig og ivrig Deltager i Forhandlingen. Han var vel Højremand, og skal i

sin Tid have været en ivrig Nationalliberal; men han fik alligevel straks Skyld for at kokettere lidt med Venstre. Denne Beskyldning var vistnok grundet, og det bidrog sikkert til at give ham en uklar Position, der tog den begyndende Forgyldning af ham.

Koch trak sig saaledes ikke uden Blessurer ud af den første Rigsdagsperiode, og det vakte ikke stor Sorg hos Højre, da han vægrede sig ved at modtage Gjenvalg. Han meldte sig til Kamp igjen, da Ministeriet Estrup havde sat den første Bom for Venstres Stormløb.

I sin anden Periode blev Koch regnet til de paalidelige Højremænd, men han havde desuagtet meget lidt Indflydelse og ringe Betydning. Han stod mærkværdig isoleret og mere fulgte med end drog med. Hverken i Salen, i Udvalg eller i Partiet hævede han sig over Enkeltmandsbetydning. Det havde sin Grund i flere Omstændigheder. Koch var vel et meget godt Hoved og i det hele en begavet Mand, men rigtignok ikke som Politiker. Her havde han et mærkelig begrænset Syn, en underlig naiv Opfattelse, og han var ganske blottet for politisk Instinkt. Han kunde i den enkelte Lov, der diskuteredes, tage et korrekt Standpunkt og forsvare det med Dygtighed, men var der Tale om den politiske Side af en Sag, saa var Koch ikke hjemme.

Dertil kom, at hans personlige Egenskaber bidrog til at isolere ham. Han var en myndig, forfængelig og selvtillidsfuld Mand, en udpræget Buraukrat. I alle Situationer havde han mest Blikket fæstet paa Principet Koch, og han kjælede meget for de Belysninger, under hvilke dette Princip efter hans Mening tog sig bedst ud. Man har tit sammenlignet Koch med Klein, og de to Mænd have heller ikke faa Berøringspunkter; men Koch var utvivlsomt højst en paa alle Omraader meget fortyndet Udgave af Klein.

Koch er Student fra 1845 og juridisk Kandidat fra Januar 1851. Han var Dommer i den slesvigske Overret og blev fordreven i 1865 tilligemed saa mange andre danske Embedsmænd. Han blev derefter Byfoged og Politimester i Odense og er senere bleven Borgmester sammesteds. Han skildres som en myndig,

men særdeles dygtig Embedsmand, der forvalter sin Gjerning med Iver og Omhu.

Koch er en ualmindelig smuk Mand med et fint, intelligent Ansigt. Der spiller et venligt Smil om hans Læber, og han kan, naar han vil indynde sig, være vindende og behagelig. Han taler meget let, og hans Sprog er rent og velformet. Hans Organ er godt, og han tager sig i det hele ud som Taler, ligesom der ofte over hans Foredrag kan hvile et eget sympativækkende Skjær. Han er i Besiddelse af juridisk Klarhed og Logik, og han har paa saglige Omraader leveret værdifulde Indlæg i Debatterne.

Koch kunde muligvis have havt en lang politisk Løbebane for sig, hvis han havde været fuldtud paalidelig. Det var han som sagt ikke, og det svækkede hans Stilling i Odense saaledes, at han fandt det raadeligst frivillig at træde tilbage ved Valget den 24. Maj 1881. Han efterfulgtes af Professor Falbe-Hansen.

Odensekredsen har, foruden de i denne Skildring nævnte Repræsentanter, endvidere sendt Adjunkt Faber, Kancelliraad Dreyer og Oberstløjtnant Ernst ind i Folkethinget.

Kofod.

Kaptain paa Bornholm. Født den 27. Maj 1829.

Kaptajn Lucianus Kofod har havt en ret mærkelig Livsskæbne. Han er født i en jordløs Hytte paa Bornholm og blev tidlig faderløs. Hans Moder, en opvakt og opofrende Kvinde, levede i den dybeste Armod og havde den største Møje med at skaffe det nødtørftigste til Livets Ophold. Kun 6 Aar gammel maatte den lille Dreng ud som Vogterdreng mellem fremmede og avancerede først efterhaanden til „Plovkjøring“. Efter sin Konfirmation kom han i Haandværkerlære; men da Krigen brød ud i 1848 meldte den 18aarige Kofod sig frivillig til Fædrelandets

Forsvar og gjorde de første to Aars Felttog med som en tapper og pligttro Soldat.

Da Felttoget i 1849 sluttedes med en Vaabenstilstand, bleve de frivillige hjempermitterede. Men henimod Aarets Slutning traadte Kofod atter ind i Hæren, denne Gang i Artilleriet. Ved Krigens Gjenoptagelse i 1850 deltog han i de mindeværdige Oktoberdage, da Helgesen med sin Helteskare viste de overmodige Oprørere under Willisen Vintervejen og med en Haandfuld Folk slog det ene voldsomme Stormangreb paa Frederiksstads Volde tilbage efter det andet. Paa disse Hædersdage stod Kofod uforsagt ved sine Kanoner og sendte og modtog den ene Hilsen varmere end den anden, indtil han selv segnede for ærefulde Saar. Da Krigen var endt, traadte Kofod ind i det slesvigske Gendarmeri tilhest og tjente her et Par Aar.

Krigen havde imidlertid udvidet den begavede unge Mands aandelige Syn, og Omgangen med dannede Mænd havde fremkaldt en Længsel hos ham efter at lære noget. Efter et ihærdigt og anstrængende Selvstudium blev han i Sommeren 1853 sat i Stand til at tage Skolelærereksamen med bedste Karakter. Han virkede derefter i nogle Aar i Jylland og øvede som Foredragsholder og som Grundlovs- og Folketaler en betydelig Indflydelse, navnlig i ejderdansk og skandinavisk Retning. Den Opsigt, han vakte, gjorde, at man tilbød ham Forstanderposten ved den nyoprettede Gjedved Folkehøjskole, som Venstremanden P. Bojsen nu bestyrer, og her virkede han i et Par Aar.

I Aarene 1856—58 bestyrede han en af ham oprettet Folkehøjskole i Aakirkeby, og i sidstnævnte Aar valgtes han første Gang ind i Folkethinget for Bornholms Amts 1ste Valgkreds uden Modkandidat, hvilket gjentog sig ved Valget i 1861. I Folkethinget fik daværende Kultusminister Monrad Øje for hans særlige Anlæg og gav ham et Stipendium til at studere Nordens Sprog, Litteratur og Oldsagn.

Da Krigsluren atter gjaldede, meldte Kofod sig paany frivillig og deltog med megen Hæder i Dybbøls heltemodige Forsvar. Efter Krigens Slutning foretog han en Rekreationsrejse i Sverig hvor han gjorde megen Lykke, og hvor hans ejendommelige Gaver som Foredragsholder slog stærkt igjennem ogsaa blandt Sverigs lærde.

I 1866 gjorde Kofod et Par Forsøg paa at erobre Ribekredsen, men det mislykkedes, idet Villads Holm uden stort Besvær besejrede ham; men i 1869 slog han i Rønne med betydelig Overvægt Øens Kommandant, Kammerherre Fallesen. Hverken i 1872 eller 1873 havde Kofod nogen Modkandidat, men den 25de April 1876 stillede Venstre en af „Morgenbladet"s Medarbejdere op imod ham, over hvem han dog vandt en let Sejr.

Ved Valget den 3die Januar 1879 stod Kofod ene paa Valgtribunen, men blev dog ikke valgt, idet der blev afgivet 323 Stemmer imod ham og 313 for ham. Dette fik dog ingen Betydning i Øjeblikket, thi otte Dage efter valgtes Kofod med stor Majoritet; men ved Valget den 24de Maj 1881 ansaas Kofods Gjenvalg for uigjennemførligt, og han trak sig derfor tilbage. Kaptajn Aarøe optog Kampen for Højre, men bukkede under for Venstremanden, Gaardejer Blem.

Da Kofod kom ind paa Rigsdagen, regnedes han til det daværende „Venstre-Centrum"; — et Slags Mellemparti, hvis Medlemmer vare højresindede, men ikke nationalliberale. Senere hørte han Mellempartiet og det „nationale Venstre" til og dreves saa Skridt for Skridt ved Venstres Stormløb over i det yderste Højre. Kofod var oprindelig Republikaner, og mange saa i hans senere politiske Holdning en stor Inkonsekvens. Det er dog ikke saa. Kofods republikanske Stemning var nærmest dikteret af Hensigtsmæssigheds- og Sparsommelighedshensyn; Republiken var for ham et billigere og bekvemmere Apparat; men den Republik han vilde have, skulde baade have Næb og Kløer, Folket skulde styres, ikke styre, og vilde „Folket" ikke lystre, skulde det „kardætskes", — for at bruge et af hans egne Udtryk.

Kofod har aldrig spillet nogen Rolle paa Rigsdagen. Under de store Kampe kunde han snart levere vægtige Kølleslag, snart med vittige, bidende Vaaben fælde en Modstander; men føre an i Kampen kunde han ikke. Det laa ikke for hans Evner, og han havde vistnok ikke heller Lyst til det tørre, sejge Lovarbejde, der hører til for at tiltvinge sig en Befalingsmands Stilling. Han var derimod en uforfærdet og trofast Menig, der ikke veg fra sin Post, og mere end en Gang blev han fremhævet i Rapporterne.

Kofod paadrog sig i høj Grad Venstres Had, og det er blevet fortalt, at Partiet havde meddelt Kofod, at det vilde forlade Salen, hver Gang han tog Ordet. Om det er sandt, vides ikke, men saa meget er vist, at der gik Aaringer hen, i hvilke Kofod ikke oplod sin Mund.

Kofod var Sprogrenser og gjorde sig megen Umage for at rense og fordanske Lovsproget. Hans Mani i den Retning drev ham ofte for vidt, men nogen Fortjeneste har han uomtvistelig paa dette Omraade. Han rostes som et flittigt Medlem af de Udvalg, hvor han havde Sæde, men ogsaa her var det særlig Sprogrensningen, han hele Tiden havde Øje for.

Kofod var en god Taler, vittig, morsom og fantasirig. Naar man først var bleven fortrolig med hans underlige Person og hans ejendommelige Sprog, maatte man altid høre ham med Fornøjelse. Han havde tit gode Indfald, og han var logisk, koncis, klar og kort. Nogen Indflydelse i Debatten havde han ikke, men til at gjøre et rask og forvovent Indhug, der var han Manden. Han havde i den Henseende ikke ringe Lighed med Jagd.

Kofod tog en Tid ikke saa lidt Del i de politiske Møder ude i Landet, og hørte navnlig i 1873 til Højres rejsende Agitatorer. Han gjorde flere Steder megen Lykke og var altid Mand for at skaffe sig Ørelyd. Det var paa denne Tournée, at han paa et Vælgermøde nede ved Grænsen rettede den gribende Appel til Fædrelandskjærligheden, der er omtalt i Skildringen af Folkethingsmand H. Buch. Ogsaa senere har han af og til været ude, og han deltog navnlig i Mørkøvslagene, hvor han havde tiltænkt J. A. Hansen forskjellige „Vederkvægelser", som dennes Fraværelse dog forhindrede i at blive serverede.

Sin største Betydning og Indflydelse har Kofod dog skabt sig udenfor Politiken. Det er som Arbejderven og Arbejderfører, at hans Navn vil blive bevaret. Da Socialismen kom frem herhjemme, stod han i Spidsen for „Den broderlige Arbejderklasses Hjælpeforening", og han søgte straks ved Møder og Forsamlinger at bringe Sagen ind i et fornuftigt Spor. Vel lykkedes hans Bestræbelser ikke; men en lille Flok af hæderlige Arbejdere sluttede sig om ham og dannede Stammen til den Forening, han endnu leder, „Dansk Arbejdersamfund", en

af de smukkeste Foreninger i Hovedstaden. Her samles virkelige Arbejdere med deres Familier til Diskussion om de paa Dagsordenen staaende Spørgsmaal og til Foredrag og Oplæsninger, som Kofod med Iherdighed og Omsigt véd at skaffe tilveje. Kofod har stor Fortjeneste af den Aand, der hviler over Foreningen, og han leder den i et fortræffeligt Spor.

Kofod er en begavet Foredragsholder; han er livlig, poetisk og fantasirig. Han er en belæst og i flere Retninger kundskabsrig Mand, og det er sagtens Grunden til, at man aldrig paa ham anlægger den samme Maalestok som f. Eks. paa Th. Nielsen og N. Andersen med flere. Man undrer sig over det civiliserede Standpunkt, hvorpaa de staa efter deres Afstamning og Opdragelse, men man finder det ganske naturligt, at Husmandssønnen fra Bornholm fuldstændig er omdannet til en Mand med den almindelige Dannelses Væsen og Holdning.

Kofod er en varm Patriot med stærke skandinaviske Tendentser; han er en trofast Kammerat, en brav og hæderlig tænkende Mand, og han er i en ualmindelig Grad en nøjsom og fornægtende Natur. Han lever glad og tilfreds af mindre end mangen Haandværkssvend.

Bornholms Amts første Valgkreds har tidligere været repræsenteret af: Proprietær, Cand. jur. Stender, Toldkasserer Hegelund, Urmager Petersen, Lærer Hjorth og Oberst Fallesen.

Krabbe.

Borgmester i Grenaa. Født den 20. Juli 1833.

Det er en ung Mand paa 48 Aar, der sidder paa Folkethingets Formandsstol, og dog har han i mere end 17 Aar været Rigsdagsmand og i næsten 10 Aar været Folkethingets Formand.

Var det da sjældne aandelige Evner eller Lønnen for en tidlig vunden Berømthed, der løftede den unge Mand op paa

den indflydelsesrige og betydningsfulde Plads? Ingenlunde. Det var rene og skjære Partihensyn.

Krabbe tilhører en gammel hæderlig Adelsslægt, der, hvad man iøvrigt kan sige om den, just ikke har udmærket sig ved demokratiske Sværmerier. Han er eneste Søn af den nys afdøde Ejer af Ridder Bugges berømte Hald, paa hvis Grund der hver Sommer øves Vaabenleg ligesom i gamle Dage, om end under andre Former.

Den unge Krabbe har i meget svigtet Fædrenes Traditioner ogsaa deri, at han ikke til sin Livsopgave satte at blive en dygtig Jorddrot. Han foretrak de boglige Sysler og bestemtes tidlig for den studerende Vej. I Sommeren 1852 blev han Student og 7 Aar efter juridisk Kandidat.

Allerede fra Ungdommen af maa Krabbe have følt sig hendragen til Politiken; thi længe før han blev aktiv Politiker, gav han Vidnesbyrd om, at han fulgte godt med og havde Interesse for det offentlige Livs Gang. En meget morsom politisk Piece, der gjorde en vis Lykke, tilskrives almindelig ham, og han blev hurtig Medarbejder af den kjøbenhavnske Presse, saavidt vides endog af „Fædrelandet", i alle Tilfælde i lang Tid af „Berlingske Tidende". Han skal den Gang have været liberal og ivrig Skandinav. Senere redigerede han en kort Tid Bladet „Danmark" som iøvrig ikke øvede stor Indflydelse, og fra denne Redaktørvirksomhed er der næppe andre Minder, der har holdt sig, end det skarpe Sammenstød, han havde med „Berlingske Tidende"s daværende Redaktør, Kancelliraad Buchheister, et Sammenstød, der endog førte til, at Krabbe i ustyrlig Hidsighed lagde Haand paa sin roligere, men drillende Modstander.

Krabbe blev imidlertid — Gud véd hvorledes — ivrig Venstremand og søgte at vække Opmærksomhed ved udprægede demokratiske Sympatier. Det slog an. Den 5te Marts 1864 stod han paa Valgtribunen i Kallundborg og kaaredes til Rigsraadets Folkething. Siden har han uafbrudt repræsenteret denne Valgkreds, vel ikke altid uden Kamp, men altid uden stort Besvær.

I Begyndelsen af hans Folkethingsvirksomhed mærkede man ikke meget til ham. Han talte kun sjælden og i Regelen kort

og bestemt. Han hørte den Gang nærmest det nationale Venstre til. Men saa kom der pludselig en Udtalelse fra ham, der bragte hans Navn paa alles Læber, men rigtignok med en højst forskjellig Betoning. Det var da, han gjorde sin famøse Paastand gjældende, at alle vore Ulykker skyldtes „Systemet af 15de November". Denne Udtalelse var ikke at misforstaa, og den vil sikkert være den værste Anstødssten for hans lønligste Aspirationer.

Efterhaanden som Venstre tog til i Styrke voksede Magtlysten hos Partiet, og Krabbe var iblandt dem, der stærkest ansporede denne Lyst. Han blev snart Partiets svorne Mand, og det første vigtige Udslag af Partiets Sammenslutning og Styrke var at kaste den dygtige og retskafne Bregendahl ned fra et mangeaarigt Sæde paa Formandsstolen og at løfte den unge og lidet kjendte Krabbe op paa den. Det var et dristigt Eksperiment; ti der forelaa ikke noget, der betegnede denne Mand som egnet til den vanskelige Post. Han var vel anset for et godt Hoved, men ikke for noget hurtigt og heller ikke for nogen skarp Jurist. Heller ikke havde man Anledning til at forudsætte, at han var i Besiddelse af den Sindets Ligevægt og Overlegenhed, der kræves paa denne Plads — tværtimod. Det var saaledes et meget dristigt Forsøg, men paa ingen Maade det dristigste, Venstre har vovet, og heller ikke det, der er lykkedes mindst.

I Begyndelsen famlede han, som naturligt er, i den uvante og vanskelige Gjerning, og han begik væsentlige Fejl, for hvilke Kritikken gik stærkt i Rette med ham. Der hører et skarpt Blik, megen Øvelse og et hurtigt Omløb til at klare den rent formelle Side af Sagen. Enkelte Gange løb han helt fur i det, saaledes ved den bekjendte Afstemning over Skolelærer Jagds Valg, der i Tidenden ser mere end furiøs ud, og han maatte da ogsaa døje alvorlige Stikpiller, navnlig af Bille og Chr. Rimestad.

Men ogsaa udenfor den formelle Side lagde Krabbe i Begyndelsen følelige Mangler for Dagen. Den Sindets Ligevægt, som netop denne Stilling kræver, havde han endnu ikke tilkæmpet sig. Skjønt han øjensynlig bestræbte sig for at dæmpe sit hidsige Temperament løb det dog ofte af med ham, navnlig paa de store Kampdage, hvor Sindene vare stærkt i Bevægelse. Den ublide Behandling, han da ofte fik, forenedes med hans Frygt

for ikke at kunne magte den vanskelige Situation og fremkaldte en Pirrelighed og Bitterhed, der ofte fik Udseende af Partiskhed og lod ham tabe Herredommet baade over sig selv og hele Stillingen. Der er alligevel ingen Tvivl om, at det selv da var hans ærlige og redelige Vilje at være upartisk.

Enhver, der har fulgt det politiske Liv i hine Dage, vil gjemme paa Minder om Situationer, i hvilke Krabbe er optraadt yderst uheldig, saaledes den Gang han lod Tauber rette sit hensynsløse Angreb paa den slesvigske Embedsstand, og da han, forvirret af hele Situationen, lod sig henrive til uden fornuftig Anledning at romme Tilhorerpladsen for første Gang i vort parlamentariske Liv. Men enkelte smukke Minder vil man ogsaa have bevaret, og da ikke mindst det, da han, fornærmet af Bille, der lod sig henrive af Debattens Hede, først sympatetisk hævdede sin værgeløse Stilling ligeoverfor Angrebet og derefter, da Bille resolut tog sig i det og gjorde en Undskyldning, paa en ligefrem smuk og tiltalende Maade modtog Undskyldningen og slettede alt ud.

Ogsaa i en anden Henseende var der væsentlige Mangler ved Krabbe som Formand: han greb ikke tilstrækkelig ledende ind i Begivenhederne udenfor Moderne, og det bliver dog et Krav, man i Længden vil stille til en virkelig Formand.

Alle disse Mangler ere i Tidens Løb tildels blevne afhjulpne. Han er bleven Herre over den formelle Side; nu sidder han som en Spartaner paa sin Plads, tilsyneladende uberørt af alt, hvad der pulserer omkring ham af Lidenskab og Had, nu, da han tildels har faaet Bugt med sit Temperament, beskylder ingen ham for Partiskhed, og nu griber han ogsaa mere ledende ind i Sagernes Gang udenfor Møderne.

Er Krabbe da nu en dygtig Formand? Ja — og Nej. Han er en dygtig Formand, forsaavidt som han lægger alt godt til Rette for det daglige Arbejde, og som han, naar han faar Tid til at sunde sig, kan gribe det rigtige og opfylde Tingets ydre Pligter paa en smuk og værdig Maade. Se, det er jo i og for sig fortræffeligt, men er det nok?

Saa meget er vist, en vigtig Egenskab mangler han, maaske den vigtigste, for at styre Danmarks Folkething, og det er den, at begrænse Debatten. Det kan Krabbe ikke. Han har Hoved-

skylden for, at vi ere havnede i et endeløst Væv af Snak, og at det, som ethvert andet Onde, breder sig værre og værre, eftersom Aarene gaa. Det er mærkeligt i denne Henseende at iagttage ham. Han har altid et fint Øre for, naar der skejes ud, og han paataler det næsten altid betimelig, men derved bliver det. Ingen bryder sig en Smule om Advarslen, og trods denne kjører man paa den roligste og mageligste Maade henad den forbudne Vej. Det gjentager sig Gang efter Gang med en sørgelig Ensformighed. Hr. Krabbe synes, naar han har givet Advarslen og maaske nok engang svagt gjentaget den, at henfalde i en fortvivlet Ro, hvor han lader alt passere.

Hvori ligger da hans Fejl? Ja, der er blevet tillagt Krabbe mere „Rygrad" og en kraftigere Karakter end Liebe; men det er vist en stor Fejltagelse. Krabbe kan være stædig og kan vise Karakter i Smaating; men han har ikke den Karakterens Sejghed, der igjennem langsomme og vedholdende Brydninger fører til Maalet. Krabbe er ikke Karakter hver Dag eller til alle Tider, ligeoverfor den daglige Sejgpinen bliver han et bøjeligt Siv.

Endvidere kan det med Rette bebrejdes Krabbe, at han ikke altid er taktfuld, og at han har et paafaldende svagt Øre for den gode Tone i Debatten. Det er bleven en staaende Talemaade hos ham, at han ikke har hørt det eller det, da han ellers vilde have paatalt det, og at han næppe tror, at det kan være sagt saaledes. Desværre er Rigsdagstidenden altfor ofte et daarligt Vidne imod hans Øren.

Endelig har Krabbe en sjælden Ubehjælpsomhed i at udtrykke sig, naar han uden Forberedelse skal sige noget. Det bliver da enten ren Orakeltale, som enhver kan fortolke efter Behag, eller ligefrem ikke til at finde ud af. Faar han derimod Lov til at forberede, hvad han vil sige, kan han forme sin Tanke baade smukt og klart; men veltalende bliver Krabbe dog aldrig.

Kan det saaledes omtvistes, om Krabbe er en dygtig Formand eller ikke, saa er der paa den anden Side et Spørgsmaal, om vi have nogen, der vilde være bedre. Krabbe er i ethvert Tilfælde en saare præsentabel Formand, og udadtil repræsenterer Krabbe vistnok i enhver Henseende tilfredsstillende.

Demokraten Krabbe fører et yderst despotisk Regimente som Formand. Alle hans underordnede skjælve for ham, og han skal være meget lunefuld og langtfra altid urban i sin Optræden imod Funktionærerne. Han kjører med Diktatortøjler, og hans Anordninger, skjønt de oistnok tit ere af tvivlsomt Værd, lystres blindt — en Tid; ti ogsaa her mærkes Karakterslappelsen.

Af borgerlige Livsstillinger har Krabbe været Overretsprokurator i Kjøbenhavn, derefter Birkedommer paa Fejø, og nu er han By- og Herredsfoged samt Borgmester i Grenaa. Man vil vide, at hans nærmeste Ærgjerrighed skal være at blive Amtmand i Viborg med Residents paa Hald.

Krabbe er et godt Hoved og i det hele en dygtig Mand, der berettiget har Plads paa Thinge. Han er en ren og pletfri Karakter og uden al Tvivl en varm og oprigtig Fædrelandsven. Han indtager en betydningsfuld, men saare vanskelig Plads; maatte han med Tiden lære at udfylde den helt, saa vil Fædrelandet tælle ham blandt sine bedste Sønner!

Kallundborgkredsen har tidligere været repræsenteret af: Kaptajn N. F. Jespersen, Etatsraads, Amtsforvalter Povelsen, Major Tuxen, Amtsfuldmægtig Øllgaard, Kaptain Suenson, Møller J. J. Nielsen, Birkedommer Eberlin og Landmaaler Reinh. Jensen.

Leth.

Overretsprokurator i Kjøbenhavn. Født den 27. April 1825.

Da Venstres første Stormløb vare tilbageslaaede, og Partiet spaltedes i to Lejre, altsaa i 1875, modnedes en spirende Erkjendelse af, at det gjaldt om for Partiet at skaffe sig en intelligent Tilgang. Blikket fæstedes da paa Mænd som Dr. phil. Jessen, Etatsraad Juel, Cand. theol. Harald Holm, Cand. jur. Hørup og Overretsprokuratorerne Lassen og Leth. Ved

Venstrefesterne paa Skydebanen havde især de to sidstnævnte gjort sig bemærkede som vellykkede Skaaltalene i den folkelige Retning, og det var let at forudse, at der ved første givne Lejlighed skulde aabnes dem Adgang til vort folkevalgte Kammer. Det skete da ogsaa; Aaret 1876 bar dem begge ind paa Rigsdagen. Lassen valgtes i Frederikssund, men blev kun i Rigsdagen i en Periode, medens Leth valgtes i Næstved og lader til at skulle tage fast Ophold paa Christiansborg.

Venstre jublede, da det havde faaet de to Overretsprokuratorer ind, og troede at have gjort et værdifuldt Fund. Det viste sig dog at være en stor Skuffelse. Lassen var vel en dygtig Mand, der lovede godt for Fremtiden; men hans store Virksomhed udenfor Salen lagde saa stærkt Beslag paa ham, at han kun i ringe Grad blev i Stand til at ofre sig for det politiske Liv; han blev snart helt kjed af det og trak sig ved første Omvalg frivillig tilbage. Den dygtige gik, og Leth blev tilbage. Han viste sig snart at være alt andet end en Gevinst; og det erkjendes sikkert nu ogsaa af hans Meningsfæller, at ringere Tilgang har Partiet ikke havt fra den saakaldte intelligente Lejr, end den, det fik gjennem Leth. Der sidder mangen Bonde paa Danmarks Rigsdag, baade i Venstre og Højre, som i alle Retninger langt overstraaler Akademikeren Leth.

Leth er født i 1825 og blev 20 Aar gammel Student. Otte Aar efter tog han den juridiske Embedseksamen og tilbragte derefter flere Aar i Slesvig, hvor han dog ikke i nogen særlig Grad nød den danske Embedsstands Tillid og Agtelse. Efter Krigen blev han Overretsprokurator her i Kjøbenhavn.

Han syntes i ingen Henseende kaldet til at spille nogen fremtrædende Rolle, og den jævne, ubemærkede Sagførergjerning laa nærmest for hans Anlæg; men han var en ærgjærrig Mand, der vilde frem, og allerede ved Juristmøder og lignende Lejligheder udkrammede han sin Visdom, dog ikke til synderlig Baade, hverken for Sagerne eller for ham selv. Saa blev han pludselig Venstremand og knæsattes straks som en lovende Dygtighed.

I 1872 stillede han sig første Gang til Rigsdagen, og med den Mangel paa Kritik, der er et udpræget Kjendemærke for denne Politiker, havde han udset en kjøbenhavnsk Kreds til sin første Debut. Den blev miserabel. Han stillede sig i Kjøben-

havns tredje Kreds imod Oberst Tvermoes, men opnaaede kun 74 Stemmer, medens Tvermoes fik 634. Det gjaldt da om at finde en Landkreds til ham. En saadan fandt man i Præstø Amts tredie Valgkreds (Næstved), ret en passende Kreds for Leth; ti den var i ingen Henseende forvænt. Ganske bortset fra Livsstillingerne har det været rene Smaamænd, denne folkelige Kreds har sort til Thinge. Hvem mindes noget om Sognefoged Mikkel Rasmussen, om Parcellist L. Andersen, og Gaardfæsterne Jens Andersen og Jochumsen, eller om Sognefoged Chr. Christensen og Husmand Hans Albretsen? Og dog har man her hele Stamtavlen. I en saadan Kreds maatte Leth kunne vælges, det var ikke vanskeligt at forudse, og han valgtes da ogsaa med et saa imponerende Stemmetal som 1247 Stemmer imod tre Modkandidater, af hvilke den dygtige Borgermester Rump fik flest Stemmer — 340.

Leth var ikke den Mand, der agtede at sætte sit Lys under en Skjæppe paa Rigsdagen. Han vilde nok tale med, og den fra hans processuelle Virksomhed saa bekjendte Vending: „Jeg har fra en Virksomhed andetsteds (Slesvig) o. s. v.“, førte han til stor Moro for sine juridiske Kolleger med ind i Folkethingsdebatten.

Leth taler gjerne, og han taler hyppig. Det er ham øjensynlig den største Nydelse at høre sig selv tale, og han breder sig med føleligt Velbehag og indre Tilfredshed over sit Emne. Han taler just ikke tungt, men med et usigelig drævende og søvndyssende Foredrag, og han taler mere kjedelig og mindre løftende end nogen anden. Tidligere havde Tauber Privilegiet paa at fordrive Tilhørerne og Medlemmerne fra Salen, nu deler Leth denne tvivlsomme Forret med ham.

Da Loven om Retsreformen var til første Behandling, gik der uhyggelige Rygter om, at Leth vilde tale i ni Timer, og alene Tanken derom bragte det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa dem, der skulde høre derpaa. Han holdt næsten Ord, og den ulykkelige Formand maatte med et ubevægeligt Ansigt døje denne Marter. Thingets Medlemmer flygtede, og en æret Rigsdagsmand ramte manges Tanke, da han yttrede: „Naar Leth taler første Gang, opholder man sig paa Gange og Forværelser; men naar han taler anden Gang, forlader man Christiansborg Slot“. Kun Referenterne velsigne ham; ti under hans Foredrag

holdes der Hvil. Alligevel er der i de samme Taler ganske fornuftige Tanker, naar man læser dem, men i det mundtlige Foredrag er der ikke en eneste Oase. Selv var han synlig glad og tilfreds med sine Bedrifter, og naar den skikkelige, gamle Balthazar Christensen knugede hans Haand og takkede ham for hans interessante og dygtige Foredrag, — var han mere end belønnet.

Leth var naturligvis oprindelig „forenet Venstremand", senere hørte han Bergs Gruppe til, men nu er han „udtraadt", og ingen véd rigtig, hvor han egentlig hører hjemme. Han har ganske sikkert meget lidt Tilhold paa Rigsdagen, og derfor vil der næppe fra nogen Side blive gjort store Anstrengelser for hans Gjenvalg. Snarere vil vistnok Berg søge at faa ham ombyttet med en paalidelig radikal.

Personlig gjør Leth et godmodigt og ret velvilligt Indtryk, og han er vistnok en flink Privatmand, men en dygtig Politiker er han ikke og bliver det næppe nogensinde.

Lund.

Præst i Arninge paa Lolland. Født den 13. Marts 1831.

Pastor P. M. Lund fra Arninge, der repræsenterede Maribokredsen i Folkethinget, var uomtvistelig en af vore mest tiltalende Rigsdagsmænd. Han var vel ikke nogen fremragende Politiker; men han var en vel begavet Mand, der med Interesse og Dygtighed tog sig af Sagerne, og han var fremfor alt en saa elskværdig og tiltalende Personlighed, at han vandt alle og skabte sig Venner i alle Lejre.

Lund er født 1831. I Sommeren 1855 tog han teologisk Embedseksamen, og faa Aar efter blev han Kateket i Nakskov og vandt her hurtig Anerkjendelse som en nidkjær og alvorlig Mand, der røgtede sin Gjerning med en tiltalende bramfri Kjærlighed. Den unge Kateket følte sig hurtig hendraget til Politiken og blev i den Retning snart en af Nakskov Bys ledende Mænd.

Han var saaledes med til i 1865 at opstille og støtte Etatsraad Juels Valg, og da der allerede Aaret efter var Valg paany, og Juel ikke stillede sig, gik Lund selv frem. Han valgtes, men blev kun faa Maaneder i Rigsdagen; ved Omvalget fire Maaneder efter søgte Lund ikke Gjenvalg, men da havde ogsaa en Mand som Hother Hage meldt sig, og han sejrede paa Valgdagen.

Nu hørte man i flere Aar ikke noget til Lund som Politiker. Da Venstre imidlertid i 1872 var blevet Flertal i Thinget og begyndte at sætte Magtpolitikken i Scene, satte ogsaa ude omkring i Landet de hvilende Højrekræfter sig i Bevægelse, og i de følgende Aars haarde Kampagner trængte Lunds Navn af og til igjennem som en af Højres dygtigste Mænd paa Lolland.

Det var ganske naturligt, at Blikket paany maatte rettes imod Lund som Rigsdagsæmne, men han trykkede sig længe, sagtens af Hensyn til sin præstelige Gjerning; han var i 1873 bleven Sognepræst for Arninge Menighed ved Nakskov. Men da Professor Frederiksen i 1877 nedlagde sit Mandat som Folkethingsmand for Maribokredsen, imødekom Lund Højremændenes Opfordring til at stille sig og stod den 27de Februar 1877 paa Valgtribunen ligeoverfor den fra Nordsjælland indkaldte blakkede Politiker Gaardmand Lars Larsen. Dennegang sejrede dog Lars Larsen; men ved Valget den 3dje Januar 1879 blev Lund Sejrherre med betydelig Majoritet.

Lund kom ind i Rigsdagen paa et meget bevæget Tidspunkt, netop som Spaltningen i Venstre var ved at uddybes; men om med stor Hensynsløshed at udsætte Godkjendelsen af soleklare Højrevalg kunde de adsplittede Venstregrupper dog endnu blive enige. Imod denne Trafik af Venstre tog Lund første Gang Ordet, og hans Jomfrutale var meget vellykket.

Senere har Lund ved enkelte Lejligheder talt særdeles godt, saaledes under Brandes's Edssag og under Debatten om fraskiltes borgerlige Vielse, hvor han begge Gange med behørig Styrke og Kraft hævdede den kristelige Side af disse Sager.

Lund hørte ikke til de meget talende og tog kun Ordet, naar han havde et virkeligt Bidrag at yde til Diskussionen. Han talte med Lethed, havde et behageligt Organ, og selv om han blev varm og ivrig, henfaldt han aldrig til Prædiketonen

eller det salvelsesfulde. Der var over hans Tale ligesom over hans Person udbredt noget overmaade naturligt og ligefremt.

Lund er en høj, kraftig og statelig Mand med et sjælden aabent og venligt Ansigt. Tilhørerne spurgte ofte, hvem den ranke, høje Mand var, og naar saa Svaret lød: „Præsten Lund", hørte man gjerne et: „Aa ja, det kunde jeg tænke." Han ligner en Præst uden dog alligevel at have det udprægede præstelige ved sig.

Og Lund er dog Præst i Ordets bedste Forstand. Han er en nidkjær Sjælehyrde, der har et sjælden godt Lov i sin Menighed, og et ikke almindeligt Vidnesbyrd om hans Iver havde man deri, at han hver anden Søndag rejste fra Kjøbenhavn til Arninge for at prædike for sin Menighed.

Enhver Kreds kunde være glad ved en saadan Repræsentant, og i Rigsdagen burde han grumme nødig savnes. Det vakte derfor en virkelig Sorg, da Lund paa Valgdagen den 26de Juli blev slaaet af den politiske Ignorant Wederkinch-Madsen, der er amerikansk Dr. phil. og har et Handelskursus i Kjøbenhavn.

Maribokredsen har foruden de tidligere nævnte Repræsentanter sendt følgende Mænd til Thinge: Prokurator G. Aagaard, Pastor P. W. T. Schøtt, Redaktør Chr. Jørgensen, Pastor N. L. Krogh, Gaardmand Chr. Blak og Redaktør J. N. Dein.

Jakob Madsen.

Gaardejer i Bur pr. Holstebro. Født den 21. Maj 1815.

Gaardmand og Sognefoged Jakob Madsen af Bur ved Holstebro repræsenterede Ringkjøbing Amts 3dje Valgkreds — Holstebro — i Folketinget.

Allerede i 1858 kom Madsen ind i Thinget. Han holdt sig ved tre følgende Valg, vel altid efter Kamp, men dog uden stort Besvær. Ved Valget til Rigsraadets Folkething i 1865 valgtes derimod Justitsraad, Birkedommer C. N. Petersen,

og Aaret efter, ved Valg til Rigsdagens Folkething, slog Proprietær Neergaard Madsen, dog kun med et ringe Overtal af Stemmer. Faa Maaneder efter valgtes dog Madsen igjen og har siden uafbrudt repræsenteret Kredsen indtil den 24de Maj 1881, da han frivillig trak sig tilbage og afløstes af den radikale Skolelærer Hansen fra Bur.

Han havde ikke været i Thinget i ret mange Aar, inden han begyndte at gjøre sig gjældende. Saasnart der var Lejlighed til det, tog han Ordet og gav sine stærkt udprægede Venstreanskuelser Luft. Tiden var den Gang ikke synderlig gunstig for Venstre; men den Sympati, der ofte følger et Mindretal, fulgte i høj Grad Partiet, saa at der den Gang ofte blev taget mere Hensyn til det end senere, da det kom i Flertal. Madsen tilkæmpede sig en ret anselig Stilling, da han var meget flittig og satte sig godt ind i Sagerne. Et Vidnesbyrd om den Betydning, han vidste at skaffe sig, var det uomtvistelig, at han blev Medlem af den store Forsvarskommission.

Da det forenede Venstre blev dannet, sluttede Madsen sig resolut til det. Han blev Medlem af Partiets Bestyrelse og fulgte det i det hele saare trofast, endog til de omprocederede Injurier mod Ministeriet Estrup. For Madsen var Dannelsen af det forenede Venstre meget kjærkommen; ti det førte tilsyneladende mest lige til det Maal, han havde sat sig; men om hans sindige jydske Natur egentlig har kunnet forliges med de Krumspring, Berg forledte Partiet til, er dog meget tvivlsomt. Han gik imidlertid med, baade i 1873 til Finantslovnægtelsen og i 1877 til Provisoriets Fremkaldelse; men paa den anden Side gik han ogsaa hin berømte 8de Novbr. med de moderate. I det hele har han, hver Gang Venstre har været i Stykker, staaet paa den moderate Side. Den nye radikale og fritænkerske Side var han en bestemt Modstander af.

Madsen talte i den sidste Tid sjælden og gjorde sig i det hele lidet gjældende. Han var en ganske vel begavet Mand og talte let og i Reglen forstandig, men med et temlig svagt Organ og et ikke videre tiltalende Foredrag.

Holstebrokredsen har foruden fornævnte Rigsdagsmand havt følgende Repræsentanter: Pastor Damgaard, der i 1849 slog

nuværende Justitiarius i Højesteret Buch, og Gaardejer A. Westergaard.

Anders Nielsen.

Huseier i Fyrkilde ved Hobro. Født den 24. Oktober 1817.

Aalborg Amts fjerde Valgkreds har i 23 Aar sendt Husmand Anders Nielsen af Fyrkilde ved Arden Station ind i Folkethinget. Fjorten Gange har han staaet paa Valgtribunen, og hver Gang har han sejret med stedse stigende Stemmetal. Det er saaledes næsten i et Fjerdedels Aarhundrede, at Nielsen har rogtet en politisk Gjerning, og dog er kun én Gang hans Navn trængt udenfor Kristiansborg Slots Mure og udenfor hans Valgkredses snævre Enemærker. Han selv var dog ganske uskyldig heri.

Det var i en af de sidste Samlinger, da det vigtige Skoleudvalg skulde vælge Ordfører. Stemmerne vare lige delte, saa at Alderen vilde blive det afgjørende, og for nu ikke at faa en Højremand til Ordfører samlede Moderationen sine Stemmer om den 63aarige Anders Nielsen, der havde Aldersfortrin for Højres ældste Medlem. Alene ved sine Aar og ikke i mindste Maade ved sine Evner fik A. Nielsen det ansvarsfulde og hæderlige Hverv at være Ordfører for et af de betydningsfuldeste Udvalg, der i den paagjældende Samling var nedsat. Sandt nok, det fik ikke stort at betyde, ti Sagen kom ikke frem i Salen, og det var sagtens ogsaa Venstres Mening; men for det store Publikum saa det ud som noget, og allevegne lød et forbavset Spørgsmaal: „Hvem er Anders Nielsen?"

Svaret fra de indviede var ikke gunstigt, men en saa ringe Mand, som Anders Nielsen ved denne Lejlighed blev gjort til, er han dog ikke. Han er en Mand med ganske gode Evner, med megen Flid og Nidkjærhed og med en god Hukommelse. Han er imidlertid meget stilfærdig og tilbageholden, taler næsten aldrig og fører i det hele en yderst ubemærket Tilværelse, men

bagved den stille og bramfri Rigsdagsgjerning ligger der et vedholdende og dygtigt Arbejde og en langt større Indsigt i mange Sager, end de fleste ere tilbøjelige til at tro.

Nielsen har i mange Aar været Medlem af Finantsudvalget, og de Medlemmer, for hvem han aabner sig, paastaa, at han paa Finantsomraadet har opsamlet sig et Fond af Detailkundskaber, som, støttet af hans gode Hukommelse, gjør ham til et rent Leksikon, i hvilket man blot behøver at slaa op for at faa nøjagtig Besked om, hvorledes den eller den lille Bevilling kom frem den eller den Gang.

Nielsen kan tale baade forstaaeligt og godt; men det sker saare sjælden. Han følger imidlertid Sagerne omhyggelig og er i Regelen godt med. Han hører i det hele til de sympatetiske Repræsentanter, og netop den bramfri Maade, paa hvilken han røgter sin Gjerning er meget tiltalende. Der er ikke Spor af Ærgjerrighed eller Forfængelighed hos den trofaste og støtte Jyde, og det var tilvisse en ren Bjørnetjeneste, hans Venner gjorde ham, da de saadan stillede ham i Breschen.

Nielsen har altid hørt Venstre til og staar nu blandt de moderate. Det sejge, solide Arbejde og en rolig og besindig Fremadskriden ligger sikkert hans Natur langt nærmere, end den vilde Stormen fremad, Venstre ubesindig indlod sig paa.

Nielsen blev første Gang valgt til Folkethinget den 14de Juni 1858 og trods en Række Forsøg paa at fortrænge ham, har han været urokkelig. I 1873 drev han det til over 1000 Stemmer, og siden have Modkandidaterne, paa en enkelt Undtagelse nær ikke vovet at forlange skriftlig Afstemning, saa knusende har Kaaringen været. Han vil ikke for det første være til at slaa, og han er iøvrigt heller ikke af de Folkethingsmænd, man skal være særlig ivrig for at komme af med.

Forud for ham har Kredsen været repræsenteret af: Møller Eriksen, Pastor J. T. Jørgensen, Sognefoged S. Christiansen og Skolelærer M. Andersen.

R. Nielsen.

Højskoleforstander i Hammerum. Født den 9. Decbr. 1840.

I Hammerum ved Herning findes en Folkehøjskole, der ledes af den nuværende Folkethingsmand for Ringkjøbing Amts fjerde Valgkreds, R. Nielsen.

Da den skikkelige Gaardmand P. Nielsen, der i mange Aar repræsenterede Kredsen, i 1879 vægrede sig ved at modtage Gjenvalg, maatte denne udprægede Venstrekreds se sig om efter en paalidelig Venstrekandidat, og Blikket faldt da paa Højskoleforstander R. Nielsen, der var ganske ukjendt udenfor Herningkredsen, men nok havde taget livlig Del i den lokale Agitation og særlig bekæmpet den moderate Venstreretning, som der paa Egnen repræsenteredes af Folkethingsmand Th. Nielsen. Paa Valgtribunen havde R. Nielsen, Redaktøren af „Vejle Amts Folkeblad", Th. Nielsens trofaste Adjutant, A. K. Jensen til Modkandidat, men slog ham med 695 Stemmer imod 497.

Ved Valget den 24de Maj naaede Jensen saa langt ind paa Livet af ham, at der kun var 5 Stemmers Forskjel. Der fremkom Protest imod Valget, og dets Anerkjendelse udsattes, men inden der blev taget en endelig Bestemmelse, kom Valgdagen den 26de Juli, og her sejrede Nielsen med en betydelig Overvægt.

R. Nielsen har saaledes kun siddet et Par Aar i Folkethinget, og han har ikke havt Lejlighed til at gjøre sig særlig bemærket. Han hører Bergs Gruppe til med Hud og Haar og lystrer Parolen som en veldisciplineret menig.

Dog en Gang forsøgte han at manøvrere paa egen Haand, men det mislykkedes sørgelig. Det var da Forslaget var fremme om Pension til Professor Berggrens Enke. R. Nielsen havde da fundet ud, at hun fik for høj en Pension i Forhold til de Indtægter, mangen Familie havde her i Landet, og fra sit flade og smaalige Standpunkt argumenterede han med en Sejghed, der kun blev overgaaet af hans Grundes Svaghed. Han led da ogsaa et afgjørende Nederlag.

Ogsaa ved andre Lejligheder f. Eks. ved Hærlovens Drøftelse har han talt, men han har aldrig lagt særlige Evner for Dagen. Han synes nærmest at være et Udtryk for en forskruet Højskoledannelse med al den Uklarhed og Umandighed, der i vore Dage saa ofte følger med dette Standpunkt. Hverken den ærede Rigsdagsmands Person eller Meninger gjør noget sympatetisk Indtryk, og han hører ikke til de Politikere, der give gode Løfter for Fremtiden. Dog i Dommen herover kan der fejles, navnlig naar man betænker, at Nielsen kun er 40 Aar gammel og kun har en toaarig Rigsdagsvirksomhed at øse Erfaring af. Tiden kan maaske gjøre ham habil, det staar i al Fald til at haabe.

Herningkredsen har tidligere været repræsenteret af: Landinspektør Fløe, Gaardejer P. Knudsen, Gaardmand S. Pallesen Fløe, Baron Blixen-Finecke, Stiftsamtmand Trampe og fornævnte P. Nielsen.

Th. Nielsen.

Avlsbruger og Skolebestyrer i Herning. Født den 13. Novbr. 1838.

Vejlekredsen satte i mange Aar Pris paa en standsmæssig Repræsentation og sendte saadanne Mænd som Orla Lehmann, Professor Fr. Hammerich og Hofjægermester Carlsen ind paa Thinge. Ak, hvor forandret! Nu synes Hr. Th. Nielsen at skulle blive livsvarig Besidder af denne af Naturen saa rigt udstyrede Valgkreds.

Th. Nielsen var i Tredserne en skikkelig og upaaagtet Skolelærer paa det jydske Hedestrog, ukjendt af alle — nu kjende alle ham. Han er udgaaet af en ret velhavende Gaardmandsfamilie og har saavel i sit Ydre som i sit Sprog og sit Tankesæt bevaret Afstamningens Ejendommeligheder.

De boglige Sysler skal tidlig have lokket den begavede Dreng, og han blev en flink Seminarist og i en ung Alder Skolelærer. Men indenfor Vadmelskoften bankede et ærgjerrigt

Hjærte og en Virkelyst langt ud over den kvalme Skolestues snævre Grænser. Allerede omkring Myndighedsalderen stundede den unge Skolelærers Attraa hen imod det politiske Liv, og Forfatningskampen bragte hos ham, som hos saamangen Demokrat, den spirende Tanke til Modenhed, det vil sige til Handling.

Kun 28 Aar gammel stod han i 1866 paa Valgtribunen i Kolding — imod Berg. Denne vilde sige Ja til den gjennemsete Grundlov, Nielsen derimod Nej — det var Adkomst nok. Den store Skolelærer Berg slog imidlertid den lille Skolelærer Th. Nielsen, men den sidste tabte ikke Modet. Han tog nu for Alvor den politiske Gjerning op, og det var vist ikke lang Tid derefter, at han stiftede „Vejle Amts Folkeblad“, der hurtig udviklede sig til en lille Bladfabrik, som sendte et Fællesstof med forskjellig Titel og med lokale Nyheder og Avertissementer omkring i forskjellige Egne af Jylland; Manden viste sig saaledes ogsaa at være industrielt anlagt.

Han begyndte nu en ivrig Agitation og viste sig som en dygtig og ihærdig, men hverken sympatetisk eller videre loyal Agitator. Den 22de September 1869 valgtes han første Gang i Vejle, men Valget blev paa Grund af Formfejl kasseret, og først i Slutningen af Januar 1870 holdt Skolelæreren fra Birk sit Indtog paa Thinge. Seks Gange har han senere staaet paa den samme Valgtribune og tilkæmpet sig Sejer. Hver Gang har Vejle By stillet en Mand op imod ham, hver Gang forgjæves. Byen har gjort virkelige Kraftanstrengelser for at blive den ildesete og ubehagelige Kandidat kvit, 600 Byvælgere og 300 Landvælgere ere marcherede op imod ham, — forgjæves; han har hentet sine 1400 Stemmer, og han synes at være uovervindelig.

Da Nielsen kom ind paa Thinge, gjorde han i Begyndelsen en løjerlig Figur. Den lille nanselige Mand med det ejendommelige Ydre havde Vanskelighed ved at gjøre sig gjældende, men frem vilde han. Derfor udviklede han en overordentlig Flid for at sætte sig ind i Sagerne, og han begyndte snart at tale med og at vise, at han var en Mand med gode Evner, med ikke ringe Skarpsindighed og med stor Tungefærdighed.

Da det „forenede Venstre“ dannedes og den voldsomme Opposition begyndte, blev Thomas Nielsen en fremtrædende

Personlighed. Der var ligesom opgjemt et Fond af Had og Forbitrelse i hans Bryst, som maatte have Luft, og som han da ogsaa af Hjertens Lyst lod strømme ud. Der kom i Kampens Øjeblikke noget diabolisk, noget uhyggeligt og uskjønt over den lille Mand, naar han med knyttet Haand, vendt imod Ministerbordet, truende og gestikulerende udsendte sine Laviner af Ubehageligheder. Tonefaldet, den skærende Haan, Miner, Blik og Manerer, alt tydede paa en Lidenskab, han havde Vanskelighed ved at tøjle, og som da ogsaa af og til brød igjennem alle de parlamentariske Skranker, saaledes da han erklærede, at det var ham personlig modbydeligt at forhandle med daværende Kultusminister Hall.

Th. Nielsen er en meget sammensat Natur, som det har stor Vanskelighed at faa fuld Klarhed over. Ligesaa vild og ubændig han til Tider kan være, ligesaa mild og human kan han til andre Tider synes. Ligesaa aaben, han det ene Øjeblik kan være, ligesaa tillukket kan han være det næste. Man skal vel vogte sig for fuldt ud at lide paa ham; ti han er sun og beregnende og holder sig som oftest med stor Klogskab en Bagdør aaben. Han kan være virkelig medgjørlig, en Overenskomstens Mand, ja en ihærdig Mægler, det har han vist ved mere end én Lejlighed; men man faar altid Indtrykket af, at der ligger en klog Beregning bag ved, og at, hvis han havde Magt som Vilje, vilde det være Despotens Moderation, man fik at føle.

Saameget er vist, at en Handlingens Mand er Thomas Nielsen ikke, være sig nu af Beregning eller af Mangel paa Karakter. Han har de store Ord, og han forstaar at true, men naar Truselen skal omsættes i Handling, saa er han ikke hjemme. Saasnart der blev rejst en alvorlig Modstand imod Venstres Magtpolitik, faldt Thomas Nielsen fra. Det gjorde han i 1875 og endnu mere i 1877, hvor han var den eneste Mand af Venstres Bestyrelse, der undgik at faa sit Navn under det famøse Angreb paa Ministeriet Estrup. I Provisorietiden var han besindig, næsten spagfærdig, og den berømte 5de November var han en virksom Mægler for en Overenskomst. Det tjener ham kun til Ære.

Hans gamle Parti- og Meningsfælle J. A. Hansen blev engang af nogle Højremænd spurgt, om der blandt Venstre

virkelig var Mænd, der vare rede til at tage de yderste Konsekventser og stille sig paa Barikaderne, og den gamle Partifører nævnede da flere, om hvem han med Vished troede det. Pludselig spurgte En: „Thomas Nielsen?", hvortil den Gamle uden Betænkning svarede et determineret „Aldrig!" ledsaget af et uforligneligt Skuldertræk.

Nu staar Thomas Nielsen tilsyneladende blandt „de Moderate", men ingen ved rigtig, hvor man har ham, og selv hans gamle Partifæller ryste tvivlende paa Hovedet ligeoverfor ham. De ere ikke sikre paa ham, han logrer baade med Bergs Gruppe og med Højre og Vennerne ere ikke vis paa at kunne holde ham fast. I Længden er naturligvis sligt svækkende for Indflydelsen, og det er ogsaa ganske vist, at Nielsens Indflydelse er i Tilbagegang.

For fuldt ud at vurdere Th. Nielsen som Politiker er det nødvendigt at iagttage ham ved politiske Møder, hvor Vælgerfolket skal strammes op; her er han den rigtige og gamle Thomas Nielsen.

Det er uomtvisteligt, at Venstreførernes store Indflydelse paa Befolkningen i en meget væsentlig Grad skyldes en Agitationsmaade, der ganske vist har vist sig praktisk, men derfor paa ingen Maade er anbefalelsesværdig eller sund, og Th. Nielsen har længe været udpeget som en af dem, der paa de politiske Møder æggede Lidenskaben mest.

Man skal imidlertid ind paa Livet af ham ved et saadant Møde, hvor han forud er sikker paa Stemningen, saa faar man ret Blik for hans Ejendommeligheder. Hvis den Taktik, han under saadanne Vilkaar udfolder, overhovedet kunde være Gjenstand for Beundring, saa maatte man beundre ham, thi han er i Sandhed en Mester. Han forstaar at gaa ind i Folk, at kildre Ørerne og hidse Lidenskaberne. Derigjennem fejrer han sine Triumfer — ikke gjennem logiske Sejre.

Se ham paa en improviseret Talerstol, og alene hans Person og Methode vil vække Opmærksomhed. Han bøjer Kroppen lidt forover, lægger Hovedet over mod den ene Skulder, trækker Munden op til Siden, udstrækker en manende Finger, og hans skærende Røst finder Vej til de lyttende Øren. Man mærker Fanatikeren, han hidser. Talemaader om Herremands-

vælde lige over for den fattige Husmandsstand, om Standsprivilegier, om det menige Folks Forurettelser o. s. v. skulle nok sætte Lidenskaberne i Bevægelse, men sandelig ikke de gode Lidenskaber. Og Grunde? — Om saadanne er der ikke Tale, Paastanden er tilstrækkelig, og han kjender af lang Erfaring, at Stikordet gjør sin Virkning.

Saa kommer Forsøgene paa at gjøre Modstanderen latterlig og uvidende, og i den Retning er han ikke nænsom med Midlerne og fanger naturligvis mangt et „Grin“. Er Modstanderen lidt dreven i Papirerne, trækker han hurtig Folehornene ind; men er det ikke Tilfældet, eller tror han det ikke, saa benægter han rask Kjendsgjerninger, i Tillid til, at man ikke har Beviserne ved Haanden. Viser det sig, at han har taget fejl i sin Tro, og lægges Beviserne frem, gaar han let og smidig hen over det farlige Punkt.

En anden Argumentationsmetode karakteriserer ham ogsaa. Ligeoverfor Angrebene paa Rigsdagens Sendrægtighed hævdede han under næstsidste Valgkampagne, at Skylden var Regeringens og anførte fem Tilfælde, hvori Regeringen havde forhalet Love ved ikke itide at give Oplysninger. Man tænke sig 5 Tilfælde af 100! Men de 5 slog ned, og han fik den Fornemmelse indprentet i Tilhørerne, at han virkelig havde bevist, at Regeringen havde hele Skylden.

Videre tiltalende er en slig Kampmaade ikke, og den, der kun kjender Th. Nielsen fra Valgmøderne, kan umulig have noget godt Indtryk af ham.

En af vore mest ansete Gejstlige kjendte kun Nielsen fra et just ikke smigrende Ry, og blev derfor glad overrasket ved en Gang at træffe ham og i ham at opdage en mild og medgjørlig Natur. I Samtalens Løb spurgte da den Gejstlige om, hvorledes det var muligt at sige det eller det paa Valgmøderne, thi det var jo urigtigt og uforsvarligt, hvortil da Nielsen svarede noget om, at sligt var man nødsaget til ligeoverfor Vælgerne. Den Gejstliges Svar var et stærkt betonet: „Ja saa!“, der just ikke lød smigrende.

Paa Valgmøder er Thomas Nielsen alt andet end sympatetisk, men der er ogsaa hans værste Sider fremme. Paa Rigsdagen er han nu en hel anden Mand, og det Højre, han ikke

kan finde Haansord stærke nok for paa de politiske Møder, kan han herlig forhandle med paa Rigsdagen. Han kan være virkelig medgjørlig, en Fredens og Overenskomstens Mand. Dertil kommer, at han er meget flittig, og der er Sager, hvori han mere end noget andet Medlem er inde. Han kaldtes i sin Tid ikke med Urette „det vestindiske Medlem“, fordi han saa særlig havde skaffet sig Kjendskab til disse vanskelige Forhold. Hans varme Interesse for de smaa og de ulykkelige i Samfundet er sikkerlig oprigtig ment og gjør ham megen Ære.

Hans industrielle Anlæg gav sig ogsaa i sin Tid Udtryk ved at dimittere Seminarister, men i den Retning var han ikke heldig; nu er han Bestyrer for en Realskole i Herning, som han har grundet og skaffet Statstilskud til, og han er tillige Avlsbruger. Hans Helbred var i mange Aar meget nedbrudt, men det svækkede ikke hans Energi og Arbejdslyst, nu er der indtraadt en synlig Bedring, der forhaabentlig vil vise sig varig.

Foruden de alt i denne Skildring nævnte Repræsentanter for Vejle, har Kredsen sendt følgende Mænd ind i Folkethinget: Herredsfoged Stockfleth, Kammerraad Linnemann, Postinspektør Hjorth og nuværende Overretssagfører Schytte.

Nøhr.

Gaardejer i Kjeldby paa Møen. Født den 24. Septbr. 1838.

I over 20 Aar var Vordingborgkredsen repræsenteret i Folkethinget af Schroll, der er bleven saa berømt ved sin energiske Tavshed. Lige fra den grundlovgivende Rigsdag og til den 3. Januar 1879 holdt Kredsen med sjælden Troskab fast ved den skikkelige Schroll.

Denne var oprindelig langtfra saa ringe en Mand, som man senere har villet gjøre ham til. Han var, da han første Gang valgtes, en efter den Tids Forhold ret velbegavet og ret oplyst Bonde, der havde set sig lidt om og erhvervet sig Kjendskab til forskjellige Ting. Men han hørte til de tavse og blev efter-

haanden ganske stum. I mange, mange Aar hørte man saa godt som ikke et Ord fra det ærede Medlem fra Vordingborg, og denne ubrodelige Taushed gav ham en vis Berømmelse, som han ellers aldrig kunde have faaet.

Dog lige i Slutningen af hans Rigsdagsfærd havde han nær sat sit Rygte til — han forlangte en Dag Ordet. Almindelig Bestyrtelse. Det virkede formelig beroligende, da han, den Gang hans Tur var kommen, — frafaldt Ordet. Det var hans sidste Tale og sidste Bedrift.

Da Kredsen endelig maatte opgive sin „tavse Mand", gjaldt det om at finde en Efterfølger, der var ham værdig. Man skal forgjæves have søgt indenfor Valgkredsens Enemærker. Blikket kastedes da videre omkring, og saa hed det sig, at der paa Møen fandtes en Mand, som kunde bruges. Til ham skikkede man da Bud, og paa den Maade kom Gaardejer Røhr af Kjeldby til at staa paa Valgtribunen den 3. Januar 1879. Han slog Lehnsbaron Reedtz-Thott med 886 St. imod 740.

For den store Almenhed var Røhr en ganske ubekjendt Mand, men han skal have taget Del i den lokale Agitation paa Møen, og det blev sagt om ham, at han var en Mand, der nok havde Lyst til at gjøre sig gjældende udenfor sin Bondegaard. Videre dreven var han nok ikke paa Valgdagen, men han havde de radikale Stikord ved Haanden, og det var nok for den just ikke videre kritiske Valgkreds.

Han kom altsaa ind paa Kristiansborg Slot, og Schrolls Eftermand var af dem, man skulde have at se. Det første Indtryk af ham var ubetinget gunstigt. Han var en meget smuk Mand af sydlandsk Type: sort Haar, stærkt sort Skjæg og sorte Øjne. Hans ydre Fremtræden var tiltalende og hans Smil ikke blottet for Intelligents. Det interesserede at faa at vide, hvad der laa indenfor dette lovende Ydre. Ak, han skuffede: det Indre stod ikke i Højde med det Ydre.

Allerede i Rigsdagssalen mærkedes det, men det blev først ret klart, da Referaterne sidste Efteraar bragte løjerlige Ting frem, som han skulde have fortalt sine Vælgere, saa løjerlige, at det næsten er utænkeligt andet, end at Referaterne maa have overdrevet. Denne sidste Slutning bekræftes ogsaa ved to andre Omstændigheder, for det Første derved, at han ved „Æres-

festen" for Jens Busk formelig blev hædret af den brandesske Retning, og det var dog næppe sket, hvis han havde sagt de skrækkelige Ting, Referaterne lagde ham i Munden, og for det andet derved, at han senere i Rigsdagen har talt nogle Gange, vel uden at gjøre Lykke, men ogsaa uden paa nogen Maade at prostituere sig.

Han er vistnok i det Hele en Mand med jævnt gode Evner, og han er for saa vidt en vanslægtet Afløser af Schroll, som han synes virksom og ihærdig og har Lyst til at tale. Han gjør, naar man kommer i personlig Berøring med ham et vindende og fordrageligt Indtryk, og man faar lige over for ham som lige over for saa mange af vore Venstrebønder det Indtryk, at naar ikke Førerne var, naar de med andre Ord kunde faa Lov til at raade sig selv, vilde de være fremkommelige og medgjørlige Repræsentanter.

Ved Valget den 29. Maj stod han ene paa Valgtribunen; men ved sidste Valg mødte den energiske Lensbaron Reedtz-Thott atter frem, men faldt med 860 Stemmer imod 1085.

Olsen.

Gaardejer i Sæbyegnen. Født den 21. Septbr. 1829.

Denne politiske Stjærne saas ogsaa første Gang paa Firmamentet den 3. Januar 1879. Han var til den Dag aldeles ukjendt, og der er end ikke kommet noget frem om, at han har taget Del i den lokale Agitation i Vendsyssel.

Sæbykredsen har været noget lunefuld lige over for dens Repræsentanter og har skiftet meget jævnlig. Den Repræsentant, der holdt Kredsen længst, var senere Kultusminister Fischer, der valgtes i 1855 og hævdede Pladsen, indtil han i 1866 blev slaaet af en saa ubetydelig Politiker som Proprietær Pape. Efter Fischer har den ubetalelige M. C. Christensen holdt Kredsen længst, nemlig fra 1872 til 1879. Denne Rigsdags-

mand hørte til de største Komikere, vort politiske Liv har frembragt, og en dygtigere Mand til at tale „sort“, kulsort, kan næppe opvises. Ikke desto mindre valgtes han 1872, 1873 og 1876 og drev det endog til 1140 Stemmer. Men pludselig blegnede hans Stjerne. Ved Valget den 3. Januar 1879 var der 4 Kandidater fremme, og Christensens 1140 Stemmer vare nu svundne ind til — 7, siger og skriver syv.

Den nuværende Repræsentant, Olsen, sejrede med 647 Stemmer over sine tre Modkandidater og var altsaa bleven Lovgiver. Man har imidlertid kun mærket saare lidet til ham, og han har vist næppe talt en eneste Gang. Heller ikke i Udvalgene gjør han sig gjældende.

Han er en høj net Bondemand med et ret tiltalende Ydre, en Mand, hvis Fremtræden i ingen Henseende vækker Opmærksomhed. Han gjør nærmest et beskedent og tilbageholdende Indtryk, og han har Ord for at være en ganske vel begavet Mand og er retskaffen og brav.

Han hører vistnok til de Repræsentanter, der behøve lang Tid til at finde sig tilrette paa Rigsdagen. Derpaa tyder ogsaa det Partistandpunkt, han indtager; ti han hører til de „Udtraadte“, den uklareste og uforstaaeligste Partifraktion paa Rigsdagen. Manden skal iøvrigt være moderat af Anskuelser. Han er allerede over 50 Aar; nogen frodig Rigsdagsgjerning er derfor næppe at vente af saa gammel en Lærling.

Ved Valget den 24. Maj slog han med et stort Overtal sin Højremodkandidat. M. C. Christensen var atter fremme, men ogsaa de 7 havde nu forladt ham; han fik nok slet ingen Stemmer.

Sæbykredsen har, foruden ovennævnte Repræsentanter, sendt følgende Mænd ind i Folkethinget: Godsforvalter Theilmann, Skolelærer Rasmus Sørensen, Birkedommer Gad, Skolelærer Schou, Kaptajnløjtnant J. A. Recke, Gaardmand Niels Nielsen og Dyrlæge Mørck. Olsen er saaledes den 10de Rigsdagsmand, Kredsen har.

Paulsen.

Kaptajn i Marinen, Kjøbenhavn. Født den 12. Marts 1838.

Folkethingsmanden for Kjøbenhavns 8de Valgkreds (Kristianshavn) er Kaptajn i Flaaden og regnes blandt vore dygtigere Søofficerer. Han er en af Heltene fra Helgoland og deltog med megen Bravur i denne for vor Marine saa hæderlige Kamp. Som Adjutant hos Chefen paa „Jylland" havde han sin Plads paa Kommandobroen og paa dette udsatte Sted bevarede han megen Ro og Koldblodighed under Slaget. End ikke, da Raaberen blev skudt ud af Haanden paa ham, tabte han Fatningen, og hans Stemme fik ikke den mindste vibrerende Klang. Ligesom samtlige hans Kammerater hævdede han hin Dag den danske Sømandsstands Lov for Mod, Uforfærdethed og Sømandsdygtighed.

Paulsens politiske Debut var derimod mindre tiltalende. Kristianshavnskredsen havde i mange Aar været repræsenteret af den brave Kommandør J. C. Tuxen, og skjønt denne efterhaanden var bleven svagelig og der flere Gange var Tale om, at han vilde trække sig tilbage, vedblev han dog sin Rigsdagsgjerning og udfyldte den med al Honnør.

Da Folkethinget i Slutningen af 1878 opløstes paa det vestindiske Spørgsmaal, var der atter Tale om, at Tuxen muligvis vilde trække sig tilbage, men inden nogen definitiv Bestemmelse derom var truffen, annoncerede Kaptajn Paulsen sin Kandidatur og begyndte at udfolde en levende Agitation i Kredsen for sit Valg.

Sligt tog sig ikke godt ud ligeoverfor en ældre, særdeles dygtig og særdeles hæderlig Kammerat, og Paulsen fik af den Grund straks Misstemning imod sig i mange Kredse. Dertil kom, at man kun kjendte Paulsen som en dygtig Søofficer og som en industrielt anlagt Mand, men som Politiker havde man intet Kjendskab og egentlig talt heller ingen rigtig Fidus til ham.

Da derfor Tuxen trak sig tilbage og Kaptajn i Flaaden P. F. Gjødesen meldte sig, mødte han langt mere Sympati

hos den største Del af Pressen, fordi han, der ogsaa var en meget dygtig Søofficer og var kjendt som en habil Borgerrepræsentant og en paalidelig Hojremand havde oppebiet et passende Tidspunkt til at fremtræde paa.

Paa de afholdte Valgmoder udtalte Paulsen sig imidlertid med al onskelig Klarhed i Hojreretning, og Enden paa Kampagnen blev, at Paulsen nærmest ved Hjælp af de smaa slog Gjødesen paa Valgdagen med 441 Stemmer mod 232. Det var i det hele et meget ringe Antal Stemmer, der blev afgivet, ikkun 673 af 2188, altsaa kun lidt over 30 pCt., men Sligt er jo karakteristisk i Kjøbenhavn, især hvor kun to Højrekandidater staa imod hinanden.

Det var saaledes under noget trykkende Forhold, at Paulsen kom ind paa Rigsdagen, og det er rimeligt at antage, at disse Forhold igjen have indvirket en Del paa hele hans Optræden i Tiden fra 3die Januar 1879 og til Opløsningen den 7de Maj 1881. Han sluttede sig vel til Hojrepartiet i Folkethinget og stod fast i de store Kampspørgsmaal; men udenfor disse sporedes der af og til en noget udskejende Tendents, som kun er forenelig med en fast Partiorganisation, naar Afvigelserne anmeldes for Partiet, hvad nok ikke altid skete.

Nogen urokkelig Fidus til Paulsen i tilspidsede Situationer havde man ikke, man frygtede hans Tilbøjelighed til at agere og hans Vindskibelighed, men det kan nok være, man i den Henseende gjorde ham nogen Uret. Nu, da han ved de sidste Valg fik hele Kredsens Tilslutning og endog en stor Del af Gjødesens Stillere paa sin Side, tør det antages, at han fremtidig vil tone et klart Flag, idet han nu er frigjort for det Tryk, der hvilede paa ham fra det første Valg.

Paulsen taler gjerne og tager ofte Del i Forhandlingerne. Han kan tale ganske godt og flydende; men Sproget former sig tidt ubehændig under hans Behandling, saa at der fremkommer lidt fortvivlede Vendinger. Han er vistnok et godt Hoved, han er energisk og villiestærk; men han er ikke let at komme tilbunds i. Om hans varme og oprigtige Fædrelandssind er der dog kun en Mening, og vort Forsvar vil altid i ham have en dygtig og energisk Forsvarer.

Paulsen er virksom af Naturen og har taget sig meget af sin Kreds ogsaa udenfor Rigsdagsgjerningen. Derved bliver han naturligvis fastere i Kredsen, og det kan man kun glæde sig over, jo mere klart og utvetydigt hans Højrestandpunkt træder frem. Han er endnu en ung Mand, der kan have en lang politisk Bane for sig, og hans Virkelyst, hans Ærgjerrighed og hans Klogskab ville nok yde hans Sympati for den gode Sag en saa stærk Støtte, at den bliver usvigelig.

Kristianshavnskredsen har, foruden af J. C. Tuxen og Paulsen, været repræsenteret af Gehejmeetatsraad Fenger, Kaptajnlojtnant N. E. Tuxen og Tømmermester Kayser.

J. Pedersen.

Redaktør af Venstrebladet „Fyens Tidende" i Odense. Født den 18. Jan. 1841.

Navnet Pedersen eller Petersen har altid været stærkt repræsenteret paa Danmarks Rigsdag, og af og til have Indehavere af Navnet tillige været Indehavere baade af Dygtighed og Betydning. Det er dog i Øjeblikket ikke Tilfældet for Folkethingets Vedkommende. Her sidde 5 Pedersener, men Ingen af dem kan kaldes særlig dygtig eller særlig indflydelsesrig, Alle ere de derimod meget hæderlige og brave Mænd.

Den mest fremtrædende af dem er J. Pedersen, der repræsenterer Assenskredsen og iøvrigt er Redaktør og Udgiver af det moderate Venstreblad „Fyens Tidende". Han er dog kun en jævn Mand paa alle Omraader: jævnt begavet, jævnt dygtig, jævnt virksom og jævnt skikkelig.

Han havde oprindelig viet sig til Skolelærergjerningen, men da det politiske Liv ret fik Magt paa Fyen, og man etablerede Venstrebladet i Odense, blev Pedersen, efterat et andet Forsøg var mislykket, udset til dets Redaktør. Som saadan blev han jo straks en Mand af Betydning, der stilede efter Rigsdagsvirksomheden, og allerede den 14. Novbr. 1873

stod han paa Valgtribunen i Assens imod N. Andersen. Pedersen faldt, men fik en særdeles respektabel Minoritet.

Ved næste Omgang, den 25de April 1876, sejrede derimod Pedersen med 711 Stemmer imod 608.

Højre i Kredsen gjorde alt for at organisere sig saa kraftigt, at det ved næste Valg kunde aftvætte Nederlaget, og virkelig slog ogsaa Redaktor Hjort-Lorenzen den 3die Januar 1879 Pedersen med 742 Stemmer imod 730. Men Valget blev af lidet betydende Grunde kasseret, og ved Omvalget den 16de April 1879 sejrede da atter Pedersen med 977 Stemmer imod 895.

Denne Sejr skyldtes nok en noget fedtet Agitation fra Pedersens Side; han skal være gaaet fra Hus til Hus og med gyldne Løfter og en just ikke hensynsfuld Omtale af sin Modkandidat faaet et Flertal til at anerkjende sin Fortræffelighed. Man er i det hele tilbøjelig til at karakterisere Pedersens Bestræbelser for at holde Kredsen som ikke altid værende af den nobleste Art.

Ved Valget den 24. Mai lagde Højre megen Ubehændighed og Mangel paa Sammenhold for Dagen, hvilket skaffede Pedersen en let Sejr, men ogsaa den 26. Juli sejrede Pedersen med stor Overvægt.

Hans Blad i Odense er ganske godt redigeret og har ofte indeholdt gode og læseværdige Artikler. Navnlig den store Fejde om Dr. Brandes' Valg udfægtedes der. Det hører til de Venstreblade, hvis Ord tillægges mest Betydning.

Pedersen vil aldrig som Politiker komme til at spille nogen fremragende Rolle, men han vil paa den anden Side heller ikke blive nogen saa daarlig eller skadelig Rigsdagsmand, at man særlig skulde ønske ham afløst. Tværtimod vil han snarest blive henregnet til de medgjørlige og fordragelige.

Assenskredsen har foruden af N. Andersen og J. Pedersen været repræsenteret af Gaardmand H. Dinesen, Postmester Ove Thomsen, Prokurator Ettrup, Pastor C. C. Møller, Justitsraad Buchwaldt og Kammerherre Falleseu.

L. Pedersen.

Gaardfæster i Aaside pr. Præstø. Født den 2den April 1826.

Præstø Amts fjerde Valgkreds, der har Præstø til Valgsted, repræsenteres for Tiden i Folketinget af Gaardfæster Lars Pedersen af Aaside. Det er en Valgkreds, der just ikke altid kan siges at have sat den Ære højt, som Grundloven gav den: at vælge en Repræsentant til Folkethinget; det var i denne Valgkreds, det utrolige skete, at en Mand som Bomuldsvæver H. Hansen af Mehrn, hvis Rygte var stærkt anfægtet, slog den ligesaa højtagtede som populære Frihedsven Prof. H. N. Clausen, og det endog til den grundlovgivende Rigsdag, altsaa paa en Tid, da Clausens Berømmelse stod paa sit højeste, og da hans Frihedsarbejde i Forbindelse med Schouw og Hvidt vandt ham Folkets Kjærlighed og Taknemlighed.

Den nuværende Repræsentant hædrer vel heller ikke Kredsen, men han er dog en Gaardmand med Hjemstavn dernede, og hans Valg kan derfor bedre forstaas og forsvares. Tilmed er L. Pedersen en meget agtværdig og hæderlig Mand, med en bramfri og tiltalende Fremtræden og med en ret sund Forstand.

Han spiller ingen Rolle i Rigsdagen og taler næsten aldrig, men han følger med og tager vistnok sit Standpunkt af en ærlig Overbevisning. Han hører Bergs Gruppe til og følger den baade i tykt og tyndt, som en særlig trofast Menig; dette er egentlig ret mærkeligt; thi han er vistnok i Hjærtet en virkelig medgjørlig Mand, der gjerne vil have, at alt skulde gaa fredeligt og godt til bedste for det hele. Her er et nyt Vidnesbyrd om den Skade, Førerne gjøre.

L. Pedersen er en høj, kraftig bygget Bonde med et rart Ansigt og et hyggeligt Præg af Støthed og Soliditet. Man føler sig tiltalt af denne Bondeskikkelse, og den Tolerance, han lægger for Dagen i Samtale med Modstandere, forstærker det gode Indtryk, hans beskedne og nette Fremtræden gjør. Han er af de Modstandere, man let forsoner sig med, og er han end ikke nogen fremtrædende dygtig Rigsdagsmand, saa hører han dog til dem, hvis Valg kan forsvares.

L. Pedersen stillede sig første Gang imod den bekjendte Skoleinspektør Frølund den 12te Oktober 1866, men bukkede da under med en ret anseelig Minoritet. I 1869 stillede han sig ikke, derimod i 1872, hvor han med stor Stemmeflerhed besejrede Skoleinspektor Brøchner-Larsen og Frølund, hvis Rolle var i den Grad udspillet, at han af henved 1100 afgivne Stemmer kun fik 90. I 1873 besejrede L. Pedersen Grev Holstein til Langebæksgaard, og i 1876 og 1879 stod han uden Modkandidat. Ved de sidste Valg var Godsejer Hage til Oremandsgaard oppe imod ham, men Pedersen sejrede atter. Dog tyder den store Minoritet paa, at Pedersen ikke i Længden tør gjøre Regning paa at være aldeles sikker.

Foruden de alt nævnte Repræsentanter har Præstokredsen sendt N. F. S. Grundtvig, Amtmand Brun, Rugaard, Gaardfæster J. Petersen, Overkontrollør F. Walther og Cand. theol. N. J. Jensen ind i Folkethinget.

M. Pedersen.

Gaardmand i Svindinge pr. Nyborg. Født den 12te Juli 1821

Om denne ærede Rigsdagsmand, der repræsenterer Faaborgkredsen, er der ikke meget at sige Han har med et Par Afbrydelser siddet paa Rigsdagen siden 1864, men han har aldrig kunnet gjøre sig gjældende paa anden Maade end som en vel disciplineret Menig. Han hører til den vildeste og umedgjørligste Fraktion og er følgelig for Tiden Bergs svorne Mand.

Han er en ganske kvik og livlig Mand med et noget forslagent Ydre, der mere minder om en Sømand end om en Bonde; men han er vistnok i ingen Henseende over det jævne Middelmaal. Kun sjælden hører man ham tale, og han følger vistnok ogsaa kun saa som saa med; men det lange Rigsdagsliv giver jo Rutine, og han har derfor til enhver Tid Stikordene og de staaende Venstrebetragtninger paa rede Haand. Derfor kan han gjærne ude paa sine Vælgermøder lægge Drevenhed og

en vis Indsigt for Dagen. Han er forøvrigt vistnok en ret brav og veltænkende Mand.

M. Pedersen stillede sig første Gang til Rigsraadets Folketing den 5te Marts 1864, men bukkede da under for Urmager Lorenzen. Derimod valgtes han samme Aar til Rigsdagens Folketing og Aaret efter til Rigsraadets, rigtignok meget haardt trængt af ovennævnte Urmager. Ogsaa ved de to Valg i 1866 hævdede han Pladsen. I 1869 blev han slaaet af Kaptajn Zeilau, men i 1872 stod han sig med et ringe Overtal mod hele 4 Kandidater. Derimod maatte han atter i 1873 bøje sig, denne Gang for Gaardbestyrer Dahlkild, men erobrede i 1876 Kredsen tilbage og holdt den i 1879 og i Maj 1881 imod Redaktor Willemoes, der dog fik store Minoriteter. Ved Valget den -6de Juli 1881 stod Grev Chr. Reventlow imod ham og naaede 806 Stemmer, medens Pedersen fik 1050. Han synes saaledes ikke at være helt uangribelig i Valgkredsen.

Foruden de nævnte Repræsentanter har Faaborgkredsen sendt følgende Mænd til Folketinget: Gehejmeetatsraad, Oberst Andræ, Gaardfæster Milling, Seminarielærer Meier, Proprietær Fleischer og Professor F. Schiern.

P. Pedersen.

Gaardejer i Oppesundby pr. Frederikssund. Født den 23de Marts 1835.

Frederikssundskredsen repræsenteredes fra 1849 til 1860 af den bekjendte Rotwitt, Chefen for det Ministerium, som Venstre — med liden Føje — benævner vort eneste Venstreministerium; nu indehaves den af Gaardmand P. Pedersen den Anden. „Den Anden?" — Ja, der var tidligere en Gaardmand P. Pedersen den Første; han sidder nu i Landstinget som en flink og tro Højremand. Pedersen den Første var fra Sigerslevvester, Pedersen den Anden er fra Oppesundby.

Den Sidstnævnte er fuldtro Venstremand og hørte under Venstresplittelsen den Bergske Gruppe til. Han har kun siddet

et Par Aar paa Tinge og har i den Tid ikke havt Lejlighed til at gjøre sig særlig bemærket. Efter Rotwitts Død fik Proprietær T. Hasle Kredsen, men han afløstes efter et Aars Forløb af P. Pedersen den Første. Denne blev i 1866 slaaet af Hans Jensen af Kundby, som samme Aar afløstes af gamle Balthazar Christensen, der imidlertid i 1873 blev slaaet af P. Pedersen den Første.

I 1876 gik Kredsen igjen over i Venstres Hænder, idet Overretsprokurator J. L. Lassen valgtes, og ved næste Valg den 3die Januar 1879 overlod denne Kredsen til den nuværende Repræsentant P. Pedersen den Anden.

Denne er en net Bondemand med et tiltalende Væsen og og et ganske klogt Øje. Han skal være en overordenlig brav Mand, der nyder almindelig Agtelse baade blandt Meningsfæller og Modstandere, og der er ingen Tvivl om, at han er Venstremand af inderste Overbevisning. Han hørte den radikale Gruppe til, da den stod særskilt; men radikal er Manden sikkert ikke alligevel.

Om han er Berg meget hengiven, er vistnok tvivlsomt; i ethvert Fald vil hans selvstændige Natur sikkert ikke i Længden finde sig i et strængt Diktatur.

Ved sidste Valg gjorde Højre et Forsøg paa at fortrænge ham fra Kredsen, men det mislykkedes, og han maa vistnok antages at sidde fast i Frederiksborg Amts 5te Valgkreds.

S. Pedersen.

Gaardfæster i Gudum pr. Aalborg. Født den 25de Februar 1835.

Aalborg Amts tredje Valgkreds repræsenteres i Folketinget af Gaardfæster S. Pedersen af Gudum. „Gaardfæster" er en Titel, der efterhaanden bliver sjældnere herhjemme og forhaabenlig inden altfor længe vil ophøre at eksistere. I det danske Folketing sidder der dog endnu 3 Fæstere, nemlig N. Andersen, L. Pedersen og S. Pedersen.

Denne sidste kom ind i Folketinget den 22de Septbr. 1869, idet han besejrede tre Modkandidater, deriblandt den bekjendte „Missionær" M. A. Sommer. Ogsaa ved Valget i 1872 maatte han kæmpe mod Sommer, men siden har han saa godt som uanfægtet hævdet Valgkredsens Besiddelse. Vel har der af og til været en Modkandidat fremme, men Kamp har der egentlig ikke været; thi medens Pedersens Stemmetal har nærmet sig 1000, har Modkandidaten ikke naaet 100 Stemmer. Nu har man nok helt opgivet at fortrænge ham, og det maa ogsaa ansees for umuligt; thi der er maaske ingen Folketingsmand, der er saa urokkelig i sin Valgkreds som S. Pedersen.

Han har nu været Rigsdagsmand i 12 Aar, men noget Mærke har hans politiske Gjerning ikke afsat. Han hører til „de Stille" i Salen, og det maa regnes for en sjælden Raritet at høre ham tale. Heller ikke i Valgkampen ude i Landet tager han nogen Del, men passer sin egen Valgkreds, som af og til bliver betænkt med et lille Møde. Han er naturligvis Venstremand og hørte i sin Tid „det Forenede" til; da Venstre skiltes, sluttede han sig til de Moderate, og han skal i Virkeligheden nære meget moderate og besindige Anskuelser.

Han er en lille uanseelig Mand uden Særpræg i nogen Retning; hans Fremtræden er beskeden og stilfærdig, og man faar et godmodigt og sindigt Indtryk af ham. Han er vistnok ganske jævnt begavet, og skal være en meget agtværdig og paalidelig Mand. De Fleste ved ikke andet om ham, end at han sidder paa Rigsdagen for Bælumkredsen, og han gjør sig ogsaa i alle Henseender saa lidet bemærket, at det er let forstaaeligt, om hans Tilværelse af og til helt glemmes.

Aalborg Amts tredje Valgkreds har tidligere været repræsenteret i Folketinget af Bernhard Rée, Skolelærer A. Jungersen, Boelsmand N. P. Hansen, Gaardmand Chr. Nielsen og Gaardmand Søren Pedersen af Mariendal.

Gottlieb Petersen.

Redaktør af „Sydfynsk Tidende" i Svendborg. Født den 8de Decbr. 1829.

Redaktør Gottlieb Petersen blev for første Gang valgt til Folkethingsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (Langeland) den 20de September 1872, og uagtet hans alt andet end tiltrækkende Personlighed fremkaldte Misfornøjelse endog indenfor hans eget Parti, holdt han dog Kredsen, indtil han i Somren 1880 frivillig trak sig tilbage paa Grund af private Forhold og blev afløst af Dr. phil. Edv. Brandes. Petersen hørte til de mest usympatetiske Fremtoninger i vort Folketing. Han har altid staaet paa den krassëste Oppositions Stade, altid været en lydig Følgesvend til de yderste Ekstravaganser.

Naar den mørktudseende Mand med det fremmedagtige Ansigt rejste sig for at tale, vidste man, at man vilde faa en Efterklang at høre af, hvad Forerne havde sagt, men man fik her denne ikke uvante Saga at høre fremført med en hul, tonløs Røst og med en saadan Bismag af opdæmmet Bitterhed og Had, at man fristedes til at vende sig bort. I og for sig talte han ganske godt, han formede sine Tanker tydeligt og klart, og han havde Lethed ved at behandle Sproget, men alligevel var det meget uhyggeligt at høre ham tale.

Og dog skal han paa Rigsdagen have været forholdsvis hyggelig og behagelig imod paa Valgmøderne. Her skal det have været ligefrem pinligt at høre ham, og der maa have været et rigt Fond af Bitterhed hos hans Vælgere for at synes om en saadan Kandidat. Han sad kun otte Aar i Rigsdagen; men det var tilstrækkelig lang Tid for ham til at gjøre sig saa ilde lidt som vel nogen.

Dette maa dog sikkert i den væsentligste Grad være hans egen Skyld. Det kan man ogsaa slutte deraf, at han i den By, hvor hans daglige Virken falder, blandt de Borgere, han daglig færdes imellem, er saa ilde set, som han er. Hvem mindes ikke de uhyggelige Stridigheder med ham i Svendborg By, snart med Borgerne, snart med Klubben, snart med Byfogden og snart med Byraadet? Han vendte sin Haand imod Alle og fik

Alles Haand vendt mod sig. Kun hans mest fanatiske Partifæller sluttede sig om ham, medens de mindre begejstrede stillede sig koligt ligeoverfor ham og end ikke generede sig for at give morsomme Historier om ham til bedste.

Heller ikke hans redaktionelle Virksomhed har været tiltalende. Han har her ret kunnet give sin Bitterhed Spillerum, og han har sandelig ikke generet sig. Ved Siden deraf har han havt det Uheld at komme slemt for Skade et Par Gange, og det paa en Maade, der just ikke særligt kvalificerer ham til Sandhedsvidne. Da han i sin Tid udgav „Morgenbladet"s smagløse Parodi paa et ministerielt Forsvar for Provisoriet som skær og ren Sandhed, anfaldt „Dagens Nyheder" ham paa det eftertrykkeligste. Han søgte Hjælp hos Domstolene, men fik her en af de Domme, man kun nødtvungen lader sidde paa sig. Sligt generer imidlertid ikke en Natur som Hr. Gottlieb Petersens, der befinder sig lige lykkelig trods alt.

Hr. Petersen har ikke vundet Lavrbær, hverken som Politiker eller som Journalist; han har just heller ikke vundet Begejstring som Borger i den smukke lille fyenske Kjøbstad. Den Erkjendelse skal dog ydes ham, at han er en velbegavet Mand, og at han er flittig og virksom i sin borgerlige Dont.

Jens Rasmussen.

Gaardejer i Veddinge pr. Jyderup. Født den 28de August 1822.

Holbæk Amts femte Valgkreds, der har Valgsted i Nykjøbing paa Sjælland, har nu 23 Gange valgt Repræsentant til Folkethinget, men kun en eneste Gang sendt en virkelig dygtig Mand ind paa Tinge. Det var, da den i 1861 valgte Chr. Rimestad, men han repræsenterede kun Kredsen i en Samling.

Den gamle Balthazar Christensen mødte den 5te Marts 1864 i Rigsraadets Folketing for „Holbæk femte", men Aaret efter trak han sig tilbage. Ogsaa den i sin Tid bekjendte Landmaaler Reinhold Jensen har engang været sendt til Folke-

tinget for Kredsen. Ellers har denne kun været repræsenteret af ukjendte eller dog nu forglemte Navne, saasom Møller N. Andresen, Translator Holm og Skolelærer F. N. Andresen.

Lige siden den 21de April 1865, altsaa nu i over 16 Aar, har Kredsen sendt sin nuværende Repræsentant, Gaardejer Jens Rasmussen af Veddinge, ind i Folketinget. Tolv Gange har han staaet paa Valgtribunen og med stedse stigende Stemmetal knust enhver Modstand. Løjtnant Frederik Bajer, Baron Zytphen-Adeler, Skoleinspektør Brøchner-Larsen og Møller C. Madsen have søgt at trænge Rasmussen bort, men forgjæves.

Den Gang, han første Gang valgtes, var han Gaardforpagter og tillige Spillemand. En Spillemand paa Landet er en meget betydningsfuld og i Reglen en meget populær Personlighed. Ved mangen lystig Lejlighed er det jo ham, det kommer an paa, og hans Ankomst imødeses med Længsel, baade af Gamle og Unge. Naar han har indtaget sin ophøjede Plads og begynder at stemme „Fiolen", sendes der mangt et beundrende Blik op til den Orfeus, hvis liflige Toner bringe Liv og Glæde.

Rasmussen var en skikkelig Spillemand, og det er jo en meget hæderlig Bestilling. Han spillede sig først ind i Bøndernes Hjærter og derpaa ind i Rigsdagen. Vælgerne i „Holbæk femte" sendte deres Orfeus ind paa Tinge for ogsaa at bedaare de høje politiske Guder. Der brast imidlertid Buen, og Mange paastaa, at Orfeus-Rasmussen af Sorg herover søgte at vinde de hjemlige Laurbær hos et mere taknemmeligt Hovedstadspublikum, men det er vistnok kun en lidt ondskabsfuld Vittighed.

Jens Rasmussen hører ikke til de Bønder, som udmærke sig ved en Beskedenhed, der bunder i Selvkritik; han hører til dem, der gjerne vil tale med i de fleste Sager; man kan meget ofte faa ham at høre, men noget stort Udbytte har man ikke af det. Hans Tale er som et jævnt Luntetrav henad en sandet Vej; ikke en Bakke, der nu og da aabner en vid Udsigt, intet Sted friskt Grønsvær, der liver op — Alt er støvet, fladt og sandet. Om Musikken nogensinde har kunnet hæve ham op i højere Sfærer, vides ikke; men at Politikken ikke gjør det, det er vist.

Her er han Madstrævsmand af den mest uforfalskede Art, og han hører Berg til med Hud og Haar.

Rasmussen er en Mand paa henved 60 Aar af et ganske ordinært Ydre; han ligner ikke nogen Musiker, det skulde da være en Klarinetblæser. Han er meget kraftig bygget, og hans Hoved sidder nede paa Skuldrene uden nogen synlig Hals, hvad der har givet vittige Hoveder Anledning til at kalde Rasmussen: „Den Mand, der ikke kan halshugges". Han er vistnok jævnt begavet, og hans personlige Karakteregenskaber, er der Ingen, der angriber.

Chr. Ravn.

Skolelærer i Borup ved Viborg. Født den 6te September 1844.

Om denne ærede Rigsdagsmand er der meget lidt at sige. Han er Skolelærer i Borup ved Viborg og begyndte sin politiske Løbebane med en ilter Agitation i Viborgkredsen, hvor han den 25de April 1876 stillede sig som Venstremand imod Dalgas. Da denne nedlagde sit Mandat, bekæmpede Ravn baade i Skrift og Tale af al Magt Kleins Valg, og han vandt Navn som en af Venstres bedste Støtter i den af Højre beherskede Viborgkreds. Saa i 1879 dumpede han pludselig ned i Nykjøbing paa Mors og slog — nok ved en Fejltagelse — med et ringe Overtal sin Modkandidat. Ved de to senere Valg har han med stor Stemmeflerhed hævdet sin Plads og vil nu være vanskelig at rokke.

Paa Rigsdagen hører han til de Udtraadte, men spiller iøvrigt ingen Rolle og taler meget sjælden. Han har imidlertid Lethed ved at tale og skal være en velbegavet Mand, og skjønt der menes om ham, at han rummer megen Lidenskab og har meget radikale Naturanlæg, skal han dog kunne være ret medgjørlig, naar han bliver taget paa en fornuftig Maade. Han er meget afholdt og anset af sine Venner.

Ravn er en Mand paa 37 Aar og kan saaledes have en lang Fremtid for sig, som gjerne kan blive frugtbringende, hvis hans Vilje vil støtte hans Evner. I Øjeblikket er han en Skolemester mere i Tinget, og slet ikke andet. Flittig og omhyggelig skal han imidlertid være, og hans personlige Fremtræden er ret frisk og vindende.

Thisted Amts fjerde Valgkreds har i Folketinget tidligere været repræsenteret af Pastor Bagger, Proprietær Knudsen, Gaardejer Østergaard, Prokurator Calundan, Proprietær Hasselbalch, Kammerraad Bonne, Kjøbmand Møller, Byfoged Schjørring og Gaardejer Chr. Nielsen.

N. F. Ravn.

Krigs- og Marineminister, Kommandør i Flaaden. Født den 18. Juni 1826.

Den nuværende Krigs- og Marineminister har i forholdsvis kort Tid vundet sig et anset politisk Navn. Han var en særdeles flink Søofficer med omfattende Kundskaber paa flere Omraader, og han havde indenfor sin Stand erhvervet sig et meget agtet Navn baade som praktisk Søofficer og som Lærer ved Søofficersskolen. Han var derhos anset for et godt og klart Hoved, en flittig Mand med forskjelligartede Interesser og en ganske ualmindelig elskværdig Personlighed. Det var saaledes et meget ærefuld Stilling, han indtog i Etaten, og hans Vej syntes snorlige anvist, indtil den famøse Aldersgrænse sagde sit ubønhørlige: „Stop!"

Da skete der pludselig Noget, man slet ikke havde tænkt paa og endnu mindre ventet. En Dag bragte den gamle „Berlingske" Meddelelse om, at Kaptajn i Søetaten N. F. Ravn var udnævnt til Marineminister i Ministeriet Holstein. Denne Udnævnelse vakte megen Forbavselse udenfor Etaten, fordi Ravn var saa lidet bekjendt, men ogsaa i selve Etaten fremkaldte den Overraskelse; thi vel vidste man, at Ravn med sin Indsigt i og sin varme Kjærlighed til sit Fag vilde kunne repræsentere Marinen

paa en meget tilfredsstillende Maade og endog blive en dygtig Fagminister; men Anlæg eller Interesser for den egentlige politiske Gjerning havde man ikke sporet hos ham, og da det var under kritiske Forhold i politisk Henseende, at Udnævnelsen faldt, frygtede man for, at der ogsaa vilde blive stillet politiske Krav, som Ravn muligvis næppe kunde indfri. Det har vist sig, at denne Frygt var i høj Grad ubegrundet, og at det var et saare heldigt Valg, der her blev truffet; thi i egentlig politisk Forstand have vi næppe havt nogen dygtigere Marineminister end Ravn.

Det første Indtryk, man fik af den nye Minister, var ikke særdeles fordelagtigt. Han viste sig nemlig som en tung og noget ubehjælpsom Taler. Men om Ministeren end ikke kunde slaa oratoriske Kulbøtter, kunde han dog jævnt, sindigt og støt kæmpe for sin Stands berettigede Krav, og den sejge Sømands rolige og sindige Betragtninger lod sig ikke bortskamotere af flotte Vindpust.

Uden særlig Bravur, men iøvrigt med al Ære, gjennemgik Ravn det Holsteinske Felttog, og da Overkommandoen gik fra Holsteins Hænder over i Fonnesbechs i Sommeren 1874, beholdt Ravn sin Kommando, medens de fleste andre Generaler bleve afløste. Nu kom et Aars hidsige og uafbrudte Kampe, hvor Ravn var henvist til Defensiven, men efter det uafgjørende Slag med Fællesudvalget i Forsommeren 1875 maatte den nye Overkommando træde tilbage, denne Gang fulgt af alle Generalerne, ogsaa Ravn.

Han trak sig dog ikke tilbage til Privatlivet eller til sin Embedsgjerning. Han var nemlig som Minister valgt ind i Folketinget for Kjøbenhavns ottende Kreds, og var saaledes kaldet til at tage Del i den egentlige politiske Gjerning.

Kjøbenhavns ottende Valgkreds havde tidligere sendt Professor P. Pedersen, Jernstøber Lunde, Marineminister St. Bille, Pastor C. F. Gram, Redaktør C. V. Rimestad og Kaptajnløjtnant, Underfabrikmester P. G. Schønheyder ind i Folketinget. I 1869 valgtes Kommandør C. B. Schønheyder til Kredsens Repræsentant, og han holdt sig ved Valget i 1872. Hans vaklende og uklare politiske Holdning, hans Koketteren med Venstre samtidig med, at han stemte med Højre, gjorde

ham efterhaanden meget upopulær i Hovedstaden, og da Opløsningen kom i Oktober 1873, rettedes der fra ottende Kreds en almindelig Opfordring til Marineminister Ravn om at stille sig. Denne lovede at efterkomme Opfordringen, og Kommandør Schønheyder undgik Nederlaget ved frivillig at træde tilbage.

Den 14de November 1873 blev da Ravn uden Modkandidat valgt ind i Folketinget, og han har ved de fire senere Valg uanfægtet holdt Stillingen. Da han gik af som Minister, fik han altsaa den vanskelige Opgave som Folketingsmand at forsvare sin Stands Interesser mod stedse mere nærgaaende og heftige Angreb fra Oppositionens Side. Da Holstein Ledreborg mødte frem med sin store maritime Oversagkundskab og agerede Aron for en fraværende Moses, blev det Ravn som paa Fagets Vegne maatte tage Kampen op, og han gjorde det med Sikkerhed og Dygtighed.

Som Folketingsmand virkede han i det Hele meget fortjenstligt, og hans Elskværdighed og særlige Underhandlingsgaver kom ogsaa i Udvalgene til at gjøre Nytte; men man er dog visstnok nu paa det rene med, at han er endnu dygtigere Minister end Folketingsmand. Han kom da ogsaa snart igjen paa sin rette Hylde.

Da General Dreyer traadte ud af Ministeriet Estrup, blev Ravn den 4de Januar 1879 atter kaldet til Marineminister, og det er i denne sidste Ministergjerning, at han har vundet sine politiske Lavrbær. Det viste sig snart, at han var en Mand med Gaver til at kunne benytte en given Situation. Venstre var sprængt i flere Grupper og hver af disse var tilbøjelig til at forhandle paa egen Haand, nærmest for at genere og drille en anden Gruppe af tidligere Meningsfæller. Under disse Forhold viste Ravn sig som en Sømand, der forstod at krydse i et vanskeligt Farvand, og det vakte ligesaa megen Overraskelse som Glæde, da han pludselig en Dag klarede alle Skjær og bragte Søværnsloven i sikker Havn.

Dette var Ravns uvisnelige Fortjeneste, og det mærkelig heldige Udfald skyldtes vel for en Del den hele politiske Situation, men dog hovedsagelig hans personlige Evner til at forhandle med Modstandere. Han skal i Udvalgene være aldeles fortræffelig, og ved sin personlige Elskværdighed, sin jævne, gemyt-

lige Maade at tage Sagen paa, skal han have skaffet sig Adgang til ellers velbefæstede Venstrehjærter.

Lige saa vist som Højre, saaledes som Situationen nu er, maa ønske Ministeriet Estrups Forbliven, lige saa vist vil man til enhver Tid være glad ved at have en Marineminister som N. F. Ravn.

Chr. Rimestad.

Højesteretsassessor i Kjøbenhavn. Født den 22de Marts 1830.

Nuværende Højesteretsassfor Chr. Rimestad har i over 20 Aar været Folketingsmand. Han valgtes første Gang i Nykjøbing paa Sjælland den 14de Juni 1861 imod Lehnsbaron Zytphen-Adeler, hvem han besejrede med 676 Stemmer imod 482. Da Valgperioden var udløben, stillede han sig i Kjøbenhavns første Valgkreds og valgtes her i 1864 baade til Rigsraadets og Rigsdagens Folketing. Siden har Rimestad uafbrudt repræsenteret Kjøbenhavns første Valgkreds, og de Forsøg, der have været gjorte paa at fortrænge ham, have været for intet at regne.

Det var i Nationalliberalismens gyldne Dage, at Rimestad kom ind i det politiske Liv, og han hørte ogsaa helt og holdent det den Gang saa mægtige Parti til. Og hvor kunde det være andet? Han var jo opdraget og udviklet under Paavirkning af de Mænd, der da førte an, han maatte dele deres ideale Livssyn, beundre deres Intelligents og tiltrækkes af deres Uegennyttighed, deres humane Aand og deres Karakters Renhed.

Endnu den Dag idag regner man Rimestad til de Nationalliberale, og man regner ham blandt Partiets bedste Mænd. Det skal ogsaa siges med fuld Sandhed, at en ædlere Type kan vanskeligt opvises. Han har været og han er Indehaver af alle Partiets gode og smukke Egenskaber, medens saagodtsom ingen af Lyderne klæbe ved ham; han er ikke myndig, ikke aandsfornem og ikke i nogen særlig Grad doktrinær, og han

kan, hvad ellers de Nationalliberale havde saa svært ved, taale Modstand og Modsigelse.

Derfor er Chr. Rimestad ogsaa i en ganske ualmindelig Grad agtet og afholdt paa Rigsdagen. Ja, underligt nok, dem, der maaske skjønne mindst paa ham, er hans gamle Partifæller, medens selv de krasseste Modstandere af de Nationalliberale bøje Hovedet i Ærbødighed, naar Rimestads Navn nævnes. Venstremændene nære synlig Sympati for Rimestad, og behandle ham i Reglen med en vis Hensynsfuldhed, og Godsejerpartiet paa Rigsdagen har vistnok mere Tillid til Rimestad end til nogen anden Højremand udenfor deres Parti.

Han indgyder overhovedet Tillid i en særegen Grad, baade ved sine Evner og ved sin Karakter, men navnlig derved, at man véd, at han er uden personlige Aspirationer, at han handler aldeles uegennyttigt og er fjærnt fra alle Ministerdrømme og deslige.

Derfor vakte det i alle Højrekredse en saa overordenlig Beklagelse, da man for en Tid siden fortalte, at Rimestad tænkte paa at trække sig tilbage. Det vil blive et overordenligt Tab for vort politiske Liv, hvis Rimestad trækker sig tilbage, og Enhver, der for Alvor har Interesse for det, maa ønske hans Deltagelse deri saa længe som mulig.

Rimestad vakte alt tidlig lyse Forhaabninger. Han blev i en meget ung Alder en særdeles flink Student, og tog, da han var 21 Aar gammel, en glimrende juridisk Embedseksamen. Der skal have været en Tid, da hans Venner mente, at han var særlig anlagt for den videnskabelige Gjerning; men selv attraaede han praktisk Syssel, og efter nogle Mellemstadier blev han ogsaa i en meget ung Alder Assessor i den kjøbenhavnske Overret. Denne Stilling udfyldte han med en af Alle anerkjendt Dygtighed og Nidkjærhed, indtil han for faa Aar siden avancerede op i Højsteret, hvor en Mand med hans Evner og Kundskaber utvivlsomt hører hjemme.

Hans Hu stod dog tidlig til politisk Virksomhed, hvilket sagtens skyldtes Paavirkning fra hans nu afdøde ældre Broder, den højtbegavede Redaktør C. V. Rimestad.

Det var i Folkethingets Blomstringstid, at Rimestad valgtes ind i Thinget, da der sad en Række geniale Mænd i det,

som hævede dets Anseelse og Virksomhed op til en Højde, der nu tager sig ligefrem svimlende ud. I hine Tider var det vanskeligere for et Talent at gjøre sig gjældende, end nu; men alligevel vidste den unge Overretsassessor at hævde sig en hæderlig Plads, og Mange ville endnu fra hine Dage mindes denne unge Mand og hans dygtige Indlæg i Datidens Debatter.

Efterhaanden voksede hans Indflydelse, og da tilmed den ene Aandens Stormand efter den anden forlod Arenaen, fulgte det af sig selv, at Rimestad rykkede frem i første Geled. Da Højre i Folkethinget havde samlet sig til et Parti med Hall som Formand, blev i dennes langvarige Sygdomsforfald Rimestad Partiets midlertidige Leder, og da Hall helt trak sig tilbage, blev i det Forretningsudvalg, som Partiet havde nedsat, Chefsposten tildelt Rimestad. Enhver, der kjender en Smule til Forholdene for Tiden paa Rigsdagen, ved ogsaa, at Rimestad har en fremtrædende Betydning, og at baade Regeringen, Landsthinget, Venstre og Højre forstaa at værdsætte ham, og under vanskelige Forhold ofte lytte til hans Raad.

Rimestad er en udmærket begavet Mand og et ypperligt Hoved, og han er ogsaa flere Gange bleven betegnet et af Folkethingets „fineste“ Hoveder. Han er en energisk Tænker, og hans medfødte logiske Sans er naturligvis bleven stærkt udviklet paa hans juridiske Livsbane. I Klarhed og Stringents staar han over de fleste, og Hr. Hørups fortvivlede Anstrengelser for at være Folkethingets Overlogiker faa ofte et kummerligt Udfald, naar han kæmper med Rimestad.

Han er en meget flittig Taler, og navnlig efter at Højrerækkerne ere blevne tyndede, kan man næsten høre ham daglig. Hans Veltalenhed er af en egen Art og falder ikke straks i Øjnene. Han har Foredraget i høj Grad imod sig, hans Organ er spidst og ikke velklingende, og han taler hakkende og ligesom ledende efter Ord. I Begyndelsen hører man derfor ikke med synderlig Interesse paa ham, men efterhaanden som hans Udvikling skrider frem og hans Argumentations Klarhed springer i Øjnene lytter man opmærksommere efter, og inden han slutter, har han Tilhørerne helt med sig, og i Reglen er det et overordenlig klart og meget vægtfuldt Indlæg, han afleverer.

Derhos har Rimestad den fortræffelige Egenskab som Taler, at han aldrig irriterer; han kan være spydig, ja bidende, men der er over hele Façonen noget godlidende og elskværdigt, der tager Braadden bort, saa at Ingen bliver vred paa ham; han er derimod aldrig stødende eller smagløs. Han har endelig en udviklet Formsands, hvilket Hr. Krabbe i tidligere Tider adskillige Gange fik at mærke.

Rimestad har i en ualmindelig Grad det lunefulde Folkethings Øre, og han maa i vigtige konstitutionelle Spørgsmaal betragtes som Højres Ordfører i Thinget. Naturligvis bliver han ogsaa brugt meget i Udvalgene og skal der være et flittigt og indflydelsesrigt Medlem. Udenfor Rigsdagen hører man derimod ikke meget til ham, og det kan med Rette bebrejdes ham, at han her følger de Nationalliberales daarlige Eksempel, at holde sig fornemt tilbage.

Højre stemte en Tid stadig paa Rimestad som Formand for Thinget, men vistnok nærmest som en Demonstration; thi det er formentlig nu et almindeligt Ønske, at Krabbe skal vedblive som saadan. Der er imidlertid ingen Tvivl om, at Rimestad besidder Egenskaber, der kunde gjøre ham til en meget god Formand.

Rimestad er en Mand med et virkeligt politisk Blik, han kan bedømme en Situation og overskue Følgerne af et politisk Træk. Det kan imidlertid nok være, at han til dagligdags kan være lidt svag ligeoverfor gamle Kammeraters Paavirkning; men i skarpe og tilspidsede Situationer staar han fast som en Mand.

Kjøbenhavns første Valgkreds har tidligere været repræsenteret af:

Professor Martin Hammerich, Professor J. Wilkens, Professor H. M. Velschow, Borgmester L. C. Larsen og Kaptajn, Brygger J. C. Jacobsen.

Rosen.

Kammerherre, Ejer af Henriksholm ved Vedbæk. Født den 9. Septbr. 1819.

Kammerherre Rosen, der repræsenterer Lyngbykredsen i Folkethinget, er en Mand paa 62 Aar. Han var i mange Aar slesvigsk Embedsmand, og lagde alt den Gang Interesse for det politiske Liv for Dagen. I sin Embedsvirksomhed vandt han Navn som en human, dygtig og retsindig Embedsmand, og han var personlig afholdt saavel af den Befolkning, med hvilken han kom i Berøring, som af sine danske Embedsbrødre. Han var derhos danskfindet og en sin Konge tro og hengiven Undersaat. Da Slesvig blev røvet fra os, hørte han til de Slesvigere, der valgte Danmark til sit Fremtidshjem, og han kunde ikke, saaledes som enkelte Medlemmer af Slægten, underordne sig Voldsherrernes Forskrifter.

Han kjøbte sig en lille Landejendom ved Vedbæk. Hans virksomme Natur kunde imidlertid ikke tilfredsstilles ved Landvæsenet alene, han maatte kaste sig over andre Felter, hvor han mente at kunne gjøre Nytte. Det var da navnlig den kommunale Gjerning, der først drog ham til sig; han blev hurtig et dygtigt og meget benyttet Medlem af de landkommunale Raad. Ved sin jævne og bramfri Optræden samt ved sin Hjælpsomhed og ihærdige Virken for Andre, vandt han snart Yndest og Agtelse hos den Befolkning, han færdedes imellem. Den politiske Gjerning lokkede ham imidlertid, og det blev hans Ønske at repræsentere sin egen Kreds i Folkethinget.

Denne Kreds — Kjøbenhavns anden — sendte Patrioten, Etatsraad Flor ind til den grundlovgivende Rigsdag, derefter valgtes Fabrikant J. C. Drewsen og saa Grev J. Raben, der besejrede Hother Hage. Derpaa blev Professor Kayser dens Repræsentant, først ligeoverfor Grev Tramp og senere, efter en haard Kamp, ligeoverfor Oberst Tscherning; nu fulgte Proprietær A. David, Orlogskaptajn O. Lütken, Dr. med. V. Rosen, Proprietær C. Holstein, Gaardejer P. Hansen og Redaktør C. V. Rimestad.

Kammerherre Rosen stillede sig første Gang den 20de September 1872. Der var den Dag fire Kandidater fremme, af hvilke P. Hansen fik det langt overvejende Antal Stemmer, medens Rosen fik færrest. Ved Valget i 1873 stillede han sig ikke; men den 25de April 1876 meldte han sig dog paany, da P. Hansen vægrede sig ved at modtage Gjenvalg, og sejrede med stor Stemmeflerhed saavel over Socialisten Bjørnstrup som over en højst ubetydelig tredje Kandidat. Ved Valget i 1879 stillede en anden Højremand, Seminarielærer O. Kalkar sig imod Rosen, men faldt med en smuk Minoritet. Den 24de Maj 1881 havde Rosen ingen Modkandidat, men den 26de Juli s. A. stillede derimod den bekjendte Aaleskindsfabrikant Blæsberg sig; han fik dog kun 8 Stemmer.

Rosen kom altsaa ind i Rigsdagen paa et meget bevæget politisk Tidspunkt, og han har deltaget i den 5aars Kamp med al Ære. Han gjør sig vel ikke særlig gjældende i Kampen, men han kæmper støt og solidt med i Geleddet, og Ingen er mindre end han tilbøjelig til at vige en Fodsbred.

Han taler meget sjælden i Folkethingssalen, og naar det sker, er det i Reglen kun om kommunale eller landøkonomiske Spørgsmaal. Han har en kraftig Stemme, et ret jævnt flydende Foredrag, og han taler i Reglen kort og ganske klart med en Smule Accent. Veltalende er han ikke og glimrende begavet vist heller ikke, men han er en Mand med et sundt og praktisk Blik, en Mand med Mod og Vilje og en Mand der staar fast. Han har en jævn, halvvejs gemytlig Maade at tage Modstanderne, særlig Bonderne, paa, der tager al Bitterhed bort og gjør ham personlig meget afholdt.

Scavenius.

Kultusminister, Kammerherre, Ejer af Gjorslev ved Storehedding.
Født den 12te September 1838.

Kultusminister Scavenius var ikke mere end 26 Aar gammel, da han som Menig traadte ind i de politiske Felt-

soldaters Rækker, men alt i denne unge Alder lød en Spaadom om, at han i sin Tornister havde en Marechalstav liggende. Denne Spaadom er gaaet i Opfyldelse. Han har deltaget i en Række Slag og vundet Hæder og Ære; hurtig vandt han de gyldne Sporer, avancerede derefter gjennem de forskjellige Grader op til en af Højres dygtigste og talentfuldeste Generaler og gik fra denne Stilling over i det vigtigste og betydningsfuldeste Raad i Landet — i Ministeriet.

Scavenius nedstammer fra en særdeles ihærdig og dygtig Slægt, der ved egen Virksomhed har skaffet sig stor Formue og megen Anseelse, saa at den omsider adledes. Faderen var en begavet og virksom Mand, der udvidede og forøgede Slægtens store Besiddelser. Han ansaas for en sjælden karakterstærk, maaske noget streng Mand, men hans Retsind og noble Tænkemaade sikkrede ham udelt Agtelse og Tillid. Han var kongevalgt Medlem af den grundlovgivende Rigsdag og viste her mere Mod og større politisk Fremsynethed end de sangvinske toneangivende. Han gik imod Strømmen, advarede indtrængende imod den bratte Slappelse af alle Baand, og var en af de faa Nejsigere til Grundloven. Efter dens Vedtagen sluttede han sig imidlertid loyalt til den nye Tingenes Orden og vedblev i flere Aar at virke i vor lovgivende Forsamling, stadig dog i konservativ Retning.

Hans uforfærdede Optræden saavel under selve Grundlovskampen som senere skaffede ham den sejrende og raadende Retnings Forfølgelse, og mangen giftig Pil blev afskudt mod den myndige Jorddrot, hvis udmærkede Evner man dog var nødsaget til at lade vederfares Retfærdighed.

Sønnen har arvet mange af Faderens ypperlige Egenskaber: det fortrinlige Hoved, den yderst honnette Tænkemaade og den staalsatte Vilje, men det kan vel være, at denne er parret med en lettere vakt Følelse hos Kultusministeren end hos den gamle Kammerherre.

Jacob Scavenius er født 1838 og var som ældste Søn allerede fra Vuggen af Arving til store jordiske Herligheder. Der laa en stor Gjerning for ham i Livet, og til den indviedes han ved en omhyggelig videnskabelig Uddannelse. Han blev en flink Student og røbede hurtig Interesse for Datidens aande-

lige Rørelser. Han var en Tid Medlem af den lille Klub for aandelig Turnering, som Frederik Ussing dannede om sig, og han var ogsaa en Tid Medlem af en Diskussionsforening, som var dannet af yngre, begavede Mænd, og hvor han brød sin første Lanse med Grev Holstein-Ledreborg, hans senere saa ivrige politiske Modstander.

Den unge, begavede Adelsmand og rige Arving var naturligvis meget søgt i det kjøbenhavnske high-life, og han tog livlig Del deri, uden dog derfor paa nogen Maade at forsømme sit Eksamensstudium. Han tog da ogsaa i Januar 1863 statsvidenskabelig Eksamen. Nu laa Livet lyst og straalende for den unge Mand, og han beredte sig netop paa at nyde det med hele sin Ungdom og Modtagelighed. Han begyndte det med en Udenlandsrejse til de skjønne, sagnrige Egne i Syden, da skete der Noget, der til alle Tider vil staa som et af de mest lysende Træk i Scavenius' Liv.

Det var i Efteraaret 1863; han laa den Gang nede i Italien. Da lød Budskabet ud over Verden, at Frederik den Syvende var død, og Danmark stedt i Nød og Fare. Han følte da, at han fremfor Alt var Danmarks Søn, og han betænkte sig ikke. Han afbrød øjeblikkelig sin Rejse, ilede over Hals og Hoved hjemad og meldte sig frivillig til Fædrelandets Tjeneste.

Han stillede sig uden Betænkning i Geledet, og at han virkelig var rede til at stille sit lovende Bryst som Skærm for Danmark, det fik han Lejlighed til at vise. Det var den 29de Juni 1864, da vore Kække kæmpede den haardnakkede Kamp paa Als. Da var Scavenius for Alvor i Ilden og lagde da et ualmindeligt Mod for Dagen. Under den overlegne Fjendes stærke Fremtrængen begyndte hans Deling at trykke sig og lægge Tilbøjelighed til Flugt for Dagen, da rev den unge Aspirant Geværet af en Menigs Haand, og tiltordnede Folkene, at den Kugle, der sad i Geværets Løb, var tiltænkt den, der først uden Ordre tænkte paa at vige. En saadan mandig Bestemthed laa der i Blik og Tonefald, at ingen tvivlede om, at Truslen vilde blive omsat i Handling, og i den Grad virkede hans Optræden opflammende, at hver Mand blev paa sin Post og kæmpede, saalænge Modstand var mulig og indtil Dæmringen faldt paa.

Hans Daad vandt Beundring og Anerkjendelse, og man vil vide, at det var paa sine menige Kammeraters Indstilling, at han fik Sølvkorset. I mange Aar derefter saa man den mægtige Godsbesidder, den fornemme Adelsmand og betydelige Politiker kun prydet med et Danebrogskors, endogsaa efterat han var bleven Kammerherre; men naar han bevægede sig i Kredsen af de skrammererede og dekorerede Herrer, var dog ingen bedre smykket end han, thi han havde vundet sit Ærestegn paa den blodige Valplads for sit Fædrelands hellige Sag.

Men ogsaa i Fredens Dage viste han sin Fædrelandskjærlighed. Han stillede straks efter Krigens Slutning sine Evner og Virkekraft til Danmarks Tjeneste. Han blev et virksomt Medlem af Oktoberforeningen og lulledes ogsaa ind i de Illusioner, som denne Forenings Dannelse skabte; men det gjaldt for ham om at læge de Saar, den sørgelige Krig havde tilføjet os, og han gik da den Vej, som han troede var den rette Fremtidsvej.

Allerede den 31te Maj 1865 kaldtes han til aktiv Deltagelse i det politiske Liv, idet han den Dag valgtes til Rigsraadets Folkething for Præstø Amts 1ste Valgkreds, Storehedding e. Han besejrede den tidligere Rigsdagsmand, Gaardmand L. Hansen med 798 St. imod 723, og han har senere uafbrudt repræsenteret Kredsen, men, som Alle ville vide, ikke uden den stærkeste Modstand, og det er slet ikke umuligt, at Scavenius en glad Dag vil falde, men det vil da være et nyt Vidnesbyrd om den frie Valgrets Misbrug, naar en slig Kapacitet fortrænges af en politisk Ubetydelighed.

Det var ved Venstres Hjælp og særlig paa J. A. Hansens Anbefaling, at Scavenius første Gang valgtes ind i Folkethinget. Venstre var imidlertid den Gang ikke det vilde, magtlystne Parti, det senere er blevet. Da kæmpedes der nærmest om liberale Reformer, og den unge Politiker saa da maaske mere frisindet paa mange praktiske Forhold end de daværende ledende Højrepolitikere. Dertil kom endelig, at han var en bestemt Modstander af det nationalliberale Parti og troede paa sine Forbundsfæller: de smaa Bønder. Nok er det, Scavenius hældede den Gang til Venstre, dog ikke i nogen udpræget Grad. Han fulgte vel af og til Partiet og blev af dette sat ind i

Finantsudvalget, men paa den anden Side lagde han ikke Dølgsmaal paa, at i mange Principspørgsmaal var han dets bestemte Modstander, og han skyede ikke, naar han fandt det rigtigt, at skille sig fra det.

Venstre satte stor Pris paa den lovende unge Godsejer og gjorde sig til af at have ham til Partifælle. Allerede den Gang talte han meget ofte og vendte tidt Braadden mod de styrende, uden at han dog nogensinde gik op i Oppositionen i den Forstand, at hans Selvstændighed berørtes deraf. Det var dog ikke vanskeligt at se, at den Vej, Venstre gik, maatte fjærne Scavenius fra Partiet, og det skete da ogsaa. Da Venstre lagde sin umiskjendelige Hensigt for Dagen at styrte Ministeriet Frijs, vendte han sig resolut fra det, og da „det forenede Venstre" dannedes og de systematiske Ministerstormerier begyndte, blev han dets uforsonlige Modstander.

Han havde nogen Vanskelighed ved i Begyndelsen at arbejde sig sammen med sine nye Meningsfæller, men efter Valget i 1872, der skaffede Venstre det første Flertal, tog han med sædvanlig Resoluthed sit Parti. Kampen antog nu saadanne Dimensioner, at Højre maatte danne en samlet Masse mod Venstre, og de gamle Modstandere, Godsejere og de Nationalliberale sluttede sig da loyalt sammen, og navnlig viste Scavenius sig som en trofast Forbundsfælle. Han vandt ogsaa Højres Tillid i en overordentlig Grad og kaaredes paa de vigtigste Omraader til Partiets Ordfører.

Som saadan har han spillet en fremtrædende Rolle i det politiske Liv, og hans Anseelse og Betydning steg Dag for Dag. Under de sidste store Kampagner bar han Højres Finantslovskamp, og han blev utvivlsomt Partiets betydeligste Mand efter Hall.

Saa blev han pludselig og helt uventet optaget i Ministeriet. Om dette var rigtigt paa hint Tidspunkt, turde maaske være tvivlsomt. At han vilde tilføre Ministeriet en Kraft, var utvivlsomt; men Spørgsmaalet er, om man ikke berøvede Højre i Folkethinget en større. Hertil maa endvidere knyttes to Betragtninger. Som Medlem af Folkethinget var Scavenius meget afholdt og anset ikke blot af Højre, men ogsaa af Venstre, og han var istand til at vriste mere fra Oppositionen end nogen

Anden, medens han som Minister foreløbig er den mest frygtede og mest ildesete og tillige vistnok den, der har vanskeligst ved at føre noget igjennem. Og endelig var han den Mand, paa hvem hele Højre kastede Blikket, hvis Ministeriet Estrup blev træt af Kampen, og man har da, vistnok ikke med Urette, ment, at han var en naturligere Arvetager, hvis han stod udenfor Ministeriet, end som Medlem af det.

Imidlertid, han blev Minister, og det til almindelig Overraskelse Kultusminister. Hver Gang Tanken er falden paa Scavenius som Indehaver af en Portefølje, har det altid været som Finants- eller Krigsministerens, paa Kultusministerens tænkte vistnok ingen. Da hans Udnævnelse kom, vare dog Alle enige om, at han ogsaa her kunde gjøre Fyldest. I Udvalgene og under Sagernes Behandling havde han ofte vist, at han baade havde Kjendskab til og Interesse for de kirkelige Forhold, og selv Berg har jo givet ham den Attest, at han var inde i disse Sager i ligesaa høj Grad som noget andet Medlem.

Han har da ogsaa vist sig som en meget dygtig Fagminister, han har med Kraft og Energi værnet om det Bestaaende mod udskejende Forsøg fra forskjellige Sider og paa Administrationens Omraade har der ikke kunnet rejses Indvendinger af Vægt. I Ministeriets politiske Sammensætning er han et fortræffeligt Led, og han baade fylder ud og betrygger.

Som Taler har Scavenius havt store Vanskeligheder at overvinde. Da han kom ind paa Rigsdagen, var han meget ubehjælpsom og syntes at have stor Møje med at give sine Tanker et klart Udtryk. Han havde imidlertid virkelige Tanker og maatte have dem frem, og med hans sædvanlige Energi gav han sig alvorlig i Lag med den Opgave, at vinde Herredømme over det mundtlige Foredrag. Nu er det lykkedes ham, og nu maa han henregnes til de veltalende, om end til en ganske særlig Art af dem. Han taler langsomt, ligesom søgende efter Ord og har ofte lange Pavser, der paa Tilhørerne gjør Indtrykket af, at Tanketraaden er bristet; men naar han fortsætter, mærker man at han er fuldstændig med. Hans Tale faar ved Foredragsmaaden noget pointeret, noget understreget ved sig, og dette forstærkes yderligere ved et ejendommeligt Kast med Hovedet, der forlener hans Ord med en Tilsætning af Vilje og Karakter.

Han taler prunkløst, næsten nonchalant, og han river ikke med, uden naar han er i særlig Affekt. Han skyr alle oratoriske Hjælpemidler. Derfor er hans Begyndelser og Slutninger ofte saa paafaldende; han kan begynde med en Vending, der nærmest bruges inde i en Sætning, han kjender ikke til Indledning, men falder lige ind paa Sagen, og han slutter, inden man ved et Ord af det, og kun et karakteristiske Nik med Hovedet, en kort Haandbevægelse og en lidt flot Drejning paa Hælen betegner det afsluttende Punktum.

Men i en saare vigtig Henseende er Scavenius bleven en Mønstertaler. Ingen forstaar bedre end han i faa Ord klart og koncist at sige, hvad der skal siges. Mere end nogen Anden har han vist, at det ikke kommer an paa de mange og de store Ord, og hvis vore fremtrædende Politikere vilde tage Scavenius's Eksempel til Efterlignelse, vilde der til Gavn for Sagerne og det politiske Liv i det hele spares Masser af Dage og Masser af Penge.

Scavenius er efterhaanden bleven meget konservativ, vel ikke i den Forstand, at han modsætter sig forstandige Fremskridt, men saaledes, at han fuldt ud vil have det bestaaendes Ret anerkjendt og kun paa det Grundlag vil bygge videre i en reformerende Retning. Han er derhos en meget karakterstærk og modig Mand, der tør paatage sig Ansvar, og Højre ser derfor med Fortrøstning hen til ham som en af de Mænd, der sikrest og uden at vakle turde gribe til de Foranstaltninger, der maatte blive nødvendige for at frelse vort Land fra Undergang.

Scavenius er i høj Grad agtet af Alle og tillige meget afholdt af dem, der komme i nærmere Berøring med ham. Det er ikke den ringeste Ros, der er sagt om ham, at Alle, der ikke kjendte ham, hadede ham, Alle, der kjendte ham, holdt af ham. Han har en yderst brav Tænkemaade, er hjælpsom og tjenstvillig, maaske endog i en overdreven Grad, tænker altid nobelt og har for Nød og Ulykker et Hjærte, der er let at røre. Der er mange, der finde ham fornem og myndig og hans Maade at være paa søgt og unaturlig, men de, der kjende ham nøjere, paastaa, at hans Ejendommeligheder have en anden og langt smukkere Aarsag. Derom kan der i alle Tilfælde ikke tvistes, at han er en Mand i Ordets bedste Betydning.

Foruden den tidligere nævnte L. Hansen have kun Artillerikaptajn A. B. Hoffmeyer og Proprietær T. Hasle forhen repræsenteret Storeheddingekredsen.

Scharling.

Professor i Statsøkonomi ved Kjøbenhavns Universitet.
Født den 22de September 1837.

Professor William Scharling hører til en gammel, overordentlig vel anset Embedsfamilie, der igjennem mange Slægtled har ydet Landet megen Nytte ved en dygtig og sjælden nidkjær Embedsførelse. Alle have de været ansete for meget dygtige og pligttro Embedsmænd, for gode, solide Hoveder, uden Genialitet, men i Besiddelse af en overordentlig Flid og Energi. Dette almindelige Slægtmærke har Professor William Scharling ogsaa; han er aldeles utvivlsomt et godt Hoved, han er meget belæst og kundskabsrig, særdeles flittig og pligttro, men genial er han ikke. Han hører umiskjendelig til de Videnskabsmænd, der ikke vige tilbage fra temmelig ubefærdede Veje, men han danner ved sin Tørhed en Vold mellem sig og de Unge; han er ude af Stand til at elektrisere eller rive med fra Katedret. Han roses i sin Professorgjerning for Flid og Omhyggelighed, hans Foredrag betegnes som velformede og klare, og hans personlige Elskværdighed gjør ham meget yndet af de Studerende, men „Gnisten" mangler han, og han gjør ikke Studiet tillokkende eller interessant.

Scharling blev 1855 en flink Student og tog i 1861 juridisk Embedseksamen med et stort Laud til den theoretiske Del og ligeledes med første Karakter til den praktiske. Det er i det hele noget, der hører Scharlingerne til, baade at anse den akademiske Løbebane for den eneste mulige og at gjøre særdeles gode Eksaminer. Men den juridiske Embedsvej lokkede ikke Scharling. Han kastede sig med Iver over Studiet af Statsøkonomi og viste snart i Blad- og Tidsskriftartikler, at han

ogsaa var en helbefaren Mand i dette Farvand. Det varede da heller ikke mange Aar, før han blev Professor i Statsøkonomi ved Universitetet. — Dog, Scharling er en Mand, der ved sin sjældne Flid kan overkomme grumme meget, og den videnskabelige Gjerning kunde langt fra alene tilfredsstille hans Virkelyst. Foruden saa beslægtede Emner som Medudgivelsen af „Danmarks Statistik" og „Nationaløkonomisk Tidsskrift" beskjæftigede kommunale og politiske Spørgsmaal ham, ligesom ogsaa Bankspørgsmaal tog hans Interesse fangen. Han er nu ved Siden af flere mindre væsentlige Ting Professor i Statsøkonomi, Medlem af Konsistorium, Medudgiver af de nævnte Tidsskrifter, en af Lederne i nationaløkonomisk Forening, Folkethingsmand, Borgerrepræsentant, Medlem af Nationalbankens Repræsentantskab, og desforuden en af de flittigste Medarbejdere af Pressen. Se, en saadan paa en Gang spredt og omfattende Virksomhed kan nok tage paa en Mands Kræfter; men Scharling er en stærk Mand med gode Nerver, og han fylder de forskjellige Stillinger med anerkjendelsesværdig Dygtighed.

Allerede i Slutningen af Tredserne sporedes der hos Scharling en Tilbojelighed til at tage praktisk Del i det politiske Liv, men først ved Valget i 1872 gjorde han et alvorligt Forsøg. Han stillede sig imod Bønlykke i Grenaa, men faldt med 341 Stemmer imod 743. Da Venstre Aaret efter havde nægtet Finansloven Overgang til 2den Behandling, fandt en Opløsning af Folketinget Sted, og Scharling stillede sig paany, efter stærke Opfordringer fra Højrepartiet i Kredsen, imod Bønlykke; men, som det var at forudse, blev Bønlykke atter Sejrherre.

Da Folketinget paany opløstes i April 1876, opgav Geheimeetatsraad Fenger, der imidlertid var bleven Borgmester, sin Kandidatur i Kjøbenhavns 4de Valgkreds, som han i mange Aar havde repræsenteret, og inden der fra Kredsens Side var blevet indledet Skridt til at søge en Eftermand, anmeldte Scharling uden videre sin Kandidatur.

Det er muligt, at hans Kandidatur ikke var bleven ubestridt fra Hojres Side, hvis ikke Venstremændene her i Byen havde rakt Scharling en velvillig Haand; men ved et af ham afholdt Vælgermøde rejste en Kreds af iltre Venstremænd en saa larmende og usympatetisk Opposition, at man med Sikkerhed

kunde forudsige Scharling en let og sikker Sejr; thi under saadanne Forhold foretrak de misfornøjede Højremænd at resignere, fremfor at afstedkomme yderligere Usikkerhed. Scharling valgtes da den 25de April 1876 ved Kaaring og har siden været uden Modkandidat ved Valgene. Han er nu Indehaver af en af de sikreste og roligste Højrekredse i Landet

Scharling spiller ikke nogen fremtrædende Rolle i Rigsdagen, men han udfører et solidt og meget nyttigt Arbejde. Der er jo i en lovgivende Forsamling paa mange Maader Brug for Mænd med nationaløkonomiske Kundskaber, og Scharling maa i Forening med Gad og nu vel ogsaa med Falbe-Hansen trække Læsset paa disse Omraader. Hans Indsigt i finantsielle Forhold har skaffet ham ind i Finantsudvalget, og her arbejder han med Flid og Sagkundskab. Scharling tager temmelig ofte Ordet, navnlig naar økonomiske eller finantsielle Spørgsmaal ligge for. Han taler i Reglen kort og klart; han har Herredømme over Sproget og former det rent og korrekt; men hans Organ er tørt og spidst, og hans aldeles lidenskabsløse Foredrag, over hvilke der hviler en Duft af Professor-Doktrinarisme, fængsle ikke og gjøre ikke noget stærkt Indtryk.

Scharling, hvis nationalliberale Afstamning er let at spore, staar i den nuværende politiske Strid afgjort paa Højres Side. Han er en aldeles utvivlsom og ubønhorlig Modstander af Venstres storpolitiske Doktriner, og der findes ikke hos ham hverken Vaklen eller Frygt i denne Kamp. Han er aldeles paalidelig og har sluttet sig ubetinget til Regeringen i Kampen mod Venstre. Dette er saameget mere paaskjønnelsesværdigt af ham, som han paa flere nationaløkonomiske Omraader og da vel særlig i Toldsagen er en bestemt Modstander af Regeringens Politik og oftere har bekæmpet denne. I et lidt skarpt Sammenstød, han havde med Estrup om Skibsafgiften, havde han utvivlsomt Ret, men det var ham ikke om at gjøre for et rent og bart Rethaveris Skyld at føre Kampen tilende, og det maa regnes ham til Ære.

Scharling er meget afholdt, og af Alle anerkjendt for en ualmindelig brav og honnet Mand. Man vil sikkert nu nødig undvære ham paa Rigsdagen, hvor han da ogsaa har vist, at

han kan gjøre Fyldest. Han er kun 44 Aar gammel og har altsaa forhaabentlig en lang og ærefuld Løbebane for sig.

Kjøbenhavns fjerde Valgkreds har, foruden af Fenger, tidligere været repræsenteret af Etatsraad Algreen-Ussing, Etatsraad, Jernbanedirektør V. Rothe, Kalkbrænderiejer Glahn og Bager A. Scherfig.

Scheel.

Greve. Ryegaard pr. Roeskilde. Født den 17de November 1833.

Kjøbenhavns Amts tredje Valgkreds, hvis Valgsted er Roeskilde, har altid været en meget urolig og vægelsindet Kreds. Den har i vort korte Frihedsliv skiftet 13 Gange Repræsentanter, og snart har Højre snart Venstre været Sejrherre. To mørke Pletter klæber der ved denne Kreds; den første blev sat, da Landstingets nuværende Formand, Højesteretsadvokat Liebe, der i flere Aar havde repræsenteret Kredsen, i 1866 blev slaaet af en politisk Ubetydelighed, og den anden og største, da den geniale Monrad maatte bukke under for en Ole Larsen. Denne blev igjen fortrængt af den flinke Lars Jakobsen, og Sidstnævnte atter af Hans Sørensen, der iøvrigt ogsaa var en brav og ganske dygtig Mand, men som heltud sluttede sig til Venstre. Da Kampen mellem Højre og Venstre tilspidsedes saa stærkt, søgte Højre, der er meget stærkt i Kredsen, af al Magt at blive Venstrerepræsentanten kvit, og da Opløsningen kom i Slutningen af 1878, steg Højres Haab i saa Henseende, idet man havde formaaet den almenagtede Grev Scheel til Ryegaard til at stille sig. Det vakte en formelig Jubel i Hovedstadens Højrekredse, da Telegrafen bragte Meddelelse om, at Grev Scheel havde sejret med 89 Stemmers Overvægt.

Han var den Gang en for Offentligheden temlig ukjendt Mand. Man vidste, at han var Besidder af Stamhuset Rosenkrantz og derigjennem dominerede over 800 Tdr. Hartkorn. Endvidere gik der Beretninger om, at han var en endog ualmindelig

agtet og afholdt Godsejer, at han var en trofast og paalidelig Højremand, og at han paa Valgmøderne og paa Valgdagen havde klaret sig som en Mand. De Forventninger, man ved hans Indtrædelse i Rigsdagssalen nærede om ham, har han indfriet.

Han er en Mand, der skal bedømmes efter sine Handlinger, ikke efter sine Ord; thi de have været meget faa paa Rigsdagen; men der findes maaske næppe en Mand deroppe, hvis Stilling har været mere klar og givet, og hvis Retning har været mere snorlige holdt, end Scheels.

Han er en yderst trofast Højremand og en særdeles loyal Meningsfælle. Han er uden Ærgjerrighed, uden personlige Aspirationer, og han tragter ikke efter nogen Førerstilling; han vil kun være Soldat og ikke andet. Saadanne Mænd ere meget sjældne i det politiske Liv, men netop derfor ere de saa værdifulde og saa eftersupurgte.

Scheel følger godt med paa Rigsdagen og er baade flittig og tænksom; i Udvalgene gjør han sig mere gjældende end i Salen. Paa Møderne i sin Kreds har han ofte vist, at han er en Mand, der fuldtvel kan føre Ordet.

Scheel er meget afholdt paa Rigsdagen, baade af Meningsfæller og Modstandere; hans personlige Elskværdighed roses i høje Toner, og hans bramfri, fordringsløse og jævne Optræden tiltaler alle.

Uagtet han er vel lidt, søger Venstre dog af al Kraft at fortrænge ham. Ved Valget den 24de Maj 1881 havde det dog ingen Art med Forsøget, thi da stod Venstre delt i to Partier, som hvert fastholdt sin Kandidat. Scheel fik 958 Stemmer, H. Sørensen 426 og de Radikales Kandidat O. Pedersen 314 Scheel havde altsaa absolut Flertal. Ved Valget den 26de Juli s. A. stod Venstre samlet og opstillede en „fin" Kandidat, en Proprietær Lauritzen, der nu hører til Bergs Retning, men tidligere har været ivrig Højremand. Scheel sejrede dog med 1032 Stemmer imod 962 og fik endog det højste Antal Stemmer, der er afgivet i Kredsen paa nogen enkelt Kandidat.

Den stærke Stigen i de for ham afgivne Stemmer skyldes vistnok udelukkende hans personlige Egenskaber, og den store Yndest, han nyder i Kredsen, har han yderligere forøget ved et

foroget ved et Par festlige Lejligheder, der i det sidste Aars Tid havde fundet Sted paa hans Godser, og hvori hans Optræden i høj Grad egnede sig til at vinde Beboernes Hjærter.

Roskildekredsen har tidligere været repræsenteret af: Proprietær C. Thalbitzer, Indenrigsminister M. H. Rosenørn, Gaardmand H. Nielsen af Daustrup (2 Gange), Gaardmand M. Hansen, Gaardmand N. Andersen af Smørum (2 Gange), Højesteretsadvokat Liebe, Godsejer Alfred Hage og Gaardejerne Ole Larsen, Lars Jakobsen og Hans Sørensen.

Schelde.

Gaardejer i Ferup pr. Kolding. Født den 7de September 1837.

Schelde, der repræsenterer Ribe Amts 4de Valgkreds eller, som den efter Valgstedet ogsaa kaldes, Bækkekredsen, har kun været Rigsdagsmand i 3 Aar.

Han afløste den elskværdige og højtbegavede Termansen, der i mere end 20 Aar uafbrudt var Kredsens Folketingsmand. Termansen har altid næret moderate og besindige Venstreanskuelser; men hans varme Fædrelandssind og forsigtige Natur bragte ham dog ofte til at operere i Forening med Højre, og da han omsider atter svingede stærkere over imod Venstre, stod han i den moderateste Fløj.

Dette sidste gjorde, at de Radikale i Valgkredse, nærmest gjennem Paavirkning udefra, ved Valget den 25de April 1876 stillede en Kandidat op imod Termansen, og denne Kandidat blev Schelde. Han faldt vel den Gang, men da Venstre imidlertid i 1878 enedes om at sætte Termansen ind i Landstinget, blev Kredsen ledig, og ved Supleringsvalget den 30. Oktbr. 1878 sejrede Schelde med 616 Stemmer imod den moderate Kandidat, der fik 503. Ved de to senere Valg har Schelde staaet uden Modkandidat, og han maa indtil videre anses for sikker i Kredsen.

Paa Rigsdagen mærker man saagodtsom Intet til ham, hverken i Salen eller i Udvalgene. Han tilhører helt og holdent Berg og stemmer særdeles trofast med ham. Alligevel skal han ikke nære yderliggaaende Anskuelser, men være ret moderat og medgjørlig i private Forhandlinger. Saasnart der derimod er Tale om en Partioptræden, slutter han uden Betænkning op i Geleddet, hvormeget end den voldsomme Strid og farefulde Taktik er hans sindige og godmodige Natur imod.

Schelde skildres som en ganske vel begavet Mand med et sundt Omdømme, naar han faar Lov til at gaa uden Paavirkning. Han er godt lidt, og baade hans Ydre og hans Fremtræden gjør et støt, godlidende og solidt Indtryk.

Foruden af Termansen har Bækkekredsen tidligere været repræsenteret af: Skolelærer N. Hansen, Pastor Fuglede, Kammerherre Riegels, Pastor Sveistrup, Gaardmand Eiler og Forligelseskommissær H. Jensen.

Skytte.

Gaardejer i Bregninge pr. Nørre-Alslev. Født den 15. November 1842.

Maribo Amts 5te Valgkreds, der har Valgsted i Stubbekjøbing, har altid været en ivrig Venstrekreds, og der har ligefra Frihedens første Dage været Liv i den. Ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag blev der saaledes afgivet 1100 Stemmer, i 1852 og 53 over 1200, og nu ved sidste Valg drev den det endog til 1663. I Mellemtiden har der rigtignok ligget en Række døde Aar, hvor den skikkelige, men tarvelige Rasmus Olsen saa godt som ubestridt valgtes Gang efter Gang.

Da Radikalismen i Venstre tog Fart, ansaas Olsen ikke for kras nok, uagtet han var en fuldtro Venstremand, og han lønnedes for mere end 25 Aars Hørighed og Lydighed med at vrages

for en ung og ganske ukjendt Mand, der kun bedre forstod at traktere den folkelige Stortromme.

Det var den 3. Januar 1879, at Olsen blev slaaet af Gaardejer H. P. Larsen Skytte af Bregninge, en Mand, man ikke vidste Andet om end, at han stammede fra en ivrig Venstreslægt og selv nærede meget radikale Anskuelser. Han blev dog kun lidt over 2 Aar i Rigsdagen, saa maatte han af Helbredshensyn trække sig tilbage fra det politiske Liv. Hans Efterfølger blev den tidligere Redaktør af „Morgenbladet“, Cand. jur. N. J. Larsen.

Skytte forholdt sig næsten aldeles tavs paa Rigsdagen, og hans Nærværelse sporedes slet ikke. Han blev betegnet som et godt Hoved og en ganske flink Mand, men af en en noget lidenskabelig Natur. Han hørte vistnok til de Uforsonligste af de Uforsonlige. Han var en net lille Mand med et sygeligt Udseende og et ret intelligent Udtryk, men der var et Spil i hans Øjne, der nok kunde vidne om heftige Følelser.

Stubbekjøbingkredsen har, foruden af Rasmus Olsen, tidligere været repræsenteret af: Sognefoged H. Rasmussen, Skolelærer og Gaardejer Sidenius og af Skolelærer Lindholm.

Smith.

Højesteretsassessor, Kjøbenhavn. Født den 22. Marts 1821.

Vejle Amts første Valgkreds, Fredericia, var i mange Aar en særdeles trofast Højrekreds og den har af og til havt fornemme Tilbøjeligheder. Ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag valgtes saaledes Etatsraad P. G. Bang; men da Valget paa Grund af Formfejl kasseredes, stillede han sig ikke igjen, hvorimod Herredsfoged, Auditør Holck valgtes. Senere har Professor H. Brøchner og Marineminister Michelsen været valgte, hver én Gang. Ogsaa Avlsbruger Ottesen og Overauditør Lund have repræsenteret Kredsen; men den stadigste

Indehaver af den var dog Bureauchef Gad, der, skjønt ofte stærkt trængt, holdt Pladsen i 18 Aar. Den 25. April 1876 bukkede han under for en Kraftanstrængelse af Venstre, og den begavede og flinke Gaardejer Lomholdt hejsede for første Gang Venstrefanen over Kredsen.

Fredericia By er imidlertid, som de fleste danske Kjøbstæder, ivrig højresindet, og den betragtede Nederlaget som en Plet, der maatte astvættes. Man virkede derfor i Stilhed, men af al Kraft paa at organisere sig, og da Opløsningen kom i Slutningen af 1878 var man færdig til at slaa Slaget. Det var bekjendt, at Lomholt vilde stille sig igjen; men derimod hørte man ikke Noget om, hvem Højrekandidaten skulde være. Det hørte med til Taktikken. Man havde med et klart Blik udpeget den rette Mand; men han trykkede sig ved at modtage Kaldelsen og stillede strenge Betingelser.

Denne Mand var Højsteretsassessor H. Smith, der tidligere havde været Herredsfoged i Kredsen og var ganske særdeles afholdt af Befolkningen. Han tragtede imidlertid paa ingen Maade efter politisk Virksomhed og gav kun efter for Trykket for at tilbageerobre Kredsen; men han stillede som Betingelse, at han ikke vilde afholde Møder, og at der forud skulde sikres ham et vist Antal Stemmer.

Denne sidste Betingelse opfyldtes i rundeligt Maal, og paa Valgdagen sejrede Smith med 1156 Stemmer imod Lomholts 1117.

Smith gik altsaa kun meget modstræbende til den politiske Gjerning, og han kom ogsaa hurtig til Erkjendelse af, at den ikke laa for ham. Hans fine, sarte Natur stødtes tilbage af den i vort politiske Liv herskende Mangel paa Urbanitet og Hensynsfuldhed, og Venstreførernes Suffisanse og hele Kampmaade var det ham umuligt at forsone sig med. Man vil herefter kunne forstaa, at han trak sig tilbage i sig selv, og den lille fine Mand med det aandfulde Ansigt og det hele noble Ydre sad nu som en stille Tilskuer paa sin Plads ved Vinduet og saa med et vemodigt Smil paa Tingenes skæve Gang.

Det var meget beklageligt, at Smith følte sig saa lidet oplagt til politisk Gjerning; thi han medbragte sjældne Evner til denne. Han er et ypperligt Hoved med ualmindelig Klarhed og

Stringents, og han raader over omfattende Kundskaber. Han anses for en fortræffelig Jurist og har i sine forskjellige Embedsstillinger gjort udmærket Fyldest. Dertil kommer, at der af hans Person udstraaler den højste Aandsdannelse og en nimodstaaelig Elskværdighed. Og endelig, Smith er en fortrinlig Taler, hvad man desværre altfor sjælden fik Lejlighed til at erfare. Hans Valgtale var ligefrem mønsterværdig, den var udmærket formet, klar og konsis.

Paa Rigsdagen talte han kun én Gang; men ogsaa da gjorde han det fortræffeligt, skjøndt det var et meget indviklet Æmne han behandlede. Det var Steenstrups ulykkelige Kjæphest, den ærøiske Arvesag, der atter forelaa til Forhandling. Æmnet var ved de mange Behandlinger gjennemtærsket, og dog var det de færreste, der endnu forstod denne indfiltrede Sag. Da rejste Smith sig og redede med en forbausende Klarhed de sammenfiltrede Traade fra hinanden. Alle anerkjendte det fortræffelige Foredrag, og mere end én gammel Politiker har senere indrømmet, at først ved Smiths og Justitsminister Nellemanns Belysninger fik de Blik for, hvorledes den rette Sammenhæng var.

Det var desværre den eneste Gang, Smith talte paa Tinge, og man var alt længe før Opløsningen i Maj vis paa, at hans Beslutning om at trække sig tilbage var uigjenkaldelig. Alligevel vakte det dyb Beklagelse, da Tidspunktet kom; man saa med Sorg den milde og ædle Personlighed, den trofaste og usvigelige Meningsfælle og den af Alle saa afholdte Mand forlade sin Plads. Han modtog ved sin Bortgang baade Venners og Modstanderes Højagtelse og Ærbødighed.

Det var ikke svært at forudse, at Kredsen nu rimeligvis vilde slippe Højre ud af Hænderne, og Smith havde da heller ikke ved Møder derovre eller paa anden Maade søgt at bevare den. Skjønt Højre udfoldede megen Kraft og en dygtig Organisation, bukkede Partiet dog under baade i Maj og Juli 1881, om det end skete med Ære. Nu repræsenteres Kredsen af den højst hæderlige, men i politisk Henseende endnu lidet forfarne Gaardejer Jens Olsen, der indtil videre synes at nære meget moderate Anskuelser. Kredsen vil vistnok nu for længere Tid være tabt for Højre.

Steenstrup.

Overretssagfører i Ærøeskjøbing. Født den 18. Juli 1826.

Ved Fredslutningen efter den sidste sorgelige Krig blev Ærø, der hidtil havde været administreret sammen med Slesvig, inddraget under Kongeriget og skulde altsaa vælge en Repræsentant til den danske Rigsdag. Allerede den 5. Marts 1864 havde Øen valgt daværende Aktuar Steenstrup ind i Rigsraadets Folketing, og dette Valg fornyedes i 1865, men først den 11. April 1866 valgtes han ind i Rigsdagens Folketing, hvor han siden, paa en kort Undtagelse nær, uafbrudt har havt Sæde.

Steenstrup hører uden Modsigelse til de mest usympatetiske Politikere, vi kjende herhjemme. Baade hans Person, hans Væsen, Optræden og Anskuelser virke i en ualmindelig Grad frastødende. Han er ilter, bitter, pirrelig og arrogant, og naar det gaar rigtig varmt til, taber han aldeles Herredømmet over sig selv.

Steenstrup var oprindelig Højremand og var valgt som saadan. I flere Aar vedblev han at staa Højre nærmest, men han var hverken nogen varm Forbundsfælle eller nogen paaskjønnet. Endnu i 1873 stod han paa samme Side, men saa kom Schørrings Adresse og gjorde Hovedet kruset paa ham som paa flere andre. Han svingede nu efterhaanden mere og mere over i Venstre, men hans Omslag fremkaldte ikke Sorg hos Højre og vistnok heller ikke stor Glæde hos Venstre.

Nogen Betydning har Steenstrup slet ikke, og han spiller ingen Rolle; men af og til er det dog lykkedes ham at komme paa Omtale, om ikke just paa den mest smigrende Maade. Første Gang man blev opmærksom paa ham, var, da han havde et meget opsigtsvækkende Sammenstød med et Par af Pressens Repræsentanter. Han tillod sig nemlig en Dag i Folketingssalen at karakterisere Pressen paa en meget hensynsløs Maade, og navnlig sigtede han et Par bestemte Blade for med Forsæt og i Tendentsens Tjeneste at forvanske Faktum. De tilstedeværende Referenter for de paagjældende Blade — den højt

begavede, altfor tidligt afdøde Redaktør Topsøe, der da refererede for „Dagbladet", og den nuværende Redaktør for „Ølandenes Dagblad", Axel Damkier, der ved hin Lejlighed repræsenterede „Fædrelandet" — følte sig personlig fornærmede ved Steenstrups Udtalelser forlangte en Samtale med ham, og da han under den med irriterende Arrogance fastholdt sine Ytringer, kom det til et uhyggeligt Optrin, hvor Steenstrup baade blev slaaet og fik en Udfordring.

Saa er der to særlige Sager, der har gjort Steenstrups Navn bekjendt, nemlig den ærøiske Arvesag og Stokkebynorsagen. Med en Utrættelighed, der var en bedre Sag værdig, har Steenstrup Gang efter Gang bragt disse to aldeles specielle Spørgsmaal frem for Rigsdagen, stadig dog med et meget sørgeligt Resultat. Den indviklede Arvesag har, som tidligere berørt, Justitsminister Nellemanns og Højsteretsassessor Smiths klare Argumentation gjort det af med; men Stokkebynorsagen spøgede atter i sidste Rigsdagssamling, og der blev afgivet en Udvalgsbetænkning, om hvilken der gaar allehaande Rygter, men udover Rygterne kommer man vel næppe; thi selve Betænkningen skal paa en mærkelig Maade være forsvunden. Dette Spøgelse vil rimeligt nok atter rejse sig. Hvad der gjør Steenstrups Iherdighed i disse Sager endnu mindre tiltalende, er at han skal være stærkt personlig interesseret i dem begge.

For tredje Gang vakte Steenstrup Opsigt ved den Maade, paa hvilken han tog sit Fald den 24de Maj 1881. Han blev formelig rasende, han telegraferede Injurier imod Øvrigheden til Rigsdagen og skrev aldeles fortvivlede Artikler i „Fyens Tidende". Alligevel skete det Utrolige, at han, der ved Valget den 24de Maj af c. 900 afgivne Stemmer kun naaede — 76, den 26. Juli sejrede over Højrekandidaten, den flinke Toldkontrollør Martensen, med 510 Stemmer imod 412.

Steenstrup har i sidste Samling været Ordfører for nogle mindre Lønningslove og har udmærket sig ved et meget smaaligt Synspunkt. Ellers er Søfartssager hans Specialitet. Han taler med Lethed, men uden Dybde og Grundighed, og han er meget ubehagelig at høre paa. I sin Valgkreds, og da navnlig i Kjøbstæderne, er han mere end ilde lidt.

H. C. Steffensen.

Auditør i Kjøbenhavn. Født den 22. December 1837.

Blandt de Tab, Højre led den 24. Maj 1881 var Steffensens Nederlag i Aalborg det, der blev beklaget dybest. Han havde kun været Rigsdagsmand et Par Aar, men havde i den korte Tid tilstrækkelig tydelig vist, at han havde særlige Anlæg for den politiske Gjerning. Han spillede vel ikke nogen fremtrædende Rolle i Tinget, hvad han heller ikke attraaede, men han viste sig som en fortræffelig Soldat, der til enhver Tid gjorde sin Pligt og var Mand for at forsvare sin Post. Medens Rigsdagsgjerningen ellers kræver Læreaar, var Steffen her den første Dag ligesaa lokaliseret som en gammel Rigsdagsmand. Dette vakte naturligvis Forundring hos Mange, men Grunden var vel, at han i flere Aar havde været Folketingsreferent for et Hovedstadsblad.

Steffensen er en født Nordslesviger; men han er opdraget heri Kongeriget og har med megen Hæder gjennemgaaet den akademiske Løbebane. Senere blev han Auditør og kom til Aalborg. Han blev anset for en meget dygtig Auditør, og navnlig skal han have ledet den store Undersøgelsessag i Anledning af daværende Kaptajn Ditlev Nielsens mærkelige Afskedigelse med anerkjendt Upartiskhed og Dygtighed. Paa politisk Gjerning syntes han slet ikke at have tænkt, og det var nok ogsaa et Tilfælde, der kaldte hans Kandidatur frem.

Aalborgkredsen satte i mange Aar Pris paa en standsmæssig Repræsentation. Den har sendt Gehejmeraad Tillisch, Konferentsraad P. Hansen, Grev Sponneck, og Justitsministrene Nutzhorn og Klein ind i Folketinget. Den Sidste blev den 25. April 1876 slaaet af Grev Tramp, og dette betragtede Aalborgenserne som et Nederlag, der maatte aftvættes. Da Opløsningen saa kom i Slutningen af 1878 satte man sig i ivrig Bevægelse for at finde en Kandidat, der havde Udsigt til at gaa igjennem, og efter flere forgjæves Forsøg nævnedes pludselig Steffensens Navn og slog igjennem, dels fordi han

var en lokal Mand, og dels fordi han var meget afholdt og anset.

Han sejrede da ogsaa paa Valgdagen den 3. Januar 1879 over Grev Tramp, og Aalborg havde nu atter en paalidelig Højrerepræsentant paa Tinge.

Steffensens personlige Elskværdighed, hans Paalidelighed og hans klare Blik for det centrale i enhver Sag, skaffede ham hurtig Anerkjendelse, og man vidste straks at tage hans Evner i Brug baade i Udvalg og paa anden Maade. Hans Stilling var altid klar og tydelig, og man havde en beroligende Følelse af, at hvor man satte Steffensen, der var Højres Sag vel forvaret.

Steffensen er et meget godt Hoved med en klar og solid Tænkeevne og et fremskuende Blik. Der er over hans Person som over hans Karakter udbredt noget særdeles vederhæftigt. Han taler temlig let, men dog ikke meget flydende, hans Argumenter ere klare og overbevisende; men der er nogen Tørhed over Foredraget, og hans Organ er ikke velklingende, samt skæmmes yderligen af en stærk Dialekt.

Han faldt altsaa den 24. Maj 1881 for Hofjægermester Nyholm, og dette Skifte bragte formelig Sorg i Højres Rækker.

Aalborgkredsen har, foruden de i denne Skildring alt nævnte Mænd, været repræsenterede af: Pastor Schurmann, Møller Ingstrup, Toldkasserer Thorbrøgger, Generalkrigskommissær Wiborg, Raadmand Krebs og Prokurator A. Bentzen.

J. Steffensen.

Gaardejer i Kjøbenhavn. Født den 11. Februar 1831.

Nakskovkredsen var paa den grundlovgivende Rigsdag repræsenteret af Balthazar Christensen, derpaa af Præsterne

J. Wegener og J. C. Lindberg, saa af Glarmester Lorange, P. Pedersen Ludvig, Proprietærerne Jensen og Dreyer, Etatsraad Juel, Pastor Lund, Hother Hage og derefter atter af P. Pedersen Ludvig. Denne var en ganske kuriøs Mand og vistnok en af de tarveligste Repræsentanter, nogen Kreds har valgt. Han havde den snurrige Ide altid at stemme imod Finansloven; men da saa Venstre for Alvor gik ind paa Ideen og i 1873 gjorde Forsøg paa at nægte Finansloven, saa stemte P. Ludvig til en Forandring for den.

Denne mærkelige Repræsentant slog i 1869 Hother Hage, og skjøndt Højre i 1872 gjorde et kraftigt Forsøg paa at blive Rejsigeren P. Ludvig kvit, lykkedes det dog ikke. Først da han havde stemt for Finansloven, ringede hans Dødsklokke. Den 14. November 1873 slog J. Steffensen, der den Gang var Gaardejer i Kredsen, ham med 1242 Stemmer imod 672. Steffensen maatte dog stadig føre haarde Kampe om Kredsens Besiddelse. I 1876 naaede den bekjendte Lærer Skotte meget stærkt ind paa Livet af ham, men i 1879 var Afstanden atter stor. Den 24de Maj 1881 samlede den blakkede Lars Larsen atter et betydeligt Antal Stemmer, og endelig den 26de Juli sejrede Venstremanden Lærer Jørgensen over Steffensen med 1161 Stemmer imod 1056. En medvirkende Grund til Steffensens Fald var det vistnok, at han havde forladt Kredsen og i flere Aar boet i Kjøbenhavn.

Steffensen er en Mand med et rart, aabent Ansigt og med et Skær af Mildhed og Fordragelighed over hele sin Person. Han raader vist ikke over glimrende Evner; men han har en jevn og en sund Forstand, og han repræsenterede sin Kreds paa en fuldtud forsvarlig Maade. Han talte meget sjælden i Rigsdagen, men naar han gjorde det, var det altid godt og forstandigt. Noget særligt Sving var der vel ikke over hans Taler, men det var fornuftige Indlæg, der blev baaret frem med en meget tiltalende Fordringsløshed og i et let og behageligt Foredrag. Højre valgte ham i flere Aar til Sekretær, og han var ogsaa Medlem af flere Udvalg. Han var en paalidelig Højremand, en varm Fædrelandsven og meget afholdt baade af Meningsfæller og Modstandere. Hans Fald blev beklaget,

thi han var en tilstrækkelig dygtig og alvorlig Mand til med Rette at have Sæde i en lovgivende Forsamling.

Stenbæk.

Friskolelærer i Ormslev pr. Slagelse. Født den 1 Januar 1839.

Stenbæk repræsenterede Svendborg Amts anden Valgkreds — Kværndrup — i Folketinget. Han hed oprindelig Chr. Rasmussen og stillede sig under dette Navn i 1873 imod Grev Holstein-Holsteinborg i Skjelskorkredsen, hvor han fik en meget anselig Minoritet. Senere forandrede han sit Navn, af hvad Grund vides ikke, og lod sig kalde Stenbæk. I denne nye Skikkelse stillede han sig i 1876 i Kværndrupkredsen, der var bleven ledig ved dens mangeaarige Repræsentant Jens Jensen af Trunderups Tilbagetræden, og vandt en stor Sejr over Friskolelærer Appel fra Ryslinge. Ogsaa i 1879 havde han en imponerende Overvægt over sin Modkandidat, Baron P. F. Bille-Brahe.

Man skulde saaledes tro, at han var meget sikker i Kredsen, men det viste sig langtfra at være Tilfældet. Ved det følgende Valg, den 24de Maj 1881, blev han ganske uventet slaaet af en for Kredsen helt fremmed Mand, den radikale Lærer Hansen fra Ølstykke med 651 Stemmer imod 633. Og saa uoprettelig ansaa han sit Nederlag for at være, at han ved Valget to Maaneder efter ikke vovede at stille sig i Kredsen, men gik imod N. Andersen i Kjerteminde, hvor han vel tabte Slaget, men kun med 18 Stemmer mindre end den sejrende.

Hvad var da Grunden til dette pludselige Omslag i Stemningen for ham i Kværndrupkredsen? Ja, det maa vist nærmest siges at være den, at han var kommen paa Kant med Berg. Stenbæk var nemlig vel Venstremand og i sin Tid Medlem af „det forenede Venstre“; men han var tillige en meget moderat Mand, der stillede sig paa et afgjort Forhandlingsstade. Da han mere decideret end de fleste Andre gav tilkjende, at han

ikke vilde bøje sig for den mægtige Høvding, udslyngedes der en Banstraale imod ham, og den viste sig stærk nok til at fælde ham. Ja saa bitter skal Bergs Stemning have været ham, at man endog vil vide, at Berg tilraadede sine Meningsfæller i Kjertemindekredsen hellere at stemme paa Højremanden Niels Andersen, end paa Venstremanden Stenbæk og dermed afgjorde Valgets Udfald.

Stenbæk var iøvrigt en ganske flink Rigsdagsmand; han var en selvstændig Karakter med udprægede moderate Anskuelser. Derhos var han en flittig og en alvorlig Mand med jævnt gode Evner, men med en fremtrædende Højskoleuklarhed. Han var meget afholdt, og der er heller ingen Tvivl om, at han besidder en hæderlig Karakter. Han var derhos en Mand, der følte varmt og alvorligt for Danmarks Sag, og han var med til i sin Tid at bringe den første Forsvarsadresse i Gang. Under sin Rigsdagsgjerning undgik han vel ikke at komme i Modstrid med denne sin Fortid, men han viste paa den anden Side ved sin Virken for Hærloven og Søværnsloven, at hans Hjærte fremdeles bankede varmt for den samme Sag. Han talte kun sjælden i Rigsdagen, men nok til at vise, at han havde Ordet i sin Magt, om end hans Tanker ikke altid vare af den klareste Art. Han havde et noget svagt, syngende Organ, der gav hans Foredrag en monoton Klang.

Kværndrupkredsen har foruden af Jens Jensen tidligere været repræsenteret af Gaardfæster J. N. Jakobsen og Fuldmægtig Theil.

Stürup.

Konsul, Kjøbenhavn. Født den 15. Oktober 1820.

Den største Overraskelse, der blev beredt Højre paa den heldige Valgdag den 3. Januar 1879, var ganske utvivlsomt Stürups Sejr i Saxkjøbingkredsen. Man havde hin Dag For-

haabninger til mange Kredse, men Ingen troede paa Muligheden af at erobre Maribo Amts tredje Valgkreds tilbage, og endnu mindre, at det skulde ske ved den da for det store Publikum ganske ukjendte Konsul Stürup.

Saxkjøbingkredsen sendte først Gaardejer H. Olesen ind i Folketinget og derefter i 16 Aar Frederik Barfod. Denne blev i 1869 slaaet af Skolelærer Chr. Pedersen, der med stedse stigende Stemmetal holdt Kredsen ved de tre følgende Valg. Saa var det at Stürup aldeles uventet faldt ned i Kredsen og slog ham med omtrent 200 Stemmers Overvægt.

Hvem var da denne Stürup, der her gjorde „det Vidunderlige“? Ja, han hørte nok oprindelig hjemme der i Kredsen og skal have havt en Forretning i Saxkjøbing for mange Aar siden. Saa forlod han sit Fædreland for at gjøre Lykke i fremmede Egne, og det lykkedes ham virkelig fjærnt fra Hjemmet, i en anden Verdensdel at vinde Formue og Anseelse. Han var nu vendt tilbage til Danmark for at tilbringe Resten af sine Dage i sit Fødeland. Som ivrig Venstremand rejste han ud og som saadan kom han atter tilbage, men saa ejendommeligt havde Forholdene skiftet under hans Fraværelse, at de tidligere Venstreanskuelser nu ansaaes for Højreanskuelser, ja for reaktionære. Ved at staa ganske stille og lade Begivenhederne dreje sig var han naaet fra den ene Pol til den anden.

Han fastholdt sine Ungdomsanskuelser, og han havde set formeget af Verden til at turde tilraade en yderligere Slappelse af alle Baand. Den virksomme Mand kunde nu efter et arbejdssomt Liv ikke finde sig i at være uvirksom, men tragtede efter Deltagelse i det offentlige Liv. Paa sine gamle Anskuelser stillede han sig altsaa i Saxkjøbing den 3. Januar 1879 og sejrede.

Hans Rigsdagsliv blev dog ikke langt og heller ikke virkningsfuldt. Han havde levet forlænge fra Danmark, saa at han var bleven fremmed for vore Forhold og mange af vore Institutioner, og nægtes kan det ikke, at hans Optræden af og til havde et meget naivt Præg, men saa ringe som Venstre gjorde ham, var han paa ingen Maade; han var ganske sikkert en praktisk anlagt og en jævnt begavet Mand. Havde han

faaet Tid til at leve sig ind i Forholdene, kunde han mulig være blevet en orugelig Rigsdagsmand; men efter to Aars Rigsdagsvirksomhed bør man ikke dømme en Mand, der havde saa store Vanskeligheder at overvinde, som han. Saa meget blev klart, at han var en meget paalidelig og en meget brav Mand med et varmt Hjærte for de Smaa.

Det var imidlertid let at forudse, at der vilde blive gjort Kraftanstrængelser fra Venstres Side for at tilbageerobre Kredsen, og da Stürup vistnok ikke fik tilstrækkelig Støtte af Højrelederne i Kredsen, samt tilmed skal have været mindre heldig paa nogle Valgmøder, var det ikke forunderligt og overraskede heller ikke, at han den 24. Maj 1881 bukkede under for en ganske ung men livlig Venstremand, Lærer Nielsen Grøn. Denne holdt ogsaa to Maaneder senere med stor Overvægt Kredsen imod en langt farligere Modstander, Højskoleforstander L. Budde.

H. Sørensen.

Skolelærer i Breth pr. Horsens. Født den 24. Februar 1838.

En kvik og livlig Mand med et frejdigt og tiltalende Væsen. Han repræsenterer Vejle Amts femte Valgkreds — Bjerre — i Folketinget og valgtes første Gang den 14. Novbr. 1873.

Kredsens første Repræsentant i Folketinget var den fra Viborg Stænderforsamling bekjendte Justitsraad, Herredsfoged With, en af Forfatterne til Stænderviseu. Han efterfulgtes af Gaardmand Therkel Therkelsen, Kapellan Jespersen, Proprietær, Løjtnant Eckardt, Møller A. M. Jespersen, Fabrikant Heide, Gaardmand Jørgen Jensen og den bekjendte dygtige Gaardejer Jens Jørgensen af Bjerregaard. Da denne sidste ved Valget i 1873 forlod sin Valgkreds og stillede sig i Vejle imod Thomas Nielsen, blev Sørensen udset til hans Eftermand og valgtes med 1115 Stemmer imod 329. Ved de fire følgende Valg har han med et stort Stemmeflertal holdt Kredsen, og han maa i det hele regnes blandt de

urokkelige, saalænge han selv vil vælges. Ved Valget i Maj 1881 var det hans Hensigt at trække sig tilbage; men han lod sig omsider overtale til at stille sig igjen for at sikre det politiske Parti, han tilhører, Kredsen. Rigsdagsgjerningen synes saaledes ikke at have særdeles Tillokkelser for ham.

Sørensen hører den radikale Gruppe til, og er Bergs svorne Mand. Han gjør udenfor Politiken Indtryk af at være tolerant og medgjørlig; men i Folketinget hører han absolut til de uforsonligste, og Berg kan ikke give en Ordre, som Sørensen ikke kæk og uforsagt tør følge. Den lille frejdige Mand har noget hos sig, der bærer Vidne om Karakter og Energi, eller maaske dog snarere af en vis sejg Stædighed.

Han er ganske vel begavet og følger med til Husbehov, men nogen Rolle spiller han ikke. Heller ikke bliver han meget brugt og træder følgelig kun lidet frem. Han har dog været Ordfører for nogle Andragender og deslige og skilt sig meget forsvarligt fra sit Hverv. Ordet former sig let for ham, og han maa betegnes som en god Taler, ihvorvel han just ikke har sin Styrke i Dybden. Hans Foredrag er ganske tiltalende; men hans Stemme er hverken stærk eller klangfuld; han har en udpræget jydsk Akſent.

Sørensen hører til de sympatetiske Modstandere. Hans Fremtræden er bramfri, og han er ikke som flere Meningsfæller tyk af Vigtighed og Selvtillid. Det sikre ved ham gjør, at man stoler paa ham og giver ham i det Hele et ret mandigt Præg. Han er derfor afholdt ogsaa af Modstandere, og man har Følelsen af i ham vel at have en Modstander, men ikke en Fjende.

J. Sørensen.

Gaardejer i Vitved-Overgaard pr. Skanderborg. Født den 24. Februar 1840.

Den 20. Septbr. 1872 blev, nærmest ved Højres Hjælp og efter en ivrig Agitation i „Jyllandsposten", den flinke og begavede

unge Bonde Niels Jensen af Toustrup, valgt i Skanderborg imod L. Bjørnbaks Adjutant, den den Gang meget radikale Cand. theol., nuværende Præst, Sophus v. Haven. Stemmeforskjellen var ikke meget stor, nemlig 1072 Stemmer imod 985, men Jensen syntes dog straks at have faaet fast Fod; thi Aaret efter stod han uden Modkandidat og i 1876 naaede han 1640 Stemmer imod — 74. Det vakte derfor en overordentlig Forbavselse, da Jensen ved det følgende Valg, næppe 3 Aar efter, blev slaaet af en udenfor Kredsen ganske ukjendt Mand, den radikale Gaardejer J. Sørensen. Kredsen havde altsaa fra v. Havens Tid bevaret en stærk radikal Tendents, og Jensens moderate Anskuelser og tiltalende Medgjørlighed, men dog maaske mest hans patriotiske Sindelag med en deraf følgende Offerberedvillighed ligeoverfor vort Værn, fældede ham. Nu sidder han atter i Rigsdagen for Nyborgkredsen.

Sørensen var altsaa en ganske ny Mand, da han kom ind i Folketinget, og han er for den Sags Skyld ikke synderlig bedre kjendt endnu. Han er en særdeles trofast Følgesvend af Berg, men indskrænker sig ogsaa til at være Følgesvend. Kun meget faa Gange er han traadt frem, og hans Bidrag til Debatten have da altid været meget tynde og meget smaatskaarne. Han taler kun tarveligt, og er vistnok i det hele en Mand med meget ringe Evner og uden alt Sving eller højere Syn. Han er imidlertid paa sin Vis en støt Jyde, som man med Sikkerhed kan tage, hvor man sætter ham; han forlader ikke sin Post og det er jo en Ros. Han var Medlem af Hærudvalget, men har der næppe sagt andet end Ja og Amen til Bergs Forslag. Landets Befæstningssag har vistnok i ham en tavs, men sejg Modstander.

Han er en høj og net Bonde, dog med et noget usikkert Øje, og han er en meget anset Mand af en ulastelig borgerlig Vandel. Man synes i det hele ganske godt om den bramfri og beskedne Mand, og umuligt er det jo ikke, at en længere Rigsdagsgjærning kan udvikle slumrende Evner hos ham og gjøre ham til en duelig Repræsentant, saavist som han allerede er en hæderlig. Ved Valget den 24. Maj 1881 stillede Redaktør Sørensen i Silkeborg sig imod ham, men naaede kun 1081 Stemmer imod 1606. Den 26. Juli s. A. havde han ingen Modkandidat.

Skanderborgkredsen har foruden af N. Jensen tidligere været repræsenteret af: den fra Viborg Stænderforsamling bekjendte varmblodige Oliemøller F. V. Schytte, Fabrikejer M. Drewsen, Gaardmand L. Schøler, Landmaaler Reinhold Jensen og Bogbinder E. Hansen.

Tang.

Seminarieforstander i Kjøbenhavn. Født den 8. December 1823.

Tang hører til de mærkeligste Fremtoninger, vort politiske Liv har frembragt. Om det saa er hans Navn, er det mærkeligt, idet hans Efternavn gjentages to Gange; han hedder nemlig Jeppe Tang Andersen Tang. Men ogsaa Personen er løjerlig. Han er en Vestjyde og var en af den bekjendte Ludvig Chr. Müllers flinkeste Disciple. Han dimitteredes med særdeles Hæder fra Ranum Seminarium, og øvede alt som Elev Lærergjærningen, idet han en Tid var Huslærer paa Bjørnsholm og lagde allerede den Gang fortrinlige Evner for Skolegjærningen for Dagen: Mildhed, Taalmodighed og Livlighed.

Saa kom han ud i Livet og arbejdede sig ved en sjælden Flid og Ihærdighed frem til en ret anseelig Stilling. Han havnede som Seminarieforstander for Blaagaard Seminarium her i Kjøbenhavn og skabte sig ved sin Flid og Nøjsomhed et godt Udkomme, saa at han kunde kjøbe den anselige og for hans Virksomhed velbeliggende Ejendom, Emdrupborg. Sammen med sin øvrige anstrængende Gjærning var han en talentfuld Udgiver af Ludvig Chr. Müllers historiske Lærebøger. Man skulde jo synes, at en saadan Mand havde nok at gjøre i sin omfattende Virksomhed, men han raadede over stor Arbejdskraft, og den higede han efter ogsaa at anvende i det politiske Liv.

Han var ifølge Fødsel og Anlæg en utvivlsom Demokrat, og hans Karakter og Livsgjærning førte ham videre i denne Retning. Den Aabenhed i sine Udtalelser, som han øjensynlig lagde

Vind paa, hans medfødte Varmblodighed og, lad os føje til, hans fuldstændige Mangel paa Smag og Takt, lod ham løbe lige bus paa. Han gjorde sig ved nogle politiske Møder bemærket ved sine overordentlig krasse Udtalelser, og de sikrede ham en Væltens Stilling i disse krasse Tider.

Allerede i 1876 gik han frem imod Scavenius og tabte vel Slaget, men med en meget hæderlig Minoritet. Saa blev Svendborgkredsen ledig ved J. A. Hansens Død, og Tang blev kaaret til den store Høvdings Efterfølger, idet han ved Suppleringsvalget den 27. Juni 1877 sejrede med 1193 St. imod 420, og ved de senere Valg har han hævdet Pladsen, uagtet han har været stærkt trængt først af Overretsprokurator Hein af Kjøbenhavn, og derefter tvende Gange af den i Kredsen saa overordentlig velansete Amtmand, Grev Brockenhuus-Schack, der endog har drevet det til 1168 Stemmer.

Tang har paa Valgmøderne udtalt sig med en eksempelløs Smagløshed og Voldsomhed; men det har kun yderligere kildret hans Meningsfæller. Han skal i det hele taget være en af de mest ubehagelige Modstandere, man kan have paa et Valgmøde, idet hans Stemmes Ejendommelighed, en vis Mutterwitz, meget drastiske Billeder og en fnysende Voldsomhed giver ham en naturlig Overvægt hos Bondestanden over enhver dannet og mere behersket Modstander.

Da han kom ind paa Rigsdagen, havde man en Forventning om, at det snart vilde gaa løs, og det bekræftede sig ogsaa, idet han troede at kunne servere de samme Voldsomheder i Rigsdagen som omkring paa Valgmøder. Han belærtes imidlertid snart om sin Vildfarelse, idet han allerede i sit første Foredrag i Folketingssalen havde fire særdeles animerede Sammenstød med Formanden. Dette gjentog sig jævnlig i hans første Rigsdagstid, men saa lærte han bedre at tøjle sig, og nu gaar det ganske godt.

Tang er af Naturen velbegavet, og han har mange gode Egenskaber, men han er i en ualmindelig Grad uklar og tøjlesløs. Han er vistnok en Mand med Alvor og med tiltalende Følelser, men han forstaar ligesaalidt at begrænse sin Tanke som at beherske sine Følelser. Han har sagt horrible Ting, baade fra Logikkens og Smagens Standpunkt, men han vil dog aldrig

blive af de farligste; ti han gaar paa med en tiltalende Aabenhed.

Han faar heller ikke nogensinde virkelig politisk Indflydelse, dertil er han for ejendommelig og for hensynsløs. Ligesom Jagd er Fribytter i Højrepartiet, er Tang det i Venstre. Han taler ofte, men hans Ord har ingen Vægt og gjør nærmest et komisk Indtryk. Hertil bidrager især hans mærkelige Stemme. Den gjennemløber hele det musikalske Register, ligefra den dybeste Bas til den mest hvinende Diskant. Man kan sjælden høre eller forstaa, hvad han siger, men alene hans Stemmes Stigen og Falden, en Gravtones pludselige Afløsen af en hvinende Højtrykstone kan umulig andet end vække Latteren, og den fremkalder han da ogsaa i høj Grad, hver Gang han har Ordet. Det er endogsaa bleven almindeligt, at betegne en Tale af Tang, der ikke vækker Latter, som uheldig og kjedelig.

Men Følelse for det Gode og Sande har han nomtvistelig, og forstod man at faa disse Strenge til at klinge og at udbytte, det man saa naaede, vilde man faa et frugtbart Resultat.

Svendborgkredsen har foruden af J. A. Hansen tidligere været repræsenteret af: Dr. med. J. C. Colding, Kaptajn Jagd, Seminarielærer Meier, Gaardfæster J. R. Jacobsen, Redaktor Ploug, Kammerherre Jessen, Proprietær Mayntz og Statsrevisor Høgsbro.

Tange.

Gaardejer i Gjestelev pr. Ringe. Født den 21. Juli 1839.

Nyborgkredsen var paa den grundlovgivende Rigsdag repræsenteret af Lektor F. Schern. Derpaa kom Sognefoged Pedersen og saa den i sin Tid bekjendte Bogbinder Gomard, der uden Barmhjærtighed slog Mænd som Birkedal, Cornelius Petersen og Grev Moltke-Hvitfeldt til Glorup. Omsider besejredes han af Kammerraad Jespersen, og denne afløstes igjen af Kriminalretsassessor Nyholm, i sin Tid en

af Førerne for Mellempartiet. Han styrtedes i 1872 af Tange, og denne holdt saa Kredsen ligetil Maj 1881. Han havde dog meget haarde Kampe at bestaa, først med den flinke Kjøbmand P. Nielsen fra Kjerteminde og senere med Forpagter Christiansen af Brænderupgaard, en særdeles dygtig Højremand. Denne slog endog Tange den 3. Januar 1879; men da Valget blev kasseret, blev Tange dog Sejrherre. Den 24. Maj blev Tange atter slaaet af Christiansen, dog kun med 12 Stemmers Undertal, men nu blev Valget godkjendt, og Tange, der alt længe havde tænkt paa at trække sig tilbage, vægrede sig derfor ved at stille sig ved Valget 2 Maaneder senere, hvor da Niels Jensen (Toustrup) besejrede Christiansen.

Tange var en af „de tre Frihedshelte" fra Fyen, der spillede en stærk agitatorisk Rolle i Kampene i 1872 og 1873. De to andre Blade i Trekløveret vare Kl. Berntsen og Hans Madsen fra Verninge, og de tre rejste omkring og leverede store Slag. Ligesom de to Andre havde Tange ogsaa sin Force paa Valgmøderne; han havde en særlig Gave til at tiltale Befolkningen og vinde dens Øre og Hjærte. Paa Rigsdagen spillede han en mere tilbagetrukken Rolle. Han var vel ivrig Venstremand, men dog udpræget moderat, og hans milde, medgjørlige Sind tragtede altid efter en fredelig Opgjørelse af Tvistepunkterne.

Han er utvivlsomt en ualmindelig brav og veltænkende Mand, og der er heller ingen Tvivl om, at han er velbegavet. Han egnede sig dog vistnok ikke for den politiske Gjærning, han savnede den Hensynsløshed, Voldsomhed og personlige Fremtrængen, som i det Parti, han tilhørte, krævedes for at komme i første Linje. Heller ikke hans Helbred eller hans Nerver vare tilstrækkelig staalsatte til det. Han talte ikke ofte, men altid godt og forstandigt, og hans Rigsdagsgjærning var i det hele af den Natur, at man gjærne havde set den fortsat. Han var i alle Tilfælde at foretrække for de fleste andre Venstremænd. En Diligencehistorie, han havde for nogle Aar tilbage, blev der gjort meget Væsen af, men den var sikkert ikke al den Omtale værd og kastede i al Fald ingen Skygge paa en saa brav Mand som Anders Tange.

Tauber.

Redaktør i Slagelse. Født den 9. Decbr. 1827.

Tauber hører til de Rigsdagsmænd, der i høj Grad har draget den offentlige Opmærksomhed hen paa sig, men denne Opmærksomhed har rigtignok langtfra været af den ærefuldeste Art. Faa af vore hjemlige Politikere have gjort et mere usympatetisk Indtryk end Tauber, og ingen har i en stærkere Grad, end han, været Gjenstand for Modstandernes bitre Forfølgelser. Nogen Uretfærdighed har der vel ligget heri, men i den væsentligste Grad har Forfølgelsen været selvforskyldt.

Tauber er Student fra 1844 og var den Gang kun 16½ Aar gammel, men først 9 Aar efter afsluttede han sin akademiske Løbebane ved i 1853 at tage statsvidenskabelig Eksamen. Han helligede sig tidlig til den politiske Gjerning, men den Gang rigtignok i en hel anden Retning end nu. Han var blandt Andet en Tid Medarbejder af „Fædrelandet“ og senere Redaktionssekretær ved „Berlingske Tidende“.

Imidlertid forandrede han politisk Standpunkt, og da han den 22. September 1869 stillede sig i Horsens, vandt han nærmest Sejren ved sine udprægede demokratiske Udtalelser. Saa begik Højre den store Fejl, der senere har straffet sig haardt, at lade Tauber komme i Besiddelse af „Sorø Amtstidende“, og herfra udgik da senere mangen Venstreparole ud over Sjælland. Saa hurtig vidste han at fæstne sin Stilling, at han ved det følgende Valg den 20. Septbr. 1872 opgav sin temlig sikre Horsenskreds og stillede sig i Slagelse, hvor han mod 1010 Stemmer slog den dygtige og ansete Gaardejer Knud Pedersen.

Tauber optraadte straks i Rigsdagen som Venstremand, men nogen afgjort Tiltro eller Sympati for ham havde Venstregrupperne i Begyndelsen ikke. En daværende ivrig Venstremand karakteriserede i 1870 Tauber paa følgende just ikke særdeles smigrende Maade: „. . . der er noget pjattet i hans Optræden og Foredrag, hvad enten vi tage Hensyn til Stemmen eller Indholdet. Dertil kommer en Selvtillid til Evner og Dygtighed, der overgaaer Virkeligheden, en Strom af Ord,

hvorpaa kun Faa agte, og en Række af Ændringer, for hvilke endnu Færre stemme. Tauber nærer demokratiske Anskuelser og vil forhaabentlig Tid efter anden lære at moderere sin vilde Flugt".

Disse vare Venstremandens Ord, men desværre gik hans fromme Slutningsønske ikke i Opfyldelse, tvertimod, Taubers Flugt blev vildere og vildere. Han kom dog først ret paa Gled, da „det forenede Venstre" dannedes, og den store konstitutionelle Kamp begyndte. Som Medlem af Partiets Bestyrelse fik han Betydning og Anseelse, og i de Krigsraad, der holdtes før og under de store Felttog, skal han have været en af de stærkest ansporende. Han deltog som Officer i alle Felttogene og var forrest til de vildeste Stormløb. Ved en Hensynsløshed og Voldsomhed uden Mage skaffede han sig Gehør, hvor han ellers aldrig havde faaet det, men han viste sig ogsaa som en Mand, der kunde servere en Bitterhed paa den smagløseste Maade. Det var i 1873, i Stridens første Dage, at han rettede sit skammelige Angreb paa den slesvigske Embedsstand og fik den voldsomme Tilrettevisning af Hall, der førte til Tilhørerpladsens Rømning, første Gang i vort parlamentariske Liv. Det er en Selvfølge, at en slig Optræden maatte skaffe Tauber mange Fjender. Derfor vakte Billes ødelæggende Angreb nu og da paa Tauber, den største Glæde, ogsaa hos mange af Billes afgjorte Antagonister. Ogsaa en Diæthistorie af en for Tauber noget kjedelig Art blev grebet med Begjærlighed, ligesom senere en Taktløshed han begik ligeoverfor Kronprinsen.

Tauber turede altsaa vildere og vildere, men hans Modstandere hvilede heller ikke. I Slagelsekredsen betragtede Højre det som en ligefrem Sorg at være repræsenteret af Tauber og for en Æressag at blive ham kvit. Han havde lagt sig ud med Borgerskabet, og Kløften uddybedes yderligere ved de Bestræbelser, Tauber gjorde for at føre Politiken over paa de økonomiske Omraader, først ved Oprettelsen af en Venstremanufakturforretning paa Aktier og senere ved Stiftelsen af „Vestsjællandsk Folkebank", som fik en saa sørgelig Ende, og som da ogsaa medvirkede til Taubers Fald.

Højre anstrengte sig altsaa af al Magt for at blive ham kvit, og Korsørianerne støttede med en herhjemme ukjendt Enighed disse Bestræbelser. Valgkampene i Slagelse bleve snart de

livligste og voldsomste i hele Landet med en stedse voksende Forbitrelse paa begge Sider. I 1873 var det daværende Indenrigsminister Fonnesbech, der var Højres Kandidat, men ogsaa den Dag skuffedes Forhaabningerne, idet Tauber sejrede med — 6 Stemmers Overvægt. Saa blev i 1876 Rektor Dahl opstillet; men ogsaa han bukkede under. Højre gav dog ikke tabt, men fortsatte paa det ivrigste sine Bestræbelser for at sejre, og disse Bestræbelser kronedes omsider med Held. Den 3. Januar 1879 slog Dahl Tauber med 1326 Stemmer imod 1042, og den Jubel, dette Udfald fremkaldte i Slagelse og Korsør, forplantede sig hurtig til det hele Land. Uagtet de næsten 300 Stemmer, Dahl havde flere end Tauber, søgte denne dog at faa Valget omstyrtet og indgav sin famøse Valgklage, der paa det voldsomste sigtede Højre for udøvet Valgtryk, og til Slutning endog vilde kaste Skylden paa Højre for et Ulykkestilfælde, der ramte en af hans faa Meningsfæller i Korsør. Trods hans Ven, Albertis Bestræbelser, blev Valget dog godkjendt, og Tauber stod nu med sin store Klageakt nærmest i et komisk Lys.

Han blev dog ikke længe borte fra Rigsdagen, idet Gaardejer Niels Larsen, der repræsenterede Holbæk Amts tredje Valgkreds, viste den Resignation at trække sig tilbage for at give Plads for Tauber. Den 1. Oktober 1879 fandt Omvalget Sted, og Tauber sejrede da med 1050 Stemmer over Kaptajn Dons til Davrupgaard, der fik 784 St. Nu har Tauber nok atter faaet sig en sikker Kreds, og de Forsøg, der ved de sidste to Valg gjordes paa at styrte ham, først af hans tidligere Redaktionssekretær Kaptajn Dahl og senere atter af Kaptajn Dons, mislykkedes fuldstændig. Niels Larsen, der saa villig ofrede sin Kreds for Tauber, har senere gjentagne Gange søgt at erobre Taubers gamle Kreds, Slagelse, tilbage, men forgjæves.

Tauber hører til Folkethingets mest radikale Medlemmer, men er dog ikke Medlem af Bergs Gruppe. Da Venstre splittedes gik Tauber først med de „Moderate", men hører nu til „de Udtraadte" og styrer sammen med Alberti denne lille Gruppe.

Tauber er i Reglen et Hestehoved forud for alle Andre i Radikalisme, og markerer altid et yderligere Standpunkt, end det, der har Stemning for sig. Indstilles et Højrevalg til

Godkjendelse, kan man være sikker paa at finde Tauber blandt Protestanterne, hvis der blot er den fjærneste Mulighed derfor, og har Venstre et nok saa radikalt Forslag fremme, saa maa dog Tauber gaa et Skridt videre endnu.

Det kan næppe bestrides, at Tauber er et meget godt Hoved, eller at han virkelig har Indsigt i Statsøkonomien. Der vil i hans saglige Foredrag altid findes Tanker, der ere noget værd, og man vil i Reglen kunne læse hans Foredrag med Interesse og tildels med Udbytte. Men høre dem med Nytte — det er umuligt. Der er i den hele Rigsdag næppe en Taler, der i højere Grad end Tauber har Formen imod sig. Han har en ildelydende, rusten Stemme, taler meget utydeligt og meget søvndyssende, og der er, som hin foran citerede Venstremand sagde, ganske rigtigt noget „Pjattet" over hele Foredraget. „Fædrelandet" brugte en Gang det Billede, at Taubers Veltalenhed var af den Art, at den „fordrev Rotter og Mus", et Billede, der ganske vist er meget træffende. Folkethingsmændene og Tilhørerne flygtede da ogsaa i tidligere Tider ud af Salen, naar Tauber rejste sig; men saa skaffede han sig ved sin Voldsomhed og sin Taktløshed Gehør, og skjønt „Udvandringen" endnu stadig er livlig, naar han har Ordet, saa er Tilhørerkredsen dog nu langt større end tidligere. Han taler næsten daglig, og de allerfleste Sager skulle først have en Omgang af Tauber, før de kunne anses for rigtig „behandlede".

Tauber er endnu fremdeles en ivrig Forslagsstiller baade af Love og af Ændringer, men han har kun ringe Held med sig, og han tager da ogsaa som oftest selv sine Forslag tilbage. Hans Bestræbelser for de Smaa i Samfundet vilde virke meget tiltalende, hvis de ikke havde en saa stærk politisk Bismag. Dette er imidlertid i den Grad Tilfældet, at det ofte faar Udseende af, at Forslagene ere stillede rent demonstrativt, saa at han slet ikke vil have dem gjennemførte.

Tauber er utvivlsomt, hvad hans Evner angaar, fuldstændig paa sin Plads i Rigsdagen, men hans usympatetiske Person og stødende Optræden vil altid hindre ham i at faa Betydning og gjøre, at man netop for Sagernes Skyld helst saa ham udenfor det offentlige Liv. I private Forhold og

ligeoverfor Fremmede kan han lægge et beskedent, næsten genert Væsen for Dagen.

Vedbykredsen har tidligere været repræsenteret af den i sin Tid saa ansete Skolelærer Gleerup, af Sognefoged Mikkel Rasmussen, af den ligeledes velbekjendte Smed Søren Jensen fra Rude og af Lars Dinesen.

Thomsen.

General. Kjøbenhavn. Født den 31. Maj 1827.

General Thomsen var ikke oprindelig bestemt for den militære Løbebane. Han blev i en ung Alder en flink Student og valgte det teologiske Embedsstudium, hvori han nok havde bragt det temmelig vidt, da Krigen i 1848 udbrød. Den 21aarige Mand reves da med af den almindelige Begejstring og meldte sig frivillig til Fædrelandets Forsvar. Han viste sig som en kæk og uforfærdet Soldat, der hurtig fik Epauletterne, og han deltog i 1849 i Olaf Ryes Stab i det berømmelige Tilbagetog i Jylland. Han gjennemgik ogsaa med Ære det tredje Aars Felttog, og kom saa i de følgende Fredsaar ind i Krigsministeriet. Her kom hans gode Evner særlig til Nytte, saa at han avancerede op til de højste Stillinger i Krigsministeriets Kontorer. Her virkede han længe og blev anset for en meget dygtig og intelligent Officer, der i en ualmindelig Grad udfyldte sin Plads.

I selve Etaten blev han ofte udpeget som et Krigsministeremne, men Krigsministre kom og gik, og Thomsen blev paa sin Plads og avancerede her op igjennem de forskjellige Grader til Oberst. Saa var det, at General Haffner, der var Krigsminister i det Holsteinske Kabinet, blev uenig med den daværende Finansminister Krieger og i Decbr. 1872 indgav sin Dimission. Nu slog Thomsens Time, og den 23. Decbr. 1872 blev han udnævnt til Krigsminister og tillige til Marineminister ad interim. Man modtog den nye Krigsminister med nogen

Forventning, og han gjorde ogsaa i Begyndelsen en Del Lykke. Hans urbane og elskværdige Maade at optræde paa gjorde ham straks afholdt af det folkelige Ting, der følte sig tiltalt og smigret af den særdeles høflige og hensynsfulde, maaske en lille Smule logrende Krigsminister.

Han vandt yderligere de folkelige Hjærter ved at vise sig absolut „konstitutionel", idet han, da et begjært Panserskib blev ham nægtet, straks indgav sin Dimission som Marineminister og efterfulgtes af Ravn. Hans Popularitet i det folkelige Kammer holdt sig dog ikke, ti han var for alvorlig en Mand og for meget Fagmand til at kunne give efter for Folkethinget i de store Principspørgsmaal, og han fulgte da ogsaa sine Kolleger, da Ministeriet den 14. Juli 1874 gik af for at give Plads for det Fonnesbechske Kabinet.

Thomsen efterlod sig et smukt Navn som Minister. Hans administrative og parlamentariske Gaver vandt almindelig Anerkjendelse, og det kan næppe omtvistes, at han som Minister baade værnede og fremmede Landets militære Interesser. Han er utvivlsomt endnu et Ministeræmne, og kommer han anden Gang i Spidsen for Krigsministeriet, ville de rige parlamentariske Erfaringer, han i de mellemliggende Aar har indhentet, kunne komme ham til megen Nytte. De Anker, der ere trængte ud til Offentligheden fra hans Ministerstilling, indskrænke sig til de sædvanlige Besværinger med Hensyn til Personellet, nogen Tvivl om Hensigtsmæssigheden af hans Foranstaltninger ligeoverfor Garnisonsbyerne, og Klage over en vis Skyhed hos ham for at give bestemte Afvisninger, saa at hans høflige Talen sig bort fra en Sag af og til skal have faaet Udseende af eller dog være opfattet som et halvt Løfte. Men i de store Træk maa sikkert hans Styrelse af sit Fagministerium roses.

Thomsen traadte altsaa efter c. $1^1/_2$ Aars Ministervirksomhed tilbage i Armeen, dog som en Anerkjendelse af hans Fortjenester med Generals Rang. Han vedblev imidlertid med den politiske Gjerning, idet han som Minister havde modtaget en Opfordring til at stille sig i Helsingør efter afdøde Hother Hage. Den Kreds, der den 2. August 1871 havde vraget Monrad og kun givet denne geniale Politiker 165 St., medens Konsul Ulstrup sejrede med 380, den viste ved Suppleringsvalget

den 12. Marts 1873 en større Skjønsomhed, idet den da med 618 Stemmer valgte General Thomsen, fremfor den gamle Mellempartist, Kriminalretsassessor C. V. Nyholm, der fik 277 St. Ved alle de senere Valg har Thomsen saagodtsom enstemmig været kaaret, og han sidder vistnok nu saa fast i Sadlen, som Nogen.

I de første Aar efter hans Afgang som Minister traadte Thomsen ikke meget frem og deltog kun lidt i Forhandlingerne. Selvfølgelig var han fremme, naar militære Sager drøftedes, og det altid med dygtige og sagkyndige Indlæg, men i den egentlige politiske Forhandling holdt han sig tilbage. Man var ved at tabe ham af Syne, da han pludselig atter traadte frem paa Kamppladsen, og det som en fuldtrustet Parlamentariker. Det var under Behandlingen af Hærloven og den dermed i Forbindelse staaende Forsvarsplan.

Han var Højres Ordfører og kæmpede som saadan med en af Alle anerkjendt Dygtighed og Behændighed. Det var et overordentligt Arbejde han her udførte, da han tildels gjorde Krigsministerens Forslag om, og han vidste at forsvare sit Standpunkt udmærket og med Held. Det gjaldt i hin Sag om at lavere imellem de dengang meget uenige Venstregrupper og at drage snart den ene og snart den anden Gruppe over til sig. Under disse vanskelige Forhold viste han sig sin ansvarsfulde Opgave voksen, og efter at han først havde hjulpet til at føre Søværnsloven i Havn, tør det vel nok nu siges, at det nærmest var ham, der fra Højres Side førte de Underhandlinger med de „Moderate", der saa uventet bragte Hærlovstillæget istand. Der er ingen Tvivl om, at Thomsen har stor Fortjeneste af denne Sags forholdsvis heldige Gjennemførelse.

Fra Højres Side kom Anerkjendelsen flere Gange offentlig frem, men den skulde ogsaa snart give sig praktiske Udslag. De ualmindelige parlamentariske Evner, Thomsen ved denne Lejlighed noget uventet havde lagt for Dagen, bevirkede ganske naturligt, at Højre ogsaa ønskede at benytte denne Kraft i den almindelige politiske Kamp, og det saa meget hellere, som Folkethinget ved Billes og Halls Bortgang havde mistet mægtige politiske Kræfter. Thomsen blev derfor ifjor valgt ind i Finantsudvalget, og blev Højremindretallets Ordfører i Thinget. Ogsaa

i denne vanskelige Stilling udviklede han meget Talent og gjorde ganske sikkert ud af Situationen, hvad der kunde gjøres. Han er nu avanceret op til en af Højres betydeligste og indflydelsesrigeste Mænd i Folkethinget, og han hører til dem, man venter sig noget af og har Tillid til.

Thomsen er et meget godt Hoved, maaske af og til noget langsom, men saameget sikrere. Han har utvivlsomt diplomatiske Anlæg og kan manøvrere meget behændigt. Derhos er han, naar der overdrages ham en Sag, yderst omhyggelig og flittig med den, og han roses som Ordfører for en sjælden Lojalitet ligeoverfor sine Meningsfæller, idet han aldrig gaar paa Eventyr for egen Regning, men stadig holder en nøje og levende Forbindelse med sine Kampfæller vedlige.

Men Thomsen er ikke blot lojal ligeoverfor sine Meningsfæller, han er det ogsaa baade ligeoverfor Regjeringen, med hvilken han dog vistnok ikke helt ud samstemmer, og ligeoverfor sine Modstandere, der veed, at de fuldtud kunne stole paa hans Ord og paa at hans Løfter paa Højres Vegne ville blive indfriede af Partiet. Derfor har han Højres Tillid og Venstres Agtelse.

Thomsen kan udfolde megen Veltalenhed og er, naar han har taget sig en Sag paa, saa nøje inde i den, at han altid er slagfærdig. Hans Organ er tykt og tidt lidt utydeligt og svagtklingende, og hans Foredrag kan af og til have et noget sødladent Præg, lidt salvelsesfuldt — præsteagtigt. Men lad ham komme i Affekt, lad enten Varmen eller Harmen tage Magt over ham, saa runger hans Stemme igjennem, og saa kan han hæve sig til sand Veltalenhed. Han raader da over en ægte Patos, over Sarkasme og over Vid. Mere end en Gang har han under Tingets og Tilhørernes Latter med ligesaameget Talent som Humor vist Berg Vintervejen, og under saadanne Episoder vokser Thomsen og — forbavser.

Naar han holder sine store saglige Foredrag, begynder han gjerne meget stilfærdigt og temmelig kjedelig, men efterhaanden arbejder han sig varm og saa faar, som sagt, baade hans Stemme Klang og hans Ord Fart, saa kan han rive med. Man vil da altid med Fornøjelse høre paa ham og lægge Mærke til hans rene Sprogbygninger og hans logiske Ræsonnements,

og da vil man ikke kunne nægte, at den Mand kan tale og det mere end almindelig godt. Under Krigsminister Kauffmann var hans Stilling som Militær noget vanskelig, men han tog resolut sit Parti og lagde ved flere Sammenstød med Ministeren baade Karakter og Uforsagthed for Dagen.

Thomsen er som Taler altid høflig og hensynsfuld, aldrig smagløs. Selv under et bittert Sammenstød svigter hans Maadehold og hans Takt ham ikke. Man føler, at det er en fint dannet Mand, man har for sig. Hans personlige Optræden baade i og udenfor Rigsdagen er saare elskværdig, jævn og bramfri, og der er ingen Tvivl om, at han er personlig afholdt baade af Meningsfæller og af Modstandere. Han er alt i alt en Folkethingsmand, som paa en ærefuld Maade repræsenterer sin Kreds. Han er endnu i sin bedste Alder, saa der kan muligvis være forbeholdt ham en endnu lysere og smukkere Fremtid.

Helsingorskredsen har tidligere været repræsenteret af: Etatsraad Olrik, Professor Clausen, Regjeringsraad Tiemroth, Grosserer Thune, Kammerraad Rasmussen, Grosserer D. B. Adler, Krigsminister Raasløff, Konsul Ulstrup og Hother Hage.

Thorup.

Gaardejer i Skals pr. Viborg. Født den 11. Septbr. 1834.

Gaardejer J. A. Thorup, der repræsenterer Viborg Amts 5te Valgkreds i Folkethinget, valgtes første Gang den 22. Septbr. 1869 imod Møller Jensen fra Dollerup Mølle, hvem han besejrede med 418 St. mod 219. Ved det følgende Valg var det den dygtige og ansete Herredsfoged Goos i Viborg, der var fremme imod ham, men han maatte ogsaa neje sig for „Folkets" Mand. Saa forsøgte Sognefoged Chr. Mikkelsen sig, ogsaa uden Held, men iøvrigt med et meget respektabelt Udfald. Senere har Kammerherre Lüttichau til Thjele et Par Gange optaget Kampen og tilkæmpet sig ret anselige Mindretal; men Thorup synes indtil videre usaarlig.

Da han kom ind paa Rigsdagen var han en udenfor sin Hjemstavn ganske ubekjendt Mand, der vel agerede Demokrat, men vistnok uden nærmere at have Kjendskab til Politik. Han indtog da ogsaa i flere Aar en meget tilbagetrukken Stilling, sluttede sig til Venstre og senere til „det Forenede", gjorde alle Kapriolerne med, men uden selv at træde frem. Senere har han vidst at gjøre sig mere gjældende og er nu et ret betydningsfuldt Medlem af den moderate Fraktion.

Han er en velbegavet Mand og taler ganske godt og forstandigt. Der er vel ingen særlig Flugt eller Fart i ham, men han indtager et Standpunkt og forsvarer det meget respektabelt. Der er hverken i hans Stemme eller Foredrag nogetsomhelst ejendommeligt, alt gaar ganske jævnt, ret let og ofte sundt. I enkelte Sager har han endogsaa hævet sig i en overraskende Grad over mange af sine Meningsfællers Standpunkt, saaledes i Lønningssagen, hvor han ifjor tog et Særstade over imod Højre og forsvarede det med Dygtighed.

Under rolige politiske Forhold vilde han vistnok være en af de Folkethingsmænd, man kunde vente Udbytte af at forhandle med; thi han er virkelig moderat og fornuftig samt modtagelig for Grunde. Som Konflikten nu staar, kan han ikke komme til at virke, saaledes som det sikkert er hans Ønske; men indenfor sit Parti er han ikke uden Betydning, og bliver der Tale om et ærefuldt Forlig fra begge Sider, saa tør man vistnok gjøre Regning paa, at en saadan Tanke vil finde baade en varm og en formaaende Forkæmper i Thorup. Han maa i det Hele henregnes blandt de bedre Folkethingsmænd, blandt dem, der har Indsigt i forskjellige Sager og kan gjøre den gjældende, samt har Evne og Vilje til at forhandle Sagerne til det heles Bedste.

Thorup er en lille firskaaren Mand med et aabent og godmodigt Ansigt. Han gjør et noget selvglad og lattermildt Indtryk, og man faar Følelsen af, at han er en Mand, der forstaar at vurdere sine egne Evner. Men, som sagt, han er en ganske forstandig Mand og kan være til Nytte. Saavel i sin Hjemstavn som paa Rigsdagen nyder han Anseelse og Agtelse, og han er afholdt ogsaa af Modstanderne.

Lovelkredsen var tidligere repræsenteret af: Overretsassessor W. Ussing, Landmaaler Sørensen, Gaardmændene Dalsgaard og Lundgaard, Geheimeetatsraad Klein og Kapellan H. J. V. Berthelsen.

Tvermoes.

Oberst i Fodfolket. Kjøbenhavn. Født den 23. Juni 1830.

Oberst Tvermoes repræsenterer Kjøbenhavns tredje Valgkreds i Folkethinget. Denne Kreds har tidligere sendt til Folkethinget den berømte A. S. Ørsted, Professor juris J. E. Larsen, Kammerherre M. H. Rosenørn, Etatsraad, Grosserer Broberg, Oberst Abrahamsen, Højsteretsassessor O. Müller, Kammerherre Feddersen og Borgmester L. C. Larsen. Ved Sidstnævntes Død blev Kredsen ledig i 1872, og efter nogen Famlen for at finde en Eftermand, enedes Lederne i Kredsen om at opstille en Militær, navnlig da Forsvarsspørgsmaalene kunde ventes fremdragne i de nærmeste Samlinger. Blikket faldt da paa Tvermoes, der den Gang var Oberst i Generalstaben, og som var anerkjendt som en udmærket duelig og meget intelligent Officer. Han modtog Kaldelsen, stillede sig den 20. Septbr. 1872, og besejrede med 638 Stemmer imod 74 nuværende Folkethingsmand Leth. Senere har Tvermoes uden Modstand bevaret Kredsen.

I Begyndelsen lod Tvermoes sjælden høre fra sig, og naar det skete, var det altid i militære Spørgsmaal; men under de politiske Kampe, som Aarene 1872 og 73 indviede, vaktes ogsaa hans Interesse for de egentlige politiske Spørgsmaal. Da Højre efter Opløsningen i 1873 for første Gang organiserede en Valgkamp, blev Tvermoes Formand for den ledende Komite i Kjøbenhavn, og det en meget dygtig Formand med et organisatorisk Blik, der da ogsaa skaffede Højre flere Erobringer paa Valgdagen. Senere har Højre forsøgt lignende Organisationer, og Tvermoes har medvirket i dem, men baade

Foranstaltningerne og Resultaterne have da været meget mindre heldige.

I Rigsdagen taler Tvermoes kun sjælden, men altid meget godt. Han har paa militære Omraader holdt opsigtvækkende og fortrinlige Foredrag, og ogsaa i visse civile Brancher, saasom Lønningslove, Post- og Telegrafvæsenet, Jernbanevæsenet og Bygningsvæsenet har han lagt megen Indsigt og Dygtighed for Dagen. Han taler med megen Lethed og Elegance, men med en saa sagte og blid Stemme, som man mindst skulde vente af en Mand, der er vant til at føre Kommando, og hvis hele kraftige Person har et saa afgjort militært Tilsnit. Men det kommer jo dog nærmest an paa Indholdet, og det er i Reglen endog særdeles godt. Hans Sprog er rent og smukt formet, hans Polemik smagfuld og behersket, og han kan være vittig og aandfuld. Man mærker overalt den fuldt ud dannede Mand.

Tvermoes er en uomtvistelig Højremand, der i den stedfindende storpolitiske Kamp lojalt støtter Regjeringen, selv om han paa Omraader er uenig med den. Han har politiske Anlæg og veed i Reglen at træffe den rette Grænse, til hvilken Indrømmelserne bør gaa.

Tvermoes er en flittig Rigsdagsmand, der følger nøje og omhyggeligt med. Han roses navnlig som et arbejdsomt og dygtigt Udvalgsmedlem. Han har i sin ydre Fremtræden noget fornemt og tilbagevisende, der i lang Tid stødte Bønderne bort fra ham; men paa nærmere Hold falder dette bort og giver Plads for et elskværdigt, ligefremt og gemytligt Væsen. Det er derfor hændet mere end en Gang, at en folkelig Repræsentant, der kom ind i samme Udvalg som Tvermoes, gik derind med Animositet imod den fornemme Oberst, men vendte tilbage derfra med begejstrede Udtalelser om hans Jævnhed og Elskværdighed.

Tvermoes er et ypperligt Hoved med mange og grundige Kundskaber paa forskjellige Omraader, og han er saa brav og honnet en Mand, som Nogen. Han er derhos utvivlsomt en af vore ypperligste Militære, hvis sjældne Indsigt og skarpe Syn Alle erkjende. Hans Krigshistorie er særdeles smuk, og ligesom der vist kun kan være een Mening om, at han er et afgjort Generalsæmne, saaledes mene mange Militære, at han under en

udbrydende Krig har de bedste Betingelser for at være Armeens Fører. Han skal i Generalstaben have gjort fortrinlig Nytte og anses nu som et Mønster paa en Regimentschef.

Han er jo endnu en ung Mand og kan med sin sjældne Intelligents og Arbejdsdygtighed muligvis gaa en glimrende Fremtid imøde paa den militære Løbebane; men ogsaa paa den politiske kan der aabne sig smukke Udsigter for en Mand med hans Karakter og Evner. Hvem ved om det ikke netop er som Krigsminister, at han er udset til yde sit Land de største Tjenester? Vi faa at se, men saameget er allerede vist, at det var et godt og lykkeligt Valg Kjøbenhavns tredje Kreds gjorde den 20. Septbr. 1872.

Vogelius.

Redaktør af „Frederikshavns Avis". Født den 20. Februar 1826.

Redaktør Vogelius valgtes første Gang i Frederikshavn den 22. Oktober 1866 imod Toldforvalter F. Walther. I 1869 stillede han sig ikke, og da valgtes Gaardejer J. J. Holm, der tre Aar efter blev slaaet af den nuværende Landsthingsmand Gaardejer Hauerslev. Denne var en ivrig Venstremand og gik i Oktober 1873 med til den famøse Nægtelse af Finantslovens Overgang til anden Behandling. Under den Opløsning, der da fulgte paa, anstrængte Højre sig af alle Kræfter i Landets forskjellige Kredse, og i Frederikshavn organiserede man sig omkring den paalidelige Vogelius, der erklærede sig villig til at modtage Valg. Paa Valgdagen slog han da ogsaa Hauerslev med 814 Stemmer imod 666, nærmest ved de djærve Skagbofiskeres Hjælp, der i store Skarer foretog den møjsommelige Vandring ned til Frederikshavn for at sætte Højrekandidatens Valg igjennem.

Ved næste Omgang den 25. April 1876 kunde Skagboerne ikke komme ned og der skete da den Mærkelighed, at en i Kredsen vildfremmed Mand, der var traadt op et Par Dage i Forvejen,

nuværende Folkethingsmand Simon Andersen, slog Vogelius med 836 St. imod 554. Den 3. Januar 1879 stillede S. Andersen sig ikke i denne Kreds, sikkert i Forudfølelsen af sit uundgaaelige Fald, og Vogelius sejrede da atter, denne Gang over Skolelærer Nielsen af Lendum. Ved Opløsningsvalget i Maj 1881 kunde Vogelius af Forretningshensyn ikke mere modtage Valg, og derved tabtes Kredsen for Højre, idet Proprietær H. C. Nyholm blev valgt, og nu vistnok har faaet fast Hold i Kredsen.

Vogelius har saaledes kun været Rigsdagsmand i 5 Aar. Han førte en meget stilfærdig Tilværelse i Folkethinget og lod saare sjælden høre fra sig. Naar ikke Spørgsmaalet om Frederikshavns Havn kom paa Omtale, indskrænkede Vogelius sig i Reglen til at tale en Gang om Aaret og det som oftest ved Finanslovens Behandling. Han talte da godt og forstandig, men ganske kort. Hans Stemme var meget svag, saa at man vanskeligt kunde høre ham, men Tankerne vare klare og sunde, og Ordene føjede sig let for ham.

Vogelius er en lille Mand med et energisk og karakterfast Væsen. Han veed, hvad han vil, men kan vistnok ogsaa henfalde til en vis Stivhed. Han er et godt Hoved og har forstandige og grundfæstede Anskuelser. Han var en støt og paalidelig Højremand uden Svingninger eller Vaklen, og Højre beklagede af den Grund meget hans Bortgang, saameget mere, som det var at forudse, at Vogelius var den eneste Højremand, der kunde holde Kredsen.

Vogelius nyder i sin Hjemstavn megen Agtelse og Anseelse, og ogsaa paa Rigsdagen syntes man godt om den selvstændige og kvikke Mand. Der er næppe Tvivl om, at en længere Rigsdagsvirksomhed vilde have udviklet ham til en habil Politiker, han var alt en lovende, og man skal i hans korte Rigsdagsgjerning have Vanskelighed ved at paavise nogen Fejl eller Ukorrekthed.

Winther.

Dr. phil. Kjøbenhavn. Født den 20. Novbr. 1813.

Dr. phil. G. Winther er nu den eneste tilbageværende Rigsdagsmand, der uafbrudt har repræsenteret den samme Valgkreds ligefra den grundlovgivende Rigsdags Dage og til nu. Den 5. Oktober 1848 valgtes han første Gang i Aarhus Amts 1ste Valgkreds — Odder —, og han er derefter valgt 20 Gange i Træk. I dette Tidsrum af 33 Aar er der foregaaet store Forandringer herhjemme, i flere Retninger endog Omvæltninger, men Dr. Winther og hans Valgkreds have bevaret en uforandret Kjærlighed og Tillid til hinanden. Der har vel enkelte Gange været gjort Forsøg paa at fortrænge Winther, men disse Forsøg have været meget mislykkede, og først ved de to sidste Valg synes en virkelig Opposition at have været fremme; men det vil dog sikkert koste baade Tid og Anstrengelse, inden Dr. Winther kastes.

Det er et stort Spand af Tid, i hvilket Winther har deltaget i vort politiske Liv, og da han paa ingen Maade har været nogen uvirksom Deltager, følger det af sig selv, at hans Navn har været fremme i alle de vigtige Begivenheder, der betegner vor konstitutionelle Udvikling siden 1849.

Winther var oprindelig theologisk Kandidat, og havde begyndt at ofre sine Kræfter i den pædagogiske Gjerning. Han erhvervede sig den filosofiske Doktorgrad for en Afhandling, hvis fulde Originalitet dog senere er bleven bestridt, og stod saaledes vel rustet til at gaa Skolens trange Vej. Men hans Skæbne havde bestemt det anderledes. Det Frihedsliv, der i Slutningen af Fyrrerne var begyndt at røre sig herhjemme, greb ogsaa denne unge Mand og gav hans medfødte demokratiske Tilbøjeligheder Udvikling og Form. Saasnart der blev Tale om Rigsdag herhjemme, meldte han sig og stillede sig, som sagt, den 5. Oktbr. 1848 i Odder til den grundlovgivende Rigsdag samt besejrede med 260 Stemmer imod 207 Overkrigskommissær Holst. Winthers praktiske Sans aabnede snart hans Øje for, at den politiske Gjerning, navnlig i hine Dage, særlig egnede sig til Fremme

for industrielle Formaal, og den Brandforsikring, han paa et demokratisk Grundlag, oprettede for Jylland, slog udmærket an og har forøvrigt gjort megen Nytte, ligesom den paa en Gang gav hans Indflydelse en mægtig Støtte og hans økonomiske Stilling Uafhængighed og Grundfæstelse. Endnu den Dag idag virker Winthers „Brandkasse", vel ikke altid hensynsfuldt, men iøvrigt godt og vistnok forsvarlig. Hans Eksempel blev fulgt af Andre, og Assuranceindustrien maa for de forløbne 30 Aars Vedkommende indregisteres som en vigtig Faktor i vort politiske Liv. Den blev mere end et Levebrød, den blev en Løftestang for Indflydelse og Betydning og et Centrum for Agitationen. Den var klogt opfunden og blev klogt gjennemført og benyttet. Dr. Winther satte et Blad „Nørrejydsk Tidende" i Forbindelse med sin Brandkasse, og skjøndt det vel nærmest har indeholdt Foreningsmeddelelser, har det dog ogsaa ydet mangt et Tendentsbidrag i Politikens Tjeneste.

Winther har i een Retning været en meget konsekvent Politiker: han kom ind paa Rigsdagen som „Demokrat" og som saadan staar han den Dag idag, men indenfor dette meget elastiske Begreb har han i Aarenes Løb havt vekslende Standpunkter. Hans politiske Stade kan indtil 1866 sammenfattes i den ene, men dog temlig tydelige Betegnelse: Tschernings Discipel. Han blev i sin Tid kaldt Tschernings Adjutant, og det med fuld Ret, thi han var en lydig Overbringer af de Ordrer, der udgik fra Tschernings Hovedkvarter, og han udførte sin Del af dem med stor Punktlighed. Tscherningks geniale og storslaaede Ideer bleve vel traadte noget flade af den alt andet end geniale Winther, men Meningen var god og blev ogsaa paaskønnet af den store Fører.

Det Forhold, hvori Winther kom til ham og til Bondevennepartiet, skaffede ham ikke ringe Indflydelse i vore første Frihedsaar. Han regnedes den Gang blandt Demokratiets Førere, og han blev en omskindet og tit ramt Skive for den da saa mægtige nationalliberale Presses Vittigheds-Pile. Som et Vidnesbyrd om hans Indflydelse den Gang kan anføres, at han den 8. Januar 1856 blev valgt af Folkethinget til Rigsraadet efter Loven af 2. Oktober 1855, ligesom han blev valgt til Medlem af de vigtigste Udvalg.

Winther var den Gang fremfor Alt Oppositionsmand og befandt sig kun vel som saadan; men han var det ikke blot ligeoverfor Regjeringerne, men ogsaa indenfor sit Parti. Herfra stammer sikkert de stærke Sammenstød, han saa ofte havde med andre Førere, blandt Andre med J. A. Hansen, der just ikke regalerede Doktoren med de fineste Betegnelser, og da navnlig beskyldte ham for Mangel paa Aabenhed i Kampen. Winther har i det Hele altid vanskelig kunnet indordne sig under et Partiregimente. Han var saaledes en Tid Medlem af „det forenede Venstre, men blev saa udelukket af Partiet, og hans senere lidt vel ydmyge Forsøg paa at blive taget til Naade igjen mislykkedes. Han, der i sin Tid stod som en af Demokratiets Førere, staar nu næsten ene i Folkethinget, og han, der i mange Aar var et virksomt Medlem af Finantsudvalget, og endog engang nød den Hæder at indtage Formandsposten i Udvalget, han er nu udelukket derfra for anden Gang, efter at han ved flere Valg har maattet hverve et knebent Stemmetal for at komme derind.

Der er nogen Uret her imod Winther; thi for det Første er han fremdeles en utvivlsom Demokrat, og for det Andet er han virksom og ganske sikkert meget brugelig. Men Sagen er, at han er personlig ilde lidt af Venstre, og man har navnlig en indgroet Mistillid til ham. Efterhaanden har han brudt med de forskjellige Førere, og med dem har Tropperne forladt ham, saa at han nu nærmest er at betragte som en interessant Overlevering fra Fortiden. Dog Tscherning og han holdt sammen til det Sidste, og endnu den Dag idag lever Winther af Tschernings Ideer og bringer atter og atter med en sjælden Troskab den nu næsten glemte Førers Navn i Erindring. Juel synes nu at være hans eneste Ven og Meningsfælle — saalænge det varer.

Winther er langtfra uden politisk Begavelse, og naar man som han har gjennemlevet vor politiske Guldalder, er det jo rimeligt, at noget maa være hængt ved. Han var en ivrig Protestant imod Grundlovsforandringen, og han var den, der paa hin Tid sikrest forudsagde de Vanskeligheder, der vilde opstaa af et Samarbejde mellem de to Thing, valgte paa en saa grundforskjellig Basis. En Del af hans Forudsigelser have

unægtelig holdt Stik. Ogsaa da den „Midlertidige" behandledes i Sommeren 1881, var han blandt dem, der sikrest paaviste de konstitutionelle Ulemper ved dens ubegrænsede Varighed. Han arbejdede af den Grund trolig paa et Forlig om Finantsloven, for derved at fjerne den „Midlertidige", men hans Virken var, som bekjendt, uden Resultat.

Winther er i det Hele en klog eller i alle Tilfælde dog en ganske snild Mand. Det har han ikke blot vist ved ovennævnte Lejligheder, men ogsaa ved hans Evne til at gribe en Situation. Det var saaledes snildt af ham at slutte sig saa varmt til Bjørnbak i Viby, med hvem han dog sikkert ikke havde mange Berøringspunkter, men han saae meget rigtigt, at derved fik han ovre i Jylland et ægte folkeligt Relief og blev tryg i sin Valgkreds, medens Bjørnbak lettere end nogen Anden kunde have kastet ham ud af den. Han blev en af Førerne for „jysk Folkeforening", der forøvrigt aldrig fik nogen Betydning, men som sikrede ham en Popularitet udenfor Rigsdagen, som han ikke længere har i den.

Winther har vistnok været den Rigsdagsmand, der har stillet flest Forslag, dels i Lovsform og dels som Ændringer. Han havde i mange Aar en formelig Mani derfor og en tilsvarende for efter en kort Tids Forløb at tage sine Forslag tilbage. Han har naaet en vis Berømmelse i den Retning. Men saa havde han en Gang Held eller, om man vil, Uheld med sig. Et vigtigt Forslag af ham, om det kongelige Teaters Gjæld og økonomiske Fremtidsstilling, fik ved den store Spaltning i Venstre, en uventet Chance for sig, og den benyttede han saa vel, at hans Forslag sejrede. Derved erhvervede han sig Krav paa varm Anerkjendelse fra alle Kunstvenners Side, og hans og Zahles Navn vil i Fremtiden paa en smuk Maade være knyttede til det kongelige Teaters Bygning og tildels betryggede Stilling. Men siden han har havt det Held med sig, er hans Mani for at stille Forslag kjendelig aftagen.

Winther er en god Taler og en øvet Parlamentariker. Han taler ofte og med stor Lethed, men uden synderlig Dybde eller Grundighed. Han griber en Tanke og spinder paa den en lang Ende, uden at han selv ved, hvorledes han skal komme iland; han truer mange Gange med at slutte, men saa faar han

et nyt Indfald og bliver ved. Han taler sig let hidsig og forløber sig da ofte, saa at Formanden skrider ind. I det Hele har vist saa havt saamange Sammenstød med Formanden, som Winther, men man maa endelig ikke tro, at han rolig tager sin Tilrettevisning, nej, han giver sig i Kast med Formanden, og hvasse og langvarige Summenstød kan ofte være Følgen deraf. Winthers Stemme er spinkel og hæs, og naar han kommer i Affekt bliver den skrigende og virker meget usympatetisk.

Han er en vever og vims lille Mand, der aldrig er rolig, men farer om her og der. Han er ikke videre afholdt, men han skal iovrigt være meget tjenstagtig og kan bringes vidt med det gode. Han er vistnok et godt Hoved, men noget uklar. Til Tider kan han være meget morsom og vittig, og som dreven Parlamentariker har han navnlig sin Styrke i Polemikken. Winther hører vel ikke til de sympatetiske Rigsdagsmænd, men han horer til de ganske dygtige, og der er vist Ingen, som vil benægte, at Mænd af hans Kaliber have berettiget Plads i en lovgivende Forsamling. Den beklageligste Egenskab hos ham er hans næsten absolute Utilbøjelighed til at yde Bevillinger til vort Forsvar. Hans Syn paa denne vigtige Sag som paa saamange andre er meget indsnævret, men han har unægtelig ogsaa her vist Konsekvents; thi saaledes har hans Stilling altid været, og den forklarede for en Del hans Tilslutning til L. Bjørnbak. Det vil naturligvis være ubilligt af den Grund at beskylde ham for Mangel for Patriotisme; men sig selv ubevidst skader han derved meget sit Land, og spiller et hojt Spil om dettes Eksistents. Hvad Mening man nu iovrigt har om Winthers politiske Virksomhed, saa maa man erkjende, at han er en interessant Fremtoning i vort politiske Liv.

Zahle.

Sognepræst i Vallensved paa Sjælland. Født den 15de November 1825.

Peder Christian Zahle er desværre ikke længere Medlem af den danske Rigsdag. Man havde efterhaanden vænnet sig til

at betragte ham som et nødvendigt Folketingsinventarium, og da han tilmed paa én Gang var uskadelig, elskværdig og kurios, vil man kunne forstaa, at man kun med et Suk saa Zahle forsvinde.

Zahle er udgaaet fra en meget anset Præsteslægt, og er en Broder til Bestyrerinden for det velrenommerede Pigeinstitut i Kjøbenhavn. Han bestemtes tidlig for den studerende Bane og var flittig og omhyggelig, saa at han absolverede gode Eksaminer. I Aaret 1850 tog han den teologiske Embedseksamen; men det synes en Tid, som om han ikke dermed agtede at afslutte sin akademiske Løbebane. Samtidig med, at han dyrkede Kirkefædrene, kastede han sig nemlig ogsaa over det juridiske Studium og skal her have bragt det temlig vidt, dog uden nogensinde at underkaste sig en Prøve.

Han skildres fra sin Ungdom som en elskværdig og hæderlig Mand, men med mange bisarre og ekstravagante Anskuelser. Han var bekjendt for sine snurrige Indfald, der mere bar Vidne om en Jagen efter Originalitet end om Begavelse.

Men flittig var han, det erkjendte Alle, og han optraadte tidlig baade som teologisk Forfatter og som Digter. Han har vistnok altid tiltroet sig selv en betydelig Digtergave, men Andre have kun fundet en svag Aare, der hurtig tilstoppedes, saa at den nu næsten er udtørret. Ogsaa som Teolog har han selv tillagt sig Betydning, hvilket noksom fremgaar deraf, at han for nogle Aar siden optraadte som Ansøger til et teologisk Professorat. Selvkritik har Zahle aldrig havt.

Kun 27 Aar gammel debuterede han paa den politiske Skueplads, idet han den 26de Februar 1853 valgtes i Holbæk, hvor han med et stort Stemmeovertal slog den i hine Dage velbekjendte og velansete Overretsprokurator J. E. Damkier. Tre Maaneder efter stod Zahle ene paa den samme Valgtribune og valgtes ved Kaaring, men derefter synes han frivillig at have trukket sig tilbage efter Kaaringen, og det samme var Tilfældet 8 Dage efter ved et Omvalg i Ebeltoft. Ret længe søgte han dog ikke forgjæves efter en Valgkreds, idet han allerede ved det følgende Valg Aaret efter valgtes i Nørresundby. Her holdt han sig i seks Aar, men faldt derefter i 1861 for nuværende Landstingsmand Dresing. Han ses derefter den 7de Juni

1864 at have søgt Valg i Hjørring Amts fjerde Valgkreds og den 16de Juni s. A. paany i Nørresundby, men begge Gange forgjæves. Saa kom den store Grundlovskamp, og Zahle mødte atter frem i Nørresundby, hvor han den 4de Juni 1866 sejrede over Dresing. Ved de to følgende Valg holdt han Kredsen, men i 1872 forlod han den for at tage Arven op i Ringsted efter Major Müllen. Her valgtes han den 20de September 1872 med knusende Overvægt imod 2 Modkandidater, og han besejrede ved de følgende Valg med stedse stigende Stemmetal først Skolelærer Wellejus og senere Kaptain Aarøe. Han var absolut uangribelig i denne Kreds, men trak sig ved Valget i 1881 frivillig tilbage paa Grund af sin præstelige Gjerning.

Han efterfulgtes af den radikale Gaardejer P. Andersen fra Jydstrup, en ny Mand, der var aldeles ukjendt udenfor Ringstedkredsen. Dennes tidligere Repræsentanter have været: Parcellist L. Andersen af Hækkerup, Etatsraad Spandet, og Major Müllen.

Zahle har altsaa ført et langt og temmelig bevæget Rigsdagsliv. Han har altid hørt til Venstre, først til Bondevennerne og senere til de Nydannelser, det voksende og vekslende Demokrati skabte. Han er en utvivlsom Demokrat og det tilmed af en stærk radikal Farve. Selvfølgelig var han Medlem af det forenede Venstre, og hver Gang dette Parti gik istykker, stod han paa den uforsonligste Fløj. Han var Bergs haandgangne Mand, da han traadte tilbage.

Zahle har dog aldrig spillet nogen betydelig Rolle paa Rigsdagen eller havt nogen virkelig Indflydelse. Han betragtedes nærmest af Venner og Modstandere som en Slags Kuriositet, hvis ejendommelige Anskuelser og naive Synsmaade kun vakte Munterhed. Hvormange Gange har han ikke ubevidst spredt Kjedsomhedens Taager, der rugede over Folketinget og fremkaldt en sund og hjærtelig Latter? Han anede ikke selv, hvor morsom han var; men han lo troskyldig med, naar de Andre lo. Han vidste ikke, at der var Forskjel paa, som Bille en Gang saa rigtigt sagde, om man lo ad en Mand eller med en Mand. Mest morsom var han næsten, naar han blev vred; thi saa antog den yderst godmodige Mand en maliciøs Mine og Stemme, der klædte ham guddommelig.

Ingen kunde faa saa bisarre Indfald, som han. Ingen turde vove sig saa vidt i Paradokser, og absolut Ingen kunde give sig mere selvglad og naivt hen i sine sære Betragtninger. Naar Zahle talte havde man altid en uskyldig Fornøjelse; thi som Regel vare hans Lojer uskyldige. Af og til har han dog fremkaldt Indignation, saaledes da han gjorde gjældende, at Englænderenes Overfald paa os i 1807 og Rovet af vor Flaade vare Smaating at regne imod nogle Arkivgjenstande og Snurrepiberier, der ved samme Lejlighed gik tabte; men ellers tog Ingen fortrydelig op, hvad Zahle udtalte.

Ogsaa hans Foredragsform var ganske ejendommelig. Han talte let og flydende, meget distinkt og meget pointeret. Snart hævede han Stemmen op til en hul Torden, snart sænkede han den til en almindelig Samtaletone. Han gestikulerede stærkt, saa snart bøs, snart smilende ud, greb enhver Afbrydelse og svarede paa den, idet han samtidig sendte Afbryderen et ubeskriveligt Blik ovenover Brillerne. Han saa baade interessant og morsom ud som Taler.

Han var istand til at præstere højst mærkelige Ting baade fra Logikens og Fornuftens Standpunkt; men det er paa den anden Side ikke mindre vist, at der i hans Foredrag blev udkastet mangen en Tanke, der var baade sund og original, og som i enlig Majestæt omgiven af Vildheder og Naiviteteter tog sig dobbelt tiltalende ud.

Og én Ting maa man navnlig ikke glemme, naar man taler om Zahle som Politiker, det er den store og umiskjendelige Fortjeneste, han har af det Nationalteater, der nu pryder Kjøbenhavn. Det var nærmest ham, der frelste Teaterlovens Skæbne. Han stillede det Forslag, der gik igjennem, og hans Meningsfæller gav ham, hvad de ikke vilde give Regeringen.

Det er tidligere sagt, at Zahle ingen Indflydelse har øvet i Rigsdagen; det kan derimod ikke nægtes, at han har øvet en saadan ude i en Del af Befolkningen. Han har en ganske mærkelig Gave til at vinde Almuens Tillid, og Troen paa hans Vidunderraad har strakt sig langt udenfor det politiske Felt. Man har sagt om Zahle, at ved alle Markeder i hans Valgkreds havde han sit Telt ligesom andre Næringsdrivende, og til dette søgte da Bønder nær og fjærn fra for at hente gode

Raad snart paa dette, snart paa hint Omraade. Zahle færdedes jævnt og gemytligt imellem dem og gav Raad til alle Sider og med en urokkelig Tro fæstedes der Lid til hans Raad. Der er heller ingen Tvivl om, at han har raadet efter sin bedste Overbevisning, og det er vist, at han altid handlede fuldstændig uegennyttig.

Han stiftede og redigerede i mange Aar Venstrebladet i Ringsted, og lige som han jo ogsaa derved skaffede sig Indflydelse, saaledes vidste han at præge Bladet med et vist Humør, saa at det blev meget morsomt, rigtignok mest, hvor det vilde være alvorligt. Paa Folkemøder gjorde han derimod ingen synderlig Lykke; han var en ret modig Stridsmand og mødte frem, hvor andre Venstremænd veg tilbage, saaledes ved de berømte Mørkøvmøder og ved enkelte Socialistsammenkomster, men han overbeviste Ingen ved sine Taler, om han end vandt mange Hjerter ved sin personlige Optræden.

Et Vidnesbyrd om Zahles Indflydelse udenfor Rigsdagen kan man ogsaa finde deri, at han var den oprindelige Fader til Tanken om „Grundlovsværneforeningen", og at han fik Planen sat igjennem trods de ledende Venstremænds Modstand. Han fik dog ingen Indflydelse paa dens videre Skæbne; ogsaa her viste det sig, at hans Tanke lod sig bruge, men at hans personlige Medhjælp til Gjennemforelsen var umulig.

Zahle er personlig meget uegennyttig. Han, der forlængst kunde have havt Statsembede, sad i mange Aar og hutlede sig igjennem ved privat Erhverv, vistnok fattigere end mange af dem, han maatte støtte baade med Raad og Daad. Omsider blev han dog nødsaget til at søge Statsembede og fik i en fremrykket Alder et af de mindste Præsteembeder her i Landet. Nu er han dog stillet under gunstigere Vilkaar. Han roses som en nidkjær og omhyggelig Sjælesorger, og hans sjældne Evner til at vinde Befolkningens Tillid og Hengivenhed kommer ham her meget tilgode. I det Hele er Zahle en overordentlig brav og elskværdig Personlighed med en vis djærv Ærlighed. Han er afholdt af Alle, og ingen politisk Modstander bærer Nag til ham.

Det har undret mange, at en saa godmodig Mand, som han er, har kunnet slutte sig til den yderste Radikalisme, men det ligger ganske simpelt i en Konfusion hos ham. Han er en

konfus Idealist, der sværmer for alle yderlige Teorier, for Folkets Selvstyrelse i videste Forstand, for Kvindens Emancipation i dens yderste Konsekventser, for Socialisme og Kommunisme, for Republik og Broderskab med alle Folk, kort sagt for Alt, hvad Nutiden har oppe af radikale Reformer. Tanken tiltaler ham, og han ser ikke dens praktiske Skavanker. Han mener det godt, men han er vild. Ingen vil dømme Personen Zahle derfor.

Brandes.

Dr. phil. Kjøbenhavn. Født den 21de Oktober 1847

I de senere Aar er der næppe noget enkelt Valg, der har vakt mere almindelig Opmærksomhed end Suppleringsvalget paa Langeland den 22de September 1880. Grunden hertil var den, at Dr. phil. Edvard Brandes opstilledes som Venstres Kandidat.

Redaktør G. Petersen i Svendborg, Øens mangeaarige Repræsentant i Folkethinget, havde af private Hensyn nedlagt sit Mandat, og Kredsen var altsaa ledig. Uagtet det forud var givet, at en Venstremand atter vilde blive valgt, vidste man, at Højre denne Gang vilde anspænde sine Kræfter for saameget som muligt at vanskeliggjøre Modstanderen Sejren. En halv Snes Dage før Valget annonceredes Højres Kandidat, Redaktør H. Wulff af Kjøbenhavn og kort efter bekjendtgjorde Venstrebladene, at Dr. phil. Edv. Brandes var deres Mand.

Dette vakte almindelig Forbavselse; thi for det Første var det ubekjendt, at Brandes beskjæftigede sig med Politik, og for det Andet fandt man det dristigt at sende en af Førerne for de moderne radikale Ideer ud paa Valg i en Landkreds. Forsøget var dristigt, men viste, hvilken ubegrænset og fuldt ud berettiget Tillid de radikale Venstreførere havde til deres Indflydelse paa Landbefolkningen.

Højre indledede Kampen med en Række Smaafægtninger, under hvilke Relgionsspørgsmaalet vistnok blev draget noget for stærkt frem. I Begyndelsen synes Brandes slet ikke at ville have givet Møde før paa selve Valgdagen; men da Beretningerne lød til Kjøbenhavn om Højres Angreb paa ham, forandrede han Beslutning og ilede til Langeland.

Baade Højre og Venstre paa Øen vare meget spændte paa at se og høre Brandes, og følgelig mødte Folk i tusindvis, da det erfaredes, at Brandes vilde møde. De Fleste troede, at en Kjøbenhavner og Dr. philos. daarlig egnede sig til at tale til en Landbefolkning, men heri tog man fejl. Brandes slog an i Forsamlingen. Han talte klart og koncist i korte Sætninger med et lidt ætsende Tonefald og ikke forsmaaende tarvelige Vittigheder og Brandere. Han indlod sig ikke paa Storpolitik, men indskrænkede sig væsentligst til at forsvare sig imod de Angreb, der vare rettede paa ham.

Paa Valgdagen udtalte han sig med en tiltalende Aabenhed; han erklærede hverken at tro paa de Christnes eller Jødernes Gud, hverken paa det gamle eller nye Testamente. Han valgtes imidlertid desuagtet med et overvældende Stemmetal*).

I Anledning af disse Udtalelser paa Valgdagen blev der fra flere Sider protesteret imod, at Brandes stædedes til at aflægge den befalede Rigsdagsed, fordi denne havde en bestemt personlig Gud for Øje, og i selve Rigsdagskredsene imødesaa man med Forventning, hvad der nu vilde ske. Men paa den simpleste Maade af Verden blev Spørgsmaalet løst, idet Brandes uden Betænkning og afvisende den af Formanden fremkaldte Drøftelse af Sagen underskrev Edsformularen trods hans kort i Forvejen afgivne bestemte Erklæring om ikke at tro paa den Gud, Eden paaberaabte. Dette vakte Harme og Forargelse, og der er heller ingen Tvivl om, at det havde været korrektere, hvad saa end Resultatet var blevet, om Brandes havde krævet en anden Edsformular. Ved den Diskussion, som den af Formandens ved denne Lejlighed anvendte Fremgangsmaade foranledigede, holdt Brandes sin Jomfrutale i Tinget, og det maa erkjendes, at han gjorde det fortrinlig. Det lykkedes ham at kaste et vist sympatetisk Skær over sin forfulgte Personlighed, og hans interessante og klare Foredrag slog godt igjennem.

Siden har han som Regel ført en stille og ubemærket Tilværelse oppe i Tinget. Han møder flittig og synes som oftest at være optaget af et eller andet Arbejde. Der synes at hvile

*) Ogsaa ved de to Valg i 1881 er Brandes blevet valgt med stor Majoritet.

noget isoleret over ham, som om han ikke ret følte sig hjemme i det Selskab, og man ser ham ogsaa kun sjælden i fortrolige Samtaler med andre Medlemmer. Han har talt enkelte Gange, særlig om Universitetsforholdene og om Skolevæsenet, og det er hver Gang lykkedes ham at gjøre en vis Opsigt, men han glemmes hurtig igjen. Han taler godt, kritiserer morsomt, taler gjerne fra Leveren og er ikke uden Lune. Men, det nytter ikke at negte det, han har ikke hjemme i det politiske Liv, og han føler sig ikke hjemme der. Allerede hans Valgkamp viste, at han manglede politisk Indsigt, og det er mere og mere blevet klart, at han ogsaa mangler politisk Interesse. Det kan ikke Andet end fremkalde Smil at se Brandes valgt ind i Udvalg om Brandvæsen, Kreditvæsen, Dyrlægevæsen og deslige. Brandes er Venstremand saavel ifølge Anlæg som ifølge Udvikling, men han kan ikke være Partislave. Det viste han i sine Udtalelser om det kongelige Teater, hvor han gik imod sine allernærmeste Meningsfæller, og det viste han, da han imod hele Demokratiet gjorde absolut Front imod Kvaksalversympatierne og tog Parti for Lægevidenskaben.

Han er et fortrinligt Hoved og en Kritiker af første Rang. Saavel i Tidsskriftet „det nittende Aarhundrede" som i senere Ugeblade har han leveret Bidrag af høj Værd og vist sig som en Stilist af Rang, og hans kritiske Studier af inden- og udenlandsk Skuespilkunst have vakt stor og fortjent Anerkjendelse. Ogsaa som dramatisk Forfatter har han vist sig ganske heldig. Som Videnskabsmand skal han have erhvervet sig Navn som en Kjender af gamle østerlandske Sprog. Han har altsaa Evner, der paa flere Omraader kunde gjøre Nytte, men i den politiske Kamp og i Partikævlets Tjeneste komme disse Evner ikke til deres Ret.

Dønnergaard.

Gaardejer i Onsager. Født den 22de Januar 1854.

Ved den flinke Gaardejer H. P. Andersens Død var Holbæk 2den, Tschernings gamle Valgkreds, atter bleven

ledig. Det gjaldt nu om at finde en rigtig forsoren Mand, der turde forsværge sig til de mest radikale Teorier, en folkelig Udgave af Hørup. En saadan Mand var netop den unge Gaardmand H. J. Dønnergaard af Onsager. Han havde været en ivrig Agitator i Bergs Tjeneste, og en Tid endog en Slags Næstkommanderende ved Bergs Bladaflægger i Roeskilde. Nu slog hans egen Time og ikke mere end 26 Aar gammel valgtes han ved Suppleringsvalget den 22de Septbr. 1880 med 947 St. imod Kaptain Aarøe, der fik 544.

Det var en ung Mand, der saaledes sendtes ind til en alvorlig Gjerning. Ungdommen kan have Friskhedens og Livlighedens Fortrin, men den kan ogsaa have Umodenhedens og Ubesindighedens Mangler. Dette er i en iøjnefaldende Grad Tilfældet for Dønnergaards Vedkommende. Han er utvivlsomt et meget godt Hoved og ganske livlig anlagt, men han er meget ungdommelig og for lidt alvorlig.

Ude paa Møder omkring i Landet skal han være en Pokkers Karl. Al den Smag- og Taktløshed, hvoraf han er i Besiddelse faar da Anvendelse og har overfor et vist Publikum sin Kurs. Selv Venstremænd have taget Forargelse af hans Vitser og Flauser og af hans aldeles principmæssige „Gjøren Grin“ selv af de alvorligste Ting. Ved hans Navn vil der altid klæbe en Plet: thi han har ikke undset sig ved at drage Forsvarssagen — vort Lands Livssag — ned i Grinets Søle. Mangen en Venstremand har udtalt sig bestemt imod de Sagkyndiges Forslag, men i en Form og en Tone, der svarede til Sagens alvorlige Betydning; Hr. Dønnergaard var det derimod forbeholdt at haane Sagen og gjøre Karnevalsløjer med den.

Ogsaa paa Rigsdagen har han gjort nogle forvovne Tilløb i Skjorteærme-Retningen, men det maa siges til Tingets Ære, at disse Tilløb ere totalt mislykkede. Her mangler den Baggrund, der skal til for at en slig Taleform kan faa Relief.

Han taler kun sjælden i Tinget, og af reel Betydning ere hans Bidrag til Diskussionen ikke. Sproget former sig godt for ham, og han har i det Hele Lethed ved at tale, men det klæder ham ikke. Han har en sødladen, noget sledsk og kattevenlig Maade at tale paa, der gjør et baade ubehageligt og uvederhæftigt Indtryk, Stemmen er spinkel og klangløs, og han

gjor ved sin Mangel paa Mandighed og Alvor et fremtrædende „jomfrunalsk“ Indtryk.

Men han er jo ung, og han har Evner, saa Ingen kan vide, hvad Fremtiden kan gjøre ud af ham.

Ved de to sidste Valg har han med stort Stemmetal holdt Kredsen.

Goos.

Professor juris ved Kjøbenhavns Universitet. Født den 3die Januar 1835.

Bille var gaaet bort for at anvende sine glimrende Evner i Diplomatiens Tjeneste. Kjobenhavns femte Valgkreds, Landets største og uroligste Kreds var derved bleven ledig, og det gjaldt om at give Bille en værdig Efterfølger.

Det var ikke med nogen ubetinget Begejstring, at man i Højre hørte Professor Goos nævne som en saadan. Man vidste, at han var en fortræffelig Personlighed og en af vore mest ansete Retslærde, men det hed sig samtidig, at hans politiske Anskuelser ikke vare stærkt befæstede, og at han havde en stærk Heldning over imod Venstre; men da man i det Hele fik fuldt ud tilfredsstillende Erklæringer med Hensyn til hans almindelige politiske Standpunkt, akcepteredes hans Kandidatur med Glæde, og han blev altsaa Højres Mand, medens Socialisterne og Venstre samlede sig om Kjøbmand Mundberg.

Højre kom hurtig til Erkjendelse af, at det trufne Valg var særdeles heldigt. Paa de stormende Vælgermøder klarede Goos sig fortræffelig og indtog et rent og uomtvisteligt Højrestandpunkt. Paa selve Valgdagen den 29de Septbr. 1880 besvarede han med megen Dygtighed en Syndflod af Interpellationer og stod sig i det hele som en Mand. Han valgtes da ogsaa med det største Stemmetal, nogen dansk Rigsdagsmand hidtil har faaet, nemlig 2611 Stemmer imod 1328.

Goos er født i Rønne paa Bornholm den 3die Jan. 1835, blev ikkun 16 Aar gammel en udmærket Student og kun 22 Aar gammel juridisk Kandidat med bedste Karakter baade til

den teoretiske og praktiske Prøve. Han blev straks Assistent i det slesvigske Ministerium og tog Aaret efter den slesvigsk-juridiske Eksamen. I 1859 vandt han Universitetets Guldmedaille for en juridisk Afhandling, og Aaret efter blev han Kancellist i det nævnte Ministerium. Det blev dog hurtig klart, at hans egentlige Gaver gik i videnskabelig Retning og allerede i 1861 knyttedes han til Universitetet. Han har som Professor vundet sig et meget stort Navn.

Det var saaledes en udmærket Mand, Kjøbenhavns femte Kreds havde sendt ind til Tinge. Hans Rigsdagsgjerning har dog endnu været for kort til af den at danne paalidelige Slutninger; men ligesom hans Højresind alt fuldtud har staaet sin Prøve, saaledes har han allerede i den egentlige Politik ydet mere, end man ventede.

Han synes med stor Interesse at følge den politiske Gjerning, og han har uden Betænkning vovet sig frem baade i juridiske og politiske Debatter. Han taler tungt, uden al Kunst, men meget tankevægtigt. Det synes at være ham om at gjøre at koncentrere den størst mulige Sum af Tanker i de kortest mulige Vendinger, men det kan ikke nægtes, at hans Argumentation derved bliver vel massiv og indviklet for ikke Jurister.

Naar den smukke og intelligent udseende Mand rejser sig kan man være vis paa at høre noget rigtigt og noget godt, men man skal passe paa for Alvor for at følge ham, og endda kan det briste. Hans Foredragsform er ikke den bedste; han hakker i det i sin Søgen efter det mest betegnende Udtryk, og han pointerer for stærkt; med faa Ord: det er Professoren paa Katederet. Hans Stemme er ganske god og behagelig, men han bruger den ikke altid fuldstændig naturlig. Det kan vel heller ikke nægtes, at hans Argumentation nu og da kan havne i lidt Sofisteri.

Men hvorom alting er, en Mand som Goos hædrer baade den Kreds, der har valgt ham og det Ting, han er Medlem af. Der er ingen Tvivl om hans smukke politiske Fremtid. I et lille Land, som vort, ville de dygtige Jurister altid have en politisk Karriere, men faa har saa gode Betingelser for den, som Goos. Hans glimrende Evner, hans store juridiske Indsigt, hans noble Personlighed, og hans fuldstændig saglige Be-

handling af ethvert Spørgsmaal, vil altid sikre ham en fremtrædende Plads.

Han er en trofast og højst paalidelig Kollega, en jævn og fordringsløs Mand, der er afholdt af alle Partier. Ingen personlig Ærgjerrighed, ingen Jagen efter Folkegunst pletter hans rene Karakter.

I den seneste Tid er han bleven knyttet til Pressen derigjennem, at han fremtræder som Udgiver af „Dagbladet“. Ogsaa i denne Virksomhed, hvor han altsaa ligeledes paa en Maade tager Arv efter Bille, vil han kunde gjøre megen Nytte, baade ved sit Navn, sin Anseelse og sine mangesidige Kundskaber.

Ved de to sidste Valg har Skræddermester Holm været Goos' Modkandidat; men han har kun naaet henholdsvis 1295 og 1429 St., medens Goos naaede 2,476 og 2286.

Landstinget.

C. Andersen.

Proprietær til Søvertorp paa Langeland. Født den 24de December 1810.

Det er ulige vanskeligere at gjøre sig gjældende i Landstinget end i Folketinget. Der sidder i Landstinget mangen dygtig Mand, som det store Publikum saagodtsom ikke kjender, medens i Folketinget selv Smaafolk saa ofte træde frem paa Brædderne, at de ligesom præge deres Tilværelse ind i Folks Bevidsthed. I Landstinget er man henvist til en mere tilbagetrukken Stilling, især naar man hører til Flertallet, der jo i Reglen har sine udprægede Ordførere, og mangen en Mand, der spillede en vis Rolle i Folketinget, er ved at flytte over i Landstinget halvvejs gaaet i Forglemmelse. Dette er sikkert en ganske naturlig Følge af et Førstekammers hele Stilling og dets i Reglen meget tilbagetrukne Holdning.

Hvem kjender saaledes Proprietær C. Andersen til Søvertorp? Sikkert ikke Mange. Og dog er han en meget forstandig og navnlig en meget paalidelig Mand. Han har i en Række af Aar siddet i Landstinget som valgt fra Svendborg Amt og har med Troskab og Alvor røgtet sit Tillidshverv. Han er næppe, og gjør sikkert heller ikke Fordring paa at være det, nogen fremtrædende Politiker, men han er en meget fornuftig Mand med grundfæstede Anskuelser, og han følger med Omhu og Interesse den politiske Gjerning, han er sat til at røgte. Han er en udpræget Højremand med afgjort konservative Anskuelser, og han staar i den forhenværende politiske Strid decideret paa Regeringens Side.

C. Andersen er en jævnt begavet Mand med et sundt og praktisk Blik paa Forholdene. og det var uden Tvivl meget uretfærdigt, da Ploug i en vred Stund for flere Aar tilbage

med sin rige Opfindsomhed brugte Betegnelsen „Søvertorpere" om de Landstingsmænd, med hvem han da var uenig, og hvis Evner han vilde nedsætte. Andersen er for god en Mand til at bruges som Type paa Undermaalere, og nu har Ploug sikkert ogsaa ændret sit Syn paa ham.

Andersen taler næsten aldrig i Tinget, men han tager iøvrigt trolig Del i Arbejderne. Han har ved andre Lejligheder vist, at han helt vel kan tale. Personlig er han den elskværdigste og honnetteste Mand, man kan tænke sig, og han nyder da ogsaa stor Agtelse og Anseelse baade blandt sine Venner i Rigsdagen og i sin Hjemstavn. Her véd baade Venstre og Højre at værdsætte den afholdte Mand, og her har man vidst at bruge hans Evner paa mange Maader. Det véd Enhver, der kjender det Mindste til ham, at hvilket som helst Hverv, der overdrages ham, vil blive udført med den største Samvittighedsfuldhed og efter hans bedste Evne.

M. Andersen.

Skolelærer i Maarslet ved Aarhus. Født den 11te Maj 1814.

M. Andersen har i mange Aar siddet i Landstinget for niende Kreds. Han er valgt ind som Venstremand og hørte i sin Tid til L. Bjørnbaks trofaste Tilhængere. I sin Hjemstavn har han spillet en vis agitatorisk Rolle og har ikke været uden Indflydelse. Med Aarene er hans Iver vistnok bleven noget kølnet, og man hører nu langt mindre til ham, end tidligere.

Heller ikke i Landstinget er han traadt videre frem, og skjønt hørende til den lille Opposition har han dog aldrig bestræbt sig for at gjøre sig særlig gjældende. Han har i Reglen indskrænket sig til at stemme med Oppositionen, men i Debatten har han sjælden trængt sig frem i første Række. Det er dog paa ingen Maade Evner, han mangler. Han er en velbegavet Mand, og han kan tale meget godt for sig. Heller ikke er han

saa forblindet af Partihensyn, at han ikke tør tage et selvstændigt Standpunkt. Tværtimod har han nu og da vist, at han tør trodse Venstreopinionen og gjøre en egen Opfattelse gjældende, som han da forsvarer med Energi og Dygtighed. Saaledes indtager han i Skolesagen, hvor han jo er paa sit eget Felt, et Stade, der er meget afvigende fra hans Partifællers, og han holdt herom for et Par Aar siden en Tale, der gjorde en vis Opsigt ved sin Forstandighed og Selvstændighed.

Men ellers sidder han, som sagt, i Reglen stille og ubemærket paa sin Plads og røgter uden Bram sin Gjerning. Han er en brav, veltænkende og afholdt Mand, maaske nok lidt lun og forsigtig, men ikke mere, end der er ejendommeligt for Jydens Natur. Han roses som en dygtig og samvittighedsfuld Skolemand.

Nu til Efteraaret er hans Valgperiode udløben; men hvis ellers hans Alder og Kræfter tillader ham at modtage nyt Valg, og hvis han iøvrig selv ønsker det, er der visinok ingen Tvivl om, at han vil blive gjenvalgt; thi i det Store og Hele har han været det Program tro, paa hvilket han er valgt. Han vil heller ikke paa nogen Maade være af dem, man helst bør se udelukket fra vore lovgivende Forsamlinger.

Andræ.

Gehejmeetatsraad. Kjøbenhavn. Født den 14de Oktober 1812.

Gehejmeetatsraad Andræ hører til vort politiske Livs Veteraner. Han har kæmpet i Frihedsgeledderne lige siden Trediverne, og endnu den Dag idag bærer han Vaaben under samme Flag. Han havde valgt den militære Løbebane og ansaas alt tidlig for en ualmindelig dygtig og lovende Officer. Han hørte til det første Hold, der gjennemgik den militære Højskole, og ved Siden af ham stod da saadanne Mænd som Flensborg, Trepka, Bülow og Steinmann.

Andræ bestod sine Eksaminer med Udmærkelse og viste sig som en glimrende Matematiker. Han traadte fra Højskolen ind

i Generalstaben, men blev allerede i 1842 Lærer ved Højskolen. Fra denne Virksomhed afskedigedes han i 1854 paa Grund af Opposition imod Ministeriet Ørsted og delte i den Henseende Skæbne med Hall, Monrad og Schovelin. Disse politiske Afskedigelser vakte i sin Tid stor Opsigt, og de afskedigede omgaves med Martyriets Glorie og bleve, navnlig i Hovedstaden, sande Væltens Mænd. Efterat Andræ definitivt var udtraadt af Etaten, vedblev han i en Række af Aar at lede Gradémaalingsarbejdet heri Landet, et Arbejde, han udførte med overordentlig Dygtighed og Omhyggelighed.

I de Frihedsrørelser, der gik forud for Forfatningens Indførelse og væsentlig fremskyndede denne, tog Andræ virksom Del, om end noget i anden Række. I den grundlovgivende Rigsdag fik han Sæde som kongevalgt Medlem, og efter Forfatningens Vedtagelse valgtes han til Folketingsmand for Faaborgkredsen. Han nærede dengang meget frisindede, tildels demokratiske Anskuelser, og han blev vort Folketings første Formand. Fra 1849 til 1851 beklædte han Formandsposten paa en af Alle anerkjendt fortrinlig Maade.

Han blev dog kun i Folketinget Valgperioden ud og søgte ikke Gjenvalg den 4de August 1852; men allerede i 1851 var han bleven Medlem af Notabelforsamlingen i Flensborg, og i 1853 valgtes han i Kjøbenhavn til Landstinget, ligesom han ogsaa i 1855 valgtes ind i Rigsraadet. Siden 1853 har han uafbrudt havt Sæde i Landstinget — altsaa i næsten 30 Aar — først som folkevalgt fra Kjøbenhavn og siden som kongevalgt, nemlig fra 1866, da han efter Forfatningsforandringen blev det første kongevalgte Medlem. Som saadan sidder han endnu i Landstinget.

Andræ tog straks levende Del i den politiske Gjerning, og han mødte frem med en Sagkundskab, en Indsigt og en Begavelse, der nødvendigvis maatte sikre ham en fremtrædende Plads. Hans Tankeklarhed og hans skarpe Logik forenedes med en ualmindelig Veltalenhed og gjorde ham til en yderst farlig Modstander. Han bekæmpede da ogsaa Ministeriet Ørsted med ligesaamegen Virkning som Mod, og han var bleven en af Oppositionens Førere i Landstinget, ligesom Hall og Monrad vare det i Folketinget. Der har virkelig været en Tid, da den

nu næsten glemte Andræs Navn var paa Alles Læber og nævnedes med Hæder.

Ministeriet Ørsted bukkede omsider under for den voldsomme Modstand, begge Rigsdagens Afdelinger rejste imod det. Den 3die December 1854 indgav Ministeriet sin Dimission, og den 12te s. M. dannedes Ministeriet Bang, hvori saavel Hall som Andræ fik Sæde, den Første som Kultusminister og den Sidste ikke som Krigsminister, men som Finantsminister. I dette Kabinet spillede Andræ en fremtrædende Rolle, og navnlig tilskrives den sindrig konstruerede Fællesforfatning af 20de Oktober 1855 for en væsentlig Del ham. Den 18de Oktober 1856 omdannedes Ministeriet, og Andræ blev Konsejlspræsident og Finantsminister. Da Ministeriet Hall dannedes den 13de Maj 1857 traadte Andræ ogsaa over i dette som Finantsminister, men afskedigedes efter Ansøgning den 10de Juli 1858 og afløstes af Krieger. Siden har Andræ ikke været Minister.

Han styrede saaledes i omtrent 3½ Aar Danmarks Finantsvæsen, og han var i henved 7 Maaneder Konsejlspræsident. Dommen over hans Ministervirksomhed er den samme nu, som den var den Gang: han var en fortræffelig Minister, maaske lidt stivsindet, men med den fornødne Autoritet og Fagsikkerhed.

Der er næsten hengaaet et fjerdedels Aarhundrede, siden han opgav den saa efterstræbte Taburet, og i al den Tid har han siddet stille og temmelig ubemærket i vort Førstekammer. Ingen Ærgjærrighed har sporet ham frem, og end ikke stærke politiske Donninger have været istand til at drage ham ud af den selvvalgte tilbagetrukne Stilling. Med en filosofisk Ro og en aandsfornem Overlegenhed har han set paa Tingenes skæve Gang; men mere end et medynksfuldt Skuldertræk har selv den mest fortvivlede Situation ikke kunnet aflokke den staalsatte Mand. Han har vel af og til talt, naar en eller anden Sag har interesseret ham, eller et formelt Spørgsmaal har berørt hans fine Formsands; men i Reglen har han siddet stille paa sin Plads og hørt efter, og det ene lokkende Hædershverv, som Tinget har tiltænkt ham, efter det andet, har den stolte Spartaner afslaaet.

Dog en Gang om Aaret plejer Kæmpen at vaagne og aflevere en „stor Tale". Man er formelig bleven vænnet til henad Foraaret at længes efter Andræs store Tale. Det er i

Reglen den finantsielle Side af vort Forsvarsvæsen, at han Aar efter Aar drøfter, og ihvorvel hans Udtalelser næsten altid gaa den overvejende Stemning imod og ere stærkt ironiserende og kritiserende til begge Sider, saa imødeser man altid Talen med Forventning og hører den med Fornøjelse; ti den er stedse klar og ypperlig og ofte rig paa nye og originale Synspunkter. I de seneste Aar ere Betragtningerne dog blevne noget ensformige. Han synes, nærmest af finantsielle Grunde, at være en afgjort Modstander af Kjøbenhavns Befæstning. Ellers tager han som sagt sjælden Ordet, og han er i det Hele ikke noget virksomt Medlem af Tinget, men Alle ere dog glade ved at vide ham der; ti der er noget beroligende i den Følelse, at en Mand med hans Evner og hans Karakter er tilrede, om der i en alvorsfuld Stund skulde blive paatrængende Brug for dem.

Han er med Aarene bleven konservativ, og det er gaaet ham som saamange af vore begejstrede Frihedshelte; den praktiske Erfaring har slukket Ilden og bragt mangen glødende Ungdomsillusion til at briste. Men uagtet sin almindelige Samstemning med Tingets Flertal, staar han dog ene i Tinget med mange sære og noget forgjemte Anskuelser. Han er i mange Henseender i Tinget, hvad Monrad er bleven udenfor det.

Han er, som ofte sagt, en ypperlig Taler med en sjælden Klarhed og Stringents. Stemmen er kraftig og ren, men maaske noget haard. Sproget føjer sig i en ualmindelig Grad smukt for ham, og han kan være baade vittig og aandfuld. En Tale, han for flere Aar siden holdt imod Titlers Afskaffelse vakte Opsigt ved sin Humor og Ejendommelighed. Han hører i det Hele til de bedste Kræfter, vort politiske Liv har frembragt, og det er en Ære for en Repræsentation at have en saadan Mand i sin Midte. Nu er han bleven gammel og graa, men han er endnu trods sine 70 Aar en rask og rørig samt fuldstændig aandskraftig Mand, som forhaabentlig endnu en lang Tid vil bevare sit Sæde og hævde sin Plads som det første kongevalgte Medlem.

Hans Navn vil nok bevares som en af de bedste Mænd i vor Friheds Ungdom; men selv om den praktiske Politiker Andræ skulde gaa i Glemme, saa har han sørget for at sætte sig et andet Mindesmærke, der vil holde i lange Tider. Det er som

Opfinder af den geniale Forholdstalsvalgmaade, der stadig bruges ved Valgs Foretagelse i vort Folketing, men, underligt nok, ikke i det Ting, hvoraf han selv er Medlem. Han var den Første i Europa, der udfandt denne Valgmaade, der sikrede Minoriteten en forholdsmæssig Indflydelse; senere have andre uafhængigt af ham, udfundet lignende Systemer, men endnu er vistnok hans det mest praktiske og mest fuldendte.

Berg.

Proprietær til Store Vejlegaard i Kjøbenhavns Amt. Født d. 17. Septbr. 1827.

Landstinget har ogsaa sin Berg, men denne er rigtignok af en helt anden Kaliber, end Folketingets. Uligheden er iøjnefaldende; ligesaa højstilet og svulstig den sidste er, ligesaa besindig og jordstræbende er den Anden. Folketingsmanden har langt Fortrinet i Evner og Begavelse, men Landstingsmanden naar sikkert videre i virkelige Resultater ved sin praktiske Sans og sin Stræben efter at naa det Maal, der ligger nærmest for Haanden.

Berg har arbejdet sig frem til politisk Virksomhed igjennem den kommunale Gjerning. Beboerne i hans Sogn lagde tidlig Beslag paa hans Arbejdslyst og praktiske Evner og valgte ham ind i Sogneraadet, hvor han blev Formand. Derfra avancerede han i 1865 ind i Amtsraadet, hvoraf han siden har været et meget brugt og nyttigt Medlem. I 1871 blev der en Plads ledig i 2den Landstingskreds, og Opmærksomheden henledtes da paa den ansete og dygtige Kommunalmand. Han valgtes og har siden været Medlem af Landstinget.

Nogen betydelig Rolle har han ikke spillet der, men han har hørt til de solide og trofaste Kræfter, hvori dette Ting navnlig søger sin Støtte. Han taler sjælden og kun i Sager, hvori han har særlig Indsigt, men det er da altid sunde og forstandige Bidrag han giver til Debatten, og han taler godt og let forstaaelig. Skjøndt ivrig Højremand og absolut støttende

Regjeringen i dens Kamp mod Folketingets Overgreb er han dog paa ingen Maade noget viljeløst Redskab i dens Haand. Han har sin selvstændige og upaavirkede Opfattelse af Situationen, og hans Blik er aabent for de Fejl og Misgreb, der begaas fra begge Sider.

Sin Gjerning passer han samvittighedsfuldt og følger godt med. I det Hele hører han til Højres gode Kræfter i Tinget, og han, der iaar skal paa Omvalg, kan vistnok, naar ikke særlige Hindringer træder i Vejen, gjøre temlig sikker Regning paa at beholde sit Sæde i Tinget.

Den høje nette Mand har noget meget velvilligt og tiltalende i sit Væsen, der gjør ham afholdt baade af Meningsfæller og Modstandere. Hau skal være en dygtig Landmand, og han er Landvæsenskommissær samt tillige Medlem af Landmandsbankens Bankraad. Hans mest fremtrædende Egenskaber ere Soliditet, Virkelyst og Arbejdsdygtighed.

Blom.

Oberstløjtnant i Artilleriet. Kjøbenhavn. Født den 24de December 1830.

Landstinget led et meget føleligt Tab da den ansete, særdeles dygtige og meget afholdte General Jonquières temmelig pludselig afgik ved Døden. Man famlede dog ikke i Valget af hans Eftermand, ti med en mærkelig Hurtighed og Enstemmighed nævnedes Blom som den naturligste Arvtager af den Afdødes Rigsdagsgjerning. Blom er anset for en fortræffelig Artillerist, og han har en meget smuk Krigshistorie; han har derhos i militære Fagskrifter vist sig som en Teoretiker af Rang. Derfor vare Alle enige om, at en bedre Afløser af Jonquières vanskelig kunde faas.

Blom valgtes da ogsaa saa godt som enstemmig; men hans Rigsdagsgjerning har endnu været altfor kort, til at der deraf kan drages paalidelige Varsler. Han har dog alt flere Gange været i Ilden og vist sig som en modig og dygtig Soldat, der

allerede har tjent Snorene og snart kan vente Epauletterne. Det er naturligvis mest tekniske Sager, hvormed han giver sig i Lag, og navnlig da militære Spørgsmaal. Han er en varm Ven af Kjøbenhavns Befæstning og en af de dygtigste Forkæmpere for denne Plan i Landstinget. Da Befæstningsplanen var til Behandling forleden, holdt han et ligesaa fortrinligt som indtrængende Foredrag, hvori han med sjælden Klarhed kastede de usagkyndiges Indvendinger overende. Hans Eksempler fra Polens militære og politiske Historie vare af stor Vægt og Fremstillingen af dem var gribende.

Han taler godt og flydende, hans Sprog er rent og føjer sig let for ham, og hans Udviklinger ere overordentlig klare og logiske; men hans Mæle er tykt, saa at hans Stemme lyder uskjøn og har en ilde klingende Bilyd. Blom er en ivrig Højremand med udviklede og velfunderede Anskuelser, men han hører vistnok paa den anden Side til dem, der gjerne række Haanden til et ærefuldt Forlig. Han er et fortrinligt Hoved og ganske sikkert i militær Henseende en virkelig Akvisition for vor Rigsdag. Der gjemmes maaske i ham Kræfter, som, naar de faar Tid til at udvikle sig, kunne blive til Ære for Landet og til Gavn for den Stand, han tilhører.

Bonne.

Kammerraad, tidligere Ejer af Gammellund paa Mors, nu i Kjøbenhavn.
Født den 16de August 1815.

Kammerraad Bonne, der er Landstingsmand for 8de Kreds, er meget lidet bekjendt og har ogsaa kun i ringe Grad gjort sig bemærket. Han begyndte sin politiske Virksomhed som Folketingsmand, idet han den 14de Juni 1858 uden Modkandidat valgtes ind i Folketinget for Nykjøbing paa Mors. Ogsaa den 14de Juni 1861 kaaredes han uden Modkandidat, men ved Valget til Rigsraadets Folketing i 1864 besejredes han af Kjøbmand

A. B. Møller, og ved Valget til Rigsdagens Folketing samme Aar stillede han sig slet ikke. Derimod valgtes han i 1866 ind i Landstinget, hvor han beholdt sit Sæde i mange Aar. Ved det sidste almindelige Landstingsvalg i 8de Kreds traadte han frivillig tilbage, og det lykkedes da Venstre at sætte Fuldmægtig Lomborg ind i hans Sted. Denne Sidste døde imidlertid ikke længe efter og ved det derved følgende Suppleringsvalg modtog Bonne den indtrængende Opfordring, der rettedes til ham om at stille sig paany, og han valgtes da atter. Nu er han flyttet til Kjøbenhavn, og han vil saaledes ikke oftere kunne vælges i sin gamle Kreds, ligesom han jo ogsaa, naar Valgperioden udløber, vil have naaet en Alder, der ikke plejer at anspore til fornyet Rigsdagsgjerning.

Bonne hører til de Stille paa Rigsdagen; man hører sjælden noget til ham eller fra ham. Han passer sin Dont, sidder paa sin Plads, tager Del i Udvalgsarbejderne, men taler saare sjælden. Han er en alvorlig og meget paalidelig Højremand og skal være ganske velbegavet, navnlig meget praktisk anlagt.

I sin tidligere Hjemstavn nød han stor Agtelse og Anseelse og blev meget brugt i kommunale Hverv, og der, ligesom paa Rigsdagen, var den sindige, rolige og betænksomme Mand meget afholdt. Saadanne stille Kræfter have ogsaa deres Betydning og medvirke deres til det Præg af Sindighed og Alvor, der hviler over, og ogsaa rettelig bør hvile over vort Førstekammer. I Folketinget har den megen Staahej hjemme; i Landstinget kræver man Sindighed, Betænksomhed og en mere stilfærdig Tone.

Brasch.

Konsul og Brænderiejer i Hobro. Født den 15de Marts 1817.

I 1858 valgtes Konsul Brasch første Gang ind i Landstinget og har siden uafbrudt havt Sæde der.

Han havde gjort sig bekjendt som en meget dygtig og virksom Forretningsmand og som en Mand med Interesse for og Lyst

til den offentlige Gjerning. I den lille Kjøbstads smaa Forhold havde han spillet en ledende Rolle, men ogsaa langt udenfor dens Grænser havde hans Navn faaet en god Klang. Det var derfor ganske naturligt, at han maatte komme paa Omtale hvor de større Tillidshverv skulde uddeles, og da han først var nævnet, slog han hurtig igjennem og valgtes altsaa ind i Landstinget.

Det viste sig snart, at det var et heldigt Valg, her var truffet, ti Brasch besad flere Egenskaber, der netop i en lovgivende Forsamling kunde gjøre sig gjældende. Uden at hans Syn er særlig vidtskuende, kan han hæve sig udover de lokale Interessers Smaastade, og han har vist, at han paa flere Omraader besidder Kundskaber, der ere komne Tinget til Nytte. Han taler meget godt og let, men paa en ægte gammeldags Façon, med megen Svada og Patos og i snirklede, højttravende Vendinger. Han er ikke nogen særlig flittig Rigsdagsmand, og han har temmelig ofte Orlov; men i det store og hele følger han med og har gjort god Nytte. Han har ogsaa af og til med Held kastet sig ind i den storpolitiske Debat og hævdet sunde, konservative Anskuelser, og enkelte Gange har han havt lykkelige Indfald, der have gjort en vis Opsigt og skaffet ham en fordelagtig Omtale.

Brasch er en meget trofast og paalidelig Højremand, og vistnok mere end de fleste en uforsonlig Modstander af Venstres Doktriner. I den staaende Strid er der derfor ikke Spor af Vaklen hos ham: han slutter sig energisk og uden Betænkning til Regeringens Politik. I det Hele er han vistnok en meget energisk og karakterfast Mand, der maaske endog med nogen Stædighed og Sejghed holder fast ved sin engang fattede Beslutning.

Brasch skal ogsaa paa Omvalg til Efteraaret, men hvis han ellers har Lyst til at fortsætte, behøver han vist næppe at frygte for at blive vraget.

Breinholt.

Proprietær til Vandborg-Vestergaard i Thy. Født den 18de Maj 1832.

Breinholt er udgaaet fra en rig og meget anset Slægt ovre i Vestjylland.

Igjennem flere Led havde Slægten vundet større og større Omraade, baade i almindelig Anseelse og i økonomisk og aandelig Retning. Et Vidnesbyrd om en ikke almindelig Modenhed og Blik for Tidens Krav kan udledes deraf, at Breinholts Fader, der havde udbredte Handelsforbindelser nede i Holsten, fandt paa at sætte Sønnen i Skole i Hamborg, hvorved denne selvfølgelig fik en Uddannelse, der gik videre og i en anden Retning end de fleste Proprietærsønners paa hin Tid i Jylland.

I Hamborg tilbragte Breinholt altsaa en Del af sin Ungdom, og navnlig i de bevægede Foraarsdage i 1848 fik han her, hvor han var de forskjellige Bevægelser saa tæt paa Livet, et Indtryk, der gav ham en for hans Alder tidlig Modenhed. Da Fjenden væltede ind over Danmarks Grænser, ilede den unge Danske, der havde arvet Fædrenes store Kjærlighed til Fødelandet, hjem til Danmark, og naaede efter allehaande Farer og Eventyr sin Fædrenegaard. Hans Ophold og Oplærelse i Hamborg, øvede en blivende Indflydelse paa den unge Mand, og dette i Forbindelse med alvorlige Selvstudier og mange senere Udenlandsrejser har givet ham et friere og mere overlegent Blik paa Forholdene, end de allerfleste af hans Standsfæller have.

Han blev alt i en ung Alder større Ejendomsbesidder og han kastede sig med Iver over Landbruget. Hans ualmindelige Evner og endnu ualmindeligere Kundskaber skaffede ham selvfølgelig hurtig en større Indflydelse, hvortil jo ogsaa hans økonomiske Uafhængighed bidrog. Der blev tidlig lagt Beslag paa hans Kræfter baade i kommunale og landøkonomiske Raad, men det bedste Vidnesbyrd om den Anseelse han nød, ligger dog deri, at han ikkun 28 Aar gammel valgtes ind i Landstinget.

I dette har han nu siddet i 12 Aar og har vist sig som et særdeles brugbart Medlem. Han er et godt Hoved med en let og klar Opfattelse. Han taler smukt, klart og godt; men det

er ikke ofte, han tager Ordet. I Havnespørgsmaal, Vej- og Vandsager samt i Hegnsspørgsmaal anses han med Rette for en Autoritet, og han tager altid livlig Del i Forhandlingerne om saadanne Ting, hvor hans Mening stedse høres med Opmærksomhed.

Han roses som et dygtigt og flittigt Medlem af Udvalgene. Mest Interesse synes han at nære for de jydske Havneanlæg; her har han gjort grundige Studier og baade i Blade og Pjecer ydet meget værdifulde Bidrag til dette vigtige Spørgsmaals Drøftelse.

Breinholt er Højremand og staar i den staaende Strid afgjort paa Regeringens Side; men han er iøvrigt en meget selvstændig Natur, der selv danner sig sin Mening, som han meget vel forstaar at begrunde. Han er en meget frisindet Mand, der paa flere Omraader har Mod til at gaa videre end de fleste af hans Kolleger paa Tingets Hojreside.

Han har enkelte Gange med Held og Virkning taget Del i den politiske Kamp ude i Landet.

Den smukke, ungdommelige og intelligent udseende Mand har et særdeles vindende Væsen og en tiltalende Frejdighed i sin Optræden. Han er meget agtet og afholdt af alle. Al sin Tid og sine Kræfter anvender han i det offentliges Tjeneste, hvilket jo hans økonomiske Uafhængighed tillader ham. Foruden andre Tillidshverv er han ogsaa Klitinspektør, og har han nogen Tid tilovers, bruger han den gjerne til at sysle med en eller anden Sag af almindelig Interesse. Han har alt gjort god Nytte; men han er ung nok til at man endnu tør vente meget af ham.

Carlsen.

Kammerherre, Hofjægermester, Besidder af Stamhuset Gammel-Kjøgegaard.
Født den 28de Oktober 1810.

Kammerherre, Hofjægermester Carlsen til Gammel-Kjøgegaard har lige fra sine Manddomsdage ofret sine bedste Kræfter i Fædrelandets Tjeneste. Efter at være bleven Student tog han,

næppe 22 Aar gammel, Forstekſamen og tiltraadte allerede Aaret efter Herreſædet Gammel-Kjøgegaard, ſom han i 1845 oprettede til et Stamhus. I 1841 valgtes han, kun 30 Aar gammel, ind i Roeskilde Stænder og overtog ſamme Aar Administrationen af Grevſkabet Ledreborg, fra hvilken Virkſomhed han dog fritoges i 1848.

Sin egentlige politiſke Løbebane begyndte han den 14de Juni 1855, da han blev kongevalgt Medlem af Rigsraadet efter Forordningen af 26de Juli 1854 og ſenere efter Loven af 2den Oktober 1855. Her ſad han ſom et virkſomt og nyttigt Medlem, indtil han den 3die Auguſt 1864 nedlagde ſit Mandat. Den 20de Juni 1856 valgtes han ind i Landstinget og havde Sæde her, indtil 1866. Under Grundlovskampen ſtillede han ſig den 12te Oktober 1866 ved Folketingsvalget i Vejle og ſejrede med 956 Stemmer over nuværende Overretsſagfører Schytte, der fik 621 St. I Folketinget forblev han kun Valgperioden ud, ſaa valgtes han den 12te Januar 1870 ſom kongevalgt Medlem ind i Landstinget, hvor han altſaa nu paany har ſiddet i over 12 Aar.

I mere end en Menneſkealder har ſaaledes Carlſen taget aktiv Del i vort politiſke Liv og det med megen Dygtighed og Iver. Han har aldrig attraaet nogen egentlig Førerſtilling; men han har altid hævdet ſig en indflydelſesrig og betydningsfuld Plads. I mange og vigtige Lovgivningsarbejder har han taget virkſom Del, og alle virkelig friſindede og humane Foranſtaltninger have altid i ham fundet en varm Talsmand. Det vakte derfor heller ikke ſynderlig Overraſkelſe, da denne habile Mand den 10de Maj 1864 optoges ſom Medlem af Miniſteriet Monrad, hvor han overtog Indenrigsminiſterporteføljen, efter Nutzhorn. Hans Miniſtervirkſomhed blev dog kun af kort Varighed, idet han 2 Maaneder og 2 Dage efter entledigedes ſamtidig med hele Miniſteriet. Den korte Tid tillod ham ſelvfølgelig ikke at lægge ſærlige Gaver for Dagen ſom Miniſter; men han fik dog Lejlighed til at bekræfte, hvad tidligere Virkſomheder havde antydet, at han var en dygtig Adminiſtrator.

Carlſen er et meget godt Hoved og en ualmindelig kundſkabsrig Mand. I hans Selſkab ſkal man kunne tilbringe lange Tider

uden at kjede sig, saa interessante, belærende og vækkende ere hans Samtaler, og han skal kunne kaste et mærkeligt aandrigt og idealt Strejflys over mangen en Hverdagssituation, som andre Dødelige kun se i Hverdagsbelysning.

Carlsen var besvogret med Grundtvig, og denne har vistnok i flere Retninger øvet Indflydelse paa Carlsens Syn og hele Udvikling. Ligesom han i kirkelig Henseende tilhører den grundtvigianske Retning, saaledes er det ogsaa rimeligt, at den store Mand fik nogle af sine politiske Særanskuelser overførte paa Carlsen Saameget er i alt Fald vist, at denne i mange Aar havde en forholdsvis høj Stjerne hos Venstre, saa at han endog nød den Ære at figurere paa Partiets fantastiske Ministerlister. Men heri maa der sikkert være sket en Forandring; ti Carlsen har i det sidste Par Aar saa bestemt som nogen taget Ordet for, at Landstinget skulde hævde sin Selvstændighed ligeoverfor Folketinget, og han har endog villet have et Slags permanent Landstings-Finantsudvalg nedsat, der skulde følge Finantsloven Skridt for Skridt ligefra dens Indbringelse i Folketinget og til dens Oversendelse til Landstinget. Den konservative og forstandige Mand har med sit praktiske Blik set, at før Landstinget træder aktivt op og hævder sin Ligeberettigelse i Gjerning, for faar Folketingsparlamentarismen ikke den Pæl igjennem Livet, som er nødvendig for vor rolige Udvikling. Sine Ideer har han endnu ikke kunnet sætte igjennem; men det er ganske sikkert fuldtud lykkedes ham at tage forsvarlig Afstand fra Venstre.

Carlsen var i sin Tid Formand for den store Sorøkommission, og han er nu Medlem af Rigsretten. Det er saaledes en Mand, der er brugt meget, og hvis Evner og Kræfter i høj Grad ere komne det Fædreland, han elsker saa varmt, til Nytte.

Carstensen.

Kommandør i Flaaden. Kjøbenhavn. Født den 2den December 1828.

Ved det kjøbenhavnske Landstingsvalg i 1874 skulde der besættes flere nye Pladser, idet nogle fratrædende Medlemmer ikke ønskede Gjenvalg. Det var da ganske naturligt, at den Tanke fandt Gjenklang, der gik ud paa at vælge en Søofficer ind i Tinget, navnlig af Hensyn til den store Forsvarsplan, som man vidste snart vilde blive forelagt. Efter nogen Vaklen i Valget af Manden samledes Stemmerne om daværende Kaptajn Carstensen, og han valgtes den 1ste Oktober 1874.

Carstensen havde vundet sig et ypperligt Navn som Søofficer, baade i den danske Marine og i fremmede Mariner, hvor han har tjent med stor Ære. Han betegnedes derhos som et meget godt og livligt Hoved samt som en ualmindelig god Taler, og det var følgelig med ikke ringe Forventninger at Søofficersstanden saa Carstensen tage Sæde i den lovgivende Forsamling. Disse Forventninger ere ikke blevne skuffede.

I de 8 Aar, han nu har siddet i Landstinget har han vist sig som et meget dygtigt og brugeligt Medlem, der, navnlig paa sit Fags Omraade, fuldtud har hævdet sin Plads. Han har ikke ladet nogen Lejlighed gaa fra sig til med den største Varme og Kraft at tale Marinens Sag, ja man kan maaske endog bebrejde ham, at han i den Henseende er gaaet for vidt, idet han udelukkende har fæstet Blikket paa sit eget Vaaben og derved tabt et almindeligt Overblik. Det kan saaledes næppe bestrides, at den lille Pjece: „Bør vort Søforsvar opgives", i hvilken Carstensen almindelig nævnes som en væsentlig Parthaver, var mindre heldig for Forsvarssagen i sin Helhed.

Men det er dog ikke nogen stærk Dadel imod en Mand, at han er for ivrig i sit Fag, og det saameget mindre, naar han, som Carstensen, har ydet meget fortjenstfuldt baade i og udenfor dette. Endog paa det storpolitiske Omraade har han med Held vovet sig ind og hævdet Landstingets Ligestilling og dets Pligt at værne denne. Han er i den staaende Strid en klar og paalidelig Højremand, hos hvem der ingen Slinger er.

Carstensen er, som alt sagt, et meget godt og livligt Hoved. Han taler ualmindelig let og klart med en prægtig, klangfuld Stemme og med en elegant Behandling af Sproget. Det er en sand Fornøjelse at høre ham tale; ti foruden den formelle Skønhed er hans Foredrag forlenet med saamegen Liv, Varme og Inderlighed, at han nødvendigvis maa rive med. Han er en sjælden varm Fædrelandsven og altid rede til at kæmpe for sit Land, være sig i Gjerning eller Tale.

Carstensen er meget kundskabsrig, og navnlig en betydelig Sprogmand, der endog skal kunne tumle Russisk med Lethed. Han har set sig meget om i Verden og tjent i forskjellige fremmede Mariner, i hvilke han har deltaget i Kampe og farefulde Togter. Altid har han med stor Ære hævdet sin egen og sit Fædrelands Anseelse. Han er tillige en livlig Fortæller og har skrevet prægtige Smaating, hvor en Blanding af ægte Humor og sand og dyb Følelse har virket højst velgjørende.

Nu til Efteraaret er hans Valgperiode udløben; men der er næppe Tvivl om, at denne dygtige og varmtfølende Mand atter vil blive gjenvalgt.

Cederfeld de Simonsen.

Kammerherre, Besidder af Stamhuset Erholm og Søndergaarde paa Fyn. Født den 24de September 1817.

Kammerherre Cederfeld de Simonsen er født i Odense, hvor Faderen var Stiftamtmand. Han blev Student, da han var 18 Aar gammel, og allerede Aaret efter blev han ved Faderens Død Besidder af det herlige Stamhus Erholm og Søndergaarde ved Odense. Trods den saa tidlig erhvervede økonomiske Uafhængighed fortsatte Cederfeld de Simonsen dog med Kraft sine akademiske Studier, saa at han kun 21½ Aar gammel var juridisk Kandidat med bedste Karakter til begge Prøver. Det er sikkert langtfra almindeligt, at en ung og rig Stamhusbesidder i den Grad lægger Alvor og Viljeskraft for Dagen, som den han ved denne Lejlighed udviste.

Cederfeld de Simonsen betraadte tidlig den politiske Bane, men rigtignok kun for et meget kort Tidsrum. Han sad nemlig i den grundlovgivende Rigsdag som kongevalgt Medlem, men ved det første Valg efter den nye Grundlov, den 4de December faldt han ved Folketingsvalget i Middelfart, imod afdøde Overretsprokurator J. E. Damkier af Kjøbenhavn. Senere vides han ikke at have søgt Valg. Derimod betraadte han Embedsbanen, idet han i 1856 blev Amtmand over Svendborg Amt. I denne Virksomhed forblev han indtil 1867, da han søgte sin Afsked. Han roses fra sin Embedstid for sin humane og velvillige Optræden samt for Dygtighed og Pligttroskab i sin Gjerning. Han trak sig derefter tilbage til sit Herresæde hvor han levede som en afholdt og højt anset Privatmand.

Da Grev Danneskjold-Samsø til Ulriksholm efter en kort men lovende Landstingsvirksomhed pludselig trak sig tilbage, faldt Tanken ganske naturlig paa Cederfeld de Simonsen som hans Afløser, og da han erklærede sig villig til at modtage Valg, kom han atter ind i Rigsdagen, denne Gang som Landstingsmand for Odense Amt.

Han har endnu kun siddet et Par Aar i Tinget og har følgelig ikke havt Lejlighed til at gjøre sig særlig gjældende; men han roses dog allerede som en arbejdsom og samvittighedsfuld Rigsdagsmand, der med Interesse følger den politiske Gjerning. Han hører til Landstingets Godsejergruppe, men regnes blandt de liberale Medlemmer af denne. Han er selvfølgelig en yderst trofast og paalidelig Højremand, der i den staaende Strid tager Parti med Regeringen imod Folketingets Overgreb. Han har kun talt enkelte Gange, og det kort, men klart. Som et Vidnesbyrd om den Anseelse, han allerede har vundet i Landstinget, kan det anføres, at han er valgt til Medlem af Rigsretten. Han er en velbegavet Mand med en ren og pletfri Karakter, agtet og afholdt af alle.

Ogsaa for anden offentlig Gjerning har han vist sin Interesse, dels som Medlem af forskjellige Foreninger og Institutioner paa Fyen og dels som Medlem af Privatbankens Bankraad.

Claudi.

Stiftsprovst i Ribe. Født den 5te Maj 1818.

Stiftsprovst Claudi har kun siddet faa Aar i Landstinget og har kun sjælden ladet sin Stemme høre i Debatten. I de kirkelige Spørgsmaal har dog selvfølgelig den paa dette Omraade velfunderede Mand taget Del i Diskussionen, men ellers sidder han stille paa sin Plads i Salen.

Claudi er Student fra 1836 og blev 1840 teologisk Kandidat med bedste Karakter til alle Prøver. Han fik tidlig Embede og vandt Navn som en særdeles dygtig og nidkjær Præst. Som Stiftsprovst i Ribe nyder han megen Anseelse baade blandt sine Kaldsfæller og i sin Menighed. Han skal, foruden at være en nidkjær Sjælesørger, være en praktisk Mand, der paa flere Omraader har lagt megen Habilitet for Dagen. Da han tillige er en Mand med politisk Interesse og med paalidelige og grundfæstede Anskuelser, kan man let forstaa, at Blikket fæstedes paa ham som Landstingsmand, navnlig da kirkelige og pædagogiske Spørgsmaal stod paa Dagsordenen, og Gejstligheden saagodtsom slet ikke var repræsenteret paa Rigsdagen.

Han opstilledes da ogsaa som Kandidat ved et Suppleringsvalg i Begyndelsen af 1878, men faldt, vistnok nærmest ved Mangel paa Organisation fra Højres Side, for Venstremanden Clausager. Ved det almindelige Omvalg samme Aar valgtes han derimod og er nu den eneste Præst i Rigsdagen, idet Zahle traadte frivillig ud af Folketinget og Pastor Lund faldt ved sidste Valg. For de Spørgsmaals Vedkommende, der angaa Kirken og Skolen, er det et Held, at en saa dygtig, praktisk og indsigtsfuld Mand som Claudi har Sæde paa Rigsdagen; men i andre Sager vil han næppe blande sig stort.

Claudi er en trofast Højremand, der utvivlsomt staar fast i Kampen om Landstingets Ligeberettigelse; men hans milde og medgjørlige Natur krymper sig sikkert under Stridens Bitterhed, og han er vistnok villigere end de fleste til at række Haanden ud til Forlig. Han er en begavet og kundskabsrig Mand med mange gode Interesser, og han er en saare elskværdig Personlighed.

Der er over hans Ydre som over hans hele Fremtræden noget mildt, velvilligt og meget tiltalende. Han er beskeden og fordringsløs i sin Maade at være paa, men han har omkring Munden et Udtryk, der vidner om, at han kan være bestemt og kræve alle berettigede Hensyn. Han er ligesaa afholdt som anset.

Clausager.

Gaardejer i Sæding i Ringkjøbing Amt. Født den 23de Juni 1834.

Clausager hører til en meget anset Slægt ovre i Vestjylland. Hans Fader valgtes allerede 1849 ind i Folketinget og sad der i fire Samlinger, repræsenterende Skjernkredsen. I den samme Kreds stillede Sønnen sig under Grundlovskampen og slog den 4de Juni 1866 den dygtige Gaardejer J. J. Christensen. Ved Omvalget 4 Maaneder efter forsøgte denne sig atter, men blev paany slaaet. Nu stod Clausager ene paa Valgtribunen i 1869 og 1872, men det følgende Aar forsøgte en Skolelærer Lauridsen sig imod ham, rigtignok med et højst kummerligt Resultat, idet han kun fik 86 Stemmer, medens Clausager fik 939. Atter i 1876 stod Clausager ene paa Valgtribunen og kaaredes. Det var aldeles tydeligt, at han i en ualmindelig Grad nød Anseelse i sin Valgkreds og havde sikkert Hold paa den. Han havde kunnet hævde sin Plads endnu i mange Tider, men saa blev der i Begyndelsen af 1878 en Landstings-Plads ledig, og med et rigtigt Blik saa Venstre, at skulde de have mindste Udsigt til at sejre ved et Suppleringsvalg, maatte det være ved at opstille en Mand som Clausager, der var meget afholdt og anset i alle Kredse. Forsøget blev gjort og kronedes med Held, idet Clausager virkelig fik Stemmeflerhed, rigtignok haardt trængt af Stiftsprovst Claudi. Han nedlagde følgelig sit Mandat som Folketingsmand efter dog først at have sikret sig sin yngre Broder til Afløser.

Clausager kan saaledes se tilbage paa en temmelig lang Rigsdagsvirksomhed, og det maa siges, at han i alle Maader

har røgtet den med Ære. Han kom ind i Tinget som ivrig Venstremand og sluttede sig følgelig straks til „det forenede Venstre", af hvilket Parti har blev et stilfærdigt, men dog indflydelsesrigt Medlem. Han gik, dog vistnok noget modstræbende, med til alle Angrebene; men hver Gang Venstre deltes, stod han paa den moderateste Side, og han var en af de første til at erkjende, at man var gaaet for vidt. Som en virkelig moderat Mand var han paa ingen Maade begejstret for de radikale Tilløb, Venstre gjorde under Bergs Førelse, og han er i det hele langt fra nogen Beundrer eller Ven af den store Folkeagitator. Inden for Partiet skal han mere end en Gang have taget alvorlig fat paa Berg og bekæmpet denne med en Heftighed, der ellers ikke er hans Natur egen. Ogsaa i Salen tog han i de senere Aar bestemt Afstand fra den radikale Fører, hvis hele Kampmaade og Svulst irriterede den sindige og praktiske Clausager.

I Folketinget spillede Clausager vel ikke nogen fremtrædende Rolle, og tog kun sjælden Del i Forhandlingen; men udenfor Salen øvede han en ikke ringe Indflydelse, og hans Mening tillagdes Vægt, navnlig blandt hans jyske Kaldsfæller. Han var en meget brugelig Folketingsmand; men han passer dog ganske anderledes godt for Landstinget, med sin rolige, besindige og fuldstændig bramfri Optræden.

Clausager er uden al Tvivl en af de mest sympatetiske Bønder, der sidder paa Rigsdagen. Alene hans Ydre og personlige Fremtræden er meget tiltrækkende. Man føler sig vel i Selskab med denne nette Bonde med det aabne Ansigt og det beskedne og fuldtud taktfulde Væsen. Der er noget solidt, trofast, men tillige bestemt over ham, som tiltaler, og i en Diskussion med ham stadfæster dette Indtryk sig fuldkommen; man mærker en Fordragelighed, en Moderation i Anskuelser, en Takt, men tillige en vis Sikkerhed, som dog ingenlunde udfordrer. Man faar paa en Gang Tillid til ham og kommer til at holde af ham. Selv de ivrigste Højremænd synes personlig godt om Clausager. Det er intet Under, at denne Mand er saa anset og afholdt i sin Hjemstavn, og den „Folkegave", som ogsaa han fik for sin politiske Virksomhed, var bedre paa sin Plads end de allerfleste andre.

Clausager er et meget godt Hoved og i det hele en forstandig Mand. Han tager sin Gjærning med stor Alvor og røgter den særdeles samvittighedsfuldt. Derhos er han en god Taler, der ædruelig og besindig, men paa en vægtfuld og tillidsindgydende Maade kan give sine Tanker Udtryk. Man kan være meget uenig med ham, men man vil alligevel høre med Interesse paa ham; ti han gjør fuldtud Indtrykket af at mene, hvad han siger. Han er vel en ivrig Venstremand og hævder sine Anskuelser uforbeholdent, men han er tillige en virkelig moderat Venstremand, hvem den bitre Strid er meget imod. Han gik sikkert hellere end gjærne med til en hæderlig Overenskomst. I de seneste Finantslovsdebatter i Landstinget har han taget livlig Del, og han har forfægtet sine Anskuelser med en vis Dygtighed. Ogsaa naar han taler ved en saadan Lejlighed, trænger han sin Person tilbage og fremsætter beskedent og fordringsløst sine Meninger. Han irriterer aldrig, spøger aldrig, men er altid meget alvorlig. Man sporer baade Besindighed og Eftertænksomhed i, hvad han siger.

Clausager er, som sagt, en fortræffelig Personlighed og en meget dygtig Rigsdagsmand. Talte Venstre mange saadanne Bønder i sin Midte, var Situationen sikkert lysere, end den nu er.

Dresing.

Proprietær til Voerbjerggaard ved Nørresundby. Født den 29de August 1823.

Dresing er en gammel Rigsdagsmand, der alt kan se tilbage paa mere end 20 Aars politisk Virksomhed. Han er født i Kjøbenhavn og blev 18 Aar gammel Student fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn. Seks Aar efter afsluttede han sin akademiske Løbebane ved at tage juridisk Embedseksamen. Han agtede at gaa Sagførervejen og blev i 1850 Sagførerfuldmægtig i Kjøbenhavn, men samme Aar blev han Administrator af Rødsleth Gods samt Forpagter af sammes Teglværk, og dermed op-

gav han sin juridiske Løbebane og kastede sig over Landbruget. I 1856 overtog han den Svigerfaderen tilhørende Ejendom Voerbjerggaard, som han siden har ejet og drevet. Han var nu helt og holdent Landmand; men hans gode Evner og Arbejdslyst drev ham ud over videre Felter, saa at han snart kom ind i en kommunal Virksomhed, hvor hans praktiske Anlæg kom ham til god Nytte. Ogsaa i Landboforeninger tog han virksom Del, og han blev administrerende Direktør for Brandforsikringen for rørlig Ejendom i Aalborg og Hjørring Amter.

Det var klart, at en Mand med Dresings Evner maatte være et brugeligt Rigsdagsemne, og det varede da heller ikke længe, inden han blev draget frem. I Nørresundby var Zahle i 1855 valgt til Folketingsmand, men man var ikke synderlig begejstret for ham, og formaaede derfor Dresing til i 1861 at stille sig imod ham. Han slog Zahle med 382 Stemmer imod 268 og i 1864 besejrede han ham ogsaa, men rigtignok først efter en meget haard Kamp og med kun 9 Stemmers Overvægt. Aaret efter søgte Dresing ogsaa at komme ind i Rigsraadets Folketing, men blev slaaet af Pastor V. Schøler, og i 1866 under Grundlovskampen lykkedes det paany Zahle at vriste Kredsen fra Dresing. Denne blev dog ikke i lang Tid udenfor Rigsdagen, thi allerede 4 Maaneder efter valgtes han ind i Landstinget, hvor han siden uafbrudt har havt Sæde.

Dresing har været et nyttigt og meget virksomt Medlem af Landstinget. Han har vel ikke været særlig fremtrædende i Debatten, men af de fleste vigtige Udvalg har han været Medlem, og han har i det hele været draget meget frem ved Besættelsen af Tillidshverv. Thi Dresing skal drages frem, han trænger ikke selv paa; men Erkjendelsen af hans praktiske, solide Brugbarhed, har ledet hans Kolleger til en flittig Brug af hans Evner.

Dresing er en velbegavet Mand, men navnlig en praktisk, solid og vederhæftig Natur. Han gjør sit Arbejde stille og bramfrit, men meget godt. Der er over hans smukke og intelligente Person et Præg af Vederhæftighed og Besindighed, der gjør et tiltalende og trygt Indtryk. Han taler godt, lidt sindig og betænksomt, men klart og forstandig. I den politiske Kamp staar han afgjort paa Højres Side og vil paa ingen

Maade se Landstingets ligeberettigede Stilling anfægtet, men han hører paa den anden Side vistnok til dem, der med mest Sorg og Bekymring ser Konflikten tilspidset.

Han hører til Landstingets gode Kræfter, til dem, man kan stole paa, saavelsom til dem, der hverken forhaste eller forivre sig. Det er i Erkjendelse af hans Nytte og Brugbarhed, at Landstinget har valgt ham til Statsrevisor. Dresings Valgperiode udløber til Efteraaret; men der er ingen Tvivl om, at der vil blive gjort alt for at sikre denne dygtige og paalidelige Højremands Gjenvalg.

Lars Eriksen.

Væver og Landbruger i Anderup paa Fyn. Født den 5te September 1826.

Væver Lars Eriksen har ogsaa en lang Rigsdagsvirksomhed at se tilbage paa, først som Folketingsmand og senere som Landstingsmand. Han stillede sig første Gang til Folketinget den 14de Juni 1858 imod Gaardfæster H. C. Johansen, men faldt med en meget smuk Minoritet. I 1861 forsøgte han sig atter forgjæves, men trængte dog denne Gang endnu stærkere ind paa Livet af Modstanderen. Saa døde Johansen, og den 14de Januar 1864 valgtes Eriksen, dog kun med 6 Stemmer flere end Modkandidaten. Han valgtes derefter tre Gange itræk, deraf de to Gange til Rigsraadets Folketing; men ved det første Valg under Grundlovskampen i 1866, slog Gaardmand Chr. Madsen ham med faa Stemmers Overvægt. Fire Maaneder efter var der Valg paany, og Eriksen tilbageerobrede da Kredsen med 632 St. imod 522. I 1869 fortrængtes Eriksen paany, denne Gang af Sognefoged Lars Andersen, og senere har han ikke været fremme som Folketingskandidat, idet han allerede Aaret efter valgtes ind i Landstinget, hvor han siden har haft Sæde.

Eriksen var en ganske dygtig Folketingsmand, der navnlig gjorde sig bemærket ved sin selvstændige og uafhængige Op-

træden. Han hørte til de „syv vise Bønder“, der havde Mod til at skille sig fra Kaldsfællerne og stemme for den gjennemsete Grundlov, af hvilken Grund han blev i høj Grad hadet af Venstre, medens selvfølgelig hans Anseelse i Højre steg i samme Grad.

Han hørte i det hele til de mere omtalte og kjendte Folketingsmænd; men siden han er kommen over i Landstinget er hans Navn gaaet noget i Glemme, hvilket ganske naturlig hidrører fra, at de fleste Medlemmer i dette Ting ere henviste til en mere tilbagetrukken og ubemærket Stilling. Indenfor Tinget regnes han dog til de gode Kræfter, og man har en ubetinget Tillid baade til hans Karakter og Evner. Et Vidnesbyrd herom kan udledes deraf, at han er valgt til Medlem af Rigsretten.

Eriksen er en beskeden, men meget forstandig og paalidelig Mand. Han er virkelig frisindet, men staar paa Højres Side i Kampen mod Folketinget, og er han end ikke nogen staalsat Mand, saa maa han dog, saalænge Striden staar paa dette Grundlag, anses for fuldt paalidelig. Han hører maaske til dem, der i en lang Kamp kan trættes og blive modfalden, men han vil dog aldrig kunne gaa ind paa et Forlig, der øjensynlig svækker Landstingets Stilling.

Han taler sjælden i Tinget, men altid jævnt og forstandig. Han er i det hele en meget brav Mand, der alvorlig og samvittighedsfuldt passer sin Gjærning. Af Naturen er han stilfærdig og tilbageholden anlagt, men man har paa ingen Maade Lov til at slutte, at fordi han ikke særlig gjør sig gjældende, er hans Brugbarhed tvivlsom. Han er tværtimod en dygtig Rigsdagsmand, der har gjort god Nytte baade i Folketinget og Landstinget.

Estrup.

Konsejlspræsident og Finantsminister. Ejer af Skafføgaard i Jylland og Kongsdal paa Sjælland. Født den 16de April 1825.

Er der noget Navn, der i Øjeblikket kan siges at være paa alles Læber i Danmark, saa er det Estrups. Betoningen er ganske vist forskjellig, hvormed Navnet nævnes, alt eftersom man er en Tilhænger eller en Modstander af Manden, der bærer det; men selv i den krassfeste Venstremands Mund er der en Klang af Beundring, naar Navnet Estrup gaar over hans Læbe. Det er mindre Dygtigheden, der aftvinger ham denne Hylding, end den ubøjelige Viljesstyrke og Karakterfasthed, Estrup har lagt for Dagen. I mange Venstreegne, hvor Hadet imod Højre er stærkest optændt, har Estrups Person alene bevaret en vis Sympati, og det er hændet, at man her uden Sky har raabt et Leve for Personen Estrup. Det er Manden, Manden i Ordets bedste Forstand, man her yder en Tribut. Historien har endnu ikke afsagt sin Dom over Estrup; men hvorledes end denne vil komme til at lyde, saa kan den ikke udviske det imponerende Indtryk af Mandighed og Karakter, han har gjort paa sin Samtid, og den kan heller ikke se bort fra, at han var en af de mærkeligste Mænd, vort Frihedsliv indtil Dato havde fostret.

Estrup er en Søn af den bekjendte Skolemand og Historiker Etatsraad Estrup, tog 19 Aar gammel Forstexamen. Tre Aar senere tog han tillige Landmaalereksamen. Han var svagelig i sin Ungdom, men skildres af sine Samtidige som en særdeles begavet og livlig ung Mand, hvis Væsen og Konversation havde noget yderst tiltrækkende ved sig. I sit Hjem samlede han gjærne jævnaldrende om sig og var da altid Sjæien saavel i alvorlige Samtaler som til lystig Spas. Han blev tidlig sin egen Herre med en uafhængig social Stilling, idet han ikkun 21 Aar gammel blev Ejer af Herregaarden Kongsdal paa Sjælland, og seks Aar efter kom han tillige i Besiddelse af Hovedgaarden Skafføgaard i Jylland.

Han var altsaa nu Landmand i det store og synes med Iver at have kastet sig over Landbruget; men hans Helbred var stadig skrobeligt, han maatte jævnlig gjøre Rejser til Syden for at bekæmpe den Sygdom, der spirede i hans Bryst, og først ved et længere Ophold paa Madeira lykkedes det fuldstændig at knække Ondet. Trods sit svagelige Helbred viste han dog stor Interesse for offentlige Anliggender, og hans fortrinlige Evner gjorde sig snart gjældende. I 1856 blev han saaledes Medlem af Randers Amtsraad, og fem Aar efter hædredes han med Vicepræsidentposten ved Landmandsforsamlingen i Horsens. Ogsaa i Landbygningernes Brandforsikring var han en meget virksom Repræsentant, ligesom andre kommunale og sociale Hverv beslaglagde hans Kræfter.

Men allerede tidligere var han traadt ind i det politiske Liv, idet han den 1ste Decbr. 1854 uden Modkandidat valgtes i Randers til Folketingsmand. Han var altsaa den Gang kun 27 Aar gammel; men hans Rigsdagsvirksomhed blev da kun af kort Varighed, idet han ved Omvalget Aaret efter paa Grund sit Helbred trak sig tilbage fra den politiske Gjerning. I ni Aar holdt han sig udenfor Rigsdagen; men det var givet, at hans Time maatte komme igjen. Den 14de April 1864 blev han Medlem af Rigsraadets Landsting, og siden den 18de Oktober 1866 har han siddet i det nuværende Landsting.

Allerede som Rigsdagsmand henledede Estrup Opmærksomheden paa sig og vakte Forhaabninger. Han tog med Iver Del i Forhandlingerne og fængslede ved sin Livlighed, sin Klarhed, sin Lethed ved at tale og ved den Overbevisningens Varme, hvoraf hans Foredrag vare besjælede. Man spaaede ham tidlig en glimrende Karriere, og Spaadommen skulde hurtig gaa i Opfyldelse.

Da Ministeriet Frijs dannedes den 6te November 1865 med det Formaal at afslutte Grundlovskampen, blev Estrup optaget i det som Indenrigsminister og forblev i denne Stilling i 4 Aar. Han blev en af Ministeriets betydeligste Mænd og ganske sikkert en af de dygtigste Indenrigsministre, vi have havt. Han kastede sig med sjælden Iver og Energi over sin nye Virksomhed, og han viste en Fremsynethed og et Mod, som man først senere ret lærte at vurdere. Det var ham, den saakaldte

„Jærnbaneminister", der, umiddelbart efter en lamslaaende og ødelæggende Krig med et rigtigt Øje for Betingelsen for Landets Opkomst og Udvikling, trodsende alle Pessimister og ængstelige Statsøkonomer, vovede at anbringe Landets sparsomme Millioner i et Jærnbanenet, der omspændte Jylland og Fyen. Tiden har vist, at den unge Indenrigsminister den Gang saa rigtig og gjorde en Velgjerning imod sit Land.

Han traadte af den 22de September 1869, medtagende en almindelig Anerkjendelse for sin Virksomhed. Under den konstitutionelle Kamps Begyndelse sad Estrup paa sin Landstingsplads og bekæmpede derfra varmt og ivrig den opdukkende Folketingsparlamentarisme. Da Ministeriet Holstein efter en haardnakket Kamp i Sommeren 1874 var bleven træt og vilde takke af, vendte alle Højremænds Blik sig imod Estrup; men han mente endnu ikke, at hans Tid var kommen og ilede, midt under Ministerkrisen, over til sit jydske Gods, som om han var bange for — for at bruge et Billede af „Dagbladet" fra hine Dage — at Danmark skulde holde ham tilbage i Frakkeskøderne. Saa kom Ministeriet Fonnesbechs korte, men hidsige Kamp med Venstre, der fik den mærkeligste Afslutning i vort politiske Liv, idet begge Rigsdagens Afdelinger i et Fællesudvalg enedes om at kjøbe Ministeriets Afgang for en Finantslov.

Nu slog atter Estrups Time, men man vil vide, at han vedblivende ønskede at vente, idet han mente, at det endnu var for tidlig for ham at gribe ind. Men Højre fordrede ham bestemt frem, og for det almindelige Forlangende samt for Kongens Ønske bøjede han sig. Man trængte fremfor alt til en stærk Vilje og en kraftig Haand, og man vidste, at Estrup havde begge Dele. Den 11te Juni 1875 dannedes da hans Ministerium. Det stillede sig ved sin Overtagelse af Regeringen to bestemte Opgaver: at sætte Landet i en bedre Forsvarsstand ved en tidssvarende Ordning af vort Hærvæsen tillands og tilvands, og at dæmme op imod Folketingets Overgreb. Paa den første Opgave led Ministeriet først et afgjort Nederlag, men ved Sejghed, Udholdenhed og Dygtighed blev den dog tildels løst ved Hær- og Flaadelovens Vedtagelse. Om den anden Opgave kæmpes der endnu, og ingen kan med Sikkerhed sige, hvornaar eller hvorledes Kampen vil ende, men endnu sidder Estrup paa

sin Plads og har ikke kunnet fortrænges, og han holder Fanen lige højt og lige uforsagt. Han har nu været Minister i 11 Aar — den længste Tid nogen dansk Mand har været Minister siden 1849, Hall alene undtaget.

Kampen begyndte straks paa Forsvarslovene, og da Folketinget her viste en ubøjelig Modstand, opløste Estrup det første Gang. Ved Valget den 25de April 1876 vandt Venstre en storartet Sejr, saa at Ministeriets Modstandere i Folketinget voksede til nogle og halvfjerds. Telegrafen bragte det ene Jobsbudskab efter det andet, men Estrup tabte ikke Modet. Man vil vide, at han smilende overrakte sine Paarørende de indløbende Depescher, og da Resultatet forelaa, og han havde foretaget en Optælling, sagde han: Nu er Sejren min; thi Venstre besidder ikke Statskløgt, Maadehold og Besindighed nok til at manøvrere med saa store Masser; nu kommer der en Berusning, der vil føre til Nederlag.

Han spaaede mærkværdig rigtig. Venstre blev virkelig beruset af den store Valgsejr og indlod sig paa halsbrækkende Eksperimenter. De „fem konstitutionelle Punkter“ opfandtes og satte Finantsloven i den største Fare. Hvert af Tingene havde vedtaget sin Finantslov og alle Mæglingsforsøg vare strandede. Da forelaa den 30te Marts 1877 Finantsloven sidste Gang til Behandling i Folketinget, og her skete da noget, der længe vil mindes. Man havde en vedtaget midlertidig Finantslov til den 15de April, og Estrup kom nu umiddelbart fra et Statsraad for at forelægge en ny Lov om Forlængelse af denne. Folketingets Flertal havde imidlertid ved en Udentingsbeslutning vedtaget at forhindre enhver Forhandling, idet der ved Modets Begyndelse skulde fremsættes en Afslutningsbegjæring, og uagtet der dog fornuftigvis ikke syntes at burde være Tale om en Afslutning af en Forhandling, der endnu ikke var begyndt, modtog Formanden Begjæringen og satte den under Afstemning.

Estrup, der var uvidende om denne Plan, blev gjort opmærksom paa den, ligesom Formanden med stor Skyndsomhed var ved at sætte Afstemningen i Scene. Han rejste sig og forlangte lydelig Ordet; Formanden vendte sig henimod Ministeren og standsede overrasket et Øjeblik, men fortsatte saa Afstemningen. Estrup forlangte nu anden Gang med hævet Stemme Ordet og

gav Forlangendet Eftertryk ved at sætte Foden haardt i Gulvet; men Formanden var døv, Afstemningen gik sin Gang og Afslutningen vedtoges. Da saa man Estrup gjøre et Kast med Hovedet, der varslede om, at nu var Maalet fuldt, og under stor Bevægelse hævedes dette mærkelige Møde.

Man havde en Følelse af, hvad der nu vilde komme, og Venstre fortrød vistnok straks, hvad der var sket. Den 4de April underrettede Formanden med bevæget Stemme Tinget om, at Konsejlspræsidenten vilde gjøre en Meddelelse, og denne gik simpelthen ud paa, at Rigsdagssamlingen skulde sluttes. Nu kunde Ingen længere tvivle om, hvad der vilde ske; thi den 15de April vilde man staa uden Finantslov. Den 12te April udstædtes den provisoriske Finantslov, og Oppositionen var som lammet. Samtidig traf Regeringen energiske Foranstaltninger imod Agitationen ude i Landet. Politimestrene fik Tilhold om at overvære de politiske Møder og gribe ind imod enhver Ophidselse, Tilsynet med Venstrepressen skærpedes og en Embedsmand, der optraadte som Skattenægter, fik øjeblikkelig sin Afsked. Det var klart, at der var Alvor i Tingene, og at man baade havde Vilje og Evne til at gribe ind. Sommeren gik da ogsaa forholdsvis rolig. Der holdtes kun et Par Allarmmøder, den uskyldige Grundlovsværneforening dannedes, og Venstres Bestyrelse skrev et Manifest til Vælgerne, der skaffede den en Proces paa Halsen. Samtidig strømmede der fra Højre rundt om i Landet i stort Tal Takadresser ind til Estrup for hans kække Daad.

Rigsdagen traadte atter sammen om Efteraaret, og den provisoriske Finantslov blev forelagt Folketinget til Godkjendelse. Nu kom den saare mærkelige 7de og 8de November, hvor Folketinget først forkastede den provisoriske Finantslov, men derpaa godkjendte dens Indhold.

Det var en stor og afgjørende Sejr for Estrup, og den splittede Venstre ad samt styrkede i høj Grad hans Kredit ude i Landet, hvad meget snart viste sig. Allerede det følgende Aar havde han Kamp igjen med Oppositionen, denne Gang paa det vestindiske Spørgsmaal, og i Slutningen af 1878 opløste han Folketinget for anden Gang. Den 3dje Januar 1879 blev en Revanchedag for den 25de April 1876, idet Højre omkring i Landet, opflammet af Estrups Eksempel, tilbageerobrede en

Mængde Kredse, saa at det efter Venstres Sprængning blev relativt Flertal i Folketinget. I Begyndelsen af denne Rigsdagsperiode var Oppositionens Magt knækket, og foruden flere vigtigere Love paa forskjellige Omraader, gjennemførtes de to Forsvarslove. Det var ogsaa klart, at Venstre kun meget nødig gik til en ny Kamp paa Finantsloven.

Da gjorde Ministeriet et uheldigt Træk. Det forelagde omfattende Lønningslove og udtog som en Følge deraf Dyrtidstillæget af Finantsloven. Saadant skulde man jo synes var meget naturligt; men med Kjendskab til hele Oppositionens Karakter var det ilde betænkt; ti det var klart, at Venstre vilde forhindre Lønningslovenes Fremme og betragte Udtagelsen af Dyrtidstillæget af Finantsloven som en Indrømmelse. Saaledes skete det da ogsaa. Lønningslovene bleve ikke fremmede, og da Regeringen saa vilde gjenoptage Dyrtidstillæget paa Finantsloven, modsatte man sig dette. Det var et Konfliktpunkt, men der kom to til. I den vedtagne Søværnslov var det fastsat, at Flaaden skulde tælle 12 større Kampskibe, et Tal, vi endnu langtfra have naaet, og Regeringen forlangte da Bevilling til et stort Panserskib efter en anerkjendt og prøvet Type, medens Venstre kun vilde bevilge et mindre Skib af en uforsøgt Konstruktion; dette var det andet Konfliktspunkt. Det tredje var Universitetet. Her vilde Regeringen bevare status quo, indtil en af alle ønsket Lovordning af hele Forholdet havde fundet Sted, medens Venstre vilde forværre Stillingen ved en yderligere Opspisning af Universitetets Restformue. Omkring disse tre Hovedtvistepunkter grupperede sig en Række mindre, og da ingen Enighed var sandsynlig imellem Tingene, opløste Estrup tredje Gang Folketinget den 7de Maj 1881.

Valget den 24de Maj bragte ingen Forandring i Stillingen; kun mistede Højre 1 Stemme, og Rigsdagen traadte atter sammen. Nu kom det til et Fællesudvalg, hvor Landstinget og Regeringen gav helt efter paa 13 af 17 Tvistepunkter og paa de fire sidste gjorde store Indrømmelser; men Venstre vilde ikke gaa af Stedet. Derimod gik Partiet ind paa en midlertidig Finantslov af ubestemt Varighed. Estrup ansaa sig da moralsk forpligtet til paany at adspørge Vælgerne og en ny Opløsning paafulgte.

Den 26de Juli afholdtes Valgene og Udfaldet blev en stor Sejr for Venstre; talrigere end nogensinde væltede Vælgerne frem, og fem nye Kredse erobredes fra Højre. Men Estrup blev paa sin Post. I en kort Samling forsøgte han endnu en Gang at faa en normal Finantslov; men da Forsøget mislykkedes, sluttedes Rigsdagen. I November traadte Rigsdagen atter sammen, og nu proklamerede Berg, der igjen skulde føre an, Obstruktionspolitiken: Alt skulde „visne" i denne Regerings Hænder. Saaledes er det ogsaa gaaet i Samlingen. Nu (Foraaret 1882) synes Finantsloven atter at skulle strande paa de tre Tvistepunkter, og en ny provisorisk Finantslov er da vistnok uundgaaelig. Estrup kan ikke gaa og tænker næppe heller paa at gjøre det.

Dette er i store Træk Estrups politiske Løbebane, og allerede de anførte Kjendsgjerninger karakterisere Manden. Han har utvivlsomt havt den vanskeligste Stilling, man kunde have, og han har naturligvis ikke undgaaet Fejl. Men i det store og hele har Estrup været en ypperlig Minister; han har sat en forsvarlig Bom for Venstres Stormløb, han har vakt Højre og samlet det til en energisk Modstand, og han har staaet som en tro Vogter af Kronens og Landets sande Vel.

Det er blevet sagt om Estrup, at han handlede ganske uden Plan, benyttende de foreliggende Forhold paa bedste Maade, men uden Tanke om, hvad han vil gjøre den Dag imorgen. Denne Bebrejdelse er vistnok meget uretfærdig. Vel er det saa, at der i det politiske Liv maa holdes store Pladser aabne til Manøvrering med de vekslende Forhold, men der er ingen Tvivl om, at Estrup indenfor en bred Ramme véd, hvad han vil. Han har aabenbart fra det første Øjeblik, han kom til Styret, været belavet paa at udstede en provisorisk Finantslov, og er der Nødvendighed derfor, viger han heller ikke tilbage for endnu stærkere Vaaben. Man maa imidlertid paa ingen Maade heraf slutte, at Estrup søger Kampen med Begjærlighed; saaledes er det ikke. Vel kan mulig hans ejendommelige Natur nok lide den Pirring, som Kampen medfører, men han synes dog altid at undgaa Strid, og først naar han ikke paa ærefulde Vilkaar kan bevare Freden, tager han med Kraft og Alvor Kampen op.

Estrup er en meget lovlydig Mand, hvad maaske de færreste ville tro om Faderen til Provisoriet; men netop dette viste jo i hvor høj Grad han respekterede Bevillingsmyndigheden, idet han ikke tog en Øre, som ikke begge Ting havde bevilget. Man maa heller ikke tro, at Estrup med Glæde vil se Forfatningen sprængt; han har været en virkelig Ven af vor Grundlov og har med ærlig Vilje villet benytte den; men naar den ved Misbrug kommer i Kollision med Landets Vel, betænker han sig ikke paa at skyde det mindre tilside for at frelse det større.

Estrup er ifølge sin hele Natur utvivlsomt politisk anlagt. Han har en Egenskab, der er meget værdifuld, men som i ethvert Fald herhjemme er saare sjælden. Han kan tie. Fonnesbech truede med Provisoriet, men skrækkede Ingen; Estrup tav og truede aldeles ikke, men han indgød Frygt, og da Timen kom, handlede han hurtig og energisk. I lang Tid nærede Venstre en næsten hemmelighedsfuld Rædsel for Estrups Tavshed, og Spørgsmaalet: „Hvad vil han", gjorde Partiet nervøst. Nu har det fortaget sig en Del; ti man bliver i Længden ogsaa fortrolig med denne Taktik.

Estrup er en udmærket begavet Mand, med en sjælden energisk og kraftfuld Karakter og med en Sejghed og Udholdenhed, der herhjemme er højst ualmindelig. Han er derhos resolut og myndig, og disse Egenskaber ere mærkelig nok parrede med stor Besindighed og Koldblodighed. Naar Berg sender sine Laviner af Ubehageligheder udover ham, sidder han ganske rolig tænker tilsyneladende paa alle andre Ting; men han hører hvert Ord, rejser sig og svarer, vel undertiden varmt; som hans Natur er til, men altid behersket og uden Bitterhed. Ja, selv naar Højremænd falde ham i Ryggen, aander hans Svar en Hensynsfuldhed og Sindsro, der har overrasket. Han er taalmodig og haster ikke; thi han tror paa sin Sags Sejr og har Tid at vente.

Estrup er en meget god Taler. Han kan, hvad foran er bemærket, lægge en Overbevisningens Varme ind i sit Foredrag, der er meget velgjørende, og uagtet han taler langsomt og overvejende hvert Ord, er der over hans Manerer og Tonefald paa en Gang noget livligt, noget bestikkende og noget bestemt Han er hurtig og behændig i Replikken, og der er en sjælden logisk

Klarhed over hans Argumentation. Han kan være lidt tør og yderst saglig; men han kan ogsaa være bidende, aandfuld og livlig, og hans Tankes Skarphed og Klarhed er ofte slaaende. Han har en ualmindelig smuk og klangfuld Stemme, og naar hans Tale tager Fart er den meget vellydende. Sproget former sig godt for ham, og han betoner klart og korrekt. Han taler i Reglen ikke længe, men er han inde paa finantselle Sager, hvor han har et mærkeligt Herredømme over Detaillen, kan han tale langt og bredt. Hans Foredrag over Beskatningslovene vare meget lange og omstændelige, men højst interessante og godt funderede.

Estrup har et distingveret Ydre. Han er en smuk Mand med et aandfuldt Ansigt, men navnlig sidder hans Hoved smukt paa den lange Hals. Han har en sjælden stolt Rejsning og kan føre sig trods Nogen. I hele hans Person, hans Gang og Manerer mærker man Manden, den viljestærke, energiske Mand. Paa hans Karakter har endnu Ingen vovet at sætte en Plet, og selv den bitreste politiske Modstander agter denne Ridder uden Frygt og Dadel. Der er heller Ingen, der for Alvor tror, at han af Ærgjerrighed eller personlig Tilbøjelighed beholder sin Plads. Det er bekjendt nok, at det snarere er et Offer, han bringer; men han er en pligttro Mand, og en Gang sat paa den Plads anser han det for sin Skyldighed at blive, saalænge han tror at kunne gjøre Nytte.

Der er noget tilbageholdent, noget indesluttet i Estrups Karakter. Han søger Ingen, og det er vistnok en politisk Fejl, men søg ham op, og man vil møde en aldeles uimodstaaelig Elskværdighed. Mangen Venstremand har i Deputationer gaaet til Estrup med en vis Sky og Bitterhed, men har forladt ham aldeles henrykt over den elskværdige Personlighed.

Estrup er ikke, som Mange tror, adelig. Moderen var en Scavenius og derigjennem ruller der jo ogsaa ungt Adelsblod igjennem hans Aarer; hans Fader var derimod af borgerlig Herkomst. Men han har giftet sig ind i en af de mest ansete Adelsslægter, og er derigjennem beslægtet og besvogret med mange af vore adelige Familier. Selv er han vedbleven at være borgerlig, og de mange Rygter om, at han skulde ophøjes i Grevestanden, have vist sig ugrundede. Han har naturligvis Landets højeste Ordener,

men det er en bekjendt Sag, at det var Kongen, der af eget Initiativ og aldeles overraskende for Estrup hængte Elefantordenen om hans Hals.

Man kan dømme om Estrups Politik, som man vil, saa maa man erkjende, at Landet har Grund til at være stolt af saadan en Søn, der har ofret sin Konge og sit Fødeland saa megen Kjærlighed og saa ualmindelige Kræfter. Det er umuligt at sige, hvor lang hans Fremtidsbane som Førsteminister endnu vil blive eller hvilke Opgaver en kommende Tid vil stille til ham; men saameget er sikkert: Han er en historisk Person med en historisk Opgave, og Monrad har sikkert truffet det rette, naar han siger, at da Venstre i Utide hejsede Parlamentarismens Banner, „kaldte den stille Magt ad Estrup, og Estrup kom".

Fallesen.

Kammerherre. Chef for det kongelige Teater i Kjøbenhavn.
Født den den 29de Januar 1817.

Kammerherre Fallesen er Militær og var anset for en dygtig og kundskabsrig Artilleriofficer. Som saadan har han med Ære deltaget i vore to sidste Krige og vist sig som en modig og intelligent Soldat. Under Tilbagetoget fra Dannevirke i 1864 kom han i Berøring med den bekjendte engelske Korrespondent Mr. Gallenga, og denne sluttede sig nøje til den sprogkyndige og fintdannede Fallesen. I sine Skildringer fra Krigen har Gallenga tegnet et meget sympatetisk og smukt Billede af ham.

Ved Krigens Slutning var Fallesen Medlem af Grænsereguleringskommissionen og modtog for sin Virksomhed her Udmærkelser baade af den danske og den prøjsiske Regering. Ved den derefter følgende Armereduktion gik Fallesen af, men udnævntes til Oberst og Chef for Bornholms Væbning Fra denne sidste Stilling er han ogsaa traadt tilbage, og hans militære Charge er nu Oberst udenfor Numer i Forstærkningen. Der-

imod er han gaaet over i et betydningsfuldt og vanskeligt civilt Embede, idet han er Chef for det kongelige Teater og Kapel. Fallesen har altid været en stor Kunstven, og navnlig har den dramatiske Kunst udøvet en stærk Tiltrækning paa ham. Selv har han med megen Smag oversat og bearbejdet nogle franske Smaastykker for den danske Scene, og han hørte i det hele til de virkelige Smagsdommere paa dette Omraade. Ikkedestomindre vakte det en levende Forbavselse, da Fischer som Kultusminister gav Fallesen Styrelsen af vort kongelige Teater. Valget har imidlertid vist sig godt; Fallesen er utvivlsomt en meget dygtig og kraftig Teaterchef, der i denne Virksomhed har gjort megen Gavn, navnlig ved at bortrydde ældre Fordomme og kækt bryde nye Veje. Han har i alle Tilfælde gjort det kongelige Teater tiltrækkende og lært Kjøbenhavnerne at søge det. Vistnok sjælden har en Mand i den Grad opnaaet, hvad han mest af alt ønskede. Længe inden noget Menneske drømte om, at han kunde blive Teaterchef, gik han og sukkede netop efter denne Stilling som den højeste jordiske Lykke, og saa en glad Dag dumpede virkelig den efterstræbte Lykke ned i hans Skød.

Fallesen er en gammel Politiker, der alt har en lang parlamentarisk Bane at se tilbage paa. Han var først en halv Snes Aar Folketingsmand og har derefter været Landstingsmand omtrent i et tilsvarende Tidsrum. Allerede den 14de Juni 1858 stillede han sig ved Folketingsvalget i Assens, men besejredes da af Justitsraad Buchwald med 492 St. imod 222. Aaret efter døde imidlertid Buchwald, og ved det derpaa følgende Suppleringsvalg valgtes Fallesen ved Kaaring. I 1861 stillede Skolelærer Tørsleff sig imod ham, men naaede kun 163 St. imod 590. Ved Valget til Rigsraadets Folketing den 5te Marts 1864 laa Fallesen ovre paa Als som aktiv Deltager i Krigen, og Hr. Tørsleff forsøgte sig da atter. Men paa Grund af en Formfejl ved hans Kandidaturanmeldelse blev det ham ikke tilladt at stille sig, og da han var eneste Kandidat, blev Valget udsat. Tre Uger efter stillede Fallesen sig, skjønt fraværende, og kaaredes. Han stod nu ene paa Valgtribunen ved de tre følgende Valg, men ved Opløsningsvalget i Anledning af Grundlovsforandringen den 12te Oktober 1866 havde paa Opfordring den senere saa bekjendte Politiker N. Andersen lovet

at stille sig, og med ham vilde Fallesen ikke tage Dysten op. Han trak sig altsaa frivillig tilbage og søgte sig en anden Valgkreds. En saadan fandt han i Rønne, hvor han valgtes ved Kaaring uden Modkandidat. Han repræsenterede kun denne Kreds i tre Aar, idet han ved det næste Valg, den 22de September 1869, blev fuldstændig slaaet af Lucianus Kofod. Saa nogle Aar efter blev Landstingskredsen paa Bornholm ledig, og nu gav man Fallesen den Oprejsning at vælge ham til denne Hæderspost, som han har beklædt indtil Dato, men som han til det forestaaende Omvalg til Efteraaret maa opgive, da han ikke længere opfylder Lovens Fordring: at have Bopæl i Kredsen.

Fallesen har aldrig spillet nogen betydelig Rolle paa Rigsdagen; men det er dog nogle Gange lykkedes ham at henlede den almindelige Opmærksomhed paa sig. I Folketinget har han holdt to store Taler, der indbragte ham levende Anerkjendelse. Den ene Gang var, da han, ligeoverfor nogle nedsættende Ytringer om vor Hærs Kamp i 1864, tog sine Krigskammerater i Forsvar, og i et Foredrag, der paa den ene Side glødede af Varme og Begejstring for de danske Vaaben og paa den anden dirrede af Harme og Indignation dels over Angrebene og dels over Landets Forsyndelser ligeoverfor Hæren, tvang han Blodet op i Kinderne selv paa den lunkneste Fædrelandsven. Hans anden store Dag var, da han kæmpede for Dødsstraffens Afskaffelse. Alle anerkjendte, at det var en betydelig og fortrinlig Tale, Fallesen her holdt, men hon vandt ikke Sejr; hans Standpunkt var for idealistisk til at vinde den almindelige Stemning for sig. Foruden disse to store Dage har Fallesen havt mangen smuk og elegant lille Affære, men uden videre Indvirkning paa eller Betydning for Kampens Gang.

I Landstinget har han særlig Vanskelighed ved at gjøre sig gjældende; ti han passer egentlig slet ikke der. Den Kauseristil, der er hans Force, ligger ikke for det alvorlige Landsting, og alene det, at man morer sig over hans Taler, giver disse under Landstingsomgivelserne et Præg af Lethed, der skader Virkningen. Mænd som Fallesen og Jessen have hjemme i Folketinget, hvor deres Livlighed og Bordtalestil har den fornødne Baggrund.

Fallesen er et særdeles godt Hoved, en meget kundskabsrig Mand, og han har et friere Blik end de fleste. Men han er ikke nogen dansk Natur. Dette maa ikke forstaas saaledes, at han ikke skulde være en trofast dansk Mand, det er han netop, en Mand med et varmt Hjærte for sit Fødeland; men hele hans Façon og tildels hans Tankesæt er — fransk. Den lille vævre Mands hele Optræden, hans charmante Høflighed, hans Smil og Gestus, ja selv hans lidt snøvlende Stemme minder om Franskmanden. Der er noget, som vi Danske ville kalde affekteret over ham, men som kun hører Typen til. Han er aldeles ikke djærv, maaske næppe nok mandig, altid lidt sødladen, saa man let bliver mistænkelig ligeoverfor ham, saameget lettere som han er reserveret, næsten tilsløret — trods en iøjnefaldende Bestræbelse for at synes aaben. En ægte dansk Natur kan respektere Fallesen, men har stor Vanskelighed ved at slutte sig til ham og faa Fidus til ham. Paa hans Post som Teaterchef kommer hans franske Anlæg ham imidlertid meget til Nytte. Det er intet Under, at han har faaet saa franskt et Tilsnit; ti han sværmer for alt fransk, taler Sproget som en Indfødt, har gjennempløjet den franske Literatur og lever og aander friest i franske Luftlag. Efterhaanden har dette aandelige Liv gjennemsyret hans Person og Væsen, men navnlig hans Tale. Man siger om ham, at han har gjort Veltalenheden til Gjenstand for et Studium — hvilken dansk Mand kunde finde paa det! Naar han rejser sig for at tale, ere allerede hans Forberedelser i dansk Forstand unaturlige, og det fremmede slaar En under Talen endnu stærkere imøde. Han jager efter det pikante, den lette Aandrighed, og hans Stemme, Tonefald og Gestus svare ganske til Stilen. Han taler godt og med Lethed, og man morer sig altid over at høre ham, selv om det er nok saa kjedelig en Materie, han drøfter. Den uvante Maade, de smaa aandfulde, men ogsaa ofte bidende Sidebemærkninger fængsle, og man er i Reglen kjed over, at han har sluttet. Man morer sig, men videre kommer man sjælden, i hvorvel det maa indrømmes, at der ofte er gode og sunde Ting i, hvad han siger.

Fallesen har i de senere Aar talt temmelig ofte og synes i det hele at følge godt med, ligesom det er utvivlsomt, at han interesserer sig for Politik. Han har talt med baade under

Beskatningslovenes Behandling, under Befæstningsloven og under Finantsloven, altid kvikt og livlig, ofte tillige meget godt. Han er en fuldtro Højremand og i den herskende Strid hører han til dem, der ikke vakle. Derfor fik han ogsaa Sæde i Landstingets Finantsudvalg 1882 og derigjennem maaske ogsaa i det eventuelle Fællesudvalg. Nu til Efteraaret er, som sagt, hans Valgtid udløben, og han maa indtil videre træde tilbage fra den politiske Gjerning, men det vilde dog være Synd om saa gode politiske Evner, saa lang en Erfaring og saa megen Interesse skulde faa Lov at ligge længe brak. Navnlig burde Højre aabne ham en Plads i Folketinget; her har han hjemme, og her vilde han kunne gjøre god Nytte og faa en frugtbar Anvendelse af sine særlige Gaver. Og her vilde man skjønne mere paa ham.

Fischer.

Forhenværende Minister. Bor paa Frederiksberg. Født den 3dje December 1814.

Forhenværende Kultusminister Fischer er en Kjøbmandssøn og blev Student 1835. Han kastede sig over det teologiske Studium og blev den 17de Januar 1842 teologisk Kandidat med anden Karakter. Det synes oprindelig at have været hans Hensigt at gaa Præstevejen; ti han underkastede sig baade den katekestiske og homiletiske Prøve, begge med første Karakter. Imidlertid kom han ind paa Skolevejen, idet han i 1844 blev konstitueret Lærer ved Slagelse lærde Skole, og 3 Aar efter fik han Udnævnelse som Adjunkt. Skolen opløstes i 1852, og Fischer gik af med Ventepenge og har, med Undtagelse af Statsreviser- og Ministerembedet, ikke siden havt noget Statsembede.

Det politiske Liv drog ham tidlig til sig og allerede til den grundlovgivende Rigsdag søgte han Valg i Slagelse, men fik da kun — 7 Stemmer. Den 4de August 1852 stillede han sig atter i Slagelse som Folketingskandidat og slog den Gang

Professor Steen med 496 St. imod 253. Aaret efter forsøgte Steen sig igjen og naaede da 567 Stemmer, men Fischer sejrede med 754. Han repræsenterede dog kun denne Kreds indtil Slutningen af 1854, men et halvt Aar efter stillede han sig i Sæby, hvor han syv Gange efter hinanden valgtes ved Kaaring uden Modkandidat. Den ottende Gang, den 12te Oktober 1866, faldt han for en politisk Ubetydelighed. Valget kasseredes vel paa Grund af en Formfejl, men Fischer stillede sig ikke ved Omvalget, idet han allerede den 5te November s. A. var blevet kongevalgt Medlem af Landstinget.

Dette sidste Valg vidnede tydelig nok om, at Fischer havde spillet en betydelig Rolle i Folketinget. Saaledes var det ogsaa. Med Lyst og Iver havde han kastet sig over den politiske Gjerning, og med en ualmindelig Klarhed og Dygtighed havde han taget Del i Diskussionen om de vigtigste Spørgsmaal. Allerede i 1853 var han valgt til Statsrevisor og røgtede i en Række af Aar dette Hverv med udmærket og anerkjendt Dygtighed. Han kom oprindelig ind paa Rigsdagen som Venstremand, og Førere som J. A. Hansen knyttede en Gang store Forventninger til ham; men hans sunde Sans og klare logiske Forstand, drog ham tidlig over i den konservative Lejr, og han bekæmpede i mange Aar med Liv og Dygtighed baade Bondevennerne og de Nationalliberale. I Folketinget havde han til Slutning en temmelig ensom Stilling og gjorde Front til alle Sider; men han var lige uforknyt og frejdig. I Landstinget har han sluttet sig til Godsejergruppen og maa nu regnes mellem vore mest konservative Politikere, det vil sige paa det store konstitutionelle Omraade, derimod ingenlunde paa Reformernes.

Fischer taler fortrinlig og har altid taget levende Del i Debatten. Han er navnlig en ualmindelig skarp og frygtet Polemiker, der med en sønderknusende og aldeles ubarmhjærtig Logik ødelægger sin Modstander. Han gjør det ganske rolig og behersket, uden Hidsighed, hverken i Ord eller Stemme; men Virkningen er saameget desto føleligere. Det er sagt om ham, at han ikke nøjes med at bore Dolken ind i Modstanderen paa dennes saarligste Sted, men at han ogsaa med koldt Blod vrider Dolken om i Saaret. Hans Ro og skærende Haan kan være højst irriterende og har bragt mange i Fyr og Flamme.

Han er uden al Tvivl en af vor Rigsdags dygtigste Polemikere. I Reglen er der en eller anden Modstander, der særlig irriterer ham, og han farer da ubarmhjærtig løs paa denne. I Folketinget havde han mangt et hvast Sammenstød med Alfred Hage, og i Landstinget har det navnlig været Jessen og Krieger, han har taget sig af. Man hører ham med Interesse og tildels Beundring, men ikke med Fornøjelse; thi det godmodige Lune, der noget kunde mildne den polemiske Braad, savner han ganske. Hans Stemme er spinkel og lidt tilsløret, men ætsende og passer fortrinlig til hans Kampmaade.

Han spillede altsaa en betydelig Rolle paa Rigsdagen, og var navnlig anset for en Autoritet paa det finantsielle Omraade. Hans varme Tilslutning til Godsejerne lod vel formode, at disse ved Lejlighed vilde bruge en Dygtighed som Fischer, og det stod allerede for mange som en Mulighed, at den forhenværende Adjunkt gjærne kunde havne som Minister. Det vakte derfor heller ikke nogen videre Forundring, da man hørte Fischers Navn sat i Forbindelse med de mange Rygter om Estrups formodede Ministerliste, men de fleste havde nær tabt Næse og Mund af Forbavselse, da man erfarede, at Fischer var bleven — Kultusminister. Vel var han en gammel teologisk Kandidat, og vel var man vænnet til at se verdslige Mænd i Spidsen for vort Kirkeministerium; men man vidste ikke rettere end, at Fischer alene havde helliget Finantsvidenskaben sin Interesse, og man troede endog, at han var en Modstander af vor Statskirke. Til denne sidste Betragtning var man ledet af et Skrift, han for mange Aar siden udgav, og hvori han drog tilfelts imod forskjellige af vore kirkelige Dogmer. Af den Grund var han anset for Fritænker, ja for Gudsfornægter. Dette sidste var dog en stor Fejltagelse og røbede et absolut Ukjendskab til det paagjældende Skrift. Her har han vel taget et Særstandpunkt ligeoverfor forskjellige af vor Kirkes Lærdomme, men han hævdede med Inderlighed og Styrke Guddomstilværelsen, og saa deri Menneskets eneste Haab. Mange Aar vare hengaaede siden dette Skrift saa Dagens Lys, og i Mellemtiden havde Fischer flere Gange taget Ordet for den nuværende Statskirkeordning; men det passede i det politiske Kram at anvende Be-

tegnelsen „Fritænker“ og „Gudsfornægter“ paa Kultusministeren i Estrups Ministerium.

Det maa imidlertid indrømmes, at det var et dristigt Eksperiment, men det maa lige saa bestemt indrømmes, at det lykkedes fortræffelig. Fischer blev i flere Retninger en af de dygtigste Kultusministre, vi have havt, og navnlig viste han sig som en Administrator af sjælden høj Rang. Han skaffede en Orden tilveje i Kultusministeriet, som har været ukjendt i en Menneskealder. Ligesom han var Ministeriets dygtigste Taler, saaledes blev han ogsaa et indflydelsesrigt og betydningsfuldt Medlem af Kabinettet. Hans Karakterfasthed og Mod passede fortræffelig i denne Regering. Han tog med Lyst og Iver Kampen op med Venstre, og da han ikke kunde faa en Præstelønningslov, ordnede han Forholdet administrativt ved at beskære de store Embeder til Fordel for de smaa, en Foranstaltning, der først fremkaldte Venstres Raseri, men som Partiet nu lige saa nødigt vil af med igjen.

Imidlertid begyndte hans fordomsfri Natur at gjøre sig gjældende paa forskjellige Omraader; han syntes tilbøjelig til dristige Handeler med Oppositionen, og Landstinget begyndte at frygte den myndige og farlige Minister. Saa en smuk Dag, lige saa hurtigt og uventet, som han var kommen, fik han sin Afsked. Det var den 24de August 1880. Ministeriet Estrup beredte atter her Verden en Overraskelse, og ihvorvel Skridtet bar Vidnesbyrd om Styrke, Resoluthed og Karakter hos Førsteministeren, saa er det dog vistnok endnu et stort Spørgsmaal, om det ikke var et Fejlgreb at ofre en saa dygtig og talentfuld Minister, der passede saa godt ind i Regeringen, for en maaske forbigaaende Stemning i Landstinget.

Siden sin Tilbagetræden har Fischer kun ladet høre lidet fra sig. Dog tog han en vellykket Dyst op med Krieger i Toldsagen, og ogsaa i den staaende Strid om Finantsloven har han ubetinget sluttet sig til Regeringen. Han er i det hele for stort anlagt til af smaalig Harme over sin Fortrængen at fornægte sit politiske Standpunkt og kompromittere sin Fortid. Der er ingen Tvivl om, at han vedblivende er en god konservativ Mand, og man bør aldeles ikke lade sig paavirke af, at det samme Venstre, der slyngede Smædeordene „Fritænker“ og

„Gudsfornægter" ud imod ham og paa Valgmøder angrebe hans private Liv paa det skarpeste, nu hæver ham til Skyerne og fremstiller ham som en Type paa en frisindet og „folkelig" Minister. — Han synes fremdeles at følge Politiken med stor Interesse, og han vil utvivlsomt ogsaa i Fremtiden gjøre fortræffelig Nytte som Landstingsmand.

Fischer er, som alt sagt, et ypperligt Hoved, og navnlig en meget skarp og klar Tænker. Han er en Mand med forskjelligartede Interesser og især har Naturvidenskaben fængslet ham. Her besidder han Kundskaber i enkelte Retninger, der hæver ham over Dilettantismen. Den zoologiske Have ved Kjøbenhavn skylder ham meget. Han er ogsaa Sportsmand, navnlig en ivrig og dygtig Jæger.

Fischer er en høj, mager Mand med et ejendommeligt Ydre. Hans store Ansigtstræk ere ubevægelige ligesom maskeagtige; det er aabenbart ikke let at komme tilbunds i denne tilknappede Personlighed, der aldrig giver sig hen. Han er en Mand, der ved, hvad han vil, myndig og bestemt og vistnok klogt beregnende. Men særdeles dygtig er han, og Nytte har han gjort og kan fremdeles gjøre.

Fonnesbech.

Gehejmeraad. Ejer af Vesterbygaard med Gods. Født den 7de Juli 1817, død den 17de Maj 1880.

I Aaret 1835 indskreves ved Kjøbenhavns Universitet en haabefuld, attenaarig Yngling, Christen Andreas Fonnesbech, Søn af en af Hovedstadens rigeste Handelsmænd. Den unge Mand havde gode Evner og var flittig, saa det var at forudse, at han paa en smuk Maade vilde afslutte sine Studeringer. Det skete ogsaa. I Begyndelsen af 1840 var han juridisk Kandidat med bedste Karakter. Det synes som om han en Tid tænkte paa at bryde sig en Bane ad Embedsvejen; men da

nogle Forsøg ikke straks lykkedes, tabte han Taalmodigheden og blev — Godsejer.

Han kjøbte Godset Vesterbygaard i Holbæk Amt, en herlig Ejendom, der dog den Gang var i en meget forsømt Tilstand. Her var noget for den ivrige unge Mand at tage fat i, og han kastede sig ogsaa med Kraft og Energi over sin Opgave. Inden ret mange Aars Forløb vare Affærerne bragte i den skønneste Orden, og blandt Navnene paa Landets dygtige Landmænd var Fonnesbechs indskrevet. Senere forøgede han sit Jordegods med Ejendommen Saltoftegaard ved Slagelse.

Godsernes Drift beslaglagde dog langtfra den arbejdsdygtige Mands Kræfter; han blev hurtig taget i Brug i Sogneraad og Amtsraad og gjorde ogsaa i disse Stillinger Lykke. Men den Medbør, den unge Mand unægtelig havde havt, tændte den slumrende Ærgjærrighed i hans Bryst. Store Vidder aabnedes for hans Syn, og fra de Kræfter, han hidtil med saameget Held havde anvendt, sluttede han, at de slumrende, endnu for hom selv ukjendte Kræfter mulig kunde bære en historisk Fremtid i deres Skjød. Foreløbig maatte han ind i Rigsdagen, og dette Ønske var ikke vanskeligt at faa realiseret for den velansete Godsejer. Den 14de August 1858 stod han da paa Valgtribunen i Slagelse og valgtes med 640 Stemmer mod Journalist N. Hansen, der fik 346 Stemmer.

Det var under Halls første Ministerium, paa den Tid, de Nationalliberale ret vare i deres Flor, og førte en stadig sejrrig Kamp mod Bondevennerne. Der var dog allerede da begyndt at udskille sig nogle „Uafhængige", som, uden at være noget egentligt Parti, stode udenfor de stridende Parter og snart stemte med den ene, snart med den anden Side. Til disse „Uafhængige" sluttede Fonnesbech sig, og han fik de spredte Elementer konsoliderede i et Parti, hvis Opgave synes at have været at sikre sig en Indflydelse udover den, Tallet gav, ved at holde Sagens Afgjørelse i sin Haand, saa at den Side blev sejrrig, til hvilken det unge Parti kastede sine Stemmer.

Denne Stilling var ret klog, men ikke absolut taknemmelig, idet den vel skaffede Partiet en ivrig Kurtiseren fra begge Sider, men hverken Venskab eller Sympati fra nogen. Det gik imidlertid i Begyndelsen, og Fonnesbech fik virkelig Indflydelse.

han valgtes endog til Ordfører for Finantsudvalget, en Stilling, der den Gang var ganske anderledes hædrende, end den nu er, idet den gav Indehaveren et Stempel, hvorpaa der stod at læse: egnet til Finantsminister. Fonnesbech skilte sig med al Ære fra sit vanskelige Hverv, og det syntes, som om Lykken skulde vedblive at følge den unge Jægermester. I 1861 valgtes han til Rigsraadet og gjenvalgtes i 1864, og i 1862 vistes der Landmanden Fonnesbech den Honnør at give ham Præsidentværdigheden ved Landmandsforsamlingen i Odense. Ogsaa den Lykke havde han, i Tide at komme ud af sin højst farlige Mellempartistilling i Folketinget, hvorved han undgik det almindelige Nederlag, der senere blev dette Parti beredt, og som Fonnesbech næppe havde været Mand for at afvende.

Ogsaa i Grundlovskampens Begyndelse tog han en heldig Stilling, idet han var den første Godsejer, der markerede et Standpunkt, som senere beredte Vejen for en Overenskomst mellem de store og de smaa Bønder, hvilket sikkert medvirkede til, at den fra alle Sider velsete Fonnesbech fik Plads i det af Grev Frijs dannede Kabinet. Den 6te November 1865 realiseredes det Løfte, Ordførerposten for Finantsudvalget havde givet: Fonnesbech blev Finantsminister i fornævnte Ministerium.

Det var en vanskelig Opgave, Fonnesbech nu havde faaet, den nemlig, at ordne Landets Finantser efter den ulykkelige Krig og fyldestgjøre de Krav til Statskassen, denne og dens Følger stillede. Den lykkelige Haand forlod ham ikke, og han løste med upaaklagelig Dygtighed sit vanskelige Hverv. Ministeriet i sin Helhed løste ogsaa sin: at gjennemføre Grundlovsforandringen, og da det træt af Magtens Byrde i 1870 trak sig tilbage, var Fonnesbech endnu rede til at lægge sine Skuldre til: han gik ind i Ministeriet Holstein som Indenrigsminister. I denne Stilling gjennemførte han navnlig en human Lov paa Arbejderomraadet og helligede ogsaa Jærnbaneudviklingen en varm Interesse.

Dog nu havde han naaet sin Lykkes Zenit. Han gjennemførte vel en Fæstelov i en fornuftig Skikkelse, men lagde sig derved ud med sine Standsfæller, og fra nu af saa disse ikke længere venlig paa Godsherren fra Vesterbygaard. Ogsaa de Nationalliberale begyndte at vise sig mindre venlige mod den

paa flere Omraader for eftergivende Minister. Men hans Ærgjærrigheds Maal var endnu ikke naaet. Var han fulgt Ministeriet Holstein, da det i Sommeren 1874 trak sig tilbage, vilde han have efterladt et tiltalende Minde fra en niaarig Ministervirksomhed; men dertil kunde han ikke bekvemme sig.

Den 14de Juli 1874 overtog han Konsejlspræsidiet og Finantsministerporteføljen i det af ham dannede Ministerium, hvori blandt andre den farlige Tobiesen ogsaa fik Sæde.

Han var allerede forinden ophørt at være Folketingsmand, idet han undlod at stille sig i 1872 og derved banede Vej for Tauber, der ved dette Valg sejrede i Slagelse med 1010 St. mod 871, som faldt paa den dygtige Knud Petersen. Ved Opløsningsvalget den 14de November 1873, der var hidført ved „Eksperimentet“ med Finantslovsnægtelsen, søgte Fonnesbech vel at tilbagevinde Kredsen, men det lykkedes ikke. Lykken var da alt begyndt at vige. Efter en af de hidsigste Valgkampe, vi have oplevet herhjemme, sejrede Tauber paa den stormfulde Valgdag med kun 6 Stemmers Overvægt, idet han naaede 1137 Stemmer, Fonnesbech 1131. Ved det efterfølgende Fællesmaaltid lagde Fonnesbech sin blide mæglende Natur for Dagen ved at udbringe en Skaal ogsaa for Taubers Vælgere, hvilket i den ophidsede Stemning, hvori man var, ikke smagte rigtig.

Det var et overordentlig vanskeligt og farefuldt Hverv, Fonnesbech overtog, da han dannede sit Kabinet. Venstre var den Gang i sin brutaleste Magtbrynde, og Situationen krævede en Mand med store Evner, der baade kunde mægle og om fornødent kæmpe. Her slog hans Evne ikke til. Han kunde vel lavere, vel bringe Konfusion i alle Lejre, men slaa til med Eftertryk og Nytte kunde han ikke, dertil manglede han tilstrækkelig Sympati, navnlig fra Landstingets Side, og tilstrækkelig Karakter. Venstre trumfede i Bordet, og Fonnesbech afvekslende logrede og truede, men det battede ikke rigtig. Ingen troede paa de milde Trusler, den milde Konsejlspræsident i Form af „Advarsler“ fremsatte, og samtidig forløb Tobiesen sig Gang efter Gang og forværrede yderligere det betrængte Ministeriums Stilling.

Forvirringen tiltog paa alle Kanter, man tvistedes om en Finantslov, og alt stundede imod en almindelig Panik. Ministeriet havde ingen at sætte Lid til; ti ingen turde vove Dysten med dette Ministerium til at føre an. — Luften begyndte at blive kvælende. Noget maatte der ske. Og saa skete der ogsaa noget. Finantsloven laa i Fællesudvalg og Udsigterne til en Overenskomst vare alt andet end lyse, — saa hed det pludselig: Ministeriet vil gaa; men det stiller en vedtaget Finantslov som Betingelse. Net som om det Maal, der saaledes kunde naas, var attraaværdigt for enhver Betingelse, ilede Folketing og Landsting i hinandens Arme, enedes i en Ruf om en Finantslov, og — Ministeriet gik lojalt. Ministeriets sidste Træk var godt gjort og vidnede om, at der i det alligevel raadede virkelige politiske Kræfter. Vejen var nu beredt for Estrup, og han lod sig ikke denne Gang hale i Frakkeskøderne.

Fonnesbech trak sig nu tilbage i sig selv, nedbrudt af Helbred og misfornøjet med sin egen politiske Gjærning. Han var i 1874 valgt ind i Landstinget for anden Kreds, men mødte sjælden og tog endnu sjældnere Del i Forhandlingerne. Sidste Gang han havde Ordet var, saavidt mindes, under Jærnbanelovens Behandling; her havde han jo som Minister indtaget et Standpunkt, der ligeoverfor de nye Planer, der nu ere fremme, trængte til et Forsvar.

Fonnesbechs Helbred blev mere og mere vaklende, og den 17de Maj 1880 bukkede han under.

Fonnesbech var en i mange Retninger begavet Mand, der til alle de Stillinger, han har indtaget, medbragte flere væsentlige Betingelser, men paa den anden Side altid manglede en enkelt, ofte den i Øjeblikket væsentligste. Han talte godt og flydende med fuldstændig Beherskelse af sit Stof. Enkelte Gange have hans Bidrag til Debatten hævet sig til Veltalenhed.

Personlig var han overordenlig elskværdig, agtet og afholdt af alle, uden Hensyn til Meningsoverensstemmelse. Han har været i vanskelige og farlige Stillinger, men hans Karakters Hæderfuldhed er gaaet blank og uanfægtet ud af alt. Det er ikke gaaet ham som andre og større Politikere, at der med deres Fald har været Had og Forbitrelse fra mange Sider i Følge. Fonnesbech faldt og medtog alles Beklagelse, ingens Forbittrelse.

Over hans politiske Fejl kaster hans Person et forsonende Skær. Han var en brav Mand, hvis Ulykke var, at hans Ærgjerrighed drev ham videre, end hans Evner kunde strække og derved forspildte han for en Del det gode, han uomtvistelig har gjort. Han var en blød, mild og medierende Natur; det skarpe, ru og raa var ham imod, og hvor der skulde tages paa sligt med Jærnhaand, var han ikke Manden. Derfor var han uskikket til at knække et saa brutalt Parti som Venstre; ti selv om hans Ord lovede Kraft, var der ingen, som trode derpaa. Og hvor kunde man ogsaa det, naar Manden med den blide Stemme, det dæmpede Tonefald og Hovedet lidt kælent lagt paa den ene Side truede og advarede.

Vort lille Land har Brug for alle gode Kræfter og der var gode Kræfter i Fonnesbech. Kan det end ikke om Fonnesbech siges, at Landet i ham har tabt en stor Politiker, saa skal det siges, at det i ham har mistet en i mange Retninger dygtig Personlighed, men frem for alt en sand Hædersmand.

Frijs-Frijsenborg.

Lensgreve til Frijsenborg. Født den 8de December 1817.

Ved Landstingets Vinduer havde i mange Aar en høj og statelig Mand sin Plads. Lidt før Møderne toge deres Begyndelse saa man ham komme ind ad Døren og med langsomme Skridt og fornem Holdning begive sig hen paa sin Plads. Undervejs hilste alle ærbødig paa ham, og han besvarede Hilsenerne med et værdigt, lidt afmaalt Nik. Af og til, naar han blev tiltalt, kunde der gaa et smukt, velvilligt og oplivende Smil over de store Træk, men straks efter antog Ansigtet igjen sit rolige, kolde og lidt livstrætte Præg, der er det ejendommeligt. Han sad støt paa sin Plads og hørte opmærksomt paa Forhandlingerne, kun nu og da vekslende en Bemærkning med sin Sidemand eller kaldt hen i Vinduesfordybningen til en Konferense med en Minister eller en fremragende Politiker. Selv

tog han næsten aldrig Del i Forhandlingerne; han rejste sig ved Afstemningen, og saasnart Mødet var endt, forlod han ligesaa langsomt og ligesaa fornemt Salen.

En daglig Tilskuer vilde have set dette gjentage sig Dag ud og Dag ind igjennem Aaringer, men noget ydre Indtryk af, at det var Tingets betydeligste Medlem, vilde han umuligt kunne have faaet. Og dog var denne tavse, alvorlige Mand den samme, paa hvem Danmarks Øjne i kritiske Situationer mere end en Gang har været rettet med Haab og Længsel, dog var den Mand den samme, som Danmark skylder Tak for store Tjenester. Den statelige Mand var nemlig ingen mindre end Landets største Godsejer, den for sin Patriotisme, sit Højsind og sin Offerberedvillighed af alle anerkjendte Lensgreve Frijs til Frijsenborg.

Man vil nu ikke mere faa den smukke Skikkelse at se i Landstingssalen. Uventet og altfor tidlig slog den Meddelelse ned, at Grev Frijs havde nedlagt sit Mandat, og saa hemmelig var denne Beslutning taget og udført, at der i Ministeriet var truffet de fornødne Foranstaltninger til det nye Valgs Udskrivning samtidig med Mandatnedlæggelsen, uden at der var sivet det mindste lille Rygte ud til det nysgjerrige Publikum om denne Begivenhed. Denne Tilbagetræden var saare beklagelig, og enhver maatte fuldtud samstemme med de smukke Ord, hvormed Landstingets Formand ledsagede Meddelelsen om Mandatnedlæggelsen. Ti om end Grev Frijs kun tog meget ringe Del i det daglige Arbejde, saa forlenede alene hans Nærværelse Tinget paa den ene Side med en Autoritet og sand Adel, som vel ikke gik bort med ham, men som dog formindskedes følelig, og paa den anden Side med den Tryghed, at man vidste, hvor han var, naar det paa en eller anden Maade gjaldt Fædrelandets Vel.

Grev Frijs tog just ikke tidlig Del i det politiske Liv; han hørte til de Godsejere, der holdt sig noget fornemt tilbage, og han kan vist ikke siges fri for i Begyndelsen at have set paa hele Frihedsudviklingen med nogen Uvilje. I ethvert Fald havde den reaktionære eller dog igjenholdende Retning, der i Pressen havde en saa talentfuld Talsmand i M. Goldschmidt, baade Tilhold og Støtte fra Grev Frijs. Men Frijs

har stedse frem for alt været en Lovens Mand, og da nu Friheden en Gang var blevet til paa lovlig Maade, bøjede han sig villig for den og forsonede sig med den. Fra det Øjeblik, han tog Del i det politiske Liv, har der hos ham, mindre end hos mangen anden været nogen Uvilje at spore.

Da Grundejerforeningen dannedes for at stille en Modvægt mod de stærke Frihedslyster, traadte Grev Frijs, saavidt vides første Gang offentlig frem paa den politiske Arena. Saa gik der nogle Aar, hvori man ikke hørte Grevens Navn nævne, uden som Præsident ved Landmandsforsamlinger osv., samt da den i sin Tid meget ombebatterede Navneforandring fra Friis til Frijs blev foretaget.

Ved et Suppleringsvalg den 11te Februar 1858 kom Grev Frijs første Gang ind paa Tinge, idet han blev Medlem af Rigsraadets Landsting. Han sad her i flere Aar, uden at man mærkede synderlig til ham, og midt under den sidste sørgelige Krig, den 14de April 1864 gjenvalgtes han paany til Medlem af Rigsraadets Landsting. Grev Frijs har ogsaa været Medlem af Folketinget, men kun en ganske kort Tid. Ved et Suppleringsvalg i 1865 i Vejle Amts femte Valgkreds stillede han sig til Valg og besejrede Møller A. M. Jensen; Greven fik 638 St., Mølleren 433. Dog allerede ved næste Valg den 4de Juni 1866 havde Greven trukket sig tilbage, og tre meget borgerlige Mænd kæmpede da om Pladsen.

Allerede inden den sørgelige Krig var helt afsluttet, forberedtes den store og sønderslidende Forfatningskamp, der først endtes midt i Sommeren 1866. Det er af det heldige Udfald af denne Kamp, at Grev Frijs har saa store Fortjenester. Som et første Skridt henimod Løsningen af den store Konflikt kan Dannelsen af Oktoberforeningen regnes. Allerede i Sommeren 1865 virkedes der med megen Iver for en Sammenslutning mellem „de store og de smaa Bønder", en Sammenslutning, der havde til Maal at værne de fælles konservative Interesser. I Oktober stiftedes saa Foreningen, og Grev Frijs viste sig meget virksom for at faa den nydannede Forening ind i en god Gænge. Ved en af de store Fester, der fejredes i Anledning af Landboalliancen, holdt Grev Frijs den bekjendte Tale: „Jeg og mit Hus, vi ville tjene Kongen." Denne virkningsfulde Udtalelse

slog an, den blev betragtet som et Program, som Greven meget hurtig kom til at indfri.

Den 4de November 1865 kaldtes Frijs til Kongen, og to Dage efter var hans bekjendte Ministerium dannet, i hvilket Mænd som Estrup, Fonnesbech og Leuning havde Sæde. Dette Ministeriums første og nærmeste Opgave var at bringe Forfatningskampen tilende og befri Landet paa den ene Side fra den ødelæggende Strid og Forbittrelse, Kampen havde affødt, og paa den anden Side fra den Firspandsforfatning, der var bleven vor eneste Arv fra de afstaaede Hertugdømmer. Denne Opgave løste Ministeriet paa en efter Omstændighederne særdeles tilfredsstillende Maade, og Æren herfor maa for den væsentligste Del tilskrives Ministeriets Chef, der personlig førte betydningsfulde Forhandlinger med Modstanderne og særlig skal have været den, der overtalte J. A. Hansen til at stemme for det ændrede Regeringsforslag.

Da den store Kamp var endt og Opgaven løst, tog Ministeriet fat paa Reformarbejdet og viste sig i den Retning meget liberalt. Det var under Ministeriet Frijs, at det jydske Jærnbanenet fuldførtes, og at Valgmenighedsloven vedtoges. Da Ministeriet i 1870 gik af for en tilfældig Afstemning i Folketinget om et underordnet Spørgsmaal, var det mere paa Grund af, at det var træt af Dage, end fordi det manglede den tilstrækkelige Støtte i Rigsdagen.

Den 28de Maj 1870 gik Ministeriet Frijs af og efterfulgtes af Ministeriet Holstein, men næppe 6 Uger efter var Landets Blik atter fæstet paa Grev Frijs. Den forfærdelige Krig mellem Frankrig og Tyskland var udbrudt, og Hertugen af Cadore blev sendt her til Kjøbenhavn for at hverve vor Alliance. Ministeriet havde da den gode Tanke at lægge disse kildne Underhandlinger i Grev Frijs' Haand. Ogsaa denne, den vigtigste Opgave nogen Statsmand kan have, løste Grev Frijs fortræffelig. Den livlige Franskmand kunde ikke rokke den stolte danske Adelsmand, og da saa Slaget ved Wørth kom og aabnede alles Øjne, var enhver Fristelse for os til at kaste os ind i Kampen fjærnet.

Grev Frijs fik derpaa atter Sæde i Landstinget for 10de Kreds, men kun under Kriser lod han høre fra sig. I de

Fællesudvalg, der fremkaldtes af Venstres vilde Stormløb, var Grev Frijs en selvskreven Formand. Han ledede disse Udvalg med en almindelig anerkjendt Takt og Ro, og kunde han end i Vendingerne være noget tung, saa var han i samme Forhold stot, og det var den Egenskab, det da kom an paa.

Udenfor den hjemlige Politik har Grev Frijs jævnlig været benyttet til vigtige Statssendelser, og han har altid rogtet sit Hverv særdeles godt og repræsenteret Danmark paa den ærefuldeste Maade. Og i det daglige, det borgerlige Liv har han bragt Ofre som faa eller ingen. Enhver almennyttig Foranstaltning, ethvert Foretagende til Gavn for Landet, ja enhver Virksomhed, der gik i en Retning, som Grev Frijs ansaa for heldig og gavnlig, kunde gjøre sikker Regning paa hans ubetingede og virksomme Understøttelse. I den Grad stod hans Hjærte og hans Pung aaben for enhver Begjæring, at man næsten trykkede sig for i almennyttige Øjemed at henvende sig til ham, fordi man vidste, hvor overhængt han var og hvor umuligt det alligevel var for ham at svare Nej. Han er i Sandhed en grand seigneur i denne Betegnelses mest udvidede, mest indholdsrige Betydning.

Grev Frijs er en smuk mandig Skikkelse med et ægte adeligt Præg. Han er en mild Godsherre og i Omgang behagelig og jævn. Han har den sunde hjærtelige Latter, der jager Fornemheden paa Flugt og forfrisker baade ham og Omgivelserne. Han er et godt Hoved, maaske noget langsom og tung, men desto sikrere, naar hans Tanke er klaret. Veltalende er han ikke; han har vanskeligt ved at forme sine Tanker, og hans hele oratoriske Apparat er ikke heldigt, men kommer han i Affekt og bliver varm, saa kan han tilstrækkelig tydelig og med al ønskelig Klarhed sige sin Mening. Da Venstre i sin Tid rettede en Forespørgsel til Ministeriet om Oberst Mühres Afskedigelse, en Forespørgsel den gamle B a l t h a z a r C h r i s t e n s e n motiverede med al den Patos, han raadede over, gav Grev Frijs et hvast og overmaade godt Svar, hvori han med Indignationens Varme erklærede ikke at bryde sig „en Døjt" om den Slags Popularitet, Balthazar Christensen havde hængt paa Krogen. Men som sagt, Taler er Greven ikke. Derimod i Samtaler har han baade Tanker og Ord.

Grev Frijs er bleven sammenlignet med Taarnet i Skakspillet. Det er en aandrig og træffende Sammenligning, som Greven meget godt kan være tjent med. Han er ingen livlig „Løber“ eller „Springer“; men han er netop det støtte, solide Taarn, der kun gaar lige ud ad banede Veje, men som gjør Virkning, hvor det kommer. Og Taarnet egner sig jo bedst og benyttes mest til at dække Kongen, passer det ikke ogsaa fuldt ud paa Grev Frijs? — Saadanne Mænd og saadanne Adelsmænd som Grev Frijs trænge vi saa haardt til herhjemme. Gid mange ville træde i hans Fodspor!

Mogens Frijs.

Greve, Hofjægermester, Stamherre til Frijsenborg. Født den 4. Maj 1849.

Den gamle Grev Frijs' Mandatnedlæggelse fremkaldte en af de hidsigste Valgkampe, noget Landstingsvalg herhjemme har givet Anledning til. Højre kunde fuldstændig beherske Suppleringsvalget, men var i Begyndelsen højst splidagtigt. Den nordlige Del af Landstingskredsen opstillede Grev Mogens Frijs, medens den sydlige af al Kraft kæmpede for Proprietær Eckardt til Ørumgaard. I lang Tid var Udfaldet usikkert, men Aftenen før Valget samlede et Flertal sig om Mogens Frijs, og næsten hele Oppositionen resignerede da. Grev Mogens Frijs blev altsaa valgt.

Det var jo i og for sig slet ikke saa underligt, hverken, at Grev Frijs blev opstillet, eller at han blev bekæmpet. Den store Offentlighed vidste nemlig ikke andet om den unge Greve, end at han havde været en livlig ung Mand, der ikke i nogen Maade havde lagt Interesse for offentlige Anliggender for Dagen. Paa den anden Side var Arvingen til Landets største Gods, den gamle Lensgreves eneste Søn, ogsaa den naturlige Arvtager til Faderens politiske Gjerning. Han var nu naaet til en Alder, hvor det var en Pligt, saavidt muligt, at drage ham ind i en Gjerning til Gavn for Fædrelandet og til Ære

for det stolte Navn, han bærer. Forsøget burde derfor gjøres, og der er nu næppe nogen Tvivl om, at Alle ere glade ved Valget.

Grev Mogens Frijs er Student og har ogsaa anden Eksamen. Efter at have taget denne levede han nogle lystige Aar snart i Hovedstaden, snart i Udlandet og snart paa Godserne, og blev saa for en Tid ansat ved den danske Legation i England. Her skal han have taget sin Gjerning med megen Alvor; derpaa vendte han tilbage til Fædrelandet og levede mest paa Godserne, hvor han skal have beskæftiget sig en Del med historiske Studier. Nu i Fremtiden vil vistnok Politiken og Bestyrelsen af hans store Godser, som han tildels allerede overtager den 1. Juli 1882, lægge Beslag saavel paa hans Kræfter som paa hans Interesser.

Den unge Grev Mogens Frijs kom altsaa ind i Landstinget, og man iagttog med lidt Nysgjerrighed hans Færd. Hans Fremtræden var yderst stilfærdig og beskeden; han var hoflig og venlig imod Alle, passede sig iøvrig selv, men syntes med Opmærksomhed og Interesse at følge Forhandlingerne. Kun en enkelt Gang har han taget Ordet, og udtalte sig da paa en kort men forstandig Maade om den militære Straffelov. Han er derimod i den sidste Tid bleven meget brugt i betydelige Udvalg og har i disse altid indtaget et klart og konservativt Standpunkt. Man har valgt ham til Sekretær, og den unge elegante Mand tager sig særdeles godt ud, naar han fra Pladsen ved Siden af Formanden med spændt Opmærksomhed følger Afstemningen og tæller Rækkerne op. Der synes i det Hele i Tinget at være vaagnet en Erkjendelse af, at denne Mand baade kan bruges og bør bruges.

Grev Mogens Frijs er en smuk Mand med et ædelt Ansigt, hvis Tiltrækningskraft forøges ved et melankolsk, næsten lidende Udtryk. Hans Væsen er i høj Grad vindende og tillidindgydende, og hans Karakter og Tænkemaade skildres som yderst nobel. Han er velbegavet og vil i den Samfundsstilling, han indtager, kunne gjøre sit Fædreland megen Gavn. Fra Fædrene har han arvet en levende Kjærlighed og Troskabsfølelse imod Konge og Fødeland, og han har tillige arvet deres Følelse af, at Adel forpligter. Som Politiker vil han kunne blive den konservative

Sag en værdifuld Støtte; men ogsaa i andre Forhold har han allerede vist, han kunde gjøre god Nytte. Saaledes var han under Kvægsygen herhjemme ifjor sendt til England forat sikre os vor Særstilling paa det engelske Marked trods Sygdommen, og han løste denne Opgave paa en meget ærefuld Maade. Han hører i det hele til de Mænd, som Danmark har Lov til at knytte Forventninger til.

Haffner.

Kammerherre, General à la suite, Besidder af Stamhuset Egholm i Kjøbenhavns Amt. Født den 10. September 1810.

Haffner kom først i en mere fremrykket Alder til at tage Del i vort politiske Liv; men han kom saameget desto hurtigere til at spille en fremtrædende Rolle. Hans Fader, Generalløjtnant J. W. R. v. Haffner oprettede den 21. Septbr. 1831 Stamhuset Egholm, og som ældste Søn var den nuværende General Haffner Arvtager til Stamhuset. Ligesom Faderen betraadte han den militære Bane, blev 15 Aar gammel Sekondløjtnant og avancerede efterhaanden til Ritmester. Hermed standsede i en Række af Aar hans militære Løbebane, idet han tog sin Afsked og overtog sine Godsers Styrelse. Først henved 30 Aar efter optog han igjen den militære Traad. Paa sit Gods udfoldede han snart en rig Virksomhed baade som Landmand og i kommunale Stillinger. Allerede i 1842 valgtes han ind i Amtsraadet og har nu i over 40 Aar havt Sæde der og været anerkjendt som et særdeles dygtigt og flittigt Medlem. Hans 40aarige Jubilæum fejredes fornylig med en Række af Æresbevisninger. Ogsaa af Sogneraadet har han været et virksomt Medlem og desuden deltaget i en Række vigtige Komitteer og Kommissioner, nærmest af landøkonomisk og kommunal Interesse. Han er endelig en af Direktørerne for Sjællands Stifts Brandforsikring.

Det maa nærmest forundre, at det varede saalænge, inden denne ansete og dygtige Mand kom til at tage Del i vort politiske

Liv, og den antageligste Grund hertil er vel den, at han ikke selv har følt Lyst dertil. Men omsider slog hans Time. Den 18. Oktober 1866 valgtes han ind i Landstinget og har siden uafbrudt havt Sæde der. Han gjorde sig meget hurtig bemærket, og et Par Taler af ham fløj Landet rundt og vakte Glæde og Overraskelse ved den varme Tone, den nationale Begejstring og det Frisind, der hvilede over dem. Man forbavsedes over at høre saadanne Ord fra en ukjendt Godsejers Læber, fra en Mand, der hørte til vort højere Aristokrati. Det vakte derfor mere Glæde end Overraskelse, da Haffner den 22. Septbr. 1869 optoges i Svogerens, Grev Frijs' Ministerium, hvor han overtog Indenrigsministeriet efter Estrup.

Han forblev dog ikke længe i Indenrigsministeriet; thi den 28. Mai 1870 overtog han i Holsteins Ministerium Krigsministeriet, og han, der Aaret forud havde erholdt Oberstš Karakter, blev den 30. August 1871 General à la suite. Han var nu Krigsminister i $2^2/_3$ Aar, nemlig til 23. December 1872, da han, paa Grund af et Sammenstød med den daværende Finantsminister Krieger, indgav sin Dimission. Ved Ministeriet Estrups Dannelse den 11. Juni 1875 overtog Haffner atter Krigsministeriet og bestyrede dette indtil den 28. Juli 1877, da han paany afskedigedes efter eget Ønske, nærmest foranlediget ved Rigsdagens Holdning ligeoverfor et Par af hans Lovforslag.

Det var saaledes i det meste af fem Aar at Haffner var Krigsminister, og det er en særdeles gunstig Dom, der af de sagkyndige fældes over hans Virksomhed i denne ansvarsfulde Stilling. Han værnede Hærens Interesser med den største Omhu og søgte paa alle Maader at styrke Landets Forsvarsstilling. Paa saadanne Koncessioner, som en senere Krigsminister indlod sig paa, var Haffner aldrig gaaet ind. Vel var der ikke i de Tider, ligesaa lidt som nu, meget at gjøre ligeoverfor Folketingets Modstand, men Haffner naaede dog forholdsvis temmelig langt og overleverede en forsvarlig Situation til sin Efterfølger.

Efter sin Tilbagetræden fra Ministerstillingen har han siddet som et særdeles dygtigt og indflydelsesrigt Medlem af Landstinget, og han har været Formand for eller dog Medlem af de allervigtigste Udvalg, der har været nedsat. I den sidste store

Konflikt tog han ikke personlig Del, men han stod fast til det sidste, og han var iblandt de Landstingsmænd, der ikke vilde opgive Tingets berettigede Indflydelse paa Finantsloven. I det hele maa Haffner betegnes som et af de dygtigste Medlemmer i Landstinget og som en Mand, der med stor Ære har røgtet den politiske Gjerning, hvortil hans Medborgeres Tillid kaldte ham.

General Haffner er et godt og navnlig et solidt Hoved. Paatrænge Tankerne sig end ikke med Lynets Hurtighed, saa fæstne de sig desbedre, saa at han faar et fuldstændigt Herredømme over dem. Man har med Henblik paa Haffners militære Fortid sammenlignet ham med det tunge Kavalleri, der vel kommer lidt langsommere og ubehændigere frem, men gjør saameget desto større Virkning, naar det kommer. Dette Billede er vel ganske træffende, naar man ser den store, massive Mand med de tunge Bevægelser og paa hans noget tilsvarende aandelige Habitus; men det er dog et Spørgsmaal, om ikke Sammenligningen med Artilleriet vilde være endnu mere træffende. Som dette kommer han tungt og vægtigt, som dette skyder han med langsomt affyrede men sikkert rammende Skud Breche i Modstanderens Fæstning, og som dette har han baade Ild og Varme.

Han er en virkelig Taler. Stemmen er vel spinkel og svag, ligesom brusten, Foredraget er noget monotont og Ordene flyde langsomt og afmaalt fra Læberne, men han har de rette Ord paa rede Haand, han har Argumenterne i logisk Orden og hans Grunde ere klare og vægtige. Han har baade som Minister og som Landstingsmand holdt mange betydelige Taler, og naar han slutter, har man altid en Følelse af, at det er et værdifuldt Indlæg i Debatten, der er leveret. Haffner er ingen Pioner, der baner nye Veie og aabner nye Udsigter, men han har et overordentlig forstandigt og ædrueligt Syn paa Sagerne, og han er en ualmindelig dygtig Forsvarer af en en Gang indtagen Stilling. Hans Hukommelse er meget god, og navnlig har han en mærkværdig Gave til omtrent ordret at kunne gjengive den Modstanders Udtalelser, han vil imødegaa. Til hans andre gode Egenskaber som Taler kommer endvidere den, at han af og til lægger en smittende Varme og en ærlig Følelse ind i sine Foredrag, lige fjærne fra hul Deklamation og opstyltet Patos. Thi bag det tilslørede Ydre banker der et sjælden varmt Hjærte,

der, naar hans Følelse berøres, tager Magten og giver hans Stemme en vibrerende Klang, hans Person et ædelt Anstrøg og hans Foredrag et Liv, der river med.

Saadant sker dog sjældnere, men saa ogsaa med desto større Virkning. Hver Gang Danmarks Livssag er paa Tale, kan man være sikker paa at høre slige behjærtede og følelsesfulde Ord fra den glødende Patriots Læber, og saa vinder han baade Tilhængere og Hjærter. Haffner er i det Hele en ædel Natur, en Mand, hvis Bravhed og Retsind Ingen betvivler. Han nyder derfor udelt Agtelse fra alle Sider og er personlig meget afholdt baade af Meningsfæller og Modstandere. Der er noget gammeldags ridderligt baade over Personen og over Karakteren, som tiltaler selv vor moderne Tid. Et Udslag af hans ridderlige Tænkemaade var ogsaa det, at han først udtraadte af Ministeriet Estrup, efter at den provisoriske Finantslov var udstedt, nagtet han ved Samlingens Slutning i 1877 ønskede at gaa. Han vilde dele det fulde Ansvar med sine Kolleger i Ministeriet, og nogen Tanke om at knibe ud kunde aldrig paatrænge sig ham. Han er nu 72 Aar, men baade paa Aand og Legeme en frisk Mand. Til Efteraaret skal han paa Valg igjen; men hans Gjenvalg tør anses for givet, hvis han vil modtage det, og det vilde ogsaa være med virkelig Sorg at man saa denne fortræffelige Mand forlade en Gjerning, hvor han endnu kan gjøre saa god Nytte.

C. A. Hansen.

Justitsraad, Branddirektør m. m. i Thisted. Født den 28. Novbr. 1811.

C. A. Hansen, der ved Thistedbanens Aabning blev udnævnt til Justitsraad, er i vide Kredse kjendt som „Kammerraad" Hansen, under hvilken Titel han har siddet paa Rigsdagen, lige fra vi fik en saadan, og indtil nu, paa enkelte Afbrydelser nær.

Han er en Apotekersøn fra Frederikshavn og blev paa Grund af sin Livlighed og Opvakthed bestemt for den studerende

Vej. I 1832 blev han Student og tog Aaret efter anden Eksamen, hvorpaa han kastede sig over det teologiske Studium. Paa Grund af uforudsete Omstændigheder maatte han imidlertid opgive Embedsvejen og blev saa Landmand i Thisted Amt. Til dette Amt har han siden været knyttet og har her udfoldet en sjælden rig og gavnlig Virksomhed. Der er næsten ikke et Tillidshverv i Amtet, som ikke har været betroet ham, og han har udført dem alle med anerkjendt Dygtighed og Flid. Han har været Landvæsenskommissær, Tiendekommissær, Formand for Jagtafløsningen, Formand for Amtsskytteforeningen, Forligsmægler, Overligningskommissær osv.; han har oprettet flere for Amtet meget gavnlige Foreninger og velgjørende Selskaber, som alle staa i Flor; han har anlagt forskjellige Fabrikker, der ogsaa gaa godt; han har været Sjælen i de Arrangementer, der skaffede denne fjærne Egn æstetiske og dramatiske Nydelser: han har anlagt den smukke Plantage ved Thisted By; han har taget Initiativet til Oprettelsen og Udvidelsen af Byens Realskole, der anses for en af de bedste i Landet, og er efter Byraadets Valg kontrollerende Medlem af Skolens Bestyrelse; han var endelig i Trængselsaaret 1864 en stor Støtte for Amtet og Kommunerne. Det var en Selvfølge, at en saadan Mand ogsaa vilde modtage politiske Hverv, saasnart Grundloven havde givet Folket Stemmeret. Og det skete da ogsaa meget hurtig.

Allerede ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag var Hansen fremme og bejlede selvsyvende til Vestervigkredsen, men de seks Kandidater trak sig efter Kaaringen tilbage for Pastor v. Haven. Aaret efter sejrede derimod Hansen over et Par Modkandidater, men allerede ved det følgende Valg forlod han denne Kreds og stillede sig i Bjergets Kro, hvor han imidlertid blev slaaet. I 1853 stillede han sig igjen i Vestervig, men opnaaede ikke Valg, og ved det andet Valg samme Aar forsøgte han sig saa i Thisted, dog ogsaa uden Held. Aaret efter blev imidlertid Thistedkredsen paany ledig ved en Mandatnedlæggelse og nu valgtes Hansen ved Kaaring. Han holdt derefter Kredsen ved 3 Valg, men udtraadte i 1859. I 1864 stillede Hansen sig paany og blev valgt, hvorimod han ved Valget til Rigsraadets Folketing besejredes af Jagd. Hansen gjenvalgtes ved det første Valg i 1866, men ved det andet trak han sig frivillig

tilbage og afløstes af Klein. Saa i 1870 valgtes han ind i Landstinget, hvor han siden uafbrudt har havt Sæde. Jalt har Hansen siddet mere end 22 Aar paa Rigsdagen.

Oprindelig hørte Hansen til det nationalliberale Parti, men sluttede sig senere til Mellempartiet, den Gang den saakaldte „Kammerraadbænk“ havde en ikke ringe Indflydelse i Folketinget. Han har dog aldrig selv taget betydelig Del i Forhandlingerne, men naar der var Sager for, til hvilke han havde særlig Kjendskab, saasom om Jagt- og Fiskerivæsenet, om Sandflugts- og Redningsvæsenet osv., har han stedse leveret dygtige Bidrag ttl Diskussionen, og han har altid været Medlem af de Udvalg, der nedsattes over slige Sager. Han har til enhver Tid været en meget trofast og paalidelig Partifælle og er en udpræget Højremand.

Hansen er et godt Hoved med et sundt og praktisk Blik paa Tingene, men han er dog navnlig en ualmindelig frisk og livlig Natur. Han er en fortræffelig Selskabsmand med Liv og Lune, han synger med Studentens Friskhed de gamle Viser, fortæller morsomme Historier med virkelig Talent og ledsager dem gjerne med en saare smittende Latter. Han taler godt for sig, men hans kraftige og klare Stemme tager sig dog nok saa godt ud ved en lystig Opsang eller en kvik Historie. Der er da et Liv over ham, som behersker Omgivelserne og som dobbelt fængsler, fordi det er en gammel Mand, det sprudler fra. Hans Kæmpenatur staar uberørt af de 71 Aar; hans Gang er ligesaa let, hans Sind ligesaa bøjeligt, hans Humor ligesaa godt og hans Syn ligesaa friskt som i Ungdomsdagene. Det er saare mærkeligt med denne saa uudtømmelige Kraft i denne Rahbekske Natur. Han er som Følge af sit Temperament meget afholdt og meget søgt, men hans Jærnhelbred trodser alt, og allevegne gjør han Ungdommen til Skamme. I mange Tider efter at Politikeren Hansen er glemt, vil Selskabsmanden „Kammerraad“ Hansen være mindet og skattet.

Harald Hansen.

Grosserer i Kjøbenhavn. Født den 24 Marts 1835.

Grosserer Harald Hansen tilhører Kjøbenhavns Handels- og Pengearistokrati. Hans Fader — den bekjendte A. N. Hansen — var et overordentlig anset Medlem af den kjøbenhavnske Handelsverden, og han havde en Række begavede Sønner, som han gav en fortrinlig Opdragelse. Baade Dienlægen Edmond Hansen og Højesteretssagføreren Oktavius Hansen ere almindelig bekjendte. Harald Hansen gik ogsaa den studerende Vej og er polyteknisk Kandidat, men overtog derpaa, i Kompagni med en ældre Broder, Faderens Handelsforretning, som siden skal være fortsat med en Energi og en Dygtighed, der staar paa Højde med den, Faderen udviklede.

Harald Hansen havde gjort sig særlig bekjendt ved sin skarpe men vel begrundede Kritik af enkelte af vore Aktieselskaber, og han og hans Kampfælle paa dette Omraade, Grosserer Tvermoes, vare i lang Tid meget frygtede paa Generalforsamlinger. Da der nu ved et Suppleringsvalg for faa Aar siden opstod et Ønske om at faa et dygtigt Medlem af Handelsstanden ind i Landstinget, navnlig da Toldspørgsmaalene og andre Spørgsmaal af merkantil Interesse stod paa Dagsordenen, fæstedes Blikket straks paa Tvermoes og Harald Hansen, der begge baade i Skrift og i Tale havde vist deres Evne til at diskutere, og da ved et Prøvevalg Hansen fik flest Stemmer, valgtes han ogsaa ved det endelige Valg.

Hansen har ikke taget megen Del i det egentlige politiske Arbejde, men i de Fagspørgsmaal, hvor han var hjemme, har han givet meget gode Bidrag til Diskussionen. Under de store Toldforhandlinger i Landstinget har han ofte havt Ordet og talt klart og godt. I den politiske Strid stod han fast paa Landstingsstandpunktet, og han var En af de Tolv, der nu i den sidste Konflikt stemte imod Overenskomsten i Fællesudvalget. Han stemte ogsaa lojalt for den Dagsorden, der blev fremtvungen i Befæstningssagen, ihvorvel det vistnok kostede ham Overvindelse.

Hansen vil sikkert blive et nyttigt, brugbart og paalideligt Medlem af Landstinget. Han skal være et meget godt Hoved med mange Kundskaber ogsaa udenfor hans egentlige Livsgjerning. Han gjør Indtrykket af at være karakterfast, men ogsaa af at være noget indesluttet, fornem og selvsikker. Deraf følger, at han holder sig for sig selv, passer sig selv og stoler paa sig selv. Han er Medlem af Borgerrepræsentationen, hvor han siges at gjøre god Nytte, og af Udvalget for Fjerde Søforsikringsselskab. Ogsaa som Kjøbmand har han et meget godt Navn.

H. Chr. Hansen.

Gaardejer i Kartofte paa Lolland. Født den 17. Mai 1843

Gaardejer H. Chr. Hansen har kun siddet faa Aar i Landstinget og er meget lidet kjendt udenfor den politiske Verden. Han skal have taget en ikke ringe Del i den politiske Bevægelse paa Lolland, men hans Navn var dog ikke trængt udenfor Provinsens Omraade. Da der skulde vælges en Landstingsmand istedetfor Skytte, nævnedes straks H. Chr. Hansen som den, paa hvem Venstre havde kastet sit Blik, og Rygterne gik om, at han var en forvoven Venstremand, endnu værre end selve Mads Strandskov.

Hansen valgtes og kom ind paa Rigsdagen, hvor man ret skulde se ham an. Hans Ydre tydede ikke paa voldsomme Tilbøjeligheder. Han saa ganske skikkelig ud, endog med et meget ordinært Anstrøg, men saa man nærmere paa Manden, var der Træk, der baade vidnede om gode Evner og om Karakter. Men truende kunde han ikke blive, snarere tydede alt paa Velvilje og Godmodighed. Skinnet kan jo imidlertid bedrage, og man var derfor noget længselsfuld efter at høre ham tale. I den Henseende er man nu nogenlunde paa det rene. Hans Ydre har ikke skuffet; han er baade en velbegavet og en godmodig Mand, af hvem man paa ingen Maade tør vente Ekstravaganser. Vel

er han en ivrig Venstremand med udprægede Partiansluelser, og vel kan han alle Stikordene paa Ramse, men man sporer i hele hans Optræden en meget tiltalende Bestræbelse for at mildne Uoverensstemmelserne og fjærne enhver bitter Braad.

Han har talt flere Gange og det meget godt baade i Henseende til Form og Indhold, og han har mere end de fleste andre Venstremænd søgt at finde gode Sider baade hos Modstanderens Person og i hans Opfattelse. Han har talt smukke og varme Ord til Ploug, samtidig med, at han har imødegaaet dennes Betragtninger. Han har Ordet i sin Magt, taler let og flydende, og han kan lægge Varme og ægte Følelse i sit Foredrag. Derfor er han en Modstander, man gjerne kæmper med. Vel muligt, at han paa Møderne paa Landet er en anden, og vel muligt, at han hvis han sad i Folketinget, vilde paavirkes af den brovtende Tone, men i Landstinget har han hidtil været en fordragelig Modstander, og en Mand, man saare vel kunde forhandle med.

T. Hasle.

Assurancebestyrer. Bor paa Frederiksberg. Født den 13. Juli 1816.

Forhenværende Proprietær, nuværende Assurancebestyrer T. Hasle hører alt til vore gamle Politikere og har været Medlem saavel af Folketinget som af Landstinget. Han synes dog først i det sidste Ting at have faaet fast Fod; ti til Folketinget sendtes han snart fra en Kreds, snart fra en anden, uden sikkert Hold i nogen. Han har staaet paa Valgtribuner i Vedby, Slagelse, Frederikssund, Præstø og Storehedinge; men først da han endelig naaede ind i Landstinget, var han i Havn.

Hasle passer langt bedre for Landstinget end for Folketinget. Hans rolige, sindige Natur, hans stille og bramfri Optræden hører hjemme i det første Ting, ikke i det andet. Nu spiller han en vis Rolle; det har han aldrig gjort i Folketinget. Hasle er en jævnt begavet Mand med et ganske sundt og prak-

tisk Blik paa Sagerne. Han betragtes i Reglen som en Slags Fører for Venstre i Landstinget, men han er hverken driftig eller karakterfast nok til at være det ret tilgavns. Niels Rasmussen har i Virkeligheden mere Indflydelse paa Landstingets Venstre, end Hasle; denne sidste savner den Overlegenhed, som Forerstillingen i Reglen kræver. Men iøvrigt er Partiet temmeligt løst sammenkittet, saa at Enhver gaar lidt paa egen Haand, naturligvis dog inden for den Snor, der er givet ved Partistandpunktet.

Imidlertid er Hasle et meget anset Medlem af Tinget og, paa Grund af Venstres Faatallighed, benyttes han meget og maa ofte tale paa Partiets Vegne. Han taler ganske ordentlig og har Venstrelektien godt inde, men nogen særlig Dygtighed udvikler han ikke, og noget Sving er der slet ikke over ham. Naar den skikkelige Mand rejser sig, ser han ganske from og fredelig ud; han taler langsomt og med lav Stemme og altid med stor Sindighed og Ro. Aldrig kommer han i Lidenskab eller Ekstase, aldrig rives han hen til at slynge Fornærmelser ud imod Modstanderen, altid vedbliver Situationen at være stille og hyggelig under hans Foredrag. Man hører opmærksomt efter, hovedsagelig fordi man veed, at det er Partiets Anskuelser, han udtaler, men vel ogsaa fordi den besindige og praktiske Mand af og til kan give et Raad, der er værd at følge.

Han er vistnok en overordentlig brav Mand af et godmodigt og medgjørligt Naturel, og han er utvivlsomt en meget moderat Venstremand, der, naar han ikke fik Puf udvendig fra, kunde gaa vidt i Indrømmelser. Baade hans fredelige Temperament og hans sunde praktiske Sans fører ham hen imod de mindelige Afgjørelser, men han maa, som Situationen har udviklet sig, altfor ofte indtage en Heltestilling, der ikke passer for hans Person. Under rolige Forhold vilde han blive en forstandig og nyttig Mand.

Hasle nyder megen personlig Tillid baade i Højre og Venstre. Han overtog Styrelsen af J. A. Hansens berømte Brandkasse, da Katastrofen var indtraadt, og der er næppe Tvivl om, at den nu i enhver Henseende er i gode Hænder. Landstinget

har vist ham den Hæder at vælge ham til Medlem af Rigsretten. Han skal paa Valg igjen nu til Efteraaret, men han vil uden al Tvivl nok bevare sit Sæde.

Hauerslev.

Gaardejer af Skudsig i Vensyssel. Født den 14. Februar 1828.

Gaardejer Hauerslev er ikke nogen gammel Rigsdagsmand. Den første Gang, han valgtes var den 20. Septbr. 1872 til Folketingsmand for Frederikshavnskredsen. Han traadte den Dag op imod den tidligere Repræsentant Gaardejer Holm til Riberholt og slog ham med 19 Stemmers Overvægt. Den Gang kjendte man ikke videre til Manden, men han kaldtes straks Venstremand og skal have taget nogen Del i de politiske Bevægelser der paa Egnen. Han forblev dog kun et Aar i Folketinget og fik slet ikke Lejlighed til at gjøre sig bemærket, uden netop derved, at han fulgte Venstre til den fortvivlede Finantslovnægtelse i Oktober 1873. Folketinget opløstes da og „Eksperimentet“ kostede Hauerslev hans Valgkreds; ti ved Valget den 14. Novbr. 1873 slog Redaktør Vogelius ham med 150 Stemmers Overvægt. Aaret efter valgtes han imidlertid ind i Landstinget, hvor han siden har havt Sæde. Nu til Efteraaret er hans Valgperiode udløben, men han kan vistnok gjøre Regning paa Gjenvalg.

Hauerslev er en meget net Bonde med et rart og tiltalende Ansigt, samt et beskedent og vindende Væsen. Han er, som de fleste af hans Standsfæller, en praktisk Mand, men videre begavet er han ikke. I Landstinget er han, da der jo er saa faa Venstremænd, nødsaget til jævnlig at figurere, og han taler fra Formens Side ganske godt, men egentlig vægtige ere hans Indlæg ingenlunde, og det kan af og til hænde, at han er saa uheldig at komme til at røbe en mærkelig Misforstaaelse af en Sags sande Karakter. Men paa den anden Side kan han ogsaa komme med meget sunde og fornuftige Betragtninger, navnlig naar

saadanne kunne grundes i det daglige Livs Erfaringer; ti saa kommer hans praktiske Blik ham tilgode.

Hauerslev er vel Venstremand og vil gjerne paradere med sine „folkelige" Anskuelser, men i Virkeligheden er han en meget moderat og medgjorlig Mand, der, hvis han kunde se de yderste Konsekvenser af Venstrepolitiken, vilde skrækkes tilbage, men nu gaar han i god Tro fremad. Han er vistnok en saare hæderlig og brav Mand, ligesom han da ogsaa er godt lidt og vel anset. Han er valgt til Medlem af Rigsretten.

Jacobsen.

Etatsraad, Godsejer til Falkensten i Sorø Amt paa Sjælland. Født den 28. August 1816.

Etatsraad Jacobsen har siddet i Landstinget siden 1866, men har ingensinde spillet nogen fremtrædende eller betydelig Rolle. Han vides ikke tidligere at have søgt Valg til Rigsdagen, men blev udpeget som en dygtig Mand i 1866 efter Grundlovsforandringen og valgtes. Siden har han stille og bramfrit men samvittighedsfuldt røgtet sin politiske Gjerning.

Han er en ualmindelig net Mand med et distingveret Ydre, og han er nobel baade i Fremtræden og af Udseende. Kun sjælden tager han Del i Forhandlingerne, men gjør derimod det stille Arbejde, der i Landstinget er af saa stor Betydning. Han taler ganske godt og skal være en velbegavet og en velinstrueret Mand, men han holder sig som sagt meget tilbage. Alligevel følger han godt med, og hans politiske Standpunkt er klart og uomtvisteligt. Han hører til Højres trofasteste Støtter i Tinget; hos ham er der ingen Tvivl eller Vaklen. Han nyder da ogsaa megen Anseelse i Tinget og er valgt til Medlem af Rigsretten. I Udvalg skal han være ganske virksom og paa specielle Omraader have lagt Indsigt og en ikke ringe Dygtighed for Dagen.

Jacobsen er en meget agtet og afholdt Mand, og Landstinget har netop god Brug for Folk af hans Kaliber; de give

den sikre og faste Ballast, der er det bedste Værn i den farlige Sejlads, vi ere inde paa. Førere er der nok af; det gjælder ogsaa om trofaste, paalidelige og intelligente Menige, der ikke attraa noget for sig selv, men kun ville virke til Sagernes bedst mulige Rogt. En saadan værdifuld og nyttig Menig er Jacobsen, og derfor maa Højre baade være glad og tryg ved at vide ham i Landstinget.

J. Jensen.

Gaardejer af Trunderup paa Fyen Født den 24. Decbr. 1812.

Gaardejer Jens Jensen af Trunderup har i en Række af Aar været Medlem af Folketinget, medens han derimod kun har siddet faa Aar i Landstinget. Han har i henved 25 Aar repræsenteret Kværndrupkredsen (Svendborg Amts anden Valgkreds) i Folketinget. Første Gang valgtes han i 1852 og, med Undtagelse af Valgperioden fra Mai 1853 til Decbr. 1854, holdt han Kredsen ligetil Valget den 25. April 1876. Han har ialt været valgt der 14 Gange, altid uden alvorlig Modstand, ja oftest uden Modkandidat. Han kunde følgelig have havt Kredsen endnu den Dag idag, men han blev træt af Kampen og af al den Bitterhed, som Folketingsvalgene fremkalde. Nu mente han, at det var Tid for yngre og friskere Kræfter at tage fat og trak sig altsaa fuldstændig frivillig tilbage. Da der imidlertid et Par Aar efter blev en Venstreplads ledig i Landstinget, som Odense og Svendborg Amter kunde besætte, tilbød man den veltjente Mand Pladsen, og han modtog den. I Landstinget sidder han nu tryg og rolig, uden at mærke synderlig til de store politiske Vindstød, og han føler sikkert med sig selv, at hans rolige og besindige Natur passer langt bedre i det Selskab, han nu er, end i de tidligere Omgivelser.

Uagtet Jensen altsaa har en 30-aarig politisk Fortid, er han dog grumme lidt bekjendt. Han har aldrig spillet nogen

Rolle, aldrig trængt sig frem og aldrig gjort sig gjældende. Det var en veldisciplineret Menigs Plads, han indtog i Folketinget. Alligevel nød den ganske forstandige og retsindige Mand ikke ringe Anseelse, og et Bevis herpaa er dette, at Folketinget i 1857 valgte ham til Medlem af Rigsraadet efter Lov af 2den Oktober 1855. I Landstinget hører man heller ikke meget til ham; han sidder ogsaa her beskedent paa sin Plads.

Jensen er vel Venstremand og gik i sin Tid — dog vistnok med Ulyst — med til alle Folketingets Stormløb, men han er saa moderat, at Afstanden mellem Højre og ham ikke er stor, navnlig naar han faar Lov til fuldtud at raade sig selv. Han er en mild og medgjørlig Natur med et rart, venligt Ydre og et tiltalende Væsen. Trods sine 70 Aar er han rask og rørig, og hans Øje har en livlig Glands og et klogt Udtryk. Han er ogsaa ganske vel begavet og har jo i Tidens Løb erhvervet sig en ikke ringe Erfaring, som han veed at udbytte. Det er dog sjældent at han taler, men han følger samvittighedsfuldt med og er flittig i Udvalgene. Han er en meget hæderlig Mand, der nyder Agtelse og Tillid fra alle Sider, og han hører til de Modstandere, man lettest forsoner sig med.

Jessen.

Kammerherre, Borgmester og Byfoged i Horsens. Født den 2. Januar 1817.

Kammerherre Jessen (han forlanger sit Navn stavet med et langt ſ først og derpaa et kort s), en Søn af Gehejmekonferentsraad N. v. Jessen, er født i Nykjøbing paa Falster den 2. Januar 1817. Han blev i 17 Aars Alderen Student fra Herlufsholm og tog i 1840 juridisk Embedseksamen. Efter en kort Tid at have været Volontær i Rentekammeret blev han Fuldmægtig paa Fyens Stiftsamtskontor, og i 1846 befordredes han herfra til Borgmester og Byfoged i Svendborg samt senere tillige til Birkedommer og Skriver i Torseng Birk. Fra dette

Embede forflyttedes han i 1859 til Borgmester og Byfoged i Horsens, hvilket Embede han endnu beklæder.

Jessen betraadte altsaa i en meget ung Alder — han var kun 29 Aar, da han blev fast ansat som Borgmester i Svendborg — Embedsvejen, og skyldtes det end for en stor Del Konneksioner, at han i en saa usædvanlig tidlig Alder fik Befordring, saa medvirkede dog ogsaa i en væsentlig Grad hertil, at han havde vist at være ikke blot et godt og livligt Hoved, men ogsaa en ualmindelig dygtig og virksom Mand. Sine Embeder har han da ogsaa bestridt paa en anerkjendt ærefuld Maade. Hans livlige Natur maatte naturlig tiltales af den politiske Gjerning, og han var i vor Friheds Morgenrøde meget frisindet, næsten demokratisk. Den 14. Juni 1858 stod han som en overordentlig liberal Mand paa Valgtribunen i Svendborg og søgte Valg til Folketinget. Den tidligere Repræsentant, Ploug, havde forladt Kredsen, og Jessen havde nu en Gaardmand N. Madsen til Modkandidat, hvem han besejrede med stor Lethed. I 1861 sejrede han ogsaa og ligeledes ved Valget til Rigsraadets Folketing i 1864, men ved Valget 3 Maaneder efter til Rigsdagens Folketing faldt han for Proprietær Mayntz. Aaret efter var der atter Valg til Rigsraadets Folketing og nu besejrede Høgsbro Jessen, der ikke længere ansaas for frisindet nok. Han var jo imidlertid bleven Borgmester i Horsens og stillede sig her under Grundlovskampen i 1866. Den 4. Juni besejrede han den bekjendte Gaardejer Jens Jørgensen med 1395 St. imod 1376, men ved Omvalget 4 Maaneder efter tilbageerobrede Jørgensen Kredsen, idet han da naaede 1391 St., medens Jessen kun fik 1310. Til Gjengjæld valgtes Jessen saa faa Dage efter ind i Landstinget, hvor han siden har havt Sæde.

Jessen spillede i Begyndelsen en ikke ringe Rolle i Folketinget; han tog med Liv og Lyst Del i Forhandlingerne, viste sig som en dygtig Taler og vandt navnlig folkelige Laurbær ved at bekæmpe de Nationalliberale. Alligevel vakte det stor Overraskelse, da den Horsens Borgmester og temmelig nybagte Politiker pludselig hævedes op paa Taburetten og blev Indenrigsminister i det af Rotwitt dannede saakaldte „Venstre"kabinet. Det var i det hele et saare mærkeligt Ministerium, baade ifølge

dets Oprindelse, dets Sammensætning og dets politiske Program. Det i hine Dage almægtige nationalliberale Parti var ved Roret, men havde paa Grund af Hofintriger og uvedkommendes Indblanden i Statsstyrelsen indgivet sin Dimission. Den blev modtaget og nu slog Oppositionens Time. Det gjaldt nu om at finde Mænd med et ægte folkeligt Tilsnit og følgelig var den brave og dygtige Rotwitt selvskreven. Han skulde altsaa danne Kabinettet, men det var ikke saa let en Sag at finde en akceptabel og præsentabel Sammensætning. For enhver Pris maatte man udenfor den nationalliberale Kreds. Den ærgjærrige, men begavede Baron Blixen-Finecke blev Udenrigsminister, General Thestrup blev Krigsminister, Etatsraad Westenholz, en Londonnerkjøbmand og dansk Godsejer, Finantsminister, Skoledirektør, Professor Borgen, en doktrinær Skolemand, Kultusminister og, som sagt, Jessen Indenrigsminister. Den 2. Decbr. 1859 dannedes Ministeriet, men den 8. Februar 1860 døde pludseligt Rotwitt og den 24. s. M. entledigedes hele Ministeriet og afløstes atter af et Ministerium Hall.

Det var altsaa en saare kort Glæde, Kammerherre Jessen havde som Indenrigsminister, og han fik ikke Lejlighed til i nogen Maade at gjøre sig særlig bemærket. Men alene det, at han havde været Medlem af „vort eneste Venstreministerium" omgav ham en Tid med en vis folkelig Glorie, som dog nu helt er slidt af ham. Enhver, der nu kjender Kammerherre Jessen, vil have ondt ved at forstaa, at han har kunnet være Medlem af et „Venstreministerium", men det er rigtignok nødvendigt at tilføje, at det moderne Venstre med Styrke vilde have frabedt sig alt Makkerskab og alt Navnefællesskab med de Anskuelser, som hint Ministerium repræsenterede.

Jessen trak sig altsaa paany tilbage til Borgmesterembedet i Horsens og hverken før eller senere har Nogen tænkt paa, at der i ham gjemtes et Ministeræmne. Han er efterhaanden svunget over i det yderste Højre og holder nu Konservatismens Banner meget højt. I Landstinget øver han ikke nogen videre Indflydelse. Han taler meget ofte og paa en vis Maade godt, og han har ogsaa været Medlem af mange Udvalg; men han er for lidt alvorlig og for lidt grundig for det fornuftige Landsting. Han taler altid, som om han stod ved et festligt Maaltid

med et Glas i Haanden og udbragte en Skaal. Han har i Sandhed ikke studeret Veltalenheden; thi hans Argumenter ligge hulter til bulter imellem hinanden og maa hentes ud af et indfiltret Net af Sidebemærkninger, Brandere, Vittigheder og Anekdoter. Det er ganske fornøjeligt at høre ham tale, men egentlig Fidus faar man ikke til ham, og det saameget mindre, som det er hændet, at flere af dem, han kalder faktiske Bemærkninger senere have vist sig at være alt andet end faktiske. Han taler imidlertid med stor Lethed, hans Stemme er behagelig og hans hele Person er tiltalende ved det joviale og godlidende Præg, der hviler over den. I Reglen er han værst imod sig selv, idet han giver sig store Blottelser, der af og til, navnlig naar Fischer har fat i ham, komme ham dyrt til at staa, men han irriteres iøvrigt ikke og kan godt selv le med.

Som Embedsmand er han meget dygtig. Han har taget levende Del i det kommunale Liv ovre i Jylland, og han var i mange Aar en særdeles dygtig Formand for de Fællesmøder, de jydske Kommunalbestyrelser holdt. Horsens Kommune styrer han maaske lidt dristig og maaske ogsaa lidt dyrt, men paa en fremtrædende dygtig Maade, saa at mange Gange Jessens dristige Initiativ har vakt Sensation og vundet fortjent Tilslutning. Han har som Kommunalmand mere Mod og et friere Blik end de allerfleste og det er i vore Dage virkelige Dyder, der, ret benyttede, kunne gjøre stor Gavn. Jessen er kongelig Kommissarius for de fyenske Jernbaner samt for Horsens-Silkeborgbanen, og ogsaa denne Gjerning udfører han med anerkjendt Dygtighed og Flid.

Cl. Johannsen.

Gaardejer af Vaarst ved Aalborg. Født den 26de August 1841.

Gaardejer Cl. Johannsen hører til de begavede unge Mænd, der har taget Skade af Højskoledannelsen. Han var som ung meget lovende og meget elskværdig, men saa kom han paa en Højskole og indsugede her nogle spredte Kundskaber, som

han ikke fik fordøjede, saaat de kun virkede til at gjøre ham opblæst, forskruet og vigtig. I nogle Aar var han paa ingen Maade behagelig, men nu har den større Modenhed og den praktiske Livsskole atter bragt hans elskværdige Sider frem, saa at han igjen er bleven en meget velvillig og behagelig Mand, om end mange forskruede Anskuelser endnu hænge ved ham.

Det var klart, at han i sine modige Dage ogsaa maatte føle sig særlig kaldet til Rigsdagsgjerningen, og han besad ganske vist ogsaa nogle bestikkende Evner i den Retning: stor Tungefærdighed og hele Venstrelektien paa Ramse, samt endelig nogle halvtfordøjede humanistiske Grundsætninger. Han vandt hurtig Befolkningens Tilslutning, og den 20. Septbr. 1872 stod han paa Valgtribunen i Aalborg imod Klein, men blev slaaet. Aaret efter mødte han atter, og denne Gang naaede han saa nær ind paa Klein, at der kun var 9 Stemmers Forskjel. Denne lille Stemmeforskjel fristede Venstre til med stor Brutalitet at nægte Valget Godkjendelse, men Indignationen herover bragte Højre til at anstrænge sig af alle Kræfter, og det lykkedes da ogsaa ved Omvalget at skaffe Klein en smuk Sejr. Det var tredje og sidste Gang, Johannsen var paa Folketingsvalg, idet han samme Aar valgtes til Medlem af Landstinget, hvor han siden har havt Sæde. Han skal paa Omvalg til Efteraaret og vil nok blive gjenvalgt.

Johannsen har ikke spillet nogen videre Rolle i Landstinget og har heller ikke været noget flittigt eller virksomt Medlem, idet han ofte og paa længere Tid har maattet være i sit Hjem. Han taler jævnlig, og har en stor Lethed ved at føre Ordet, samt en vis Svada; men han fortaber sig gjerne i taagede Teorier om Krigens Vederstyggelighed, om den sande Folkeopdragelse, om Menneskenes Forædling gjennem Totalafholdenhedsforeninger osv., Teorier, der i og for sig kunne være sande og gode nok, men som hverken ere nye eller praktiske. Han hører til de Idealister, der konstruere sig selv en indbildt Verden med lutter Fantasieksistenser. Ret beset havne de fleste af hans Anskuelser i den reneste Socialisme og Kommunisme; men det ser han ikke selv, og han vilde meget protestere imod at blive taget til Indtægt af radikale Samfundsreformatorer. I den poli-

tiske Strid blander han sig sjælden og kun med de almindeligste Venstretalemaader.

Johannsen er utvivlsomt et godt Hoved og en velbegavet Mand, men han er taaget og uklar, og netop hos en Mand med hans Anlæg kan man paa en følelig Maade mærke Mangelen paa den Ballast, virkelig Dannelse og Kundskaber giver. Af og til kan han være meget naiv, saaledes da han protesterede imod, at man talte om Artilleriildens „moralske Virkning" — slige Mordvaaben havde Intet med Moralen at skaffe! Han er en brav og retsindig Mand, der utvivlsomt mener det godt, og han er fremfor Alt en Fredens Mand, for hvem selv den politiske Krig er modbydelig.

Udenfor Rigsdagen lægger han en anerkjendelsesværdig Virksomhed for Dagen. Han er et dygtigt Medlem af Amtsraadet og en udmærket Agerbruger, der spiller en Rolle i Amtets landøkonomiske Raad. De nye Ideer paa dette Omraade øve stærk Indvirkning paa ham, og han gjør interessante og nyttige Forsøg, som han med Intelligents og praktisk Sans forstaar at udbytte. Han er et virksomt Medlem af Totalafholdenhedsforeningen og holder gode Foredrag baade over dette Æmne og tilsvarende humane Bestræbelser. Han er alt i alt en interessant og nobel Personlighed.

Juel.

Baron, Ejer af Mundelstrupgaard ved Aarhus. Født den 15. Oktober 1838.

Baron Christian Juel er født paa Lundbæk ved Ribe og blev i 1859 Student fra Aalborg Skole. Han tog senere statsvidenskabelig Eksamen og kjøbte derefter Mundelstrupgaard i Nærheden af Aarhus. Der var vist ingen, som i Baronens Opvækst havde tænkt sig ham som en vordende Politiker, ti han ansaas den Gang hverken for videre velbegavet eller for synderlig virkelysten. I sidstnævnte Henseende er der imidlertid foregaaet en mærkelig Forandring med ham, og han har ogsaa udviklet sig til en praktisk dygtig og velræsonerende Mand.

Han vakte først Opmærksomhed ved den kække og livlige Maade, hvorpaa han kastede sig ind i den stærke politiske Bevægelse, der i Aarhusegnen rejstes af afdøde Lars Bjørnbak. Derved trængte hans Navn vidt omkring, og derved banede han sig Vejen til Landstinget. Den 14. Novbr. 1873 gik han dog først i Ilden ved et Folketingsvalg, idet han stillede sig i Skjoldelevkredsen imod Skolelærer N. Jensen at Dyngby. Kampen var aldeles haabløs fra Juels Side, men ikke destomindre førte han den med megen Raskhed og Uforsagthed, saa at hans Navn atter for omkring. Han faldt med 262 St. imod 1300, men da der saa Aaret efter skulde være Landstingsvalg havde Højre faaet Blik for ham og valgte ham.

I Begyndelsen, da han kom ind i Landstinget, medbragte han noget af den Friskhed, der havde udmærket ham paa Valgmøderne. Han gik paa med Uforsagthed, og i en Tone, der havde en frejdigere Klang, end man sædvanligvis hørte i Landstinget, udtalte han sin Mening om de foreliggende Sager. Veltalende var han i og for sig ikke, men Talen flød ganske let fra hans Læber og vare Tankerne end hverken originale eller synderlig dybe, saa vare de dog ofte ganske sunde og fornuftige. Hele hans Optræden havde den Gang et lidt flot Præg, som gjorde en vis Virkning, men ikke skaffede ham en tilsvarende Indflydelse; han betragtedes som en Hugaf, som Landstingets Jagd. Senere har han modificeret Façonen en Del, og derved er hans Anseelse stegen.

Det er nu virkelig lykkedes Juel at tilkæmpe sig en vis Betydning i Landstinget, navnlig ved sin Indflydelse paa Godsejergruppen. Denne Indflydelse skyldes paa ingen Maade nogen aandelig Overlegenhed eller nogen udviklet politisk Sans, men alene hans nøje og indgaaende Forbindelse med Regjeringen, hans Kækhed og et ganske sundt Blik, samt fremfor alt hans rastløse Virkelyst. Indenfor ethvert Parti vil i Reglen den virksomme faa Indflydelse, men i særlig Grad vil dette altid være Tilfældet i Godsejerpartiet, hvor der stedse har været og er en Tendents til Passivitet, hvad nu end Grunden hertil monne være. Juels Arbejdslyst er følgelig her paa rette Plads, og den har skaffet ham ind i de vigtigste Udvalg og i de snævreste Forhandlinger, ja, endog skaffet ham Ordførerposten i

Landstinget efter Fællesudvalgsforhandlingerne 1881. Han er Højres Sag hengiven med Liv og Sjæl, og han gjør den god Nytte. Nogen skarpsynet Politiker er han ikke og til Fører egner han sig næppe, men han er en overordentlig brugelig Mand, som der er al Grund til at fastholde, naar nu til Efteraaret de nye Valg skulle foregaa.

Han er en agtet og afholdt Mand, der ogsaa udenfor Politikken er virksom og nyttig. Han er Meddirektør i Brandforsikringsselskabet „Jylland", og nyder i det hele ovre i sin Hjemstavn en ikke ringe Anseelse. Ogsaa der vedbliver han at være en ualmindelig trofast Støtte for Højresagen.

P. Jørgensen.

Gaardejer af Hesselballe i Jylland Født den 14. Septbr. 1825.

Gaardejer P. Jørgensen af Hesselballe har, saavidt vides, aldrig været fremme paa den politiske Kampplads, før han i 1878 valgtes ind i Landstinget. Heller ikke i den lokale Agitation skal han have taget videre Del, men var bekjendt for en paalidelig Venstremand, dog med meget moderate Anskuelser. Han var derhos Medlem af Vejle Amtsraad og havde her vundet sig et særdeles hæderligt Navn som et i flere Retninger fortrinligt og virksomt Medlem. Da han nu tilmed var anset for en velbegavet Mand og for en meget hæderlig Karakter var det jo let forstaaeligt, at Tanken maatte falde paa ham, da Kredsens Venstre kunde besætte en Plads i Landstinget.

Han valgtes altsaa, og man har i det hele kun Grund til at være tilfreds med Valget. En rolig og besindig Mand er han, som man kun hører lidt fra, men han passer iøvrigt stille og bramfrit sin Gjerning og fylder sin Plads. Venstremand er han naturligvis ogsaa, men medgjørlig og moderat, og han er en meget velvillig og behagelig Modstander. Han huser ingen Bitterhed og Harme, men forhandler paa en fordragelig og tiltalende Maade, der paa en Gang bærer Vidne om jydsk Sejg-

hed og jydsk Godmodighed. Han har et rart og vindende Væsen og et godlidende Ydre, og han roses som en paalidelig og brav Kollega, der ikke støder an og ikke sætter Splid. Han vil helst arbejde til Sagernes Fremme i Enighed og Fred uden alle politiske Bihensyn. Den sindige og stilfærdige Jyde gjør allevegne et godt Indtryk, og han hører til dem, Højre helst forhandler med, baade i og udenfor Rigsdagen. Han taler kun sjælden og det mundtlige Foredrag synes at genere ham, men han gjør Indtryk af en sund Begavelse og af en ærlig Natur. Der er ogsaa over ham et tiltalende Præg af Frejdighed og Gemytlighed. En saadan Mands Valg hører til dem, man kan forstaa, hvad Partifarve man end har.

Kayser.

Premierløjtnant, Tømmermester, Kjøbenhavn. Født den 6. Marts 1817.

Tømmermester Kayser, der sidder som det syvende kongevalgte Medlem af Landstinget, er udgaaet af Haandværkerslægt heri Kjøbenhavn. Baade han og hans for flere Aar siden afdøde Broder, Professor Kayser, røbede tidlig ualmindelige Evner og fik en fortrinlig Opdragelse, der skaffede dem begge en fremragende Stilling i Samfundet. Den nuværende Landstingsmand har ydet Fædrelandet væsentlige Tjenester baade paa politiske og kommunale Omraader.

Kayser gjennemgik den polytekniske Læreanstalt paa en meget hæderlig Maade, og efterat være bleven Kandidat nedsatte han sig som Tømmermester og udfoldede som saadan en betydelig og omfangsrig Virksomhed. Fra sin Stilling i Kjøbenhavns Borgervæbning har han bevaret Premierløjtnantstitelen. Hans Interesse for det politiske Liv blev meget tidlig vakt og allerede i 1848 var han en indflydelsesrig Mand, til hvis Raad Mange lyttede. Den intelligente Haandværker med det frie og aabne Blik var en værdifuld Støtte for Datidens politiske Ledere. Ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag

den 5. Oktober 1848 stillede han sig i den daværende ottende Kreds i Hovedstaden og besejrede med nogle faa Stemmers Overvægt den senere Minister C. N. David. Ved de følgende Valg stillede han sig ikke, men da Kaptajnløjtnant N. E. Tuxen den 24. August 1854 nedlagde sit Mandat som Folketingsmand for Kjøbenhavns 9ende Kreds, stillede Kayser sig efter Opfordring og valgtes ved Kaaring. Ved de tre følgende Valg vedblev han at staa ene paa Valgtribunen; men i 1861 stillede Premierløjtnant J. C. Riise sig imod ham, dog uden Held. Da Valgperioden udløb i 1864, stillede Kayser sig ikke igjen og har ikke senere søgt Valg; men den 30. Juni 1871 nød han den Ære at blive kongevalgt Medlem af Landstinget. Ialt har Kayser siddet 22 Aar paa Rigsdagen.

I Folketinget spillede han vel ikke nogen særlig fremtrædende Rolle, men var dog et meget anset og indflydelsesrigt Medlem. Han tilhørte det den Gang saa mægtige nationalliberale Parti og sattes af dette ind i de vigtigste Udvalg. Under Trøstelsen af Næringsloven og lignende Love tog han megen Del i Forhandlingerne, og man lyttede gjerne til den erfarne, dygtige og besindige Mands Raad. Han stod Datidens Ledere personlig nær og deltog ofte i de snævrere Raad, hvor de vigtigste Beslutninger fattedes.

Heller ikke i Landstinget har han indtaget nogen egentlig Førerplads, men nyder ogsaa her en særdeles stor Anseelse. Han er saaledes en af Viceformændene og er valgt til Medlem af Rigsretten. I de fleste og største Udvalg har han havt Sæde og har ofte været Formand. Under den sidste Finantslovskonflikt var han saaledes Formand for Landstingets Finantsudvalg. Særlig bemærket har han imidlertid aldrig gjort sig, men han er et meget flittigt Medlem, og øver nærmest Indflydelse gjennem en stille Virksomhed. Kun sjælden hører man ham tale og da kun om særlige Fagspørgsmaal. Det er altid meget dygtige og værdifulde Bidrag, han giver til Diskussionen; men de bæres rigtignok frem i en lidet tiltalende Form. Han er slet ikke Taler; Stemmen er hæs og svag samt har en læspende Bilyd, og Foredraget er i det hele uheldigt. Det generer ham øjensynlig i høj Grad at tale, og han har stor Vanskelighed ved at finde de Ord, han vil bruge. Men, som

sagt, Indholdet er godt og sundt, og man læser altid med Fornøjelse, hvad han har sagt.

Politisk anlagt er Kayser egentlig ikke. De store Buer ligge ikke for ham, og de mange indfiltrede Traade har han svært ved at rede fra hinanden, ligesom vel i det Hele den Snildhed, Dristighed og Snarraadighed, der betinger den ægte Politiker, ikke har været hans Vuggegave. Han er imidlertid et godt og klart Hoved, en praktisk og en besindig Mand, og han har paa de allerfleste Omraader sunde og rigtige Anskuelser. Ligesom de fleste andre Nationalliberale er han nu svunget over i Højre; han er imidlertid hverken karakterfast eller dristig, og han gaar, fredsommelig som han er af Naturen, helst af Vejen for en alvorlig Konflikt. Under den sidste Katastrofe var han en af de Højremænd, man ventede vilde vakle, og denne Frygt viste sig begrundet.

Alt i alt maa Kayser dog betegnes som en meget dygtig og paalidelig Politiker, men det er dog navnlig ved kommunal Virksomhed, at han egentlig har vundet sit Navn. I henved en Menneskealder har han været et af de dygtigste og virksomste Medlemmer af Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, og han har mere end de fleste andre Æren af de i det hele sunde og gode Forhold, hvorunder Byens store Udvikling er skreden frem. I Borgerrepræsentationen er han en meget flittig Taler og et særdeles virksomt Udvalgsmedlem. I mange Aar sad han paa Hæderspladsen som Borgerrepræsentanternes Formand og fyldte denne Plads med Ære, saa at det vakte megen Beklagelse, da han frivillig fratraadte Hædersposten. Siden har han været Repræsentationens Næstformand. Af en Række Kommissioner, Komitteer, Foreninger, Institutioner og velgjørende Selskaber har han været et betydningsfuldt Medlem, og hans Navn har igjennem hele denne nyttige og omfattende Virksomhed faaet en ualmindelig god Klang. Han er en af Byens bedste Borgere, hvem enhver med Tillid kan se op til, og han øver da ogsaa ganske naturlig en særdeles stor Indflydelse baade paa Forhold og paa Personer.

Han er endnu regjeringsvalgt Medlem af Bygningskommissionen, Medlem af Overligningskommissionen, af Direktionen for Frederiks Hospital, af Overformynderiets Laanekomitte, af den

tekniske Skoles Bestyrelse, af Bestyrelsesraadet for Kjøbenhavns Handelsbank, af Udvalget for Kjøbenhavns Brandforsikrings-Societetet og meget mere. Man vil alene heraf kunne skønne, hvilken Arbejdskraft og Duelighed Kayser maa kunne udfolde, og hvilken almindelig Tillid og Agtelse han nyder. Han fortjener sikkert ogsaa begge Dele i lige høj Grad.

A. F. Krieger.

Ekstraordinær Assessor i Højesteret, Dr. juris & philos., Kjøbenhavn. Født den 4. Oktbr. 1817.

En af de mærkeligste og betydeligste Mænd, vort politiske Liv har frembragt er Andreas Frederik Krieger, der den 4. Oktbr. 1817 fødtes i Colbjornsvig ved Arendal i Norge af Ægteparret, Kommandørkaptajn Johan Krieger og Elisa Finne. Kun 1 Aar gammel kom han herned til Danmark og blev en udmærket Søn af dette sit Fosterland. Allerede som Barn lagde han sjældne Evner for Dagen, og den kolossale Hukommelse, der senere er bleven hans Hovedstyrke, skal alt den Gang have givet sig mærkelige Udtryk. Ikkun 16 Aar gammel blev han Student med Udmærkelse fra Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, og Aaret efter tog han anden Eksamen med et lignende Udfald. Han studerede Jura og var lige fyldt 20 Aar, da han tog Embedseksamen med Egregie, en Karakter, Ingen senere har faaet.

Der knyttedes selvfølgelig glimrende Forventninger til ham, navnlig i juridisk videnskabelig Retning, og det saameget mere, som han med en sjælden Flid fortsatte sine Studier. To Aar efter tilkjendtes Universitetets Guldmedaille ham, og Fakultetet benyttede den første Lejlighed, der bød sig, til at knytte den udmærkede unge Mand til sig. I 1841 tog han den juridiske Licentiatgrad, og efter i 1843 at være bleven Kancellist i Kancelliet, blev han i 1844 Lektor i Lovkyndighed ved Kjøbenhavns Universitet. Aaret efter blev han ekstraordinær og i 1847 ved

den første Vakance ordinær Professor. Som Universitetsprofessor virkede han derefter i flere Aar. Han var selvfølgelig en udmærket dygtig og klar Lærer og udgav flere fortrinlige juridiske Lærebøger og Skrifter; men alligevel vandt han ikke her sin egentlige Berømmelse; thi Fædrelandet tog snart hans mærkelige Evner i Brug paa anden Maade.

Allerede tidlig vaktes den livlige og begavede unge Mands Interesse for det politiske Liv, og han tog virksom Del i de første Frihedsrørelser herhjemme; den noget ældre Lehmann inspirerede ham som saa mange andre samtidige. Fra 1840 til 41 var han Protokolfører ved Stænderforsamlingerne i Roeskilde og Viborg, og fik altsaa her en Slags politisk Daab. Den 29. Februar 1848 blev han valgt til Borgerrepræsentant og deltog i syv Aar paa en særdeles virksom Maade i Hovedstadens kommunale Styrelse. Men den egentlige Politik kaldte ham snart. Den 5. Oktober 1848 valgtes han i Kjøge til Medlem af den grundlovgivende Rigsdag, og den 31aarige Mand kom her til at spille en fremtrædende Rolle. Endnu den Dag idag udgraves der af begge de politiske Partier Citater af Kriegers Taler i hine Tider som Vidnesbyrd om en korrekt Opfattelse af Grundlovens Aand og Tanke, den, Krieger vel maatte kjende, siden han fik Hædershvervet at være Ordfører for Grundlovsudvalget. Da Grundloven var vedtaget, valgtes han paany i Kjøge og tog fremdeles en levende Del i Rigsdagsgjerningen. De to vigtige Love: Presseloven og Rigsretsloven tillægges for en væsentlig Del ham. Hans Folketingsvirksomhed blev dog ikke af lang Varighed; thi ved Omvalget i 1852 hændte det, som allerede den Gang vakte store Betænkeligheder ligeoverfor den almindelige Valgrets Brugelighed, at den geniale Krieger bukkede under for en højst ubetydelig Gaardmand P. Hansen af Snoldeløv. Senere hen samme Aar stillede han sig ved et Suppleringsvalg i Mariager, men maatte atter bukke under for en „Snoldeløver", Redaktør D. Rugaard.

Senere har han ikke stillet sig til Folketinget, hvorimod han i 1851 blev Medlem af Notabelforsamlingen i Flensborg, og i 1857 af Rigsraadet. I 1863 valgtes han ind i Rigsdagens Landsting og Aaret efter tillige i Rigsraadets. I 1866 gjenvalgtes han til Landstingsmand, og det samme gjentog sig efter

Grundlovsforandringen og anden Gang i 1874. Hans Valgperiode udløber nu til Efteraaret.

Det var imidlertid let at forudse, at i et lille Land som vort maatte en Mand med slige Evner have endnu større Chancer, og at det kun kunde være et Tidsspørgsmaal, naar han blev Minister. Et Skridt henimod dette var allerede gjort, da Krieger opgav sin juridiske Professorvirksomhed for at overtage Departementschefsposten i det slesvigske Ministerium. Dette skete den 24. Januar 1855, og Aaret efter blev han tillige ekstraordinær Assessor i Højesteret. Kun faa Maaneder efter blev han Indenrigsminister i det af Andræ dannede Kabinet og forblev i denne ansvarsfulde Post i 1³/₄ Aar. Det lykkedes ham i denne Tid at gjennemføre flere indgribende og vigtige Love, deriblandt Næringsloven. Han gik som Indenrigsminister over i Ministeriet Hall, men ombyttede i Juli 1858 Indenrigsministerporteføjen med Finantsministerens, idet han afløste Andræ, medens han selv afløstes af Unsgaard. Tre Fjerdingaar efter afgav han Finantsministeriet til Fenger og overtog igjen Indenrigsministeriet, som han saa beholdt, indtil hele Ministeriet gik af den 2. Decbr. 1859.

Dette var Kriegers første Ministervirksomhed, og i den udfoldede han en udmærket Dygtighed. Han traadte nu atter tilbage paa Embedsbanen og blev den 18. Septbr. 1860 ordinær Assessor i Højesteret. I flere Aar udfoldede han nu en smuk Virksomhed baade som Embedsmand og som Parlamentariker; men saa kom det Øjeblik, da han blev sat paa den største, den vanskeligste, den ansvarsfuldeste og tillige den ærefuldeste Post, nogen Mand kunde sættes paa.

Danmark kæmpede sin haabløse Kamp mod to vældige Stormagter; al Tapperhed og Offerberedvillighed hos vore kække Soldater var omsonst; det var givet, at vi maatte bukke under, naar vi ikke fik Hjælp. Trods alle gyldne Løfter udeblev denne, men vore saakaldte Venner trommede en Konference sammen i London, hvor da de stridende Parter skulde forhandle for en europæisk Forligelseskommission.

Det gjaldt jo under slige Forhold om at finde Mænd, der vare en saadan Opgave voksen, og det kunde man jo paa Forhaand sige sig maatte falde overmaade svært. Tanken blev

henledet paa Krieger, hvis eminente Aandsevner og varme Fædrelandskjærlighed var almindelig anerkjendt. Han og Quaade — vor Gesandt i Berlin — bleve Ledere af den Forhandling, der havde Danmarks Velfærd til Gjenstand. Alle kjende Resultatet og vide, at det ikke svarede til Forventningerne, men Hovedskylden herfor tør ikke lægges paa Underhandlernes Skuldre. Dog helt fri for Ansvar tør de næppe holdes, og navnlig kan det vist ikke nægtes, at Krieger her, ligesom flere Gange senere, viste, at under stærkt tilspidsede Situationer, hvor det gjælder noget for Alvor, slaar hans rolige Overblik, hans sindrige Kombinationsevner men fremfor Alt hans Karakterstyrke ikke til. Kun én Mand i Danmark havde maaske kunnet frelse noget for os, men han blev i hine Dage ikke brugt.

Krieger forlod ikke saaledes som Monrad sit betrængte Fædreland; han blev og ofrede sine bedste Kræfter paa at hele de Saar, Krigen havde slaaet. Han tog virksom Del i det politiske Liv baade som Landstingsmand og som Minister, og han blev Formand for de to største og betydningsfuldeste Kommissioner, vi herhjemme have havt i de sidste Decennier, nemlig dem, der nedsattes om Retsvæsenets og om Forsvarsvæsenets Ordning. Det er bekjendt, at han har øvet en stor Indflydelse paa de her trufne Afgjørelser. Den 28. Maj 1870 blev han Justitsminister i det af Holstein-Holsteinborg dannede Ministerium, men ombyttede 2 Aar efter denne Portefølje med Finantsministerens. Det var som Finantsminister i dette Ministerium, at han kom til at tage de første Stød af den Kamp, Venstre indledede efter Valgene i 1872, og som have vedvaret til Dato. Han afviste den Gang med Overlegenhed og Kraft de første Stormløb og holdt navnlig under Forhandlingerne om Finantslovnægtelsen i 1873 en glimrende Tale, hvori han klart og skarpt advarede den unge Opposition imod at kvæle den Spire til Parlamentarisme, der muligvis laa i vor Grundlov, men som absolut vilde dræbes ved mislig Røgt. Hans Varselsord frugtede som bekjendt ikke.

Da Ministeriet Holstein træt af Kampen trak sig tilbage i Juli 1874, hvilken Tilbagegang netop fremskyndedes ved Kriegers bestemte Forlangende om at faa Lov til at gaa sin Vej, ophørte hermed, vistnok for bestandig, Kriegers Ministervirken.

Han er vedblivende et betydningsfuldt Medlem af Landstinget, hvis Næstformand han er, og som har indsat ham i Rigsretten; men der er dem, der mene, at han ogsaa til Efteraaret, naar hans Valgtid er udløben, vil opgive sin Rigsdagsvirksomhed og trække sig helt tilbage fra det politiske Liv. Dette vil forsaavidt være beklageligt som hans sjældne Evner derved unddrages vor Rigsdag, der trænger saa haardelig til dem, men skal den store konstitutionelle Konflikt begynde forfra igjen, savner Krieger nogle af de Evner, paa hvilke det da kommer an, og det maa forsone hans Medborgere med hans Bortgang.

Krieger er, som tidt sagt, en Mand med sjældne og mærkelige Evner. Hans Opfattelse er sikker og hurtig, hans Forstand overordentlig klar og gjennemtrængende og hans Hukommelse ligefrem kolossal. Han er i Sandhed en overordentlig kundskabsrig Mand, hvis Viden strækker sig over store Felter og det mere end paa Overfladen. Hele hans Liv er jo gaaet op i Studier, og da han har en sjælden Arbejdskraft, vil man kunne forstaa, at han med sin Opfattelsesevne og sin Hukommelse maa have drevet det vidt. Saaledes er det ogsaa, og det skal være en farlig Sag at indlade sig med Krieger selv om fjærntliggende Materier; ti pludselig rykker han frem med en Sagkundskab og en Indsigt, der ofte er bleven knusende for Modstanderen. Men ikke blot Videnskaben fængsler ham, ogsaa Kunsten i dens forskjellige Former er han en varm Beundrer af. Her regnes han for en virkelig Smagsdommer, en Kjender. Særlig for Digtekunsten skal han have et fint Øre og endog have været en lidenskabelig Sværmer for en kunstrig dramatisk Fortolkning af den. Faa skal som han have nydt vort Teaters Blomstringstid for 30 à 40 Aar siden, og endnu Færre skal have havt bedre Betingelser for at nyde den. Men ogsaa for Malerkunstens og Billedhuggerkunstens Skønheder skal han have et aabent Øje, men desværre er hans Nydelse i den Retning nu stærkt begrænset paa Grund af hans Syn, der er meget medtaget og endogsaa har været alvorlig truet.

Til sine andre sjældne Evner kan Krieger endnu føje den at være en glimrende Taler. I den Henseende staar ogsaa et herligt Apparat til hans Raadighed. Hans Stemme er smuk og velklingende og hans Foredrag meget tiltalende. Med stor

Lethed bøjer Ordet sig for hans Tanke og hans Sprog er rent og formskønt. Vid, Lune og lette Sarkasmer afveksle i hans Foredrag med dybe, aandfulde Betragtninger, og mangen Udtalelse af blivende Værd er strømmet fra hans Læber. Hans Tale er rig paa Billeder, der ofte ere ligesaa smagfulde og træffende som korrekt gjennemførte. Alt i alt er han vistnok nu Rigsdagens største Taler, og der kan paa hans lange politiske Løbebane peges hen paa mange Taler af høj politisk Rang. Fra de senere Aaringer dvæler Mindet navnlig ved to store Taler, den ene, da han som Minister første Gang tog Kampen op med det nuværende Venstre og advarede imod at sætte alle Klude til, og den anden Gang, da han under Konfliktens Udvikling fra sin Landstingsplads i store, aandfulde Træk udviklede de sande konstitutionelle Teoriers Forhold til vor Grundlov særlig med de to Tings Stilling til hinanden for Øje. Venstres Øre er imidlertid døvt for alle slige Betragtninger.

Enhver maa erkjende, at Krieger er en udmærket Mand med glimrende Gaver, og det vil ses af det foregaaende, at han ogsaa nu og da har spillet en fremragende Rolle, men nogen egentlig Glans falder der ikke over ham, og han øver i ethvert Fald ikke den Indflydelse, som hans Evner berettigede til at vente. Hvori kan nu Grunden hertil søges? Ja, den maa vist søges dels i hans personlige Optræden og dels i hans Karakter. Han har et stødende Væsen og en kantet Fremtræden, han er Aandsaristokrat til Fingerspidserne og snærrende, gnaven og pirrelig at forhandle med. Der er ingen Tvivl om, at hans hele kantede Personlighed var en væsentlig Hindring for Overenskomst i Fællesudvalget i 1881, hvor han var Formand. Dernæst er han ikke nogen karakterstærk Mand, i ethvert Fald ikke nogen konsekvent. Han er nervøs, og det indvirker stærkt paa ham i tilspidsede Situationer. Det, han med Haardnakkethed, næsten med Fanatisme har kæmpet for det ene Aar, kan han, trættet af Kampen, helt opgive det næste. Saaledes gik det ham f. Eks. ligeoverfor Dyrtidstillæget. I 1881 var han ikke til at rokke; han afviste næsten med Haan enhver Tanke om, at Landstinget her kunde give yderligere efter; men i 1882 var under Forhold, der kun forsaavidt vare forandrede, som der var gaaet et Aar til hen, hans Stilling den stik modsatte,

og han holdt da en Tale, som mer end alt andet svækkede Landstingets Position i denne Sag. Den Sejghed og Udholdenhed, hvorom hans ihærdige Studier bære Vidne, savner han i det politiske Liv; her synes han altfor ofte at være en Boldt for skiftende Stemninger, og her gjør han paa ingen Maade noget karakterfast Indtryk.

Der er imidlertid ingen, som tror om ham, at han i sin politiske Færd lader sig lede af ærgjerrige Ministerdrømme; tværtimod turde den almindelige Antagelse være rigtig, at han ikke uden den mest bydende Nødvendighed var at formaa til paany at overtage en Ministerstilling. Hans Sværmerier gaa snarere i Retning af et stille, tilbagetrukkent Granskerliv. Krieger er ugift og skal lægge en spartansk Afholdenhed for Dagen i hele sin Levevis.

For en Fuldstændigheds Skyld tilføjes, at han den 28. Maj 1868 blev Dr. juris og den 6. Septbr. 1877 tillige Dr. philosophiæ. Han er Medlem af Direktionen for Thorvaldsens Musæum og af det kongelige nordiske Oldskrifts-Selskabs Bestyrelse.

H. P. Larsen.

Landvæsenskommissær, forhenværende Proprietær. Bor paa Frederiksberg ved Kjøbenhavn. Født den 12. Novbr. 1823.

Landvæsenskommissær H. P. Larsen er af Bondeherkomst og har vist faaet en tarvelig Barndomsundervisning. Han kom til Landvæsenet og blev en meget dygtig og praktisk Landmand, der havde Held med sig, svang sig i Vejret og blev en holden Mand. Samtidig lagde han sig energisk efter boglige Sysler, udviklede sine Kundskaber i forskjellige Retninger og stod som moden Mand fuldtudviklet til at tage sin Andel af et offentligt Livs Byrde. I de Egne, hvor han har boet, har han altid gjort sig meget nyttig og været meget brugt, navnlig i kommunale og landøkonomiske Hverv. Han var en tjenstvillig og vel-

villig Mand, der ikke skød Byrderne fra sig, og da det snart gik op, at han tillige var meget dygtig og navnlig meget praktisk med et klart Hoved og et sundt Blik, er det let forstaaeligt, at han hurtig fik offentlig Virksomhed.

I Juni 1866 — under Grundlovskampen — valgtes han ind i Landstinget som en paalidelig Højremand, og han har siddet der siden. Det erkjendes vistnok almindelig, at Larsen er en meget dygtig Landstingsmand, og at han i det Hele er politisk anlagt. Han er snild, dømmer sundt, og han har en god Næse. Man gaar ikke let fejl, naar man hos ham vil hente Kjendskab til Stemningen i et givet Øjeblik. Han kjender Personerne, ræsonnerer praktisk og lader sig ikke vildlede.

I selve Forhandlingerne tager han ikke megen Del, skjøndt han fører Ordet godt og forstandig, hver Gang han har det. Han har imidlertid den Selvkritik, som bliver sjældnere og sjældnere i vort politiske Liv, den nemlig kun at udtale sig om Ting, han forstaar sig paa, og naar han har virkelige Bidrag at yde til Diskussionen. Derfor tillægges der hans Udtalelser en vis Vægt. Han er altid Medlem af vigtige Udvalg og spiller her ved sin Arbejdsomhed og sit klare og rolige Syn paa Tingene en ret betydelig Rolle. Dog hans Hovedgjerning i Landstinget er mere ubemærket for udenforstaaende, den bestaar nemlig i en vis sammenholdende Virksomhed indenfor det Parti, han tilhører. Han er ofte det Kit, der holder sammen paa det hele, og han gjør i Landstinget en Gjerning, der i meget svarer til den, Lars Dinesen udfolder, eller rettere har udfoldet i Folketinget.

Han er en klog Mand, altid rolig og lidenskabsløs, altid seende tørt og praktisk paa Tingene, og altid tagende det Standpunkt, der i det givne Tilfælde er det naturligste Udslag af Situationen. Der er i hans hele Karakter ikke saa lidt Beregning, og det har i det borgerlige Liv skaffet ham Modstandere, men i Politiken kan der være god Brug for denne Egenskab; den kommer utvivlsomt til Nytte hos Larsen og gjør ham, som Forholdene have udviklet sig, til et meget gavnligt Medlem af Tinget. Han er en meget paalidelig Højremand, der af Hjærtet afskyr det hele folkelige Bulder, og han vil til enhver Tid sejgt og energisk kæmpe for Landstingets ligeberettigede Stilling. Nu

til Efteraaret skal han paa Valg igjen, men det vilde være uheldigt, om han da skulde blive vraget; ti han staar i sin Manddomskraft og vil fremdeles kunne gjøre virkelig Nytte. Kræfter af hans Slags, der udfører et sejgt og godt Arbejde, har man altid god Brug for, og der vil være langt bedre Mening i at forkaste andre af de nuværende Højremænd, der skulle paa Valg, fremfor den udholdende og paalidelige Larsen.

Ogsaa udenfor Rigsdagen udfolder han en ret betydelig Virksomhed, hvortil foruden hans Brugelighed og Dygtighed ogsaa hans virksomme og noget bjergsomme Natur har bidraget. Han er saaledes et meget aktivt Medlem af Landmandsbankens Bestyrelse, hvor navnlig Hypoteksagerne faa en praktisk og sagkyndig Behandling af ham. Endvidere er han administrerende Direktør for Sjællands Stifts Brandforsikring samt Formand for Overformynderiets Laanebestyrelse i Kjøbenhavns Amtsraadskreds. Han er endelig et virksomt Medlem af Kjøbenhavns Amtsraad og i Bestyrelsen for Aktieselskabet til Lammefjordens Tørlægning.

Lerche.

Kammerherre, Greve til Lerchenborg i Holbæk Amt. Født den 3. April 1830.

Skønt Grev Lerche til Lerchenborg er 52 Aar gammel, er han dog ganske ny i det politiske Liv og har i det hele ført en temmelig ubemærket Tilværelse paa sit dejlige Herresæde. Som en af vore største Hartkornsbesiddere har Opmærksomheden selvfølgelig ofte været henledet paa ham, tilmed da han nyder almindelig Agtelse og Hengivenhed, men han har aldrig været at formaa til at stille sig frem. I 1873 rettedes der indtrængende Opfordringer til ham om at stille sig til Folketinget imod Krabbe, og det saa et Øjeblik ud til, at han vilde bøje sig for Pressionen, men da det kom til Stykket, var han dog ikke til at rokke, hvad man den Gang meget beklagede, fordi man troede, at denne ansete og humane Godsejer vilde have havt bedre Udsigter end nogen anden.

Dog helt udenfor al offentlig Virksomhed har han ikke kunnet holde sig. Han har saaledes længe været Medlem af Bestyrelsen for Kysthospitalet paa Refsnæs samt af Nationalbankens Repræsentantskab. Da nu Fonnesbech døde og der i hans Sted skulde vælges en Godsejer, faldt Tanken atter paa Grev Lerche, og da Opfordringen til ham udgik, modtog han den, hvilket vakte baade Overraskelse og Glæde. Han har nu siddet et Par Aar i Landstinget. Vel tager han kun liden Del i Forhandlingerne og vel har han heller ikke været valgt meget ind i Udvalg, men man sporer dog hos ham en Interesse for Gjerningen og et Greb paa den, der varsler godt for hans fremtidige politiske Bane. Han er en særdeles paalidelig Højremand, der staar fast og sikkert, og han har da ogsaa været anvendt i den sidste Tid i Udvalg, hvor det netop gjaldt om Paalidelighed.

Han skal være en velbegavet Mand med mange og forskjelligartede Interesser, og han er anset for en Mand med en ualmindelig nobel og kavallermæssig Tænkemaade. Han er sit Fædreland oprigtig hengiven, og i al hans Færd, baade den offentlige og den private, sporer man en sjælden Uegennyttighed og en synlig Stræben efter at gjøre det bedst mulige. Mænd af hans Slags pryde Landstinget og have hjemme der. Ogsaa han skal paa Omvalg nu til Efteraaret; men for hans Gjenvalg kan man vist være tryg. Maatte hans og flere af hans Standsfællers smukke, opofrende Eksempel virke som Forbillede for vor adelige Ungdom, da vilde Landet kun have Gavn deraf og Folket Grund til at glæde sig derover!

Liebe.

Højesteretsadvokat, Landstingets Formand Født den 30. November 1820.

Højesteretsadvokat Carl Christian Vilhelm **Liebe** er født i Roeskilde og blev næppe 17 Aar gammel en udmærket Student fra sin Fødebys Latinskole. Efter ligeledes at have taget anden Eksamen med et glimrende Udfald kastede den begavede

og lovende unge Mand sig med en sjælden Iver over det juridiske Studium. Den 20. Oktober 1841 — altsaa før han havde fyldt sit 21de Aar — blev han juridisk Kandidat med et Laud, der nærmede sig stærkt til et Egregie, og som næppe senere er naaet af nogen. Med Rette knyttede man glimrende Forventninger til en saadan Debut, og disse Forventninger blive heller ikke skuffede. Hans Anlæg og Evner pegede bestemt hen i Sagførerretningen, og da hans Lyst gik i samme Retning, fulgte han naturligvis Anvisningen. Fra 1843 til 1848 var han Sagførerfuldmægtig i Kjøbenhavn, blev saa sin egen Mand og allerede i 1851 fik han Bestalling som Højesteretsadvokat. Han var saaledes i 30 Aars Alderen naaet til et Maal, hvor der var Ære, Berømmelse og Rigdom at vinde for den, som forstod det.

Det skulde ikke vare længe, inden der frembød sig en Lejlighed for ham til at vinde Navnet og til at henlede den almindelige Opmærksomhed paa sig. Ministeriet Ørsted blev styrtet den 12. Decbr. 1854, men allerede forinden var den berømte første Rigsretssag bleven anlagt. Liebe var i den udset til at være den ene Defensor for de Anklagede, medens Salicath blev den anden. Liebe tog dog hurtigt Luven fra sin Meddefensor, og mellem ham og Aktor, den geniale Brock, blev der brudt glimrende Lanser. Endnu den Dag idag suger vort politiske Liv Næring af de konstitutionelle Teorier, som disse to fortræffelige Advokater hævdede, og fra begge Sider lagdes der overfor den dengang herhjemme saa nye Statsform en Dygtighed og en Modenhed for Dagen, der med Rette vakte Overraskelse og Beundring. Liebe vandt Sejr, idet de Anklagede frifandtes ved Hjælp af Højesteretsassessorernes Stemmer, men ogsaa Brock hentede sig særdeles hæderfulde Laurbær.

Fra nu af steg Liebes Klientel i en overordentlig Grad. Det, at han havde været med til at forsvare Ørsteds konservative Teorier, sikrede ham Godsejernes Hjærter og skaffede ham en herhjemme ukjendt Praksis. Hans store Dygtighed og Hæderlighed satte ham istand til at udføre alle de ham betroede Tillidshverv med Ære, og mange Sager af den højeste Vigtighed, saaledes den store Taasinge Arvesag, hvor han atter havde Brock til Modstander, lagdes i hans paalidelige Haand. Disse

to Advokater bleve hurtig Danmarks anseteste Sagførere og mellem dem førtes der en ædel Væddestrid om Hædersnavnet: den Første. Brock var vistnok genialere og større anlagt end Liebe, men denne var til Gjengjæld mere praktisk og mere behændig. Efterhaanden opgav imidlertid Liebe Proceduren og holdt sig til de mere indbringende og mindre besværlige Forretninger, som altid drages til en stor Sagførervirksomhed. Disse Forretninger har han bevaret til Dato, men for Skranken ser man ikke mere den imponerende, slagfærdige og beundrede Advokat.

Under vore smaa hjemlige Forhold ville dygtige Jurister altid have let ved ad den politiske Vej at hævde sig en betydelig Indflydelse og naa frem til Ære og Magt. Det var da ogsaa at forudse, at en Mand med Liebes Evner maatte stile videre hen ad den politiske Vej, han kan siges alt at have betraadt under Rigsretsproceduren. Dog holdt han sig længere tilbage, end man skulde have ventet, og først den 14. Juni 1861 søgte han Valg. Det var i sin Fødeby, at han stillede sig som Folketingskandidat, og han sejrede efter en haard Valgkamp med 700 St. imod 588 over Gaardmand L. Jakobsen. Man knyttede store Forventninger til den nyvalgte Folketingsmand, og ogsaa Folkevittigheden var paafærde i Anledning af hans Valg. Samme Dag, han blev valgt, faldt nemlig Pastor Hass i Ribe, og nu mente man, at det da maatte være et heldigt Varsel for det nye Folketing, at det ikke længere var under Paavirkning af Hass, men af Liebe.

Liebe blev i Folketinget i 5 Aar og øvede her en ret betydelig Indflydelse. Han talte ofte og dygtig, og han blev i alle juridiske Spørgsmaal med Rette anset for en Autoritet, hvis Raad baade blev hørt og fulgt. Han var meget lovende og meget velset, da han pludselig og uventet blev fortrængt. Ved Valget den 4. Juni 1866 under Grundlovskampen gjentog det sig, som altfor ofte er hændet herhjemme, det nemlig, at en anerkjendt Dygtighed fortrængtes af en ren Ubetydelighed, et politisk Nul. Ved hint Valg gav nemlig 1029 oplyste Vælgere en ukjendt Gaardejer N. Andersen deres Stemmer, medens Liebe kun kunde samle 781 Stemmer om sig.

Hans Fald vakte almindelig Harme og Beklagelse, men han blev dog heldigvis ikke ret længe udenfor Rigsdagen, idet han efter den reviderede Grundlovs Vedtagelse i November 1866 valgtes til det tredje kongevalgte Medlem af Landstinget, hvilken Æresplads han endnu indtager. Ogsaa i Landstinget spillede han en betydelig Rolle og var et meget anset og flittigt Medlem. Da M. P. Bruun nedlagde den Formandspost, han med Ære havde indtaget, fæstedes Blikket paa Liebe som den bedst egnede til den vanskelige Plads, og han valgtes da til Tingets Formand, hvilken Hæderspost han nu i flere Aar med stor Honnør har beklædt.

Det kan ikke bestrides, at Liebe er en overordentlig dygtig Formand for Landstinget, og man behøver kun at have meget liden Berøring med det nævnte Ting for at føle, med hvilken Fasthed og Myndighed han leder det indviklede Maskineri. Han er streng og kjører med stramme Tøjler, og han kan være ikke saa lidt hensynsløs. Det er vistnok utvivlsomt, at han er mere frygtet og anerkjendt end egentlig afholdt som Formand; ti han irettesætter hverken paa nogen blid eller egentlig sympativækkende Maade. Men han holder en fortrinlig Disciplin, og han veed ganske anderledes at hævde en sømmelig Tone i Debatten, end hans Kollega i Folketinget. Selv det mindste ungdommelige Tilløb mødes straks i Landstinget af Formandens ubarmhjærtige Klokke, og han forstaar at skaffe sig Lydighed. Opstaar der alligevel nu og da en lille Kontrovers mellem ham og en hidsig Taler, veed han til enhver Tid at hævde sin Overlegenhed, og han behøver aldrig at rekurrere til sin ophøjede Stilling for at værne sin Autoritet. Det er dog kun ligeoverfor Tingets Medlemmer, at han kjører med saa stramme Tøjler; ligeoverfor Tilhørerne er han langt liberalere end Folketingets Formand. Han bliver ikke nervøs af nogle raske „Hør" og „Bravo" og synes i det hele ikke at have noget imod, at Publikum, naturligvis indenfor en sømmelig Grænse, lægger sin Stemning for Dagen.

Det er ganske interessant at iagttage Liebe paa Formandspladsen. Han sidder altid i en flot, næsten nonchalant Stilling, legende med sin Lorgnet, som han har et ejendommeligt Kast med. Han er rask i sine Manerer, taler hurtig men dog med Vægt, giver Ordet uden alle Former, ringer energisk og kalder

skarpt og kort til Orden. Han leder Afstemningerne med en Fart og en Formløshed, der tager sig lidt mærkelig ud i det ærværdige Ting, og navnlig er hans Maade at afskære en yderligere Forhandling paa yderst karakteristisk. „Da der Ingen har begjært Ordet, vil Debatten være sluttet, naar ikke Begjæring fremsættes nu" er den sædvanlige Formel og den ledsages af en Haandbevægelse, der ligefrem er advarende for enhver talelysten. I Reglen faar han afsluttet, naar han vil; men ellers afbryder han uden Barmhjærtighed Mødet Kl. 4½, og det er endog hændet, at en Taler har standset i sit Foredrag paa Formandens Foranledning, og udsat Fortsættelsen til et følgende Møde. Liebes Tone er altid kort og bestemt, og hans Optræden gjør et fast men tillige et noget søgt og unaturligt Indtryk.

Han er alt i alt en ypperlig Formand, og han forstaar ogsaa fortræffelig at lede Traadene udenfor Salen, hvad der dog vel er en nodvendig Betingelse for, at en Formand i Længden kan fylde sin Plads. I alle tvivlsomme politiske Tilfælde øver han en stor og betydningsfuld Indflydelse paa Tingets Flertal. Endelig repræsenterer han fortrinlig med al den Statelighed og Værdighed, som Stillingen kræver. Han er en udpræget Højremand med faste konservative Anskuelser, men det turde være mere tvivlsomt, om han kan siges at være nogen Ven eller egentlig Støtte for den nuværende Regjering.

Liebe er et ypperligt Hoved og har navnlig en ualmindelig hurtig og klar Fatteevne. Selv i meget indviklede Forhold har han straks Blik for det centrale og reder med sjælden Lethed Traadene fra hinanden. Han har derhos megen Aandsnærværelse og en ikke ringe Behændighed. Som Taler har han bevaret et noget advokatmæssigt Sving. Han taler let, hurtig og distinkt og er fuldstændig Herre saavel over sine Ord som sine Tanker. De smaa Taler, han holder fra Formandsstolen, udmærke sig altid ved en vis Finhed og søgt Elegance i Formen. Hans største Gave gaar dog i Retning af at dirigere, og ved mangen farlig Generalforsamling er man tyet til ham, fordi man vidste, at hans sikre Haand, hans Snarraadighed og Overlegenhed vilde være det bedste Bolværk imod oprørte Bølger, og man har i saa Henseende endnu aldrig forregnet sig.

Liebe er meget arbejdsdygtig, saa at han foruden sin Rigsdagsgjerning er Mand for at udfylde følgende Hædershverv: Medlem af Rigsretten, af Administrationen for de Iselin-Rosenfeldske Fideikommis'er, af Direktionen for Vaisenhuset, af Privatbankens Bankraad, af „Bikubens" Repræsentantskab, af Bestyrelsen for Kristiansdal Kloster og af Bestyrelsen for det Raben-Lewetzauske Fond, ligesom han har været et dygtigt og flittigt Medlem af en Række Kommissioner af stor Betydning. Han er endnu en Mand i en kraftig Alder, og med hvad han alt har præsteret for Øje, tør man haabe paa en Fremtid til Ære og Gavn saavel for ham som for Fædrelandet.

Lomborg.

Fuldmægtig i Thisted. Født den 27. August 1832. Død i Efteraaret 1880.

Da Bladene i sin Tid bragte den Meddelelse, at Landstingsmand Lomborg var død, havde sikkert mange rent glemt, at der ved Valget i 8de Landstingskreds i 1878 valgtes et Medlem med Navnet Lomborg ind i Landstinget. Og dette var ikke saa sært; thi baade før og efter Valget havde man kun hørt den ærede Landstingsmands Navn meget lidt nævne. Det var Venstre og særlig det radikale Venstre, der havde opfundet ham og satte ham ind i vort fredelige Overhus.

Lomborg var dansk Jurist og Fuldmægtig paa et Retskontor i Thisted. Han var en meget afholdt og agtet Mand deroppe, stærkt religiøs vakt og en begavet og ildfuld Lægprædikant. Hans grundtvigianske Anskuelser førte ham over i Venstre og, som flere andre Grundtvigianere, over i den vildeste Lejr. Han blev ivrig Politiker og radikal til det yderste med Folkets Krav og Folkets Rettigheder osv. i Munden ved enhver Lejlighed. Paa denne Konto valgtes han ind i Landstinget; men i dette rolige Herrehus kunde han ikke ret muntre sig, og han faldt mere og mere hen i stille Grublen, noget hans svagelige Helbred yderligere ansporede. Dog et Par Gange var han fremme

med sine radikale Anskuelser, men kunde ikke værge dem ligeoverfor dygtige Angreb fra den modstaaende Lejr.

Lomborg var en ret begavet Mand, navnlig grundig og solid, og han var ganske utvivlsomt en ualmindelig brav Mand, der vilde det gode og kun saa fejl paa, hvad der var godt og tjenligt. Han overværede ofte fra Landstingsmændenes Tilhørerbænke Folketingets Forhandlinger, og her vakte den lille, underlige Mand med det buskmandagtige Ydre altid Opmærksomhed. Enhver, der imidlertid lagde nøjere Mærke til det alvorlige, dybe Blik, fik Respekt for Manden, og saa paa ham med lidt andre Øjne, end det store Publikum. Han døde i Slutningen af 1880 efter længere Tids Svagelighed og efterlod sig det Minde, at han var en alvorlig Mand, der var Agtelse værd baade af Venner og af Modstandere.

Lyby.

Kammerraad, Gaardejer i Hem i Salling. Født den 15. Januar 1825.

Kammerraad Lyby er en gammel Rigsdagsmand, der flere Gange har været Medlem af Folketinget. Han meldte sig tidlig til politisk Tjeneste, idet han allerede den 4. August 1852 stillede sig i Skive imod Bertel Nørgaard, og naaede meget nær ind paa Livet af denne. Ved det første Valg i 1853 bukkede Lyby atter under efter en haardnakket Kamp; men ved det andet Valg samme Aar stod han sig og kom altsaa ind i Folketinget. Aaret efter blev han paany slaaet af Nørgaard, og i 1855 stillede han sig ikke. Derimod søgte og opnaaede han Valg i Bjergets Kro i 1858 og derefter i 1861 paany i Skive, hvor han første Gang bekæmpede og besejrede sin senere saa ihærdige Modstander, den nuværende Folketingsmand for Kredsen, Chr. Jensen af Vadum. I 1864 slog denne Lyby, som derimod Aaret efter valgtes ind i Rigsraadets Folketing. Ved Valget den 20. September 1872 erobrede Lyby Kredsen tilbage fra Jensen efter en meget haard Valgkamp, og ogsaa i 1873 blev

Lyby Sejrherre, endog med 300 Stemmers Overvægt; men paa Højres uheldige Valgdag den 25. April 1876 bukkede Lyby atter under, og siden har Jensen med stedse stigende Stemmetal holdt Kredsen. Et Par Aar efter valgtes Lyby derimod ind i Landstinget.

Lybys politiske Liv har altsaa været rigt paa Omskiftelser, men desuagtet har han i mere end 16 Aar været Medlem af Rigsdagen. Han har aldrig spillet nogen fremtrædende Rolle, men har stedse, overensstemmende med sin beskedne Natur, holdt sig meget tilbage. I Folketinget var han Mellempartist, men i Landstinget er han som en Følge af den politiske Situations Udvikling bleven en paalidelig Højremand.

Han taler grumme sjælden og heller ikke videre godt, men han er iøvrigt en Mand med sunde Tanker, om han end har Vanskelighed ved at give dem et mundtligt Udtryk. Derimod skriver han fortræffelig for sig og har oftere leveret Bladartikler om den politiske Situation, som have vakt Opsigt ved deres Stringents, Klarhed og sproglige Korrekthed. Han er en Mand med gode Evner, med et bravt Hjærte og en nobel Tænkemaade. Derfor gjør han god Fyldest som Rigsdagsmand, og han er agtet og afholdt af alle. Der er over hans Person og hans Fremtræden et Præg af Alvor, Besindighed og Redelighed, som drager til sig.

I sin Hjemstavn er han æret og afholdt. Han er en dygtig Landmand, og han er flink og virksom saavel paa det landøkonomiske som paa det kommunale Omraade. Baade som Sognefoged og som Landvæsenskommissær har han vist sig meget flink og dygtig, og den Kammerraadtitel, Bonden fra Salling nu bærer, indeholder en Anerkjendelse af hans Fortjenester. Han er dog vedbleven at være Bonde i Ordets smukke og gode Betydning, og den beskedne, sympativækkende Mand vil forhaabentlig endnu i mange Aar færdes mellem Landets udvalgte paa Kristiansborg Slot.

Magius.

Afskediget Oberst af Fodfolket. Bor i Nyborg. Født den 28. Mai 1816.

Oberst Magius var en flink Militær med en hæderlig Krigshistorie; men den ubarmhjærtige Aldersgrænse fældede ham, som den har fældet saamange andre dygtige Mænd. Hvad der oprindelig har bragt ham ind paa den politiske Bane vides ikke; men i 1866 valgtes han til Landstingsmand for 6te Landstingskreds og har senere bevaret denne Plads. Sagtens har man umiddelbart efter den ulykkelige Krig villet tilføre Rigsdagen en militær Sagkyndighed til Hjælp ved Udarbejdelsen af de Reformforslag, der for Hærens Vedkommende havde vist sig nødvendige. I den Henseende valgte man ikke ilde; ti Magius tog i flere Aar en virksom og dygtig Del i Forhandlingerne paa de foreliggende militære Omraader. Nogen større Rolle har han dog aldrig spillet, og i de sidste Par Aar synes han at have trukket sig meget tilbage fra virksom Indblanding i Sagerne.

Han er en velbegavet og meget dygtig Mand, der taler godt for sig og ofte har leveret gode Bidrag til Diskussionen. Derhos er han meget afholdt og velset og staar navnlig i et personligt Venskabsforhold til enkelte af Regjeringens Medlemmer. Om hans rene politiske Højrestandpunkt er der ingen Tvivl, og man har ligeoverfor ham en beroligende Følelse af Tryghed baade, hvad hans Karakter og hans Mod angaar i farefulde Situationer. For det store Publikum er han ukjendt; ti han trænger sig ingensinde frem; men den gunstige Dom, de indviede fælder over ham, er mere værd og har større Betydning end de ukritiske Tilskueres.

Matzen.

Professor juris ved Kjøbenhavns Universitet. Født den 28. Decbr. 1840.

Professor Henning Matzen hører til Landstingets yngste Medlemmer, baade hvad Alderen og Rigsdagsancienniteten angaar. Han er en Bondesøn nede fra Angel og blev i 1859

Student fra Flensborg lærde Skole. I 1864 tog han juridisk Attestats med et ypperligt Laud, men fortsatte ogsaa efter Eksamen med Iver sine videnskabelige Studier. Efter i 1867 at have taget Universitetets Guldmedaille for en juridisk Afhandling udpegtes han almindelig som et juridisk Professoræmne, og i 1870 gik Spaadommen ogsaa i Opfyldelse. Senere er han tillige bleven valgt til Medlem af Konsistorium, samt ekstraordinær Assessor i Højesteret. Ved Universitetets Jubelfest i 1879 blev han kreeret til Dr. juris honoris causa. Som Retslærd har han alt vundet sig et anset Navn, og han roses som en flittig, dygtig og meget klar Universitetslærer, der har stillet sig i et godt Forhold til de studerende.

Hans Interesse for det politiske Liv synes tidlig at være bleven vakt; ti alt for adskillige Aar siden var han en skattet og ret ivrig Medarbejder af Pressen. Det var dog først i 1873, at hans Navn for Alvor slog igjennem. Han skrev nemlig den Gang sine bekjendte Artikler i „Dagbladet" om en provisorisk Finantslovs Berettigelse efter Grundloven, og kort efter udgav han disse Artikler i udvidet Form som et politisk Flyveskrift, hvori han altsaa tog Ordet for den nævnte Tanke og begrundede den fra et videnskabeligt Standpunkt.

Dette Skrift gjorde en overordentlig Opsigt, navnlig fordi det Resultat, Professoren var kommet til, stod i absolut Strid med andre Retslærdes; men det kunde paa den anden Side ikke nægtes, at Matzen anførte særdeles gode Grunde for sin Paastand og i det hele klart og dygtig begrundede den. Venstres Had og Forbitrelse imod denne nye Lære og imod dens Apostel, der traadte saa frejdig i Skranken, kjendte ingen Grænser, og det er ikke formeget sagt, at Matzens Navn i hine Dage ligefrem besudledes paa mange af Landets Valgtribuner.

Men ogsaa mange Højremænd stillede sig tvivlende ligeoverfor Paastanden og veg næsten rædde tilbage for den dristige Tanke. Et Par smaa Tilløb, Matzen derefter gjorde paa at komme ind i Folketinget ved Højres Hjælp, mislykkedes straks, fordi Højre syntes at mangle Mod til helt ud at kjendes ved ham. Tiden gik imidlertid, Matzen hævdede modig og uforsagt sin Lære, og Omstændighederne kom hans Teorier tilhjælp. I 1877 fik vi den provisoriske Finantslov, og det, at den blev

uanfægtet, bragte Stemningen mere og mere over paa Matzens Side. Nu var han utvivlsomt bleven en Mulighed, og da Professor Aagesens pludselige Død berøvede Landstinget en juridisk Kraft, hvortil det absolut trængte, faldt Blikket paa Matzen, og efter nogen Modstræben, lige i første Øjeblik, sluttede Højre sig resolut om ham og valgte ham. Endnu den Dag idag betragter dog Venstre hans Valg som et Slag fra Kjøbenhavnernes Side imod Skattebevillingsretten.

Matzen kom altsaa ind i Landstinget og tog med hele sin virksomme og energiske Natur rask fat. Han viste sig som en særdeles god Taler og afleverede straks nogle Foredrag, navnlig om Universitetets Stilling, der vakte Opsigt ved deres Grundighed og Klarhed. Det var imidlertid givet, at han med sin Fortid og sine Anskuelser særlig maatte komme til at spille en Rolle under de storpolitiske Kampe. Saaledes skete det da ogsaa, og Matzen har paa dette Omraade været en Slags Ordfører for det egentlige Højre og leveret virkelig fortrinlige Indlæg i Debatten. Under den sidste store Konflikt optog han Kampen baade imod Venstre og imod Krieger, og han viste sig at være den førstnævnte Modstander langt overlegen og den sidstnævnte storslaaede Kæmpe jævnbyrdig.

Matzen er allerede en meget betydningsfuld Landstingsmand og meget ivrig i sin Gjerning. Hans livlige Natur faar her ret et Spillerum, og han bevæger sig som en Fisk i de politiske Kombinationers Farvande. Altid virksom, snart i Salen som Deltager i en livlig Debat, snart i Udvalg, i private Konferencer, i Partimøder osv., aldrig træt og aldrig forknyt. Baade hans Frejdighed og hans Virksomhed forplanter sig til hans Omgivelser og river dem bevidst eller ubevidst med. Alene ved det Liv, han skaber og den Beredvillighed til at tage Alt paa sine Skuldre, som udmærker ham, gjør han fortrinlig Nytte. Begyndelsen er saa lovende, at man har Ret til at knytte Forventninger til Fremtiden.

Matzen er et ypperligt Hoved, klar og skarp. Han taler, som sagt, meget godt og formelt smukt. Der er paa en Gang Tankefylde, Klarhed, Aand og Vid. Hans Stemme bærer imidlertid Præg af hans sydslesvigske Herkomst og har bevaret en Akcent, der gjør den skarp og haard, hvilket ofte, vistnok meget

imod hans Hensigt, lægger en udfordrende og irriterende Tone over hele Foredraget, saa at det fremtræder langt skarpere, end tilsigtet. Dette fører da atter til bittre Svar og deraf følgende hidsige Sammenstød. Naar man imidlertid bliver lidt mere fortrolig med ham, vil det nok blive klart, at han egentlig er en venlig og velvillig Mand, der paa ingen Maade mener det saa slemt.

Matzen har et meget ungdommeligt Udseende og raske, livlige Manerer. Han ligner med sit robuste Ydre og sit friske, rødmussede Ansigt mere en veltilfreds og velsitueret Landmand end en lærd og forlæst Professor.

Moltke.

Kammerherre, Greve. Ejer af Godserne Jomfruensegede og Lystrup i Præstø Amt Født den 13. Mai 1833.

Grev Moltke til Lystrup og Jomfruensegede hører til den gamle Adelsslægt Moltke, der har skaffet Danmark saa mange fortjente Mænd og ogsaa har frembragt Politikere af høj Rang og Betydning. Selv har han kun siddet faa Aar paa Tinge, ligesom han oprindelig heller ikke synes at have attraaet egentlig politisk Virksomhed herhjemme. Det var mere Gesandtskabsvirksomhed, han stilede efter.

I 1851 blev han Student fra Borgerdydsskolen paa Kristianshavn og tog 5 Aar efter statsvidenskabelig Eksamen med bedste Karakter. Samme Aar blev han Attaché ved Gesandtskabet i London, og fra 1859 til 1862 var han Legationssekretær i Wien. Dermed opgav han den diplomatiske Løbebane, som han paa en meget ærefuld Maade havde udfyldt, og trak sig tilbage til sine Godser paa Sjælland. Her valgtes han snart ind i Præstø Amtsraad og blev et dygtigt Medlem af dette. Da Udenrigsminister Grev Moltke pludselig døde i 1875, valgtes Grev Moltke-Lystrup i hans Sted ind i Landstinget, og dette Valg fornyedes saa i 1878.

Moltke er et meget stilfærdigt men ligefuldt et meget nyttigt Medlem af Landstinget. Han taler næsten aldrig og gjør sig i det hele slet ikke gjældende, men han er meget flittig og omhyggelig og tager sin Del af Arbejdet baade i Udvalgene og i Partimøderne. Han har derhos en sund politisk Sans og ser paa Sagerne med et roligt, praktisk og lidenskabsløst Blik. Med udprægede konservative Anskuelser forener han en fast Karakter og en yderst støt og solid Optræden. Han hører til dem, man absolut faar Fidus til, og man kan være vis paa hos ham altid at finde et nøje Kjendskab til Forholdene parret med et meget ædrueligt og forstandigt Syn paa dem.

Han er et godt Hoved, navnlig med et sundt Blik, og han er i en særdeles høj Grad afholdt. Den ædle og noble Skikkelse med det aabne Ansigt og med den paa en Gang distingverede og beskedne Optræden gjør et højst tiltalende Indtryk. De smukke Sider af Adelsmanden og af den dannede Mand skinner overalt igjennem. Det er faa Medlemmer af Tinget, som Højre nødigere vilde miste end den ridderlige, støtte og uforsagte Grev Moltke.

Mourier-Petersen.

Hofjægermester, Ejer af Rugaard ved Ebeltoft. Født den 9. Juli 1825.

Hofjægermester Mourier-Petersen er født paa Engelholm ved Vejle og blev i 1843 Student fra Borgerdydsskolen paa Kristianshavn. Seks Aar efter tog han juridisk Embedseksamen, men benyttede iøvrig ikke denne Eksamen, idet han kastede sig over Landvæsenet og i 1857 kjøbte Hovedgaardene Rugaard og Frydensberg i Randers Amt. Her udfoldede han en dygtig Virksomhed som Landmand og kom selvfølgelig hurtig ind i de landkommunale Raad, ligesom Offentligheden ogsaa paa anden Maade lagde Beslag paa hans Kræfter. Han blev Formand for Sogneraadet, Medlem af Randers Amtsraad, Landvæsenskommissær, Formand for Jagtafløsningen, Medlem

af Bestyrelsen for Randers—Grenaa Jernbanen osv. Men hans vigtigste og betydningsfuldeste Gjerning indviede han dog i 1866, da han blev Formand for det danske Hedeselskab, utvivlsomt et af de nyttigste og mest frugtbringende Selskaber, vi have herhjemme. I mange Aar har han nu, sammen med Oberstløjtnant Dalgas og Justitssekretær Morville, ledet dette Selskabs Virksomhed med en af alle anerkjendt Dygtighed, og han har herved gjort sig virkelig fortjent og sikret sig et smukt Eftermæle.

Ogsaa i Rigsdagen har han udfoldet en lang og gavnlig Virksomhed. I 1861 sendte Ebeltoftkredsen ham ind i Folketinget, og han holdt Kredsen ved 4 Valg, en Gang dog stærkt trængt af den i sin Tid bekjendte Landmaaler Rejnhold Jensen. Saa i Grundlovskampen i 1866 slog en Gaardmand Jens Andersen Degn ham fuldstændig, og et Forsøg, Mourier-Petersen 4 Maaneder efter gjorde paa at tilbageerobre Kredsen, mislykkedes ogsaa. Derimod valgtes han i Oktober 1866 ind i Landstinget, hvoraf han siden har været Medlem. Nu til Efteraaret skal han paa Valg igjen.

Mourier-Petersen har aldrig spillet nogen betydelig Rolle paa Rigsdagen og synes egentlig ikke anlagt for den politiske Gjerning. Han følger imidlertid godt med, og tager jævnlig Ordet i Sager, hvori han har særlig Indsigt. Han er velbegavet og taler godt og forstandig for sig. Han er en udpræget Højremand med befæstede Anskuelser. I Udvalgene bruges han jævnlig og skal her være virksom og gjøre god Nytte; men det store Publikum mærker ikke meget til ham; men et Vidnesbyrd om den Betydning, Landstinget selv tillægger den alvorlige og forstandige Mand er, at han er valgt til Medlem af Rigsretten.

Müller.

Sysselmand paa Færøerne. Født den 2. Septbr. 1818.

Sysselmand H. C. Müller er en gammel Rigsdagskandidat. Allerede ved det første Valg til Folketinget efter Grundlovens Vedtagelse stillede han sig i Thorshavn, men op-

naaede ikke Valg. Ogsaa i 1852 forsøgte han sig, men maatte atter bukke under for den den Gang uovervindelige Exam. jur. N. Winther. Først da denne i 1858 frivillig opgav sin Kandidatur, valgtes Müller ind i Folketinget. Ved to følgende Valg holdt han Kredsen, men i 1864 slog Skolelærer J. Petersen ham. Saa valgtes han i 1865 ved et Suppleringsvalg ind i Landstinget, hvor han siden har havt Sæde.

Det færøiske Medlem har selvfølgelig hverken i Folketinget eller i Landstinget Lejlighed til at spille nogen særlig Rolle; ti Valgkredsens Anliggender kræve sjælden nogen stærk Indgriben, og i de store politiske Tvistepunkter er der heller ikke for Færingen Anledning til at indtage stærkt udprægede Standpunkter. Müller har da ogsaa kun sjælden ladet høre fra sig, naar ikke et specielt færøisk Forhold har været drøftet, men han har dog havt Lejlighed til at vise, baade at han er en solid Højremand og en forstandig Mand, der kan rede godt for sig. Han anses for et godt Hoved, navnlig for ganske snild, og man vil vide, at det i hans Hjemstavn mere er Erkjendelsen af hans gode Evner og af hans Snuhed end nogen særlig personlig Yndest, der har skaffet ham hans Hæderposter. Han er Medlem af det færøiske Lagting samt, foruden Sysselmand, Postekspeditør i Thorshavn.

Møller.

Kjøbmand i Hillerød. Født den 7. Novbr. 1815.

Kjøbmand Carl Møller har siddet 8 Aar i Landstinget, men er iøvrigt ikke videre bekjendt. Han blev valgt ind, fordi Kjøbstæderne ønskede en Repræsentant for deres særlige Anliggender og fordi Møller nød megen Anseelse baade som en hæderlig og en forstandig Mand. Det maa ogsaa indrømmes, at han paa en anerkjendelsesværdig Maade har løst den Opgave, der var givet ham; ti han har virkelig ved alle Lejligheder været en flink Talsmand for Kjøbstædernes Interesser. Naar der er

Tale om saadanne, møder han altid frem og det stedse med meget forstandige og praktiske Udtalelser.

Han er vistnok en ganske vel begavet Mand, og han nyder Anseelse som højst solid og paalidelig. I politisk Retning er han afgjort Højremand. Det er sjælden, man hører ham tale, men hans Stilling er derfor ikke mindre klar. Han passer rolig sin Gjerning, følger godt med og benyttedes en Tid til Sekretær. Fremtrædende er han vel ikke i nogen Retning; men hans Paalidelighed og Troskab giver ham Betydning. Han var et dygtigt Medlem af Sparekassekommissionen og skal være temmelig indsigtsfuld paa dette Omraade.

Neergaard.

Kammerherre og Kaptajn. Ejer af Svenstrup Gods i Kjøbenhavns Amt.
Født den 26. Marts 1806.

Kammerherre Neergaard til Svenstrup er kongevalgt Medlem af Landstinget. Han blev Student 1822 og tog den 11. April 1827 juridisk Embedseksamen med bedste Karakter. Efter i mange Aar at have været Auskultant i Rentekammeret udtraadte han i 1844 af Statstjenesten og overtog ved Faderens Død Besiddelsen af det prægtige Herresæde Svenstrup. Landbruget og de landkommunale Forhold tog nu al hans Interesse fangen, medens Politikken slet ikke syntes at friste ham. Vel var han en kort Tid Medlem af Roeskilde Stænderforsamling, men hertil indskrænkede sig ogsaa i en Menneskealder al hans politiske Virksomhed. Han sad som en rig og myndig Jorddrot ude paa sit Gods, var en fornem men godgjørende Godsejer og nød Anseelse i vide Kredse.

Saa, da han naaede Oldingealderen, og netop da Kampen rasede stærkest, traadte han atter ind paa den politiske Slagplads. Der blev en Plads ledig som kongevalgt Medlem af Landstinget, og den 9. Januar 1875 fik den næsten 70aarige og noget legemssvage Kammerherre Neergaard denne Hæders-

post. Det vakte den Gang med Rette Overraskelse, at den gamle Mand, der aldeles ikke havde taget Del i vor politiske Udvikling, nu følte Lyst til en politisk Gjerning, men paa den anden Side var man glad ved denne sildig vakte Interesse; thi man vidste, at med Neergaard tilførtes der Landstinget en ægte konservativ Kraft, der, efterhaanden som Omvæltningslysterne fik Magt, kunde gjøre virkelig Nytte.

Nu har Neergaard siddet i syv Aar i Landstinget, men endnu staar han lige uberørt, ja næsten lige fremmed for de egentlige politiske Rørelser. De anfægte ham ikke; han sidder støt paa sin Plads som en solid og trofast Vogter for de konservative Interesser, og den Dag oplever ingen, da Neergaard gaar med til liberale Numlerier af nogen Art. Han hører til de stille i Tinget og taler næsten aldrig; men indenfor sit Parti er han en Mand, hvis Raad søges og følges.

Neergaard skal have gode Kundskaber, en sund Forstand og flersidige Interesser. Han er en varm Fædrelandsven, og i det hele en lojal og offerberedvillig Statsborger. Efter at være kommen ind i Landstinget var han en Tid Formand for Godsejerforeningen, men i denne Stilling var han dog vistnok for konservativ og for lidt bøjelig ligeoverfor Nutidens Krav. Han er Medlem af Nationalbankens Repræsentantskab og Direktør for Sjællands Stifts Brandforsikring. Den Kaptajnstitel, han endnu bærer, er en Reminisens fra Studenterdagene, da han stod ved Studenterkorpset og her avancerede til Kaptajn.

Nellemann.

Justitsminister og Minister for Island. Dr. juris. Født den 1. November 1831.

Danmarks Justitsminister, Johannes Magnus Valdemar Nellemann er født i Kjøbenhavn den 1. November 1831, men har gaaet i Slagelse Latinskole, hvorfra han i 1849 dimitteredes som en særdeles flink Student. Aaret efter tog han

anden Eksamen og kastede sig derefter over Juraen. Den 10. Januar 1855 tog han Embedseksamen med et fortrinligt Laud, og saa gode havde hans skriftlige Udarbejdelser været, saa klart var hans juridiske Overblik, at han alt ved Eksamensbordet designeredes til vordende Videnskabsmand. Han fortsatte med stor Flid sine juridiske Studier, og allerede 1858 blev han Lektor i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet. Aaret efter blev han ordinær Professor. I 1865 blev han Medlem af Konsistorium, og i 1868 fik han Sæde i den store Proceskommission. To Aar senere blev han ekstraordinær Assessor i Højesteret og i 1871 Regentsprovst. I 1874—75 var han Universitetets Rektor, og sidstnævnte Aar repræsenterede han det danske Universitet ved Universitetsfesten i Leyden. Senere blev han honoris causa kreeret til Dr. jur. fra Upsala Universitet.

Dette er i store Træk Nellemanns videnskabelige Løbebane, indtil den foreløbig afbrødes ved Overtagelsen af Justitsministerporteføljen; men indenfor denne Ramme ligger der en sjælden rig og smuk Virksomhed af den Art, der sikrer Udøveren en varig Anerkjendelse. Nellemann blev en udmærket juridisk Professor og en virkelig Retslærd. Hans Forelæsninger og videnskabelige Skrifter vare prægede af en Skarphed i Tanken og en Klarhed i Formen, der gjorde Studiet forholdsvis let og tiltalende. Flere af hans Bøger og da navnlig hans fortræffelige ordinære Procesmaade ville staa til sene Tider som et smukt Vidnesbyrd om den Udvikling, vor Tids Retsvidenskab har naaet. Derhos var han en fortræffelig Eksaminator og en human og velvillig Lærer, der stillede sig paa en smuk Fod med de unge og følgelig var meget afholdt af dem. Dette i Forbindelse med hans andre gode Egenskaber gjorde ham saa velskikket til at være Regentsprovst, og han var meget yndet og meget dygtig i denne Stilling. Som juridisk Professor tog han ivrig Del i de nordiske Juristmøder og vandt ogsaa paa dem en betydelig Anerkjendelse. Endelig virkede han med stor Iver og Intelligents i de Kommissioner, hvoraf han var Medlem.

Allevegne gjorde han fortrinlig Nytte; han var meget flittig, omhyggelig og paalidelig, og hans store personlige Elskværdighed, hans ubestikkelige Redelighed og hans sjældne Uegennyttighed sikrede ham Hengivenhed og Agtelse fra alle Sider.

Han havde altsaa som Videnskabsmand erhvervet sig et udmærket Navn, og især vakte hans ualmindelige Klarhed og deraf følgende Evne til at rede de mest indfiltrede Traade fra hinanden fortjent Anerkjendelse. Denne mærkelige Klarhed er hans store Styrke, hans Svaghed er maaske en vis Tørhed.

Saaledes udrustet med Kundskaber, Evner og et fortrinligt Omdømme betraadte han den politiske Løbebane, der saa hurtig bragte ham i Vejret. I 1870 blev han ved et Suppleringsvalg sat ind i Landstinget, og han kastede sig straks med sin sædvanlige Iver og Interesse over den politiske Gjerning. Han skaffede sig snart Betydning og Indflydelse, og han blev, da den konstitutionelle Kamp begyndte, et særdeles nyttigt Bindeled mellem det saakaldte Mellemparti og Godsejergruppen i Landstinget, idet han nød lige stor Anseelse i begge disse Partiafskygninger. Han fik snart indflydelsesrige Hverv og blev ved vigtige Lejligheder Tingets Tolk. Saaledes var han Ordfører for Landstinget under Adressekampen i 1873, og han var selvfølgelig Medlem af de vigtigste Udvalg. Han havde Sæde i Fællesudvalget i 1875; men han kæmpede da af alle Kræfter imod det ukonstitutionelle Forslag at sælge Ministeriet for en Finantslov. Vel blev han den Gang overstemt, men nu kan han med Ære pege tilbage paa sin daværende Stilling; de fleste forstandige Mænd ere nu villige til at indrømme, at han ved hin Lejlighed saae rigtigere og mere fremad, end Udvalgets store Flertal.

Som Landstingsmand udmærkede de samme Egenskaber ham, som han havde lagt for Dagen i sin Embedsgjerning: Flid, Soliditet, Paalidelighed og Klarhed. Han viste sig som en meget god og slagfærdig Taler, der havde en stor Lethed ved at give sine Tanker et skarpt præciseret Udtryk. Det blev tidlig synbart, at han ogsaa som Politiker vilde have en smuk Fremtid, og i hine urolige Ministerdage spillede hans Navn ofte ind med i de Kombinationer, hvormed Rygterne havde saa travlt.

Da saa Estrup den 11. Juni 1875 dannede sit Ministerium, fik Nellemann Plads i det som Justitsminister. Det var et meget heldigt Valg, der vidner godt for Estrups politiske Blik og Menneskekundskab. For ham gjaldt det jo nemlig om at finde en Justitsminister med et skarpt Judicium, der, efterhaanden som Striden tilspidsedes, med Autoritet kunde klare Stillin-

gens juridiske Side, og en saadan Mand var netop Nellemann. Uden selv at være nationalliberal havde han dog ypperlige Forbindelser i dette Parti og derigjennem med alle Spidserne af vor Embedsstand, og dette kom paa mange Maader Ministeriet tilgode.

Paa Forhaand havde han altsaa særdeles gunstige Betingelser for en betydningsfuld Ministervirksomhed, og han har holdt, hvad han lovede. Han er en fortrinlig Fagminister og gjør her helt ud Fyldest, men han er tillige, hvad Forholdene ogsaa gjorde nødvendig, politisk set en meget dygtig Minister. Han har været en lojal og hæderlig Kollega, der i Farens Stund stod sin Chef trolig bi. Det var selvfølgelig ham, der lagde den provisoriske Finantslov til Rette, det var ham, der udarbejdede Indstillingerne til Kongen, og der traf alle de juridiske Foranstaltninger, og ligetil den allerseneste Tid har han maattet være juridisk Konsulent for de andre Ministre ligeoverfor Spørgsmaalene om, hvorvidt de under Krigens Gang kunde forsvare at gaa. Han er bleven uundværlig for Ministeriet Estrup, ti ganske bortset fra, at han i de kritiske Situationer kan give den rigtige Anvisning, har han en anden Egenskab, der netop for dette Ministerium er saa saare vigtig. Medens nemlig Estrup og de andre Ministre holde sig lidt fornemt for sig selv og ikke søger Forbindelser udenfor, er Nellemann netop virksom i denne Retning. Han holder en nøje Forbindelse med de politiske Partier og de ledende Mænd, og danner derved det nødvendige Mellemled mellem dem og Regjeringen. Nellemann har altid Intrigernes Traade i sin Haand og har stedse et nøje Kjendskab til de hemmelige Strømninger. Derved bliver han selvfølgelig istand til at være en ypperlig politisk Raadgiver for Regjeringen. Han har da ogsaa sine Kollegers udelte Tillid.

Som Fagminister har han, foruden den kæmpemæssige Retsreform, forelagt en Række særdeles dygtig udarbejdede Love, som han har forsvaret med Talent. Hans Klarhed i Fremstillingen, hans sunde Fornuft og hans skarpe Logik har ofte aflokket ivrige Venstremænd beundrende Udraab. Han taler gjerne kort og med en paafaldende Prunkløshed. Det er næsten, som om han skyer alle oratoriske Pyntemidler. Han bruger den allerjævneste Form, de almindeligste Talemaader, men derved

opnaar han, at hans Tanke bliver dobbelt uomtvistelig, hans Grunde desto klarere at følge og forstaa. Hans Foredrag er noget tørt og hans Stemme skjønt klar dog lidt haard. Han kan meget godt bide fra sig, og han erklærer uden Omsvøb det for Nonsens, der efter hans Mening er det. I det hele er han ved sin Skarphed og Logik en farlig Modstander, og han har baade større og vigtigere Sejre at fremvise, end den, han vandt over Steenstrup i den ærøiske Arvesag, da han endelig gjorde dens sande Sammenhæng klar for Tinget.

Nellemann er et ypperligt Hoved, og navnlig er hans ofte omtalte Klarhed paafaldende. Han er en sjælden brav og hæderlig Mand, der er afholdt og agtet af alle. En mere demokratisk Minister, end han er i sin Fremtræden, skal man vanskelig finde; hos ham behøver man ikke at søge højtidelige Audientser, hans Dør staar aaben for alle, og han forhandler jævnt, naturlig og overmaade venlig med enhver. Der er slet ingen Fornemhedsnykker at spore, det skulde da være en Smule Aandsfornemhed. Hans Svaghed er maaske et Gran Sangvinitet og en Tilbøjelighed til at tage sig mere paa, end han overkommer og til i god Tro at vække Forhaabninger, der ikke kunne opfyldes. Derhos er det en almindelig Mening, at han har nogen Vanskelighed ved at modstaa Paavirkning af dem, med hvem han daglig kommer i Berøring, og til her at hævde sin egen Mening, naar den skal kriges igjennem. Men alt dette er jo rene Smaating, og i det store og hele er Nellemann en udmærket Minister, en dygtig Politiker og en Videnskabsmand, der gjør sit Fædreland stor Ære.

Chr. Nielsen.

Gaardejer i Skuderløse paa Sjælland. Født den 9. Maj 1827.

Gaardejer Chr. Nielsen af Skuderløse er en saakaldet ivrig Venstremand, der dog ikke vides at have søgt politisk Virksomhed, før han i 1878 blev sat ind i Landstinget. Han skal

have taget Del i de lokale Venstrebevægelser i sin Hjemstavn, hvor han er en meget agtet og anset Mand, og paa den Konto valgtes han saa til Medlem af vort Førstekammer. Der gik ved hans Indtræden Ry af hans forvovne Venstresind, men nogen Bekræftelse herpaa har man hidtil ikke faaet. Han taler meget sjælden og aldrig i nogen særlig skarp Form. Heller ikke ser han synderlig farlig ud; han har et mildt og venligt Ansigt med et ganske intelligent Præg, og gjør mere Indtrykket af at være en pæn Provinskjøbmand med ret slebne Sæder, end af en Bonde med Hugaftendentser. Han skal være et godt Hoved og hans Kolleger forsikre om ham, at han er en meget brav og velmenende Mand, der paa ingen Maade nærer virkelig radikale Tilbøjeligheder. Endnu har man da heller slet ikke mærket til saadanne, og det rimeligste er, at han som Flertallet af vore Bønder i Virkeligheden baade er besindig, praktisk og fornuftig, naar han faar Lov til at raade sig selv. Hans Fremtræden er tiltalende og net, og intet tyder paa, at hans Valg enten var farligt eller uheldigt.

H. C. Nielsen.

Stiftamtmand i Ribe. Født den 14. December 1805.

Stiftamtmand Nielsen var indtil for kort Tid siden kongevalgt Medlem af Landstinget. Han er født i Thisted og blev i 1825 Student fra Ribe Skole. Fem Aar efter blev han juridisk Kandidat med en god første Karakter. I 1835 blev han Auditør i Armeen og 2 Aar efter tillige Regimentskvartermester. I 1841 udnævntes han til Overauditør, og under Krigen i 1848 fungerede han som Intendant for Nørrejylland. Efter Krigens Slutning blev han Amtsforvalter i Ribe, og fra dette Embede overgik han i 1855 til sit nuværende: Stiftamtmand over Ribe Stift og Amtmand over Ribe Amt.

Nielsen har gjort sig bekjendt som en udmærket Embedsmand og anses for at være Landets dygtigste Amtmand. Med

en sjælden Flid og Akkuratesse har han røgtet de forskjellige Embeder, han har beklædt, og dette i Forbindelse med et klart Hoved, en praktisk Sans og en særdeles velvillig Optræden sikrede ham et agtet og et anset Navn. I hele hans Virken skal man stadig kunne spore en stærk Vedhængen ved det gamle og en vis Skyhed for de moderne Ideer. Ofte har den erfarne og praktiske Mand været en paalidelig Raadgiver for andre Embedsmænd.

Til Deltagelse i det politiske Liv synes han slet ikke at have følt nogen Attraa, og han var over 60 Aar gammel, før han fik Sæde paa Rigsdagen, og da selvfølgelig i Landstinget, medens han ingensinde har søgt Valg til Folketinget. Allerede i 1859 fik han nogle faa Stemmer til et Landstingsvalg, og det samme gjentog sig i 1864, men først i Juni 1866 blev han valgt. Han fik da det højeste Antal Stemmer, og det var ogsaa Tilfældet ved Valget i Oktober s. A., efter Grundlovsforandringens Vedtagelse. Nu sad han i Landstinget nogle Aar, men deltog ikke meget i Forhandlingerne, om han end med sædvanlig Flid og Omhyggelighed fulgte med. Saa nogle Aar efter trak han sig tilbage paa Grund af et svageligt Helbred. Den 23. Decbr. 1876 blev han kongevalgt Medlem af Tinget; men i 1882 fritoges han efter egen Begjæring fra denne Stilling, som en tiltagende Tunghørighed gjorde ham det vanskeligt at udfylde.

Hans Bortgang beklagedes dog af alle, ti den udprægede konservative Mand passede saa godt for Landstinget. Hans store Samvittighedsfuldhed og personlige Elskværdighed vandt ham alles Hjærter, og i forskjellige kommunale Spørgsmaal var han en Autoritet, man aldrig forgjæves tyede til, og hvis Mening baade i Udvalgene og i Salen tillagdes megen Vægt. Enhver, der kom i Berøring med den gamle Stiftamtmand, fik en mærkelig Tiltro til ham og kom til at holde af den venlige og dannede Mand, der til Tider kunde være baade aandrig og fuld af Lune. Hans Bortgang var et virkeligt Tab for Landstinget og Højre.

Oxenbøll.

Borgmester og Byfoged i Stubbekjøbing. Født den 13. April 1823.

Borgmester Oxenbøll er født i Randers og blev i 1841 Student fra Kolding Skole. I 1848 tog han juridisk Embedseksamen med bedste Karakter og blev nogle Aar efter Auditør i Hæren. I 1856 udnævntes han til Borgmester og Byfoged i Stubbekjøbing og senere tillige til Herredsfoged i Stubbekjøbing Herred. Som Embedsmand har han vundet sig et godt Navn; sit store Embede bestyrer han med Dueligheb og Samvittighedsfuldhed, og han har forstaaet at stille sig i et godt Forhold til Befolkningen og vinde dens Tillid.

Som Politiker har han aldrig gjort sig gjældende derovre; han har ingensinde søgt Valg til Folketinget og har kun taget ringe Del i den politiske Agitation; men det gode Omdømme, han havde erhvervet, skaffede ham ind i Landstinget, hvor han nu har siddet i 12 Aar. Han er en ganske dygtig Landstingsmand, der med Iver og Interesse har kastet sig over Politiken. I Forhandlingerne tager han ofte Del og bruges ogsaa meget i Udvalgene. Paa enkelte kommunale Omraader er han godt hjemme, og i saadanne Spørgsmaal over han virkelig Indflydelse. Derimod spiller han ikke nogen videre Rolle i de store politiske Spørgsmaal. Han er en paalidelig Højremand og har i det hele sunde Anskuelser, ligesom han heller ikke kan frakjendes en vis Selvstændighed i sin Optræden.

Det er ikke sjælden at han bruges som Ordfører i mindre betydelige Sager, og han er da altid omhyggelig og velforberedt. Han taler ganske godt, men er ikke morsom at høre paa, og hans Stemme er ikke videre tiltalende. Heller ikke er den sirlige Mands Fremtræden fri for en Selvtillidsfuldhed, der misklæder. Men iøvrigt er han en meget brav Mand, et godt Hoved og paalidelig samt virkelysten. Enkelte Gange er han gaaet sine egne Veje, men i saa Henseende har han havt vekslende Held med sig.

P. Pedersen.

Gaardejer af Sigerslevvester ved Frederikssund. Født den 29. April 1822.

Gaardejer P. Pedersen af Sigerslevvester er en gammel Folketingsmand. Han valgtes første Gang den 14. Juni 1861 i Frederikssund og holdt Kredsen ved 3 følgende Valg, men under Grundlovskampen i 1866 blev han besejret, hvorimod han 4 Maaneder efter valgtes i Hillerød. Her holdt han sig saa ved to Valg og kunde vistnok have bevaret Kredsen; men saa viste han i 1873 en sjælden Resignation, nemlig at opgive sin temmelig sikre Valgkreds til Fordel for Lars Dinesen og selv forsøge sig paany i Frederikssund, hvor imidlertid den gamle Balthazar Christensen havde slaaet sig ned, men dog ikke antoges at sidde synderlig fast. Paa Valgdagen den 14. Novbr. 1873 slog P. Pedersen ham virkelig med et Par Hundrede Stemmers Overvægt; men saa usikker var alligevel Pedersens Stilling der i Kredsen, at han ikke ved det næste Valg turde tage Kampen op med den kjøbenhavnske Overretsprokurator J. L. Lassen. Han trak sig altsaa tilbage, men valgtes saa for et Par Aar siden ind i Landstinget ved et Suppleringsvalg.

Pedersen var en dygtig og ganske virksom Folketingsmand. Han var oprindelig Venstremand og var blandt dem, der betoges af Oktoberforeningsrusen; men hans selvstændige Karakter kunde ikke forsone sig med Partidespotismen, og hans sunde Forstand aabnede snart hans Blik for den megen Humbug. Han traadte altsaa ud af Forbindelsen med Venstre og blev en af de „syv vise Bønder", der afgjorde Grundlovskampen. Følgelig blev han meget hadet af Venstre, og dette drev ham da ogsaa efterhaanden fra en Mellempartistilling over i det egentlige Højre. Som Højremand sad han i de sidste Aar i Folketinget, og som saadan kæmpede han mangen haard Dyst med Venstre baade i Tinget og paa Valgmøderne. Ved det store politiske Kampmøde i Hillerød i 1874 stod han trolig ved Dinesens Side, og hans sunde, forstandige og beherskede Udtalelser gjorde god Virkning. I Landstinget indtager han en stille og tilbagetrukken

Stilling, og tager kun saare sjælden Del i Forhandlingerne, men om hans Standpunkt og gode Højresind giver hans Afstemninger paalidelige Vidnesbyrd.

P. Pedersen er et meget godt Hoved og tænker navnlig skarpt og klart. Han taler med Lethed og med virkelig Dygtighed, saa at hans Indlæg altid have Vægt. Der er over hans Person udbredt et Skær af Torhed og Sejghed, men tillige af Karakterstyrke, som virker tillidindgydende. Han er en retskaffen og velanset Mand, men noget stærkt Følelsesliv gjærer der sikkert ikke i ham. Heri maa Forklaringen søges til hans noget lunkne og tilbageholdende Standpunkt ligeoverfor Danmarks Forsvarssag. Men iøvrigt er han en dygtig Mand. der baade paa Rigsdagen og i andre offentlige Stillinger gjør god Nytte.

S. Pedersen.

Smed og Husmand i Jetsmark i Vendsyssel. Født den 14. Decbr. 1826.

Smed Søren Pedersen er ogsaa en gammel Folketingsmand. Han valgtes første Gang den 14. Juni 1861 i Hjørring Amts 5te Valgkreds (Halvrimme) og holdt Kredsen ved de to følgende Valg i 1864. I 1865 blev han besejret ved Valget til Rigsraadets Folketing og Aaret efter ogsaa ved Valget til Rigsdagens. Saa i Halvfjerdserne valgtes han ind i Landstinget, hvor han senere har havt Sæde.

S. Pedersen har været et dygtigt Medlem baade af Folketinget og af Landstinget. Nogen fremtrædende Del i Forhandlingerne har han vel ikke taget; men han har som oftest staaet paa den fornuftige Side og hver Gang han har talt, har han klaret meget godt for sig. Han har ogsaa nu og da taget Del i den politiske Agitation ude i Landet og har altid gjort Lykke hos det besindige og forstandige Publikum ved sin rolige, lidenskabsløse og meget logiske Argumentation. Ved det store og bevægede politiske Møde i Aalborg i 1873, hvor Berg blev nægtet Ordet af Forsamlingen paa Grund af hans respektstridige Ad-

færd ligeoverfor Kongen, optraadte S. Pedersen fra Højres Side og gjorde stor Lykke, saa Salen rungede af vedholdende Leveraab for „den brave Bonde“.

S. Pedersen er et meget godt og klart Hoved, og han har et mere ideelt Syn, end de allerfleste af hans Standsfæller. Der gærer i ham et stærkt Følelsesliv, som ved enhver Lejlighed gjør sig gjældende. Han er en glødende Fædrelandsven, en alvorlig og religiøs vakt Mand med stærkt udprægede humanistiske Grundsætninger. For Arbejderne og de smaa i Samfundet har han et aabent Øre og et aabent Hjærte, og han er stedse en varm Talsmand for deres Sag. Han er i det hele en prægtig Mand, men en noget blød poetisk Natur, der let drages hen. Vel er han en utvivlsom Højremand, men han er paa den anden Side Friheden oprigtig hengiven og vil gjøre alt for at skærme den. Derfor er han altid fredelig stemt og vil saa saare nødig med til en Kamp, der i mindste Maade kan komme til at anfægte vor Grundlov. Man vil derfor kunne forstaa, at han under den sidste Kamp paa Forhaand var stemt for Eftergivenhed fra Landstingets Side, og derved blev et saa svagt Højremedlem af Fællesudvalget. I sin ivrige Leden efter Overenskomstvilkaar, blev han Stiller af det uheldige Forslag om en Løsning af Universitetskonflikten ved et Laan, et Forslag, der i den Form, hvori det vedtoges, bragte Humbugen over paa Højres Side. Hans Optræden ved denne Lejlighed skaffede ham mange Modstandere og kan maaske koste ham hans Plads i Landstinget ved Valget til Efteraaret, hvilket vil være beklageligt; ti hans Motiv har jo kun været Troskab mod Grundloven. Han er meget velset i Landstinget, men hører, som sagt, ikke til Højres paalideligste Mænd og kan navnlig let besnæres af snedige Politikeres behændige og bestikkende Paavirkning. Kræver derfor Fremtiden staalsatte Højremænd i Landstinget, kan et saa beklageligt Offer som S. Pedersens Fald mulig blive nødvendigt eller dog forsvarligt.

W. Petersen.

Etatsraad og Grosserer i Odense. Født den 6. Marts 1817.

Etatsraad W. Petersen fik i 1856 Sæde i Rigsraadet efter Lov af 2. Oktober 1855 og valgtes derefter i 1866 til Rigsdagens Landsting, hvor han senere har havt Sæde. Han var i Odense en meget anset Mand, der tog en særdeles virksom Del i det kommunale Liv, og i det hele arbejdede ivrig for Byens og Provinsens Interesser. Den almindelige Tillid, han nød førte ham ganske naturlig ind i Folkerepræsentationen.

Han har nu siddet mange Aar i Landstinget og regnes blandt dettes dygtigere Medlemmer. I Forhandlingerne har han tidligere taget megen Del og altid talt godt og forstandig, men i de senere Aar hører man sjældnere fra ham. Vel er han en afgjort og paalidelig Højremand, men man antager dog, at han ikke har været uberørt af de sidste Aars saakaldte Børsbevægelser. Han er en begavet Mand, der navnlig har megen Indsigt i merkantile og kommunale Sager, og han har en ikke ringe Lethed i Brugen af det mundtlige Ord. Under de sidste store Tolddebatter tog han igjen en baade levende og meget dygtig Del i Forhandlingerne. Han er velset baade i og udenfor Tinget. I Odense har han endnu mange Tillidshverv, deriblandt den kontrollerende Direktørpost i „Fyens Diskontokasse" og en betroet Stilling i Byraadet.

Vore Kjøbstæder have altid trængt og trænge da ogsaa endnu til dygtige Repræsentanter, der kunne hævde de vigtige og betydningsfulde Særinteresser, som Kjøbstæderne utvivlsomt have. Det er disse Særinteresser, der har kaldt Petersen frem paa den politiske Kampplads, og for disse er han en dygtig Repræsentant og en paalidelig Forkæmper. Det særdeles agtede kommunale Navn, han havde erhvervet sig, den almindelige Tillid, han nød, hans borgerlige Anseelse og hans smukke, værdige Personlighed gjorde ham til en selvskreven Repræsentant. Vore Kjøbstæder burde i det hele lægge langt mere Vægt paa at skaffe sig selvstændige og dygtige Repræsentanter, og i saa Henseende kan netop Etatsraad Petersen afgive en passende

Type. Han fylder sin Plads og gjør god Nytte, ligesom hans hele Personlighed og Fremtræden giver Stillingen et tiltalende Relief. I Storpolitiken træder han ikke frem, men har iøvrigt, ved Siden af at være en virkelig Kjøbstadrepræsentant, der paa sit eget Omraade baade har Indsigt og noget at sige, sunde konservative Anskuelser. Paa sit specielle Felt har han et friere og større Syn, end mange af hans Standsfæller. I Landstinget sidder han ved Siden af Krieger og paavirkes vel nu og da af denne geniale Mand, men som Regel sporer man hos Petersen en vis Selvstændighed og en selvdannet Mening om de foreliggende Spørgsmaal. Han gjør, som sagt, Fyldest paa sin Plads og er en smuk Repræsentant for Kjøbstæderne.

Carl Ploug.

Dr. philos. Kjøbenhavn. Født den 29. Oktbr. 1813.

Vor Frihed har ikke fostret nogen Mand, der er bedre kjendt af det danske Folk end Carl Ploug. I enhver Vraa, enhver Hytte i Landet vil man vide, hvem han er og muligvis endog have Dommen over ham færdig. Der har været Tider, hvor hans Navn har været paa alles Læber, snart velsignet og snart forbandet efter de forskellige Standpunkter, men i én Henseende har han allevegne og til alle Tider været sit Folks Yndling, det er som Digter. Ingen har bedre end han kunnet ramme det ædle Følelsesliv i Folket, ingen har sandere end han kunnet tolke Folkets Længsler og dets gærende Haab, ingen har talt Danmarks Sag varmere, og ingen har været mere istand til at rive det virkelige Folk med sig, end Ploug som Digter. I Folkebevidstheden er der draget en skarp Grænse mellem Ploug som Digter og Ploug som Politiker, som om det var to helt forskjellige Personer, over hvem Dommen ogsaa kunde lyde højst forskjellig.

Ploug er født i Kolding, ved hvis lærde Skole hans Fader var Adjunkt og senere Overlærer. Fra denne Skole dimitteredes han, ikkun seksten Aar gammel, som en udviklet og dygtig Student til Universitetet Her kastede han sig en Tid over det filologiske Studium; men andre og vigtigere Interesser tog den livlige Mand fangen, og han fik aldrig Embedseksamen. Hvad Fornøjelse vilde man ogsaa have havt af Ploug som en skimlet Overlærer? Nej, han blev, som vel var, draget fra sine Studier og kom i en Virksomhed, hvor han ganske anderledes kunde være sit Fædreland til Nytte.

Han levede dog først et lykkeligt og lystigt Studenterliv. Mere end nogen anden blev han Studenternes Fører, og fra ham modtog de hine glødende Impulser, der den Gang affødte den varmeste Fædrelandskjærlighed, den frejdige Skandinavisme og det ideale Livssyn. Han blev, i Forening med Hostrup, Studenternes Sanger, og fra hine Dage skriver sig mange af „Poul Rytter"s smukkeste og bedste Digte. Han spillede tidlig en betydelig Rolle, og hans Navn trængte igjennem ved Siden af Datidens andre talentfulde Forkæmpere for vor Frihed og vor Nationalitet. Saa var det i 1841, at Orla Lehmann tilligemed et Par andre indbød Ploug til et lille Symposium paa en af Byens Restaurationer. Det viste sig, at Hensigten hermed var at formaa Ploug til at overtage Redaktionen af Bladet „Fædrelandet", der et Par Aar i Forvejen var begyndt at udkomme, men som førte en meget faretruet og vanskelig Tilværelse. Ploug forlangte Betænkningstid; ti han havde et klart Blik for det Ansvar og den Fare, der fulgte med Stillingen. Et Par Dage efter slog han til, og han, der hidtil alene ved sine Sange og sine Taler havde givet de Stemninger, som rørte sig, Udtryk, han skulde nu tage Fanebærerens farlige men ærefulde Plads i den haardnakkede Kamp, der forestod. Han var national, ejderdansk, frisindet og Skandinav, og for disse Ideer havde han alt vundet Navn som en tapper Soldat. Ved Frederik den Sjettes Død havde han saaledes taget levende Del i d'Angleterremødet og var med i den Deputation, der bad Kristian den Ottende om en fri Forfatning, men hans Deltagelse i Begivenhederne havde dog ikke været af en ligefrem farlig Natur; det blev den ved hans nye Gjerning.

Faa have vistnok kæmpet under vanskeligere Forhold, end dem, Ploug kæmpede under i hine Dage. Folket stod vel for Størstedelen paa hans Side, men der var hverken synderlig Liv eller Kraft i det, og imod ham stod en stærk og mægtig Regjering, der havde Lyst og Evne til at bruge Magten. Det var mere end et Mundsvejr, da den altfor tidlig afdøde Frihedsmand Johannes Hage en Gang i hine Dage pegede paa Orla Lehmann og sagde omtrent saaledes til en Ven: Se paa dette smukke Hoved, hvem ved, hvor længe det faar Lov til at sidde paa Kroppen! — Der var en stærk Gjæring i alle Forhold, og Ploug gav den ved alle Lejligheder et djærvt Udtryk. Vi havde jo Censur den Gang, og Hr. Reiersen var en streng og ubarmhjærtig Censor. Alene det, at én Artikel var skreven med Varme stødte ham, han vilde ikke have „Blod" i Artiklerne, og han strøg for Fode, saa at Bladet ofte maatte gaa ud med lange, blanke Spalter, der sagde som saa: „her skulde have staaet noget ekstra, men Censuren har strøget det." Dette pirrede selvfølgelig Nysgjerrigheden og forøgede Interessen for Bladets Kamp. Trods den strenge Censur regnede det ned med Aktionssager imod Ploug, og det er ikke formeget at sige, at de ham i Tidernes Løb idømte Mulkter løbe op til en virkelig Formue. Han holdt imidlertid tappert ud, og alle Forsøg paa at knuse ham mislykkedes. Imidlertid kom den slesvigske Bevægelse i Anledning af Peder Hjort Lorenzens djærve Optræden i den slesvigske Stænderforsamling, og det derefter paafølgende Sprogreskript. Ploug talte naturligvis her Danskhedens Sag paa det varmeste og traadte i personlig og inderlig Forbindelse med de berømte slesvigske Patrioter. I de prægtige Fester paa Skamlingsbanken tog han ogsaa levende Del, og fra en af dem skriver sig hans herlige Sang: „Lifligt fløjte Vælsklands Nattergale".

Samtidig med, at han var Nationalitetens uforfærdede Forkæmper, var han ivrig Skandinav og spillede en betydelig Rolle ved de skandinaviske Studenterfester, der i hine Dage indlededes. Fra Studenterfesten i 1845 i Kjøbenhavn, den ved hvilken Lehmann holdt sin begejstrede og glimrende Tale, som bragte de unge til at bære ham i Triumf paa deres Skuldre, skriver sig Plougs Sang: „Længe var Nordens herlige Stamme". Men

mere end for alt andet kæmpede han dog for Frihedens Indførelse herhjemme, og mange prægtige Artikler i den Retning ere flydte fra hans Pen.

Saa, ligesom Kampen var haardest og mest haabløs, døde pludselig Kristian den Ottende, og med Frederik den Syvendes Tronbestigelse tændtes Haabets Fakkel over det hele Land. Først kom dog de tunge Dage, Oproret i Slesvig-Holsten var sit Udbrud nær, og de beromte og bevægede Kasinomøder, i hvilke selvfølgelig Ploug ogsaa var en meget virksom Deltager, viste tilfulde, hvor klart man herhjemme var sig Situationens Alvor bevidst. Kong Frederik den Syvende gav efter for Folkets Ønsker og omgav sig med Frihedens og Fremskridtets Mænd, det berømte Martsministerium, og da han samtidig gav Løfte om at ville give en fri Forfatning, gik der en Jubel gjennem Folket, der forlenede det med en ukjendt Kraft, saa at der, da Oproret slog ud i Flammer, stod et enigt og begejstret Folk omkring sin Konge, rede til at ofre Liv og Blod for hans og Landets Sag. Ploug har sin ærefulde Andel i „Aanden fra 48“, og han blev forsaavidt en af Situationens Mænd som hans Blad i de følgende Aar blev det toneangivende herhjemme. Han opflammede Soldaterne ved sine glødende Sange, af hvilke saadanne som „Paaskeklokken kimed' mildt“ og „Nattens dæmrende Taager“ endnu staa som et sjælfuldt Udtryk for hin Tids løftede Stemning og for en varm Patriots sande og ædle Følelser. Men samtidig gik han trolig i Politikkens Trædemølle og skar „Hakkelse i Døgnets Rejsestald“.

Midt under en Vaabenstilstand, medens Nationen stod med Sværdet halvt udtrukket, foretoges der den 5. Oktober 1848 Valg til den grundlovgivende Rigsdag, og da stod Ploug i sin Fødeby og søgte Valg. Han havde fuldtud fortjent et saadant, og han fik det ved Kaaring, uden Modkandidat. Med Iver tog han Del i det store Arbejde, der den 5. Juni 1849 satte sin smukke Frugt, da Kong Frederik indfriede sit kongelige Ord paa den ridderligste Maade og gav Danmark den frieste Forfatning i Verden. Omtrent Maanedsdagen derefter, hin uforglemmelige 6. Juli, besvarede Folket Kongens Gave ved en lysende Bedrift, der til sene Tider vil kaste Ærens og Hæderens Skær over de danske Vaaben. Kanonerne ved Fredericia skød Frihedsvaaren

ind, og den Sol, der hin Morgen kastede sine første Straaler paa den blodbestænkte Valplads, beskinnede et stolt, et lykkeligt, et enigt og et frit Folk! Ingen har været bedre Tolk herfor end Ploug og faa havde mere Andel heri, end han.

Hans Sol straalede da ogsaa højt, han gav Tonen an, og alle lyttede efter den. Alle hans lyse Drømme syntes jo at skulle gaa i Opfyldelse: Nationaliteten fejrede stolte Triumfer, den gyldne Frihed var vunden og endog den skandinaviske Tanke havde faaet et sejrsvarslende Præg ved den svenske Hærs Nærværelse paa Fyen for at hjælpe os. Men hans Lykkes Zenit var ogsaa her naaet. Vel førte han endnu i mange Aar an, om end ikke længere ene og ubestridt, og vel øvede han vedblivende en betydelig Indflydelse; men de mørke Skyer viste sig tidlig og formørkede hans Frihedshimmel. Den kolde Virkelighed svarede ikke til de varme Drømme, og alt tidlig maatte han med Sorg erkjende, at det Folk, han havde besunget i saa høje Toner, ogsaa havde sine Skyggesider, og at den Frihed, paa hvis undergjørende Magt han havde troet saa sikkert, heller ikke helt ud svarede til Forventningerne. Der kom mange og bittre Skuffelser, men ak! det skulde blive langt værre endnu. I Ulykkesaaret 1864 slukkedes to af hans Livshaabs Stjerner: vor Nationalitets Uforkrænkelighed og det skandinaviske Fostbroderskab i Nødens Time. Vort lille Land blev lemlæstet af rovbegjærlige Fjender, det ældgamle danske Land, Slesvig, blev revet fra Moderens Bryst, og vi stode ene i Kampen uden Hjælp og uden Frelse. Vore Stammefrænder bleve borte fra Stævnet, trods Plougs flammende Maningsord: „Rejs Jer af Lejet, I Gothernes Løver! Nu er det Tid", og Danmark sank „med dødstunget Side" ene og forladt af alle.

Da sænkede den stærke Mand sit Hoved, og da furede Sorgen hans Pande og hans Kind. De mange bristede Haab gjorde ham bitter, maaske ikke mere end forklarligt, men mere end det var godt. Baade under Krigen i 1864 og senere skrev han Ting i „Fædrelandet", der ikke burde have været skrevne. Vel knugedes han, men han sank ikke, og eftersom Tiden gik, mildnedes noget baade hans Syn og hans Sind. Dog vedblev hans Folk at gjøre ham Sorg; ti det brugte ikke Friheden, saaledes som han fandt det tjenligt, og hans Røst lød ofte skarp og advarende.

Saa kom han i Mindretal, og den Flok blev stadig mindre, der lyttede til hans Tone. Men den bolde Kæmpe stod uforsagt og kæmpede den haarde og pinlige Strid. „Fædrelandet“ gik mere og mere tilbage og holdtes til Slutning kun oppe ved Plougs Navn. Saa blev han omsider træt af denne Kamp og overgav Styret i yngre Hænder; men „Fædrelandet“ var blevet Ploug, og da han forlod det, sygnede det hen og fik den 1. April 1882 en Død, der var en Synd imod Ploug og en Synd imod Bladet. Med „Fædrelandet“ sluttede der et Stykke Danmarkshistorie; paa ethvert Blad i dette stod Plougs Navn indridset.

Ploug har havt sin største Betydning som Journalist og har som saadan øvet en Indflydelse, der til Tider har været afgjørende. Han har været en udmærket Journalist, der har skrevet fortrinlige Ting og det paa de forskjelligste Omraader, og det er næppe formeget sagt, at der ikke herhjemme i en Menneskealder blev foretaget nogen gjennemgribende Reform, uden at Ploug var med til at give den sit Stempel. Store Fejl har han begaaet, det har ikke kunnet undgaaes, men over hele hans Gjerning i Pressen hviler der et Skær af Sandhed, Mandighed og ideal Stræben, som løfter den op over Glemselen og over Døgnets flygtige Stemning. Rig paa Anerkjendelse har denne Gjerning ogsaa været. Faa eller ingen staar højere i sine Meningsfællers Gunst, end Ploug. Det fik han at mærke ved „Fædrelandet“s 25 Aars Jubilæum, ved Gildet paa Skydebanen i Anledning af hans 50aarige Studenterjubilæum og nu sidst ved det store akademiske Højregilde i Kasino. Ved hine Lejligheder gik Taknemmelighedens og Anerkjendelsens Bølger højt over hans Hoved, saa at de nær havde taget Vejret fra ham. Et Udslag af den samme Anerkjendelse er det, at han er „Journalistforeningens“ første og eneste Æresmedlem. — Han nedlagde ikke Pennen, fordi han var bleven gammel og slov, tvertimod han stod i Manddommens fulde Kraft. Derom bar hans kvikke og aandfulde Kamp med den nye literære Retnings Høvdinge herhjemme et tydeligt Vidnesbyrd, og derom vidner ogsaa hans seneste Frembringelser baade i vore Dagblade og i Piecer. Ploug var haardhændet som Redaktør og lagde en sand Virtuositet for Dagen i Opfindelsen af just ikke smigrende Benævnelser paa sine Modstandere, men ogsaa herover hvilede et

vist aandrigt Skær. Han var ikke hensynsfuld og forlangte iøvrigt heller ikke selv Hensyn, men Modstanderne agtede ham og maatte agte ham; ti bagved alt stod Personen og Overbevisningen.

Ogsaa som aktiv Politiker har Ploug havt en indflydelsesrig og vigtig Stilling. Efter sin Deltagelse i den grundlovgivende Rigsdag stillede han sig ikke ved det første Valg; derimod stod han i 1852 paa Valgtribunen i Svendborg, men faldt for Seminarielærer Meier. Senere valgtes her den bekjendte Gaardfæster J. N. Jacobsen, og da denne i 1854 nedlagde sit Mandat, valgtes Ploug ved Kaaring uden Modkandidat. Det samme gjentog sig ved de to følgende Valg, men i 1858 stillede han sig ikke, og hermed ophørte da hans Folketingsvirksomhed. Derimod valgtes han i 1859 til Landstinget, hvor han senere uafbrudt har havt Sæde, først for den fyenske Landstingkreds og senere for Kjøbenhavn. Det er altsaa en meget lang Rigsdagsvirksomhed, Ploug kan se tilbage paa, og den har været baade ærefuld og betydelig.

I Folketinget spillede han ikke nogen fremtrædende Rolle, og han hørte egentlig heller ikke hjemme der. Heller ikke i Landstinget vilde det i Begyndelsen gaa for ham; de meget konservative Elementer saa noget mistænksomme til den røde Frihedsmand. Efterhaanden tilkæmpede han sig imidlertid en virkelig Indflydelse og har navnlig under de sidste Aars Kampe været betroet de vigtigste Hverv. Saaledes har han flere Gange været Ordfører for Landstingets Finantsudvalg og har løst denne vanskelige Opgave med Dygtighed. Ogsaa i Fællesudvalgene har han spillet en fremtrædende Rolle. I det hele lader han altid, naar Storpolitiken ligger for, sin Røst høre, og ogsaa i andre Sager af Betydning tager han jævnlig Del i Diskussionen. Han er derhos en meget flittig, omhyggelig og virksom Rigsdagsmand, og er at betragte som en Slags Fører for Tingets Mellemparti. Han er personlig meget afholdt og nyder i høj Grad baade Anseelse og Agtelse.

Ploug er ikke egentlig veltalende. Han har et tykt Mæle, en noget haard og klangløs Stemme, og han har ikke nogen fremtrædende Lethed ved at finde Ord. Men hans Tanker ere altid klare og hans Foredrag i Reglen velordnede. Som oftest

taler han kort, og hans Sætninger fremkomme noget stødviist; men bliver han varm, kan der komme Flugt over hans Foredrag, og han kan da rive hen baade ved sin Glød og ved aandfulde poetiske Billeder. Han taler sig da selv saa bevæget, at han tit har vanskelig ved at faa Ordene frem, og navnlig er der i de senere Aar kommen en Nervøsitet over ham, der lader den dybe indre Bevægelse træde frem ogsaa, hvor den ydre Anledning er mindre iøjnefaldende.

Han er nemlig, hvad Folk i Reglen ikke tror, et udpræget Følelsesmenneske med et dybt og letrørt Gemyt. Man tænker sig gjerne Ploug som den haarde, barske Mand; baade hans hvasse Pen, hans lidt tvære og mutte Ansigtspræg, hans Stemme og hans Fremtræden tyde jo derpaa; men det er en stor Fejltagelse. Selv ynder han at give sig et hærdet Udtryk og omgjærder sig med en haard Skal; men indenfor Skallen er den blødeste Kjærne, det varmeste, mest modtagelige Hjærte. Kom til Ploug i et eller andet Anliggende, der berører et Hjærte eller en Trang, og hans barske Optræden vil maaske i Begyndelsen virke isnende, men rør ved hans Hjærte og anslaa lidt bløde Strenge, og Ploug er erobret, og saa forvandles, rigtignok lidt modstræbende, hans Muthed til den varmeste Deltagelse og Hjælpsomhed. Han har gjort godt som faa, og han har ydet sin Bistand som endnu færre.

I Politiken er han nu havnet ovre i Højre, fordi hans sunde Forstand har protesteret imod den Maade, paa hvilken Venstre vil udbytte Grundloven, men sit Frihedsideal er han bleven tro, og han har bevaret en virkelig og oprigtig Kjærlighed til vor frie Forfatning. Hans Nænsomhed ligeoverfor den bevægede ham sikkert nu fornylig til at række Haand til det for Landstinget saa tunge Forlig. Han kan være haard i Kampen, men selv hans bittreste Modstander kan komme langt med ham ved personlig og mere privat Forhandling. Godtroende, som han er, vil han helst tro det bedste; derfor er han saa tit blevet narret.

Ploug er en sjælden ædel Natur med et udpræget idealt Livssyn. Han er bleven sine Ungdomsidealer tro, trods alle Skuffelserne, og sværmer endnu den Dag idag for dem. Med sine Haab og sine Drømme har han levet og aandet og, trods

de mange bristede Illusioner, holder han ved dem med en rørende Sangvinitet. Han er uegennyttig som faa og har aldrig eftertragtet noget for sig selv. Det har kun været ham om Ideerne at gjøre. Han er en glødende Patriot, hvis Hjærte altid har slaaet i Takt med Fødelandets, og han vil dets Værn til det yderste, om der end er en beklagelig Vaklen hos ham med Hensyn til Midlerne. Sin Konge er han en lojal og hengiven Undersaat, og de Bitterheder, hans Stemning i 1864 aflokkede ham, har han forlængst udsonet baade i Tale, Skrift og Digt. Ved Universitetets Jubelfest i 1879 stod han omgiven af Studenter og tolkede i varme og begejstrende Ord Studentens Følelser ligeoverfor Kongehuset og den tilstedeværende Kronprins.

Ploug er i det hele en sjælden Mand, helstøbt og klar. Der er over ham et Præg af Mandighed, som er saare sjælden i vor bløde Tid. Hans Gang er fast og determineret, og enhver Bevægelse hos ham er sluttet og energisk. Hans Ansigt er som fattet ind i en Ramme af graat Haar og Skjæg, og han ser altid alvorlig, næsten vredladen ud; men naar saa uventet et lyst Smil opklarer dette Ansigt, da virker det som Solen paa en regntung Dag. Hans Vandel og Karakter er pletfri, og det er umuligt andet end at denne alvorlige Mands mærkelige Livsgjerning maa aftvinge hans Modstandere Agtelse, hans Venner Kjærlighed og Beundring.

Lunds Universitet kreerede ham for faa Aar siden til Dr. phil., vel nærmest som en Anerkjendelse af ham som Digter, men vel ogsaa som en Tak for hans Kjærlighed til det svenske Folk; ogsaa herhjemme er en varm Tak ydet ham baade fra Kongen og fra Folket for hans Kjærlighed til Danmark.

S. P. Raben.

Gaardejer i Vonsild. Født den 2. Oktober 1819

Gaardejer S. P. Raben i Vonsild hører til de brave slesvigske Patrioter, hvis trofaste danske Sindelag stod sin Prøve i

Trængselens Dage. Allerede i Januar 1853 valgtes Raben af de mindre Landejendomsbesiddere til Medlem af den slesvigske Stænderforsamling; i Juni 1854 valgtes han paany og ligeledes i Decbr. 1860. Han sad her sammen med Mænd som Laurids Skau, Krüger, Nis Lorenzen, Juhl, Mørk-Hansen og Kloppenborg m. fl., og han var ligesom disse en trofast og ihærdig Forkæmper for den danske Sag. Det var et smukt Navn, Raben erhvervede sig i hine Dage.

Ved Freden i 1864 indlemmedes der nogle slesvigske Distrikter i Jylland imod Ækvivalent andetsteds, og medens Bredebrokredsen i Ribe Amt af den Grund bortfaldt, oprettedes der en ny Valgkreds i Vonsild. Det første Valg til Rigsdagens Folketing foregik her den 11. April 1866, og da valgtes Kancelliraad Kjær, men ved det andet Valg, den 4. Juni s. A., valgtes Raben. Det var jo ganske selvfølgeligt, at den slesvigske Patriot, der med megen Dygtighed havde taget Del i Stænderforsamlingens Arbejde, baade søgte og fik Valg til den danske Rigsdag, da Slesvig ved Krigen var bleven revet fra os, medens hans Bolig kom til at ligge paa dansk Grund. Fire Maaneder efter var der Valg igjen, og Raben stod da atter ene paa Valgtribunen og kaaredes. I 1869 forsøgte en Skolelærer Lauridsen sig imod ham, men blev totalt slaaet. Derimod faldt Raben i 1872 imod Hans Buch, rigtignok med en meget smuk Minoritet, og det samme gjentog sig Aaret efter. Raben var ved sine sunde og forstandige Højrebetragtninger bleven Venstre en sand Torn i Øjet, og hans livlige og energiske Deltagelse i Egnens politiske Agitation, hans uforfærdede Optræden paa Valgmøderne imod Venstreførerne og hans skarpe Logik gjorde ham endnu mere frygtet. For enhver Pris vilde man undgaa ham, og, efterhaanden som Venstreretningen fik Magt, blev det klart, at Rabens Valg var uigjennemførligt. Han stillede sig da heller ikke mere til Folketinget, men valgtes i 1878 ind i Landstinget. I begge Tingene har han været et virksomt Medlem, der paa en dygtig og ejendommelig karakterfast Maade har taget Del i Forhandlingerne. Han taler godt og forstandig og kan lægge megen Varme ind i sit Foredrag, men hans Stemme er noget haard og skærende. Han er en ualmindelig varm Fædrelandsven, hvem Landets Værn ligger tungt paa

Sinde, og han holdt ved Forsvarssagens Behandling en baade god og indtrængende Tale for Befæstningstanken. Han er en af Landstingets Sekretærer.

Raben er et godt og klart Hoved og har meget stærkt fæstede Anskuelser. Der er over hans Person det mærkelige Præg, som er saa almindeligt for den slesvigske Bonde: en fremtrædende Energi og Viljesstyrke, parret med Alvor, Sejghed og Besindighed. Han indgyder Tillid og er i det hele en mandig Skikkelse med baade Aandens og Legemets Kræfter. Han er en brav Mand, der er al Agtelse værd.

Rammeskov.

Brændevinsbrænder i Middelfart. Født den 5. Januar 1823.

Brændevinsbrænder Rammeskov har siddet i Landstinget siden 1878, men har kun gjort sig grumme lidet bemærket. Han var i sin Hjemstavn en meget agtet og anset Mand, hvis sunde praktiske Evner fik Anvendelse paa forskjellige Omraader. Uden egentlig at have taget videre Del i den politiske Agitation, var han dog kjendt som en god og paalidelig Venstremand af en meget moderat Farve. Det var hans Venstresind og den almindelige Anseelse, han nød, der skaffede ham ind i Landstinget. Her er han et meget stilfærdigt Medlem, der saare sjælden lader høre fra sig, men han følger omhyggelig med og røgter samvittighedsfuldt de Udvalgshverv, der betros ham.

Han stemmer naturligvis altid med Venstre, men roses iøvrigt for sin moderate og hensynsfulde Optræden. Der er over hele hans Person et paa en Gang godlidende og fuldblødigt Præg, som tiltaler. Hans Ansigt er ganske interessant og vidner om Alvor og Tænksomhed, parret med Mildhed og Besindighed. Ligeoverfor Modstandere er han meget fordragelig og meget tilgængelig, og han er baade agtet og afholdt af dem. Ligesom Højre har Venstre ogsaa sine stille Kræfter i Landstinget, og til dem hører ubetinget Rammeskov. Den „stille Magt“ er imidler-

tid her ikke at foragte, den spiller oftere en større Rolle, end man tror, navnlig i de hemmelige Raadslagninger indenfor Partierne, og netop her skal Rammeskovs Mening have Betydning. Han var med til at støtte Monrads Kandidatur i Middelfart og viste altsaa ogsaa her, at han ikke var fanatisk Partimand; ti hans nærmeste Meningsfæller vare egentlig ikke stemte for Biskoppen. Han hører til Venstres gode Kræfter og følgelig til dem, Højre gjerne vil forhandle med; ti han er en brav Mand med en sund Begavelse og maadeholdne Tendentser.

Chr. Rasmussen.

Gaardejer i Ryslinge paa Fyen. Født den 29. Juni 1815.

Der er for Tiden kun én dansk Bonde, som har den Ære at være kongevalgt Medlem af Landstinget, og det er Gaardejer Chr. Rasmussen af Ryslinge; men han har ogsaa fuldelig fortjent denne Hæderspost.

Han vandt sig tidlig en stor Anseelse paa Fyen ved sin hæderlige Karakter, sin Dygtighed og sit besindige Væsen, og han blev en meget dygtig Sognefoged og et virksomt og nyttigt Medlem af landøkonomiske og kommunale Raad. Med det Navn, han havde erhvervet sig, var det let at forudse, at han ogsaa maatte blive udset til politiske Tillidsposter; men han holdt sig længe tilbage. Først i 1861 stillede han sig ved Folketingsvalget i Sønderbroby og sejrede her over de to nuværende Folketingsmænd, Gaardejer Michael Pedersen og Borgmester Krabbe. Ved Valget til Rigsraadets Folketing i 1864 blev han imidlertid slaaet af Pastor Vilhelm Birkedal, der den Gang stod i sin fulde Glans, men ved Valget faa Maaneder efter til Rigsdagens Folketing var det Rasmussen, der vandt Sejr over Birkedal. Saa under Grundlovskampen i 1866 slog Høgsbro Rasmussen, og denne søgte ikke senere Valg til Folketinget. Derimod valgtes han umiddelbart efter til Medlem af Landstinget, og dette Valg bekræftedes efter Grundlovsrevisionen

i Oktober 1866. Ved Omvalget i 1870 trak han sig tilbage, men udnævntes derefter den 12. December 1873 til kongevalgt Medlem af Tinget. Det er saaledes en ret anselig Rigsdagsvirksomhed, han kan se tilbage paa, og den har i alle Maader været ærefuld.

Nogen ivrig Deltager i Debatten har Rasmussen aldrig været; men naar han har talt, har det altid været sundt og godt. I Udvalgene roses han for Flid og Omhyggelighed. Han er en begavet Bonde med et klart og praktisk Blik, og han er fra Karakterens Side en Hædersmand. Der er noget saa fast, saa tillidindgydende og nobelt over hele hans Person, som man sjælden finder, og han er mere end en Gang bleven udpeget som en Type paa en Bonde af den bedste Slags. Hans Ansigt er aabent og tiltalende, hans Væsen mildt og beskedent, og hans Skikkelse kraftig og sluttet. Baade Modstandere og Meningsfæller yde ham Agtelse og Hengivenhed, og han kan saa let omgaas alle. Alt hvad der er Bram og Brask, at Opstyltethed og Bulder hader han, og selv gaar han solidt og sindig samt helst ubemærket sin Gang. Selvfølgelig nyder en saadan Mand megen Anseelse i Tinget, og dette har da ogsaa valgt ham til Medlem af Rigsretten. Han er en smuk Repræsentant for den danske Bondestand paa Tinge. Den flinke Højremand, Forpagter Christiansen, der har kæmpet saamangen haard Kamp i Nyborg, og et Par Gange har sejret, er en Søn af ham.

N. Rasmussen.

Landvæsenskommissær, Gaardejer i Lisberg-Terp ved Aarhus. Født den 26. Juni 1820.

Gaardejer Niels Rasmussen af Lisberg-Terp er utvivlsomt Venstres egentlige Fører i Landstinget, og han har ogsaa Betingelser, der gjør ham særlig skikket til denne Stilling. Han er en interessant Mand og utvivlsomt en af de dygtigste Bønder paa Rigsdagen. Ovre i Aarhusegnen har han i mange Aar

spillet en meget betydelig Rolle og erhvervet sig en stor Anseelse; han har været et særdeles virksomt og dygtigt Medlem baade af Sogneraad og Amtsraad, han har ogsaa paa det landøkonomiske Omraade hævdet sig en Plads, og han var Medlem af Bestyrelsen af Aarhus—Ryomgaardbanen. Men ogsaa Aarhus By forstod at drage Nytte af den flinke Bondes gode Evner og af hans ansete Navn; den knyttede ham til sig snart ved et Bankforetagende, snart ved en Dampskibsentreprise, snart ved en Sparekasses Oprettelse osv. Allevegne gjorde han god Nytte og drog ved sin Indflydelse og sin Anseelse Bønderne med ind i slige Foretagender, naar han ansaa dem for gavnlige og solide. Ingen Bonde der paa Egnen havde og har større Indflydelse end N. Rasmussen, og det ogsaa i Hojrekredsene. Dette er forsaavidt mærkeligt, som Rasmussen alt tidlig blev en meget udpræget Partimand, tilmed af radikal Art; men det vidner godt for hans Forstand og hans Karakter, at Højre desuagtet vedblev at have Tillid til ham. Han sluttede sig meget til afdøde L a r s B j ø r n b a k og støttede af al Kraft hin voldsomme Agitation, denne satte i Scene. Rasmussen var med ikke blot paa de egentlige politiske Møder, men ogsaa paa de bevægede Skolemøder, og ofte tog han en livlig og varm Del i Forhandlingerne. De Venstremænd, der have været opstillede paa Valgtribunen i Aarhus, have havt deres bedste og solideste Støtte i ham, baade paa selve Valgtribunen og under den forudgaaende Agitation. Bønderne følge ham trolig og se op til ham som deres Fører.

I 1859 valgtes han første Gang ind i Landstinget og har siden uafbrudt havt Sæde der. De første Aaringer gik noget tungt for ham; han havde svært ved at finde sig til Rette og skaffe sig Indflydelse; men omsider gik det, og i de senere Aar har han indtaget den virkelige Førerstilling. Han har taget levende Del i Lovgivningsarbejdet og baade i Udvalgene og i Salen hævdet sit Standpunkt. Dette gjør han med uomtvistelig Dygtighed, og han har mange Gange aflokket Modstanderne en ærlig ment Anerkjendelse. Han er nemlig et godt og et klart Hoved, og han taler vel for sig. I Reglen lyder hans Tale rolig og dæmpet, han ligesom modererer sig og trænger en gærende Lidenskab tilbage. Hans Lidenskab kan dog nu og da slaa

igjennem, og da bliver han bitter, varslende, næsten truende, men helt frit Løb faar Lidenskaben aldrig. Derimod giver han af og til en ædel Varme Tøjlen, og da kan han være ligefrem sympatetisk. Det er interessant at iagttage ham som Taler. Naar han rejser sig veed man, at nu faar man Venstres Ord at høre, og man lytter efter. Det er i det hele ikke vanskeligt at vinde Landstingets Øre, men Rasmussen kan dog gjøre Regning paa det i højere Grad, end de fleste. Den lange, magre, knokkelbyggede Mand med det sygelige Udseende, det stærke Skæg og Haar og de dybtliggende, kloge Øjne ligner meget en fanatisk Sekterer, naar han taler. Han taler langsomt og sindig, men med et vist Eftertryk og med en egen udtryksfuld Gestus med Haanden. Foredraget er iøvrigt ganske jævnt, Stemmen er almindelig, og han taler fuldstændig paa Bondevis uden alle Kunster; men Betoningen er ejendommelig, og han ynder at lægge noget profetisk, varslende over sin Tale. Hans Tanke er altid klar, hans Argumenter jævne og velordnede, men under det hele sporer man en tilbagetrængt Lidenskab. Der kan være noget betagende ved dette, noget, der paa en Gang vækker Sympati og virker uhyggeligt.

Der er ingen Tvivl om, at der paa Bunden af ham gærer en mægtig Fanatisme, men den holdes tilbage af hans Klogskab og hans Beregning. Han er virkelig politisk anlagt, og han forstaar at veje Maal og Midler. Derfor behersker han sig, derfor kan han til Tider fornægte sin Natur og være virkelig moderat. Det var han under Fællesudvalget ifjor, da han af al Magt og med en ærlig Vilje stræbte efter et hæderligt Forlig, og hans varme, varslende Ord under den sidste Finantslovskonflikt, som hans Sygdom iøvrig hindrede ham i at følge igjennem alle Stadier, betegnede en Stræben i samme Retning. Han har Magt over sig selv, saalænge hans Klogskab tilraader det, men vee Højre den Dag, han kunde svinge Sværdet og slap sine Lidenskaber løs. Han hører til dem, man kunde finde paa Barrikaderne. Der er ingen Tvivl om, at han er rødere end de fleste, rødere end han tør være ved for sine Meningsfæller. Han hører til de Bønder, der fra Forfædrenes Forurettelser bærer paa et bittert Nag til de højere Samfundsklasser og da særlig til Godsejerne.

Men en betydelig Personlighed er han med rige Evner, en sjælden Karakterstyrke og en rastløs Flid. Han er tillige en alvorlig Mand med et dybt Gemyt og med aandelig Vækkelse i mere end en Retning. Han er stolt over at være Bonde og prætenderer intetsomhelst andet. Hans Klædedragt, Sprog, Manerer og Fremtræden — alt er den jævne Landbrugers. Desværre er hans Helbred ikke godt og har navnlig i den senere Tid været skrøbeligt. Han er en Mand, der med Ære udfylder sin Plads, og som har hjemme i en lovgivende Forsamling. Hans Valgperiode udløber til Efteraaret; men hvis hans Helbred ikke byder ham at stoppe, vil hans Valg være sikrere end nogen andens.

Han er valgt til Medlem af Rigsretten.

E. E. Rosenørn.

Kammerherre, Overpræsident i Kjøbenhavn. Født den 7. Novbr. 1810.

Kammerherre Rosenørn er kongevalgt Medlem af Landstinget og har nu været det paa tredje Aar. Han er en Søn af Godsejer Ulrik Andreas Rosenørn og Juliane Marie Schack og er født paa Benzonslund ved Holbæk. I 1830 blev han Student fra Herlufsholms Skole og otte Aar efter juridisk Kandidat med bedste Karakter til begge Prøver. Hans Hu stod til at blive Godsejer, ligesom Faderen, og i 1841 blev han først Medejer og senere Eneejer af det gamle historiske Herresæde Voergaard i Vendsyssel, som han besad indtil 1872. Men ogsaa offentlig Virksomhed lokkede ham, og i 1855 søgte han i Vardekredsen Valg til Folketinget. Han stod ene paa Valgtribunen og kaaredes, ligesom han ogsaa gjenvalgtes i 1858 og 1861, dog hver Gang efter nogen Modstand. Ved Valgene i 1864 og 1865 stillede han sig ikke, men derimod under Grundlovskampen i 1866, hvor han søgte og fik Valg i Hjerting. Siden 1869 har han ikke havt Sæde i Folketinget, idet han ved Valget hint Aar undlod at stille sig.

I de 12 Aar, Rosenørn sad i Folketinget, var han et nyttigt og ganske virksomt Medlem. Han deltog vel sjælden i Diskussionen, men fulgte godt med og udfyldte et ikke ringe Udvalgsarbejde. Skønt konservativ af Fødsel og Opdragelse, havde han dog et liberalere Syn paa mange Reformer, end mange af hans Standsfæller, og den paalidelige og elegante Mand nød en ikke ringe Anseelse. Han valgtes i 1861 af Folketinget ind i Rigsraadet efter Lov af 2. Oktober 1855 og sad her indtil Novemberforfatningens Vedtagelse i 1863. Rosenørn havde den Gang Ord for at være en Mand med et meget sundt og forstandigt Blik; oversaa hans Øje end ikke store Vidder, saa saa det desto skarpere og ædrueligere paa den foreliggende Sag. Det var i det hele et tiltalende Eftermæle, Rosenørn satte sig som Folketingsmand.

I Ministeriet Frijs havde man i fire Aar slidt 3 Kultusministre op: Rosenørn-Theilmann, Biskop Kierkegaard og Provst Aleth Hansen. Man tyede da til den velansete Rosenørn, og den 22. Septbr. 1869 — samme Dag, Folketingsvalgene afholdtes — overtog han Kultusministeriet og forblev i denne Stilling, indtil Ministeriets Afgang den 28. Mai 1870. Som Kultusminister viste han sig som en Mand med et liberalt Syn og med en behagelig Optræden samt en fremtrædende Retfærdighedsfølelse. Det var som Minister at han under Kampen med Venstre udtalte de uforsigtige Ord, der siden i en fordrejet Form have suset om Ørerne paa Højre, og som han ganske sikkert ikke selv har ment i den Forstand, man udlagde dem, de Ord, at Venstre først skulde arbejde sig op til et Flertal, før det havde Krav paa Magten. Venstre blev hurtig efter et Flertal og har siden forgæves gjort det formentlige Krav gjældende.

Da Rosenørn gik af som Minister, betraadte han Embedsvejen. Allerede fra 1862, indtil han blev Minister, havde han været Direktør for Veterinær- og Landbohøjskolen og i denne Virksomhed lagt Dygtighed og administrative Evner for Dagen. To Maaneder efter sin Afskedigelse blev han Overpræsident i Kjøbenhavn, en af de smukkeste og behageligste Embedsstillinger herhjemme. Han overtog atter Direktørposten ved Landbohøjskolen, men afgav dog denne 2 Aar efter, hvorimod han endnu er Overpræsident. Som saadan er han Byens officielle Repræ-

sentant og har i denne Egenskab maattet optræde mange Gange. Han repræsenterer paa en taktfuld og værdig Maade, om hans Taler end ikke ere synderlig aandfulde eller stilrette. Sin øvrige Embedsgjerning udfører han ogsaa samvittighedsfuldt og korrekt, men ogsaa uden den Overlegenhed og Autoritet, som Stillingen vel egentlig kræver, og uden den ønskelige Energi.

Den 22. September 1879 blev han kongevalgt Medlem af Landstinget, og her sidder han nu som en paalidelig Vogter af de saa stærkt angrebne konservative Interesser. Han taler meget sjælden og da kun kort, men hans Stemning og Stilling kjender man. Hans Stemme vil altid falde der, hvor det hele Samfunds og ikke den enkelte Stands Interesser fremmes. Under den sidste Finantslovskonflikt stod han afgjort paa Landstingets Side, og han var ingen Ven af det afsluttede Forlig. Under Diskussionen hævdede han i en kort Tale Landstingsstandpunktet, og gjorde her meget rigtig gjældende, at vi herhjemme alle vare Venstremænd, saa at selv vort yderste Højre i det frie England vilde regnes for meget radikale Whigger. Rosenørn fylder sin Plads i Landstinget og har hjemme her. Der er i et konstitutionelt Samfund altid god Brug for Mænd af hans Anskuelser og hans Retskaffenhed.

Rosenørn er en ganske velbegavet Mand, navnlig med et sundt Blik; men fremtrædende ere hans Evner næppe. Heller ikke er han nogen energisk eller staalsat Karakter, snarere noget viljesvag. Men han er overordentlig hæderlig med en nobel og ridderlig Tænkemaade, og han er ualmindelig lojal og trofast baade ligeoverfor sin Konge og sit Land. Han er en fin og en elegant Mand med et distingveret Ydre, navnlig et meget smukt Hoved. Der hviler over hans hele Fremtræden et Skær af Fornemhed og Adel, der i vor meget borgerlige Tid tager sig ganske tiltalende ud.

Ogsaa i andre Retninger har man draget Nytte af hans Evner. Han var saaledes Formand for den store Arbejderkommission, og han er Kurator for Vallø og Vemmetofte Stiftelser, samt Formand for det danske Bibelselskab. Han er endelig en højtstillet og meget anset Frimurer.

Rosenørn-Lehn.

Baron, Kammerherre og Udenrigsminister. Besidder af Baronierne Guldborgland og Lehn. Født den 28. Mai 1821.

Lensbaron Rosenørn-Lehn har i en Række af Aar taget Del i vort offentlige Liv og har paa forskjellig Maade erhvervet sig virkelige og betydelige Fortjenester.

Han er en Søn af Baron, Kammerherre og Oberst Henrik Christian Rosenørn-Lehn og Christiane Henriette von Barner. I 20 Aars Alderen blev han Student, men han fortsatte ikke den akademiske Løbebane, hvorimod han ved Udenlandsrejser og frie Studier paa forskjellige Omraader erhvervede sig en Kundskabsmasse og en Dannelse, der er langt betydeligere, end de fleste tro. Han blev tidlig en af Landets største og rigeste Godsejere, Besidder af de prægtige Baronier Guldborgland og Lehn med underliggende Godser og Herresæder. Allerede som ung udviklede han en fin Skønhedssands og blev med Aarene en virkelig Kunstkjender og Kunstbeskytter. Paa hans Herresæder skal der findes prægtige Samlinger, der stadig forøges, og som bære Vidne om Ejerens Smag og Kunstforstand. En offentlig Erkjendelse i denne Retning er der ydet ham ved at gjøre ham til Direktør saavel for den kongelige Kobberstik- som for den kongelige Malerisamling, og det erkjendes almindelig, at han udfylder disse Hædershverv paa en smuk og tilfredsstillende Maade.

Den politiske Løbebane betraadte han i 1864, da han valgtes til Medlem af Rigsraadets Landsting. Efter Grundlovsrevisionen i 1866 blev han Medlem af Landstinget for den lolland-falsterske Landstingkreds, og har siden uafbrudt repræsenteret denne. I Landstinget sad han som et stilfærdigt Medlem, der saare sjælden tog Del i Forhandlingerne. Med Opmærksomhed fulgte han imidlertid Sagerne og dannede sig en velfunderet Mening om dem, saa at han aldrig vaklede, naar Afstemningen kom. Han stillede sig altid paa et meget konservativt Stade og var ikke synderlig velvillig stemt for de indgribende Reformer. Fremgang vilde han og det paa alle Omraader,

men med Forsigtighed, og han krævede stedse, at Fremskridtet skulde byde det bestaaende Haanden, for at undgaa farefulde Spring i Udviklingen. I den Retning gik stadig hans Afstemninger, og man var følgelig ingensinde i Tvivl om hans Stilling. Men stille havde han, som sagt, holdt sig i Tinget, og det vakte derfor nogen Overraskelse, da han paa sin 49aarige Fødselsdag, den 28. Mai 1870, blev Udenrigsminister i det Holsteinske Kabinet. Man frygtede for, at hans Anlæg ikke gik i den Retning, og man gjorde gjældende, at fra at være en paalidelig Landstingsmand og til at være en dygtig Udenrigsminister — til Tider den vanskeligste og altid den farligste Ministerpost herhjemme — var der et stort Spring. De, der kjendte Rosenørn-Lehn nærmere, saa ham derimod med god Fortrøstning overtage Udenrigsministeriet, idet de mente, at han med sine Kundskaber, sin fine Dannelse, sin Takt og Forsigtighed og sit sunde Blik nok skulde vise sig Posten voksen. Denne Spaadom er gaaet i Opfyldelse, Rosenørn-Lehn har under de hidtilværende Forhold været en meget habil Udenrigsminister. Han har med en Afbrydelse af 4 Maaneder i 1875 været Udenrigsminister uafbrudt siden, altsaa i 11³/₄ Aar*), og i den Tid har han fyldt sin Plads. Vel har der heldigvis ikke været særlig Anledning for vort Diplomati til at træde stærkt frem, men der forefalder dog stadig Tilfælde, hvor vort Udenrigsministerium maa gribe ind og paa en Gang vise Takt og Dygtighed, parret med Maadehold, Bestemthed og Værdighed. Dette er ofte sket under Rosenørn, og baade de Smaakævlerier, de undersaatlige Forhold i Slesvig have fremkaldt, og den hidsige svenske Lodskrig ere løste af ham paa en forstandig, hensynsfuld og hæderlig Maade. Udslettelsen af Pragerfredens § 5 kan han ikke bære Ansvaret for. Her staar man overfor den Slags Ting, der vilde være sket, om vi saa havde havt et sandt Geni i Spidsen for vort Ueenrigsministerium; men hvad der i den Henseende lod sig gjøre, blev sikkert gjort. Med de fremmede Diplomater her i Byen staar han paa en god Fod, og de siges at ynde ham.

*) Det er saaledes en Fejltagelse, naar der om Estrup er anført, at denne næst efter Hall havde været længst Minister herhjemme. Rosenørn-Lehn har været c. 10 Maaneder længere Minister end Estrup.

Han er ofte en elskværdig Vært for dem, og hans Sprogfærdighed gjør ham til enhver Tid Forhandlingen let. Besindig, som han er, forsigtig og taktfuld stiller han sig vistnok reserveret under vigtige Forhandlinger, vover sig ikke længere frem end nødvendigt og lader sig ikke overliste eller henrive til ukloge Blottelser.

Af det Publikum, der har Berøringer med Udenrigsministeriet og af dettes Embedsmænd er han meget afholdt. Med Rigsdagen har han jo ikke stor Anledning til Berøring, og han taler kun ugjærne og ganske kort, men ogsaa her klarer han sig forstandig, forsvarer sit Budget upaaklagelig og tilbageviser med fornøden Styrke enhver uberettiget Indblanding. Ogsaa de faa Gange, han har givet Rigsdagen fortrolige Meddelelser om vor Udenrigspolitik, har han lagt den nødvendige Takt og Skønsomhed for Dagen. Et Vidnesbyrd om et godt Blik og et rask Initiativ gav han, da han pludselig til almindelig Overraskelse sendte Bille som vor Repræsentant til de forenede Stater i Nordamerika. Valget har alt vist sig godt, og dermed er det Brud paa den diplomatiske Tradition, man bebrejdede ham, fuldtud forsvaret.

Rosenørn-Lehn er en Mand med en god Forstand og et sundt Blik. Foruden ved sin personlige Gjerning gjør han Gavn ved den beredvillige Støtte, han af sin Formue yder almennyttige Foretagender. Han er i høj Grad elskværdig og retsindig, og han passer ved sin ridderlige Karakter og sin trofaste Kollegialitet godt ind i Ministeriet Estrup.

Han er meget agtet og afholdt af alle, og hans personlige Fremtræden er yderst velvillig og human, men Adelsmand er han, og det mærker man. Han hører til de gode Kræfter i Samfundet, til dem, der ere villige til at bringe Ofre for det heles Vel.

Rosenørn-Lehn fører ikke noget Liv, der svarer til hans Stand og Formue. Han lever stille og beskedent, fører ikke Hus, og gjør kun de Fester, hans Embede kræver. Hertil bidrager vistnok en noget svgelig Disposition og et noget melankolsk Temperament, men Hovedgrunden er dog rimeligvis den, at han, den store Godsherre, den rige Lensbesidder lever ugift. De herlige Besiddelser gaa nok i Arv til en Brodersøn.

Foruden sin øvrige Virksomhed er Rosenørn-Lehn tillige Medlem af Direktionen for det Classenske Fideikommis og for det Raben-Lewetzauske Fond, samt Formand for Repræsentantskabet i Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne. Alle sine Hverv passer han samvittighedsfuldt og omhyggelig, samt med den mærkelige Bramfrihed, som er denne Hædersmand egen. Han sky̆r Opsigt, er næsten generet af at blive bemærket, og ynder mest stille og fordringsløst at passe sin Dont. Ogsaa deri sporer man den sande Adel.

Rump.

Borgmester og Byfoged i Korsør. Født den 26. Juni 1834.

Borgmester Rump er født i Hillerød og blev 18 Aar gammel Student fra Frederiksborg Skole. Han studerede Jura og tog den 18. Januar 1859 Embedseksamen med bedste Karakter til begge Prøver. Samme Aar blev han ansat i det slesvigske Ministerium og tog saa to Aar efter tillige den slesvigske juridiske Embedseksamen; men ved Freden i 1864 forsprængtes hans Karriere i det slesvigske Ministerium, og han blev afskediget. To Aar efter blev han imidlertid Sorenskriver paa Færøerne, og forflyttedes saa i 1871 fra dette Embede til Borgmester og Byfoged i Korsør.

Her vandt han ved sin Retsindighed, sin Dygtighed og Nidkjærhed hurtig Befolkningens Yndest, men navnlig i én Henseende passede han saare vel til den Befolkning, han færdedes imellem — han var ivrig Højremand. Korsøranerne ere, som bekjendt, næsten fanatiske paa dette Omraade, og Rump blev snart deres politiske Fører. Under de hidsige Valgkampe i 1873, 1876 og 1879 rasede der navnlig en voldsom Kamp i Slagelsekredsen, hvor det gjaldt om at fortrænge den især i Korsør saa ildesete Tauber. I denne Strid førte Rump Korsøranerne an, og naar de i Procession med Musik og Faner i Spidsen — ganske

paa engelsk Maner — marscherede op til Valgstedet, var Rump i Têten. De mandige Korsøranere havde Vanskeligheder ved at finde sig i Nederlagene, og mangen braadden Pande vankede, naar Valget gik dem imod; men da de omsider i 1879 bragte Sejren hjem, da kjendte Jubelen heller ingen Grænser, den antog efter vore smaa Forhold ligefrem storartede Dimensioner.

Rumps Ihærdighed og Organisationsevne havde sin Andel i den endelige Sejr, og derved knyttedes han yderligere til Befolkningen. Men han indskrænkede sig iøvrigt ikke til at organisere, han tog ogsaa med stor Dygtighed den agitatoriske Kamp op og førte baade ved Valgmøder i Korsør og paa Valgtribunen i Slagelse kraftige Slag imod Venstre. Han viste sig at være en varm og dygtig Taler, der var inde i Sagerne og fuldtud i Stand til at tage en Kamp op. Det var en Borgmester ret efter Korsøranernes Hjærter, men ogsaa udenfor hans egentlige Virkekreds bredte hans Navn sig paa en ærefuld Maade. Man fik Blik for den dygtige og ihærdige Borgmester.

Da derfor Kjøbstæderne i Sorø og Præstø Amter kunde besætte en Plads i Landstinget, faldt Tanken ganske naturlig paa Rump, der ikke blot havde vist sig at være en paalidelig Højremand, men tillige en meget dygtig kommunal Embedsmand, altsaa en Mand, der havde Kjendskab til og egnede sig til at værne om Kjøbstædernes Interesser. Han valgtes da, og Valget har vist sig at være godt. Flere Gange har han havt Ordet i Landstinget og talt endog særdeles vel, og det har hurtig klaret sig, at han er en Mand, man kan bruge. Han er flittig, omhyggelig og ivrig, er et meget godt Hoved og danner sig let en velbegrundet Mening om Sagerne, og han er Mand for at forsvare sit Standpunkt. Derhos har han en varm og levende national Følelse, som han ikke skyr at lægge for Dagen, naar og hvor det skal være. Man kan paa Forhaand med temmelig stor Sikkerhed beregne Rumps Plads; ti han har endnu ikke skuffet nogen Forventning, man nærede til ham. Baade under Toldsagen, Forsvarssagen og Finantsloven var hans Stilling klar og korrekt. Der er ingen Tvivl om, at han med Tiden endogsaa vil blive en meget dygtig Landstingsmand, hvis Valg man vil have Ære af.

Han er anset for en overordentlig brav Mand og er meget afholdt paa Rigsdagen. Blandt dem, man uvilkaarlig faar Fidus til, hører Rump, og det nærmere Kjendskab, man har faaet til Manden, forklarer baade den Yndest og den Anseelse, han nyder i Korsør.

Schlegel.

Justitiarius i Landsover- samt Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn. Født den 9. Oktober 1824.

Der har til alle Tider været enkelte Mennesker, hvis rastløse Flid og energiske Arbejdsvilje har sat dem i Stand til at overkomme en utrolig Mængde Ting og derved skaffet dem Anseelse og Betydning. Naturligvis maa saadanne Mænd for at naa i Vejret tillige være gode Hoveder og i Besiddelse af aandelig Modenhed og Dygtighed, men egentlig overlegne Naturer behøver det ikke at være; Arbejdsevnen bliver her den egentlige Løftestang. Ethvert Samfund har altid god Brug for Arbejdsmyrer og vil til enhver Tid paaskønne saadanne. En slig flittig Arbejdsmyre er Justitiarius Schlegel, og det har skaffet ham en saare ærefuld Stilling i vort Samfund. Det er en rastløs og en beundringsværdig Flid, han har udfoldet, og det er utroligt hvad han har kunnet overkomme, saameget utroligere, som han paa ingen Maade gaar let hen over de Sager, han beskjæftiger sig med. Saa langtfra holder han sig til Overfladen, at han endog yndar at trænge ind i Detaillerne, tit paa en noget minutiøs Maade.

Schlegel er født her i Kjøbenhavn og blev i 1842 Student fra det von Westenske Institut. Han kastede sig med Energi over det juridiske Studium og tog i 1848 Embedseksamen. I 1849 blev han Volontær i Justitsministeriet og i 1852 Kancellist. Samme Aar tog han ogsaa den slesvigske juridiske Eksamen. Han blev derefter Protokolsekretær i Højesteret og 1860 Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten, og tillige Repræsentant

i det almindelige Brandassurancekompagni. I de følgende Aar blev han endvidere Medlem af Administrationen for det Scheelske Fideikommis og fast Censor ved de juridiske Eksaminer samt Formand i Bestyrelsen for Alderdomsfriboliger. Alle disse forskjellige tildels meget omfattende Hverv udførte han med den største Omhyggelighed. I 1872 blev han efter Klein Formand i Sø- og Handelsretten og røgtede ogsaa dette Hverv med Dygtighed, om han end her langtfra hverken i Autoritet, Personlighed eller praktisk Greb naaede sin ualmindelig talentfulde Forgænger. Samtidig med denne byrde- og ansvarsfulde Stilling fik han følgende andre Hverv at røgte: han blev Formand for Dispachøreksaminationskommissionen, Medlem af Bestyrelserne for Flakkebjerg Opdragelsesanstalt og for Frederik den Syvendes Stiftelse for fattige Fruentimmer af Arbejdsklassen, ekstraordinær Assessor i Højesteret, Kontrolkomiteret ved Kreditkassen for Husejere i Kjøbenhavn, Direktør for det almindelige Brandassurancekompagni, og til disse mangeartede Virksomheder kom endvidere de fleste af de ovenfor nævnte, som han vedblev at udfylde. Vel ombyttede han i 1880 sin Stilling som Formand for Sø- og Handelsretten med den som Justitiarius ved Hof- og Stadsretten, men nogen egentlig Arbejdslettelse var dette dog vist næppe for ham.

Man skulde nu synes, at en Mand, der havde saamange Bestillinger som han, maatte have nok at gjøre, men nej, Schlegel higede efter mere og knyttede da ogsaa til sine andre Gjerninger to Virksomheder, der hver for sig lagde stærkt Beslag paa hans Kræfter. Den ene var som Medlem og senere som Formand for Frederiksberg Kommunalbestyrelse, en Stilling, i hvilken han har udfoldet en dominerende og omfattende Virksomhed, den anden var som Landstingsmand. Det var i 1874 at han valgtes ind i Landstinget, hvor han siden har havt Sæde. Ogsaa her lagde han en Tid sin rastløse Flid og Virkelyst for Dagen, men kom desuagtet ikke til at spille nogen fremtrædende Rolle. Han deltog i flere Aar med Flid og Interesse i Forhandlingerne, men i det sidste Par Aar synes hans Tilbøjelighed i denne Retning at have været noget i Aftagende. Grunden hertil er vel nærmest den, at Storpolitikken har taget Interessen fangen og kun levnet forholdsvis ringe Tid og Lyst

til en Drøftelse af de Reformforslag, man paa Forhaand veed ikke lader sig gjennemføre. Paa det storpolitiske Felt er Schlegel imidlertid ikke Mand for at give Tonen an og her mangler hans Ord fornøden Vægt; det er sagtens i Erkjendelsen heraf, at han nu holder sig mere tilbage.

Schlegel er ikke heldig som Taler. Han har et pibende, ilde klingende Organ, og hvor meget forstandigt der end kan være i hans Foredrag, de ere ikke opsigtvækkende og de rive ikke med. Man maa helst læse ham; ti for et længere Foredrag af ham er det svært at være en opmærksom Tilhører. I Udvalgsarbejderne sporer man altid hans Flid og Omhyggelighed.

Schlegel er et meget godt Hoved, men nogen overlegen Natur er han ikke. Han anses for meget ærgjærrig og følgelig ikke til enhver Tid for fuldtud paalidelig. Alle anerkjende hans Dygtighed og Flid, men Sympati for Politikeren Schlegel har kun faa, hvad nu end Grunden hertil kan være. Man har en Følelse af, at han meget godt kunde havne som Minister — ogsaa i et Venstreministerium. Som Minister vilde han ganske vist ogsaa lægge en respektabel Dygtighed for Dagen, men man vilde dog altid mærke og mindes, at det mindre var fremragende Evner, Karakterstyrke eller Sympati, end Flid, parret med en laverende Tendents, han skyldte sin Karriere.

Skeel.

Indenrigsminister, Kammerherre, Ejer af Dronninglund Hovedgaard med Gods i Vendsyssel. Født den 22. Februar 1818.

Adelsslægten Skeel er en af de ældste og mest ansete heri Landet. Paa mangt et Blad af Danmarks Historie vil Navnet være optegnet og det ofte med Ære; baade Landet og Kongehuset har i farefulde Tider ud af den Slægt hentet tro og behjærtede Mænd. Et ægte Skud af denne ædle Stamme er Danmarks nuværende Indenrigsminister Erik Vilhelm Robert Skeel. Baade i hans Ydre og i hans Indre sporer man Afstamningen.

Lad ham iføre sig Klædedragten for 2 à 300 Aar siden, og han vil være som skaaren ud af hin Tid og kunde for den Sags Skyld godt være en af de historiske Skeeler. Ogsaa i Karakter- og Viljestyrken, i det lidt myndige i hans Væsen, og i den uomtvistelige Dygtighed og Snildhed, han besidder, sporer man nogle af Slægtens Kjendemærker.

Indenrigsminister Skeel er en Søn af Underretsprokurator Jørgen Erik Skeel og Hustru Abrahamine Christiane Budde og er født i Norby i Holbæk Amt. I 1835 blev han privat dimitteret til Universitetet, og 6 Aar efter tog han juridisk Embedseksamen. Han blev saa Ejer af Hovedgaarden Dronninglund i Vendsyssel og uddannede sig her til en anerkjendt dygtig Landmand. Hans gode Evner og praktiske Blik fik hurtig Anvendelse saavel paa landkommunale som landøkonomiske Omraader; han blev snart en meget anset Mand, der i en ualmindelig Grad forstod at trænge ind i Almuens Tankegang og vinde dens Tillid.

Ved et Suppleringsvalg i Juni 1859 valgtes han første Gang ind i Landstinget, hvor han saagodtsom uafbrudt har havt Sæde siden. Ogsaa af Rigsraadets Landsting blev han i 1864 Medlem. Han var en meget støt og solid Landstingsmand, hvis sunde og praktiske Blik paa Sagerne gav hans Mening en vis Vægt; men nogen betydelig Virksomhed udfoldede han ikke. Naar han havde Ordet, forsvarede han godt men ikke overlegent sin Anskuelse, og skjønt man anerkjendte hans gode Evner, ansaa man ham dog ikke for nogen Kapacitet, derimod vel for en karakterfast Mand, der vidste, hvad han vilde, og hvis hele sejge Natur var en fuldstændig Bølgebryder for Fraser og „folkeligt" Lefleri. Man vidste, at han i Godsejernes Raad havde stor Indflydelse, og dette gjorde, at han fik en Betydning, som man ellers ikke var tilbøjelig til at indrømme hans personlige Evner. Med andre Ord: ingen kjendte Skeel rigtig, før han blev Minister, ingen vidste, hvad Mand han var. Ingen? Jo, dog vel Estrup, siden han opfandt ham og gjorde ham til Medlem af sit Kabinet, netop under den vanskeligste Situation, vi have havt herhjemme. Men mon det dog ikke snarere var Skeels anerkjendte Mod og Karakter, Estrup havde Brug for, end egentlig Skeels Evner, han stolede paa? Det faar at staa hen, men vist er det,

at et mærkeligere Eksempel paa, hvorledes en Mand er vokset med en Situation eller, rettere maaske, igjennem denne er kommen til at udvikle hidtil ukjendte, slumrende Evner, end Skeel som Indenrigsminister, skal man vanskelig kunne paapege.

Nok er det, den 11. Juni 1875 blev Skeel Indenrigsminister, vel ikke just til Forbavselse for alle, men uden Forventning fra nogen, med Hensyn til Dygtighed som Fagminister; thi hans Karakter vidste man nok vilde afstive Ministeriet. Nu har han været Minister i over syv Aar, og nu erkjende selv hans ivrigste Modstandere, at han har vist sig som en saare dygtig Mand, der fuldtud har været Pladsen voksen. Hans Venners Dom lyder paa, at han ikke blot er en af de dygtigste Indenrigsministre, vi have havt herhjemme, men overhovedet en af de perfektibleste Ministre, vi have kjendt. Han, der, før han blev Minister, kun med Besvær tog en Diskussion op, han fører den nu ikke blot med Lethed, men ofte med virkelig Overlegenhed. Altid slagfærdig, altid klar og med en Række af Argumenter til Raadighed tager han Kampen op med hvemsomhelst og bringer som oftest den logiske Sejr hjem. Da Venstre angreb ham i to Forespørgsler i Anledning af hans Foranstaltninger ligeoverfor Kvægsygen, slog han et sandt Dommedagsslag mod Angriberne og ødelagde dem aldeles. Erkjendelsen heraf var saa almindelig, ogsaa i Modstandernes Rækker, at man maatte gribe til en perfid Benyttelse af rene Ubetydeligheder for at frelse Skinnet.

Skeel har paa flere Omraader lagt et friere Syn for Dagen end sine Forgængere og vist et Mod, der langtfra er almindeligt. Hans Husmandskreditforeningslov og flere andre af hans Forslag bærer Vidne herom. Han er en særdeles dygtig administrativ Embedsmand og har baade i sine Kontorer og i Rigsdagen tilkæmpet sig en Autoritet, der ikke længere bestrides. Men foruden at være en ypperlig Fagminister er han tillige et udmærket Medlem af selve Ministeriet, navnlig under kritiske Situationer. Han passer fortrinligt til Estrup. Ingensinde forlader hans Ro og Sindighed, hans Mod og Karakterstyrke ham. Med et praktisk Blik udmaaler han Modstanderens Midler og Plan, og med en urokkelig Energi og Sejghed bekæmper han begge Dele. Der er ingen Tvivl om, at han i Ministeriet er en af de mindst tilbøjelige til Eftergivenhed, en af dem, der har

mest Lyst til at gaa paa. Han ser med sit skarpe, praktiske Blik Følgerne af Venstres Politik, og han holder for, at man netop for det heles Skyld skal gribe rask omkring Nælden. Noget personligt Maal har han ikke, og hans Lyst til at vedblive at være Minister er heller ikke stor, men han anser det for sin Pligt for Landets Skyld at staa fast. Det er muligt, at hans Stivhed og Sejghed nu og da kan gaa for vidt, navnlig naar der kommer personlig Bitterhed med i Spillet, men som Regel er han dog for fornuftig og for praktisk anlagt til ikke at fire, naar han derigjennem kan opnaa noget godt. Det har han vist mange Gange i Rigsdagen, og der har været Tider, hvor han i høj Grad var Venstres Minister, ikke fordi han leflede for dem eller i nogen Maade opgav sit eget, men fordi han havde Mod og Dristighed til Reformer paa Omraader, hvor andre vare vegne tilbage. Havde han ikke Provisoriet hvilende paa sig og var han ikke Medlem af det nuværende Kabinet, vilde han rimeligvis endnu være Venstres velsete Mand; ti han har ikke faa Egenskaber, der netop tiltaler, i alt Fald den jydske Side af Oppositionen. „Jyllands Minister“ har han jo ogsaa været kaldt. Hans Kamp med Børsoppositionen, hans Virken for Landbruget og for Samfærdselsmidlernes Udvikling vil altid sikre ham Sympati hos vor Landbostand, og ogsaa den mutte, støtte og sejge Personlighed tiltaler den. Men Venstres Drømme vil han aldrig opfylde, og det buldrende Demokratis Ridder vil han til enhver Tid frabede sig at være.

Skeel er en praktisk anlagt Mand med et virkelig politisk Blik. Han har en fin Næse og en ikke ringe Menneskekundskab, og der skal en forslagen Mand til at narre ham. Han er sindig og rolig, sejg og energisk og meget viljestærk. Der gives enkelte lykkelige Naturer, som ere i Besiddelse af den heldige Egenskab, at hvor man saa sætter dem i Verden, blive de meget dygtige Mænd. Til dem hører Skeel; man kunde have givet ham, hvilken Gjerning man vilde i Livet, og han var blevet til noget udover det almindelige. Som Landmand kom han til Jylland under fremmede og ukjendte Forhold; men snart havde han afluret Befolkningen dens Ejendommelighed og tilegnet sig den, og snart blev han en søgt og anset Mand, ogsaa fordi han blev en af „deres egne“. Ganske paa samme Maade er det gaaet

ham i Politiken og som Minister. Den paafaldende Brugbarhed har overalt gjort sig gjældende. Men stiv kan han som sagt være, og saa er han ikke til at rokke. Det har Kjøbenhavns Børs og da særlig en af dens Matadorer faaet at mærke.

Til Efteraaret skal han paa Valg, men ligesom man ikke godt vilde kunne tænke sig Ministeriet Estrup uden den trofaste og kollegiale Skeel, saaledes vilde man heller ikke kunne tænke sig Landstinget uden den energiske og konservative Mand.

Han er Patron for Roeskilde adelige Jomfrukloster og Medlem af Bestyrelsesraadet for den almindelige Brandforsikring for Landbygninger.

Mads Strandskov.

Gaardejer af Hjærtebjerg paa Møen. Født den 23de August 1823.

Der hører under vore smaa Forhold ikke meget til for at vække Opmærksomhed eller for at naa en vis Art af Berømmelse. Et dristigt Ord, et overraskende realistisk Billede kan ofte være nok til at gjøre det Navn, der hidtil har været ganske fremmed, bekjendt og bemærket i vide Kredse; men den Berømmelse, der herved naaes, er sjælden af en synderlig smigrende Art.

En enkelt Udtalelse bragte en Tid Mads Strandskovs Navn paa alles Læber, rigtignok med en højst forskjellig Betoning. Han var en skikkelig og dristig Gaardmand nede paa Møen, som ingen udenfor Kridtlandet kjendte, men saa kom han ved en af de saakaldte „Folkefester“ eller lignende til at bruge et meget drastisk og meget realistisk Billede, der ret egnede sig til at slaa ned i den Kreds, hvori han befandt sig, nemlig at ufolkelige Ministre skulde slaas ned som snivede Heste. Han har vel aldrig villet vedkjende sig denne Gjengivelse af hans Ord, og det er ogsaa rimeligt nok, at Vendingen har været mindre stødende; men saameget turde være utvivlsomt, at Lignelsen med snivede Heste har været overført paa de Ministerier, „Folket“ ikke synes om. Udtalelsen fløj i sin plumpeste Form

Landet rundt, vakte Opsigt og skaffede Mads Strandskov en vis Berømmelse. De radikale jublede over de dristige Ord, medens de besindige i Landet harmedes over dem.

Det var klart, at nu var Mads Strandskov knæsat af vort Demokrati, nu havde han vist sig værdig til at kaares til Tinge. Da Venstre i 1873 havde nægtet Finantslovens Overgang til anden Behandling og Folketinget derefter blev opløst, stillede Strandskov sig som en rasende Venstremand imod Grev Holstein-Ledreborg, som endnu den Gang var Højremand. Strandskov led dog et afgjort Nederlag, men hans Tid skulde nok komme. Han levede nu nogle Aar paa sin „Berømmelse" og tog ret levende Del i den lokale Agitation, men intet bevinget Ord gik dog senere over hans Læber. Han hørte til dem, der berusedes af Venstres store Valgsejr i 1876, og han troede, at nu var det forjættede Land naaet. Han blev derfor baade skuffet og forbittret, da det viste sig, at Venstre om muligt var længere borte fra sit Eldorado end nogensinde, og den provisoriske Finantslovs rolige Forløb, og navnlig Afslutningen den 7. og 8. Novbr. 1877 beredte ham en virkelig Sorg. Men samtidig modnedes hos ham en sund og forstandig Erkjendelse af, at alt her i Verden krævede sin naturlige Udvikling, og at før „den stille Magt" fik udført sin Gjerning, vilde Venstresagen ikke vinde endelig Sejr.

Da han derfor i 1878 kom ind i Landstinget, var det ikke længere den frejdige og dumdristige Demokrat, der stillede sig i Breschen, men den rolige og besindige Bonde, der var rede til at gjøre et besværligt Arbejde og til at tage en Forhandling op. Dette Omslag kjendte imidlertid det store Publikum ikke, og alle længtes efter at se den forvovne Mads Strandskov, som man i Fantasien havde udmalet sig som en halvvild Buskmand med Lidenskabens og Fanatismens Ild glødende i det mørke Øje. Hvor skuffedes man ikke! Man saa en firskaaren, bredskuldret, kjærnesund Mand med røde Kinder og venlige blaa Øjne, mere lig en rask Sømand end en forstokket Demagog. Der var ikke Spor af noget frygteligt ved ham, snarere noget godmodigt og venligt. Og dette bekræftede sig. Han viste sig at være en sund og medgjørlig Natur, en brav Mand og en fordragelig Modstander.

I Landstinget har han vist sig som en ganske forstandig Mand med et jævnt og ædrueligt Blik paa Forholdene. Han taler sjælden, men sker det, er det baade godt og lidenskabsløst. Venstremand af den radikale Art vil han vel udgive sig for at være, men han synes i Virkeligheden mere at være det af Navn end af egentlig Sympati. Vel er han ogsaa paa andre Punkter end paa Politikken mærket af Nutidens realistiske Strøm, men han er næppe udpræget hverken i den ene eller den anden Retning. I sin Hjemstavn nyder han baade Agtelse og Anseelse, og han har været betroet forskjellige Tillidshverv, som han alle har røgtet med Ære.

N. J. Termansen.

Gaardejer af Gammelby i det sydvestlige Jylland. Født den 15. Marts 1824.

Den mærkeligste Bonde, der sidder paa Danmarks Rigsdag, er utvivlsomt N. J. Termansen. Netop fordi han er en Bonde, er han et rent Fænomen. Gaa hen og hør et af de historiske Foredrag, som Termansen nu og da holder i „Dansk Samfund" eller lignende patriotiske eller humanistiske Foreninger, og Du vil slaa Hænderne sammen af Forbavselse og udbryde: „Er det en Bonde? Hvorfra faar han denne Kundskab, hvorfra det historiske Blik, hvorfra denne ejendommelige Gave til at rive med og elektrisere?" Ja, Sagen er nok egentlig den, at Termansen kun ved en Fejltagelse er bleven Agerbruger, og ogsaa skal være det ringe nok, medens hans utvivlsomme Anlæg, hans Lyst og hans Trang ene gaar i videnskabelig Retning, i Retning af den stille og grundige historiske Forskning. Tænk, om han fra Ungdommen af havde været ledet ind paa den Bane, hans Natur anviste, hvilken aandfuld og genial Videnskabsmand havde vi da ikke efter al Rimelighed havt! Nu er han Autodidakt med alle en saadans Fortrin og Mangler, men han har som saadan bragt det vidt. Hans Liv gaar hen i en stille og flittig Granskem, og hans Værelse heri Kjøbenhavn tyder langt

mere paa at være Opholdsstedet for en Lærd, end for en Bonde. Hans Sjæl er i en mærkelig Grad modtagelig for aandelig Paavirkning, og hans Hjærte banker i Takt med de Begivenheder, der i Øjeblikket fængsler ham. Han indsuger og optager Lærdommen i sig, og efter at have retledet den med en ikke ringe kritisk Gave, der veed at sondre Slakkerne fra Guldet, kommer hans sjældne Fortællergave, hans Varme og hans Begejstring til, der uimodstaaelig forplanter sig til Tilhørerne.

Hvad mener man om et Foredrag af en dansk Bonde f. Eks. om Korstogenes kulturhistoriske Indflydelse? Skulde man ikke synes, at dette dog var for dristig en Opgave? Men nej! ikke for Termansen. Med Videnskabsmænd og Professorer som lyttende Tilhørere har han i aandfulde, storstilede Træk løst Opgaven, saa at alle erkjendte, at det var lige saa fortrinligt som overraskende. Ved saadanne Lejligheder kommer der over ham — Bonden i Klædedragt, Manerer og Sprog — Aandens lysende Skær og forskønner yderligere det fine, ædle Hoved, der minder om en af Apostlene. Han er en glødende Patriot og ynder helst at dvæle ved og udmale nordiske Heltebedrifter. Med hvilken Begejstring og virkelig poetisk Kraft har han f. Eks. ikke tegnet Billedet af Læssøe? — Ja, han er i Sandhed en mærkelig Mand, og hvadenten han i Bondekofte gaar bag sin Plov paa Gammelby Marker, eller i Rigsdagen eller som Foredragsholder freder om den jyske Mundart og koketterer med Selvbetegnelsen „A“, saa er han noget andet og noget mere end en dansk Bonde, han er tillige en Aandens og Ideernes Mand med rige Kundskabs Frugter og med et adlet Syn. Han er den stille Forsknings kække, men bramfri Rid'der, han er en Aandens Adelsmand i Kofteklæder, men han er ogsaa en Hjærtets Mand — en lykkelig Natur, der har faaet kostelige Vuggegaver.

Der findes Mænd, hvis Perfektibilitet strækker sig over alle de Omraader, de faa med at gjøre, saa at de altid og allevegne ere særlig dygtige. Til dem hører Termansen ikke. Han har kun sit ene, rigtignok vide Felt, men hvad der ligger der udenfor magter han ikke. Han skal være en daarlig Landmand, og han er ikke nogen dygtig Politiker. Han medbringer vel ogsaa her sine Evner, sine Kundskaber og sine Forudsætninger, men

hans ideale Syn passer ikke her til den materielle Virkelighed, og hans Modtagelighed for personlig Paavirkning, ofte af uheldig Art, gjør sig her stærkt gjældende. Hertil kommer en Mangel paa praktisk Sans, der hos ham er let forstaaelig, samt en underlig Uklarhed i Opfattelsen, der er mere mærkelig.

Han har siddet i Rigsdagen siden 1858, deraf de 20 Aar i Folketinget, de sidste 4 i Landstinget. I Folketinget repræsenterede han Ribe Amts fjerde Valgkreds — Bække — og hævdede i Begyndelsen fuldstændig uanfægtet sin Plads. I de senere Aar havde den yderlige Radikalisme faaet saamegen Magt i Kredsen, at Termansen ikke længere var til Behag, og navnlig den 25. April 1876 naaede den nuværende Folketingsmand Schelde saa nær ind paa Livet af ham, at hans Fald nu kun kunde anses for et Tidsspørgsmaal. Han blev dog forskaanet for den Tort at falde, idet han i 1878 valgtes ind i Landstinget.

I Folketinget svingede han meget om imellem Partierne; han var først Medlem af „Venstre Centrum“, senere af „det nationale Venstre“, derpaa af Mellempartiet, og, da det gik i Stykker, af Højre. Efter Valget i 1873, ved hvilket han afgjort kæmpede paa Højreprogrammet, sluttede han sig til Schiørrings Adresse, og svingede saa sammen med Schiørring, Steenstrup og Holstein-Ledreborg over i Venstre. Der blev han staaende, saalænge han var i Folketinget, og som Venstremand sidder han nu i Landstinget. Ingensinde har han dog været udpræget, hverken i den ene eller den anden Retning, og han har altid villet forhandle, altid været meget medgjørlig. Han var i sin sidste Folketingsperiode under stærk Paavirkning af Hogsbro.

Termansen talte ikke ofte, men altid saare forstandig og godt. Det var i Reglen enten et kirkeligt eller et humant Spørgsmaal, der kaldte ham frem med nogle ideale og smukke Betragtninger, og en Tid var han i Folketinget en varm Talsmand for Kvaksalverne. Han taler langsomt, overvejende og distinkt, hans Stemme er noget svag, men sympatetisk, hans Foredrag er smukt, og hans Sprog rent, men i udpræget jysk Mundart. Han tager sig ogsaa i Rigsdagen godt ud som Taler, og der er noget hyggeligt og tilforladeligt ved den fine, noget krumbøjede Skikkelse med de ædle Ansigtstræk og de drømmende

Øjne. Til enhver Tid høres han med Opmærksomhed, om man end ofte maa ryste paa Hovedet af hans altfor lidet praktiske Livssyn.

Har han end svajet noget om i Henseende til politisk Standpunkt, saa er der et Felt, paa hvilket han til alle Tider har staaet urokkelig fast, det er det nationale. Termansen er en glødende Patriot, hvis Hjærte brænder af Kjærlighed til Danmark. Han har været med til at værne det som Soldat, og han staar nu paa Rigsdagen som en af Fædrelandets varmeste og mest veltalende Talsmænd. Selvfølgelig vil han for enhver Pris have Danmark skærmet mod Fjendehaand, og under Befæstningssagens Forhandling i Landstinget holdt han en glimrende Tale, der ved sin Varme, sin Flugt og sin ægte Patos rev alle med; men selv ved denne Lejlighed sporede man hans Mangel paa virkelig politisk Blik. Han er i Politikken en Fredens Mand, der kun har Landets Vel for Øje og vil, at al Partistrid skal bøje sig herunder. Et smukt og værdigt Standpunkt!

Termansen er en ædel Mand, i lige Grad smykket med Aandens og Hjærtets Egenskaber. Han er i høj Grad idealistisk anlagt, en alvorlig, poetisk og religiøs Natur, stærkt paavirket af Grundtvig. Vor Tids humane Ideer paa saa mange Omraader have ogsaa grebet ham, men de fremtræde i en langt mere afklaret Form end f. Eks. hos Claus Johannsen. — Alle holde af ham og agter og ærer ham, mange beundrer ham. Saameget er vist, at han er en virkelig Pryd for den danske Bondestand.

---

de Thygeson.

Kammerherre, Hofjægermester, Besidder af det Thygesonske Fideikommis, Ejer af Damgaard ved Fredericia. Født den 14. September 1819.

Til Navnet Thygeson knytter sig Mindet om den rige Magnat, der ejede herlige Godser i Jylland og hvis Rigdomme man

ingen Ende vidste paa, en Mand, der endogsaa vakte Napoleon den Stores Opmærksomhed, da han ved et Malerisalg stadig overbød Kejseren paa et berømt Maleri. Nu er det gaaet tilbage for Slægten, og af dens tidligere saa rige Besiddelser er kun 44 Tdr. Tiendehartkorn og en lille Fideikommiskapital tilbage. Stammefaderen blev adlet i 1776 og oprettede i 1784 Stamhuset Mattrup. Nu bor Slægtens Hoved paa det beskedne men yndige Damgaard ved Fredericia.

Kammerherre de Thygeson kom først ind paa den politiske Løbebane i 1864, da han valgtes til Medlem af Rigsraadets Landsting, hvor han dog kun tog ringe aktiv Del i Lovgivningsarbejdet. Han viste sig imidlertid som en samvittighedsfuld og omhyggelig Mand, der fulgte Politikken med Interesse og til enhver Tid lagde en forstandig Betragtning og en overordentlig Paalidelighed for Dagen. Denne sidste Egenskab skyldtes det vel nærmest, at han den 26. Septbr. 1866 blev kongevalgt Medlem af Landstinget, hvilken Hædersplads han siden har indtaget.

I de forløbne 14 Aar har han kun saare sjælden taget Del i Diskussionen, ligesom han i det hele synes at have nogen Sky for det mundtlige Ord, men iøvrigt har han paa en ærefuld og taktfuld Maade røgtet sin Gjerning. Han skal have et sundt og praktisk Blik og har udprægede konservative Anskuelser, noget, hans Stemmegivning tydelig nok bærer Vidne om. Fra Karakterens Side er han en sand Hædersmand, der nyder stor Agtelse og Anseelse i alle Kredse.

Som Klitinspektør udfolder han en anerkjendelsesværdig Virksomhed for Sandflugtens Dæmpning samt Træplantningen i Klitterne, og ligeledes som Formand for den jydske Kystsikringskommission har han indlagt sig Fortjenester.

N. E. Tuxen.

Direktør ved Orlogsværftet. Født den 21. Novbr. 1810.

Slægten Tuxen har igjennem mange Led tilført vor Marine udmærkede og højtfortjente Mænd. Den danske Søkrigshistorie gjemmer ærefulde Navne af Slægten, og de nuværende Bærere have dels paa Administrationens og dels paa Historieskrivningens Omraade vundet fortjent Anerkjendelse.

Direktør N. E. Tuxen tog meget tidlig Del i vort politiske Liv. Han valgtes som Kaptajnløjtnant i Hovedstadens ellevte Kreds til Medlem af den grundlovgivende Rigsdag, og besejrede ved Valget baade Grundtvig og Baron Dirckinck-Holmfeldt. Ved det første Valg efter at Grundloven var vedtagen, stillede han sig ikke, hvorimod han i 1852 valgtes i Kjøbenhavns niende Kreds. Han gjenvalgtes ved de to Opløsningsvalg i 1853, men udtraadte i 1854 under Kampen med Ministeriet Ørsted og afløstes af Tømmermester Kayser. I 1855 stillede han sig i Frederikssund og valgtes her denne ene Gang, men stillede sig ikke oftere. Han var et flinkt og virksomt Medlem af Folketinget, og det var en Anerkjendelse af hans Betydning, at han den 8. Januar 1856 af Folketinget valgtes ind i Rigsraadet efter Lov af 2. Oktbr. 1855. Saa holdt han sig i mange Aar udenfor den politiske Virksomhed, indtil han den 12. Decbr. 1873 hædredes ved Udnævnelsen til kongevalgt Medlem af Landstinget. Som saadan har han nu siddet 9 Aar i Tinget og taget en ret virksom Del i dets Arbejder. Som Taler optræder han ikke ofte og har ogsaa her baade Formen og Stemmen imod sig, men Indholdet er altid meget godt, og navnlig paa det maritime Omraade har han ydet Bidrag af stor Værdi. Her anses han med Rette for en Autoritet.

Tuxen er en meget velbegavet Mand med betydelige Kundskaber ogsaa udenfor hans Fags Omraade. Han er saare elskværdig, brav og rettænkende, agtet og afholdt af alle. Der er ingen, der nærer Tvivl om hans ægte konservative Anskuelser, men det kan nok være, at han paa det politiske Felt mere er en Fredens end en Krigens Mand og derfor er tilbøjelig til at tage

selv et meget magert Forlig for en sed Proces. Han er af det Slags Mænd, man ikke hører meget til, fordi hele Sømandens Bramfrihed er udbredt over hans Færd, men stille og pruntløst gjør han en god og en meget nyttig Gjerning. Han hører baade til de solide og til de paalidelige Kræfter i Landstinget.

Han er en meget dygtig Direktør for Marinens Skibsbygning og Maskinvæsen, samt Chef for Marinens Haandværkskorps. Endvidere er han Direktør for det almindelige Brandassurancekompagni for Varer og Effekter. Han er en Mand, der fortjener og ogsaa i høj Grad besidder sine Medborgeres Agtelse og Hengivenhed.

W. Ussing.

Direktør for Nationalbanken. Dr. juris. Født den 4. Marts 1818.

Nationalbankdirektør W. Ussing er født i Kjøbenhavn og blev 16 Aar gammel en særdeles flink Student fra Metropolitanskolen. Ikkun 20 Aar gammel blev han juridisk Kandidat med et godt Laud til begge Prøver, og tre Aar efter blev han Volontær i Kancelliet. Først i 1846 naaede han at blive Kancellist, men allerede Aaret efter kom han til Viborg som Assessor ved den derværende Overret. Han tog i 1853 den slesvigske juridiske Eksamen og blev saa Medlem af Appellationsretten i Flensborg. I denne Stilling forblev han indtil Krigen, og det anerkjendte Navn, han i sin Embedsvirksomhed havde erhvervet sig, skaffede ham i 1864 ind i Højesteret, til hvis flinkeste Assessorer han henregnedes, indtil han i 1873 opgav sit Statsembede for at overtage en Direktørpost i Nationalbanken, men samtidig hermed udnævntes han til ekstraordinær Assessor i Højesteret. Det var en udmærket Statstjeneste, Ussing udførte, og han vandt Ny som en ligesaa retsindig og samvittighedsfuld Embedsmand som en fortrinlig og klar Jurist. En Erkjendelse i den sidste Retning ydedes ham ved Universitetets Jubelfest, idet han honoris causa udnævntes til Dr. juris.

Allerede som ung Mand interesserede Politikken ham levende, og han stod flere af de Mænd nær, der i vor Friheds Gjæringstid førte an herhjemme. Straks ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag meldte han sig og blev valgt ved Kaaring i Lovelkredsen (Viborg Amts femte Valgkreds). Baade i 1849 og 1852 gjenvalgtes han her, den sidste Gang dog først efter en temmelig haard Valgkamp. Saa var det, at han kom til Slesvig, og han stillede sig følgelig ikke mere. Hans femaarige Rigsdagsvirksomhed havde dog ikke været uden Frugt; den unge, begavede og skarpsindige Mand tog paa en meget dygtig Maade Del i de saare vigtige og betydelige Forhandlinger, og Ussing, der tilhørte det mægtige nationalliberale Parti, fik en ikke ringe Indflydelse.

Han var nu i mange Aar uden for det politiske Liv, men da den gjennemsete Grundlov var vedtagen, valgtes han, som rimeligt var, den 5. November 1866 til kongevalgt Medlem af Landstinget, hvilken Post han endnu beklæder, ligesom han ogsaa er Medlem af Rigsretten. Det er saaledes i henved 16 Aar at Ussing har siddet paa den betydningsfulde Plads i Tinget, og han har i denne spillet en temmelig fremragende Rolle. Ved alle vigtige Sagers Behandling har han ladet sin Røst høre og givet virkelig gode og vægtfulde Bidrag til Diskussionen. Ogsaa i den storpolitiske Strid har han taget Del og har som oftest værnet Landstingets forfatningsmæssige Stilling, men i stærkt tilspidsede politiske Situationer er det gaaet ham som saa mange andre Nationalliberale, han har tabt Modet, eller han har i alle Tilfælde savnet den Karakterstyrke og Sejghed, der hører til for at ride en saadan Storm af. Han var den første Højremand, der viste Tegn paa Ængstelse og „Utaalmodighed", idet han allerede ifjor tog Ordet for en Eftergiven, i alle Tilfælde for Dyrtidstillægets Vedkommende, ligesom han heller ikke ansaas for at staa videre fast paa de andre Spørgsmaal. Faar vidste man forud, at han vilde strække Gevær. Ogsaa i Befæstningssagen indtager han et særligt Standpunkt, idet han nemlig af finantsielle Grunde er en bestemt Modstander af Kjøbenhavns Befæstning. Han holdt herom et Foredrag i Landstinget, som smertede Befæstningssagens Venner dybt, og som har gjort megen Skade.

Om Ussings almindelige Standpunkt kan der dog ikke være Tvivl, men han hører til dem, man ikke med Tryghed kan gaa i Ilden med, naar Kampen er haard. Ogsaa Børsagitationen antoges at have en Støtte i ham, hvilket forklares ved hans personlige Forbindelser i Stillingen som Nationalbankdirektør, og i det hele er han næppe nogen Ven eller Beundrer af det nuværende Ministerium.

Ussing er et meget godt Hoved, skarpsindig og grundig; men noget overlegent politisk Blik har han næppe; dertil er han ikke fremsynet, ikke rolig og lidenskabsløs nok.

Hans mundtlige Foredrag er uheldigt; Stemmen er svag og uskjøn og Ordene flyde ikke let fra ham, han hakker stærkt, leder efter Udtryk, og hans Tone har ofte noget irriteret, næsten haanligt ved sig. Men Tankerne ere gode og klare, og man læser med en vis Fornøjelse hans Foredrag. Af Virkning ere hans Taler ikke, og holdt han dem i Folketinget, vilde han nu have Vanskelighed ved at skaffe sig Øre. I Landstinget hører man altid hoflig efter, naar en saa betydelig Mand som Ussing taler. Han er en Type paa en Bureaukrat med dennes Fortrin og dennes Mangler; han er Aandsaristokrat med Tro og Tillid til sig selv, og Modstand irriterer ham og lader hans noget gnavne Gemyt træde tydelig frem. Men en særdeles dygtig Mand er han, og dem, der kjender ham nærmere, sætter baade hans Karakter og hans Evner højt.

Nyere Valg.

(Afsluttet 1. August 1882.)

A. Folketinget.

Andersen, Peter, Gaardejer af Jydstrup i Sorø Amt, er født den 26. Septbr. 1842. Da P. Chr. Zahle frivillig opgav sin Stilling som Repræsentant for Ringstedkredsen, samlede de Radikale sig om P. Andersen, og han blev den 24. Maj 1881 valgt uden Modkandidat. Ved Valget i Juli Maaned s. A. havde han Baron Wedell-Wedellsborg imod sig, men slog denne med 1268 Stemmer imod 590. P. Andersen tilhører Bergs Gruppe paa Rigsdagen; han er en net Bonde med et rart og ganske intelligent Ansigt. Et Par Gange har han havt Ordet og har da klaret godt og forstandig for sig. Han skal være en ganske velbegavet og brav Mand; han er Medlem af Sorø Amtsraad.

Bay, Ejer af Follerupgaard ved Fredericia, er født den 17. April 1835. Han nedstammer fra en af disse gamle Provins-Kjøbmandsslægter, som i flere 100 Aar have været bosat paa samme Sted og som til enhver Tid har havt den største Forretning hver paa sin Plads. Hans Fader havde nu i Rudkjøbing arvet en saadan Forretning og vilde, at den igjen skulde gaa i Arv til Sønnen. Denne blev derfor opdraget til Handelen og tilbragte flere Aar i Forretninger i England og Skotland, men et noget svækket Helbred og Ulyst til Gjerningen gjorde, at han opgav Handelsvejen og med Energi kastede sig over Landbruget. I 1860 kjøbte han Follerupgaard ved Fredericia, og gjorde den til en Mønstergaard. Den intelligente, be-

rejste og energiske Mand vandt snart Anseelse i Egnen og valgtes i Oktbr. 1863 til Formand for Sogneraadet, hvilken Virksomhed han paa en saare tilfredsstillende Maade udførte saavel under Krigen og den fjendtlige Okkupation som senere ved Skadeserstatningens Regulering. Paa Grund af Familieforhold trak han sig senere ud af al offentlig Virksomhed, men efterat han paa et Møde i Højrup Kro paa en heldig Maade havde taget en politisk Debat op med Berg, henledtes Opmærksomheden paa ham som Politiker, og paa indtrængende Opfordringer stillede han sig den 3. Jan. 1879 i Vonsildkredsen imod Hans Buch og naaede 419 Stemmer imod 515. Da han i Maj 1881 atter lod sig overtale til at gaa frem, var det saaledes under ret gunstige Chancer. Han valgtes ogsaa med 502 Stemmer, medens hans 2 Modkandidater tilsammen kun fik 403. Baade Sorg og Overraskelse vakte det derfor i Højrekredse, da Bay ved Valget 2 Maaneder efter bukkede under for Kjøbmand Poul Roed af Kolding med 626 Stemmer imod 795; men det betydelige Stemmeantal, Bay naaede, giver dog Haab om, at han endnu en Gang kan erobre Kredsen. Bay var altsaa kun 2 Maaneder i Rigsdagen og fik ikke Lejlighed til at udtale sig. Han skal imidlertid være en ypperlig Taler og navnlig have et godt Greb paa at vinde de Smaa, og der er ingen Tvivl om, at han i det hele er særdeles begavet. Over hans Optræden er der et vist engelsk Snit, som sagtens hidrører fra de Aar, han i sin Ungdom tilbragte paa de brittiske Øer.

Blem, Markus Peter, Ejer af Engegaard ved Rønne, er født den 8. Marts 1848. Rønnekredsen var en sikker Højrekreds, paa hvilken Lucianus Kofod i lang Tid havde et godt Hold, men han forspildte det af en eller anden Grund, og da Opløsningen kom i Maj 1881, viste det sig umuligt at gjennemføre hans Valg. Højre opstillede da Kaptajn Aarøe, medens Venstre samlede sig om den velansete og moderate Gaardejer Blem. Ved Valget den 24. Maj sejrede han med betydelig Overvægt, og det samme gjentog sig 2 Maaneder efter. I Folketinget har Blem talt enkelte Gange, navnlig om bornholmske Anliggender. Han taler med stor Geläufigkeit og med et syngende Foredrag, uden Interpunktion og uden Nuancering. Det er forstandige,

men ikke særlig vægtige Indlæg, han leverer. Han anses for en velbegavet og meget brav Mand.

Bøtker, Johan Poulsen, er Gaardejer i Møldrup ved Bræstrup og er født den 11. Januar 1847. Han var en aldeles ukjendt Mand i det politiske Liv, da han ved Valget den 24. Maj 1881 opstilledes som radikal Venstremand i Bræstrupkredsen, hvor Kroejer Faaborg ikke længere ønskede Gjenvalg. De moderate Venstremænd stillede Niels Jensen Toustrup imod Bøtker, men denne sidste sejrede med 1063 St. imod 817. Ved Valget i Juli s. A. valgtes han atter med et imponerende Stemmetal. Paa Rigsdagen har han ikke talt, men han følger Berg som en trofast Menig.

Carstensen, Christian Ehrenfried, Proprietær til Vejlegaard i Thy, er født den 9. Februar 1825. Han repræsenterer Vestervigkredsen, hvor Højesteretssagfører Bagger efterhaanden havde gjort sig umulig som Højres Kandidat. Allerede ved Valget den 3. Januar 1879 søgte Højre at formaa Carstensen til at stille sig, men den Gang vægrede han sig bestemt. Da Opløsningen kom i Maj 1881, gav han endelig efter for de indtrængende Opfordringer og valgtes ved Kaaring uden Modkandidat. Ved Valget 2 Maaneder efter stillede Venstre en Mand op imod Carstensen, men uagtet denne frejdigere end de allerfleste tonede Højreflaget, valgtes han dog med en knusende Majoritet. Han antages at sidde fast i Kredsen, hvor han nyder stor Anseelse, og hvor han virker som et meget nyttigt Medlem af Amtsraadet. I Folketinget har han sluttet sig trofast til Højremindretallet og anses for et af dettes paalideligste Medlemmer. Han har kun sjælden talt, men følger godt med og anses for velbegavet, ligesom han er meget afholdt af alle Partier. Han er en af Folketingets Sekretærer.

Christiansen, R., Forpagter af Brænderupgaard og Eskelund samt Ejer af Stjernegaard, alle paa Fyen, er født i Ryslinge den 3. Januar 1840. Hans Fader er det kongevalgte Medlem af Landstinget, Chr. Rasmussen af Ryslinge. Han gjennemgik den almindelige Almueskole og tog derefter Afgangseksamen

med Udmærkelse paa Fyens teoretiske Landvæsensinstitut. Han var saa nogle Aar Forvalter, indtil han i 1865 forpagtede Brænderupgaard. Samtidig var han i 2 Aar Lærer i Landmaaling, Nivellering og Husdyravl paa Ryslinge Højskole. Han blev snart en meget anset Mand paa sin Egn, blev Forligsmægler i Tyendesager, Taksationsmand, Vandsynsmand, Sekretær og Kasserer ved Svendborg Amts landøkonomiske Selskab samt Medlem af Expropriationskommissionen for de sydfyenske Jernbaner. Han udvidede med stor Dygtighed sin Landbedrift, saa at han nu er Forpagter af to store Gaarde og Ejer af en kun lidt mindre. I 1873 stillede han sig i Kværndrupkredsen og naaede trods et meget kort Varsel c. 300 Stemmer. Paa indtrængende Opfordring stillede han sig i 1876 som Højres Kandidat i Nyborg imod Tange og naaede her henved 900 Stemmer. Den 3. Januar 1879 slog han Tange med 7 Stemmers Overvægt, men Folketinget forkastede Valget af temmelig intetsigende Grunde og et halvt Aar efter sejrede Tange med 1346 Stemmer imod Christiansens 1270. Ved Valget den 24. Maj 1881 sejrede Christiansen atter over Tange, og skjønt der kun var 12 Stemmers Forskjel, blev Valget dog nu godkjendt. To Maaneder efter faldt imidlertid Christiansen igjen, denne Gang imod Niels Jensen af Toustrup. Der gaar et meget fordelagtigt Ry af Christiansens Valgkampe. Han skal være overordentlig vel instrueret, en livlig og behændig Taler, og han skal navnlig have lagt en i høj Grad vindende Hensynsfuldhed for Dagen i Debatten, i stik Modsætning til Hr. Tange, der ved saadanne Lejligheder var yderlig hensynsløs. I Folketinget talte han en Gang, og det meget godt og meget moderat. Han raadede ivrigt til Imødekommen og var en bestemt Modstander af Opløsningen i Juli. Af politisk Farve er han Højremand, men moderat og medgjørlig. Han er et meget godt Hoved og en i høj Grad agtet og anset Mand.

Feldthusen, Johannes, Gaardejer af Høve i Sorø Amt, er født den 13. Januar 1836. Han er en i sin Egn meget agtet Mand og Medlem af Amtsraadet. Paa Højres uheldige Valgdag den 25. Januar 1876 stillede han sig i Skjelskør og slog Grev Holstein-Holsteinborg. Den 3. Januar 1879 erobrede

Greven Valgkredsen tilbage og holdt den den 24. Maj 1881, rigtignok begge Gange stærkt trængt af Feldthusen. Ved Valget i Juli 1881 sejrede derimod denne paany og er altsaa igjen Medlem af Folketinget. Han tager ikke megen Del i Forhandlingerne og er vistnok kun jævnt begavet, men han følger ret godt med. Imod hans Karakter har ingen noget at indvende, og man baade agter og holder af den lille Mand med det rare, godlidende Ansigt.

Grøn, Niels Christian Nielsen-, Gaardejer af Klakring ved Vejle er født den 4. Maj 1853 ovre i Løgstøregnen. Han blev Seminarist fra Gjedved og derefter Højskolelærer ovre paa Lolland. Her gjorde hans gode Evner og hans Venstresind, at han blev opfordret til at stille sig i Saxkjøbingkredsen den 24. Mai 1881 imod Konsul Stürup; han efterkom Opfordringen og vandt en smuk Sejr, samt holdt Kredsen i Juli s. A. imod den bekjendte Forstander Budde. Grøn taler kun sjælden i Rigsdagen, men er ganske virksom og livlig. Han er en af Folketingets Sekretærer. Der er ingen Tvivl om, at han baade er en velbegavet og en brav Mand, men han er meget ung og har meget ungdommelige Anskuelser og af og til en tilsvarende Optræden. Han er vel Venstremand, men meget moderat, og han er en varm og oprigtig Fædrelandsven.

Hage, Christopher Friedenreich, Cand. polit., Løjtnant og Grosserer i Kjøbenhavn, er født den 28. November 1848 paa Liselund ved Nakskov. Han hører til den berømte Slægt og blev bestemt for den studerende Bane. Atten Aar gammel blev han en meget flink Student fra Nykjøbing Skole. Fire Aar efter tog han statsvidenskabelig Eksamen med et glimrende Udfald. Han blev derpaa Sekondløjtnant i Artilleriet, men fortsatte sine statsvidenskabelige Studier med Kraft og tog i 1875 Universitetets Guldmedaille for en statsvidenskabelig Afhandling. Aaret efter blev han Kjøbmand i Nakskov og det var som saadan, at han den 3. Januar 1879 stillede sig i Nykjøbing paa Falster imod Rasmus Claussen og naaede meget stærkt ind paa denne. Han flyttede nu til Kjøbenhavn som Grosserer og vandt ogsaa snart her et Navn ved sine sjældne Evner. Han tog

levende Del i alle Børsbevægelserne, blev Medlem af Grosserer-societetets Komitte og var en af dem, vor Børs afsendte for at undersøge de ved Nordenskjølds Ekspedition aabnede nye Handelskilder paa Siberien. Dette Hverv skilte de udsendte sig meget godt ved, og det Skrift, de herom har udgivet, og som Hage sikkert har størst Andel i, var særdeles vel udarbejdet og baade interessant og lærerigt. Da Børsoppositionen begyndte at rejse sig, tog han straks levende Del i den, og det var nærmest paa den som Grundlag, at han den 24. Maj 1881 stillede sig i Kjøbenhavns syvende Kreds, hvor den gamle og fortjente Casse ikke længere vilde stille sig. Imod Hage gik Ingeniørkaptajn Sommerfeldt frem, men Hages Venner udfoldede en i Kjøbenhavn aldeles ukjendt Agitation, efter engelsk Mønster, og han sejrede da ogsaa paa Valgdagen. Valgkampen førte han med ualmindelig Dygtighed og Behændighed. Ved Valget to Maaneder efter stod han ene paa Valgtribunen og kaaredes. I Folketinget har han tilkæmpet sig en vis Anseelse. Han har talt flere Gange og talt ypperlig, og han har vundet Venstres Hjærter ved en skarp Kritik af det bestaaende. Hans Stemme er lidt snøvlende og han taler ætsende — noget paa Hørupsk Maner —, men han kan sige Ting ganske morsomt og ganske aandfuldt. I en mærkelig Grad har han Folketingets Øre, og naar han rejser sig og taler, lytter alle efter. I en vis Forstand er det meget godt, hvad han siger, men han er negativ: bryder altid ned, rejser aldrig op. Han er vel Højremand, men paa ingen Maade ministeriel, og vel næppe helt at lide paa. Han er et glimrende Hoved, klar og skarp, og han kan ogsaa som Politiker blive en Dygtighed, men sympatetisk eller yndet er han ikke. Han er stolt, aandsaristokratisk, meget selvbevidst, og noget Følelsesliv spores der slet ikke hos ham.

Hansen-Falbe, Vigandt Andreas, Professor i Statsøkonomi ved Kjøbenhavns Universitet, er født den 24. Septbr. 1841 i Odense, hvor hans Fader, den engang meget omtalte J. J. Hansen, var Prokurator. Han blev 1862 Student fra Odense Skole og tog i 1867 statsvidenskabelig Eksamen. Man knyttede store Forventninger til hans videnskabelige Fremtid. I 1873 blev han Chef for det statistiske Bureau og

udfoldede her en fortrinlig Virksomhed. I 1874 blev han Lærer i Nationaløkonomi og Statistik ved Officersskolen, og derefter i 1877 Professor i Statsøkonomi ved Kjøbenhavns Universitet. I denne Stilling har han allerede vundet et smukt Navn; han er en flittig og omhyggelig Universitetslærer, der har stillet sig i et godt Forhold til de studerende. Han er Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse og af Bestyrelsesraadet for Forsikringsselskabet „Danmark". Allerede for nogle Aar siden var der Tale om ham som Politiker, og Venstre søgte af al Kraft at kapre den ikke karakterstærke og noget venstresindede Mand. Han stod dog den Gang imod, men den 24. Maj 1881 stillede han sig i Odense paa et liberalt Højreprogram og valgtes, ligesom han ogsaa kaaredes i Juli s. A. Han hører vel til Højre i Folketinget, men regnes ikke blandt de meget befæstede eller paalidelige. Af det nuværende Ministerium er han nærmest en Modstander og har i sine Taler ofte angrebet i al Fald dets finantsielle Styrelse. Han taler meget godt og klart, men er ikke fri for en Tilbøjelighed til at lefle lidt for det „Folkelige", hvilket naturligvis har skaffet ham Sympati i Venstre. Et ypperligt Hoved er han og en særdeles dygtig Mand, der er anvendelig paa mange Omraader, men hans Karakterstyrke staar næppe paa Højden af hans Evner.

Hansen, Hans Jørgen, Lærer i Siir ved Holstebro, er født den 12. Juni 1843. Da den moderate Venstremand Jakob Madsen ikke længere ønskede at modtage Valg i Holstebrokredsen, maatte Venstre se sig om efter en anden Kandidat i denne sikre Venstrekreds, og Blikket faldt da paa den radikale Lærer Hansen fra Siir, der i den lokale Agitation havde vundet et vist Navn. Han blev altsaa udset til Kandidat den 24. Maj 1881, og uagtet baade Højre og de Moderate stillede en Modstand paa Benene, vandt han dog paa Valgdagen en let og afgjørende Sejr. Ogsaa ved Julivalget viste han sig absolut urokkelig, og han maa vistnok nu anses for grundmuret i Kredsen. I Folketinget har han ikke spillet nogen Rolle, men har trolig fulgt de Radikale og har flere Gange havt Ordet for ganske forstandige og jævne Udtalelser, hvori dog det seminaristiske Sving og en paafaldende Snæversynethed, parret nu og da

med nogen Smagløshed, har været det fremtrædende Mærke. Han er en af Folketingets Sekretærer.

Hansen, Jørgen, Lærer i Ølstykke i Nordsjælland, er født den 6. April 1837. I den politiske Agitation i Nordsjælland har han i flere Aar spillet en Rolle, og har vist sig som en radikal og lidenskabelig Venstremand. I 1875 stillede han sig i Frederiksborg imod Lars Dinesen, men Udfaldet blev meget kummerligt. Saa dumpede han den 24. Maj 1881 pludselig ned i Kværndrupkredsen — Svendborg anden Valgkreds — imod den brave, moderate Venstremand, Friskolelærer Stenbæk og vandt mærkværdigvis Sejr, dog kun med 18 Stemmers Overvægt. I Juli Maaned var hans Sejr absolut afgjørende. Han har i Rigsdagen vist sig at være en fanatisk Venstremand af den skrappeste Art, og han har tillige vist, at han er en ret begavet Mand, der taler meget godt for sig og meget let. Fra hans krasse Standpunkt ere hans Foredrag gode og i al ønskelig Grad klare og distinkte; men hans Lidenskab, som han dog øjensynlig bestræber sig for at tøjle, løber nu og da af med ham og forleder ham til smagløse Udtalelser, saasom til ildebetænkte og ukloge Ytringer om Kongemagten. Han er en ganske interessant Personlighed med et sydlandsk Ydre og et ildfuldt sort Øje. Han gjør Indtryk af at vare en alvorlig, med stærke Lidenskaber og ualmindelige Evner udrustet Mand, og han er blandt sine Partifæller meget agtet og anset.

Holck, Andreas Ulrik Oxholm, Menighedsforstander i Kjøbenhavn, er født den 29. Maj 1844. Han var nok oprindelig Kjøbmand, men havnede efter forskjellige Livsomskiftelser som „Præst" i Kjøbenhavn for et metodistisk Samfund. Ingen vidste, at han gav sig af med Politik, før han den 24. Maj 1881 slog ned i Viborg Amts fjerde Valgkreds imod den trofaste Venstremand Søren Kjær. Holck optraadte meget radikalt og viste sig i Besiddelse af en sjælden Gave til at vinde Bondebefolkningen. Kampen antog en overordentlig skarp og særdeles personlig Form, men Kjær sejrede, rigtignok saa stærkt trængt af Holck, at Højre maatte kaste deres Stemmer over paa Kjær for at frelse ham. Ved Valget to Maaneder senere bukkede Kjær

under for den nye Profet, der under Valgkampen fik en vistnok afgjørende Støtte af Jens Busk. Dog fast sidder Holck næppe i denne Valgkreds. I Rigsdagen har han sluttet sig nær til Berg og har talt flere Gange fra et udpræget radikalt Standpunkt. Han taler godt og med megen Lethed, men noget stærkt Indtryk af den forvovne Folketaler har man dog ikke faaet. Han er utvivlsomt en ret begavet Mand, men han rummer vistnok stærke Lidenskaber og megen Bitterhed. Han er en ivrig Totalafholdenhedsmand og er Medudgiver af et Blad med en religiøs og humanistisk Tendents.

Jensen, Niels, Gaardejer af Toustrup ved Silkeborg, er født den 30. November 1846. Næppe 26 Aar gammel valgtes han første Gang til Folketingsmand, idet han, der nød megen Anseelse i sin Hjemstavn baade for hans Karakter og hans Evner, den 20. Septbr. 1872 opstilledes i Skanderborgkredsen, hvor han efter en meget hidsig Valgkamp besejrede den ivrige Bjørnbakker Sophus v. Haven. Det var Højre, der satte den begavede og elskværdige Bonde ind paa Rigsdagen, hvor han, paa Grund af sit ungdommelige Udseende, i Begyndelsen gik under Navnet „Konfirmanden". Han sluttede sig vel i Rigsdagen til Venstre, men var selv yderst moderat og medgjorlig, saa at han var afholdt af alle. Han lagde en respektabel Dygtighed for Dagen og var i det hele en lovende Politiker. Ved Valgene i 1873 og 1876 valgtes han saagodtsom uden Modstand; men den 3. Januar 1879 havde Radikalismen vundet saa stærk Indgang i Kredsen, at han ganske uventet blev slaaet af Gaardejer J. Sørensen og det endogsaa med over 350 Stemmers Overtal. Hans Skæbne i Skanderborgkredsen var hermed afgjort, og han søgte da heller ikke Valg her den 24. Maj s. A., men derimod i Bræstrupkredsen, hvor Bøtker dog slog ham. Derefter stillede han sig paa Opfordring i Nyborg den 26. Juli som Venstres Kandidat og overvandt da den flinke Christiansen. Hans Valgkamp førtes smukt og hensynsfuldt, og dertil svarer ogsaa hans Stilling paa Tinge. Han er en velbegavet Mand og en særdeles hæderlig Karakter; men det har ikke kunnet undgaas, at den hidsige politiske Strid ogsaa har afsat nogen Bitterhed i hans milde og bløde Sind. En virke-

lig moderat Mand er han dog fremdeles, og han er en varm Patriot samt i det hele en ideel og alvorlig Natur.

Jørgensen, Lars, Lærer i Birket paa Lolland, er født den 22. August 1840. Han var en i Politiken ganske ukjendt Mand, da han den 26. Juli 1881 opstilledes af Venstre i Nakskov og til alles Overraskelse slog den flinke Højremand J. Steffensen med over 100 Stemmers Overvægt. Han viste sig paa Rigsdagen at være en net Mand med et ganske intelligent Ydre, og hans første Tale tydede paa en virkelig moderat Stemning hos ham. Senere er den dog bortdunstet og har givet Plads for en til Tider ligefrem komisk Vigtighed. Hans Udtalelser om det lærde Skolevæsen vakte megen Moro og var typisk for den ensidige grundtvigianske Højskole- og Lærerdannelse. Han taler iøvrig let og godt for sig, og er vistnok baade en begavet og en meget respektabel Mand.

Larsen, Jens Kristian, Overretssagfører i Aalborg. Han er født paa Rottrupgaard i Vendsyssel den 20. August 1840 og blev i 1861 Student fra Aalborg Skole. Den 22. Maj 1868 blev han juridisk Kandidat med bedste Karakter og samme Aar Sagførerfuldmægtig i Hjørring. Senere arvede han Rottrupgaarden efter Faderen og var samtidig Underretssagfører i Ulsted pr. Aalborg. Derpaa fik han Bestalling som Overretssagfører og tog Bopæl i Aalborg. Han erhvervede sig allevegne megen Agtelse ved sin hæderlige Karakter og bramfri Vandel, og han ansaas for en Mand med besindige og maadeholdne Anskuelser. Efter Hofjægermester Nyholms Død blev han opfordret til at stille sig i Aalborg ved Suppleringsvalget til Folketinget, og man nærede en Tid den Tro, at han ved sin Moderation egnede sig til at være begge Partiers Kandidat. Ved de afholdte Vælgermøder udtalte han imidlertid saa afgjorte Venstreanskuelser, at Højre umulig kunde acceptere ham, og derfor opstillede den tidligere Folketingsmand, Auditør H. C. Steffensen imod ham. Paa Valgdagen den 5. Juli 1882 vandt Larsen en smuk Sejr, idet han fik 1282 Stemmer, medens Steffensen kun fik 680. Den agtede Slægt, fra hvilken han er udgaaet, og den hæderlige Karakter, han selv har lagt for Dagen, borger for, at

Rigsdagen i ham har vundet en brav Mand, men om han vil blive nogen brugelig Politiker, skal først vise sig; ti det lader sig ikke udlede af hans Fortid.

Larsen, Niels Jakob, Cand. jur., er født den 24. November 1845 og bor paa Frederiksberg ved Kjøbenhavn. Han er en Bondesøn fra Lumbsaas ved Nykjøbing paa Sjælland, men blev paa Grund af sine gode Evner bestemt for Studeringerne og dimitteredes 20 Aar gammel privat til Universitetet. Fem Aar efter var han juridisk Kandidat med et godt Laud til begge Prøver. Man kan sige om ham, at han var født Venstremand og tilstrækkelig Indehaver af al den Bitterhed mod de begunstigede Samfundsklasser, som saa tit præger dem, der ere fødte og opdragne under smaa Forhold. Han nærede tidlig en varm Interesse for Politik og sluttede sig til de ledende Mænd og navnlig til Berg. Da „Morgenbladet" blev stiftet, blev han udset til dets første Redaktør, og han forestod Redaktionen i henved 8 Aar. Det var langtfra uden Talent at han ledede Venstres Hovedorgan i Pressen, men da Splittelsen kom i Venstre, blev hans Stilling meget vanskelig, og han vaklede længe, uden at kunne finde fast Grund. Saa omsider tog han et absolut Parti og blev de Radikales haandgangne Mand. Hans Redaktionsvirksomhed var ikke altid præget af den ønskeligste Lojalitet og Hensynsfuldhed, og maadeholden var han nu ingenlunde. Han maatte bøde med 4 Maaneders Fængsel for en Artikel imod Ministeriet Estrup, og hentede sig ikke faa Mulkter. Som Polemiker var han hensynsløs og ikke altid ridderlig. Ogsaa udenfor Pressen tog han levende Del i den politiske Agitation og var en Tid Fører for Venstre heri Byen. Han støttede personlig og af al Kraft Brandes' Valg paa Langeland og havde sin Andel i det glansfulde Udfald. Ogsaa i Kjøbenhavns femte Kreds optraadte han som en ihærdig Interpellant ligeoverfor Gøs. Da han i 1881 var bleven afsat fra „Morgenbladet"s Redaktion, ydede man ham den Oprejsning at give ham en radikal Venstrekreds. En saadan var netop ledig i Stubbekjøbing, og her slog han den 24. Maj 1881 den moderate Kandidat, Skolelærer Chr. Pedersen. Den 26. Juli vandt han en glimrende Sejr over en Højrekandidat. I Folke-

tinget har han gjort sig Umage for at spille en vis Rolle; men har ikke kunnet naa op paa Siden af Berg eller Hørup. Han taler godt, men meget ubehageligt, og han vil aldrig blive nogen fin eller sympatetisk Taler. Stemmen er uskjøn og Foredraget noget slæbende, men Argumenterne ere velordnede og gode. Han er et godt Hoved og muligvis en alvorlig Mand, men han vil næppe nogensinde blive rigtig velset eller faa virkelig Betydning, hverken i Højre eller Venstre. Han er Revisor i den sjællandske Bondestands Sparekasse, men det synes just ikke at være noget misundelsesværdigt eller tornefrit Hverv.

Madsen-Wederkinch, Julius, Dr. phil., Translatør og Institutbestyrer i Kjøbenhavn, er født den 23. Juni 1847. Han var nok oprindelig Handelsmand og skulde have været Urtekræmmer; men da det ikke vilde gaa for ham herhjemme, vendte han det utaknemmelige Fædreland Ryggen og fæstede Bo i den nye Verden. Her skal han være optraadt som Foredragsholder — man vil vide over den nordiske Mytologi —, og paa denne Maade fik han en let erhvervet Doktorhat i Filadelfia. Med denne Prydelse vendte han saa tilbage til Danmark, blev Translatør og oprettede et Handelsinstitut i Hovedstaden. Intet Menneske tænkte paa, at han skulde blive Politiker, han selv maaske heller ikke, men saa blev han paa en eller anden mærkværdig Maade „opfunden“, vistnok af Rasmus Claussen. Det rygtedes til alles Forbavselse, at han den 24. Maj 1881 skulde være Venstres Kandidat i Maribo imod den højtansete og afholdte Pastor Lund. Uagtet han skal have sagt skrækkelige Ting under Valgkampen og lagt en forbavsende Uvidenhed for Dagen, fik han dog 667 Stemmer, og 2 Maaneder efter skete det mærkelige og det sørgelige, at han med et betydeligt Overtal slog Lund. Paa Rigsdagen har han talt nogle Gange og vist, at han kan tale, men rigtignok ogsaa, at han savner den Takt og Grundighed, som en Rigsdagsmand dog helst burde besidde. Hans upassende Ytringer om Kongen ere i frisk Minde og kunne aldrig gjøre ham Ære. Om hans Rigsdagsvirksomhed bliver af lang Varighed er vanskeligt at sige, men at den aldrig vil blive betydningsfuld, turde være vist. Han er vistnok ganske jævn begavet og en godmodig og skikkelig Mand.

Martensen, Ernst Vilhelm, Toldoppebørselskontrollør i Marstal, er født den 24. Oktober 1838. Efter at have været Toldfuldmægtig i Ærøskjøbing var han fra 1861 til 1877 først Assistent og senere Fuldmægtig under Finantsministeriet. Sidstnævnte Aar fik han sit nuværende Embede i Marstal, hvor han hurtig vandt Befolkningens Tillid i en forbavsende Grad. Uden nogensinde at være optraadt som Politiker, opfordredes han til den 3. Januar 1879 at stille sig imod Steenstrup; han modtog Kaldelsen og naaede meget nær ind paa sin Modstander, og den 24. Maj 1881 slog han ham, nærmest paa Grund af en Splittelse i Venstre; Steenstrup fik endog kun — 76 Stemmer. Men ved Julivalget erobrede Steenstrup efter en haard Kamp Kredsen tilbage. Martensen var altsaa kun to Maaneder Folketingsmand, og fik ikke Lejlighed til at udtale sig eller til paa anden Maade at gjøre sig gjældende, men han vandt i alle Kredse Anerkjendelse som en behagelig og i høj Grad tiltalende Mand. Hans store Anseelse paa Ærø skyldes vel hans moderate og humane Anskuelser, men dog maaske endnu mere hans personlige Elskværdighed og Hæderlighed. Sine Valgkampe har han ført paa en anerkjendt tiltalende og hensynsfuld Maade, og selv Berg har offentlig betegnet ham som en „sympatetisk Personlighed". Han er nu Formand for Marstal Byraad, og Formand og Kassérer for Marstals Sømandsforening.

Monrad, Ditlev Gothard, Biskop over Lolland-Falsters Stift, Dr. theol. og phil., er født den 4. Novbr. 1811. En mærkeligere, en interessantere og en mere glimrende begavet Mand har vort lille Land næppe frembragt i dette Aarhundrede. Han er en Søn af kongelig Fuldmægtig, senere Foged i Norge, Otto Sommer Monrad og Charlotte Riis og røbede alt som Barn en ejendommelig Karakter og forbavsende Evner. Han legede ikke som andre Børn, men hængte med en rastløs Flid over sine Bøger. Det var under trange Kaar at han tilbragte sin Ungdom; han gik først i Vordingborg Skole, men fik derefter Privatundervisning og dimitteredes paa den Maade i 1830 til Universitetet med Udmærkelse. Ogsaa anden Eksamen tog han med Udmærkelse, og han kastede sig derpaa med formelig Lidenskab over det teologiske Studium. Han boede paa Regentsen

sammen med Historikeren Allen, og denne, der iøvrig ogsaa var en meget flittig ung Mand, anvendte ofte List for at faa Monrad fra den overanstrængende Læsning. I Juli 1836 gik han op til Embedseksamen og var saa glimrende forberedt, at det straalende Udfald baade af Professorer og Medstuderende ansaas for givet. Da han havde hentet sit stolte Egregie, bragte Studenterne ham en jublende Hyldest i Universitetsgaarden, og man vil vide, at den den Gang beskedne, næsten undselige unge Mand blev helt forlegen og betaget af denne Ovation. Efter en Udenlandsrejse tog han atter fat paa sit stille og udholdende Granskerliv og erhvervede sig i 1838 den filosofiske Magistergrad. Han var allerede anset for en lærd og kundskabsrig Mand, og hans Interesse syntes alene helliget de boglige Sysler. Da tændtes der pludselig en anden Glød i hans Indre og den tog i lange Tider Magten fra Videnskaben. Han kastede Bogerne bort og blev Politiker med hele sit Liv og sin Sjæl.

Frederik den Sjette var død, og Datidens unge liberale Brushoveder med Orla Lehmann, Ploug og Hage i Spidsen havde indbudt til et Møde i Hotel d'Angleterre for at drøfte Overrækkelsen af en Petition til Kristian den Ottende om en fri Forfatning. Monrad havde ingen Tanker for sligt; han var fordybet i et alvorligt, videnskabeligt Arbejde og var i den mørke Aften paa Vejen hjem for at fortsætte sine stille Studier. Da hørte han nogle livlige unge Mennesker, der i højrøstet og ivrig Samtale kom ned ad Gaden. Han gjenkjendte Frederik Barfods Stemme og spurgte denne, hvad der var i Vejen. Barfod fortalte om det Møde, de skulde til, og de unge Mennesker vilde absolut have Monrad med, men han vægrede sig haardnakket, og halvt med Magt trak de ham med ind i den tætpakkede Sal. Her flød der varme, begejstrede og i højeste Grad veltalende Ord over Læberne, og Stemningen var netop paa Højden, da en ukjendt Røst nede i Forsamlingen forlangte Ordet. Det var Monrad. Hans Foredrag var stammende og hans Form langtfra saa glimrende som flere af de foregaaende Taleres; men i den Grad var der Varme, Indhold og dybe Tanker i hans Tale, at han elektriserede Forsamlingen, og Dagen efter var til det store Publikums Forbavselse den stilfærdige og lærde Magister valgt ind i den Komite, der skulde overbringe

Kongen Petitionen. Saaledes var Monrads politiske Daab og ligesaa uventet og pludselig den var, ligesaa gjennemsyrende blev den. Fra den Tid var han Politiker og var det først og fremmest. Han blev nu Medredaktør af „Fædrelandet“ og skrev fortræffelige Artikler heri, han udgav nogle mærkelige politiske Flyveblade og redigerede fra 1843 til 1846 „Dansk Folkeblad“. Samtidig tog han levende Del i den ved Begivenhederne i den slesvigske Stænderforsamling vakte nationale Bevægelse, var kort sagt paafærde allevegne, hvor det politiske og nationale Element spillede ind med. Han blev snart meget populær og valgtes i 1841 til Borgerrepræsentant i Kjøbenhavn.

Saa søgte han Præstekald og befordredes den 23. Septbr. 1846 til Sognepræst for Vester-Ulslev paa Lolland. I denne Stilling blev han, der imidlertid var bleven Stænderdeputeret i Roeskilde, dog ikke længe, ti med Kristian den Ottendes Død og de derefter følgende skæbnesvangre Begivenheder tændtes Frihedslyset herhjemme, og der var da anden Brug for en Mand som Monrad. Efter de bevægede Kasinomøder, til hvilke han var Medindbyder, og det derpaa følgende store Folketog til Kongen blev Martsministeriet dannet, og i dette fik den 36aarige Monrad Sæde som Kultusminister. Det blev dette Ministeriums Opgave at træffe de første Foranstaltninger til det slesvig-holstenske Oprørs Underkuelse, og umiddelbart efter Sejren ved Bau at tage Kampen op med Preussen og flere mindre tyske Stater. Det var en saare vanskelig Opgave, men den løstes fortræffelig. Med det Kjendskab, man senere fik til Monrad, vil man nu vide, at han havde sin ærefulde Andel heri. Paa det legislative Omraade blev det Ministeriets Opgave at udarbejde de gjennemgribende Lovforslag, der skulde forelægges den den 23. Oktbr. 1848 sammentrædende grundlovgivende Rigsforsamling. Herigjennem fik Monrad den af alle anerkjendte afgjørende Indflydelse paa Grundlovsudkastet og paa Valgloven, og dette gav ham Ret til at indtage den fremtrædende Plads, han fik paa Konstantin Hansens berømte Billede af Rigsforsamlingen.

Den 15. November 1848 gik Ministeriet af, og i det omdannede Kabinet fik Monrad ikke Sæde. Derimod udnævntes han i Februar 1849 til Biskop over Lolland-Falsters Stift. Medens Monrad ikke deltog i den grundlovgivende Rigsdags

egentlige Arbejde, valgtes han straks efter Grundlovens Vedtagelse til Medlem af Folketinget. Den 4. Decbr. 1849 kaaredes han i Nykjøbing paa Falster og holdt paa en ganske kort Afbrydelse nær denne Kreds, indtil han i 1865 nedlagde sit Mandat. Han stod saa godt som altid ene paa Valgtribunen og valgtes stedse ved Kaaring.

I Folketinget spillede han straks en overordentlig fremragende Rolle, og han og Hall bleve hurtig de anerkjendte Førere for det mægtige nationalliberale Parti. Som saadan optog han den voldsomme Kamp imod Ministerierne Bluhme og Ørsted, og han havde Hovedandelen i de Skridt, der foretoges. Følgelig ramte Banstraalen ham ogsaa. Den 26. April 1854 blev han afskediget fra sit Bispeembede paa Grund af sin Opposition, men dette Martyrium forøgede kun hans Popularitet. Ministeriet Ørsted maatte kort efter bukke under for begge Tingenes energiske Modstand, og allerede den 1. April 1855 konstitueredes Monrad til Overdirektør for Almue- og Skolevæsenet i Danmark samt til Departementschef i Kultusministeriet. Den 1. Decbr. s. A. fik han fast Udnævnelse og udfoldede i denne Gjerning en udmærket og velsignelsesrig Virksomhed.

I Folketinget vedblev han at spille sin fremragende Rolle og valgtes den 8. Januar 1856 til Medlem af Rigsraadet efter Lov af 2. Oktbr. 1855. I 1858 blev han Direktør i Kultusministeriet, og samme Aar optoges han til Medlem af Akademiet for de skjønne Kunster. Aaret efter traadte han som Kultusminister ind i Halls Kabinet, og efter det korte Rotwittske Regimente blev det Monrad, der den 24. Februar 1860 dannede det nye Ministerium, hvor Hall atter blev Konsejlspræsident og Monrad Kultusminister samt midlertidig Indenrigsminister. Denne sidste Portefølje afgav han i September 1861 til Orla Lehmann, medens han selv beholdt Kultusministeriet, indtil Ministeriet, lige foran det truende Uvejr, den 24. Decbr. 1863 samlet indgav sin Dimission.

Her kommer nu et mørkt Punkt i Monrads politiske Liv. Ministeriet havde kun indgivet sin Dimission, for under den farefulde Situation at give Kongen frie Hænder til at vælge sig andre Raadgivere; men i fornødent Fald var Ministeriet beredt til at føre Kampen tilende, og dets Medlemmer havde lovet hin-

anden trofast Sammenhold. Ja, man vil vide, at ved den sidste Sammenkomst tog Lehmann et højtideligt Løfte af samtlige Medlemmer om ikke at svigte hinanden, men at staa sammen enten det gik saa eller saa. Det vakte derfor en berettiget Overraskelse, da Monrad paa egen Haand dannede sit bekjendte Kabinet, der af Folkevittigheden døbtes „Millionministeriet", fordi man mente, at Monrad var det eneste Ettal i det, medens de seks andre vare Nuller; men man maa rigtignok den Gang have været meget rig paa dygtige Mænd, siden saadanne Navne som Casse, Nutzhorn, Engelstoft, Simony, Lundby og Lütken og senere Quaade, Johannsen, Carlsen og Reich regnedes for Nuller.

Monrad tog naturligvis Styret i den mest patriotiske Hensigt. Han troede at skylde sit Fædreland det, og for dette Hensyn maatte alle andre vige. Han følte de stærke Kræfter i sig — Absalonnaturen — og han troede, at han kunde samle det danske Folk til en heroisk og fortvivlet Kamp.

Hans betydeligste Brøde var, at han tog Fejl heri; den første Slappelse i Folket skyldtes netop Ministerskiftet. Men han tog fat med god Fortrøstning og en ærlig Vilje. Han fulgte Kongen til Hæren og saa det store Drama blive indledet. Da kom for ham, som for alle, det knugende Slag med Dannevirkes Rømning, og her fik Monrad Brug for al sin Overlegenhed, al sin Selvbeherskelse og al sin Aandsnærværelse. I Jærnbanewaggonen udkastede han det bekjendte Manifest til det danske Folk, der begyndte med hine alsigende Ord: „Landet ligger aabent for Fjenden!" Han kom til Kjøbenhavn, og Raabet „Forræder" susede ham om Ørene. Aldrig har han maaske været større end den Gang; han knuste sin egen Sorg og Ængstelse og holdt en Forsvarstale i Rigsdagen for det skete, der i ægte Veltalenhed og storslaaet Effekt staar uopnaaet herhjemme. Han søgte at samle Folket til den store, haabløse Kamp, og han søgte at indgive det sit Mod og sin Fortrøstning, men Folket var knuget. Krigen gik sin sørgelige Gang, og det var nærmest Regjeringens Skyld, at Dybbøl blev holdt for længe, og at meget dyrebart Blod spildtes til ingen Nytte. Saa kom Londonnerkonferencen, men her greb han ikke til i rette Tid, eller

det kunde maaske ikke lade sig gjøre. Vi opnaaede intet, og med Als' Fald var Danmarks Modstand brudt.

Den 11. Juli 1864 gik Ministeriet Monrad af og afløstes af Ministeriet Bluhme, hvis sørgelige Lod det blev at afslutte den ydmygende Fred. Nu var Monrads Mod knækket, hans Styrke brudt. Han blev vel en Tid herhjemme og passede sin Rigsdagsgjerning, men Luften blev ham for trang, han maatte ud under andre Omgivelser og i nye Forhold. Saa var det, at han foretog sin mærkelige Udvandring til Ny=Zeeland, hvor han levede over 3 Aar som Agerdyrker. Det er ofte bebrejdet Monrad, at han forlod sit Fædreland, netop da det havde bedst Brug for alle gode Kræfter, og der er noget rigtigt i denne Bebrejdelse, men paa den anden Side bør man ikke overse, at en Mand, der havde baaret et saadant Arbejde og et saadant Ansvar, samt havde lidt et saadant Nederlag, vel kunde trænge til at finde sig paa en ekstraordinær Maade for atter at samle Kræfter til bedste for Fædrelandet

Han vendte tilbage, men med Tvivl i Hjærtet om det Lands Fremtid, han elskede saa højt. Straks efter sin Hjemkomst holdt han de mærkelige, men alt andet end løftende Foredrag paa Universitetet, som ere kaldte „Drømmerier". Det var en Række aandfulde og dybe Tanker, men fulde af Tvivl og af Mismod. De gjorde i Sandhed ikke Gavn. Saa skrev han under Mærket „D—d" en Række højst interessante og i en vis Forstand glimrende Artikler i „Berlingske Tidende", men ogsaa her var Uklarheden og Raadvildheden fremherskende. Han blev derefter Præst i Brøndbyerne, og i 1871 paany Biskop over Lolland=Falsters Stift, men han higede dog stadig efter praktisk politisk Virksomhed. I 1871 stillede han sig ved et Suppleringsvalg i Helsingør, men faldt for den højst ubetydelige Politiker, Konsul Ulstrup, og Aaret efter forsøgte han sig ved det ordinære Valg i Roeskilde, men bukkede ogsaa her under for en meget lille Mand, Ole Larsen af Nørbæk. I Helsingør var det Højre, der havde vraget Monrad, i Roeskilde var det Venstre. Intet af Partierne turde have med ham at gjøre; ti ingen vidste, hvad han vilde. Saa sad han i sin Bispegaard og udsendte Aar efter Aar de saakaldte „Politiske Breve", der afhandlede Dagens Spørgsmaal, altid paa en aandfuld og original

Maade, men det faste og klare Standpunkt manglede stedse. Den stærke positive Natur havde Tvivlen gjort negativ. Nu i hans 71de Aar har han atter betraadt den politiske Arena, idet han den 16. Maj 1882 valgtes i Middelfart til gamle Balthazar Christensens Efterfølger. Her var det mærkeligt nok Yderpunkterne: det radikale Venstre og Højre, der satte hans Valg igjennem, medens de Moderate bekæmpede ham.

Monrad har været en af vore ypperligste Folketingsmænd og en fortrinlig Fagminister. Ogsaa som Embedsmand har han vundet et overordentligt Navn. Ingen Biskop kan være mere omhyggelig og virksom end Monrad, ingen har mere Autoritet og ingen et bedre Greb paa at stille sig i det rette Forhold baade til Kirkens og Skolens Tjenere. Han nyder da ogsaa en kvalificeret Anseelse og Agtelse. Hans Arbejdsdygtighed har altid været forbavsende og baade som Minister og som Embedsmand har den givet sig slaaende Udtryk. Det, han kunde overkomme at gjøre og gjøre udmærket godt, var ofte mere end tre andre Dødelige. Han har i sin saakaldte „Fritid" skreven videnskabelige Værker af stor Værdi og af et mægtigt Omfang. En smuk Anerkjendelse af hans teologiske Forfattervirksomhed ydedes ham ved Universitetets Jubelfest i 1879, da han honoris causa kreeredes til Dr. theol.

Han er i det hele en lykkelig udstyret Mand med et Jærnhelbred, en umaadelig Arbejdskraft og Aandsevner af ligefrem kolossale Dimensioner. Han kunde paa ethvert Omraade være bleven en ypperlig Mand. Han var og er en stor Videnskabsmand, han var en ypperlig Folketingsmand og en fremragende Politiker, han har paa alle Embedsomraader lagt en sjælden Dygtighed for Dagen. Han skal endvidere have været en dreven Mand i Agerbruget, Kvægavlen og Skovdriften ovre paa Ny-Zeeland, ja, han skal endog under farefulde Forhold have vist, at han kunde navigere et Skib. Maaske var han en virkelig Absalon, der havde været istand til at føre an baade tillands og tilvands.

Han er en mærkelig Taler. Ordet flyder egentlig ikke let fra ham, og hans Stemme er ikke klangfuld; han ligesom leder efter Ord, men aldrig har en Mand bedre kunnet finde det

rette Ord end han, og næsten altid giver han sin Tanke et saare aandfuldt og træffende Udtryk. Han ynder at benytte Billeder, og han veed at træffe dem med en forunderlig Korrekthed og at gjennemføre dem paa det fineste. Han er en saare farlig Modstander, der maaske endog har sin største Styrke i Polemikken og vee den, han vil ødelægge; ti han har ogsaa Evnen til at bringe Latteren paa sin Side. Hans Argumenter komme i en ypperlig Orden, og naar han ret er oppe, kan man næsten se paa ham, hvorledes Tankerne vokse frem og arbejde sig op igjennem ham. Man har en Gang gjort den Bemærkning om Monrad, at han knuste ikke sin Modstander med en Kølle, han hakkede ham ihjel. Og der er tilmed noget underligt betagende over hans Foredrag, der uvilkaarlig fængsler og river med. Man synes, at naar han har talt, er Temaet udtømt, og det er et saare utaknemmeligt og vanskeligt Hverv at tage Kampen op efter ham.

Fra hans lange Rigsdagsliv har man mange Minder om saadanne Veltalenheds Sejre, baade under Kampen med Ministeriet Ørsted og senere som Minister. Mærkeligst og størst var maaske dog hans Tale efter Dannevirkes Fald. Og man mindes ogsaa hans polemiske Udfald, hvorledes han f. Eks. en Gang ved en fin Bemærkning ødelagde Reinhold Jensen. Det fortælles, at Monrad en Gang sad i Udvalg sammen med Grundtvig og Tscherning og altid maatte føre Kampen imod disse to Heroer. En Dag skal da Monrad have yttret, at det var en Glæde og en Ære at sidde i et Udvalg sammen med to saa store Aander, der kastede et funklende Lys over Forhandlingerne, rigtignok for derefter at lade Udvalget sidde i desto dybere Mørke; at de to Mænd vare at ligne ved ildsprudende Bjerge, der kastede prægtige Flammer mod Himlen, men rigtignok ogsaa megen Røg og Aske, eller de vare som Fyrtaarne, der viste deres Landsmænd, at der, hvor de stod, skulde man vogte sig for at komme. Og man vil endvidere vide, at gamle Grundtvig, henholdende sig til det sidste Billede, gav det bidende Svar, at det var bedre at være Fyrtaarnet, der advarede Landsmænd mod den Grund, det stod paa, end en Lygtemand, der ledte dem ud i Mosen. Paa Tscherning havde Monrad en stor Indflydelse, og J. A. Hansen har ofte beklaget sig over, at,

selv om Tscherning stod nok saa fast paa et Standpunkt, kunde Monrad paa en Spadseretur dog stedse bringe ham til at forandre det.

Monrad har bevaret sin sjældne Veltalenhed, men saa vidt man kan spore af hans Valgudtalelser, som da iøvrigt ogsaa af hans sidste Skriverier, er der kommet noget søgt og kunstlet ind i hans Stil. Aandsfuldheden er der vel endnu, men den kommer ikke naturlig frem, og man faar Indtrykket af, at han nu jager efter pikante Billeder og Vendinger. Det mærkede man ikke tidligere.

Hvad vil den gamle Mand nu atter inde i Rigsdagen, han, der dog har meget at sætte overstyr og intet at vinde? Ja, det er vanskeligt at sige, og hans Valgudtalelser have ikke givet de fornødne Oplysninger. Han mener maaske at kunne værne Grundloven mod Anfægtelser fra alle Sider eller at kunne besværge det truende Uvejr. Han vil visnok blive skuffet i begge Henseender. Hans Standpunkt er paa ingen Maade klart, og det, at han i sit sidste politiske Brev saa bestemt tog Ordet for Kjøbenhavns Befæstning, men senere paa Valgdagen syntes omstemt, tyder heller ikke paa stærkt befæstede Anskuelser eller nogen energisk Upaavirkelighed. Højre vil ikke blive skuffet; ti det nærer ingen Forventninger til ham; men de Radikale kunne let blive betydelig skuffede. Deres pludselige Begejstring for Monrad er i det hele ikke let at tyde, naar da ikke Tanken har været den, atter at lade Monrad figurere som Ettallet foran 6 Nuller. Han har jo havt en tilsvarende Dristighed og har den maaske endnu, men det gaar dog næppe mere. Den Illusion vil visnok briste for Venstre — om det har en saadan —, at Monrad bliver den, der løfter Forerne op paa Taburetterne. Størst Skuffelse vil dog muligvis Monrad berede sig selv; ti Rigsdagen er nu en anden, end da han var der sidst. I gamle Dage kunde et veltalende Ord gjøre Udslaget; saaledes er det ikke længere, og selv et af Monrads mest gribende Foredrag vil nu let mødes af et brutalt Nej. Nutildags vinder Veltalenheden ikke en Stemme. Det Tidspunkt kan da let komme for Monrad, da han mærker, han intet kan udrette, og det at vide, at han ikke formaar nogetsomhelst, vil virke knugende paa en Natur som hans. Heller ikke er Selskabet nu saa veløpdragent som i

gamle Dage, saa Monrads fine og sarte Natur kan let blive generet af ilde Berøringer.

Men hvordan det nu end gaar, er det altid en Vinding for en lovgivende Forsamling at faa en saadan Kapacitet i sin Midte, og det danske Folketing trænger i høj Grad til aandelig Tilvækst. Alle maa ønske, at Monrad ikke vil føle sig skuffet, men være istand til at virke med sin gamle Kraft. Sker det ikke, vil man beklage det og ham, men man vil alligevel erkjende, at han er en af Landets største Mænd, en storslaaet Personlighed, der under gunstige Vilkaar kunde have udfoldet en Virksomhed, større end nogen andens. Det har han vist.

Nyholm, H. C., Ejer af Ellinggaard i Vendsyssel, er født den 29. April 1832. Hans Fader var den bekjendte Etatsraad Nyholm til Baggesvogn, der baade som Stænderdeputeret, som Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling og som Landstingsmand deltog i vort politiske Liv. Sønnen følte sig ogsaa tidlig tiltrukken af Politiken, og stillede sig i 1861 ved Folketingsvalget i Vrejlev, men faldt. I 1864 forsøgte han sig forgæves i Hjørring, men under Grundlovskampen i 1866 naaede han Valg sidstnævnte Sted. Han blev dog kun i Folketinget i en Valgperiode og kom ikke til at spille nogen Rolle. I 1869 stillede han sig ikke, men i 1872 og 1873 var han Højres Kandidat ved Valgene i Hjørring, men bukkede begge Gange med meget smukke Minoriteter under for Jungersen. Hans Udtalelser vare dog allerede den Gang saa blakkede, at mangen Højremand hellere saa Jungersen valgt, end ham. Saa svingede han efterhaanden helt over i Venstre, og da Redaktør Vogelius ikke længere saa sig istand til at repræsentere Frederikshavnskredsen, blev Nyholm den 24. Maj 1881 opstillet som Venstres Kandidat og vandt en afgjort Sejr. Ved Julivalget stod han uden Modkandidat. Han kom ind paa Rigsdagen paa et højst bevæget Tidspunkt, og han troede om sig selv, at han var kaldet til at spille en Rolle, og fik andre til at tro det samme. I det vigtige Fællesudvalg i 1881 blev han ved Højres Hjælp sat ind som et mæglende Medlem, men det viste sig snart, at han paa ingen Maade var den rette Mand under en saa vanskelig Situation. Han har i Folketinget udmærket sig nogle

Gange ved at tale højst ungdommelig og i en Tone og en Form, der har været særdeles „folkelig". Han er et godt Hoved og taler let, men han vil aldrig faa Betydning eller vinde rigtig Tilslutning, fordi han mangler det Vederhæftighedens Præg, der dog endnu er nødvendigt for at slaa an. I Vendsyssel har han spillet en betydelig Rolle dels som Amtsraadsmedlem og dels i Landboforeningerne. Han er Formand for Repræsentantskabet for den nørrejydske Kreditforening for Landejendomsbesiddere.

Nyholm, L. C., Hofjægermester, Kaptajn, Ejer af Bangsbo ved Frederikshavn, var født den 27. August 1823. Han gik den militære Vej og blev en dygtig Kaptajn i Ingeniørerne, hvor han nærmest fik med Vejanlægene og med Havnevæsenet at gjøre. I 1869 stillede han sig ved Folketingsvalget i Hjørring og sejrede over Knud Dybro, dog kun med 4 Stemmers Overvægt. Han blev ikke i Rigsdagen mere end en Valgperiode og spillede ingen videre Rolle. Saa henledede han Opmærksomheden paa sig ved sin Deltagelse i den gode Forretning, der blev gjort om Kallundborgbanen, og han vandt her paa en let Maade en Formue, for hvilken han kjøbte Herregaarden Bangsbo. Han holdt sig i mange Aar helt udenfor Politiken, men iblandt hans Omgang var det ikke ubekjendt, at han, ligesom andre Nyholmere, efterhaanden havde faaet Sympati for Venstre. Ved Valget den 24. Maj 1881 opstilledes han da ogsaa af Venstre i Aalborg og slog den dygtige Auditor Steffensen, og ved Valget i Juli vandt han en endnu større Sejr. Paa Rigsdagen kom han ikke til at spille nogen Rolle. Han talte flere Gange og altid forstandig og meget moderat. Frederikshavns Havneprojekt interesserede ham levende, og han virkede ivrig herfor. Han nærede som Politiker overordentlig moderate Anskuelser og var en medgjørlig og human Mand. Han var et godt Hoved og ganske original, og han var en ualmindelig elskværdig og brav Mand, der da ogsaa var almindelig afholdt. En hidsig Sygdom bandt ham længe til Sygelejet, og for den bukkede han omsider under den 7. Juni 1882. Hans Minde vil blive agtet og æret af alle Partier.

Ousen, Jens, Gaardejer af Igum ved Fredericia, er født den 29. November 1845. Han havde været en flink Elev paa en Højskole og var derefter bleven en dygtig Landmand. Som Sogneraadsformand og i andre kommunale Hverv vandt han hurtig et anset Navn. Hans alvorlige Natur og hans særdeles brave Karakter gjorde ham baade agtet og afholdt. Ved Valget den 24. Maj 1881 vilde Kredsens fortræffelige Højrerepræsentant, Højesteretsassessor Smith ikke stille sig igjen, og Venstre fik derved et grundet Haab om at tilbagevinde Kredsen. Højre opstillede Redaktør H. Wulff fra Kjøbenhavn, medens Venstre samlede sig om Jens Ousen. I den hidsige Valgkamp tog denne saa godt som ingen Del, og det var klart, at den politiske Virksomhed ikke laa for ham, ligesom han vel egentlig heller ikke havde Lyst til den. Han viste sig som en tung og ubehændig Taler, uden Kjendskab til Forholdene, men hans Navn var nok til at samle Bøndernes Stemmer, og han vandt Sejr paa Valgdagen. Ogsaa den 26. Juli sejrede han efter en meget kraftig Modstand fra Højres Side. I Folketinget har Ousen slet ikke talt og har heller ikke røbet videre Interesse for Gjerningen. Han nærer meget moderate Anskuelser og er en Overenskomstens Mand; men han erkjender selv, at han ikke er anlagt for politisk Virksomhed.

Roed, Poul, Kjøbmand i Kolding, er født den 17. November 1845. Han var en aldeles ukjendt Mand, der kun havde taget en underordnet Del i den lokale Agitation, da han den 26. Juli 1881 pludselig faldt ned som Venstres Kandidat i Vonsildkredsen og slog Proprietær Bay. Hverken hans Valgkampagne eller hans Rigsdagsvirksomhed bærer Vidne om særlige politiske Anlæg eller om nogen dybere Indsigt i Sagerne. Han har næsten ikke talt i Tinget, men har trolig ved Afstemningerne fulgt Bergs Parole. Han er vist en skikkelig og jævnt begavet Mand, men om han nogensinde bliver en nyttig Rigsdagsmand turde være meget tvivlsomt.

Schou, Philip, Cand. polyt. og Fabrikdirektør i Frederiksberg, er født den 10. Juli 1838. Da Hall paa Grund af Helbredshensyn maatte opgive sin Rigsdagsgjerning, gjaldt det

om at finde ham en værdig Afløser. Dette viste sig umuligt, men blandt dem, der blev Tale om, var Direktøren for Fabriken „Aluminia" den, der slog bedst an hos Publikum. Han havde som Fabrikbestyrer vist sig som en meget dygtig Mand og havde paa Generalforsamlinger lagt ikke ringe Talegaver for Dagen, og ogsaa som Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse og som Formand for den tekniske Skoles Skoleudvalg havde han vundet et anset Navn. Han havde tidligere røbet Lyst til den politiske Gjerning og endog gjort et Tilløb til at stille sig heri Kjøbenhavn. Den 24. Maj 1881 stod han saa paa Valgtribunen i Frederiksberg med Halls Anbefaling og valgtes med stort Flertal, og den 26. Juli var al Modstand opgiven. Han har talt nogle Gange i Rigsdagen og har vist sig som en forstandig og god Taler, der har megen Lethed ved at føre Ordet. Han antages for at stille sig ret velvillig til Borsoppositionen, men er dog en langt mere udpræget Højremand end Falbe-Hansen og Christopher Hage.

B. Landstinget.

Danneskjold-Samsø, Frederik Vilhelm Steen, Greve, Hofjægermester, Ejer af Ulriksholm paa Fyen, er født den 16. Septbr. 1839. Han er en velbegavet Mand med udprægede konservative Anskuelser og valgtes i 1878 ind i Landstinget for 6. Landstingskreds. Her traadte han enkelte Gange frem og vakte Opsigt ved nogle frejdige og velmotiverede Udtalelser til Fordel for Landstingets forfatningsmæssige Stilling. Man var netop begyndt at nære Forventninger til ham som Politiker, da han pludselig paa Grund af private Forhold nedlagde sit Mandat, hvilket vakte megen Beklagelse i Højrekredsene. Nu, den 13. Marts 1882, er han efter Stiftamtmand Nielsen udnævnt til kongevalgt Medlem af Landstinget, og han kan altsaa faa rig Lejlighed til at fortsætte den Gjerning, han begyndte saa lovende.

Personal-Register.*)

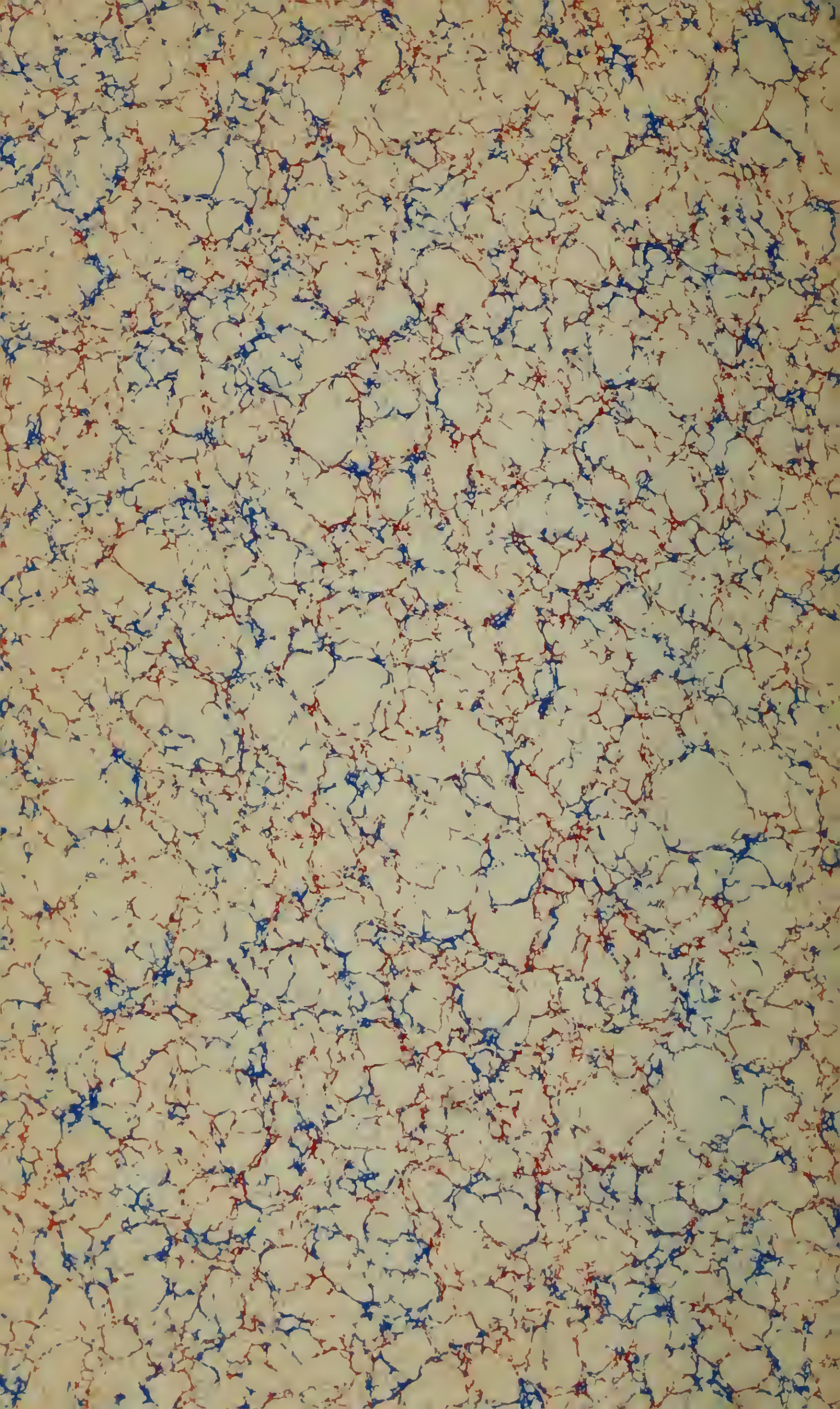
*) F'et i Parenteserne betyder Folketingsmand, L'et Landstingsmand.

Trykfejl og Rettelser.

Side 157. Grev Holstein-Holsteinborg er født den 18. Juli 1815, ikke som anført 1810.

— 228. Som tidligere Repræsentanter for Odensekredsen maa endvidere nævnes Dr. phil. C. Paludan-Müller, Bardenfleth og Etatsraad Schovelin.

— 467 Raben var valgt til Suppleant i den slesvigske Stænderforsamling, ikke til Deputeret.

101608010010

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 09 04 10 017 0